Die hebræischen Handschriften der K. Hof- und Staatsbibliothek in Muenchen / beschrieben von Moritz Steinschneider.

Contributors

Steinschneider, Moritz, 1816-1907.

Publication/Creation

Muenchen: In Commission der Palm'schen Hofbuchhandlung, 1895.

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/hf5pqbzd

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection 183 Euston Road London NW1 2BE UK T +44 (0)20 7611 8722 E library@wellcomecollection.org https://wellcomecollection.org - 14425-

Digitized by the Internet Archive in 2018 with funding from Wellcome Library

DIE HEBRÆISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER

K. HOF- UND STAATSBIBLIOTHEK

IN

MUENCHEN

BESCHRIEBEN

VON

MORITZ STEINSCHNEIDER.

ZWEITE, GROSSENTEILS UMGEARBEITETE UND ERWEITERTE AUFLAGE.

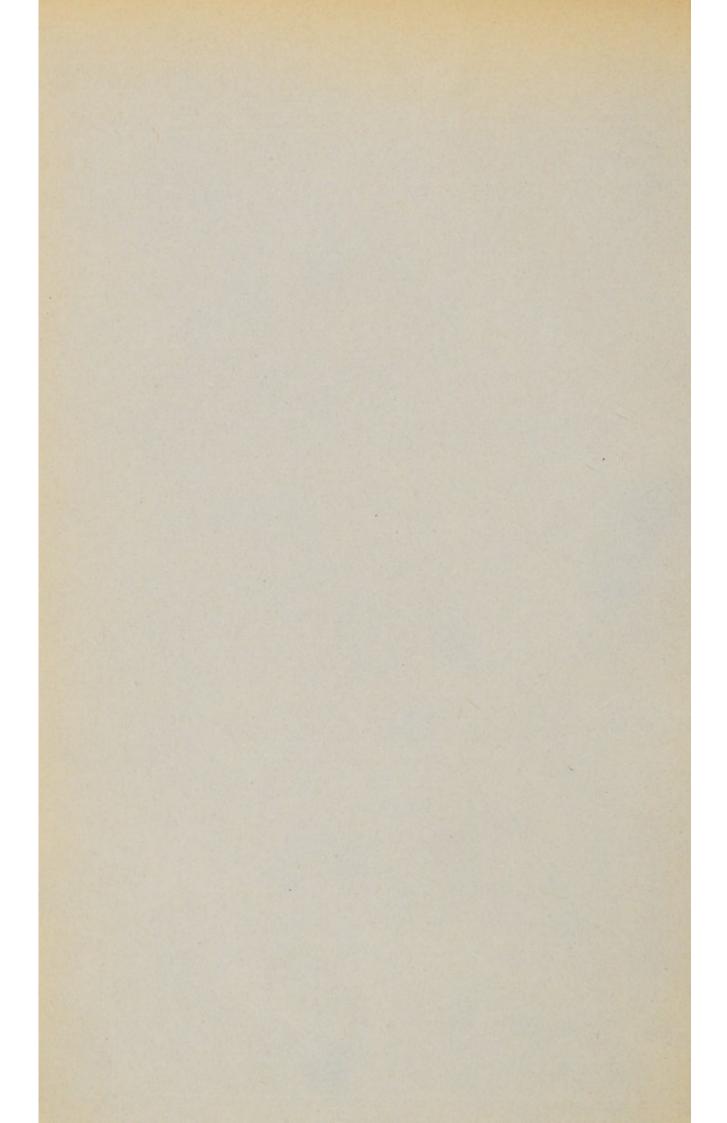

MUENCHEN, 1895.

IN COMMISSION DER PALM'SCHEN HOFBUCHHANDLUNG.

AD

Si

A ...

CATALOGUS

CODICUM MANU SCRIPTORUM

BIBLIOTHECAE REGIAE

MONACENSIS.

TOMI I PARS I.

CODICES HEBRAICOS COMPLECTENS.
EDITIO ALTERA

MONACHII

A. M. D. CCC. XCV.

SUMPTIBUS BIBLIOTHECAE REGIAE.

PROSTAT IN LIBRARIA REGIA PALMIANA.

DIE HEBRÆISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER

K. HOF- UND STAATSBIBLIOTHEK

IN

MUENCHEN

BESCHRIEBEN

VON

MORITZ STEINSCHNEIDER.

ZWEITE, GROSSENTEILS UMGEARBEITETE UND ERWEITERTE AUFLAGE.

MUENCHEN, 1895.

IN COMMISSION DER PALM'SCHEN HOFBUCHHANDLUNG.

Orient 2136.

Vorwort.

In den Jahren 1862—9 wurden mir die HSS. zugeschickt, welche in der 1. Auflage dieses Catalogs (1875) beschrieben sind. Ein seltenes Glück auf diesem Gebiete hat schon nach 20 Jahren diese neue Auflage hervorgerufen, für welche hier nur das Nötigste aus dem Vorwort zu jener und aus der Abhandlung "die hebr. HSS. der k. Hof- und Staatsbibliothek zu München" u. s. w. (Sitzungsber. der k. Bayer. Akad. 1875, Band II, S. 169—206) ausgezogen wird.

Hebr. HSS. in arabischer Sprache sind im Nachtrage zu Aumer's Catalog beschrieben, worauf unter der früheren N. stets verwiesen ist. Zwei Codd. enthalten viele arabische Bestandteile, worüber meist Näheres in meinem Artikel: "Schriften der Araber in hebr. Schrift" (Zeitschr. DMG. Bd. 47, 1893 S. 335 – 84) zu finden ist. Diese Stücke sind:

N. 243. ¹ 1—24 Excerpte — ² 70—72, 126b—34, 181b—84b, 229 Exc. aus . Avicenna's קאנון . — ³ 135—46b Zahrawi, אוריף, Abschn. 28, Kap. 1. ⁴ 150—81b Sal. ibn Ja'isch, Commentar über ון קאנון ij K. 1—5, umgeschrieben von Josef ibn Nachmias.— ⁵ 185—217 Galen אלתגרבה genannt אלתגרבה אלמביה arab. von 'Honein b. Is'hak. — ⁶ 217b—220 Notizen aus ibn Heitham's נצאיה אלרהבאן und And. — ⁷ 220b—228b Galen נצאיה אלרהבאן, arab. von 'Honein. —

N. 275. ¹ 2 אלוזאן (so) אלוזאן (Gewichte und Maasse. — ² 4—14 b Anon. Commentar zu קלנון iv, Fragm. — ³ 15 b Fragm. eines medic. Werkes. — ⁴ 17 b, 18 fünf medic. Fragen und Antw. — ⁵ 25 b—27 Hippokrates כתאב אלדרג [arab. von 'Honein?]. — ⁶ 27, 28 Hippokrates בהאב אלסי . — ⁷ 28—29 b Aristoteles לסט (so) שנס מסאלה ללסי קלל (so) שנס (so) שנס מסאלה ללסי קלל (so) שנס (so) שנס מסאלה ללסי קלל (so) שנס (so)

Den Grundstock der hebr. HSS. erwarb Herzog Albert V., Gründer der Bibliothek (1550-79), von dem kundigen Sammler Jo. Alb. Widmanstad (über welchen vgl. Perles, Beitr. S. 199, 207;

L. Geiger, Ztschr. f. Gesch. d. Juden in Deutschl. iv, 122), und bereicherte denselben durch mehr als 50 starke Bände in fol., zusammengesetzt aus Werken und Fragmenten, in seinem Auftrage copirt von einem Dutzend unwissender Abschreiber in Venedig und Mantua (1548—52).

Im J. 1858 kamen 37 Bände aus der Bibliothek Ét. Quatremère's hinzu, von denen ich die mit * bezeichneten nicht selbst gesehen habe; 9 neue Codd. sind seit 1875 hinzugekommen, nämlich 152-4 (154 früher in 153) u. 390-6 (provisorisch 428, 425, und 420-27 gezählt).

Den älteren Catalogen (36, 36 m, 37, 39 a, b, m, 41 c, 41 f) liegt eine unvollendete Arbeit des unwissenden Convertiten Paulus Aemilius (1574) zu Grunde; die Angaben des berüchtigten Verzeichnisses in der Allgemeinen Zeitung des Judenthums 1838 S. 244 ff., 1839 S. 24—588, welches Lilienthal, wie Zunz (zur Gesch. 247) sich ausdrückt: "übersetzt oder geschrieben hat", konnten, als die einzig bekannten, auch in bessere Quellen dringen, in Benjacob's *Thesaurus* als unerkannte Doubletten stehen bleiben; aber auch die HSS. selbst bieten falsche Ueberschriften, welche teilweise dem Prototyp entnommen und mitunter instructiv sind.

Die stehend gebrauchten Abkürzungen sind unten S. ix, x angegeben; andere, selten gebrauchte findet man in meinem zu erwähnenden, neuesten Werke und bei Berliner, Die Schriften des Dr. M. Steinschneider (1876). Die liturgischen Bände hat Zunz in seinen letzten Schriften benutzt, und verdanke ich ihm die wörtlich mitgeteilten Notizen.

Die Zeitangabe undatirter HSS. bezeichnet den terminum ad quem, so dass ein weiterer Spielraum anzunehmen ist; die hebräischen Charaktere sind durch Jahrhunderte unverändert geblieben. Notizen der Besitzer u. dgl. bieten bekanntlich oft wertvolles Material für Cultur- und Literaturgeschichte, sind mitunter die einzigen Documente und Monumente gelehrter jüdischer Familien.

Die Bedeutung der Sammlung besteht darin, dass sie die umfangreichste in den Ländern deutscher Zunge, schon ihrer Anlage nach alt, auch nicht in den engen Grenzen der Theologie gehalten ist, sondern alle Gebiete umfasst, auch solche, in denen die hebVorwort. VII

räischen Schriften und Bearbeitungen den Wert literaturgeschichtlicher Quellen behalten werden, wenn das begrenzte Interesse unter veränderten Anschauungen sich verloren hat. Es fehlt auf keinem Gebiete an seltenen und hervorragenden Schriften, welche in meiner Eingangs erwähnten Abhandlung aufgezählt sind. Nicht Weniges ist in den letzten 50 Jahren auf verschiedenem Wege veröffentlicht worden.

Der 1. Auflage war der Raum von 15 Bogen unüberschreitbar vorgeschrieben; das Richtmaass entschied unbarmherzig, insbesondere über die ersten Bogen. Bei der Umarbeitung kamen zunächst Weglassungen aus meinem aufbewahrten Ms. wieder zu ihrem Rechte, zum Teil in den hier zuerst gegebenen Anhängen; dazu kamen Nachweisungen aus der Literatur; hingegen schwanden die alten, wenn sie anderswo erledigt waren, namentlich in meiner Preisschrift: "Die hebr. Uebersetzungen des Mittelalters" (1893), wo S. 1074 mehr als 500 Citate Münchener HSS. nach den Nummern verzeichnet sind, unter welchen hier dahin verwiesen ist.

Auf meine "Bitte" in der Monatsschr. f. Gesch. u. Wiss. d. Judenth. 1893/4 S. 432 erhielt ich Berichtigungen und Bemerkungen zur 1. Aufl. in weiterem Umfange von befreundeten Gelehrten, wie J. Benjacob, A. Berliner, S. I. Halberstam, Ad. Neubauer, H. L. Strack, Einzelnes von Anderen; die Randbemerkungen des sel. Rabb. Josef Perles in München, dessen Schriften häufig aus den dortigen HSS. schöpften, copirte für mich sein Sohn, Hr. Cand. Felix Perles, der auch mehrere Fragen befriedigend beantwortete; - allen diesen danke ich hiermit herzlich. Hr. Dr. v. Laubmann, Director der k. Staatsbibliothek, übermittelte mir eine Anzahl von Citaten und scheute die Mühe nicht, eine Correctur des ganzen Catalogs, unter Vergleichung der HSS., aufmerksam zu lesen. An dieser, meine Sehkraft übersteigenden Aufgabe beteiligten sich, hauptsächlich für das Hebräische, Hr. Candidat H. Brody (bis S. 152) und Hr. Dr. H. Malter, für alles Andere mit grosser Umsicht eine befreundete Schulcollegin, Frl. Adeline Goldberg, welche auch den grössten Teil der 1. von mir revidirten Aufl., nebst 150 grösseren handschr. Zusätzen, aufmerksam durchlas, mit dem besonderen Zwecke, Ungleiches in der veränderten Orthographie, den Abkürzungen u. dgl. auf ein Geringstes zu beschränken, das unter den obwaltenden Umständen keiner Entschuldigung bedarf.

Vorwort.

So darf ich denn mit den Gefühlen vielfachen Dankes die Hoffnung verbinden, dass das Kind meines hohen Alters, wie sein erstgeborener Bruder, freundliche Aufnahme finden werde.

Berlin im November 1894.

M. Steinschneider.

Berichtigungen und Zusätze.

Seite

- 4 Zeile 7 lies Merzbacher.
- 6 Nummer (Cod.) 12 i Z. 3: f. 228 l. 218.
- 7 N. 171 Ende: N. 229 l. V. 229.
- 10 Z. 4 v. u. l. בשם בשם.
- 14 Z. 18 v. u. l. Luzzatto. 15 N. 31 Z. 1 l. **3**69 f. Z. 5 l. Tibbon.
- 25 N. 375: 51b l. 61b.
- 31 N. 471 (u. N. 604), eine Ausg. begann Karl Koch in seiner Diss.: Scheschet b. Isak Gerundi, i. Erlangen 1893, wo beide Scheschet ohne Grund identificirt werden.
- 46 N. 68 vgl. Berliner, Gesch. d. Juden in Rom (1894) i, 193 A. 2.
- 61 N. 97 nach f. 8 fehlt 1 Blatt.
- 117 N. 2462, Rieu, Catal. arab. Mss. Brit. Mus. Suppl. 1894 p. 511 n. 753b erkennt in "Afanta" (!) nicht Costa.
- 127 N. 2641b Sonne etc., das Bild kommt auch bei alten christlichen Autoren vor.
- 129 N. 265² l. 38. a).
- 163 N. 2995 B. Ende: Zammati schreibt Rieu (l. c. zu S. 117) p. 564a N. 829, woher?
- 166 N. 3052 Todros; 1 Bl. fol. des Hrn. Fischl-Hirsch beginnt ייי לספכל כיי לומר בי"ג מדום החו" . . ויכריע ביניהן ואלו הן י"ג מדום . . אבל אים לן בחוסי פירכא אמאי לא ככחוב בספרם. ע"כ מה"כ עוד כום הלוי ז"ל Ende משב אלם י"ב.
- 212 N. 382 Z. 4 l. Emmeram.
- 218 (N. 393) Z. 3 Bärmutter, s. HB. 16, 94.
- N. 3944. Die Leiter ist, nach einer Mitteilung des Hr. Dr. Max Simon, die "Neper'sche Multiplicationstabelle", in welcher schief addirt wird. Neper ist aber jünger als das Ms.; in 2 Edd. seiner Rabdologia finde ich über die Tabelle Nichts, auch nicht bei M. Sterner, Gesch. d. Rechenkunst (Princip. Darstellung d. Rechenunterrichts, Teil i, Vorr. datirt 1891), Neper nicht im Literaturverzeichn. S. 527.
- 254 Col. 2 Z. 11 l. Saig.

Abkürzungen.

- Alf. Alfarabi, . . Leben u. Schriften v. M. Steinschneider, Petersb. 1869 (Mém. de l' Acad.).
- Alm. Bibliothèque de feu Joseph Almanzi. Par S. D. Luzzatto; in HB. 4, 52-6, 148. Die HSS. sind jetzt im Brit. Museum.
- Bes. Besitzer.
- CB. Catal. libr. hebr. in Biblioth. Bodleiana, digess. M. Steinschneider, Berol. 1852-60.
- CL. Catal. Codd. hebr. Biblioth. Acad. Lugduno Bat., auct. M. Steinschneider. Lugd.-Bat. 1858.
- Def. defect.
- Ed., ed. Edition, edirt.
- DMZ. Zeitschrift der Deutschen Morgenländ. Gesellschaft.
- F. Verzeichnis karaitischer und anderer hebr. HSS. (im Besitz des Buchhändlers J. Fischl), von M. Steinschneider. Abdruck aus der Hebr. Bibliogr. Berlin 1872.
- FI. Biblioth. . Mediceo-Laurentianae Catal. ab Ant. M. Biscionio . . . digestus. Florentiae 1757. 8°. (Die Ausg. 1752 in fol. enthält nicht den Nachtrag p. 553.)
- **Gg.** Abr. Geiger (wissenschaftl. Zeitschr. i-vi, 1835 ff.), j. = jüd. Zeitschr. i-xi, 1862 ff.
- Gh. Catalog der hebr. HSS. . . . . des Rabb. M. S. Ghirondi, von M. Steinschneider. Autographirt Berlin 1872.
- h. hebräisch (auch h. übersetzt).
- HB. Hebr. Bibliographie . . . redig. von M. Steinschneider. Bd. i-viij Berlin 1858-64; ix ff. 1869 ff.
- Hb. Catalog der hebr. HSS. . . . zu Hamburg v. M. Steinschneider, Hamb. 1878.
- HUb. Die hebr. Uebersetzungen des Mittelalters. Von M. Steinschneider, Berlin 1893.
- Jesch. Jeschurun, Zeitschr. . . her. v. Josef Kobak. Lemb. etc. 1868-73.
- L. Catal. Codd. MSS. in Biblioth. Senat. Lips. . . . Grimma 1838. (Die hebr. beschrieben von Delitzsch mit Additt. von Zunz.)
- Lettb. Israel. Letterbode, Ztschr., her. v. M. Roest. Amst. ij-xij, 1876-87.
- Lb. (Litbl.) Literaturblatt des Orient, her. v. J. Fürst, Leipzig. 1840 ff.
- Mag. Magazin f. d. Wiss. d. Judenth., her. von A. Berliner etc. Berlin 1874 ff.
- Mich. Catalog der Michael'schen Bibliothek (nur das Register zum Verzeichnis der von der Bodleiana erworbenen HSS. ist von M. Steinschneider). Hamburg 1848.

Mtschr. Monatsschrift für Gesch. u. Wiss. d. Judenth., her. v. Z. Frankel etc. Krotoschin 1851 ff.

P. Catalogues des Manuscr. Hebr. . . . de la Bibliothèque Impériale. Paris (1866).

R. MSS. Codices hebr. Biblioth. J. B. de Rossi. Parmae 1803. (Cod. 1378—1430 nach Mitteilungen des Abbé Perreau v. M. Steinschneider in Kobak's Jeschurun vi, 49, 169; HB. 10, 96 — 12, 120.)

Rabb. Les Rabbins [von Ad. Neubauer, red. v. Renan], in Hist. Litt. de la France t. 27.—ij. (Les écrivains juifs etc.) ib. t. 31.

Rev. Et. j. Revue des Études juives, Paris 1880 ss.

V. Biblioth. . . . Vaticanae Codd. MSS. Catal. St. Ev. Assemanus et Jos. Sim. Assemanus recens. T. i. Romae 1756.

VA. Virchow, Archiv für pathologische Anatomie u. s. w.

W. Die handschr. hebr. Werke der k. k. Hofbibliothek zu Wien, beschrieben von Albr. Krafft und S. Deutsch. Wien 1847. — Die neu erworbenen hebr. Werke . . . beschr. sammt Ergänzungen zum Krafft'schen Catal. von J. Goldenthal. 1851.

W. (mit Hochziffer) Wolfius, Bibl. Hebr. Hamb. 1815-33.

ZfM. Zeitschrift für Mathematik etc., her. von Schlömilch u. Cantor.

Zz. Zunz (vgl. die Schriften des Dr. L. Zunz . . . zusammengestellt von M. Steinschneider, Berlin 1874).

Gross Format (Fol.)

 Fol. max. Perg. 559 S., gr. alte deutsch-franz. Quadr., Accente, Rafe. Pentateuch, grosse und kleine Masora, Onkelos versweise (cf. DMZ. 12, 171) Megillot S. 525—50.

Prachtband mit Dedication dieses "Familienstücks" vom Hofjuwelier Löw

Isaak Wertheimber i. J. 1806.

2. Perg., 331 f., alte deutsch-franz. Quadr., Accente und Rafe. — 331 b: ממסנה נחלי א"ל הערוד שלמה לוולמה (1588? s. N. 95].

Pentateuch, Masora figurirt (261 Haman und Söhne). Onkelos versweise; 250 Megillot, 266 Haftarot, 305 b Job, Jeremia (bis 23, 6), Jesaia K. 34 und 35.

- 3. I. Fol. max. Perg., 488 f., gr. sehr schön, deutsch, color. mehr carrikirt (z. B. f. 48). Ende zerfressen, Anf. falsch gebunden. II. 371 f. von anderer Hand; Verzierungen, z. B. 95b, 151b, 214, 268, 315b, namentlich Zodiak, 280 ff., von den besten der jüdisch. Kaligraphie im deutschen Mittelalter.
  - I. מליקות für Versöhnungstag; f. 45 מחרור, auch סליקות.

II. Desgl. für Laubhüttenfesttage.

4. 2 Bde. Perg., 181, 197 f., punkt. deutsch color., nach Zunz vor xv. J.; die אַ ענעמל von מַנעמל von מַנעמל und aramäische Stücke später ausser Gebrauch.

שלת למס"ג def. I. Passah und Pfingsten, יולכות, anf. mit שלת למס"ג, anf. mit אילכות, des Benjamin, Hohel., Kohelet, Ruth mit grosser Masora (viel abgeschnitten).

Bes. Gers. סומסשנהיים, II. Mord. b. Benj. - I, 100b קולונים (Zunz

Ritus 127 b), Anfänge von propp, jünger.

Cat. Codd, b. M. I. 1.

5. Perg., in 2 Bde. geteilt, 218, 257 f., ungenau numerirt, gr. goth., von Sal. b. Sam. aus Würzburg für Jos. b. Mos. 4993 (1233).

² Sam. b. Meir פירושי חח"ח, Fragm. einer anderen HS., 1 Bl.,

ed. von Geiger u. bei Rosin, Ed. Breslau 1882 p. XXXIX.

Aeusserst splendid angelegt, nicht ausgeführt; i, 65 Leuchter, 140 Plan von Kanaan; Anderes giebt Schönfelder l. c. an. Chijja Meir b. David (CB. 2865) bezeugt Venedig 13. Tebet 286 den Verkauf an Jekutiel b. David.

6. Perg., f. 9-208, Mitte def., gr. Quadrat, Randnoten span. Talmud Tract. Pesachim, Joma, Chagiga; Lebrecht, HSS. des Talmud 54; Rabinowicz Varr. Lect. 1, 36.

- 7. 497 f., deutsch, Anf. xvi. J., Tit. color. Sam. Zarzah מקור חיים; auch n. 51.
- 8. 453 f., deutsch, color, f. 199 ff. ital., um 1550, sehr incorrect.

 ^{1} סיי אלוסור (so), Zahrawi [תצריך], medic., h. השמוש von Schemtob. Isak (1254—61), Tract. iij—xiv; f. 189—91b Nachtrag zu iv?— Die interessante Vorrede Schemtob's סטורטוטי (so) סטורטוסי . Index, Tract. i. ij, 1—2 (?), lücken- und fehlerhaft, namentlich im Arab. (b und b constant verwechselt), enthält n. 80; HUb. 741.

² 140b (zwischen ¹ Tract. xi und xij) אמר אפלטון אס יילס אדס לדס לדס des Arztes Plato? HUb. 668; Mtschr.

1893/4 S. 178, Misc. 28.

3 199 (so) שנוי שמות סנקראים שינונומוש bis 3 [Glossar zum Kanon

von Natan ha-M'ati]; HUb. 839.

ביאור לשם טוב בן שפרוט על סם' סוס (so) סנכבר ראשון מסקאכון 200 ביאור לשם טוב בן שפרוט על סם' סוס (so) ביאור לשם טוב בן שפרוט על סם' סוס (so) (aus Vorr.); Tit. עין כל; CB. 2556. Hauptsächlich aus abu (so) Soleiman Ibn Jaisch (woraus Abu'l-Khatib [Razi]) und "ben Lorki" [Josef]); HUb. 693, cf. 669, 689 u. xxxj.

ישאלות אי למס ססול וסאבן ימלאו במקום או בכליום 28 ohne Antwort (Bollett. Ital. N. S. p. 69 falsch: colle risposte); n. 3 citirt מי למי מאים (s. F. 46) und Averroes. Cf. 18 Fragen bei Biscioni, p. 632.

ה 383b שאלות (7) אחרות עם תשונות. מה הסנה שכורתין ענף n. 3 citirt

Avicenna's Kanon und Kohelet.

תנאי השתן סנס ארשום לך בכתב אות חושה שרשים HUb. 841.

⁸ 386 לילונסכלנק אונסרה בשלמת בשלמת בשלמת הכלונסראנק Lanfranchi (חבמה נשלמת בשלמת בשלמת הכלונסראנק), h. übersetzt (nicht verf., wie P. 1183 vermutet; s. Kayserling's homil. Beibl. 2, 24), def. mit Schluss . . . . . . vollständig in n. 271; für die uncorrecte latein. Ausg. noch von Wert; HUb. 808.

9 אות השתן כלל קלר . . דע ידיד[י ?] כי השתן הוא חמלים 12 Pforten (wie P. 11297); dann בש' הנשים und שלי HB. 8, 99 fehlt

hinter סליקות ein Satz. HUb. 841.

- מראות חשתן סכליות סלקותות על השתן כלקתות משבעה סוגים 447 aber מראות חשתן סכליות סלקותות על השתן כלקתות משבעה סוגים, aber מראות השתן הפליות השתן האינות והעכירות unter 2 nach Avicenna I Fen II D. III Kelal II Mitte K. 1, also nur 6, zuletzt lückenhaft; Schluss wie Stern 38; HB. 8, 99; HUb. 841.
- 9. 323 f., bis 222 deutsch-rabb. von Meschullam b. Sam. איינים Posnani (fehlt bei Perles, Gesch. 49), Freitag 9. Tischri שייט in Venedig, dann ital.

[Josua] Ibn Schoeib התורה (edirt].

10. 267 f. dreierlei deutsch, um 1550.

¹ [Todros Abulafia] אוצר הכבוד 13 Tract.; s. N. 103.

נר אלהים . . חדרי בטן עניין סוד ברכת כהנים למורחו (למדהו?) לנו 129 2 משם בן שמרס. יברכך . . דע בני כי יש בזה השם Dasselbe Thema behandelt Abr. Abulafia 1287 in שותר תלום P. 8535 (def., cf. Jellinek קונטי חרייג 11 A. 1), welches zu vergleichen wäre. F. 135b יחלני סמסבר רחיתי על ככם אחרי השליוני סחרי ברכת כהנים לפי הקבלה לדבר וועט נסתרי הדבור נפי קלור שכלי לבוכן (sic) ליראי השם כפלאותיו העליונים. Zunächst über die Sprache, dann f. 136 über Punktation (5 Vocale), Accentuation (נכינון 141, wo die Stelle über Geomancie, Hydromancie, Aeromancie, Pyromancie, s. Alf. 253). Alles dies ist nur einleitend in סכמת בלבול סלומיות (f. 143b), in 3 Abteilungen. — Multipliciren heisst ככע (sonst gewöhnlich כפל (כפל הכי עקיבה f. 152 citirt סוד f. 153; f. 153; f. 153 (בס' סזה אשר נקרא שמו כר אלהים (157b) סוד ברית מילה 156b; המלוות כלן לגלה לך קלת סודות ורמזים שהם פלאות חכמה בם' ילירה עד ראשי פרקים 158b in diesen פלאות חכמה (Ueberschrift 159) wird שלאות חכמה (160b, מי פריים ל161b) auf מ'נ' ומ' מרכבה bezogen (cf. zu N. 409). 162b מי פריים סס כדי לברוא עגלא חילחאה [חליחאה] שהמבקשים עשות כן עגלים הם. Die Kabbala wird auch als "prophetische" bezeichnet. - Danach und nach

anderen Stellen, die anderswo gegeben werden sollen, scheint der

Verf. Abr. Abulafia.

- 3 174 Abr. b. Chijja אול מולח המגלה] מוד המגלה] אול המגלה] אול המגלה] מוד המגלה] אול המגלה (Polem. Lit. 357); אול המגלה

Kabbal. Sammlung. ¹ [Jos. Gikatilia שערי אורה]; s. CL. p. 89.

² 153 מערכות האלהות; s. 240°.

3 216 שו"ח על עשר ספירום; in jüng. Ueberschrift fälschlich dem Schemtob b. Abr. אווי beigelegt; Commentar über die Fragen an Asriel (240²) ohne Text (P. 680¹³). Andere Recension mit Text ohne Index der ij Fragen (wie latein. anon. Uebersetz. v. Mithridates V. 190⁵, W. 11, 1417) Cod. 92¹, 221²: שער השואל וסנשל על 190⁵, W. 11, 1417) Cod. 92¹, 221²: שער השואל וסנשל אין יינישל וסירוש s. Jesch. 6, 172; S. 173 ist a und b verwechselt; über שני נסור s. ms. Benz. 25 D.

4 223 Notiz über 28 Buchstaben in Genes. 1, 1, Exod. 20, 1;

בחלישית של יום ממשלת הדם Ende.

ל 223b בענין עשר ספירות Asriel's 4. Frage; s. 927.

6 224b ייג מדום פי' ייג מדוח א. v. Ascher b. Dav.; s. 9224. — f. 229b Erklärung von אסים אשר א im Namen Ahron's ייש אויי; Anf. אסים אסים אויי: מתויב המליחות

⁷ 229b Nechunja b. ha-Kana חפלת הירור; auch 11236; edirt.

⁸ 231 Notizen אלמה במחזה י"ד פסוקים חוץ מן שמע. Dann למה במחזה י"ד פסוקים חוץ מן שמע; Ende ולמעלה ממנו כסף של ממיים הקביים.

9 232 Schemtob Ibn Gaon כחר ש"ט; s. n. 66. 10 288 Abr. b. Sam. [Abulafia] פירוש הנקור ע"ר הקבלה; s. N. 215.

נגם לנוח איר האוחיות scheint Compend. des 2. Teils von שער האוחיות (s. N. 215), f. 21² Z. 14 der Ed. mit Weglassung ganzer Paragraphen, namentlich fehlen f. 309 die Rubriken . . מיכלי , סיכלי , סיכ

schliessen; vgl. auch חסר סדל (sic) לפי דעת בעל הספר התלאכים נכראו

כלבושו מנקרא אור מעטה בלבושו (308b Z. 1, vgl. Ed. 30 Z. 16 v. עור מלחמי ג' במקום אחר שהם סדר מלכיות . . . (314b, entsprechend 473-50 unten). Das eigentliche Ende ist schwer zu bestimmen. סודו מטערון שדי והוא המניע בכח שמו ורבו אמנס אם אין רבו (223 שדי והוא המניע בכח שמו ורבו ענין הר entsprechen Ed. 58 3 Z. 21 v. u. Dann folgt ענין הר und einige kleinere Sätze, aus Ed. 604, 61, 622 (u. sonst?).

12 323b [Fragm. aus חורה חורה], s. n. 341.

etc., unt. שמות האותיות כפי אשר מלאתי אל"ף בי"ת . Alab Notizen . . שות האותיות כפי אשר משר אל"ף And. über das Verhältnis der Sefirot zu der Entwicklung des Foetus in den 271 oder 288 Tagen der Entwicklung; zuletzt über מטסכון u. שדית זו לורך יש להסיר מכשול וחבן :Ende. שדי

12. 234 f., deutsch, bis 86 kleiner, um 1550.

Abschnitte aus d. B. Sohar, vollständig oder מיין (! גופל 1164 1164 Sohar 99 לי יוסק) 13 מולדום ,ויכל ש Sohar 99 וויכל פיין ושכם f. 8 מוספחה ist Anf. מוספחה ist Anf. פיי יוסף בייר יהודה st Anf. ה לברסם זקן dann f. 9 מדרש הנעלי ist מדרש הנעלי 124b-130; חולדות 13 (מייה) — פרשת המן 16b ווא ist II, 56 (23 סרשת המן ib. II, 61 – 67); דאוריתל כלא שמים [?ד]קביים 31 Sohar f. 121-124 Z. 3, hier משפטים עסר אמרחי ובכל אשר הונת Ex. 23, 13; f. 34b steht מרומה; מרשת 35, Sohar 175 b—79 einschliessend das לכיעוחל (hier keine Ueberschrift); שמיני 40, Sohar von Anfang bis f. 213 Z. 8; כ' יוסי 67 – 70 שמיני Sohar III, 37b bis Ende; — f. 67 כמק פחת Sohar (Anf.) bis 37b; למור Sohar 89b ohne לעיל (die Stelle 93b hier f. 80 anf. . . . סמת ימים bis 94 b Z. 6 u. noch einige Zeilen; אילך 82 vollst. (s. unten 217).

² 87 Fragmente aus den den Zusätzen (Ed. 1663) und dem Sohar ohne irgend eine Ueberschrift und Abteilung und in einer Unordnung, die sich aus einem falsch gebundenen Prototyp allein nicht erklärt. Ich habe mit Mühe folgende Analyse zu Stande

gebracht.

a) Anf. כתיב והמשכילים יזהירו כזוחר חרקיע לדיק איהו כגני ותרין משיחין יקומון aus Zus. 26, 4 Z. 15 v. u. bis 27, 1 Mitte מקרבת und 27, 2 Z. 9 v. u. לים לך וכתיב אני אמים אולי לב על ל. bis 27, 3 Z. 4, hier אים אני אני אני אני אני אופא לק also die Stücke, die unten l, zu N. 12, nicht stehen.

b) 87b סיל מעשיר, Zus. 24, ²

bis 25, 3 Z. 10.
c) Zwischen b (nämlich 87 b Z. 4 v. u. nach סססס לדינא אַ דינא בססול, Zus. 24, 3 Z. 6 v. u.) אחנגידת לחשפעל bis 89 Z. 16 לחנגידת לחשפעל, Zus. 22, 2 Z. 5 bis 22, 4 Z. 7 v. u. (22, 3 Z. 9 lautet hier verständlich: מילרן כ"ל מילרן כ"ל מילרן כ"ל מושה und Fortsetzung f. 90 b Z. 5 בעלמה וכד בעי bis 91 b Z. 15 דלכון חרין 21 ב Zus. 23, 3 Z. 12 kurz vor Ende des Zusatzes, dessen Anf. 22, 2 Z. 1-5 hier 90b Z. 2-5!

d) 91 b Z. 15 דלריקיא בא' כד אנון ברישא דיחייבא bis Z. 3 v. u. אניסים ברישא (woher?), dann Z. 2 v. u. אליחים בכולא bis סרטומי מלרים bis כתנות עור בא Zus. 23, 3, 4.

e) 92b מדם ללהים נעשה אדם bis 103 Z. 9 v. u. מ"ל ל"י כ"ה

Sohar 22-29 Z. 6. (Ergänzung zu Cod. 217, s. d.).

f) 103 Z. 9 משלה את האם לי משעמים bis 112 Z. 9 השלה את משלה, aus Ed. n. 20 f. 44b-50b (unten l f. 175b und Cod. 218 f. 279b steht es in der That nicht).

g) 112 Z. 9 כחכו כדמה שורי מועד בגין דיחגבר 4 Engel u. 4 Bilder der Vision) bis 113 Z. 1—5: ואחה חחזה מכל העם . . . ואחקריאו בשמא די"י

כי חלק י"י עמו.

h) 113 Z. 6 אס פכר bis 115 Z. 1 מפר aus Tikkunim n. 70 Var. f. 134—136b. — Die Fortsetz. ספר f. 117 Z. 13 v. u.; aber damit verbunden נמערא נגוונא 5 Zeilen aus Tikkun. 120b.

א 117b מרפים עומדים אינים bis 118 Z. 3 v. u. מרפים עומדים שומדים bis 118 Z. 3 v. u. מרפים עומדים שומדים bis kurz vor Ende ein stück der Zus. 25, 3 Z. 3 v. u. bis 26, 1 Z. 12 וכל כביליים (Z. 4:

(דאינון נקודין לאתוון).

1) f. 130 ספר המקונין מזוהר הגדול fast identisch mit N. 218, 2.

13. [Arabisch, Avicenna, Aumer 816a (970).]

14. 174 f., gr. alte deutsch-franz. Quadrat, color., Vocale und Accente unvollst., 160-2 in Räder geschr., beschädigt.

Pentateuch, f. 93 Haftarot, 142 b Megillot, zuerst Hohel., Hiob bis Kap. 35

F. 161b משר ברי שלמה (so) אשר ביריביי שלמה nicht Ein Namen und nicht Ab-

schreiber.

15. 288 f., deutsch color.; 244 ff. ital., um 1550.

- ² 244 Esra Gatigno סור יהוה ליריאיו, Supercommentar über ibn Esra; auch 57 4; Ersch und Gr. s. v. Gatigno; Gg. 6, 122; ms. Bodl. Uri 159 (Neub. 231) Brit. Mus. 26918 (früher Alm. 93); Breslau Sar. 15; Mant. 28 (Mortara setzt unbegreiflicher Weise

diesen Titel von j zu i, welches ס" זכרונים, verf. in Agremonte 1372, scheint ?); P. 173, 185; Parma R. 205 u. ms. Stern (HB. 7, 119 n. 10, Perreau, Cat. p. 48 n. 8); Turin 119 (Peyron p. 131); V. 185? (Zz. Lit. 550); ms. Schlossberg (s. Jell., Ben Chananja 1861 S. 88; cf. pseud. Lit. 58). Vorr. aus ms. Jell. in קונטרים סמוכיים Ed. ij, 1893 S. 23. Esra war aus Saragossa (1356) s. ms. P. 1008. — Zu לנדום קלם לנדום קלם לנדום קלם לנדום בי ויקרא Direction בי ויקרא Direction בי ויקרא S. auch M. Friedländer, Essays on Ibn Esra 232; HUb. 247. — F. 287b Notiz מספר סטס. — 288b Categorientafel.

16. Perg. iij Codd. in 1 Bd., alte Pagin. (\(\simega\) für 7) bis 282, nach 162 noch 1, nach 181, 2 f. unpag. Gr. deutsch-ital. Quadr., Masora in i. und Text in ij. vom Buchbinder beschädigt.

Pentateuch mit Rafe, Accenten, Randmasora; anf. Gen. 1, 20. An Levit. f. 77 schliesst sich ij f. 80 ohne Lücke. f. 162 noch Deut. 26, 6—27, 22. — Fol. 163 Megillot mit latein. Ueberschrift und 198 [Haftarot] בכלשים בישעים

אני שלמה ב"ר יוסף Zuletzt מזק ונסחוק אליה ב"כ שבחי הלרפחי בכל עם אני וביחי . Zuletzt אני שלמה ב"ל הסופר כחבחי זה הקפר לכבוד ולחפארת חוק ונחחוק . [verlöscht] לא יחק לא היום ולא לעולם

.עד שיעלה חמור בסולם

17. 275 f., deutsch, bis 169 (wo Mann mit Hund) grösser, um 1550.

1 Isak b. Sam. aus Akko, מאירה עינים, Supercommentar über Nachmani, für Literaturgesch. noch nicht ausgenützt. Verzeichnis der citirten Autoren s. im Anhang. Einleitung (nicht in allen HSS., s. 325), anf. אוני משליל לכל משליל לכל משליל שני ענים wie V. 229 (W. I p. 2234) u. Berlin, Philipp 1392¹⁴, enthält Systeme der Sefirot nach verschiedenen Quellen (s. N. 215, 112), f. 7 nach Asriel (s. 240²); citirt משקים (CL. 308) fehlen. — Anon. Fragm. s. 240², 311 s; ein anderes in P. 824 unerkannt. f. 1b Sefirot-Baum mit h. und latein. Inschrift. Zu den CL. 307 aufgezählten mss. kommen: Br. Mus. 27172 (Alm. 282); Parma, Stern (Perr. n. 77); V. 196¹ (nach Bartolocci von Bechai) hat die allgem. Vorr. N. 229 (s. oben).

² 169 רעיא מהימנא; s. N. 47.

18. 303 f., deutsch, 8 Elul 310 (1550).

Levi b. Gerschom מלחמות ה', erst 1560 edirt; auch 941.2 Fragment n. 736.

19. 336 f., gr. und kl. deutsche Curs. des Meir b. Isak ha-Levi aus Prag (פיינ לנכילום שלס) in Venedig, nicht so uncorrect als das Epigr. erwarten lässt.

¹ צירת [הולכי] הררכים (vollst. Tit. N. 295 f. 144 Ende vi), aus von Ibn al-Djezzar, h. von Mose Tibbon, 1259; N. 295¹⁴ ohne Vorwort des Uebersetzers und Autors, Index der Kapitel

vom Vf. und Parallelen f. 37; Tr. II f. 31, III 53, IV 81b, V 111b, VI 147, VII 177b; HUb. 704. — Vor- und nachher einige Epigramme; das von Lilienthal mitgeteilte s. בקס f. 15 Lb. V, 42.

2 207 (so) ייל (so) הכינו משה . . . נחכמת הרפואה זיל (so) ייל (so) ייל (so) ייל (so) ייל (so) ייל (so) ייל (so)

20. 557 f., span.-rabb., etwa Mitte xvi. J., ähnlich Gatigno's (N. 83 etc.), jedoch mit geradestehendem Lamed; J. 1570 bei Lil. fand ich nirgends.

Teile des זוהר und der Supplem.: ¹ Genesis, grösstenteils identisch mit N. 203; ² 206 Exodus, mit N. 219; ³ 313 Levit. mit N. 48, teilweise 219 und einigen Ergänzungen in 218; ⁴ 382 מדרש ווהר 414 ff., anders geordnet als Ed. 1663 f. 24²; CB. 542 ist Ende der Anm. לכו נופל Text endet למיינ, hier 414b Z. 8 von unten. Genaueres, wenn der Raum es gestattet, im Anhange.

21. Perg., 293 f., beschädigt, deutsch, gr. punkt. und kl., color., verschossen.

קלת תפילות סיסודים נמועדים ובי"ע גם פליחות לתענית, f. 71 Jozerot und 123 Selichot (die 71. u. letzte סכפל Anf. u. Ende def.; f. 76 שלכן mit Commentar; אורך אור גבורה 250 אורך פי אנפת 250 יולר לשבת שבין יה"כ לפוכות 250; ידעך מנוער לשבת בין יה"כ לפוכות 259; ידעך מנוער לשבת Commentar; 172 אורך כי אנפת 280 יולר לשבת שבין יה"כ לפוכות 259. באורך כי אנפת 280 יולר לשבת שבין יה"כ לפוכות 259.

Vorn ein latein. Brief des fr. (?) Nonnosus Capplanus (so) an Hartm. Schedel über den Cod. und hebr. HSS. überhaupt; woraus eine Stelle im Anhang.

22. 232 f., verschied. deutsch rabb., 149-80 ital., um 1550.

Kabbalistische Sammlung. ¹ [ס' יצירה] mit 2 anon. Commentaren [Pseudo-Abr. b. Dav., s. N. 115, und Pseudo-Nachmani].

2 70 אוחיות דר' עקיבא, Recens. ed. Krakau (Jell. ניסיים III, 50—79) und f. 79 Const.-Ven. (ib. 12), jedoch ohne die Worte ממיד למדטו . . . (Jell. S. 18 Z. 1, 2) mit den 72 und 92 Namen Metatron's (82b, 84b; HB. 14, 7; Zz. Lit. 607; Jew. Lit. 304 n. 14) ohne den Schlusssatz שליו סכתוב (Jell. S. 49).

יםי המשקל למייר משה בייר שם טוב זייל 104 s. N. 34119.

5 149 (40° Ende: היבלות (חיבלות ני סליקה ל' וסליקה ל' וסליקה לה סלכתה (חיבלות ; s. מליק

iij S. xlv; S. xlviij ist Anf. Kap. 30; s. N. 11246.

⁶ 160 b (404) Fragm. der höchst seltenen היכלות זעלתי? (Jell. l. c. iij S. xxxv; Zz. Lit. 606) grösstenteils chaldäisch im Namen des Akiba, anf. אולס אמס דולס למס דולס למס דולס למס דולס למסיקד (לאלוס ביש ביש העלין אומו גיע. מסל בולס לאומר סודו לאלוס ב' מעלס מ' מעשס מרכבס, dann מספיאל, s. unten ⁷ c.

י מעשה בראשית (so auch 180b), zum Teil unbekannte,

myst. Stücke. — a) = רויאל f. 35-6 Z. 9 v. u.; HUb. 937; Benj. אמר מטטרון שמשא רחימא עדות אני מעיד 2. 2 168 Z. שלמר מטטרון שמשא רחימא עדות אני מעיד בי"י אלהי ישראל שרום קומתו יושב על כסא כבוד כאן מכעו הסופרים לכתוב ששים רבבים (sic) פרסאות רוחב עין ימינו שלש רבבות וג' אלפים פרסאות ובין (!) לעין שמאלו eine Rec. des שיעור קומה, ausführlicher als מימל 37-8b, (cf. N. 407) und wohl ebenso endend f. 171 'כרוך ש' כ' מ'; das Gebet das. 36 b scheint (cf. über ms. Opp. 982 Qu., HB. 1862, 3, Zz. Lit. 606) hier übersprungen. — c) 171 (teils N. 40 f. 100 ff.) למכ כי עקיבא ? (Mich. 417, פרקי ר' ישמעלל eine Art סיכלות, etwa כרקי ר' ישמעלל. Nb. 225; CB. 640; Benj. 356 n. 1875!); A f. 171b למתר כי ישמעלל מי כתוך שיטייום B 173b; מי כתוך שיטייום 174 (B 100) beginnen alle Sätze אייר ישמעאל, der erste מאלחי לרי עקינא תפלה שאלחי לרי עקינא תפלה שאדם מלא יזיקך שהוא שם המפורש, סליק, entspricht. N. 40 f. 109b vorl. Z. — d) 179b kleine Stücke דע כי זה השם יולא זה שם המפורש היולא ib. ומסורת כל המרכבה יולא ממה חלעק אלי 180 ;מן וירא מלאך שילאו מכוונים .end : מן ברכת כהנים. דע כי מן ברכת כהנים המשולשת בתורה יולא ממנה שלשתם חזק ד' מרדכי המפרש מנוחתו כבוד.

\$ 181 צירופים ע"ד סקבלס anon., von Abr. Abulafia, vielleicht 2 Recens.; s. P. 770 יש und 774; Jesch. 6, 98; HB. 10, 99 A. f; anon. V. 219 (und יש סכופר לישובל הכופר Charles); vgl. Gh. 79 G, ungenau und

Tit. סכדם ohne Grund bei Berliner, Magazin 1, 30.

פרק כ״ל מס' המנורה מלאמי זה הסוד המופלא ורמזו ל225 שוד (מע"ד זה אלי . . וארוממנהו , end מעדי המנורה באמרו שמע ישראל (ש"ד זה אלי . . וארוממנהו , end מרע״ה בחורה הטחורה באמרו שמע ישראל הבורא (מ"ד זה אלי ענין המן היורד כנגד שתי נשמות . . . בחוך הבור והוא הזהר, חם ביה שמו בראש הדף (מ"ד העולם על אופן הקשר המליאות . . . וזהו סוד הכבואה דע כי כחות העליוניי כנגד כחות התחתוני' . e) das . . ב' מחלב וכן כולם משבר לפני מוליוניי כנגד כחות התחתוני' . בסוד הנקוד למקוד (Gikatilia oder Abulafia? z. B. f. 228 מכל שכל פני ישראל שכל הבל B. f. 228 הפועל ורקיע (הפועל ורקיע).

כתר עליון קכמס mit Baum: סדר הספירות שמקגלות זו את mit Baum: כתר עליון קכמס mit Baum: כתר עליון קכמס angeblich v. Moses b. Nachman in R. $1390^{11} = 7.80^{11}$ פקבלת mit Baum: מפתח סקבלת mit Baum: מפתח סקבלת mit Baum: mit And mit mit Baum: mit mi

6, 178; Gh. 110 F.; Alm. 2494.

ייים פור מיינ בגי' ביה כאמרו כי ביה יייי Fl. xliv, 14³] פירום עייב nur bis אייה, wie Fl.; Cod. 93¹⁴ bis פו"י; Gh. 79 F vollständig; cf. V. 218¹?

23. 476 f., deutsch, um 1550. הפליאה; s. n. 96.

24. 283 f., deutsch, 164 ff. ital. rabb., um 1550.

¹ [Schemtob Ibn Schemt. ס, CB. 2560], anf. אמר אין, fehlt Namen; "Meir Rothenburg" (bei Lil.) existirt gar nicht; s. meine Abh. in Sitzungsber. (3. Juli 1875) S. 195. Im משניין כמל Cat. Codd. b. M, I, 1.

ms. Hb. 279 § 528 מותר ובלע סמות ל' לומר ובלע המום בסי האמרנות ים כתוב ל' לומר ובלע המום Buch von Saadia.

- 2 Theolog. Schriftchen in 7 Pforten, Inhalt aus seinem ms. bei Jell. איז VIII, 104 [von Mose? Verf. von ממאוס, v, 4 f. 178b]; in 21 Stunden verfasst, absichtlich ohne Titel gelassen; Tit. f. 165: זכע יאמלך הבוכא החבר המשכיל aus Inhalt fingirt. Anf. זע יאמלך הבוכא החבר המשכיל. HB. 8, 103; die Combination mit אלמר הכולל וhB. 8, 103; die Combination mit אלמר הכולל על על על על אלאר על אלמר הפולל Stunden verfasst, absichtlich ohne Titel gelassen; Tit. f. 165: אלמר הפולל הפולל הפולל הפולל ביי אלמר הפולל על על הפולל הפולל הפולל הפולל הפולל ואל על על הפולל הפ
- * 184 b Philosoph. Auslegung von Koh. 4, 17 und 5, 1. HB. 13, 38.
- יום המאמר שערי החפלה ע"ד התפלה ע"ד התפלה ע"ד המפלה ל, Sefirot, Gottesnamen and Buchstabendeutung, schwerlich vor xiv. J. Anf. אול כלל החפלה הוא כלל המפלה ומהו מדת התפלה. דע לך כי התפלה גדול ובעזרת האל נבאר לך בענין סוד התפלה ומהו מדת התפלה. דע לך כי התפלה שחדע כי בעת שאתה מזכירו אתה נושא על פיך כל Ende כולל (so) ג' איספקלריאות שחדע כי בעת שאתה מזכירו אתה נושל פיך כל הפלה פירוש של תפלה (so) לשל יחפשו עלי בעלי הפילוסופים (so) לומר אתה אומר שיש נפש למלאך שאין לך ועל יתפשו עלי בעלי הפילוסופים (so) לומר אתה אומר שיש נפש למלאך שאין לך נכש חיים למינו
- ⁵ 195 über Vision Ezech. [Fragm. aus משכן הערוח von Mose de Leon, Pforte iij].
- לנו הם יייג כחות הנק' כחות החכמה הקדומה (Myst. Miscellen, u. A. a) אלו הם יייג כחות הנק' כחות החכמה mit Permutationstabell., in Fl. ij. 384 vorangehend; anf. לך י"י סגדולס והגבורה וכו' כענין זה פירש המפרש ובחר עקר ההוייות הנכללות בס' מעשה ברחשית. לדוני הואיל וחפלך לבא בדרכי החכונה דע והבין והשכל שייחוד השם 200 ; wie ms. Coronel, CL. 98; Jesch. 6, 97; Tit. לקוטות in Fl. ij, 417 geschr. von Isak סילו im J. 1327 in Lerida, und im Epigr. Urb. 317 (wo Tit. סוד סל (so) השם לר' מתלי anf. מוד סל מדו also an einer späteren Stelle); P. 12846. Das Citat aus Chammai f. 202b: אמר ר' ח' ענין הפניתיות הכריחני ר' ח הגדול שאפרש לו עקר כל מליאות הכבוד א הנסחר . . . כלום (Alm. 1835 אור. s. jedoch N. 4082) ist Anf. des סניון. Dann יסו מסתבור שתברתי אני חמלי als Ueberschr. des folg. פירוש שם als יכח יכח (vgl. סקנה 35 3 Z. 19 v. u.); als פירוש שם ים in Cor. 6, Urb. 318, P. 7658, wo der Schreiber Mose b. Sim. Kohen als Verf. eines Teils conjicirt ist? f. 204b-205 die Fabeln von Jeh. b. Batyra und Ben Sira (vgl. סקנס f. 36, Gh. 79 O, Fl. ij, 59; Bisc. 180: "Fragm. op. Ben Sira de rebus cabbal. incerto auct."), welcher מעיין סחכתה citirt; s. HB. 16, 66. ליקוטים מכי סנטמון des Jeh. b. B. verzeichnet Cat. Opp. ms. (999 qu., Nb. 19435); s. auch Bj. 69 n. 439. — Ob die Permutationen und סוסמוס למבע gehören? f. 206: נספייט היה מסדר שבחיו בהם שאמר האש כחאש אים אוכותך מלכותך מלכות כל עולמים בית וחון Spr. 19, 14, - מחוסכמים מלכותך מלכות כל עולמים teils mystisch; citirt Maimonides f. 210; end. 210b למכ ימן כ' לך . ונן הנערה הזאת וכייר ונאמי אוון תם .

⁷ 213 ס' כודי רויי[א] משבון אלעזר 214, ס' כזיאל 1. 61, mit Schluss חזק מזק מזק מליק.

25. 462 f., bis 99, 191 zweierlei ital., um 1550.

¹ Immanuel [b. Salomo] פירוש משלי, wahrsch. aus der Ausgabe

copirt und daher "b. Jakob".

- 192 dessen Commentar Hohel., uned.; die lange Vorrede, s. Mag. II, 61, anf. ומי לעולם; end. ישקני זכרו המפרשים כי כל נשיקם, in and. HSS. noch שעניעו לשוב . . . בשכל הפועל HB. 9, 113 (lies P. 235²); 14, 100; Güdemann, Gesch. d. Erz. II, 143.
- ³ 263 Meir Arama, מאיר איוב, über Hiob, 1505 6; CB. 1694. F. 462: איני הסופר אשכול הכופר הנוסן אמרי שפר נאוס ילחק בר אליהו מאנו"ש שלי"ש מק"ק (so) אני הסופר אשכול הכופר הנוסן אמרי שפר נאוס ולדיננוס (so) יכ"ה חם ונשלם ביום ב' ב' בכ"ס (so) חמח לויטמריץ (so) ממדינת פיהם החם מששלת ורדיננוס (so) יכ"ה חם ונשלם ביום ב' ב' בכ"ס מחם ש"י לפק ש"י לפק
- 26. 478 f., dünn, 214-7 blass, gr. ital., bis 350 span., dann dick deutsch, 399-434 color. mit saubern Handzeichnungen, die Figuren meist mit halben Gesichtern; beend. 36. Sefira 311; f. 318 verziertes Titbl.

¹ Fing. Tit. שערי אורה על סמוכס, daher Jos. Gikatilia in Catal. 41 c, bei Lil.; ist aber Is. Arama, עקירה K. 54--88, abbrechend 212b.

מוכת כי מתיתה כלם Pentateuchcommentar (1300-50?), anf. מוכת כי מתיתה כלם וכתר לכל סכתרים, die Anfangsworte im Index als Tit. (Lil. fingirt Jos. Caspi); end. נולד פוד העבור ישוב ירחתנו . . . בגן עדן. Der Comm. beginnt סדר זה לור זה לור זה לברקם. Ohne hervorragende individuelle Bedeutung repräsentirt dieser Comm. eine weniger gekannte Gattung. Er ist vorherrschend auf Ideales, Eschatologisches, Nationales gerichtet, daher zu Genesis bis f. 247. Er behandelt auch Gesetzliches, wie Laubhütte, anderseits auch Mystisches, wie Gottesnamen u. dergl. mit der seit dem xiij. J. stereotypen Formel מ"ד כלמת ; z. B. 253b מויני) Andeutung der 10 Sefirot, לייב נחיבות אין סוף 264, 310b; eigentümlich ist die Formel מוד עבור Am Ende der Bücher finden sich Schlussformeln, auch sonst Stossgebetformeln. In 53 c. 313 findet der Verf. die 11 Sünden des 5. Psalmes; f. 267b מכין י"ג מדות לפי שלא ראיתי מאחד מן המפרשים שיאריכו בפי' י"י שתי אלו הראשונות של ד' אותיות שתי מדות ואם תבותיהם שות יחלקו ננקוד. Der Verf. citirt, ausser Talmud und Midrasch von den Exegeten1) meist כמכין זייל und כתכיין זייל, mit der Formel פירם oder בתב auch משר המעורר . . בפירושו (f. 301)2), oder mit blosser Ver-

¹⁾ ישפי משמלל כן ספני משמלל בל ספני משמלל כן ספני משמלל בל ספני משמלל בל ספני משמלל בל ספני (Jeser Gebrauch der VII. Form ist ein Kennzeichen des Mose de Leon (Jesch. VI, 94); משנכם hat Josef Gikatilia, הכם בל שנים ולהמשוכר מלמני בל שנים ולהמשוכר מלמני לדעם ולהמשוכר מלמני מלמני (ib. VIII f. 89 b, הסמעוכרם בהקדמה בהקדמה בל שנים לפני לפני מפון בל מסמעוכרם בל מסמעוכרם בל מסמעוכרם בל מסמעוכרם בל מסמעוכרם בל מסמעוכרם מסמעוכרם מסמעוכרם בל מסמעוכרם מסמעוכרם מסמעוכרם בל מסמעוכרם מסמעוברם מסמעוברם

weisung שיין בפי' סרב זיל; seltener wird ibn Esra und wenige Male יסקמקי citirt, z. B. כי חלא) מ 309 הפי' השני מלאתי בס' המכלול ; mehrere Stellen aus dem [verlorenen] Comm. des Chananel, den der Vf. nach Jahren erhielt (f. 274b-288) habe ich Berliner mitgeteilt, (Migdal Chan. hebr. S. 40, s. S. xxxi A. 40). An einzelnen Stellen הלאמי בס' f. 223 zu Gen. 2, 22, [Abr. Jarchi] מלאמי בס' החלפייד סתנסיג (301b), סתנסיג selten. — Zu den späteren Autoritäten gehört Sal. ibn. Aderet, mit Ehrentiteln מפי סרב סגדול, oder מפי סרב סגדול, mit der Eulogie כייכ (f. 260, 288b, 289b, 308), meist mit ל"ז (239, לשון סר"ש ז"ל מדברי אגדות ,(תולדות Ende בפירושיו עדברי אגדות, (תולדות ב98, 269) בפירושיו (230 Gen. 14, 10); auch ל"רת ז"ל (216b, Gen. 1, 24, f. 252b אז, er erklärt wie כמנד"ן), offenbar der Sohn Salomo's (CB. 2269); seinen ungenannten verstorb. Vater: מפי לדוני לבי זייל (254, 267b, Exod. 14, 21 u. 34, 6); im Allgemeinen דעת (מקלת) המפרשים oder מדעתי f. 282b, 298; ferner שתעתי und Eigenes אדעתי (wie in Kalon, Streitschrift gegen Caspi); endlich f. 276 (Lev. 9, 22) ונספר הרוכר (50) ידיו חסר כחיב משום שבחה דימינה על שמלה (50) ובעי לחזרקפה ימינא על שמאלה אישתכח עימיה וכדו לא שלטן דנין בעלמא וכד איסתלק ימינא מתערין דינין בעלמא ודינא שריא חסו שנ' וכאשר יכיח ידו וגבר עמלק; scheint verderbt ויסיו ידיו מבעי לים אלא בגין 11, 17, 11 Ex. 17, 11 מוסר חלים ידיו מבעי לים אלא בגין . דתלים כלם ביוויכה

³ 318 לאיסטועלים (jüng. verzierter Titel), Noten des Levi b. G. über Averroes, mittl. Commentar [Uebersetz: des Kalonymos]; ij f. 331b, iij 344b; f. 350b zum 25. Locus Custos ססלקיים, wozu von jüngerer Hand איס ווא als trügerischer Custos; HUb. 68, 72.

⁴ Averroes, mittl. Commentar zur Topik, anschliessend an ³, s. N. 106⁶; HUb. 62.

5 403 ביאור סופוסטיקי (sic) והוא ס' ההטעאה לארסט' s. 1067;

HUb. 62.

⁶ 434b אומנות הנצוח und ⁷ 442b סטניא von Farabi, N. 110⁷.6, in 244⁶.5 mit Vorwort des Uebersetz. [Jakob Anatoli?, Alf. 54, 56]. HUb. 48.

8 459 (סכלשון) וכות אדם [Dav. de Rocca Martina]; HB. 13, 64,

18, 7; Brief an Halberst. S. 23.

- 27. 410 f., deutsch, um 1550, bis 200 ist אליכ hervorgehoben (vgl. N. 19); reich color., 200 ff. mit liegendem צ (f. 391 mit Weiberdeutsch). Selbst Bibel-Citate corrupt.
  - ¹ סור המלאכה [Secretarius pract. med.] von Joh. Jacobi; s. N. 286.
- מאמר במיני ההרקות נמטלטלים וגם נמקילים ונחוקנות ונפחילות 196 b מאמר במיני ההרקות נמטלטלים וגם נמקילים ונחוקנות ונפחילות (von Scheschet Nasi b. Benveniste; VA. 38, 76; 42, 110; HB. 13, 107, 135], 22 Kapp.; N. 134° def.; scheint Teil eines Werkes; Nb. 2135° zu ergänzen.

3 116b [Arnaldus] def., s. 2882. Dazwischen:

4 151-8, 163-77, 186b-193b [Gerard, הככוסים], s. N. 245.

- 5 193b—200b [Fragm. des א קאנון v. Avicenna, I Fen 4, entspr. K. 20—5 der anderen Uebersetz. in N. 87]; f. 198 אינה פעל דחם אויל (HB. 14, 59 und vij); f. 199 סיסודים für Indorum oder סיסודים? HUb. 183 Zus.
- ⁶ 201 ליון שנפולי (so) ליון שנפולי (für סכנים Ez. 28, 12, verdächtig), Commentar über Porphyr's Isagoge, Categor. und Hermeneutik, nach mittl. Commentar des Averroes [Uebersetz. Jak. Anatoli's] mit Benutzung einer latein. Uebersetz. des Averroes und Aristot., von [Jehuda b. Jechiel] messer Leon (um 1453/4); Vorr. HB. 18, 41. HUb. 74, 75, 81 (u. S. xxv) 168.

28. 551 f., deutsch, bis 100 kleiner, um 1550.

¹ David Kimchi, Commentar über Genes., woraus das in Ed. fehlende Stück in סמסיס 2, 40; das Citat Jos. Kara (סמסיס 8, 48) nicht

da; benutzt von Berliner, Raschi xx.

2 111 ליט (vgl. zu 402), Unicum; der Verfasser setzt einige kurze Reime am Ende der einzelnen Bücher f. 133, 150, 162, 177. Die Erklärung schliesst sich oft an Raschi, erörtert Schwierigkeiten, wie die Tosafot und deutsche Exegeten xiij.—xiv. J., ist kurz, fast nur sachlich, nicht grammatisch, häufig ליים עו dgl.; Zz. z. G. 403; סיים 8, 47; Anführungen aus Sam. b. Meir bei Gg. Parsch. 21; Berliner l. c. Aus diesem ms. herausgegeben mit Anmerkungen die von "Menasse Grossberg", Mainz 1888.

3 192 Rasiel [Abr. Abulafla] b. Sam. סתרי חורה, miserabel im Text, mangelhaft und verkehrt geordnet; s. 341.

4 265 b desselben אמרי שפר def. und in jeder Beziehung corrupt;

s. 2853.

und Schlussformel. רצותינו אשר ילר ווופליא לעשות וזהו עושה כפלאות

6 413 Josef b Chajjim בעל כנפים, gelehrtes Reimlexicon, gewidmet Todros Nasi (HB. 8, 77; 9, 138; P. 9925). Unser ms. eröffnet ein kurzes Vorw. (מלילי מעי); es berührt die Trübsale des Vf.; darauf Verse, worin der Namen des Vf.; das Werk beginnt שתת עוד מן והשתיה כדת. תמו חרוזי Ende f. 551 ; חרוזי האלף בקבוץ הזכרות כסי"ו מולאיו ומובאיו בעזרת סשס. Es zählt zuerst männliche Formen auf, deren Endbuchst. 5 u. s. w., dann weibliche ohne männliche Form, ohne alphabetische Ordnung, jedoch nach früheren Buchst. des Wortes; hierauf סכמים, nur Verweisungen, jedoch das erste Mal 2-3 Beispiele. Hierauf (ספי) במכור (ספי), d. h. in Verbindung mit darauf folgenden, seien es 2 Buchst. (55 u. dgl.), oder ein noch vorangehender dritter etc., aber darunter auch suffixa, z. B. 5 mit ו also ול, dann כפלו ,כפלו , בקילו , Der Vf. schaltet kritische und exeget. Bemerkungen ein, teils unter Angabe seiner Autoritäten (s. Luzz, zu מכלול Ed. 1862, S. ij – iv, nach seinem def. ms.), welche hier, ohne Untersuchung, wie weit sie indirecte Citate seien, nach hebr. Alphabet folgen, die Ziffer bedeutet die Blattzahl, L. weist auf Luzatto.

סח' ל' אברחם זייל [אבן עזרא ?] 458. ל' זרחים הלוי זייל עשם מסחגאב ליל לום כפור וכוי ויש שחופסין אוחו למחר לא יחכן לאמר מחר מן הלילם לבוקר כי סכל יום אחד [לוכץ ליט' 461 סי' 16], ל' יהודה בן בלעם 506 ב500 ג' הח' הי היהודה חיוג 438b, 437b סי' 1600 ב00 בסול ליטור ל' יהודה חיוג 438b ועוד, הח' המשורר ל' יהודה חיוג באודה הלוי אומר יום ליבשה נהפכו מלוליך (so) כך בנשמת אילו פינו מלא שירה כים ומלוליו 484. המשורר הגדול ל' יהודה חלוי זייל באמרו החקדשו במחרת קליחות ליל לום הכפורים כמו למחר ואין דחקו החרוז, הח' ר' יוכה אבלה לללט המפורים כמו למחר ואין דחקו החרוז, הח' ר' יוכה אבין, וכבר הבאחי למעלה וחברו בשרש קשש ואני ראיתי ספרים מוגהים שנוטים (?) כמותי ונקדוהו בדגשות השין ל546 ל' יוסף בן שלמה אבן פואל אלושקי 431 ב, 430, ל' יעקב למעלה והבינו משק ל460, ל' יוסף בן שלמה אבן פואל אלושקי באול לנשל לללמין (אלאמין בא 442 בינו משה אבן מימון 447 הח' ל' משה זייל ן' עזרא בפזמון 448 בל עדיה פירש חולעת שני ל496, המ' ל' משה זייל ן' עזרא בפזמון בא 448 בל מעלה נביות מוחלים אללם מני ב של מל לבן שחר פי על בליכו עב חה לשת הליות ביות ביות שלה 450, הח' ל' ששת ב"ר יוסף זייל אבן שחר פי על וקרנים לאט מלכות נביות מוחלים 451, עבטיע . . ויש אומרים שמוסיף על בנינו עב חה במת [ל' שמואל] הנגיד ל45, הח' ל' ששת ב"ר יוסף זייל אבן שחר פי על וקרנים בתוחל בא בדי על וקרנים במוחלל

Der Vf. citirt Lesarten וים ספרים 414, 463, und wendet zur

Erklärung Dialecte und Sprachen an, häufig לסון כזיל, חלגוס, חלגוס, אלמים, לסון כזיל, חולה אלמון לזיל, חולה אלמון לזיל, חולה אלמון ליויל, אוויר, אלמון ליויל ליוי

29. 266 f., deutsch, um 1550.

יכליאת (Averroes), כליאת מים מים מים מים "Colliget", anon., an dem, in lat. Ausgaben verstümmelten Schluss noch genauer mit dem Arab (bei Oseibia) stimmende Uebersetz. als die des Sal. b. Abr. b. Daud, aber lückenhaft; HUb. 673.

2 249 מסלת דברי מאברום מן הסקזות Maurus über Aderlass; HUb. 810.
— f. 255 כייג גידים יש באדם שלריך לחקיז 255 לחקיז (משמנה ימים מאבריל עד ראש גון 255 לייג גידים יש באדם שלריך לחקיז 255 וגדל בחזם; cf. ms. Schbl. ij, 70.

³ 256 Averroes מאמר בתריאק; HUb. 676.

כשלמה העחקה (so) ביאור ב"ר . . העחקת פלוני : 30 als f., deutsche Curs. 162b . . . העחקת פלוני (so) ביאור ב"ל ב"ל ב"ל לדק ונוי מים אי כ"ח בחדש אב ש"י לפק פי לדק לדק ונוי (so) בחדש אב ש"י לפק פי לדק לדק ונוי

Averroes, 3 mittl. Commentare [h. von Kalonymos], wahrsch. nach span. Prototyp copirt, wimmelnd von Fehlern und Auslassungen: אביאורי בו רשר לכל מאמרי מה שאחר השבע לאַרַסטוֹ 1 Metaphysik ביאורי בן רְשַׁר לכל מאמרי מה שאחר השבע לאַרַסטוֹ s. 2444.— 2 163 Physik, auch 73¹, 310, 341 2,3. 352; Ben Jacob 280 n. 142c, ij f. 174b, iij 184b, iv 195b, v 216, vi 226, vii 240, viii 247b.

31. 269 f., bis 319 deutsch rabb., sehr uncorr., dann ital.; 1550.

עם Titbl. falsch (so) ביאור השמים והעולם לארסטות (so) ניאור החכם בן רשר ב ניאור (vgl. N. 3620); Paraphrase h. von Sal. Ibn Ajub in Beziers 5019, correcter 2341, z. B. Ende ij; ij f. 37, iij 64b, iv 87; HUb. 128: s. N. 371, 3874; Mose Tibon's Uebersetz. s. N. 1082.— לונר הדי ב"ר על השאלה אשר זכרה בסוף Ende i: אמר הדי על השאלה אשר זכרה בסוף התאמר הא' מזה הביאור אחר שנתבאר מן הגשמים הרקיעיים שהם מחוברים ממניע ומתנועע ושהמניע בלחי הגשם כמו הענין בשאר המתנועעים מעלמם וזה בקוף המאמר השתיני תן השתע ונתבאר שם שהתנועה שיתנעעה (sic) זה הגשם כח בלתי הווה ולא נפסדת אם כן נתבאר שזה מפני זה (sie) המניע אי אפשר שיהיה כח: f. יחה כגלה למי שעיין בו ובזה יסחלקו הקושיות מאמרי ארסטו ראותו (!) כולם : 104 b והאל [ה]מדריכנו אל הישרה. וכבר יאמר האומר כי כל נשם בעבור שהיה פועל בדבר אחר ועל זה יובן (Ende (f. 105) הנה יחקייב שיהיה כל גשם מורכב מחומר ולורה . . הענין בזאת השאלה לא עמדתי עליה כי אם אחר עיון רבת (sic) חקירה וזמן בלחי מועט והיה מהחשיבות והזכות כאשר היא עד שמי שנתעלמה ממנו זאת השאלה אי אפשר שיגיע לו השלמות האנושי כלל. והאל המדריכנו אל הישרה. נשלם ספר השמים והעו לם 'לאריסטו' בי' החכם בן רשד ושאלת בן רשד והחשובה עליה הח"ל יח'. — כ' 105: und, יש לשואל שישאל במה שהניח הפי' בס' הש' והעו' כלל ששי שהגשמים יחואר zu ij, 2, anonym.

² 106 Titbl. (so) ספר לְמֵגִּיסִמִּי מאֶבֶן רְשֵׁר; 107−13 enthält den Anf. der Canones, unten ⁸.

* 113 Wesentlicher Inhalt von Euklid i, 1-32: הנקודה הוא מכלית

סגודל, abbrechend 122b; anders N. 2466; HUb. 507 (2 l. 3).

4 122 b [קיצור אלמגיסטון, cf. 2] Compend. des Almagest von Averroes [h. von Jakob Anatoli 1231 in Neapel]; HUb. 597.

⁵ 242 b [Euklid, Ende der Axiome und Anf. der Lehrsätze i, 1-19

und (f. 248) ij, 6- 14]: ידובקו כאשר כאשר כאשר לה; HUb. 507.

⁶ 254 b astronom.-kabbal. Fragm. [Jesaia b. Josef, עץ היים]; HB.

12, 85; 16, 12.

ים 256 ררושים הטבעיים von Averroes (לצו לליד וליד) und And., mit Commentar v. Mose [Narboni, 1349]; s. N. 3618; HUb. 179, 183, 188.

נכנסנו בלוח מחלך השוה לחמה בעור רשום עליו מחלכו להקפים מן מימי ולקחנו הנמלא כנגד גי הקפים ומלאנו שם 🕝 (2 א' ב' ב' ... לקחנו מה שנמלא בשנה הרביעי ת...

Auf die Berechnung von Mond, Saturn, Jupiter, Mars, Venus (wovon f. 107 nur 4 Zeilen, abgebrochen mit den Worten עד כלון אילוי, hier f. 327 fortgesetzt), Merkur (bis 329 b) folgen Anweisungen zu astrologischen Zwecken; f. 330 liest man איני סלקוקים סלקוקים שם לוקות סכשיא (ז'ו אינון לדעת סלותקת מוסדים עם לוקות סכשיא (ז'ו אינון לדעת סלותקת מוסדים עם לוקות הנפיל (ז'ו לדעת סלותקת מוסדים עם לוקות הנפיל (ז'ו לדעת סלותקת מוסדים עם לוקות הפסיל לומען תפלק במאיני לדק השבונותיך 332); dann die Aspecte (סמבונותיך 1343 אינון הפלק המבונותיך 1343 איני לדק השבונותיך 345 ליסיסונים מוסדים אינון מוסלים פאלון לאונס לאונס לאונס באלון לאונס באל

3) f. 333 liest man: וכנכ נחבחר לך מחשבון המהלכום.

¹) Dies ergiebt sich weiter unten, ohne dass ich verstände, warum von der Radix 1. März 1340 bis 20. Sept. 1465 nur 124 Jahre, 1 Monat u. 20 Tage zu rechnen sind.

²⁾ Die bekannte Figur für Null, vgl. Hebr. Bibl. 1861 S. 95 A. 2.

wohl die Lücke ausgefüllt werden; cf. N. 343.

⁹ 346 b Jo. Blanchinus (Bianchino יולן דנילנקיט (Bianchino יולן דנילנקיט (Bianchino יולן דנילנקיט (Bianchino אַד לפר (Bub. 626 versprochen) אַד לפר לקרלו לקרלו לקרלו לקרלו משליר (HUb. 626 versprochen) נעלשיום, (Initial [בעלשיום] unausgefüllt. Der anon. Uebersetzer [etwa Mord. Finzi? die Beispiele sind meist von J. 1447] giebt technische Wörter italien. und hebr.; stimmt nicht überall mit der lat. Ausg. Ven. 1495; end. ל"ב דקים והול השנוקם (den astron. 1495; end. ל"ב דקים והול השנוקם).

ואכי ישי בכמ"ר יחיאל ז"ל העחקתי אוחו ג"כ מגוף הקשל (1 והשלמתי אוחו היום יום 102 בעיר וויניזיא (1) בעיר בריח שנח שיי לפרע קען לילירה במדינת איעלייה רבתי (1) בעיר וויניזיא (1) בעיר עזרא בכמ"ר ילחק משאטו יל"ו (1) בעיר מאר במדיר (1) בעיר עזרא בכמ"ר ילחק משאטו יל"ו (1) בעיר עזרא במדיר (1) בעיר עזרא במדיר (1) בעיר עזרא במדיר (1) בעיר עזרא בעיר עזרא במדיר (1) בעיר עזרא בעיר בעיר בעיר בער בעיר בעריר (1) בעיר בעריר בעריר (1) בעיר בעריר בעריר בעריר (1) בעיר בעריר בעריר בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעיר בעריר בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעריר (1) בעיר בעריר (1) בעריר (1

32. 344 f., kl. deutsch-ital. Curs., uncorr.

תלביין בשר בילור האברים לאַרַםטוֹ בילור החכם אֶבֶן רְשַר האַר. Averroes, mittl. Comm. (תלביין HB. 13, 6) z. Buch der Seele, übers. von Mose Tibbon. Anf. הלביין הפני שרלינו כי סידיעה העיונית היא מן הדברים המועילים החלות לפי שראינו כי הידיעה העיונית מן הדברים המעלת המלות החלות (Schemtob: והנכבדים לפי שראינו כי הידיעה העיונית מן (Schemtob: העינים העלים והיקרים (מושלת המלות הידיעה העינים העינים העלים והיקרים (ללהגרה הוא בעינים העלים והיקרים (ללהגרה בילות הוא בילות הו

2 57 Averroes ביאור כו' המופח, Gr. Commentar zu Analyt. ij; verf. Dsu 'l-'Hidjdj 575 (Ende i), 201 und 107 §§. [Kalonymos b. Kal. übersetzt 14. Tebet 75 = 13. Dec. 1314 in Avignon aus uncorrectem Original]; Anf. Exod. סכוונס בזס, Anf. Text לי לכ' למידס

ולימוד שכלי.

דלכי העסקסי מן העסקו (80) הכ"ל נאוס יונסן ב"ל יעקב נאליקו אים מנטובה חייש (80) הכ"ל נאוס יונסן ב"ל יעקב נאליקו אים מנטובה חייש (80) המסקו אות [118, 82 מושלמסי [המסכיר י"ז 118, 82 העסקו שנת ה"ל הפיקה של הפיקה

33. 394 f., viererlei deutsch rabb.; 1552.

יחרה מחרה (von Abr. Abulafia); s. N. 3417.

יקוו המים bis K. 14 S. 83 der Ausg. mit Custos יקוו המים bis K. 14 S. 83 der Ausg. mit Custos ידיעס (f. 128). — b) 128 — 9 Z. 5 ידיעס פסרת הסרת הפרק העינס (f. 128), vielleicht 15 wegen a? medic. Fragm., Anf. סנס סנים המילס הקוילס הקוי

¹⁾ Wohl wegen der 1. Person im Epigr. des Ibn Ajub?! Cat. codd, b. M. I, 1,

³ 129 Z. 5—151 und 168−84 ביאור יסור עולם von Sal. Corcos, zuerst bis ij, 5, s. 431¹¹⁰. — b) 151—68 Abr. Ibn Esra [יסור]

מספר Kap. 7 mit Nachträgen weiter als N. 439.

א 185 Isak Lathif's Schriften, zum Teil aus Abschr. dieser schlechten HS. edirt (HB. 12, 36, ספלון 8, 149); רב פעלים (in N. 55 eine Notiz von "Samuel"), ספלון 25 (nicht unter dem Tit. 55 eine Notiz von "Samuel"), ספלון 25 (nicht unter dem Tit. ספלון איני אוֹניס ולורס (חבר מערכס בייליס (חבר מערכס (חבר מערכס בייליס (חבר מערכס בי

זה כתב הח' ר' משה תבון ז"ל בעניין המלוייר בהגדות במס' יומא :53 b – 251 b פסוף פ' בא לו בענין אורים ותומים והוא ענין עמוק מאד ונטה בפירושו לענין אחד לא כיון ענינו מתוך דברי החכם אבן רשד אף אם שני הפירושים קרובים בענין יראה לא כיון ענינו מתוך דברי החכם אבן רשד אף אם שני הפירושים קרובים בענין יראה המעיין ויבין. ועשית חשן . ואמר רבוע יהיה . . נראה כי אלו ארבעה לא היו זה על פאה Ende או כענין תמימים ושוים חו היא לוכתו Ende זה:

¹⁰ 300 Commentar über Psalmen, 347 Prov., 369 Hiob, anon. [Sal. Isaki, der citirte Menachem ist Saruk, nicht Recanati; CB.

1735].

F. 70b Mittwoch 21. Tammus 312; f. 250 geschr. von Reuben b. Sal. Aschkenasi für messer Cornelio אדלקינד, wohnhaft in Venedig, zu etwaiger Herausgabe, mit einem Elogium der Ausgaben desselben, Dienst. 28. Tammus 312 in אוריכס (Udine?), im Hause des Meir Kohen b. Mose K. ליסילי; s. die Abh. in Sitzungsber. 182 A. 12.

34. 429 f., ital. rabb., um 1550.

Isak b. Abba-Mari בעל העיטור, anf. בעל מפריס, anf. עלה מפריס (das Wort tehlt in der Vorr. der Ausg.), steht an seiner Stelle (f. 136) mit der Bemerkung וסיא כתובה בסוף הספר. Geht bis ij, 18; dennoch נשלמו אלפא ביתי ובחם נשלמו הלכות שחיטה והלכות שרפות וכוי.

35. 356 f., ital. Curs. des Esra b. Is. de Fano המעיר מן המסוקקי in Venedig, Neumond Nisan 311. 269—85 verkehrt gebunden.

Is. Israeli יסוד עולם, Astronomie mit einigen ungedr. Versen,¹) wegen Lesarten noch zu untersuchen.

מגלה מעשה חכם וכבון לבי לך עד לאלעלה וחשבון (1 ואל השואלים אותך למי אם אמורי לאשר מלך בחשבון ולמא רפע אלמילך (sic) הדא אלכחאב למן אליה ועלי אסמה חברם כחב לה

36. Die beschrieb. ff. gezählt bis 264; f. 267 b h. Index (HB. 6, 107, 132; 8, 84, überhaupt über den Cod.; ohne genügende Kenntnis der Literatur bei Schapira, Vorr. zu ⁸), etwa 4-5 Hände.

Einer der wertvollsten Codd., eine mathematische Bibliothek

von Seltenheiten in collationirten Texten.

¹ Levi b. Gers. מעשה חושב, def. hinter f. 1 u. 3 u. Ende; —

f. 101 Fragm. von ij, 6; s. 686.

- יסודות voder יסודות, Euklid, h. von Mose Tibbon, 17. (nach And.: 7.) Elul 5030, nach Ishak b. Honein, emendirt von Thabit, mit dessen Zusätzen, enthaltend andere Beweise aus griechischen Texten; f. 22—3 die Lesarten des Hadjdjadj zu ij, 1—10 mit algebr. (arithm.) Verhältnissen anstatt der geometr.; Randnote zu Lehrsatz 11: יכוסו מספר מקודתות יכוסו מספר בי לקדב אומס אל הספר סדרום האל מספר כדי לקדב אומס אל הספר סדרום האל השביע של השביע לאומס אל הספר עם אל השביע של האלוגי של האלוגי וואס אל הספר לאומס אל הספר בי לקדב אומס אל הספר עם אל השביע של האלוגי של האלוגי של האלוגי של האלוגי של האלוגי עם האלוגי של האלוגים של האלו
- b) f. 85—86 Ibn al-Heitham [gest. um 430 H., geb. 355, s. zu Baldi 36, 38; Nicoll 262] Abu Ali al-Hasan b. al-Hasan b. al-Hasan description, über die Einleitungen zu Euklid v, vi, vij, x, xi [arab. Uri 908, DMZ. 24, 352], h. von Mose Tibbon zu Montpellier; nach Cod. 290² im Ab 5030, Ende x und xi 21. und Montag 22. Ab. x f. 21 '60' מלומר המלומר המלומר המלומר המלומר המלומר המלומר לבסיים במתיקם המלומר המלומר המלומר המלומר המלומר לבסיים במתיקם המלומר המ

אמם כי אין לקדמך גבירי בהון ושאר סגולום הסגנים ומה בלע לאיש נבון ברוב הון והוא נמס וכלה כעננים קחה ארץ ושמים וחילם והנם לך בריח מלח נחונים.

לב משכיל לבבו שאהו ראות מחמות במיל לבבו שאהו ראות מחמות במיל לבאות קדושים איך יסעו על דגלם אל יחשוב כי לו פנים יגלו עד ישקוד עלי שעני ספר יסוד עולם.

1) Die 3 folg. unpassenden Worte מד פוף סקבר fehlen in dem, sonst minder correcten Cod. 290.

²⁾ Alf. 73. Das technische Wort ist ungenau wiedergegeben bei Wöpcke, Omar p. 5 Anm. **; cf. p. 74 n. 2; Catal. Codd Leyd. iij. 40 (zweimal); ZfM. 10, 487, 499; mein Euklid bei d. Arab. u. HUb. 509 gegen Klamroth.

Epigr. in N. 290 genauer.

⁵ 127b אי הכרור, l. העבור (Abr. b. Chijja] i, 1—10 Anf.; ed. 1851; ZfM. 12, 16; העבור העבור in ms. Alm. 8 u. V. bei Wf ¹ p.

53, wo die Stelle über Jesus in Ed. 109.

⁶ 136 Abr. Ibn Esra האחר; HB. 2, 94; besser ed. v. Pinsker, Odessa 1867.

⁷ 137b Commentar über ססס von Abr. Ibn Esra; Vorw. מפני אסנים, Anf. סיום חלקי סחכמה רצים (HB. 5, 109), אמר בחלק סחי צענין שם חעלם, Anf. סיום חלקי סחכמה רצים (HB. 5, 109), wo R. 314 a. 1386 verfasst ist; Menachem Tamar's Comm. s. CL. 122; andere bei Benjacob 477 n. 665 ff. Zu Abschn. iij: וחלני מלחמיו

⁸ 138b משנת המרוח, die älteste h. geometr. Schrift, zuerst von mir 1864, dann mit deutscher Uebers. v. H. Schapira (ZfM. 1880,

Supplem.) edirt; s. Bibl. Mathem. 7, 38.

140 Geometr. und algebr. Notizen oder Fragm.

Ueberschriften und Anfänge: כלל גדול אמרו במדום מרובע ב' קוים (140 mit 7 Figuren; dann einige Maassverhältnisse (עכך) in ganzen Zahlen, u. A. der Diameter 7/22 der Periph. —

לפני האל אכרע ברך. עת החילי שער ערך. אם ישאל השואל שלשה שחלכו Dann נשוק לקנות דג. mit Schlussformel שנה לבורה עולם שבח לקנות הדגים נשלם שבח לקנות דג. (f. 141). האי (!) שייך לשער התבור (! החבור (! החבור הל לעיל. כלל לחבר המחוברים זה Dann וה אייך לשער הדגים. אילן שעותד בארן שלישיתו ורביעיתו .. Dann . אחר זה שער העגול והמשולש .(141b) שער האלכסונות והמרובעים. דע כי כל מרובע לע כי שערו חכמי המדוח כי כל שיש בעביו טפח בהקפו ג', endet (f. 142) בכי האי גווכא תדענו. כשלם הכל שבח לאל יכול. Dann ohne Ueberschrift: דע כי כל מספר ילא מאקד. Diese kurze Anweisung zum Numeriren nach dem Decadensystem, worin ספרא für Null gebraucht wird (vgl. Nesselmann, Gesch. d. Algebra S. 496; Wöpcke, Mém. sur la propag. etc. 1863 p. 190ff.; vgl. zu N. 68) schliesst mit der (punktirten) mir zum Teil unverständlichen Formel: סכי לך שנעס שערים בספר המספר ספורים, והם הם העקרים, לדעת חכמה במספר במנין ושיעורים, כפל חלק לארבעי', חסר דג (sie) מרובע מהקוטרים, משולש ועגולה דורים, שבח ליולר אומר בספר מאי חמשים בחמשים טול חמשים וסבב חמשים ויהיו Dann: אורים שבעים אונה ושירים . . . ווזה יש לדעת גם (!) חכמינו ז"ל ידעו כי אונחא ברביע שהרי קו Ende ; ועתה נבחר המרובע החרוך בעגול. כילד חם נשים ענול . . . למחח . חם ליה ודהבא מחקליה u. Schlussformel מסובב ל"ו

10 142 b Abr. b. Chijja חשבון המהלכות bis Anf. Pf. ij; ZfM. 12,

13, 43.

11 144 ס' הארחמיטיקא, Nicomachus Gerasenus, aus dem Syr., arab. von 'Habib b. Bahriz, nach den Ansichten al-Kindi's emendirt, mit desselben und eigenen Noten von Abu (Ibn?) Soleiman Rabia b. Ja'hja, Bischof von Elvira [nach P. 1028 etc. h. von Kalonymos b. Kal.]; HUb. 516; Mtschr. 1893/4 S. 68.

12 164 b אגרת המעשה בלוח הנקרא צפיחה לאנו אלחק בן אלזרקאלה, ungezählte 61 Kapp. [Uebersetzer Jacob b. Machir?]; s. meine Études

sur Zarkali (1884); HUb. 592.

¹³ 173 b Anweisung zur Verfertigung der לפיסס des Zarkali auf Verlangen des Schülers Menachem [Tamar? lebte noch 1517], von Mordechai Comtino 17. [so lies HUb. 593] Tebet 5223 (10. Dec. 1462). Anf. nach Vorw. תסלס נקס לוס ענול Ende תסלס. Ende ולכן ראוי שיסיס ענלס. Verweist 2mal auf ¹⁵: סלטסלס סלטסלס.

die Rede ist, dass seit 2 – 300 Jahren die Bewegung der Fixsterne (Präcession der Tag- und Nachtgleichen) auf 10 in 70 Jahren angenommen worden u. Maimonides citirt wird. — Es folgt noch die Abbildung zweier Globen mit der Ueberschrift: וסא לך מעוכת סכלים אשר בארנו בזאת האגרת

. . בושתו ספירה . [in Cod. Reg. ובו כוונתנו נשלם.

15 195b Mord. Comtino חיקון כלי הנחשת (vgl. 13) über Anfertigung des Astrolabs mit Abbildung f. 196; einige Fig. fehlen; Gurland l. c. ij, 15, Vorr.; iij, 3 (u. 15 Citat). Anfangsreime fehlen hier. Anf. nach Vorw. סקון סלס. למד שמקם סנמשם Von den Brücken (סקון סלס. למד שמקם סנמשם) wird zuerst für das linke, dann für das rechte Instrument nach der Breite von Constantinopel gehandelt. 3 mss. in P.

¹⁶ 203 b Tit. scheint abgeschnitten [Abr. b. Chijja, mathemat. Encyklopädie יסור החבונה ומגרל האמונה Fragm.]; ms. Mich. u. Luzz.

nennen fälschlich Archimedes; HB. 7, 86; s. N. 2992.

17 210 (219: השאלות הדבריות מהדרושים אשר לפילוסופיס log. Quaestionen xi (HUb. 98), i. ij (latein. ij, i) von Abu 'l-Kasim b. Idris (1203); iij von Abu 'l-Hadjdjadj [Jusuf?] b. Talmus; iv (2 Qu.)

von Abu Abd al-Rahman b. Tahir; v-xi von Averroes.

Cod. 353 f. 14 fährt fort xij — xx; f. 41 b Epigr. des Uebers. Sam. b. Jeh. b. Meschullam b. Is. b. Jeh. σετεθνές, 29. Nisan (8. April) 80; zweifelhaft ist der Uebersetz. von f. 42 xxi und 44 b xxij, beide von Abu 'l-Abbas Ahmed [latein. Kasim Muh.] b. Kasim; — 46 xxiij κάτας κατά τατά τατά τατά.

abgebrochen; xxiv qu. ix s. oben.

In Cod. 31 f. 263b vi; 270 vij; 283 iij; 286 ix (von Todros 1340?); 287b x מאמר לא'ר בעצם הגלגל mit Comm. v. Mos. Narboni, = latein. K. 1; dann מאמר לא'ר בעצם הגלגל, oben unter v, K. 5; 297 die Vorbemerkung Narboni's und Tr. i; 306 Tr. ij, lat. K. 2, 3 (und 6), mit Datum 574 H.; f. 313 Tr. iij (lat. K. 4) mit Datum des Comm. 5. Adar ij. 1349; 315 xi, s. oben Cod. 36 vij; 316b

xij אסתר המתר (מאתר) von Abu Dja'afer [Ahmed] b. Sabik; 318 xiij אינון האתר בענין הלורות von Abu 'l-Kasim b. Idris. Der Uebersetz. der phys. Quaest. ist unbekannt, sicherlich nicht Narboni; Kalonymos

bei Bartolocci scheint unbegründet.

Cod. 36 f. 221b, 222b viij, ix (letzt. als Anhang zu אספרום אינון אינון

¹⁹ 231 מכן המבוא לאנו מעשר, Anf. entspricht B. iv, vielleicht aus latein. Uebersetzung [des Joh. Hispalensis, es giebt noch eine andere]

von Jacob b. Elia? (vgl. N. 21010); HUb. 570.

באור סי לומות סעליונות קלור נייר Noten zu Averroes, Summa der Meteorol. [v. Levi b. G. 1321—2, ohne Epigr.], zu iij auch mathematisch. 248b ist eine Lücke angedeutet. Correct, in Fig. vollständig; Tr. ij f. 237b, iij 245b, iv 252b; HUb. 137.

²¹ 259 Euklid חלוף המכמים, Optik [nach Ishak b. Honein?], P. 1021³: "nach Thabit" (verbessert). Mortara zu Mant. 3 vermutet

Jakob b. Machir; HUb. 511; Mtschr. 1893/4 S. 519.

²² 261 סי המראים לאקלידם החכם נשרשים über Spiegel; HUb. 512;

Mtschr. l. c. 520.

באור . . . על יליאת בי קוים שלא [1446—50?] באור . . . על יליאת בי קוים שלא [1446—50?] המונה יפגשו. נרלה להוליא mit 5 Fig.; französ. v. G. Sacerdote in Rev. Et.

1894; HUb. 426.

בור חכמת התשבורת Begründung des Postulats [so lies HB. 5, 109; 9, 163] in Euklid, dass Linien, deren durch eine dritte gebildete innere Winkel weniger als 2 rechte sind, sich irgendwo schneiden müssen.¹) Unicum; def., Anf. אמר לוי בן גרשום אחר שהגיענו השגח תכונה מופתים לגרמים השמימיים כמו מבארכו בחלק הראשון מהמאמר הה' מס' מלחמות ייי והשרשנו במופתינו שם הרבם מהחקדמות אשר הח' (sic!) אמותם בס' אקלידם הידוע ביסודות והיו קלת השרשים שכשל מהחקדמות אשר הח' (sic!) אמותם בס' אקלידם הידוע ביסודות והיו קלת השרשים שכשל קו ישר עליהם והיו שני הזויות השכימיות אשר ישים בלד אחד משני הלדדים קטכות משני זויות נלבות הנה הקוים ההם כשהולאו בלד ההוא יפגשו ואמי שם שואת ההקדמה ילטרך לבעל זאת החכמה הסכמה עלים ירלה בזה שאין לו דרך לבארה במופת ואינה ג"כ ידוע בעלמה והיא הקדמה הכרחית מאד לבעל זאת המלאכה עד שאם תפול יפלו הרבה מהדמום היותר יקרים שבזאת החכמה הכה מפני זה ראינו בזה התפר הזה לבאר בלי מפק מה מהלידם או זולתו מבעלה והוא מהכמה והוא מכנה והוא החכמה והוא מכנה והוא מהכמה והוא מכנה והוא מהכמה והוא מכנה והוא מהממה המכמה והוא מבולר והוא מהמרה הוא מכנה והוא החכמה הוא מכנה והוא התכמה החכמה הכות מכנה והוא המלחר הפנה והוא המכמה והוא מבולי ואת התכמה שהגיעו אלינו דבריהם והכה והכה מה בות בארם אקלידם או זולתו מבעלי זאת התכמה שהגיעו אלינו דבריהם והכה מה הכנה המה הבות בארם אקלידם או זולתו מבעלי זאת התכמה שהגיעו אלינו דבריהם והכה מה

¹⁾ Ersch s. v. Levi S. 298 n. 13; übersehen Rabb. II, 601.

שנצים מדבריסם נביחסו בשמם. ומזם סמקום נחדל בגדר סשמום אםר .. וסקו .. וסשמם .. וסשמם .. וסקו .. וסשמם .. וסשמם .. וסקו .. וסשמם .

Bis 202 b Z. 12 sehr deutlich, mittl. span -rabb. der Levante von Mose מימיי b. David מימי oder מימיי (?) in Constantinopel מריי (100), und Donnerstag 3. Ijjar ממימי (lies מוֹמי (lies מַמִי מְלִנִי (173 b), also 1480, für Mazliach מבמיני (lies מבמיי (lies מבמיי (173 b), also 1480, für Mazliach מבמיני (lies מבמיי (lies מבמיי (173 b), also 1480, für Mazliach מבמיני (lies מבמיי (lies מבמיי (173 b), also 1480, für Mazliach מבמיני (lies מבמיי (173 b), also 1480, für Mazliach (lies kl. c) 259–63 b dicker und frischer. d) Eine span. Minuskel, Cursiv, füllt Zwischenseiten, Ränder und Zeilenabstände mit gelehrten, für Verständnis wichtigen, Noten, Varianten u. dgl., Columnenindex, leider vom (alten) Buchbinder beschädigt. 102b ist David ibn מממים (vielleicht der, 1511 gest. Drucker, CB. 3011) als lebend bezeichnet. e) Vielleicht = d, gr. span. Curs. 203 b—9, — Einschaltungen in a) 102—5, 144—5 vielleicht von der Hand b, c; Mathem. Figuren fast überall und genau. 8b Einiges aus Euklid

latein. Vorne מתככם למקנה und Jechiel mit Rasur.

37. 80 f., deutl. schön span. oder ital.-rabb., für Herzog Otto Heinrich v. d. Pfalz (Churfürst 1556—9) durchaus incorrect.

1 [Todros שער הרוים], def., zuletzt כשלם פי' השמים מספרים; s. 2096.
2 45 מלם פי' השמים מפרים (דומלו) הרופא זל"ל (wie

8438, Ed. Castelli S. 42); dennoch Schlussformel.

למר סרב סגדול משס בר (של השול בר בין אוני של של (של הספירום), wie 341¹¹ und 56⁶: איל (אוני (אוני (של המבוארה (אוני (של המבוארה (אוני (דוב מבוארה (אוני (דוב מבואר (אוני מ

Fehlt bei Zz. Litg. 628; s. auch N. 49¹. 68² f. 152.
 Zu dieser Rec. des Jos. b. Chajjim war mir die Ed. Ferrara unzugänglich.

Fl. 44, 14 f. 16 (Lasinio); wahrsch. V. 2111 (aus 503 etc.?!); vielleicht V. 2369: סנם ליפור גיד הנשם von Recanati, wo לנורל נוד מנות אל נורל סבילל Der Betrüger Botarel (31d) citirt die philosophirende Einleitung aus ס' הפרדם von Ahron כ"י נכל. CB. 1781, 2158, 2237; Zz. Lit. 106), die Erkl. der Sefirot (28c) aus לפני ולפנים (Norzi, גודר S. 13, HB. 16, 2; cf. גינת ניתן Nb. 1577) von Meir [Abulafia] b. Todros (P. 680¹³). Abweichende Rec., anf. כלסית כי די, als סים, als סים, von Jak. [Kohen aus Segovia, xiij. J.] Alm. 2839; Schbl. 7 (1869) f. 12 (HB. 17, 38; 21, 113); s. unten; ע"כ נקראה המחשבה ספירה ראשונה שהוא כתר עליון . . האלילות Einleitung, end. (so) ממכו(1 כיע אור קדמון . . מים מרוח והרב הגדול חולק על זה כי אמר על הבינה שהוא מים מרוח. מה שכת בכו כי הרב רבינו משה בר נחמן חולק על האומר כי הבינה רוח מרוח והוא אומר מים מרוח נראה שבזה חולקין כי הוא אומר . . והחסד תים [תתים] ועל כרחכו מן המחשבה חלל . Die meisten HSS. schliessen mit 9. Sefira, und zwar nach מלאך ומלאך ומלאך אלסים hat N. 37 ה לפנה 178) etc. (Jesch. 6, 178) bis יועשרה לשנה, die anderen dafür (auch Fl. f. 17 und Schbl.) ein Citat ואמר סרמב"ן ז"ל כי סוא מוכרם ואיכו סמוך והרב פי' מלאך שנקי י"י . . . (רמב"ם A. ב"ים ואיכו סמוך והרב פי' מלאך שנקי י"י נעל כי הנהגת העוי הזה על ידה כאשר ביארכו וימי יראכו נפלאות מתורתו אמן bis N. 112 f. 123b nur אמר סרב עיכ אמר מלאך על כי . . כאשר בארנו.

⁴ 52 סור השרשים ע״פ הקבלה; s. N. 240.

⁵ 51 סור הייחור [von Schemtob b. Jakob]; HB. 9, 20; Gh. 105.

6 80 לורת האדם הגדול מדעות הרבה מהמקובלים, 3 Anordnungen der Sefirot; cf. Gh. 105.

פה נשלם הספר: שבה לנותן אמרי שפר || והוא יאריך לנו ימים: לכתוב ספרים אחרים || Epigr. || ולדוכום אוט"ו אינריקו שר האשכתים: יתן השם ימים ושנים ארוכים.

- 38. [Ist ein Catalog der hebr. Bücher und HSS. der k. Münchener Bibliothek]; s. Vorrede.
- 39. 378 f., i, bis 79 deutsche Curs., color.; ij, 80—194 fein ital.; iij ähnlich i, um 1550, s. die Abhandl. in Sitzungsber. S. 177 ff.
- ¹ Levi b. Gerson פֿירוש לקלורי א״ר בּסְפּרי סניון, richtiger Noten zum mittl. Commentar des Averroes, nur die 3 latein. edirten Bücher des Organon (19b, 48); N. 269³⁻⁵, mit Varr. zu CL. 208; auch 289²⁻⁴; HUb. 68/9.
- ² 80 מליקטו (def.) ist jedoch anon. Commentar zu Kanon (def.) הפרק סרלשון (!) בכתות המשיגים. הכק הכפשיי, ist vorl. Kap. des כלל Fen i; f. 87 F. ij, zuletzt unrichtig geordnet und bezeichnet; HUb. 691, 693.

3 ארון העדות 195, Dogmatik von Jehuda b. Josef כראסאני; HB.

¹⁾ N. 112 f. 123 מתוכה ועל כן ען העחשבה חלא חכתה חאם החכתה Botar. 28b, also mit Uebergehung von משל בעלים בעלים בעלים, was oben zur 2. Sef. notirt ist; auch im Commentar; s. N. 24012.

- 12, 104 (R. 1417). Cod. 78 f. 137: לוס סספר, specieller Index nach Kap. und Blatt (קלף).
- 40. 277 f., dreierlei deutsch; 121 ff. jedenfalls vom Schreiber des Cod. N. 22; 161 ff. von Jak. b. Jos. in Venedig, 12. Nisan 308.

Kabbal. Sammlung, teils unedirt und selten:

1 זוהר פ' פקודי aus היכלות דרי שמעון.

2 43 יצירה 'p Rec. i, zuletzt aus ij, in Quadratlett. mit anon. Commentar meist nach ij, wesentlich identisch mit N. 1154 und Pseudo-Saadia, auch die uned. Kap. v, vi. Die Umstellungen beruhen wahrscheinlich auf Verschiedenheit des Textes, dessen Abteilungen in beiden mss. nicht durchgeführt sind; Mag. 19, 81 u. Epstein, Mtschr. 1893/4 S. 75. Guggenheimer, Litbl. 9, 289, hat nicht sorgfältig verglichen; den echten Saadia s. N. 92, 221.

³ 80 ס' היכלות, s. N. 22⁵. — Die Abteilung der ff. Stücke ist

unsicher; f. 93b-94 vielleicht an richtigerer Stelle f. 108b.

4 94 Z. 6-98, s. N. 226.

⁶ 100 Fragm. היכלות? s. N. 227c.

אמר ר' עקיבא סיינו די שנכנסו לפרדס וכו' (sie) אמר ר' ישמעאל (109b) אמר ר' עקיבא סיינו די שנכנסו לפרדס וכו' (אשרי אדס שיגמר הרז הזה משקרים לשחרים ושור אווים ושור קומה אווים בישור קומה בישור של שולם יושב על כסא . . . אמרחי לו לשר החורה רבי אמר ריי אני ראיתי מלכו של עולם יושב על כסא . . . אמרחי לו לשר החורה רבי (מולד שיעורו של יולא [יולר [ו.לר ביעור קומה תחהדר החברך החברך החברך החברך החברה ושני של מולד מולד מולד מולד איים לעד איים לעד איים לעד איים לעד איים לעד איים לעד איים אווים וויק אווים וויק אווים וויק אווים וויק אווים וויק אווים אווים וויק אווים אווים

מלו סם כי שמות שיש לו רשות לחדם להשתמש : היכלות 113b eine Art אלו סם כי שמות שיש לו רשות לחדם להשתמש : היכלות Zuerst die Namen der Himmelspförtner, später auch Gebete und eine Anzahl von Absätzen, welche beginnen: אמר כי ישמעאל אמר לי השתעהל למר לי ישמעאל המר לי הארן כנודו Ende (im Gebet) משים [מעט רון שר הפנים] מלא כל הארן כנודו ...

9 120 Fragm. היכלות מעליתי ולפיתי בלבור ראיתי anf. יחיכלות ולפיתי ולפיתי בלבור האיתי;

zuletzt am Rand כלן לכל לכל .

יספר דעינהש (דעינהש פי' היכלות 121b פל, ed. in פפר יספר v, 170; s. HB. 14, 32.

11 132b ist שיעור קומה in 37--40 Z. 4; vgl. 227b, end. אסה

לסי אל תאחר אסלת צלוחא ראליה ז"ל! CL. 393.

12 139 chronolog. Daten von Mose bis Muhammed, von Adam bis 5092 und ungenaue Notiz über die Entstehung der Kabbala in der Familie Abr. b. David's: לכם ז"ל כגלה לרי דוד (!) אד ב"ד ופתח לו והראב"ד מקרה לבנו ילחק זל"ל שהיה מקלה בח' הקבלה והוא מקרה לבנו כי אברהם זל"ל והראב"ד מקרה לבנו ילחק זל"ל שהיה בח' בקר החול מקרה לבנו כי אברהם זל"ל והראב"ד מקרה לבנו ילחק זל"ל שהיה בחיר וכו'.

¹⁴ 160 (598, 92¹⁴) Abr. Abulafia אור השכל; Gh. 110; R. 1406

(HB. 12, 55).

15 213 über Emanation der Sefirot: אדס שרולס; Gh. 110 N.

16 215 Punktation von לו, לו, לו (לו Permutationen; — f. 216b wahrsch. Schluss von Abr. Abulafia פי' פס אנוליס) חיי העו׳ הבא der סיי פי' פס א לו (לו העו׳ הבא Jesch. 6, 96; cf. N. 4086.

¹⁷ 217b זה מלחי בס' עין הארץ. שמום מלפץ (Excerpt aus Botarel zu

Jezira 33 d - 34 d], ein Buch מייס ist unbekannt.

¹⁸ 219 Abr. Abulafia אמרי שפר; s. N. 285³.

41. 246 f., deutsche Cursiv, um 1550; incorrect.

ים מלאכת היד חוברו (so) אחד המכונה עודריק . s. N. 266.

42. 526 f. bis 274 ital., dann deutsch, color.; 333 ff. dicker, um 1550.

ליאה (HB. 14, 86), unbetitelt (סקל לא מקל לא מקל לא מקל נא מוקל (Bd. 14, 86), unbetitelt (סקל לא מוקל לא מוקל לא מוקל (Dd. Yorw.); als פליאה (HB. 1786 (Zd. 409, nicht 1806, wie Jell. איז המצוח שוֹן (בייסת 1786 ווֹן (Zd. 409, nicht 1806, wie Jell. איז ווֹן (בייסת מוֹן (

275 יזס ספי נקרא דורי ונכדי 276 Index über 62 Fragen, aber vor n. 11 f. 280b: כלן מתחיל פי השארות נכד לדוד אני ברכיה בן נטרונאי

[Bearbeitung der Quaest. naturales des Adelard von Bath, fast voll-

ständig.] Andere Recens. in anderen mss; HUb. 464.

- 43. 516 f., deutsche Curs. xvi. J.? Grossenteils incorr.; n. 4 ff. aus N. 280 copirt?

² 17b Z. 20 Anon. philos. Erklärung über einen Hymnus: 55

לוכלה הוא; HB. 8, 68.

³ 21 Tit. 22 b ספר מסובר יים von Is. Israeli b. Sal. (f. 45 אספרדי!), h. von Abr. Ibn Chisdai für Dav. Kimchi, ohne Vers zu Anf.; HUb. 391.

 ^{4} 52 b Maimonides [מקאלה אלרבו]. - ^{5} 86 Vorwort zu המאמר - ^{6} 87 b (למקו) הערות מן הרפואה - ^{7} 93 b aus Razi an Almansor. - ^{8} 95 b [ללחי לללחי לללחי לללחי , def.; s. N. 280 $^{1-5}$.

ביאור כן יסוד עולם [ריי ישלאלי] שור פיאור כן יסוד עולם שור schwierige Stellen bis iij, 18 von Sal. Corcos b. Abr.; hier mit Vorw. (anf. כסב דור סמלך) ohne dasselbe, sonst vollständig, in N. 261, geschrieben (?) in Avila 21. Ab 5092 (s. N. unter 2615), auch N. 333; Turin 112 (Peyron p. 176); HB. 11, 71; Mag. iij, 203; Benjacob 59

n. 40; 465 n. 312.

¹¹ 183b kabbal. Fragm. mit Bäumen und and. Fig. (!) לק"י. דמנים (מית מחיק

חותם und הפשרה הישר 185b Fragm. der Commentare zu הישר, הישר, und חותם, und חותם von Abulafia; s. N. 285², vi—viij, iv.

אומניין הקרבנות מי הוא שיוכל להשיג (f. 190 b) איסר משינל משינל הפחד Nachmani und איסר (f. 191); darauf anscheinend Notizen des Besitzers oder Compilators. — b) 194 b kabbal. Erklär. einer alphab. Litanei (cf. 37) איסר קדם (f. 37) שנאר הואר הואר אליר מנא הואר אליר מנא הואר אליר מנא הואר אליר מנא הואר אליר לביל פוד האמה ביקני הבנא 201 האליר לביל פוד האמה ביקני הבנא 201 האליר לביל להוליך לו חטים של פסק מבית מודרום איש רומי שהזכיר זה השם על הארי לכפאו להוליך לו חטים של פסק מבית (cf. Levy, Nhbr. Wrtb. S. 630).

עלבות למשלה בלל אמשלה האם אולדים למעלה מלדים אולדים האם של מועשה האועשה האועש

¹⁵ 246 Ascher [b. David] b. Abr. מרות מדות, def.;

s. N. 9224.

¹⁶ Allerlei (f. 250 noch zu ¹⁵?): 249 לוח האלפאביתא לי לחק לדון (f. 250 noch zu ¹⁵?): 249 משליים in Parallelen von ל' נ' und משליים. 252 b ff. scheint einem kabbal. Commentar über das Gebet entnommen; f. 262 – 3 פיי לילים.

17 266 Gedicht [aus ען מייס N. 56, die Halbzeilen quer gelesen!]; dort aber der Titel ררך אמונה von Abraham Bibago hierher gehörig; Anf. bis Mitte Pf. ii; יאיר נחיב ist fingirt; HB. 20, 134.

ימוטת Bearbeitung (und Ergänzung im log. Teil) der כווטת Gazzali, des 17jährigen Abr., gen. Bonet [b. Sal.] b. Meschullam b. Sal. Abigdor, Nisan 1367; gereimter Text und Commentar; HUb. 325; Mtschr. 1892/3 S. 407; 1893/4 S. 237; Rabb. ij, 718.

² 58 Ali ibn Ridhwan העמור בשרשי הרפואה, 2te Uebersetzung des Kalonymos b. Kal. in Arles [10. Oct 1307], die 1ste im franz.

Exil [1306] verloren. Im Ganzen minder corr.; HUb. 733

3 147 (סי נפילח שעל) ist ארח חיים von Narboni, s. N. 276, mit

speciellem Index 148—153b; 200b fehlt Etwas (ib. f. 35), 184b ist dort 136b nicht angedeutet. HUb. 746, cf. 684.

לגרם המעלות], s. N. 280°; f. 401 Z. 7 def. 502b Averroes שרשים כוללים בענינים מועילים בסמים המשלשלים, oder (vor 1304 hebr. übersetzt); HUb. 676.

45. 585 f., sehr incorr. deutsch, f. 378 ff. color., von Jischai b. Jechiel.

¹ Is. Albalag ("חלבולקת"), פירוש על שמע הטבעי [zum mittl. Commentar des Averroes]: זספרק לסורות (so) נזס ספרק לסורות; פספרק סל' כוונת ספילוסופל (Tr. viij) זוסול ינאר זס במה שיביא כבר (Unicum, interessant auch für Textgeschichte; HUb. 116.

 ^{2} 378 Confuses Titbl. — Abr. Ibn Esra, astrolog. Schriften: מהטעמים ^{3} 422 א משפטי המולות ^{4} 437 המולדות ^{5} 461 המולות ^{6} 478 המבחרים, in 5 Teil. (1—3 fast nur aus ^{1} excerp.), anf. ^{6} 478 מולות ^{7} 510 המבחרים; s. N. 202.

⁸ 518 (so) ס' לאם ראשית החכמה (so) הפילוסופיאה ומצאר בה ההללחה הנפטיות (so) פי לאם ראשית החכמה (so) הפילוסופיאה ebenso 569 b, שלי wohl im Prototyp Custos oder Irrtum; s. N. 402². Von ממעלות des Schemtob Palquera fand und copirte der Abschreiber

nur das Vorgedicht; HUb. 37.

ס' סנקרא סעתקת (!) שרקשאץ גאור אל מאמר סגיון ארוסטוטלוס (!) שרקשאץ גאור אל מאמר סגיון ארוסטוטלוס (!) סנקרא סנקרא והקול (!) מדקרא והקול (!) מהברה והקול (!) מוכדה והקול (#B. 12, 118, 14, 66); end ויבאר (ויסוד) הסיקש (#B. 12, 118, 14, 66); end ניסוד לאחר חליים (#B. 473).

F. 422, 460, 469, 547b, 585 (ohne Namen): Sonntag 15. Tebet, 13. Dec. [1551], Dienstag 24. Tebet, Mittwoch 27. ייילט (Zennaro), Donnerstag 18. Schebat; Mantua; Freitag, 29. Januar.

46. 424 f., bis 282 deutsch, 1550? מכשם ויישלחני אלסים; dann ital.

ישער השמים ausgeführt. Langes Vorw.; i, 23, 28; iij, 2—3 in סמסר ij, 81, 104, 129; cf. F. 21; andere Recens. V. 335? nicht a. 1244; s. HB. 3, 6, 14, 83; vgl. 8, 64; 16, 78 (über die anon. homon. Schrift); Gh. 24 G.;

HUb. 641, 830.

- 2 130 Chajjim Obadja b. Jak. באר מים חיים, i באר מיס ון מוס 135b, ij מקור מייס ון מוס 183b, kabbal. Erläuterung des Tisch- und Nachtgebets. Im Vorgedicht die 4 bei Sabb. angegebenen Tit. In dem allgem. Vorw. f. 131—2 סחר דרכי החשובה [von Jona Gerondi, CB. 1427 n. 34]; im 2. Vorw. zu Teil i. סחר דרך ען זו מוס משר מנות בלארתי כל זה נאורך נקפרי דרך ען דון Teil i. סחיים אשר הנרחי בקבלה על כל הדרושים האלה ועל קשר הג' עולמות war mir unzugänglich; über Meir Rothenburg bei Lilienthal s. CB. 1713.
- ³ 283 מ' המליצה נכומר ונהללה וסי המופת כלופים וכופת; über Averroes mittl. Commentar zur Hermeneutik; f. 284 anf. כנר הלענו נסי המאמרות; HUb. 89, cf. S. 55.

4 334 Z. 3 v. u. — 335 Z. 1 Fragm., Commentar über den Kanon von Avicenna, iv über Fieber. Galen's Krisis heisst נסכלן; citirt

פי אחר ; der אחר ; פי אחר

- 47. 464 f., viererlei deutsch, bis 144b color., Vened. Sonntag Abschn. באשר המשט אוא, also 1551, von einem אליני? Das Wort ist rot und gekrönt, 310b מאיכ hervorgehoben.
- ¹ Scheschet b. Is. [Gerundi] פֿירוש על משלי; correcter in N. 60⁴; CB. 1955, 2093 (falsch P. 769⁶); der Vf., in P. סמשורכ (cf. Zz. Litgesch. 477), ist schwerlich mit dem Kabbalisten Scheschet aus Katalonien (unten ⁸) zu identificiren und deshalb um 1320 anzusetzen (Zz. Add. 317, zu Benjamin p. 5; vgl. Jellinek, Beitr. ij, 48; CB. 2524).
- ² 145b רעיא מהימנא, zunächst jedoch und auch später aus אוסר, zum Teil identisch mit N. 17; instructiv für das Verhältnis zu סיבוכל סדמלס, was nicht Tradition (Zz., rabbin. Lit. 18), oder gar Glosse (Ben Chan. 3, 269), sondern ältere Rec., wozu למכ כעיל Varr. und Zusätze bietet. Stücke sind vielleicht nur als Auszüge zu betrachten, wie z. B. A 275, B 254: בחיב' קדמ' אחמר הכי אכת ז' דאכת הוית סליק מן (Lücke) ללוד וכרי כדאמריכן התם אמר רי פנחם מסתכל הוית בחקית המתים וכר' עד ופקודתך שמרה רוחי. ורזה דמלה כל נפולות [נפשות] דלדיקייה . . . כי חסיד אני וסיבורל (sic) ק' סלחל אינון ,Ed. 221b, 222. Ferner B 239, אמר רעיל . בניתין לאתיקרא עד לא מטא זמניה וכו' [כדאיתא] בפרשת פנחם אמר רעיא. ב. כחזור לחיבורא קדומאה השתא קראן Beachtenswert ist יויקרא). Beachtenswert ist כחזור לחיבורא סנקס בן אלעזר B 228 Z. 4; Ed. 250 Z. 14 Text. F. 146 anf. פנקס בן אלעזר, Sohar aus סנום (Ed. 214b) bis Ende; שיולה (168, 169b זער מדרל זועל (168, 169b) בי פנום 179 b Z. 3 v. u. springt von bbp Ed. 294 b Z. 5 bis 295 Z. 15; f. 182 נופא בופא ist Ed. 296b Z. 11); בלק (182—190b, Ed. 206b Z. 8 v. u. יוסי פתח bis Ende, 212b). Dann erst folgen dieselben Stücke, wie in Cod. 17, auch hier ohne Abteilung und Ueberschriften, aus dem mit פקודי דאור' wohl identischen לעיל, jedoch auch hierunter Stücke des אוסר, Lücken und Sprünge; f. 190b, B 170: ist מספטים 114 und dann 193-195 vorl. Z., B 172-4b, das 117 Mitte; A 197b, B 176b ist למיני = 278b (= שמיני f. 42!) bis 280b. Die Andeutung einer Lücke in Ed. 279 Z. 10

nur in B 177, nicht in A 198. Folgt A 204, B 180 aus 15 f. 27; A 204—7, B 184—86b dec. 274b ff.; dann vor Ed. 93; A 215b, B 194 ftd Ed. 146b (einige Zeilen); 222, B 199b das. Ed. 124; 228b, B 207 dec. Ed. 108b; dann wieder 233, B 211b ftd Ed. 121b; 235b, B. 214b dec. Ed. 152b; alles Uebrige ist aus due zw. 240b—75, B 220—54, Ed. 242—4 Z. 2, 230b, 3b, 247, 67b, 249 ff., 233b, 231b, 224—25b, 244—6, 234b—36b, 253—58b. Die 3 Seiten 240 Z. 1—241 unten sind in Ed. Amst. f. 17 unter der Verweisung auf f. 246 begriffen, aber dort nicht zu finden, dann bis 288b, B bis 266b, Ed. 221b—224 u. 225b—231 (f. 229 Z. 2 soll das Tetragramm nach unseren Hss. aus Ringen zusammengesetzt sein, A 264b, B 263; vgl. CL. 102; HB. 3, 5); dann bis 294b, B bis 272 Anfang, Ed. 215—220; zuletzt abweichend, Ed. 237 u. 237b—239.

שער הקרושה לר' אברהם :f. 300 (ס׳ הקדומה וחבור האדם 299 Titbl.

לפיל זליל (aus בר דוד זליל).

ענין סנוך סלדס לל לשתו (W. 2 p. 1417!), s. Brief an Halberst. 15; Recanati שערי צדק (W. 2 p. 1417!), s. Brief an Halberst. 15; Recanati § עניי אַרָּכָּיי סקנלס (אַ זַ מָנִיי בּרָבָּיי אָרָבָּיי אָרָבָּיי אָרָבָּיי אָרָבּיי אָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָבּיי אָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָבּיי אָרָבּיי אָרָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָרָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּייי אָבּייי אָבּיי אָבּייי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּייי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי אָבּיי

5 322 b Fragm. von Jehuda b. Kardinal's Uebersetz. des כוורי

(Ed. Cassel 344); HUb. 405.

⁶ 325 b Is. Israeli b. Sal. פ' יצירה [Fragm. des מי ישרצו המים;

HUb. 393.

- ^{8} 333 למשכיל] לחלות המשכיל הח' רי ששת בענין לדיק ורע לו בסוד עבור Gh. 17]; s. N. 92^{5} ; HUb. 936.
- 334 [Fragm. aus Sam. Tibbon zu Koh. 1, 15]; s. N. 262.
   335b Kabbal. Werk, wahrsch. von Sam. Motot; HB. 9, 28; cf. N. 215⁶.
  - ¹¹ 406 Abr. Ibn Esra שפה ברורה mit Epigr. der Ausg. 1530.

¹² [צורת הארץ] von Abr. b. Chijja; s. N. 364.

48. 267 f., dick deutsch, um 1550.

1 זוהר Levit. 2 167 Numeri, zum Teil identisch und ergänzt in N. 20, 218, 219. Peric. לסרי 46, שמיני 46, מזריע 61, מזריע 79; f. 85 לסרי

49. 458 f., deutsche Cursiv, 41-261 blasser, 1 color., um 1552?

- Mord. [Rafael] b. Jak. b. Abr. b. Maimon b. Abr. b. [...?] Rossello (?ישלני (רושילוי über 10 Sefirot; Vorw. beg. יאר סי פניו כחר אסים כטל (s. zu N. 373); Anf. f. 5 (Nb. 1653) אליך במאור חורתו und Epigr. ועחה יש לי לשבח . . . בשוב ייי ליון בילחייו יילח"ו [des Prototyps] 14. Tebet 5311 (Dec. 1550) in Rom von Jos. b. Elia Chakim auf Verlangen des Verf. ספרים מפרים לחכים. (HB. 14, 86; Jesch. vi, 95, u. meine Mitteil. bei Zz. Lit. 715). ij beg. f. 10, iij 11, iv 13, v 14b, vi 16b, vii 24, viij 25, ix 28, x 34. Der Vf. citirt hauptsächlich das B. אוסר, das er natürlich für echt hält, auch מדרם שס"ם מן סזוסר סמופלא (f. 29), Simon b. Jochai im מיכלות (5), eine chaldäische Stelle aus מ' שנעה היכלות מרכם ז"ל במדרקו (also nicht den Bestandteil des Sohar), ferner אמרס ז"ל במדרקו aus der Biblio- קונטרים aus der Biblio- של כ' נחונים בן הקנה thek des Jechiel Nissim aus Pisa (über welchen s. HB. 5, 147; 14, 86; 21, 132; Mortara, Indice p. 5; Kaufmann Rev. Et. 26, 83). - 2 Stellen s. im Anhange. Die mss. Opp. 914 Fol. u. 1066 qu. erwähnt Wf. 1 n. 1039 unter Jak. מילס als Supercomm. zu Raschi u. 2 1439 n. 718 anon. Eine Abh. über 10 Sefirot v. J. 1548 ms. Fl. ij, 38 (Biscioni p. 286).
- ² 43 , מלימי, מד מלה מכן מדר מלה מכן מדר אום. Anon. philosoph. Commentar über Avicenna, ימי ווּ F. 1 [nach Uebersetz. Natan's], def. (xiv. J.?) K. 2 f. 46, Doctr. ij 49, iij 57b, K. 2 f. 78 K. 3 f. 90b, D. iv, 103, K. 2 f. 135, D. v 148 nur das separ. K. D. vi 182b, K. 2 f. 190, K. 3 f. 201, K. 4 f. 215b, K. 5 f. 226b; HUb. 692, cf. 143, 688, 806, 832.
- ³ 232 Disputation über Regimen der Fieber [aus Latein.?]: בעצור שאין יותר עוב בחקירת האתת כ"א ע"י ויכוח החכתים . . . כווכתי בזה החצור בעצור שאין יותר עוב בחקירת האתת כ"א ע"י ויכוח החכתים . . . כווכתי בזה החצור העצור שאין יותר עוב בחקירת האת בהיאות להתוכח בהיאות הערתה העתתה הערתה הערתה

aus Constantin (V. A. 40, 90 irrig aus 2) gehören hierher. Ende מום פנים; def. mit wiederholter Schlussformel; HUb. 841.

⁵ 339 ס'יולנים לגן מסולים העצה והטבעים והתנאים של רפואות משלישלות (ס'יולנים לגן מושלים והטבעים והתנאים של רפואות aus dem Latein. (לועזי?) von Sam. b. Jak. in Capua; vgl. N. 280⁸; HUb. 718; Benjacob 281 n. 229 אלמר!

6 411 Gerard סי הכבוסים ושהרת הגופים def.; s. N. 2453.

50. 413 f., zweierlei deutsch, 328 ים לשנת של a. 312; color.

¹ [Isak b. Jeh. ha-Levi, xiij J.] פענה רוי, über den Pentat.; ואין כבוד אלא סורה , end. בראשית ברא ה' למה פחק בני Nur Compendium gedr., CB. 1127, 2057; HB. 7, 119, Perr. 6; Berliner, Pletat 33. Andere mss. V. 48, Padua (כלי כזים vij, 69), Wien 33, Turin 116 als נלי כזים bei Wf. 4 p. 1042 n. 114, — s. CB. 1127 u. Add., 2057, — Parma, Stern 78 [Perr. 6]. — Exod. beginnt f. 101, Lev. 176, Num. 221b, Deut. 285b. Die Pericopen Bereschit (11), Noah (22 haben doppelte Recensionen, zu Wajescheb folgen נעוד סשטים אחרים מכמה גאונים. וישב (77) an deren Schluss (77) ליקוטים; in denselben werden u. A. Abr. ibn Esra, Eljakim (vgl. Zz. 102 Z. 4 v. u.) u. Jakob מפונטמייר (Pont Audemar l. c. 98) citirt. Zu den Citaten bei Zunz unter F. sind ausser Stellen zu den von ihm angegebenen Autoren noch manche nachzutragen, unter And. מלמי (פלמי) Gaon (חולדות) 78b, 80b), Achselrat מלמי (sic) אמור) שוב שלם בשם אכשלרעה (131), Berachja Nakdan (מור מור 212b, עפן. Zz. 101), Elieser aus Landshut לכלסום (59), סשיב לחיל לפק השיב (101 וילל) לאפיפיור שכתיב ביחזקאל ארבע פנים? (vgl. Zz. 86 unten). J. סריי מווכדל (סלת בשלה טלה באלה) לא שנה שווכדל aus Worms? Zz. 94); Jekutiel ist (nach משפשים) aus Köln (מקולוניים), Jesaia (מקולוניים), 140), Josef b. Schneor (מס"ר 239), Mordechai מרלדות) במרדכי 82b במעלותך, 82b מולדות), מס"ר 289, מס"ר 239b —), Mose Levi (מסריזם 257b), Mose מסריזם מסרים מסריזם מסרים מסרים מסריזם מסרים מסריזם מסריזם מסריזם מסרי (ייקי) אם מצילום (מוריע) מפילום (אור שולום 194) ist wohl Verstümmelung aus Pontoise (Zz. 93)? - Salomo aus Köln מקולונייל (215b) vgl. Zz. S. 101, Jehuda Kohen im Namen des Sal. מערוישע (ענו שמיני), vgl. Zz. S. 190;

— Samuel aus Babenberg יחלו) מבננערק 127b, vgl. Zz. 101), Samuel b. Elchanan (אים 212b, vgl. Zz. 55)¹), Schneor (משל) 169) wohl S. b. Elia (משל) 243b, vgl. Zz. 99), Simson (אים 59), vielleicht der Nakdan (יחל) 94b, dafür Salomo bei Zz. 94 f. 58a Ed. s. l. e. a.), (במל ממין 10יים לומרי (במל ממין 10יים לומרי ללפיי קטין 10יים 241b). במעלותך ללפיי קטין 10יים לומרי ללפיי קטין 241b). Sehr häufig מיטב (מיטב 19, 21, 22b).

² 329 מדרש חזיח דשיר השירים; s. Chodowski, Observv. crit. in Midrasch Schir etc. sec. Cod. Monach. (Diss.) Halis 1877; cf. HB. 18,11.

51. 536 f., ital., Anf. xvi. J.

Sam. Zarzah מקור חיים; wie N. 7.

52. 297 f., a. 5309 (f. 245).

1 [פירוש בכור שור] Comment. zum Pentat. von [Josef b. Isak gen.] Bechor Schor; ms. Brit. Mus. Or. 2853 ohne Genes. u. einen Teil Exod.; CB. 1446. Gen. und Exod. Ed. Jellinek 1856; cf. DMZ. 15, 152; end. ונתעמד כל ישראל לעיניסט. Berliner, Raschi xx; Gross, Magazin 1, 93; HB. 12, 13 n. 8; bei Benjacob 480 n. 747, nicht 409 n. 731.

2 209 מגלוח עם פי' מפואר הרלבייג, 254b Hohel. mit un-

punktirtem Text; Levi zu Threni existirt überhaupt nicht.

3 294 Jos. Kara פירש (so) מיכה wie Ed. 1849 (CB. 1479), welche Jell. (Comment. zu Esther etc. vij) nicht beachtet; andere Red. s. N. 5 (Schönfelder l. c. S. vi).

- 53. 235 f., dreierlei deutsch, 28 b Donnerstag 21. Ijjar 5310; 76 Mittw. 28. Ijjar 5300 und אמרל durchstrichen; 77—9 von Jos. b. Ahron gen. אמרל aus לובושלו (Lubemila) in Russland.
- ¹⁻⁸ F. 1, 23b, 26, 27, 28b, 30, 73b, 99 incorr., wahrscheinlich Copien von 209¹⁻⁹.

9 קי הבהיר לרי נחוניא בן הקנה 77 s. N. 2091.

10 95 Abr. Ibn Esra, מ' השם 'p (סלפר Dukes), s. N. 1503.

¹¹ 100 [Jos. Kimchi] ס', Gramm., ed. v. Bacher 1888.

לבקוד אולדבר משלם אולדבר הנקוד הנקוד הנקוד קיי הנקוד הנקוד הנקוד הודבר משלם אולדבר הנוסף הודבר משלם לאני הניים לאני הודבר משלם לאני המיים לאני הודבר משלם לאני המיים לאני המיים לאני הודבר משלם לאני המיים לאני האנים האנים לאני האנים לאני האנים לאני האנים לאני האנים לאני האנים האנים לאני האנים לאני האנים האנים האנים האנים האנים לאני האנים לאנים האנים לאנים האנים לאנים האנים לאנים האנים לאנים האנים לאנים לאנים האנים לאנים באור האנים לאנים האנים האנים לאנים האנים ה

¹⁾ שלה לחסוקי שכים למסוקי שכים למסוקי שכים (מה לכיך שקוק לחסוקי שכים (מה bei Zz. 94?

לבחר [Berl.] בין תחווין (סנס) חשר סנוקדים מדגישין בחירק וישימה חל עולם . . . חלתיהן . . . פירושו שלשה האנשים שלהם והדגשו יהיה פירוש ושלשתם [בקלות והוא שהיה לשון בית והוא מפני הקמץ שלפניו הבא לחסרון היו"ד [] ולי כראה הטעם כאשר בארתי למעלה במלת כלכל וכדכד ובחכמת (?) כי לא נאה לקרות בי אותיות כפולות במלה אחת . . . ובמלת וכל העולם אין טעם ברור בחוזק דגושתה. — (159b) הנה הסכימו תופשי התורה לבלחי לתת ו"ו ויו"ד לא לפני שוא ולא לפני דגום. וייו כמו כפר [78] . . . אם לא עיים המסורת. והיתה לי עטרת כבוד ותפארת. סליק יסוד הר"ם בח"ר יום טוב מלוניטרש]. (Ib. 1). בין חבין אשר כל מלה אשר לה שתי תכועות [B געיות] קודמת (sic) לתנועת (sic) הנגינה המשפט להעמיד ראשונה צגעיא וחשנית תבדיל בין הגעיא לנגינה כמו וירד י"י בענן כי הנגינה באות כון והגעיא באות בית. — (160) אחזור לראשית דברי ואם אחר התיבה הראשונה שוא תעתיק סגעיא ממנה כמו זכור לאברהם. — B] Ib. – ואני אומר [בעבור [sic] סתיו וסטית ממולא אחד העמידו התיו לבלתי הרה [sic] שם יחד פן ידמה לקורא כאלו הם שני תויין או שני עסיין sic ובעל הספר הזה השניי' נבראית [B אלה נכריות] נחשבו לו. ואם תבאנה ג' תנועות לפני תנועת הנגינה הגעיא בשניה. -- (162, וים אשר יעמדו מקלחם בהנהגם כאחד מן המלכים. כלו משפטי הגעיות (B 21 סנקראים מתגים. וזה משפט שכונת הנגינות כל תיבה פעולה שלש שלמים ושל חטופי פ״ח פועל מיו״ד או מכו״ן יחטופו למד פעל וחטופי הקלוות והכפולים ומרובעים כלם בלשון פעל עבר נגינתם למטה כמו אמר שמר. — (164) חטופי למד פעל וחטופי הקלוות בזמן שפא הפעל שלחם חסירה יש ללמד דינה מחטופי למד פעל. הכפולים בזמן שחם בחשלומם בלא חסרון סבב חגג. --- (164b) עתה אדבר על נגינות שמות דבר. כל שם דבר בין שתי אותיות שהוא בקוון או בפתח כונו אב או אח או בלירי כונו איד ליך . . . נגינתן באות ראשונה. - (166) וכל דומים ולא לפני אחה"ע למה רופא (!) למעה למה דגוש למעלה ובמסורת כמלא יולאים מכלל זה. סליק שכוכת הכגיכות. . . . סכותן ליעף כח ; HB. 11, 201; 18, 64 (V. 301 f. 376).

אבן בורן אבן בורן philologische Behandlung von Wörtern und Bibelstellen nach 4 Rubriken (R. 396, 809); die lange Vorrede behandelt die Geschichte der Sprache; nach Güdemann (Gesch. ij, 143) eine Jugendschrift. Ausführlich Bacher, Mtschr. 1885 S. 241—57, dazu Kaufmann S. 335; "Biblische Hermeneutik" (S. 254) wäre ungenaue Bezeichnung. Mose Latif (hinter כל פעלים v. Isak L. f. 28 unten) citirt dieses, sonst wenig bekannte Werk.

Dukes, Kontres 19 übergeht 2-5, 8.

54. 300 f., deutsch, 133-219 dicker, color., vielleicht Copie (um 1550?) von N. 215, oder aus demselben Prototyp.

Kabbal. Sammlung. ^{1} Jos. Gikatilia גנת אגוו ^{2} 257 [סייסוד ^{3} 280 Mos. פיינפס (so) etc. ^{4} 281 [סייסוד ^{5} 284 פיינפס ^{6} 291 פיינפס ^{6} 291 פיינפס ^{6} 3 פור משר ספירות ^{6} 3 ^{6} 3 ^{6} 5 ^{7} 6 ^{7} 294 ^{7} 6 ^{7} 294 ^{7} 6 ^{7} 295 ^{7} 6 ^{7} 296 ^{7} 7 ^{7} 296 ^{7} 7 ^{7} 296 ^{7} 7 ^{7} 296 ^{7} 8 ^{7} 105 ^{7} 106 ^{7} 107 ^{7} 108 ^{7} 109 ^{7}

¹⁾ S. Rabb. 486; Jew. Quart. i, 182; Luzzatto, Briefe 7, 922 = ms. B. 78.

55. 457 f., deutsch, um 1552, f. 308 ff. klein, dick.

¹ Menachem b. Sal. אכן בוהן, linguist., nach 5 monatl. Arbeit Montag 23. Tebet 4903 (Ende 1142); CB. 1737. Unicum; vielleicht der erste Versuch h. Gramm. in h. Sprache. HB. 17, 38, 131; Bacher, der Prüfstein des Menachem, aus Jubelschrift (Grätz), Breslau 1888.

² 308 Jehuda (Messer Leon) b. Jechiel נופת צופים aus Cunat's Incunabel, die der Abschreiber vielleicht für eine HS. hielt; er las durchaus סליכס; HUb. 78.

שבל שוב des Verf. ¹ beendet von Reuben b. Sal. Mittwoch 8. Ijjar — Dienstag 29. Sivan 312 (7 Wochen), nach dem "in Eile" geschriebenen Epilog; mit eigenen Einschaltungen, besonders in Kap. 50; 304 b שכל מוני המעון הלכלה... ונמעם חנים המחולי המעדרים מכל השלמות חנקתי מחן בין הבכחלים (30) שבל שוב des Verf.

56. 406 f., i, ij (color.) 239, deutsch, iij ital., um 1548—52, nicht für Widmanstad (Delitzsch, Serapeum 1840, 162, 193, 202; woraus Litbl. 3, 609 [611 Z. 1 Aenderung] 641, 662).

i Copien (mit Fehlern) aus N. 341: ¹ Schemtob ibn Gaon מעיין 341¹; ² 61 Abr. Abulafia מתיין ³ 129b מעיין ³ 129b מעיין ⁴ 134b über Sefirot; ⁵ Anweisung zur prakt. Kabbala; ⁶ 136 [מתרי תורה]; ⁷ 137b כלל אשר ספירות ⁸ 138 כלל אשר ⁸ 139, 140b, 141 verschiedene Stücke; ¹² משר מורה über Sefirot; ¹³ 159 כתר ש"ש und 180b Anh.; ¹⁴ 157b מורי מורי ¹⁵ 202b Notizen; ¹⁶ 204b מרי מרי מרי ¹⁶ 204b Recanati ביאור ¹⁵ 202b Notizen; ¹⁶ 204b ; ¹⁷ 218b Recanati מתפלות ¹⁸ 341²³.

קירוש שיר הישירים משרה Salomo מירוש שיר הישירים, Anfang und Ende von Delitzsch 664 ungenau übersetzt und Immanuel ohne Grund conjicirt; HB. 9, 142; Salfeld, das Hohel. 98, 178; Hercz, drei Abh. v. Averroes, Anh. iij. Der eigentl. Comm. beginnt (241b) שמים בשים Dann die Verse bei Del. S. 664, über den zweiten s. Cod. 373; öfter citirt werden, ausser vielen Stellen der Haggada, Aristoteles (שמים ים סמים ים סמים בע 7, 2 f. 259) und Maimonides (שני . . שמים סגדול . שמים מגדול . שמים מגדול . שמים מגדול ווווא שני שמים משמים לפני ממוס מגדול שני שמים משמים לפני ממוס מגדול שמים מים מכם מגדול שמים מים מכם מגדול בעום ושלין מכם מכוח מכם מגדול שמים מכם ממוס מכוח מכון בער בערם לכירו בערם לכירו בערם לכירו בערם לכירו בערם לכירום סוכן בעבעו לקבל סכבולם מכוח בשל בעלי הכתוחין שהם מבין ווולעיגין על התתעסק (8, 1 f. 261) במלו התכעות שהם זרים מדעתם על 7, 1 entschuldigt er sich wegen der midraschartigen Auf-

fassung fassung לכו משנים דרך בעלי סדקדוק. Die Bemerkung der Einleitung, dass er nicht die Kräfte der Seele aufzählen, sondern sich der Kürze befleissigen wolle, ist vielleicht gegen Mose Tibbon (s. Cod. 264) gerichtet?

19 261 Ahron b. Elia נוצר אמונים; s. N. 494.

- ימלל הקרנן (so); zuerst: ^{20} בירוש עשרים ושמה פרקים לר מנ"ן (so); zuerst: כלל הקרנן הקרנן המפלה (so); בעפרst: ^{21} 351 האמונה והבטחון אלו הכ"ו פרקים 352 ^{22} 352 קבלה מענין התפלה אלו הכ"ו פרקים 352 ^{23} aus. מדרש משלי aus בחב . . רמנ"ן ^{24} ; מ"ר משלי s. N. 357 $^{1-5}$.
- 57. 419 f., ital. rabb., f. 98 kleiner, immer anwachsend; um 1550; mit ungewöhnlicher Ignoranz und Nachlässigkeit, die auch in den älteren Catalogen sich abspiegelt.
- 2 99 לאר"א הפילוסוף נח' סאלהות שחובר אנרהם גן נינאג' (so) פירט ס' משֶה (so) לאר"א הפילוסוף נח' סאלהות שחובר אנרהם גן נינאג' (so) auf dem Deckel: "Mosis de Laara comm. super libr. Abrahmi filii Bibag de philosophia"! Lil. "Mose Loro" (so) etc.; im Vorw. 101 להם ספיל (סח' גן רשר נפרשו דברי אדם ע"ו (auch 293 b מאלוני לפרש ספר מש"ה לאדם הפיל); wahrscheinlich Copie aus N. 3576, wo häufig יוד מוצלע (DMZ. 9, 841) nicht erkannt ist; ij f. 114b, iij 132b, iv 151b, v 168, vi 183,

vij 255, viij 265 u. 267, ix 285. Bj. 463 u. 248!

4 305 Esra Gatigno 'סור ה'; s. N. 152.

- ⁵ 349b Mose Maimonides טמס אגרת חימן, h. von Abr. ibn Chisdai; das Epigr. nach N. 375 bei Gg. (CB. 1912), s. HUb. S. 339.
- ⁶ 367 Sal. Molco [הרשות], nach Ed. 1529? wovon gerade die letzte S. (f. 35 Ed. Salon.) fehlt; anf. wie N. 311 f. 118, s. W. ³ p. 1059.
- 58. 390 f., deutsch, 159—245 und 342 ff. verschied. ital., um 1550; f. 30b und 272b o mit Krönchen, wohl J. b. Jechiel, s. Index.

- לויה הן זכים, ist לויה הן Tract. 1 des ij. שמד (oder Tr. 6) von Levi b. Abr. b. Chajjim; Ersch, Art. Levi S. 295, wo Col. 1 Z. 5: 1213 l. 1215 (1276 in 1. Red. iij, K. 13, 20, 35). נומו יכין heissen schon die Teile von Gerard's סנצוסים,
- ² 158 Jos. Gikatilia שערי צרק mit Register, 327 §§, auch am Rande, und המכ"ק bir die Sefirotnamen nach מכין לדיק ורע לו hinter P. 823 (cf. CB. 1467) gehört schwerlich dazu. HB. 12, 116.
- ³ 247 פירוש על מערכת האלהוח (CB. 1835), etwa xiv. J.; Excerpte bei Chajjat (HB. 14, 35), als r'd = פי' זילתי (HB. 20, 109), in Ed. Mant. in besonderer Col.; bei Chajjat oft ohne Angabe der Quelle; anf. מוסלטס wie bei Ch., aber schon K. 2 ein von Chajjat ignorirter philosoph. Excurs (11/2 S.), anf. שים קדמון דע כי הפילוסופי' עילה והסבה עיוֹן u. viij 279b, ix 289b, x 297b, xi 310b, xij 311b, xiij 312, xiv 314. Der Verf. citirt ים höchst selten (Ed. 60, 63b, 130b, wo das ms. 130b einige Zeilen überspringt), zu Ed. 52 hat nur B 197, nicht A 259 ein verdächtiges Citat, da die Worte מדרם התחומרת vorangehen, auch מדרם התחומרת (Ed. 182b) ist Pseudosohar (s. Cod. 112 5); er scheint Abulafia stark zu benutzen (Alf. 243 Col. 1), z. B. in den 6 Combinationen von כמכ (252b, B 142, vgl. die Bemerkung des Editors 49b), in welche er jedoch ein, schwerlich echtes Citat aus כ' יסודס סמסיד einschaltet (253b, B 142b); s. N. 22 f. 184 ff; die Combinationen von סלס (255b, B 194, cf. Bemerk. des Ed. 50b) enthält wörtliche Stellen aus N. 11 f. 303 b, mit gleichem Anfang u. Schluss, jedoch ist auch hier eine Anführung von Maimonides¹) und Nachmanides (256b, B 194b) eingeschaltet; cf. auch מספר קדמיי (Ed. 71b) mit N. 22. Chajjat fand den Comm. in Italien verbreitet; zu Ende (auch ר' ששת הנולר למי שיש לו מפתח nur noch יעקב בר für החה הואר, N. 9222 bricht f. 157 in der 9. Sefira [K. iv] ab. — P. 824¹⁰, R. 1073?
- 5 342 kabbalist. Werk in 16 §§ mit Commentar; מעדל עוז ist nicht Titel; s. R. 1420°, HB. 12, 110 (zu ברכה s. das. S. 81; und vgl. Caspi Litbl. 10, 74; Gikat. ל"ל f. 5 Ed. 1561).

יהרב הגדול גילה זה בקי מוכה הנבוכים כי באמת מוכה כל נבוך קוד מית Pyl. B f. 283 b סית מוכה כל נבוך איים ist sonst bei uns. Vf. u. den Kabbalisten Nachmani. Vgl. Ed. K. x f. 187 b mit 146 היים שבועות p, ix, 130 b, iv f. 60.

- יל Abu Bekr [118b יכרונו לברכה für לשונו Ibn Tofeil יקטן, "ibersetzt von Anonymus mit Commentar von Mos. Narboni, worin (165b) eine Analyse des הנהנת המתכורד von Abu Bekr ibn al-'Saïg. Citate sind durch Grösse und Farbe hervorgehoben. Tr. ij f. 30, iij 50b, iv 62, v 85, vi 109, vij 119, viij 152. Viele gelehrte Randnoten [v. Joch. Allemano?]. Grössere Stücke aus Jehuda Romano's פי' מעשה בראשים und Anderes sind in den Comment. eingeschaltet; HUb. 365, cf. 212, 360.

2 177: מכק מי [mit Beziehung auf die 8 Kapitel des Saïg]. Ist Tr. iv von Levi (f. 179 לני 1. לני b. Gerson's Commentar zu Aver-

roes über ס' השמים והעולם [Elul 1321]; HUb. 127.

³ 185 Abulafia אור השכל, s. N. 40¹⁴.

יס ליור 234 (!) פפר (!) פפר (!) פפר (!) פפר (!) פפר (!) אס (enthält: a) פפר (!) פפר (!) פול (!) פחל (!) פול (!) פול (!) פר (!) פול (!) פרבוי (!) פרב

liegt kein Grund vor.

- 6 249 כחר ש"ש, s. N. 341¹⁷; f. 255 (Ed. S. 45 Z. 15 פלמטס geht in das Folgende über; HUb. 413.

7 255 [aus המשקל von Mose d. Leon § 47 ff.]

- ⁸ 261 . . . פֿררוש שעשה מורי הרב רבינו שמוחל: anon. Commentar zu for; Gg. Ztschr. 10, 314 mit Weglassung der von mir angegebenen Seitenzahlen; HB. 14, 65 A. 2 lies CB. 2222. Benj. 477 n. 682.
- אני הסופר אליעזר בר יואל שלי"ע המכונה לחר קריפקים 29 הפופר אליעזר בר יואל שלי"ע המכונה לחר קריפקים (über ערווח vgl. N. 401^5), dann ital.

י משה מסלירנו על שני חלקי המורה ¹; s. N. 370.

² 370 Benj. ה"ס ל סב"ס ש. Jeh. (צל"ץ) [Fam. Bozzecchi? Mag. i, 53; HB. 18, 106] פירוש על ספר משלי. על אשר ראיתי מפרשי ס' משלי. Berger, Benj. b. Jeh. T. 1, Bresl. 1889.

³ 355 Dess. פֿירוש zu Esra u. Nehemia זה כורם נו . . איסטורום ; s. Auszüge aus meiner ausführlichen Beschreibung bei Berliner, Plet. 11. Offenbar auch im anon. ms. Fl. iij, 8 ¹⁹ (Bisc.

- p. 367; HB. 7, 26, 81); Ziemlich (Mtschr. 1881 S. 25) behauptet die Identität mit uns. Cod. 5; Beides bleibt Berger (l. c. S. 21) unbekannt, der die Autorschaft Benj.'s verteidigt.
- ל 370 (!) ישלי עם פירוש ד' חסדאי סלוי, von Scheschetth. Is. Gerundi; s. N. 47.
- ² 115 b Anonymus (xiv. J.?), Supercommentar zu Ibn Esra, anf. pwb obi; Berliner Plet. 44.
- ³ 175 b [Jos. Caspi]: Ueber die Geheimnisse des ibn Esra; s. N. 239¹¹.
- - 5 239 Mose Narboni, פרוש Comm. zum More.

62. 341 f., deutsch, um 1550.

- ¹ Quellenreicher Commentar zum Pentat. מנחת יהורה von Jehuda b. Elieser 1313, nach Ziemlich Mtschr. 1881 S. 305]. כלאשים אמר כ' . ואים סרי מילס ילסק . ואים סרי מילס; die Ausgabe war mir nicht zur Hand. Zz. z. G. 96; Zedner zu ibn Esra 12; ein grosses Fragm. übergangen von Uri 365 f. 75—215.
- ² Josef b. Elieser שלנח פענח שנה über ibn Esra; CB. 1457; Gg. j. Ztschr. 1, 222 (1358); HB. 6, 115; 17, 119; Berliner Plet. 44; Vorgedicht und 2 Doppelbeit, worin ניוסף בן אליעזר אשר בא לעיר ליון, HB. 20, 46 u. nebst Vorw. (Mel. Chofn. 77) Letterb. 11, 76. Dks., Philos. 96 nennt Josef für S. Motot. Im Vorw. 184b der Stammbaum des Maimoniden David (hier סנגיד סנדול am vollständigsten ergänzt. Die HS., von Liepmann zu שמס ברורס benutzt, ist wegen sehr deutlicher Schrift recht brauchbar.

63. 267 f., deutsch, bis 65 feiner, um 1550.

¹ Jehuda Chajjug קפעלי (מעלי הכפל), d. i. אותיות הנח, f. 44 (פעלי הכפל), 56, mit Zusätzen (von Mos. Gikatilia; nach Peritz, Ztschr. f. alttest. Wiss. 1893 S. 176, vielmehr aus Kimchi?], h. von Abr. ibn Esra; aus dieser schlechten HS. ed. von Dukes; HUb. 916.

² 65 Bearbeitung des Glossars מקרי דרדקי; HB. 8, 115; Serapeum 1869, 156. מלחנות s. v. מלחנות ist nicht von Levi (Litbl.

8, 614); Perles, Beitr. 122.

- **64.** 431 f., bis 95 (und 132—53b?) deutsch von Jischai b. Jechiel, Sonntag 27. Siwan 1552, nach HS. von Elia Amarillo (מקביליי) in Segovia (מֹקביליי) 23. Tebet 5239 (22. Dec. 1478). 95 bis—131 grösser; 150b: 32. Sefira 1552. 3 kl. deutsch.

סי הכוונת (so) הפילוסופים לאנוחמד נקלרה (!) ונו נכלל ג' דברים הגשמיות (!) מי הכוונת (so) הפילוסופים לאנוחמד נקלרה (!) ונו נכלל ג' דברים הגשמיות (!) Text; correcter in N. 120; vgl. 110; ij f. 20. iij

f. 71; HUb. 309.

2 95 bis a) ביאור סי המבוא לאנן רסד ז"ל (!) נסגיון, 106b Porphyrbaum. b) 107 סי, 107 לאנן רסד ז"ל (!) נסגיון לאריסטוטלוס, 128 confuse Schlussformel. c) 129 מ' המליצה 151—3b 10 Bäume der Categorien. — Uebersetzer ist Jakob Anatoli, s. N. 106; incorrect aber durch Hervorhebung der Unterabteilungen (wie im Latein.) sehr bequem

zu benutzen; HUb. 59, 62.

3 155 Sam. Zarza (Tit. מכלל יופי (כן סינא), philosophische Auslegung der Haggadot, 1369 in Valencia (bei Nb. 1296 מכל אלפיס ס"ז אלפיס ס"ז אלפיס ס"ז אלפיס ס"ז (bei Nb. 1296 אינון אלפיס ס"ז אלפיס ס"ז (Ka'side: מוכ שליון אליון אליון), nicht in P. 729 (cf. 765°), wo die citirten Autoren nur aus dem Vorw. (W. 4 997); für Sal. Palquera und Sal. Tibbon l. Sal. Constantini (CB. 2497, auch "סרלס"ק", und wohl für Sal. Vocto", und wohl für Sal. vocto", 4 f. 375 zu lesen); כיל"ב i, 10 hier richtig = Isak Albalag

65. 421 f., deutsch, sehr incorr.; 252 ff. fein ital., um 1550; סיים ist 239 b (s. ⁷) und sonst (44 b etc.) hervorgehoben; 87 אלישר הקטן.

übersprungen; HUb. 440.

² Josef ibn Zaddik מ' עולם הקטן, aus dem Arab. von Anonymus; unbegründet: "Mose Tibbon" in der elenden Ed. Leipz. 1854, wo S. xvij Varianten und einige Zusätze aus dieser, sonst nicht ausführlicheren HS. (f. 39, Ed. S. 21, Z. 1, hat noch Amos 8, 12); HUb. 408.

³ 88 Mose Nachmani שער הגמול; auch N. 1126, 3275.

שברף Berachja [b. Nitronai] מצרף, ethische Compilation in 13 Kapp., 9, 10 def. (f. 157b); anf. משם מסכר קדלתי עלכי יפס בעתו ; end. ששם יפס בעתו ; ללסים יפס בעתו

י"ג מדות מיסוד סגבירול בקילור CB. 2338; nach מבחר, s.

Zedner 724; Hb. 32011.

מלח ברכה שהיא . anf. ביאור ופירוש ברכת המזון ע"ד הקוד (!) והשכל 176 . anf. מלח ברכה שהיא . anf. ביאור ופירוש ברכת החלות ועניינו בב"חמי 176 . ברכת פה ועתה נחל ונאמר כוונחינו אשר כוננו והוא ביי המלות ועניינו בב"חמי 176 . ברכת פה ולא אדבר דבר מדברי רזייל מהלכות בהיימ אבל בענין המלות בלבד. ונאמר הנה יקדו ולא אדבר דבר מדברי רזייל מהלכות בהיימ אבל בענין המלות בלבד. ונאמר המה also trotz vierfacher Schlussformel Fragm.; anderes Fragm. N. 3253. Cat. N. 41 c nennt hier Gerson und schreibt d. folg. 7 dem Isak Lathif zu; richtiger Cat. 37.

ערי (so) שמים (so) שמים (so) אירי (so) שמים ערי (so) שמים (so) אירי (מחלמר (מוני (מחלמר (מחל

⁸ 253 סמדום לאיסטו 'p und so 421b Epigr. (die ganze Seite füllend); ist aber Averroes' grosser Commentar zur Metaphysik [h. von Mose b. Sal. aus מילון, bis v K. 12 incl. der latein. Ausgabe [welche unvollständig, s. z. B. hier f. 254]. Der unwissende Abschreiber hat Stücke versetzt; B. ij (Anf. def.) stand wohl im Original vor i f. 267 (wie bei Munk, Mel. 434, vgl. 439); HUb.

165, 169, 172, 174, 199, 200.

66. 373 f., gröss. und kl. deutsch, um 1550. Hinter f. 9 gehören 42 bis 65, 82-89, 66-81.

שני ביאורים על פירוש הרמב"ן ז"ל לחח"ת ע"ד הקבלה האחד מיוחס למאור הגדול
הרשב"א ז"ל (!) והשני מיוחס לחסיד אחד ושמו נעלם כאשר יבואר בהקדמת ספר זה
Beide Supercommentare meist in Parallelcol. ohne Unterscheidungs-

zeichen. Benjacob 63 n. 131!

¹ Schemtob ibn Gaon [כחר שם טוב]; Cod. 11 hat nach der uned. 1. Vorrede (CB. 2728 und Add.) 4 Beit, worin der Titel, dann: זהו מה שקבלתי מפי מרי [מורי] ורבותי הרשב"א והחסיד ריב"ט זל"ל. אמר ש"ט . . ידוע bio; in der 2. in mancher Beziehung interessanten (vgl. Jesch. 6, 178; vgl. P. 790³?, 823⁴·1²): in Barcellona hatten seine Lehrer Sal. Aderet und Isak b. Todros ihm erlaubt, letzterer ihn sogar gebeten, die Andeutungen niederzuschreiben. Dann Anf. der (unbrauchbaren)1) Ed. (N. 341, Copie N. 56, und 66) סמלת כל דבר ohne die Worte כל המבקם (V. 1072: רמני רמב"ן, die 14 mysteria gehören nicht dazu). Am Ende dieser Vorrede ist von Fehlern der Copisten die Rede, welche in einem Nachwort an einen, inzwischen 40 J. alt gewordenen Leser (f. 286 - 287) berichtigt werden (P. 838), unter Verweisung auf des Verf. סי סדיפות, welche (?) er dem David סי und Samuel Gaon überliefert hat. Ende כי טוב תבין זה; cf. Biscioni p. 240, ij, 205 mit Assem. V. 2117 (Meschullam!). Auch die Texte bieten Varianten; der Verf. weist selbst auf Meinungsänderung hin; das Datum 1315 hat nur eine HS. (Ginzb.?) bei Grätz 7, 326, A.

¹⁾ Es fehlt u. A. das Ende von סיי bis Anf. איזכ wozu über ינוס gehört (berichtige CB. 2523).

5058, bei Berliner, Mag. i, 65 scheint Irrtum; über eine Bibel-HS. a. 1312 s. HB. 13, 136. Die wichtigste Abweichung besteht in der Einschaltung eines anderen Supercommentars in Cod. 11 und in der Ed.: סססס ורעס (nur Ed. 46 Z. 5 gehört wohl dem Herausg.), wovon Peric. Bereschit in V. 2149. Hier sind einige dieser Stellen in den ersten Peric. eingeschaltet, später hinter jeder gesammelt, als מענלת לסס jedoch zum Teil auch hinter ibn Schoeib, unter derselben Bezeichnung, aber auch andere Erläuterungen nachgetragen. Jener ססס ist vielleicht Scheschet (vgl. Jesch. 6, 95; P. 7982).

110; HB. 14, 81 über Josef b. מתכון

לכפר (Tit. im Epigr.); anonymer unbekannter Commentar zum Pentat., anf. לכפר מוכים מוכים מוכים מוכים מוכים מוכים מוכים מוכים מוכים במוכים מוכים מוכים מוכים במוכים מוכים במוכים מוכים במוכים ב

של 318 Anonymes Glossar über Stellen in d. ersten Proph., Jerem. (336) Ez., Jes. und (365) 12 kleinen. Anf. ייסי אחרי. כל מקום שכי אחרי. פחל למים לשון אסיפס, כשא ולעמוד שם בסמות (352b), end. (352b) ויסי אחרי אונעמוד שם בסמות (352b), end. ייסי אחרי עובירו ביחוקאל מועכו שדיקן בחורב זה סיני. Vieles ist aus השלי (5 בשיי ולייל (מביאורי (מ

Nachzutragen bei Zz., z. G. 96; Perles, Beiträge 145.

67. Perg., 261 f., gr deutsch-franz., ergänzt bis 270, nach Zz. wahrsch. Anf. xv. J. Bei den Verzierungen häufig ein ∧ (Gottesauge), vorne radirt.

אנשי אמונה אבדו באים בכח מעשיהם in 2 Reihen gezählt. i, 1 סליחות, השם אנהים יהיה אחי, כי זה הסדר סיימחי, בשם שוכן :188, f. 224b השם אנהים יהיה אחי, כי זה הסדר סיימחי, בשם שוכן :tann למענית לבור etc. nebst den למענית לבור

Lectionen. 227b: (so) מלסי חלקי ולור לנדי ij, 1 מלן החלם לקליחות נכריות. ij, 1 חלם חלקי ולור לנדי ij, 1 חלם חלקי ולור לנדי הוא ij, 1 חלם ij, n. 43 חלם חלקי ולור בי חלי וועריני וקרן ישעי 15. — "Die HS. war für den Vorbeter bestimmt, und ist, wie ich glaube, der Selicha-Ritus von Augsburg. Etwa 15 Nummern sind unter den 245 des Codex und des Nachtrags ungedruckt. Für den Sühntag (vgl. Ritus S. 137 ff.) sind: 19 für Schacharit, 15 für Musaf, 9 für Mincha. Die von Lil. (S. 84) angegebenen Zahlen gehören einem spätern Verzeichnisse, das ein Besitzer sich auf der innern Seite des Einbandes gemacht, und welches seinem Ritus und seiner Zeit, nicht dem Codex, zugehörig ist." (Zunz.)

Vorbl. מלפים אלפים אלפים למכע מאום, dabei "a. 1369"; "Lublin" fand ich nirgends.

68. 432 f., ital. Curs.; 156 ff. deutsch, bis 188 plumper.

1 זוהר Levit. 16 bis Ende Lev.

² 116—52 [Todros שער הרוים], Anf. def.; s. N. 209b.

3 156 Menachem Ziuni סי ציוני, ohne Gedicht אפרך אל (CB. 1743). 4 328 Fragm. [Is. Israeli יסור עולם anf. מספל השכל bis i, Lehrs.

39, abweichend]. b) 345 b Notiz und ungeschicktes Akrostich. pro.

- and Levi b. Gers. מעשה הושב (1321), arithmetisch; die HS. zählt die Einleitung als K. 1, daher bis 68; f. 429b, ij, 5, eine Lücke (s. N. 36 f. 7 und 101, minder corr.), verwischt, Ende defect; P. 1029⁶; Ersch ij, Bd. 31 S. 298 n. 14; Mag. 16, 138; Rabb. ij, 601.
- - 69. Perg. 203 f., verschied. def. Codd., deutsch-franz., teils color.

[מחוור] Festgebete, teils mit Commentar; f. 29 סנדס, 32 b שפון (vgl. Landsh. xvi) und כי לא כוח כי לא כוח כי לא נאס bis 4, 20 (auch in Cambr. nach Perles) mit altem Commentar; eine Stelle HB. 6, 2 [cf. S. 129]; ähnlich Uceda im Namen Efraim's (oder Sam. b. Meir, s. Vorr., fehlt bei Zz. z. G. 124—5; cf. Rosin, Sam. b. Meir, Comm. S. xv); f. 48 יולרום, 95—6 Lücke. Von anderer Schrift

108 bis 117, 118—33, 165—203 def., פֿענר 157 hat שענר; 196

70. 180 f., deutlich ital. oder levant., um 1450-1500. Tabellen unausgefüllt.

71. 69 f., gr. sehr deutl. span. Curs., xv-xvi. J.

אחר. des Chalajo b. Is. פירוש שיר השירים, philosophisch-allegor.; Anf. des Vorw. זכל אור שיר השירים ist nicht Tit.; Anf. des Comment. שים ist nicht Tit.; Anf. des Comment. שים ist nicht Tit.; Anf. des Comment. שים המטולם המטולם ואלם ואלם ואלם בשירים מתמולםל. HB. 13, 75; 15, 82; Mag. 8, 115; 10, 101: Mailand 178. Im Vorw. (f. 5) ist von den beiden Deutungsarten die Rede: אור מלקעם לאור לאור מוליי משם בר ילחק חלליי לאורם לאור חוברות לאם אל לאותם כנפיסם ולאפם ולאפס והפספר לפי עם שקבלתי עובותיי וכפי עם שסורוני ען השעים ולאסים נעשך לאחר דברי הספעם לפי עם שקבלתי על הדומיי וכפי עם שסורוני ען השעים ולאסים נעל הדוך הספעם בצורלים וכל העוללות לאותם בצורלים וכל העוללות לאותם בצורלים וכל העוללות לאותם Alter verfasst. Die hier als "bekannt" bezeichnete durchgeführte Beziehung auf den "activen Intellect" im Sinne des Maimonides (der einigemal erwähnt ist, ausserdem nur סבסיר in d. Vorr.) war bereits erschöpft. Mitunter wird auch die alte Typik vom Verhältnis Gottes zu Israel berücksichtigt. — Andre mss. V. 69², 70²; P. 269; Excerpte 228 ("Isak"!) Halberstam 17.

Chalajo's Commentar, Halberst. 17; HB. 13, 75.

72. 66 f., plumpe deutsche Curs.

David ibn Jachja לשון למודים und Anhang, aus Ed. 1506 copirt, mit latein. Inhaltsangabe; cf. N. 3283.

יוסן בישנשטיין מלישלינגן כמב ספר (so) הזם לידי (so) לוגושטיני הערער ז"ל ברכה סבל עליו למון קלה בשני ללדוני כשבר למן כלש המדינה כמכיי (so) לוגושטיני הערער ז"ל ברכה סבל עליו למון קלה בשני ללדוני כשבר למון כלש המדינה כמכיי (so) לוגושטיני הערער ז"ל ברכה סבל עליו למון כלש המדינה בישני ללדוני בשני למון לועו מערו בישני לאון ליש ליש לישל בישני לשני לישל בישני בישני לשני לישל בישני לשני לישל בישני לשני לשני לשני לשני בישני לשני לשני לשני לשני לשני לשני בישני בישני בישני בישני בישני בישני בישני לשני בישני לשני בישני לשני לשני בישני לשני לשני לשני בישני לשני בישני לשני בישני לשני בישני לשני לשני בישני לשני לשני בישני לשני לשני בישני לשני לשני בישני בישני לשני בישני בישני לשני בישני בישני לשני בישני בישני לשני בישני בישני לשני בישני בישנ

- 73. 168 f., deutsche Curs. eines Ignoranten, xvij-xviij. J.? Falsch gebunden. Die ersten ff. enthalten Berichtigungen u. dgl.
- ¹ באור השמע טבעי אמנעי לאבן רשד (s. N. 30²), bis viij, Kelal 6 K. 4; Custos נן היה gestrichen, dafür נן היה der folg. Seite gesetzt.

² 106 קי הנפש לארסטו עס (so) ביאור ין רשר; s. N. 32. ³ 148 סי החוש והמחוש, 159b abbrechend; s. N. 108⁶.

- לבי עד סוף ; end. פל משפטי הכוכבים נחתי אל לבי לשמוע ולהבין (end. קוף; end. בדי עד סוף ; end. המועדה מחוד מחודה (ef. N. 228²); DMZ. 18, 144. Ob von einem Jakob? (155 im Memorialvers); cf. N. 261°.
- ⁵ 160 אייה והפסר לאיקטועלים, Averroes mittl. Commentar; 167b Custos וסגםם, folg. Bl. fehlt; dazu f. 100 5, def.; s. N. 387³.
  - 6 168 [Levi b. Gers. המלחמות הי, ij, K. 5, 6 und v, 2 K. 3.]
  - 74. 2 Bde. 578 und 596 f., deutsch an ital. streifend, wahrscheinlich autogr.
- . . מפר וכרונות מנקט משנונות, masoretische Concordanz (קונקורדלינטם) des Elia Levita in erster Anlage für Aegidius [de Viterbo] verfasst in Rom 1515 21. In mehrfacher Beziehung interessant, auch von den neuesten Biographen unbeachtet (Frensdorf über P. 134, Monatsschr. 1863 101 [Gg. j. Ztschr. 2, 154], Ginsburg, Masoret 32). Reimpros. Vorw. (nicht in P. f. 4) anf. לככילת לכך ושפט ושבעים (בנילת לכן ונשפון ונפסוף 96 Ginsb.); später מלון מלד בדקדון ונפסוף 96 Ginsb.); später מלון מלד בדקדון אוני אוני אוני לארון מלד בדקדון scheint beide Stellen zu confundiren. Aegid erwähnt die

¹) Eine hebr. Gram. dieses "Ammon" v. J. 1520 soll Beck besessen haben, s. Meelführer, Access. ad . . . Almeloveen. bibl. promiss. (Norib. 1699) p. 8, und W. ² 601, ⁴ 275; vgl. N. 204. Am. widmete dem Bösch. den deutschen Psalter 1523 (Grünbaum, Jüd.-deutsche Chrest. S. 21).

²) Herbst 1515 (s. Cod. 81), nicht 1516, wie Ginsb. 15; vgl. 14, 96 (CB. n. 52 und S. 2879) mit Buber A. 12 und A. 4 S. 17; das J. 1527 substituirt P. 134.

מסי השלמת הספר הנכנד היה Anf. Bd. ij ist F. Egid. Car. gezeichnet, zuletzt היה הככנד הספר השלמת המפונג לל החשמן היקר והנעלה אשר קלח שנחו ולא כלו זכרחי בהקדמת החשב הזה. היום אי די למין המחוגר אל החשמן היקר והנעלה אשר קלח שנחו ולא כלו זכרחי בהקדמת החשב מלוח ועשכים (לחדש חשו שנת חשם שלפים ומאחים ושמונים ואחת שכחי. בכוך הי אלהי אנוחינו לעולם ועד אמן ordine. redegimus hactenus nusqu. Lect. vbi annotationes iunximus atq. concordantias. F. eg. car. p. Eliam.

- 75. Tuchperg. und Perg., 139 f., beschädigt; schön, sehr deutlich, span., xiv.—xv. J. Bes. Jechiel mit Rasur.
- ¹ Moses Nachmani [חירושי בבא בתרא]; f. 123 Nachtrag שלסי und Erklärung des Verf. über die nicht überall citirten Quellen.
  - ² 125b; ריני דגרמי; cf. Ed. 1523, CB. 1958; Jesch. 6, 167.
  - . אתחיל לכחוב ממסכת סנסדרין 134 3
  - 76. 176 f., deutsch Curs., xv. J.

Menachem Ziuni ציוני mit Index der Bibelstellen u. s. w. (f. 1 bis 2). — F. 176b Kreis der 10 Sefirot und über ihr Verhältnis zum Decalog: אמכי נגד סראשונה; zuletzt אמכי לסר"ס מסנולה לסר"ס, בעופר מסנולה לסר"ס, בעופר מסנולה לסר"ס.

77. Perg., 58 f., ungebunden, splendid, span., 1397.

Cat. codd, b. M. I, 1.

¹⁾ Fehlt ppfn; 4. Tammus war in beiden J. Sonntag.

78. 139 f., sehr deutlich, span., um 1550?

Jeh. b. Jos. Khorasani ארון הערוח; s. N. 393.

כשלם זה הספר הנותן אורי שפר ויפיו ועובו לא יספר || והוא כאשכול הכופר || לכן כל אים DE בשלה זה הספר הנותן אורי שבר ויפיו ועובו לא יספר ויפיו וחל ישזבהו בעד הון וכופר || ואעתיר לאל ששמיה שפר || שעלת אויבינו יפר || ועובותינו לחלי יהי חופר || ואל ישזבהו בעד הון וכופר || ואעתיר לאל ששמיה שפר || שעלת אויבינו יפר || ועובותינו להכפר כה CB. 2255; CL. 364; HB. 12, 40 etc.; 21, 52 u. hier N. 79.

- 79. Perg., 224 f., zweierlei ital., 4. Tebet 5074.
- ¹ Serachja b. Isak etc. פירוש, Commentar zu Hiob.
- ² 101 Desselben אמרי דעח über Proverb. (1289); beide edirt, aber mit willkürlichen Weglassungen; s. HB. 12, 44.

Bes. Meschullam b. Elchanan Benj. b. Meschullam. — Jekutiel b. Joab (s. N. 210) erhielt den Cod. bei der Erbteilung; f. 224 סמט למכי שמכ ללככסס ; ist aus Abr. ibn Esra, Comm. Kohelet, HB. 20, 135; cf. hier N. 78.

- 80. Tuchperg., 326 f., gr. deutlich, span., Anf. xiij. J.?
- ¹ Zahravi ס השמוש i, ij; s. N. 8.
- ² 2 eine kleine astrologische Abhandlung von Sam. ibn Sason, wahrsch. Autogr.: ממר . . כר"ו סספרדי עלה גדעתי לגאר מדות היום והלילה . . . כר"ו הספרדי עלה גדעתי לגאר מדות היום והלילה . . . מדרך סדור unbeendet; cf. N. 239¹⁰.

326b bezeugen [Jo]ab (ישיטי בעוכו בעוכו לאליי לביי לביי לביי לאליי שותל אותר) b. Abr. (HB. 11, 104) und Jeh. b. Jekut.: Dienstag 20. Ijjar 131 verkaufte in Rom Sal. b. Ahron Zarfati und . . . . (radirt), Frau des Sam. b. Mose Zarf., diesen und andere Codd. dem Mose Remos b. דבלשל (Dieulosal? s. meine Mitt. bei Zz. Lit. 712) Remos aus Majorca. Joab (1b) erhielt den Cod. bei Erbteilung mit dem Bruder Elia קליי שכיי (cal. febr.?) 177 (HB. 11, 105) durch Isak שמשל מוח Jehuda שלששט (פושער?). F. 1: Lib. Dominici Grimani Cardinalis בשניי?) Veneti.

81. Bis f. 369 beschrieben (einzelne f. ungezählt), 1555.

Myst. Schriften des Elasar Worms [und einiges Andere] aus einer grösseren Sammlung (oder weitläufigeren Recension?), redigirt von Elia Levita (סכר שנת שנתפתי כבר בקש ותשלת 2. B. f. 92 הכרשלת כבר בקש ותשלת 2. B. f. 92

(?) מכיכתו (?) מכיכתו (?) לני הסופר מסמי (PB. 21, 115); auch sonst Verweisungen anstatt Wiederholung; z. B. f. 278 Randnote, dass die Stelle ans Ende gehöre, und sonst über Anordnung 193b (cf. למילל 40b), 242-b, 278, 366. Einzelnes scheint eingeschoben oder unsicher.

- יסודי לו בכ אם ל רויאל הגדול בכ אם 1 d. i. סודי רוייא später פודיי כזי s. N. 247 (Fragm.); cf. 4314 zu 2853; HB. 14, 32; 21, 111. Elia scheint den Tit. auf den ganzen Cod. zu beziehen, s. 11. N. 24 f. 216b die Angabe des Namens u. s. w. wie bei Luzz. כ"ק viij, 343, aber minder correct. Ed. f. 13 ist in der Figur für כנלפן hier (f. 227) richtig כניון (Region). Die in meinem Catal. p. 919 als 4. bezeichnete Partikel gehört nicht mehr unserem Buche an, die als 3. bezeichnete geht nach der Anordnung des Alphabets, welche jedoch auch in dieser HS. nicht überall hervortritt; so z. B. ist der Anfang von que nicht zu finden. Die letzten in HS. und Druck übereinstimmenden Worte sind מיי כמוך ישראל f. 24 Z. 17 v. u., HS. f. 257 Z. 8 v. u.1) aus dem Buchst. yp. Die nachfolgenden Engelnamen der Ausgabe sind excerpirt. Die HS. fährt fort נוי לסד וכשחות חפץ לחשביע בתפילין כועל תפילין מראשו ומבעל גזירות מן הארץ וכשעולה כלי פני יעקנ ; Buchst. ש beginnt f. 261, סעין 264, לור פני יעקנ (אל מקרי לדי אלא לדק) 267b, בים 271, דים 274, 'מין 279b, Ende 283; כגון אדם זקוף והידים והאברים דבוקים בגוף כן הדבר הזה ע"כ ובהכשא החיות באויר כמו N. 81 f. 61 fährt fort מעל הארץ בלא כנפים. (חזק חזק חזק מזק פליק) נאנין (sic) סתנין שקורין דיגין, Ende שין חשמל – Andere HSS. Opp. 893 f., 1005-6, 1017 Q., Mich. 553, Alm. 313, vermengt mit and. kleinen Tr. in P. 850 = Sorb. 156 (bei Zunz, Lit. S. 324), Fl. i, 6 (von Landauer, Litbl. vi, 417, irrtümlich mit Abulafia combinirt, vielleicht daher die falsche Conjectur bei Graetz vi, 90, neben einer Verschiebung von Zunz's richtiger Angabe).
  - ² 79 הליכות מטטרון; s. HB. 14, 32.
- 3 82 הלכות מלאכים, anf. בדבר ייי שמים; 87 b סילך, end. סילך, סמרכבה, פחל פורכבה; P. 850².
- א א מכות הכסא כפל כנוד מרום, mit Bezug auf Salomo's Thron; Ende בנצודו ביים.
- וכבר היו הפילוסופים 97 הלכות הבבוד , anf. wie Gh. 30 A.; f. 99 הלכות הבבוד 100 bff. והחכמים יושבים ומחווכחים על היחוד . . ענה א' מן המעמיקים כיון שכתוי 100 bff. Stichwort הברחוף (HB. 10, 157); end. ברחוף מן הכבוד.
  - 6 לא עשה כן לכל גוי .end הלכות הרבור הכורא כולו דעתנות 103.
- ⁷ 106 מלסך סאלהי' כוכל מאד , end. הלכות הנבואה הצוכל ימ' s. Gh. 108 E etc.

¹⁾ Vgl. Luzz. l. c.; die Note 2 des Red. ist bei aller Zuversichtlichkeit unrichtig.

- ⁸ 110b מנול מנות האמנה הצוכל סול (so) מכל לכנודו וסול שנו 110b; f. 111 aus Saadia (N. 42 f. 357b, cf. Gh. 108E); end. לעולם לו"ל, wie Fl. i, 61.
- ⁹ 113b מיס לסיס (Fl. i, 61, ij) יסוס שמו המיוחד (anon. CL. 97 n. 17 bis hier f. 114 l. Z. יהוס שמו המיוחד); eigentl. Anf. 114 סים משמעותו סים (Fl. xliv, 144 f. 15 Fragm. והאויר פול און; end. wahrsch. 237b; end. wahrsch. באויר והאויר לישראל לאבי בשם da die Worte, וכל העולמים ברוך שם . . ברוך י"י לעולם או"ל , und סמל מינאו, bei Bisc. als iij, hier f. 152, סמלאכים שינאו und מייי, שו bei Bisc. als iij, hier f. 152, פירוש השם לרבנו סחי גחון זליל ברחשית בי נחפכת Darin 123b מיים בני' כיו וכקכל לדכי בגי' פיים (cf. N. 21510c); f. 124 פיים לדכי בגי' פיר וכקכל לדכי בגי' פיים Gottesnamen, besond. יסוס ע. 72 Buchst.; f. 127 למ"ה אשר הדשנו קסר f. 134 Rand כסא הכבוד הוא דמות הרקיע f. 132 ... ולונו על שם המפורש! ויסע ויצא immer noch כסל in Verbindung mit ויסע ויצא, Buchstaben-כל ססוית ממכו וכל f. 143 b ק"ה; f. 143 סמי לעלם לעלם לעלם לחומו permutat.; מדי 171 ff. über מדרם ויכלו המרו; מדרם ויכלו f. 169b "citirt 2mal מדרי; 175b שער שמות שמושי תלים f. 177b; יסיה הנעלם אותיות ודאי (cf. HUb. .ברכת כהכים אמר להם כאמירה שיאמר 197b ;לפתיחת הלב 192b (868). אמר די המכוכה תפלה זו מסר לי זסנמיאל (so) שר הפנים ואמר יודע 190b (s. Alm. 29817, wo in 16 die 10 pmg u. s. w. hier f. 102 und 106). Andere Recens. s. N. 285⁴.
- מגולות (Namen), deren Verhältnis zum Werke dem Abschreiber unsicher war. b) 302 לכל לכל שליים. שעם א' כוכב לכל לכל 302 מטולד בא' בשבח אליים שעם א' כוכב לכל לכל 100 מטולד בא' בשבח למים בישראל גדול גדול יחים מסים פליקו זי מכביאל (מסים בישראל גדול גדול ליסים ללסים בישראל גדול גדול יחים. d) 305 למים בישראל גדול גדול יחים למסים בישראל גדול גדול יחים; s. N. 112³⁶. e) 306 (und 310b) Alphabete, "nicht aus "ס' רזיי סבדול מזם (308b), oder מסים סדלעת מסיים למסי שמייך לפל הויי סבדול מזם (308b).
- לכני נפסי חבמת הנפש Distichon (Litbl. 8, 342), dann נרכי נפסי נפסי נפסי (Litbl. 8, 342), dann פרכי נפסי (פסי נפסי נפסי פרט (חבמת הנפש 6, and Akrost. (l. c.). F. 329 f. 13 Ed. 1876 (anon. s. HB. 17, 53, 84 שאלה (ספוים 4 Sam. b. Kalon., ed. in סכרוני 7, 323 (Vocale teils von Fünn hinzugesetzt); andere

Recens. Jesch. 6, 179 (S. 25 eines Sonderabdr. in sehr wenigen Expl.). Eine Stelle über כמש רוס נשם הוס in לדיקים in trap. 1869 S. 134). P. 850 fehlt im Index.

82. 97 f., deutsche Curs., xvi. J.?

Pijutim für Neujahr und Versöhnungstag, jüd.-deutsch, Ende def. Vorne (mit Blei) "Sal. b. R. Isaac" etc. als Uebersetzer, woher? Serapeum 1864, 59; HB. 12, 127 ist Lil. zu 89 falsch hierhergezogen.

- 83. 200 f., zweierlei span.-rabb., um 1552/3; f. 136 Monogr. לעיר הקותרים קען החלמידים חיים בכמה"ר שמעון בן גאערייו אל״הם.
- ¹ 3 (so) ליני יודע לקרוח (schwerlich כ"ו פרקים לרני' משה בן אייל (schwerlich איני יודע לקרוח, Brüll, Jb. 4, 105); s. N. 357³.
  - ² Menachem Recanati טעמי המצוח; s. N. 103².
  - ³ 138 דותר Stücke: פל במדבר, אל במלותך, 144b, דותר 156b.
- ידיעת התליאות (so) וריעת המציאות (גוון.—xiv. J.?): (so) הריעת המציאות לת לת לת הכבוד הכסתר ען העין אשר אין יכולת לעמוד על אמתחו ע"ד האמחית אלא על קלת הכבוד הכסתר ען העין אשר אין יכולת לעמוד על אמחחו ע"ד האמחית אלא על קלת הדין נקרא שם מלא כל העולם [על עולם]] מלא ולפעמים החל כל העולה לע מס מכעל (so). פליק בשם י"י לבאות אמן לפוף, ממלא עם יהו"ה מתאחד עם אדני בשני (so). פליק בשם י"י לבאות אמן משל שול מידי המעלות המעלות המשלות שול אוו אוויד האמול הע"ד המעלות המעלות הביאונום כל אחד אלהים הביאונום כל אחד והולרכנו להביא אלו הבי שמות בשער אחד אע"ם ששאר השמות הביאונום כל אחד והולרכנו להביא אלו הבי שמות בשער אחד אע"ם ששאר השמות הביאונום כל אחד והולרכנו להביא אלו הבי שמות בשער לח" (198b). יהו"ה בא בשער מיותד לו Jobel und Erlösungsjahr (174b), also wohl 1290? Die Buchstabenspielerei Abulafia's und Gikatilia's ist aber sonst kaum ver-

¹⁾ Substitution für Weise, Philosophen; HUb. 274 A. 1193.

84. 25 f.; f. 17 unvollst. abbrechend.

Paradigmen der h. Verba und Nomina mit latein. Regeln (1b "Significationem docetor ex Buxtorfio vel aliis") von Johannes Zelestin, nach einer Notiz vom Bibliothekar Schmitthammer, wohl aus dem Catalog einer Klosterbibliothek. Zuletzt schlecht übersetzte Sentenzen aus christlicher Literatur h. und deutsch.

- 85. A und B (früher 133), teils Perg., 115 und 23 f., kl. ital. (?), xv. J. Bernardus (כלכלדו) de Gordon 4 Schriften: 1 שושן הרפואה (Lilium medicinae, Juli 1305), h. von Jekutiel b. Sal. in Narbonne 14. Ijjar 1387, auch N. 123 (Schluss fehlt in der latein. Ed., cf. N. 283); hier Datum 5. Februar 1304; HUb. 785; Benjacob 494 n. 95: סכל 1502.
- ² 115 h חבור החדות בחנהגת החדות, Regimen acutarum aegritud.; HUb. 786.
- ³ B 1 col. 2 לוח התחבולה (Affectus praeter naturam curandi Methodus etc. == de decem ingeniis), end. Datum 14. Juli (so) יוס נ' 1299 mit Worten, latein. 1296; HUb. 786.
- ⁴ B 3b בואת הרפואה und פרונושטיקא (Tract. de Prognosticis); HUb. 787.
- היום יום ג' כ' לח' כסלו קבלחי מיד כמהר"כ עמנואל בכמה"ר יעקב כ"ע א' מסכחא מחולין 1. (?) ונידה אני רפאל אליעזר בכמי יהודה הרופא כ"ע ושלום
- 86. Perg., 250 f., dick, punkt., deutsch, teils aufgefrischt. Initialen color., Vignetten, Tiere und dgl. in bizarrem Geschmack (z. B. f. 2b, 54).

מחזור Rituale für Neujahr, Versöhnungs- und Laubhüttenfest, Anf. und Ende def. (verbrannt?) bis Mitte סושעות, enthält auch görgir die Geschichte des Ritus nicht ohne Interesse.

Nach Zunz scheint dieser Codex älter als 1400, da 5 Stücke später nur noch im römischen und griechischen Ritus vorkommen. Am Rande der Aboda propt ist die Aboda propt zugeschrieben. Bes. Josef b. Natan.

- **87.** i. span.-rabb.; zusammenges. mit Lücken und Einschaltungen 1477; ij. 333—89 mittl., dick; iij. 391—428 gr., schlank, älter, sehr schön, color., beschädigt.
- Avicenna [Kanon] mit Lücken, selten vollständig, stimmt, bis auf ij, grösstenteils mit der Ed., zu i und Anf. ij die Uebersetzung des Josua Lorki (N. 373); HUb. 682/3, 686.
- ² 121 Avicenna ממים לביים aus dem Arab., Einleitung und 15 Kapp.; N. 280 mit neuem Titel מם חיים; mit Varr. zu CL. 329. Eine Uebersetzung aus dem Latein. s. N. 373; HUb. 701.
  - ³ 127 b 30 tabell. Glossar מרצי und שרני, unvollendet; HUb. 859.
- לטום .anf. באלוגירו 331b Verschen, Epigramme, u. A. von Mose האלוגירו, anf. אינום האלוגירו מון נדוך נדוך ככלב ויחושע בן נון .

Epigr. f. 298 und 329b: zu eigenem Gebrauch von Ismael b. Samuel Amilio (Amillo, Amilho? ממלץ; vgl. Schemtob b. Abr. ממלו in GA. Jeh. b. Ascher 81 f. 31) Mittwoch 15. Schebat und Sonnt. 4. Tamus 5237.

88. Perg., 228 f., deutsch, zusammengesetzt und ergänzt. i, 1 ff., 20 ff., 199 ff. Quadrat; ij, 16—19, 23 ff. plump; iij, 222 b ff. kl. Format, kl. ungleiche und gr. rabb.

[מחנות] Fest- und Fastengebete, קינות, יולרות, "Enthält mehr als ungedruckte Stücke und scheint dem östlichen oder mittleren Deutschland anzugehören. Der Schreiber hatte wenig Sprachkenntnis; aber für die Kenntnis des Ritus ist die alte Handschrift immer schätzbar. Den Zwischensabbat ausgenommen, fehlt Alles für das Hüttenfest; aber der Fasttag ספנים לספר und 17. Tammus, so wie die festlichen Sabbate sind vorhanden. Mehrere der Klagegedichte für den 9. Ab habe ich bis jetzt in keinem anderen Ms. gefunden." (Zunz.)

Der ältere Teil ist wohl noch aus dem xiij. J. Der jüngere etwa um 1400 geschrieben. Der Schreiber der Rand- und Interlinear-Glossen hat auch f. 198 b, 222 b bis 228 hinzugefügt.

- 89. 185 f., deutsche Cursiv 4. Ab 1590. Bes. Eljakim (פליקס) b. Sim. gen. Salman Auerbach.
- בחוור בון כ"ס לון י"כ (zuletzt) mit jüd.-deutscher Uebersetzung. Lil. (vgl. N. 82) nennt als Uebersetzer Is. b. Simon, Catal. vom J. 1823: "Jeh. b. R. Chajim Klonimos Trad. (so) Preces etc."; Serapeum 1864, 59; HB. 12, 128.
  - 90. Perg., dreierlei gr. punkt. deutsche Quadrat, xiv. J.?
  - ¹ Fragm. Gebetbuch und Abot, Stufengesänge und Habdala.

- ² 22b [מעריבות]. Anf. ליל שישורים; f. 41 nachgetragen: לסר בניגון לסר בניגון; f. 41 nachgetragen; מפרס משרים, uned., wie einiges Andere; Zunz Lit. 465.
  - 3 43b [הגרה], zuletzt die 2 Hymnen und כי לו נפס .
- 91. Zusammenges. i. 157 f., je 1. und 16 f. der Lage Perg., falsch gebunden, wie bemerkt ist zu 2, 4, 5, 7 (141 wohin?), 159; f. 2 ter war 4; vorne 1 f. latein. Deutl. span.-rabb., gute mathem. Fig.; 143 ff. kleiner. ij. 158—235 verschlung. gr. span. Curs.; 231 ff. kl. jünger.
- ביאור פתיחת זה המאמר אל הפילוסוף השלם מורה לדק אבא מרי הגשם הלימודי 1 האור פתיחת הם המאמר ("Abamosis" im latein. Index, von Widm.?) Namen des Uebersetzers des Euklid? Der letzte Absatz endet כמו המרועים (המרועים Gg. 8, 120; HUb. 506, 508.
- בחירות אוקלידים, Vorrede des Jakob b. Machir zur Uebersetzung des Euklid; Ende ix f. 71 und xv (Hypsikles) als Uebersetzer Mose Tibbon 7. Elul 5030; x f. 108: 3. Ab; i f. 13b: סטמקם אסקם לקל לון ומיקון מאנת בן קלה identisch mit N. 36²; besäet mit Varr., erklärenden Glossen und Verweisungen, wahrsch. vom Ergänzer der 3 ff. zu Anfang. Tr. ij f. 13b, iij 19b, iv 28b, v 33, vi 39b, vij 49, viij 56b, ix 63b, x 71, xi 108, xij 120, xiij 127b, xiv 133, xv 138; HUb. 504.
  - ³ 142 b Abr. b. Chijja ס' העבור, Vorw. und Tr. i; s. N. 36⁵.
- ⁴ 158 Averroes פירוש לדנרי לדסטו בשמע הטבעי, gr. Commentar zur Physik, Tr. i, ij; Tr. ij auch N. 3077. Uebersetzer nach P. 883 Kalonymos b. Kalon.
- F. 1. questo libero (so) e mio maestro abramo daalia da porto (?) sacerdoto (?) dyechildes Infirenze (so). 1b ein unvollendetes emendirtes Gedicht (ital. Curs.) auf den Jüngling Abr. [b. Jechiel Kohen Porto? CB. 2829?]¹) 235 b: Daviti (so) da Lucha Infirenze.
- **92.** Pagin. 1—cc20 (so), ital. rabb., 31—60 span. nach 1550? Vielfach incorr.

Grosse kabbal. Sammlung.

¹ [Elasar Worms] עשר החיות; s. N. 285⁴; Benjacob 269 n. 363 ליקוטיס!

> הקהל חקה על ספר וכחבה על לוח הראשה (1 נדרשתי מפאח זה הבחור שונה והוגה ברוח הקשה להודיע טבעו ארחו ורבעו מבועו ועח משפחחו הקדושה אברהם שמו טעמו בו וריחו לא עלה באשה מאב המון המעלות נחלב וכקרן וחורה לו למורשה מעח היותי באיקלימי הלזה הקיפו בו ידיעתי החלושה אכן נמלאתי לו אולי אקבל שכר טוב על הפרישה מדי לכתו במחתנו המקבל בלימודא ובשימושא

וביתיו סושע יהודה וישראל ישכון בארץ פרושה Ende [? כיסש (1. ביש דלית ביי (מששא [? כיסש (2. ביי (מששא ביי (

- ² 6 b Dessen אשרי (so) אשרי (l. שערי (l. אסטר פוד (l. אסטר (l.) (l. אסטר (l.) (l.)

מליק משנת אברהם אבינו ומשנת יוסף כן עחיאל (!) מפי ירמיסו 13 (14 b סליק משנת אברהם אבינו ומשנת יוסף כן עחיאל (!) מפי ירמיסו wohl auf 3 b, wie in P. 7706 auf f, zu beziehen); alphabetische

Sätze mit kurzem Commentar, anf. לדני נשמיס; Gh. 79 M.

⁵ 14b Theodicaeische Fragen des Scheschet aus Catalonien (למשכיל), in N. 478 Fragm.: למשכיל, cf. Gh. 62 iij, zu 66² und 240⁵; CB. 2524) über Exod. 3, 6, Deut. 3, 26 etc. mit kurzen anon. Antworten, def. — f. 16a,b Notizen.

⁶ 16 b (112²⁵ פירוש סי יצירה) anon. Fragm. aus Pseudo-Abr. b. David (15 b) ל"ז (מינות ל"ז אור. 290²; V. 188² (N. 236²; אור. 236²).

⁷ אער השואל והנשאל s. N. 11⁵.

⁸ 24 Excerpt aus ibn Esra, 1. Rec., zu Gen. 2 מלחי בזאח ההעחקה (לפת ביואר מין בתקום מוג ובתקום מין פרט והנה אגלה לך Gg. Mose b. M. 46, j. Ztschr. 6, 126; Berliner Plet. 46h.

9 24b (221³; = ייחור השם P. 843¹⁴); s. Gh. 79 K.

יהוה אדני סגסי . . ולעשות צו כל דבר. ע"כ פיי השם (gr. Quadr.) יהוה אדני סגסי . . ולעשות צו כל דבר. ע"כ פיי השם הכל יי שלמה מברללונה מברללונה (dem Sal. [ibn Aderet] untergeschoben.

. אלהים בישראל גדול השם אב"ג . . לעולם נרכנה בישועתך 26

והם מעלים .end החות הוא שם של ד' אותיות יהוה ויולא מאותו פסוק end; end והם מעלים .so) זייל (so) איל (so) איל פיוע האותו האותו האותו בlasar Worms את השופר. הייר ר' אליעזר ef. N. 3464.

¹⁾ Ueber 710° s. HB. 7, 69; Zz. Lit. 636; Kaufmann, Bachja 29. Cat. codd. b. M. I, 1.

יש בו לייו. כתכין הושעכיים וה"ר s. N. 2211.

¹⁵ 68 פירוש טעטי הנקודות וצורתן (Alm. 183¹¹), 221⁴: סודות; V. 188⁴: . . . . טעטי; u. A. Namen auf אי mit Sefirot combinirt; end. Jesch. 6, 182 A. 6 lies R. 1220⁹.

16 70 (2215 סעמי הטעמים, s. Alm. 18312), end. הסלי בה Fortsetzung

von 15?

סוד גדול ומופלא וראוי לכל משכיל להעלימו . . אפי' מן (2216: a) סוד גדול ומופלא וראוי לכל משכיל להעלימו . . אפי' מן הברכות . . מחורתו יראנו היחידים . . אחזייל ד' נכנסו לפרדם . . קי ברכות אדון הברכות . . מחורתו יראנו סוד אחר ראייל מלמד שחלב (b) אמן סוד אחר ראייל מלמד שחלב (b) אמן המרכה ואני המפרש שואל מאי קמייל . . הוי שמו של הקב"ח אוייא ...

אלם הם שלשה עשר כוחות הנקל' כוחות החכמה הקדומה לך י"י הגדולה . . 18 74 מלה הם שלשה עשר כוחות הנקל' כוחות החכמה וכענין זה פי' מפרש ובאר עקר הוייות mit Tabelle

der 13 Punktationsformen von יסוס.

יצירה (פינוסס, פטטס), von Saadia Gaon mit Text, def. f. 87 (B 67) nach ij, 2, auch 221°; s. jedoch N. 115. Uebersetzer nach R. 769: Mose b. Josef etc.; HUb. 443/4. Bei Dks. אונספור סדעיוניס סעטולטיס סעטולטיס סעטוליס סעטייס סעטייס סעטיס סעטיס סעטוליס סעטיס ס

dass Jakob (20) den ganzen Saadia voranstelle.

20 99 Commentar zu Jezira mit Lücken, z. B. f. 102b vorl. Z. leer bis 103b, weshalb vielleicht die מלוס חוכלים חו

¹⁾ Die folgende Stelle zu vi, 1 f. 114 bezieht Land. fälschlich auf Saadia und lässt zuletzt verze weg, also lies pworz, auch bei Jell. S. 6, wo vorher einige Zeilen übersprungen sind. — Andere mehr oder minder scharfe Stellen über Saadia finden sich noch zu i, 11 Ende, ij f. 105, iij, 2 f. 110, vi, 2 f. 115.

21 116 מנו דאלך בעוון (מו דאלר (arab.) אללס (so) שללס (so); או דאלר בעוון (s. N. 2405), — Fragm. auch f. 132, 133, 134; — mit anon. Commentar (N. 583) bis Ende iv. b) Rand 136 פי אחר יחס סמחבר סטער סאי בלטון אלסות סעעס כי בלטון (so) אלסות נופל על (so) אחר יחס סמחבר סטער סאי בלטון אלסות סעעס כי בלטון (so) אלסות נופל על (so) אלסות נופל על (so) אורר יחס סמחבר סטער סאי בלטון אלסות סעעס כי בלטון (so) אלסות נופל על (so) אורר יחס סמחבר סטער האי בלטון אלסות העשס כי בלטון אלסות נופל מין מי (s. N. 2405) אורר וווווי אורר יחס סמחבר (so) אלסות נופל על (so) אלסות נופל על (so) אלסות נופל על (so) אורר ווווי אחר יחס מתחבר (so) אלסות נופל על (so) אלסות נופל (so) אלסות נופל (so) אלסות נופל (so) אלסות נופל על (so) אלסות נופל (so) אל

v. Mithridates V. 1915. Alm. 28?

²³ 161 Is. Abravanel ראש אמנה. ²⁴ 205 (Fragm. N. 43¹⁵) Ascher [b. Dav.] b. Abr. מי הייחור ; andere Recens. aus פי׳ שלש עשרס מדום, andere Recens. aus קבלה מענין התפלה 216 ²⁶ 216 כלל הקרבן 214b. ²⁵ 214b. כלל הקרבן התפלה 216 מנין התפלה

מפי כ' לברהם חזן; s. N. 3571.2.

Auf Vorbl. bemerkt "F. Oefelius" 1747, 7. Aug. "Die anniversario primo a suscepta Bibliothecae Bavaricae cura", dass die Randnoten (Inhaltsangaben z. B. 73) von Card. Aegidius Viterbiensis herrühren, aus dessen Bibliothek Widmanstad viele Codd. erworben, "quibus hodie superbit Bavarica ad Invidiam Vaticanae, sua si bona nosset." Aehnliche Notizen auch auf anderen

HSS., s. Index.

93. 325 f., span. Curs. auch im punkt. Text; beendet Nacht des 22. Tebet ככ״ס (Decemb. 1467) in Arles (מלכלדי).

Proph. prior. mit David Kimchi und "Maestro Leon" (Levi b. G.) in Parallelcolumnen.

- 94. 281 f., i bis 140, ij f. 145-281, verschied. span., xv. J.
- 1 und 2 Levi b. G. יה מלחמות ה', 2 Exemplare.
- ³ 209 Philosoph. Erklärung talmud. Haggadot איתר רבל זימנא חדל אונים למני במפינחא וחזיכן הסוא ביורא דקליק פוליק פוליק מניא דבי טבחא שמינא מנאי. מס .end ישיא דבי טבחא שמינא מנאי. מס .109.
- לני שמייאל f. 281 (פוק הכוחב ואמין הקורא. בנל"ך ואע"י וא"א ה' בבנ"ך (בכנ"ב; f. 281 אני שמי שני קבלחי מיד יוסף כהן עי גקים בעד כחיבת כ"ח עלים שכתבתי בזה הקפר
  - 95. Perg., 576 (390 übersprungen) f., deutsch-franz., 1369.

Sal. b. Simson (f. 501) schrieb den Cod. für [Jehosfija Benjamin, nach Rabinow. 30 (wofür Benj. Jos. bei Brüll, Jahrb. 1, 94), dessen Noten im Cod.; auf Rasur steht] Matatja b. Jos. 12. Kislew 130; f. 503b: 12. Tebet.—Jakob b. Natan aus Perugia (משימשט, so) in Padua verk. Sonnt. 23. Aug. 240 u. s. w.; Bes. 1588 Sal. Ulma (s. Cod. 2), dann sein Sohn Simon, dessen S. Elieser aus Ginzburg; 1643 Sal. Ulma etc.; s. Rabinow. i, 34-5.

96. 324 f., span., splendid und color., 1553.

Beendet 22. Elul אינט בי היינט לכסוב האר וו Rom von Chajjim b. Sam. אינט לכסוב בי היינט בי ה

97. Perg., 366 f., ital.; f. 97b-279 plump, ungleich.

1 כדרש] בראשית רבה, Abschn. 1; benutzt von Berliner zu Raschi, s. S. xx und Litbl. der jüd. Presse 1870 S. 8; B. Beer, Leben Abr. 168 A. 509; bei Theodor, Mtschr. 37, 170 nachzutragen.

² 131b במדבר רבה, 14 Abschnitte.

98. Pap. u. Perg., 147 f., gr. span. rabb., 1329.

[von Sal. ibn Aderet; edirt; Lil.: Sam. Elieser b. Jeh. halewi!].

בי"ד ימים לחדש אדר שנח שמנים וחשע לפרע הילירה הנה באלבלאד דקינקה יע"א. נאם הכוחב בי"ד ימים לחדש אדר שנח שמנים וחשע לפרע הילירה הנה Belad de Sinca ist Alvalete; Zz. Ztschr. 137, 172.

99. Tuchperg. und Perg., 166 f., gr. span. rabb., sehr alt, stark beschäd.

100. 191 f., 45 ausgerissen, nach 77, 181, 116 def.; dreierlei deutsche deutl. Curs., xvi. J.

¹) Dieser, von den Catalogisten nachgeschriebene Fehler ist am Rande verbessert, was auch Beer, Mtschr. 6, 458, nicht bemerkte.

²) Beides stimmt nicht zum Kalender; 1460 war der 6. November am Freitag, 1461 der 6. Januar am Montag.

Deutsche Erzählungen:

¹ זויק אויין מעשה דער קליזרין מיט לווייל זויק, ist "Histori von Kaiser Octaviano" u. s. w., vielleicht nach Ed. Köln o. J. bei Jo. van Aich; Serapeum 1864, 39 n. 388.

2 67 מעשה איז גיטעסן איינע סיז בריעה, Beriah und Simra; Serap.

l. c.; HB. 14, 59.

3 74 xxi Erzählungen aus Talmud u. s. w., n. xx Susanna mit Abbild.; cf. N. 1176. Für das Verhältnis zum "Maase-Buch" (x f. 77b) interessant; Serap. l. c. S. 67 n. 411 (1866, 1), S. 98 n. 437; s. N. 222¹⁴b.

⁴ 90 ריא ויכן וייוי מיינשטר, wie Bontiones [Poncianus] der Kaiser zu Rom sein Sun דים לורליונם [Dioclet.] den 7 weise Meinster befehlt" etc. Serap. 1. c. 53 n. 399; HB. 13, 126; cf. HUb. 893.

⁵ 134 שילין שפיגלש (so) טיל איילין שפיגלש; nach hochdeutscher Ed. von 102 Num. des Eulenspiegel; Serap. l. c. 39 n. 388.

- 101. 180 f., f. 114-27 zu ordnen: 122-7, 120-1, 114-9; äusserlich splendid, mit Handzeichn., rabb. 1464.
- י Gerardi de Solo in nonum Almansoris [Practica], paraphrasirt mit מוספוס von Leon Josef (מוספוס, in den HSS. mitunter fehlend); 21. Ab 1394. Die vielfach interessante Einleitung (Rabb. ij, 771) fehlt hier und in N. 374 ("B"); f. 173 'סס סוס סוס סוס מוספוס אללות על פרקיס מוס מוס מוס מוספוס אללות על פרקיס מוס מוספוס אללות על פרקיס מוס מוספוס אללות מוספוס וויינים אללות מוספוס וויינים וויינים אללות מוספוס וויינים אללות מוספוס וויינים אללות מוספוס וויינים וויינים אללות מוספוס וויינים וויינים מוספוס וויינים מוספוס וויינים וויינים וויינים מוספוס וויינים וויינים מוספוס וויינים וויינים וויינים וויינים מוספוס וויינים וויינים וויינים וויינים מוספוס וויינים ווייני
- לנו הם שמות ומלות מחכמת התכונה בלשונטו ללשונם הועתקו כפי אשר 179 ² ממלו הם שמות ומלות מחכמת המכונה בלשונטו לשונה המכון הקדש בלשין כנגדו ואלו הם astronom. Glossar.

Epigr. בס קטן הלגלכים כסבמי זה הספר עם אחרים $\|$ להכ"ר ישראל בר שמואל להגוח המפרה אחר יהפכהו מים קטן הלגלכים במי החודים והיקרים חרע זרעם לדורי דורים $\|$ וסיימטי יום ד' לחדש חתח יהפכהו בס חרבו האל $\|$ עם בניו החמודים והיקרים חרע זרעם לדורי דורים $\|$ וסיימטי יום ד' לחדש המוחדים ביום הר"ך כוכב מיעקב ושבוע ופרשה מה אקוב $\|$ לא קבה אל וחסלה לאל incorr.; z. B. f. 54 K. 11 אלי"ה ist Pronom.; 27 Z. 4 v. u. fehlt, was in N. 474 f. 31 Z. 9 v. u. bis 32 b Z. 5. — 180 b Bes, Gerschom b, Gerschom.

- 102. [Arabisch. Avicenna, Kanon; Aumer 816b (N. 971); DMZ. 47 S. 343.]
- 103. 173 f., kl., 115 ff. (sollte vorangehen) deutsch-rabb. von Paulus Emilius 1538 im Auftrag Widmanstad's in Rom; s. Anhang.; verf, 1291 (?).
- ¹ [Todros Abulafia] סגדום מחלמוד (so) ע"ד הסדר, אוצר הכבוד (so) סגדום מחלמוד (CB. 2679; ohne Vorw. und Gedicht; 110b Ende Jebamot חמו סגדום ; fehlt Gitt., Kidd. und Abhandl. B. B. K. 5.; N. 344 nur bis Sukkot, def., hier 82b; N. 10 über 13 Tr.; Ed. 1808 (10 Tr.) war mir unzugänglich.
- ² 116 (N. 83²) Men. Recanati טעמי מצוות; Gebote 72, Verb. 73 bis 101; Index in Cod. 83 voran; f. 153 (111b) unedirter, von den Bibliographen nicht beachteter Nachtrag, anf. ועמס סכן מה שמללתי הכם הול בענין התלוות . . חלכה בגלגלותה דרישה Nach diesem Citat geht der Vf. zu anderen Dingen über ספ' הזה שליית ספ' הזה; der Mensch habe Gebote zu erfüllen, מפני שסום בנוי דוגמת סלורם מעליונם, וכבר הזהרחיך במה שידעת . . והשם הכורה ברחמיו יגלה לכו סודותיו וירחכו . . Ende . . נייכס ובנומיכס וכייל אמן. Den grössten Teil citirt Chajjat f. 28 Mant. aus מעמי סמלדס (p, nämlich f. 154 Z. 6 (B 113) מעמי סמלדס bis 163 (B 125b) יופוגס למעלה ולמעה (Chaj. f. 35 Z. 21, wo die Lücke nicht zu merken ist; hier folgt ein Citat aus מדרם פות etc.; - f. 165 ist נליון eine Randnote, nicht in B 128; - f. 168 Z. 8 (B ועתה אדבר בענין התפלה וכוונתה מעני הועתה מעני (132) f. 168 Z. 8 (B 132) כעבור כי ראיתי שים חלוק bis l. Z.; dann בעבור כי ראיתי שים חלוק, Ch. f. 48. Luzzatto, Dialogues 37, benutzt Gh. 115 L. — Beziehungen und Verweisungen auf das eigentliche Werk bei Ch. 32 b כחשר כחבנו למעלה וכבר בארכו למעלה בד' מחנות שכינה בחחילת הספר 35, בענין המלוות HS. 165 ועיין מה שכתבתי (B 130) (B 130); וכבר בארכו זה במלות פריה ורביה (B 128) וכבר רמזנו זה הסוד הגדול בתחלת הספר עיין (168 b (B 132 b) במלוות נקי יהיה ישס (B 135 b) וסבן זה ממה שכתבנו בטעם תקיעת השופר (B 133); וסבן זה ממה בעל החכוך זייל Von den Citaten sind beachtenswert זייל החכוך זייל Ch. 28, s. auch Rosin S. 29 gegen Gg. j. Ztschr. 5, 182, wo a. 1357; 7, 276; 9, 185; V. 163 aus Nachmanides' Comm. Jezira Anf. (HS. 168 b, B 132 b), entsprechend dem unechten gedruckten (cf. CB. 1965); מעשה (Ch. 29), entsprechend שישור קומה (cf. Zz. Lit. 607); לי מוכיאל (üb. Hohel.) HS. 168b (B 132b, cf. Jellinek, Beitr. ij, 35); Jesch. 6, 99; HB. 9, 22.
- פירוש ברכת המזון ע"ד סקנלה כמנולר נמדים רות [Desselben] פירוש ברכת המזון ע"ד סקנלה כמנולר נמדים רות (cf. Ziuni קדם 95 c), ein weiteres Supplement zu 2, wo (f. 130 n. 26 um) מכ"ל [סמ' ז"ל] nur Citate aus Asriel; auf מכ"ל [סמ' ז"ל] (Ed. Basel f. 11) folgt eine ausdrückliche Verweisung מנים ובפוף הספר בענין הייחוד יחבלר ענין הברכה (wegen n. 2?), während hier zu Anf. בנ"ם למעלה ומן הדין היה לעשות זה האריכות במלות ברכת המזון אך לא יכולתי להפסיק למעלה ומן הדין היה לעשות זה האריכות במלות ברכת המזון אך לא יכולתי להפסיק

- 104. [Arabisch. Ali b. al-Abbas; Aumer 811a (969); DMZ. 47, 341.]
- 105. [Arabisch. Avicenna, Kanon; Aumer 816c (972); DMZ. 47, 343.]
- 106. Perg., 5b-273 f., splendid, span. rabb., Doppelcol., xv. J.?

Averroes, [mittl.] Commentar über Porphyr und 4 Bücher des Organon [h. von Jakob Anatoli, 1232]; 1-3 auch in N. 64. Im Vorw., nach den Versen קול סופשי נינס ככסף, ist der Name des Uebersetzers unausgefüllt (HUb. 59).

- . חכונה במאמר הזה באור מה שכללו ספר פורפוריאו במבוא אל חכמת הדבר 1
- . הכוונה במאמרות (so) באור הענינים שכללו 16²
- השער הראשון, אמר וראוי שנאמר תחלה מהו [פתרון מ' oder מליצה] 323 כי לא יופשע הנושא מהם. והנה נשלם גאור ספר הפתרון :end והשם ומהו המלה לאל וכרי
- למר ראוי שנתחיל תחלה ונספר בדבר אשר בעבורו הדרישה [N. 2441], הקש] אמר ראוי שנתחיל תחלה ונספר בדבר אשר בעבורו הדרישה אמולעי פימן מיוחד לגבורה.
- המאמר הראשון מספר הכוופת. אמר כל למידה וכל למוד (N. 244²) המאמר הראשון מספר הכוופת. אמר כל למידה וכל להתחלות end. חבוני s. auch N. 307.
- באור ספר טוביקי והוא ספר הנצוח אמר כוונת זה הספר הוא הודעת 176 באור ספר טוביקי והוא ספר הנצוח אמר כוונת זה הספר המקומות . Im Vorw. ספר המקומות, end. בעסיית שחוף העם עמו או זולת זה מהסדרים ההטעאיים. הנה זה הוא היותר נעסיית שחוף העם עמו או זולת זה מהסדרים ההטעאיים. הנה זה הוא היותר נעסיית שחוף העם עמו או זולת זה מהסדרים ההטעאיים. הנה זה הוא הוא היותר המפר עמו או זולת זה מהפר (warrecteren Cod. 284 f. 90 b Epigr. des Uebersetz. Kalonymos; cf. N. 264; HUb. 62.
- ^{7} 246 באור סופסטיקי [$^{6}4^{5}$] וסוא ספר ההטעאה לאריסטו ; in N. 284 ^{2} Epigr. 5. Tischri 74 (12. Sept. 1313) קלוני דר קלוני דר קלוני אליל ; HUb. 72.

107. 204 f., deutsch-rabb., um 1450?

- ¹ Isak Sahula משל הקרמוני mit color. grossen, wenig naturge-treuen Federzeichnungen; cf. HUb. 904.
- ² 95 b מרחבות 'p, Tod Aristot.'s, h. von Abr. ibn Chisdai. Die griech. Namen variiren in N. 201³, 210¹¹, 342⁴; HUb. 267.
- ³ מ' הנפש, Dialog Galen's mit "Moria", aus dem Arab. von "Jeh. b. Sal. al-Charisi"; HUb. 273.
- ⁴ 100 מ' השמים והעולם (Anf. von Sal. b. Mose Melgueiri, aus dem Latein.]; HUb. 283.
  - ⁵ 102 b [Jomt.] Lipm. Mühlhausen [נצחון]; Akrost. לכו ננים,

Vorw. (anstatt סליק סימני Distichon ס'ימ' יסיס לי למשגב ולבטחון; § 347 Ed. Königsb. ist nicht gezählt. Eine der ältesten HSS. dieses Werkes.

F. 94 b Akrost. des Abschr. Abr.; 204 b Geburt der Kinder [desselben?] Anschel 1458, τωτός, Gutlein 1460, Tod des Vaters Jak. b. Meir 1464.

Averroes, Compendien (wo nicht anders angegeben ist), h. von Mose Tibbon (nicht überall genannt). Dieselben Schriften zum Teil in N. 208, 281; HUb. 109.

ם' השמע הספר (so) הטבעי קלור בן רשד 8.

בללי ספר השמים והעולם לארסטו כונתו בספר הזה המכונה ספר 28: כללי ספר השמים והעולם לארסטו כונתו בספר

יםפר החויה וההפסד כונתו בספר הזה הדבור בשנויים השלשה אשר הם :38 "

cf. N. 246¹⁵; HUb. 130.

המחיל בזה הספר לזכור כונת :("Summa"); ספר האותות העליונות 43 החחיל בזה הספר לזכור כונת :(Summa"); כל ספר וספר ולכן ראוי שיהיה העיון בו אחר המחלבים ולפני הבעלי חיים :(ל ספר וספר וספר ולכן ראוי שיהיה העיון בו אחר המחלבים ולפני הבעלי חיים המחמרים המופתיים וכו' HUb. 135.

הכונה בכאן שנביא מדברי המפרשים : ("Summa"): כללי ספר הנפש 57

HUb. 149.

נעצור שוכר ("Paraphrase"): פעצור שוכר ("Paraphrase"): פעצור שוכר ("Paraphrase"): פעצור שוכר ("Paraphrase"): פעצור שוכר ("Paraphrase"): פולר (שוכר (שובר בעובר בעובר בעובר בעובר בעובר (שובר בעובר בעובר בעובר בעובר בעובר בעובר בעובר בעובר (שובר בעובר בע

2343; HUb. 177.

פונמינו בזה המאמר שנלקוט המאמרים : Epitome der Metaphys: שנלקוט המאמרים שלקוט המאמרים בזה המרעים בזה המרעים אחר הטבע (הקודמים, המדעים) . בחכמת מה שאחר הטבע (הקודמים, המדעים) . בחכמת מה שאחר הטבע

9 118 Levi b. G. ביאור שיר השירים, Schlussdatum der Abfassung (Ende Tammus 86 oder 85), hier modificirt: ובכאן נשלם זה הביאור והיתה השלותו בחדש תעוז שנת ריאי פרשת והיה האיש אשר יבחר השם הביאור והיתה השלותו בחדש תעוז שנת ריאי פרשת והיה האיש אשר יבחר השם הקדוש וכוי

¹⁰ Averroes [אפשרות הדבקות mit Narboni bis N. 1103 f. 179;

HUb. 191, 209; s. N. 110³.

109. F. 8-219b mit Lücken, einige ff. versetzt.

ספר סתקופות וסמולות כ' לברתם זכות (7b neuer Tit. schon in Cat. 37, cat. codd. b. M. I, I.

- iij, 64), סבור נדול in ms. Lyon 11 (191 bei Hänel, s. Add. zu CB. 707); ינדול in ms. Lyon 11 (191 bei Hänel, s. Add. zu CB. 107); bei Benjacob 651 n. 574. Abr. Sacut's Almanach 1478 (?radix 1473); Einleitung (DMZ. 18, 155, 178; 25, 412) bis 35b; in Catal. Pinsker 20 ed. bis hier f. 20; HB. 9, 80; Études sur Zarkali p. 27; HUb. 616, 625. "Bocrat" in Ed. Leiria 1496 (Kayserling, Chr. Columbus 1894 S. 4) kann nur Fehler für Abraham sein; Abr. בקרלט, 1507 in Tunis, wird in יוסטין angeführt, s. Add. zu CB. 708.
- b) Jüngere Beischriften: f. 36 סימני ארבע פרשיום Kalenderregeln. Tabelle für Cyclus 274—9 (3188—5301) mit 2 Memorialversen und און מדשיםן שלח וגם [von Chanoch al-Constantini, s. N. 142²]. (ערוש יוסף (s. קסימי מסדרים. ראשים חולדום אברם בראומו שרם 1521 f. 32; CB. 1528; vgl. p. 40 n. 228 סימטין סכם 2381 פראשים (שנושם). 40—3b Tab. der 14 Jahresformen in 31 Zeilen [Cyclus des Jak. Poel?]. 43 Tab. der Planeten für J. 439—507.—F. 215

110. 229 f., ital.-rabb.; 202 ff. verschied.

- י לבים מחכמי ספילוסי) ist מליטות הפילוסופים von Gazzali¹), h. v. Anon. mit Commentar von שלישות ישלים ישליו בידאל בלשום ישליו [Mose Narboni]. Dieser Cod. und 121 sind wichtig für die Textkritik wegen der unzähligen Randnoten, bezeichnet יכיין, כייב, כייב, כייב, כייב, כייב, כייב, כייב, כיים ליים מחשבים או שלישות שלים מושלידים שלים דע בסיקש משתים בישל משלידים שלים דע בסיקש נהיכללטנו (cf. N. 112 ¹, ²) mit Erklärung; cf. CL. p. 218.
- ² 168 Ergänzende Notiz zu Narboni, Metaph. [i, 2, f. 52] von einem Annotator zu ¹ über ein Citat aus סספלה ספלה ספלה (CL. 41; HB. 8, 69).
- ³ 171 Averroes [אפשרות הרבקות], h. von Anonymus mit Commentar von Mose Narboni, in dessen Vorw.: כלכה לפרט מלאר לפרט מלאר לפרט מלאר לפרט מלאר לפרט מלאר לפרט לאני (108¹⁰). Als Anhang f. 201 eine Abhandlung von Averroes mit Commentar (P. 918⁹); Schlussdatum 7. Tammus 5104 (war Sabbat, CL. 18) in Perpignan; HUb. 191, 194, 209; L. Hannes, des Averroes Abh. über d. Möglichkeit d. Conjunkt. Heft 1. Halle 1892 S. 17.

¹⁾ Im Epigr. למחלי, und so meistens; in N. 121 ללגרלי; daher hineingetragen ins Vorw. Jehuda's, N. 121.

- ⁴ 206 Isak Albalag's Noten zu Gazzali's כוונות (!) הדעות (בוונות מסלכם המשונה (!) השני משני מחלכם המשונה (!) השני השני מחלכם המשונה (ב' למלמות. א' המעתיק אלבלג מכאן אתה למד (ij) Metaph.; 209 der Excurs (הוש) האוצר (ב' בלקירה) האוצר (ב' בלקירה) schon zu ij f. 208 unten cine Note über das von Albalag missverstandene arab. מתאמתה (ב' משלמתה (ב' משלמתה אוצי ליונות הדעות) אוצר (ב' משלמתה (ב' משלמת (ב' משלמתה (ב'
- ⁵ 218 [Kap. 1 von ההטעאה]; s. N. 357³. ⁶ 219 מ' ההטעאה (מ' און); s. N. 357³. ⁶ 219 מ' ההטעאה (מ' 223 bbrechend; s. N. 26^{7.6}; HUb. 48.

228 b: Jekutiel b. Abr. aus Forli verk. Mont. 8. Tebet 234 (28. Dec. 1473) an den Arzt Menachem in Terni סוף מפר שני שיוויו ומסלסי לו כל דמי אוכלס שנים שני שנים מחד לו לנכלי כסו לוכום עונה וערעה וכדי שיסיה ביד כמייר מנסס המי או לכלי כסו לוכום עונה וערעה וכדי שיסיה ביד כמייר מנסס המי או לכלי כסו לוכום ולעדום ולכלים כסבמי לו שוכוסים אלה עם ססימים ידי וסיליסי העדים שיסמעו שמם ססס שמי הכל שריר ולעדום ולכלים כסבמי לו שוכוסים אלה עם ססימים ידי וסיליסי העדים שיסמעו שמם מסס שמי הכל שריר עם בעדים בעים בעדים בעריר עם אורים וערים פון עם פון עם פון אורים בעריר עם פון עם פון אורים בעריר עם פון עם פון בעריר בעריר עם פון עם פון עם פון עם פון עם פון אורים בעריר עם פון עם פון אורים בעריר עם פון עם פון עם פון עם פון אורים בעריר עם פון עם פון עם פון עם פון עם פון עדיים שונים שני עם פון עם פון

111. Teils Perg., 171 f., ital.-rabb., xiv. J.

Maimonides, Medic. Schriften, aus dem Arab., sehr wertvolle

Sammlung:

¹ Aphorismen, Anf. def., Tract. iij f. 4. Zahlen nur am Ende der Tr. angegeben. Epigr. כשלם המאמר . . ובהשלמתו נשלם ס' הפרקים . . ובהשלמתו נשלם הגולה מאור עינינו מורינו רבינו משה בן הח' הגדול הר' לרב הגדול הפילוסוף אור הגולה מאור עינינו מורינו רבינו משה בן הח' הגדול הר' מיימון הקרטבי נר מערבי זל"ל. זאת העתקת זרחיה בן ילחק בן שאלתיאל מברזילונה (so) אשר בקלה ספרד מפרקי הרב ר' משה בן עביד אלה (so) הישראלי . . משר ליו לאלף הששי ; ברומא עיר הגדולה שנת לייז לאלף הששי ; ברומא עיר הגדולה שנת לייז לאלף הששי

² 84 diaetet. Sendschreiben; s. N. 2897.

- 3 93 אלמקאלה אלפאצליה המאמר הנכבר מניין, auch מושר Gifte [h. von Mose Tibbon], mit Noten, bezeichnet היין, vielleicht Serachja, etwa Verf. der anderen Uebersetz. in N. 280² (43⁵)? Von meiner gekürzten deutschen Uebersetz. erschien ein Sonderabdruck aus VA. 57; eine französische von J. M. Rabbinowitz mit Benutzung des arab. Textes (Traité des Poisons) erschien Par. 1865; HUb. 764. F. 101 ממכ מכנד למום ממלה לפום המלח (ohne במסכד למום משלה), eines der Recepte P. 1173³ (ohne במסכד למום מושר). "פום אלמקאלה אלמאליה מובר למום משלה לפום מום יותר מום מום יו

⁵ 103b über Hämorrhoiden [anderswo המחורים], für einen vornehmen Jüngling, in 7 Abschn. 1. Allgemeines über

Verdauung (ניטוליס), 2. zu vermeidende, 3. zu empfehlende Nahrungsmittel, 4. einfache und zusammengesetzte Heilmittel, 5. משר רגילים גייכ היכ, 6. Diät, 7. Räucherungen. Uebersetzer unbekannt; Anf. מתר משם . . . . סים בחור אחד מאכשי השכל והחכמה ונכבד ונדיב Hub. 763.

- ⁶ 106 [ספר בטחורים] über Hämorrhoiden, teils compilirt, teils nach eigenen Erfahrungen verfasst, von Salomo b. Jos. ibn Ajub aus Granada in Beziers, Ijjar 5025 (R. 1507, Opp. Add. fol. 18) f. 90 (Nb. 2083), ohne Vorw. P. 11202; cf. W. 3 n. 1986e, offenbar auch a. f. 2068 [Carmoly p. 80], s. P. 3358 weiter unten; Halberst. 353, Mag. 10, 102, Rabin. 1886 n. 43. Anf. מלטר יקרת בעיני ואכי אהבחיך ובחתלת האח על אחיו הטוב [האב על בכו] חתלתי עליך תאז ידעחיך ויען ראיתי חלייך הקשה . . . ולהיותך רחוק ממקומי . . . הערתני האהבה לחבר לך מלמר לסד קלר. Pforte 1. Wesen, Gattungen und Ursachen der Häm., 2. allgemeine Kur und Mittel, 3. innerliche, 4. äusserliche, insbesondere blutanhaltende und schmerzstillende, 5. (Knoten) öffnende, trocknende, brennende (caustische) etc., 6. Abbinden und (in höchster Not) Abschneiden, nebst Mitteln, welche den Fleischwuchs fördern (plastische), 7. Diät. Ende משכיל מנועה לדבר אולעית (אולעי) בין אלה כלל. זה שיעור ווה שראינו (שראוי) לדבר בו בזה המאמר הקלר הכולל. ואתה האה המשכיל תעיין בו חמיד כי בו תמלא תועלת רבות¹) ועזר גדול . . . וירפאך כרלוכך אמן. נשלם המאמר בחדש אייר שנת חמשת אלפים ועשרים וחמש לילירה בעיר בדרש²) יכוכנה האל לטובת עמו ישראל אמן ואמן. Dann . דברים, ומאודם ומפטדה יקרים || ותועלתו גדולה היא ורצה, והוא נקרא בספר הטחורים P. 1120 l. איו מיון und יו (für מיון), d. i. Ijjar.
- קפר ההכרות וחידות והחשגחות ונלטון יון נקרא פרונוסטיקא 117b פר ההכרות וחידות והחשגחות ונלטון יון נקרא פרונוסטיקא. Prognostik von Hippocrates [nach Latein. von Anon. um 1197—9]; HUb. 662.

⁸ 124 Theophilus ספר השתן אלטופילי [1. לדעת לרי ומרפלים מיחופילי [1. ספר השתן אלטופילי [1. מיחופילי [1. אל טיחופילי [1. שיחופילי [wohl aus dem Latein.] אל סחולי רצים מן סרופלים סוקנים אשר (wohl aus dem Latein. paraphrasirt von demselben Anon., wie 7], im Vorw. abbrechend; Benjacob 284 n. 251: מאמר HUb. 833.

ספר : 127-67, der fehlende Anf. von anderer Hand 168b מפר החלאים והמקרים לג אליאינוס ממאמר הראשון מספר גאליאינוס בענינים היולאים מון העדע הנקרא ספר החלאים והמקרים אשר יזכור בו מיני החולאים. העתקת חנין בן ילחק מלשון יווני אל לשון הערבי וזרחיה בן ילחק הספרדי העתיק אותו גם כן

Das Folgende als angebl. Ende des Maimonides in ms. P. 3358 ohne Datum.
 Badres, im Gedicht als יסד וסמעס; vgl. Zunz, z. G. 463; HB. 8, 89;
 Rabb. 707.

112. Blau Pap., 224 f., deutsch-rabb., für Widmanstad geschrieben von Paulus Aemilius in Castro ') (f. 56b—87, 14—26. Mai, f. 224 Aug.) und Gradoli סל ים נולפינס 1538; Randnoten span. — Teils zerfressen.

Grosse kabbal. Sammlung, sehr incorrect.

שאלת ממני ידיד נפשי להעמידך על כוונתי בענין אלילי (?) Desselben ביי ישראל .. וס' הזוהר לא ראיתיו על הדרוש אחוה דעי מכה המשכת הכתובים וגם אסמוך על קלת רמיזות מהח' ר' עזרא חולתו .. דע כי האזן והמשקל בתורה ..

ולא כאהלי קדר והבן (24).

ב״כ מלאמי בהעסק אשר ראימי פה בקאסערו קרחא של דוקוס פייר לוויעי מבים אשר ראימי בשנח אחקלח [Farnese] בן אליכסנדרו פרנס אשר נקרא פאולוס השלישי בשנח אחקלח (!) ופרופינלא (!) ופרופינלא [Farnese] במחומחן של יעליא (!) ופרופינלא [Farnese].

verwiesen. Den Uebergang zum Werke selbst bilden die Worte מכנים בפירום התפלוח (Ed. Basel 27b). Die letzten Worte שני שלשות (260b) entsprechen f. 35 Z. 12 v. u., der Custos ימגדל ist in B 238 durch die Formel . . ססרים יחגדל ersetzt, daher die Inhaltsangabe bei Delitzsch S. 647 unvollständig, Cod. 112 f. 39. Ueber die angebl. Ergänzung in ms. Opp. Add. Qu. 3 s. HB. 6, 126; 10, 158, 160. — N. 112 f. 45 מדע שהיראה דבר גדול ע"כ סול מפי' רי מנחם מריקאנעי ומכלן ולילך סול לשון Rand ע"כ הול מפי' רי מנחם מריקאנעי ומכלן ולילך עזר תוורתם, von derselben span. Hand f. 42-44 (auch f. 198) und wohl andere Noten zu S. 41 von "Elia" (cf. P. 8575); f. 25 Excerpte aus Mos. Nachmani סמכ על סודות סתפלה . — F. 45b ישראל . . . פסוק זה עקור (so) אמוכתכו והעכין בו כפי הכווכה לכן המכוון בו להדבק . . . סמוכס מדין ומדת סדין ומדת סמוכס. . . durchaus verschieden von Ed. f. 40-42; auch f. היל שמנה עשרה ohne Citate aus אהר (s. CB. 1735 unten, cf. HB. 10, 158-60); 50b ישראל Ende 54 ; כבר פירשתי ביולר משרתים נשלוס. מזקו ויאמץ ... סמיחלים לה' ... המיחלים לה' ... המיחלים לה' ענין כאס בזס ראוי לבארו (Einschaltung? אמר סמסבר ענין כאס בזס ראוי לבארו (do of. f. 51) aus einem anderen Werke.

יסו"ס סנגלס בסתר אותיותיו קי וקדום end. (?) שם התפורש יולא תויסע – אלו ib אלו ib כחיב (so) כתיב 56 מדרש רות ע"ד הקבלה 57 5 למטה מן הבנין די חיות 56b. השמות י"ב, CL. 137; cf. Gh. 115 (bei Recanati hier f. 1033); Pol. Lit. 362; P. 153, 796. 6 89 Mose Nachmani שער הגמול. 7 109 die Arten des סקדמיי, nämlich ליכוף etc. [nach Abulafia?]. 8 109 b יסוס und Bedeutung des נכלה שמר' מסחר וסיתנו לי' מה' שמר' מה' Alphabets für pract. Kabbala. 9 110 Geheimnisse der Gottesnamen סוד יהו"ה שהוא שם התפורש נקרא ש"ה תפני שתפרש תליאותו Benjacob ^{416} n. ^{237} . ^{10} ^{111} ליים א' מולו ארים (cf. Gh. 67, CB. n. ^{2384} . ^{11} ^{111} b סוד שר ספנים (בדכת בדכת בדכת כחנים שבגבולים ^{12} ib. ספנים (Excerpte aus Abr. Abulafia סחרי חורה, aus i, 6 etc., cf. HB. 14, 8 und S. vij]; אימס לבאר לך סוד סעבור eine Reihe anderer Notizen; ed. in סוד סמרכנה לביקוטי ליקוטי שכחה f. 23b-35. ¹³ 122b מרכנה פוד סמרכנה eine Tabelle. מפנק מנוער · · פי' מי שמשליט ל 123 s. N. 378. בירוש הספירות 123 מירוש הספירות 123 מירוש הספירות 123 א , עבדו שיהא יסודו . כל הדברים ולריך אני לבאר ברית מילה 124 : עבדו end. 125 פיים סליק פי׳ עשר הספירות מהר"ר יוסף בח"ר חיים ליים; ¹⁴·¹⁵ als zusammengehörig edirt; Jesch. 6, 101, 177, 184.

²⁴ 133b ארחות חיים, angebl. von Elieser ha-Gadol, def.

²⁵ 137b פרי ספרי מקנלה s. N. 926. — 138b aus שפרי טפרי über 3 Welten.

 ^{31} 162 עשר ספירות אינט מרלשונה כייע מוכחרת מכל לדרים, end. 163 משר ספירות בלימה. מספירה מרלשונה כייע מוכחרת מכל לדרים, end. 163 משר ספירות לשרים; aufgenommen von Isak Akko, N. 11 f. 4; s. Gh. 105 D; Opp. Add. qu. 3 [Nb. 1944 ^{3} "three", sind 4, nämlich a) f. 28 unsere, — b) f. 28 b חדע לך כי עשר שר ספירות. הפי הרלשונה כייע לשר המחשבה לתורה בשר (בי עשר הפירות). הפי הרלשונה כייע לשר המחשבה לתורה (בי משר הפירות).

= Mich. 615, Nb. $2276^6 - d$) ib. = unten 215^4].

יה"ר מלפני סשם הגדול היולא and יה"ל Ps. 119, 57 – 64 und יה"ר מלפני השם הגדול היולא

mit Engelnamen.

Häufig anonym oder als "Menachem, Schüler des Elasar Worms" (s. Gh. 110 E, HB. 21, 113; Rabb. 473), z. B. Cod. Asher (HB. 6, 126, cf. 10, 156 über die sich anschliessenden Excerpte), Alm. 298¹⁰ 12 Bl., wahrscheinlich 249⁵, R. 1108⁴ (HB. 12, 112 zu R. 1420¹⁰ 7 ¹/₂ Bl.), Stern 18 (Perreau 104²), V. 218² עיקוטיס, Schönbl. 7 f. 22, Mich. 615, Opp. 1704 Qu., Opp. Add. qu. 3 f. 33b (Nb. 2276⁶ [HB. 10, 161] 2240⁻, 1944), Tur. 11, f. 65 b (B. Peyron p. 92); sehr kurz Gh. 110 E f. 70.

- ³⁴ 166 אמשול, s. ³⁰. ³⁵ 166b Notizen: בי כתרים הם; letzte 167b תפלת הייחוד; letzte 167b Nechunja b. ha-Kana מוכן הייחוד (auch 11⁷, Fragm. 81¹¹); CB. 2058 und Add., gedr. auch in שוכן ה 34, CL. 93; Recanati, Pentateuchcomment. 1¹, 35³, 48⁴ (s. zu Cod. 408²), 89³ Ed. 1545. ³⁷ 169b Gebet יהי ללון מלכי הי לוון מלכי הי הקרמוני 38 170. ³⁸ 170 השולמים למענך ולמען מתך המרשון המרשון

- ענין עשר ספירות 183, אינין עשר השמים שער השמים, von Is. [b.?] Ahron (HB. 9, 23; אור השמים שפור אור השמים אור השמים אור השמים אור אור השמים אור ביש לנו למקדים כי מעולם Anf. מחלם כל דבר יש לנו למקדים כי מעולם Anf. מחלם כל דבר יש לנו למקדים כי מעולם P. 770¹º.
- עשר סמס יסוד[י?] עולם אין אומר גלי נשמע קולם פולם (208 tete. 43 209 מדר האילן דע כי כל אחם מן סמדום סיא נחשל לחברם בער האילן דע כי כל אחם מן סמדום סיא נחשל לחברם בער האילן דע כי כל אחם מן סמדום סיא נחשל לחברה בער האילן דע כי כל אחם מן סמדום סיא נחשל עודים. Die Ueberschrift passt weniger zu den unmittelbar folg. Notizen (citirt Recanati). 44 209 b Nomenclatur und kurze Erklärung der 10 Sefirot nach dem 1. Buchst. geordnet (am Rand von span. Hand bedeutend ergänzt) אויר קדמון אסיס אנ פחל. 216 מולעת שני סולעת שני.
- שנילה 14b Grosser Baum, oben המשנית הנשתי סוף, mit Erörterung über מולד מענוג העלה למשוף; dann andere Bäume und Kreise (f. 217 פוד גיש והול העלה באילן; in philosoph. Terminologie, aber gegen die "Philosophen" (f. 216b). Die alten Weisen wollten das Paradies aufsuchen u. s. w. (215, cf. HB. 9, 46 und viij); 218b ענולה (vgl. Jellinek Phil. 43); 219b גו רבועה (vgl. Jellinek Phil. 43); 219b גו רבועה (Vocale; 220 das Bild vom dünnen Kleid (Alf. 102); cf. HUb. 170.

⁴⁶ 220 שר החורה (fing. Tit.?) 4 Kapp. = 36-40; s. N.

225, ef. כבוד הלבכון 10, Heft 2, S. 15.

לעזרת לעזרת הסופר. אין אתא קלינדים ינארו לעזרת לעזרת הסופר. אין אתא קלינדים ינארו (ב. 22% הסורת לעזרת הסופר. אין אתא קלינדים ינארו (ב. 22% ה. 10% המרוע הבים 32%; הוא המרוע הבים 32% המרון הלומות (ב. 32% ה. 10%) אווי המדם. יום א' של חדש כל מה שתראה לשמחה יחפון הפון המרוח המרוח המדם. יום א' של חדש כל מה שתראה לשמחה יחפון הפון המרוח המרוח המדם.

113. 151 f., sehr deutlich, rabb., xv. J.

Mose Nachmani, zu iij.— v. B. M. mit Nachschrift כלכני השם. Antichristliches 87b, 88 durchstrichen, am Rande ergänzt. Berliner, Raschi xx: "103" Druckf.

114. Perg., kl. Querfol., 282 f. in Doppelcol.; sehr alte Quadrat.

Genesis 14, 4 bis Levit., versweise Onkelos mit Accenten u. abweichenden Lesarten, arabische Uebersetzung [Saadia Gaon, CB. 2185] und Masora, am Rande Excerpte aus Raschi u. jer. Targum zu Genes. 44, 18 (Perles).

In Widmanstad's Index: "Paraphr. chald. initii sermonis Judae ad Jos. fratrem ignotum. Verisimile est eam ex paraphr. aliqua integra Pentateuchi sumptam esse."

- 115. Blau Pap., 209 f., bis 126 deutsch-rabb. von Paulus Aemilius aus Röthelsee (כמשמלוס!) in Franken, im Auftrag von Widmanstad, beendet in Gradoli Mittw. 3. Septbr. 1538, also in 16 Tagen; cf. 103, 112. Incorr. und lückenhaft.

- ³ 10 [Pseudo-Abr. b. Dav., oder Josef ha-Aruch? CB. 1446 und Add.; Josef שמון bei Plant., W. ¹ n. 948; s. zu 209⁶] (= N. 22); auf die Einleitung (N. 92⁶, 112²⁵; s. Gh. 105) verweist der Anf. und f. 25 c Ed. (ms. 30 b). Der Cod.

bietet Einiges für Text-Kritik. Die Stelle der Einleitung f. 4 mit Jahr. סק"ן (hier f. 3b סק"ן) steht als Randnote von span. Hand; aber auch die Stelle der Ed. 49 b Z. 14 מאם כמים bis 22 סיום בהל bis 22 מאם מות aber auch die Stelle der Ed. 49 b Z. ו עפתים שורק (vgl. Jellinek היס"מ iij S. xliij A. 16) bildet hier (47b) eine Nebennote, und die mit kleinen Lettern eingeschalteten Sefirotnamen stehen hier nirgends. Vor der Figur (33, Ed. 30) heisst es hier, dass der Text darin einer "anderen Abschrift" entnommen sei, wo er in geraden Linien geschrieben war. Anstatt של"ס סרתביים (Ed. f. 51) heisst es hier 48 b ליים זיל (N. 22 f. אל למין מוסו steht hier an למין מוסו steht hier an richtigem Orte f. 51 a, b (וסזכיר במשכה זו ד' עניני); die Verweisungen lauten hier סיכלות .u. כמו שפי' בס' סיכלות u. מזכרתי במיב ובספר סיכלות u. מזכרתי aber f. 85 c, auch hier 66 b (u. N. 22 f. 66) פירשתי לך בס' סיכלות . — Dass das Werk älter sei als der Sohar, weil auf mündliche Ueberlieferung Wert gelegt ist (Jell., Beitr. i, 10, s. noch 85b, hier 66 עם אל פה מתובל התובל הת zu i, 10 Anf. vgl. Gersonides zu Gen. 1, 2. — Die Benutzung in עם שנחתכם לכותבם 'D bemerkt schon Cordovero, Pardes 79 b: עם שנחתכם לכותבם נשם מנידים; ist Ed. gekürzt? die Lücke in סקנס 49b auch hier f. 29; N. 22 f. 28 (Ed. 23c). סקנה 39-41 ist iv, 1-3 (ה) für » paginirt).

- 4 69 Mose Botarel פירוש ס' יצירה.
- ⁵ 110 b [Pseudo-Saadia] desgleichen; s. N. 40².
- 116. [Arabisch. Ibn al-Djezzar, I'timad; Aumer 724 a (976); DMZ. 47 S. 346.]
  - 117. Perg., gezählt 1-110, 202-18, deutsch ital., 1435.
- י מכילתא so richtig 101b, zu Anf. סכילתא! Diese unbekannte alte gute HS. ist für die letzte Ausgabe nicht benutzt. HB. 8, 78; 10, 136; Perles zur rabb. Sprach- und Sagenkunde 1; Königsberger, Quellen d. Halacha (Winter u. Wünsche i, 94).
  - ² 103 bis ויקרא רבח (מדים); Perles, l. c.
- 3 209 b Midrasch über Prov. 3, 19, vielleicht eine ältere Recension des מדרם ס' נחכת פענן, ed. in נית סמדרם v, 63 als מדרם ס' נחכמה; s. S. xxviij.
- כת' כה אתר י"י במל כה לתר י"י לבאות שוקים בכי יהודה . וכת' נואלם חזק . אתרו ביתי יוונים נחקיים מקרא זה ; לבאות עשוקים בכי יהודה . וכת' נואלם חזק . אתרו ביתי יוונים נחקיים מקרא זה end. ושמעו בת קול מבית קדש הקדשים כל ישראל כלחו כוליה באנעוכיה כן יעשה . המקום ישועה ביתינו אמן .
- ⁵ 214 Gesch. der Judith, wesentlich wie מדרם לחנוכה i, 132), anf. מדרם לחנוכה (ib. 133; ist S. 132 Zusatz?); end. וסרגו מסס עד (S. 134). 214b:

וסים שם במחנם היוונים הגמון אחד ושמו עכלור והיה יודע איסטורלוגיאה. Cf. Serapeum 1864 S. 97.

ותגבורת לייי end. כועשה שושנה ויהי אים אחד בארץ בבל וסמו יהויכין -6

אלהי הלבאות השם יראנו נסים ונפלאות אמן; cf. N. 1003.

Den Cod. schrieb Adar i. 193 Isak b. Elieser Kohen für Abr. b. Men. [אלקכינו], den Verkäufer an לכיכ סכופליס Mord. b. Elieser etc. (wie N. 97, HB. 10, 104), von dessen Tochter Hanna ihn erbte der Arzt Reuben b. Jekutiel etc. (wie N. 77).

118. Perg., 265 f., schön, sehr deutlich, span., 1401.

Jakob b. Ascher שור Teil iv.

Geschr. von Jos. b. Jomtob (Ende der Zeile und darüber hinaus die Worte שלני in sehr ähnlicher Schrift), für לכ מכל b. Sal. 16. Ijjar 5161. Letzterer notirte wohl (265 b) Geburten der Töchter שלני und בעלי und der Söhne Jos. und Sal. 1406 und 1409. Ib. ein Vermerk des Gers. b. Elia, dass Frau Donna (לוני), cf. HB. 11, 71, a. 1585), Vormünderin seines Vetters (שניי) Sal. b. Men. (לוני), diese HS. nebst שלני עומל משל מון משל מון בעום אלון האלים של הלשלים (בעים של ללשלים) b. Elkana של מלים (cf. Gg., Melo Chofn. xxvi; Sam. st. 1490, cf. Cat. Hb. S. 62) verkauft; unterschr. בכשים של Retimo, oder Rettimo, auf Candia; s. il Mosè ij, 261.

119. Fragmente, teils aufeinander geklebt, meist ital., xv. J.

1 2b Baum [אילו] der Sefirot.

 ^{2} a (3-6), b (8b-11), c (16b-22) 3 Erläuterungen des

Gottesnamens (in כוימל); s. N. 11227.

³ 5 b Tabelle [vielleicht יריעה] der Sefirot und 13 Attribute, der 22 Buchstaben, der Erzväter, darunter die 10 Sphären der Planeten u. s. w., mit Zwischensätzen; links Einiges mit Spiegelschrift.

- ^{4} 6-8, ^{11} b- ^{16} סטר סטר בפורותיה ותפוכשה ופירושיה ופירושיה ותפוכשה פפר התמונה ופירושיה ותפוכשה (wird Ismael b. Elischa u. A. untergeschoben, CB. 2057], in umgekehrter Ordnung der 2 Abteil. in Ed. Korzec, cf. N. $^{59^5}$ (P. $^{775^2}$ in anderer Ordnung? cf. N. $^{112^{27}}$); Commentar nur zur 1., anf. סתחיל זה הפקוק בעבור שלריך תי שרולה להכנק בזה שיהיה זך.
  - ⁵ 22b-23 Hai, Antwort an Paltai, s. N. 11226.

6 24 Schluss eines kabbal. Werkes; s. unten.

- 7 24 b aufgeklebter, abgeschnittener Baum [ליור oder אילן] der Sefirot nebst Leuchter und Tisch (cf. N. 112 f. 211b, 212), mit Erklärung, teils in die Sphären und "Kanäle" לינורות geschrieben (unten . . . לינורות שנלים ספירור, also vom Verf.). Oben links מדר סייחוד כמו שסנים סרק"כטי וז"ל יכנס אחר קבלת סשם עליו צעטיפת auch Isak's מינים.
- F. 24 kabbalist. Kreis, 12 Combinationen des Tetragramm. Span. Curs., darunter: אני שם שוב בן החכם כי יעקב הקפרדי אבן פולייא (so) חנלב"ה כחבחי זה הקפר לעלמי יעים בו שנח הקק"ה על שפח הים . . . וקיימחיו בחדש כקליו בארבעה יעים בו שנח הקק"ה und Monogramm; HB. 9, 20. F. 23 Raf. b. Abr. aus la Mirandola (מילמיכרדול"ה) so,

cf. N. 224), kaufte die HS. in Tervigi (מיכוויםי) von Ascher Aschkenasi b. Jak. gen. (Bonfilo?) Oct. 253. Einzelne latein. Noten wahrsch. von Widmanstad.

120. 77 f., (1, 73 ff. leer) gr. und kl. ital. Curs., xv. J.

¹ [פרחי אלהיות oder די קויויו, auch המוב הגמור oder הסבות] lib. de Causis, h. [von Jeh. b. Mose Romano]; HUb. 263 (falsch n. 126).

² 7 Hillel b. Samuel חגמולי הנפש mit Noten von Jakar b. Chisk. b. Jochanan und Chisk. b. Jakar; s. meinen Brief an Hal-

berstam in Ed. Lyck 1874.

³ 32 b (eingeschaltet) über Busse; s. Brief l. c. 14.

⁴ 66b שללה לשנוה מי ומי העומדים במחהיים [aus Saadia Gaon האמונות, CB. 2178, 2224]; HUb. 440.

5 69—72 b def., al-Farabi מאמר במהות הנפש [h. von Serachja

b. Isak]; HUb. 295.

סים כסוב בהעמקה לך אל הנייר שבסוף הסי לא ידעשי אים ל-164 הנייר שבסוף הסי לא ידעשי אים ל-176 הנייר חם הנהם ועמה אחזור בסי מייר חם הנהם ועמה אחזור בסי. Bes. Jechiel mit Rasur.

- 121. 78 f., Doppelcol., deutsch, kl. rabb., etwa xv. J., splendid, im Ganzen corr., vielfach collationirt.
- a) Gazzali כוונות הפילוסופים mit Comment. Narboni; s. N. 110. —
   b) 17 der grösste Teil vom Vorwort des Jeh. b. Sal. Natan zu seiner Uebersetzung (dieselbe Hand); HUb. 307.
- 122. Perg., f. 1-131 (hinter 88: 86-8bis; zwischen f. 119-20 def.); 16 b ff. gr. span. Quadrat, 88b ff. rabb. alt. [Jetzt arab. N. 236.]
- ישרח החלים, s. Haneberg bei Aumer n. 236; Jesch. 5, 182; HB. 14, 118; J. Cohn, Saadia's Einleit. zu s. Psalmencomm. im Mag. 1881 u. Abdr. ohne Titbl. (nur deutsche Uebersetz. mit Vorbem.); Saadia's arab. Psalmenübersetz. Nach d. Münch. HS. her. u. ins Deutsche übers. v. Dr. S. H. Margulies 1. Teil (Ps. 2-20), Breslau 1884.

² Sal. Isaki, Comm. Psalmen (def.), Daniel (Anf. def.), Esther,

Hohel.

- - 123. 186 und 4 f., sehr schön, span. in Doppelcol., 1495.

- ² 161 Isak Israeli b. Sal. ספר מחובר ממחמרי הרחשונים בידיעת השתן; anf. nach Index der x Pforten אמר ילחק השתן הוא המלים הדם וחמלים הדם וחמלים בעופוד הליחות; zuletzt eine anon. Recapitulation; cf. N. 245; HUb. 758.
- יום ג' ע' מסדם מרסשון שנס סרכ"ו ליליכה במדינת ריגין ראש קאלברים מכסב ידי אכי די אכי ברכם על מכסב ידי אכי ברכם אלעזר ברכם הוא הלבור הוא הלבור הוא הלבור הוא הלבור הלבור
  - 124. 122 f., latein. und 39 + 2 f. hebr. (von rechts nach links), xvi. xvij. J.

Adversarien eines christlichen, wohl im Judentum geborenen

Gelehrten (z. B. 77: Baptista יוחכן המטביל).

- ¹ Bis f. 69 "Annotationes in Thalmud." Verzeichnis der Tract. und ital. Glossar. ² 74 "Varij modi Hebraicé loquendi"; rabb. Alphabet 6 mal zur Uebung; hebr. Glossar nach latein. Wörtern und Phrasen geordnet. ³ שורישים (so), Glossar nach h. Alphabet meist mit latein. Uebersetzung.
- 125. Perg., 1, 43, 71 f., verschied. deutsch, xv. J.? mit jüngeren Randund Zwischennoten.

² ij 1 (jüngere Ueberschr. ואולס המאמר בעיוני הנה הוא ממה (המי בעיוני), ist nicht Ergänzung zu ¹, sondern Bearbeitung von Levi's Glossen;

hinter f. 24 ausgeschnitten; HUb. 147, 149.

3 25 [Levi b. G.] איקוטים מסי מלחמות השם, i, K. 11-13.

¹⁾ Cf. HB. 12, 34, 136; Jesch. 9, h. Beil. S. 1.

- לכל השם סושיעה כל אלי במה שכראה לי הלורך ללקט עוד ולחרוש (so) אלי המה שכראה לי הלורך ללקט עוד ולחרוש (so אלי במה שלים הלי שער השמים (aus שער השמים von Averroes und Sohn]; s. N. 657; HUb. 9, 10, 149.
- ⁵ 63 al-Farabi בשכל ובמושכל, המאמר בשכל והמשכיל והמושכל, 308²: 308² und Kalonymos [b. Kal.] 9. אניד 74 (27. März 1314), uned.; HUb. 295.

עם בי כי זלמן לכדי אווו בי מייז משן לכדי בי זלמן לכדי בי זלמן לכדי בי מייז משן מקייד לבייק "Samuel Landauer Teitsch Orthenss (Deutschordens) Schutz Juden in Ellingen, den 10. 9ber 1753"; שמאל פג"ל יעבן איין שמאל פג"ל יעבן, teils radirt.

126. (gr. Qu.) F. 4-116, span. Curs., um 1496? s. 2.

- ¹ Perg. A) Vorbl.: מוק (so) מלך ספרדים, Alfonsinische Tafeln mit Canones des Johannes דניקורו in Paris [Dank, oder de Saxonia; K. 3, 4, f. 7: 2. Jul. 1327 oder 1326] und Tafeln des Johannes de Sant-Archangel (זי שלכט לרקלנגיל), auf Wunsch des maestro Crescas Natan b. Is. Natan mit Zusätzen übersetzt von Mose [b. Abr.] aus Nismes (יערי, Notiz von יכ"ן, über ein ms. in עלי (Rabb. ij, 779); f. 17b Index der 27 Kapp. der מלי, zuletzt אמר הזמן הוא שעור החכועה כמו .anf ; הסדורים הקנוניים למלאכת לוחות אלפונלו שני לרסטר, wie lat. Jo. de Sax.; aber bald weichen Fassung und Anordnung ab. Ende Kap. 18 Zusatz des Uerbersetz. wichtig für N. 34311. B) 22 b Nachtrag, 10 Kapp. סכולרים; K. 3 f. 27 bis b citirt maestro Joh. de Lineriis (1310, 1335?). C) 31 noch 2 K. über Planetenlauf und Aequation der "Häuser". — Diese h. Bearbeitung, von mannigfachem Interesse, ist übergangen von Rico y Sinobas, Libros del Saber, T. 5, 24-42; HUb. 618, 648.
- ² 115 vier Tabellen, 1. von Perez פכריי זיל; vielleicht ככריי: ? (cf. CB. 2094); bei David Giaco a. 1464 (Reggio 42 f. 72b): כס סבקי פס סבקי מער מייז מספרו סכולל . Tab. 4 ist datirt "496" (1496).
- לי חלק (?) כנישין חיים, 114 f., alte span. Curs., stark beschädigt; f. 1 span., לי חלק (?) כנישין חיים (?) אינון (?
- 128. 72 f., zuletzt falsch gebunden, span. Curs., xv. J., teils color.; f. 25 ני ספס מסס ניס ספס.
- ¹ Maimonides [פֿר׳ מס׳ אבוח], voran die s. g. 8 Kapp. (297¹², 327⁷), h. von Sam. Tibbon; N. 210².
  - 2 28 [לוח י"ג מחזורים] Tabelle der קניעות für Cyclus 270-82,

aber als ewige bezeichnet, also wesentlich שינול des Nachschon; s. jedoch N. 34312.

³ 29 Imman. b. Jak. כנפי נשרים, Cycl. 274 [1428-46] ff. —

F. 52-3 Anhang; s. N. 343.

לייכל, daher סייכל; Proben gab ich bei Polak zu Bedarschi's Synonymik 1865, wo "Jakob" ein unerklärliches Versehen; cf. meine Mitteilung bei Zunz, Lit. 622; eine Ueberschrift im Cod. (Monatsschr. 1871, 514) existirt überhaupt nicht; über einen angebl. Divan, ms. Firkowitz (Mitteil.

Rabinowitz's) s. Rabb. 747.

- ל אניים ל פניים ל אומירן N. 343 f. 38b) b. David b. Jomtob (falsch Schemtob in N. 3438, bei Margoliouth, List of Br. Mus. p. 75 Or. 4598 gar "R. Schemtob" als besonderer Autor), gen. Poel: לוחוח, chronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח, Comm.; של של של השל לוחוח), thronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח), chronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח), thronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח), thronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח), thronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח), thronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח), thronol. Tabellen. Anf. des Vorw. zu den Canones (מיסור לוחוח לוחו
  - 129. 32 f., sehr deutlich, span.-rabb., xv. J.
- ים שער חלק יסודות (so) קיום 17 ² . ספר המשקל (so) אינ מער חלק יסודות (so) קיום 17 ² . כפי הראוי והבן bis, bis, s. N. 341 ^{19.20}.
- 130. 75 f., span., xv. J.? Figuren sehr sorgfältig; Zahlen der Theoreme (לישודיס), krit. Bemerkungen u. dgl. vom Abschr. u. A.; stark von Wasser verwischt.

בשרשים ויכונה גם כן נספי לקלודית (so) בשרשים ויכונה גם כן נספי Euklid היסורות Mitte ix, Lehrs. 38 (N. 36 f. 59) abbrechend; Uebersetzer nicht genannt; HUb. 506, 510.

131. 12 f., deutsch-rabb. von Jischai b. Jechiel, um 1550, und Jak. b. Isak.

לך י"י סגדולה והגבורה והתפלרת והכלה והחוד: שקייעתנו במללכתך הקדש בקפר 2 ב שכל טוב Einleitung und Anf. eines Commentars zu Levit. [von

¹⁾ Unter den Städten, deren Länge in N. 343 f. 58 von anderer Hand hinzugeschrieben, erscheint passen (so, Abrincae, Avranches).

Menachem b. Sal.¹); zu Exod. 12, 41 (Opp. 176 Fol. f. 102, Abschr. 175 f. 158 d) a. 4899, also lies 1139 CB. 1737]. Anf. אסס מולל מוג בעיני אלסים ואדם מקרא זם לא אמרו אלא כנגד עוסקי [l. בספי מוכל מוג בעיני למים וועל מן ושכל טוג בעיני למים ולומדים לכן רחש לגי לפחוח בשכל טוג (בעיני אחריך. Anschliessend: Fragm. שלכיני אחריך. (fehlt HB. 9, 142, cf. Cat. Berl. S. 14). לכך ישרי לג אחבוך 3, אחבוך. אל חקרי משכיני אלא משכנו כיון שסוקם המשכן פי' ויקרא אל משם, מכאן שלא ייכנס אדם לגיחו של חבירו עד מחים לו יי שמוח פי' ויקרא אל משם, מכאן שלא ייכנס אדם לגיחו של הכינס, אל משה מלמד שהיה לו יי שמוח ab.

- עם חכם ויבין אלה [נבון] וידעם כי אילו חילוף האותיות המתחלפות ושוות 4 מי חכם ויבין אלה [נבון] וידעם כי אילו חילוף האותיות מתחלף עם ע פדאהו פדעהו ש עם ת רעע רתת, אחעם אחתם end. בפירושן א מתחלף עם ע פדאהו פדעהו ש עם ת רעע רתת, אחעם אחתם.
- שבח וחודים אתן לאדון המליאות שזיכני להתחיל ספר הערוך על כל העשרים 3 ib. שבח וחודים אתן לאדון המליאות שזיכני להתחיל ספרים שמעו קמחי (!) והשם יחברך שזיכני להתחילו לשלום (so) כן יזכני להשלימו עם ספרים אחרים כאשר עם לבבי. אלה דברי הקען שבחלמידים ישי בן לאדוני אבי כר' יחיאל ז"ל. אב לראות באבי הנחל. פיי עשב וי"א מקום שמלמיח בו העשב, שנ' עודנו באיבו לא יקעף. וכ' אלפסי שפי' עשב וי"א מקום שמלמיח בו העשב, שנ' עודנו באיבו לא יקעף. וכ' אלפסי שפי' עשב וישא מקום שמלמיח בו העשב. שנ' עודנו באיבו לא יקעף. וכ' אלפסי ארעא
  - ⁴ 11 [Jos. Gikatilia, סור כח שכע]; cf. N. 341²⁰; anon. V. 59.

בחדש הכחשון הוא חדש כיפן ו'מיכך ה' בכם כאד כי, צילמה מכבה לאין או כים, קיולי F. 12b אזון הלה כ כי, ב'וכ לכי לכוף כעיו כים, ב'אור החיים להלהי כי, ר'ווח מים מכחל עד כים, ו'שלח אזון הלה כ כי, ב'וכ לכי לכוף כעיו כים, ב'אור החיים להלהי כשי חמוך אשו כי, ק'שחי לישב באים כים .[מ]מקדש עו כי, צ'וה ישועות יעקב מפחים ולי כים, ק'ללה כפשי חמוך אשו כי, ק'שחי לישב באים כים.

132. 30 f., 23-30 gehören hinter 16.

קּצֶּר, Coser, graece בּׁתּיִסְשָּה. Epitome .i. abbreuiatio hebr. institutionum, nuper aedita a reverendo s. Theol. doct. . . . Sancte pagnino lucensi etc." [Ed. 1528 קולר סרקדוף].

133. [Jetzt 85b.]

134. Tuchperg., 124 f., grösstenteils von Wasser und Tinte zerstört, alt span.-rabb. bis 112, dann mittl. Curs.

¹ Maimonides [פרקי משה]; s. N. 253.

² 112 b al-Farabi מלנו ללכן שלפו ללכן, über Puls; Anf. K. 1, und Fragm. K. 31, 32; dann נחוח מלכו ללכן, Anatomie, 26 Kapp., sonst nichts Medicinisches von ihm bekannt; HUb. 708.

³ 116b [Scheschet] über Purgantia; s. N. 27²; Anf., Mitte (119, 120) und Ende def. — Ausserdem viele schwer leserliche Notizen.

¹⁾ Mose b. David Kimchi, nach Lil. bei Gg. w. Ztschr. 6, 22 (lies z. G. 167) ist Confusion mit der anon. grammat. HS. in Karlsruhe; s. Landauer's Cat. 1892 S. 11.

²⁾ Diese Worte sind mit einer Krone bezeichnet.

135. 141 f. in 3 Col., deutsch, teils rot, Tit. 3b (so) שליש שלסו mit Fratzen und Goldbuchst.; 1337?

Isak aus Corbeil עמודי גולה, vulgo סמ"ק (HB. 7, 117), mit Noten von Perez b. Elia (מכפ"ל), auch häufig, wo die Bezeichnung in Ed. Crem. fehlt; end. כלורך פסק גם לעיין ברמזי הגסות שלא נכתבו . Vorw., worin die Einteilung für 7 Tage, fehlt; Index zählt 315 §§ excl. 3 letzten und דיני מקום (§ 294 der Ed., wo 320, end. וכל שלר מפנים מפרכשות החלוות micht in HSS.; in N. 233 fehlt die ganze סמלוות נפנים). Der Endvers mit Tit. (in N. 233 von jüngerer Hand, abweichend von Ed.) ist hier durch einen Vers des Abschreibers verdrängt. S. auch N. 368; Leipz. 6; HB. 6, 95; Zürcher p"mp s. Zunz, Ritus 217; HB. 9, 174.

136. Perg., 136 f., Doppelcol., alte Quadrat (vielleicht span.) mit Vocalen (Pattach -) Accenten, Raphe, poet. Bücher pob strophisch.

Chronik, Psalmen, Job, Proverbia, Ruth, Hohelied, Kohelet, Threni, Esther, Daniel, Esra-Nehemia, def.

Namen der Bücher spanisch mit feiner Hand, zuletzt: "Acaba en el verso del Capitulo Quinto del libro ij de Esdras". Cod. Sussex Qu. 1.

137, 138. 165 und 183 f., span., xiv. J.? — Cod. Sussex Qu. 5, 3.

פירושי התורה לרבי משם ברי נחמן נר"ו [המזכיר וי. 31] בשם החל חגדול ... . . מחקיל לכחוב חידושים בפירוש החורה thit Randnoten. Die sonst eingeschalteten Zusätze zu Exod. etc. folgen hier ij, 169b, nach dem מחב aus Akko (Ed. 1489 etc. HB. 7, 119, gegen Monatsschr. 7, 116, s. das. 91) bis Deut. 33, 5. Dann למכ מתפלה למר התפלה למר מרכ זייל בסר סקדם. Anf. Levit. bis Mitte K. 11 fehlt.

Ende der Bücher in span. Sprache notirt. ij f. 168 כפנינו אנו עדים מסומי מעם הודה אב כהם ימין (?) שליח שקיבל מדון וידאל בר שלמה ז"ל בן אלרבי ארבעה פרחים וחלי של זהב מאראגון יפים טובים ועמשקל שלם ומכר לו . . פי ס' ויקרא . . במלוח בעליו ובעבור יסים לו לדון . . אידאל ולכנו, Saragossa 20. Tamus 5172, gezeichnet Abr. b. Jos. יידאל ולכנו und Abr. pot 136; cf. HB. 4, 65; 7, 26; 14, 29; 15, 84; F. 51 f. 59.

139. Perg. 255 f., mit Rohr geschrieben im Orient? xiv.-xv. J.? Collationirt. — Cod. Quatrem. 6.

Dav. Kimchi מלק שני חלק סענין, bis מדד.

140, 141. Perg., 161, 103 f., schöne Quadrat, deutsch oder franz., etwa Anf. xv. J.? sicher nicht 1168 (s. Rabinowitz 1, 38). Randcorrecturen und Einband span. — Cod. Quatrem. 2, 7.

Talmud Babyl. i. Tract. Moëd K. (anf. f. 19), Rosch ha-Schana, Sukka, Taanit, Megilla (bis 28), ij. Jebamot (von 48b); Mischnatext in jedem Kap. vor der Gemara; im Ganzen nicht besonders correct, einzelne Abweichungen von kritischem Werte. Auffallend wenig

Abbreviaturen und seltene Plene's wie מלל זה לד (כילד für כלי זה לד לד ; cf. Zuckermandel, die Erfurter HS. der Tosefta S. 10.

142. 201 f., span., Nisan (50)44 - Ijjar 45.,

¹ Natan b. Jechiel [ערוך] ij. Teil von ממל bis יממל im Ganzen nicht besonders correct, Einzelnes, besonders wegen des Alters, von

kritischer Bedeutung.

Geschrieben von Natan b. Abr. למשיםי (am Rande: "deus me conservet") למני ממיך המכם מעניו המלושר בכל עניניו כי יוסף אל לונני ממיך Zuletzt Notizen über Todesfälle a. 47, 48, u. A. מעוכם בסומים המלשכם לעם חיל עערם בסומים המלשכם המלשכם המלשכם בסומים ביום und Sohn Josef. — Cod. Sussex Qu. 4.

143. Perg., 147 f., mittl. ital. Quadrat. 5096.

Maimonides [משנה תורה] Buch iij.

ומשלם תלחכת עבודת הקודש בשנת חתשת חלפים וחשעים וששה לבריחת עולם בחודש חייר בשתונה ועשרים בו וכחברים בו וכחברים בו יוקף. . . [בן?] דוד תרותח לתר נקים ב"ר שבחי חנין (?) השם חכהו וכו' (cf. HB. 14, 81, vij); unter תעידים חנו ב"ר מבחי כהן ב"ר שבחי כהן דירב'י וחתר שוחה פיקם (פיקף?) דירב'י בערך שבעה לנו . . תרכתי זה הקפר של זתנים תהרתב"ם לתר ר' פנחק בר' תשה פיקם (פיקף?) דירב'י בערך שבעה לנו . . מרכתי זה הקפר של זתנים תהרתב"ם לתר ר' פנחק בר' תשה פיקם (פיקף?) דירב'י מעות וכו' tehlen Zeugen. עריים תעות וכו' fehlen Zeugen. עריים תעות וכו'

144. Perg., 315 f., sehr schöne span. Quadrat, etwa xiv.—xv. J. Ueberschr. אוני שלים ימושלים ימושלים שלים מליו לוסגים (Cod. Quatrem. 8.

Maimonides [משנה תורה], Buch viij—x.

145. Perg., 115 f., deutsch, splendid. — Quatrem. 10.

[Mose aus Coucy מצוח anf. Index Gebot 11 (ij f. 92 Ed. Ven. 1547) bis § 76. Text f. 62 (dort 95 b als ספרת מס יאמר להם גוי או ישמעאל . . יכולין ישראל לענות לו אפי' תרבה אותות.

Vorne: "Ms. rariss. R. Moseh b. Maimon in S. S. Scripturam xiij. Seculi" (cf. CB. 1936 xxij); DMZ. 13, 323: "M. b. M. Mizwoth".

¹⁾ Cf. CL. 259; HB. 12, 108; 15, 38, 110; Il Vessillo 1880 p. 371; der Namen, wahrscheinlich von der Stadt in Afrika abgeleitet, kommt schon 1160-70 in Jerusalem und Aleppo vor. Der Name Bechai weist auf Saragossa; ist der Reim 555 für die Aussprache (CB. 777 Add.) zu verwerten?

146. Pap. und Perg., 111 f., Halbquadr., xiv.-xv. J.? - Quatrem. 9.

¹ Jakob b. Ascher [מור] Teil ij. (nicht Maimonides, wie DMZ. 13, 223); beginnt in Mitte des Index über 410 K. (CB. 1188).

ברשר ארץ ישראל (nach Zz.) mit Weglassung Ergänzung zum Vorigen? aus סתרותס יס (nach Zz.) mit Weglassung der Discussion, anf. סתרותס מסיו סרכם יס (nach Zz.) mit Weglassung der Discussion, anf. למשן ליון לא לחשם (יס המסיו סרכם שסיו סרכם שסיו סרכם שסיו למשן ליון לא לחשם יס שלין שסיו שסיו שסיו שסיו שסיו שליי שוד בקום האור בין קדושת הארץ ומשרות ומשקות (מווע ביל בין קדושת הארץ הושל וכלאים ארץ (אווע ביל ביל שלי שיש בים מאר שרלי שיש בים מאר אוועשרים לושים לריכין למנות בית דין דסיינו שנסדרי קשנם סרמב"ם) אוועשרים לושים לריכין למנות בית דין דסיינו שנסדרי קשנם סרמב"ם) ist ausdrücklich genannt. Cf. V. 153 (geschr. in Jerusalem 1385, bei Zz., G. V. 91 a zu streichen), und ישי in einem ms. Mordechai (CB. 1660)?

Censur vom J. 1662 (wo der Cod. in Urbino war) und 1687. Bücherverzeichnis wahrsch. xviij. J.— Ital. Notizen, betr. Aronno Tolentino de Urbino.

147. 29 f., gezählt 58-86, Quadrat; Randnoten und latein. Wörter von einem christl. Gelehrten (Schreiber selbst?), xvij. J.?

Fragm. נצחון anon. (Ed. Wagenseil); f. 10b ff. Randzählung n. 34—133.

148. Perg., 220 f., ital.-rabb., Text punkt., xv. J.

Pentateuch; Onkelos u. Sal. b. Is. zu Genes. 25, 28 — Deut. 9, 26; beschädigt; Berliner, Raschi, S. xij, 374—5, Zusätze v. Benjamin למיל; Perles, Mtschr. 25, S. 368.

149. Morsches Seidenpap., 128 f., alte span. Curs., von Wasser stark beschädigt.

² 56b [Jos.] ibn Megas חירושים zu B. B. def.

150. Pap. und Perg., 117 f., schon lange falsch gebunden; plump span. oder ital. eines unkundigen Schreibers, xv. J.? erworben 1865.

¹ Mos. Maimonides מאמר הייחור ohne das angehängte Kap. (S.

39 meiner Ed.) und Epigr. [des Is. b. Natan; CB. 1916 Add.]; gute Lesarten, meist dort conjicirt, s. die Notizen Mag. 19, 86; HUb. 436.

- ² 15b—79 (f. 65 nach 38), nach Epigr. כמשנ (כמשנ של סישט [כמשנ של סישט [כמשנ של סישט [כמשנ של סישט] von Abu Ishak ibn al-Bitrodji, h. von Mose Tibbon 27.(?) Sivan 1259. Die Figuren unausgefüllt. Selten; HUb. 551.
- ^{3} 115—7 und 80—82 b Abr. ibn Esra קוד סמס סי השם הנכבר V. 428 ^{8} , 429 ^{18}] ohne Widmung: ספרי זה ספרי למי מפרי למי מלקמיו למי מלקמיו למי מלקים, ähnlich N. 307 ^{4} ; dann פרטי (Rand סט מסוא (מס מסוא מס (Rand סט מסוא מסוא מסט למי מלקמיו למי מלקמיו למי מלקמיו למי מלקמיו למי מלקמיו למי מלמים על מיני (Anf. def., fehlerhaft] מוכא מינים בטס בעל מיום אמרו כי סאמם על ייג (so) פסות שביעים.

⁴ 83 Anweisung zum Numeriren und Anfang des Multiplicirens; 4, 5, 7, 8, 9 in ungewöhnlicher Form, ZfM. xxv (1880) S. 114

A. 210.

⁵ 83 b Abr. ibn Esra [ס' המספר] mit Widmungsgedicht, abbrechend im vi. Abschn. f. 108: חס לוכם ערך סממון (N. 43 f. 128 b); f. 96 b Nachtrag zu iv.; die Figuren meist unausgefüllt.

6 109 b Kalenderberechnungen für Cyclus 271.

⁷ 110 איגרת מטה עוו איגרת מוסה איגרת מטה עוו איגרת מוסה עוו 110, an einen jungen vornehmen Gelehrten gerichtet: אמר דוד המלך בתהלותיו לך תועלת ושלמות : end. 114b: הנה מוס עוב ומה נעים כי אלה המוסרים יביאו לך תועלת ושלמות : end. 114b: שלמות עוב ומה מוס מוכן בהם כי דברי פי חכם חן. מס מדרוך בהם כי דברי פי חכם חן. מס נדנות פי כלה כא איש אמונים || קרא בהם בעיון הנצונים || וחשיש בם כמולאך שללים || וחמענג

בכנפי הרנוים || נשלם אגרם מעם עח: בעורם מגדל עח.

ואכי מלד סאחום החזקם אשר בנינו (sic) וגם: Im Eingange liest man Folgendes: מוכי (sic) וגם: חלכי מלד סאחום החזקם אשר בנינו (sic) וגם: מוכי שוריע לכל כן מלד שאני קודם במן [בזמן.] מלאני לבי לקראת [לקראך?] אחי. אמנס ידעתי והכני מודיע לכל רואס גדול ממני בחכמם וקודם ממני במעלה גבוסה נשאם וכוראה אשר פעם והכני מתכלל בזה לכל (sic) לבל יאשמני כי אני בועח בהפלגת האהבה והאחום אשר בינינו ובקדימת הזמן ג"כ ואל כא תאשימני בזה ידע חידע אחי ידידי נאמני נעע נעמני היינון עיני, כי שלמה ע"ה אבי החכמים אמר בספרו ספר קהלת שמה בחור בילדותך לו להחכהג במדם המפסדת גופינו ונפשותינו רק במדם בחלמוד ואין לנו לזוז מדבריהם המשוערת בחורתינו שבכתב ושבעל פה כאשר הורונו חכמי החלמוד ואין לנו לזוז מדבריהם החורה שבכתב כדי להשחמר בם גופי מלות החורה והמשילו זה הענין לאדם שהיה לו החורה שבכתב כדי להשחמר בם גופי מלות החורה והמשילו זה הענין לאדם שהיה לו המורה במוכר במוסך הכללי אינות החורה והמשילו זה הענין לאדם שהיה לו לפא איגרם המוסר הכללי ביום (אוף ברלם פחדקו ובו ברלם במיה לו ברלם במוסד בצוביה בעוכר הכללי בער מוחר ברלם פחדקו ואו ברלם במוסד בצוביה בעוכר בעלה בער בעום במוסד בעל בעום במוסד בעום במוסד בעם במוסד במוס

לה' הארץ ושלואו מקנם כספי F. 112 und 115 אליה בן am Rande bezeichnet; f. 2 משאל אברב[כאל ?] משאל אברב[כאל ?] משאל אברב[כאל ?] דשורשוני די לוכדיני די סנטו 1.5 f. 15 קנין כספי בנימין פסארו (?) דשורשוני די לוכדיני די סנטו 5. מכנישקו

151. Gesammelte Fragmente,

i. aus Cod. latin. 14, 868 St. Emmeram in Regensburg, 6 ff.:

A. f. 1-3 grosse punkt. Quadrat aus deutschem מחוור.—B. f. 4 in qu. goth. punkt. Quadr., unterer Streifen einer alten Bibel.—C. f. 5 desgl. oberer Streifen, Ende Pentat., daneben Targum מזק ומסי ססופר pro לשולס D. D. f. 6 deutsche Schrift, aus Talmud.

ij. aus Dupl. 6780 in 12°, 2 Stücke aus Midrasch?

iij. aus der Dr. Wilhelm'schen Autographensamml., angebl. "Amulet für Reisende"; Schild David's u. s. w.

iv. 2 f., alt, deutsch-franz., Talmud Baba Batra K. 9-10.

v. 4 f., span. Curs. [Averroes, mittl. Commentar zu Physik vij?]. vi. 1 f., altdeutsch, halachisch: על זס סשיב סרב כ' שבסי מ'ל'י'ן', gezeichnet Meir b. Baruch und aus מ' פור זכוע.

152. 132 f., deutsch-rabb. xv. J.

Ohne Tit., Deutsche Uebersetzung des Pentat., nach Perles in mancher Beziehung übereinstimmend mit Ed. 1544 (CB. n. 1187, Serapeum 1864 S. 89, 1869 S. 149; zu Fagius s. L. Geiger, Studien S. 73; "Leon Judae" war nicht Jude, bei Perles, Beitr. S. 164, s. HB. 15, 88). Anf. דם ער סע גיעון משם דים אור ביש בישון משם אור לישראל פון לישראל אור שראל אור שווין, 536 als eine der ältesten Bibelübersetzungen.

Bes. bis 1885 B. Strassburger, Lehrer in Buchau (Vf. der Gesch. d. Erzieh.).

153. Fragmente, 1-8 Pergam., teils halbe Blätter, fast alle sehr alt,

deutsch, aus dem Reichsarchiv 1880; darunter:

Bibel: a) 1 f. in fol., Deuter. 1, 30 ff., mit Onkelos versweise und Randmasora, $\frac{1}{2}$ f. ib. 3, 1 ff. b) 2 f. fol., Hohel. 3, 5 ff. u. Koh. 7, 2 (DDDD). c) 1 f. gr. 8., Koh. 4, 4 ff.

² 2 und ³/₂ f. in fol., Stücke des Talmud.

יום סזכרון (u. 290) חולדות מלאכת ייש אל f. qu., 1 überschr. יום סזכרון (u. 290) או חולדות נוסיבות המוספות בע Baba Kamma; f. 4 Anf. K. א הקביים סזמיר ותירן רי תם mehrmals; אחרון אחרון . . ליה פי סקוכ' דלא דמי לאב וכרי א.

שנטיל f. kl. fol., Lapidarium nach hebr. Alphabet, Art. פנטיל f. kl. fol., Lapidarium nach hebr. Alphabet, Art. פנטיל (so) ליליללוינל (so) לי

Citirt ממר גרשס, also nicht vor xiv. J.

ובעיניין זה אמר f. qu., medicinisch, Abschn. Urin, citirt f. 3 ובעיניין זה אמר ל. יום . . ויאמר גליונום בזה הפרק הייחי מתאום שהיה איפוק רט כי אלה הבינים ז' יום . . ויאמר גליונום בזה הפרק הייחי מתאום שהיה איפוק רט כי אלה הבינים ז' יום . . ויאמר גליונום בזה הפרק הייחי מתאום שהיה also nach latein. Quellen.

6 2 f. qu., Notizen eines christl. Gelehrten zur Erkl. des Hebräischen.

7 1 f. in fol., h. Alphabet mit Namen u. Bedeutung.

154. 1 f., klein, ital. 1535, in 6 Columnen mit farbigen Verzierungen. [לוח] Wandkalender für d. J. 5296 mit verschied. Angaben auch der christl. Monate von Meschullam aus Volterra b. Isak aus Arezzo (מלכייו); cf. HUb. 964.

[155-199 offen gelassen].

Mittl. Format (Quarto).

200. Perg., 36 f., deutsche punkt. Quadr., color.; 36 א ספרים שלה לפני ספוער יוק בי לא האלה. Abschr. oder Bes.? das Latein. autogr. 1493?

201. Perg., 115 f., ursprüngl. 2 Bde., xv. J.

137; HUb. 381.

- למר לחסד מן הפרושים חקם .anf. ליקושים ממאמרי הפילוסופים 20b המשה שו ואוכל לכחוב גע לנשמחי Das ganze macht den Eindruck einer jüngeren (vielleicht vom Abschreiber selbst angelegten?) Compilation, worin man auf den ersten Blick bekannte Sentenzen aus der verbreiteten Volksweisheits-Literatur (Honein's Apophthegmen, מכסר ספנינים u. dgl.) wiederfindet. Die meisten Sätze beginnen und של לחל (לתר לחל); f. 22b eine 2 Seiten lange zusammenhängende Stelle: אמר המחבר יש בבני ערב משפחה אחת אשר לא ילמדו לעשוח מלאכה כל ימיהם המה ובני בניהם ואין להם עסק רק לבקש על הפחחים ולהסחפק שמרים; überhaupt ist von Arabern viel die Rede; f. 25b in der Mitte שיר על סענין; 28b sind einige Gedichte aufgenommen; 26b ist folgender Spruch durch Quadratschrift hervorgehoben: 305 אומס לחמוך יד אויבך נשוק אומס, sicherlich fremden Ursprungs. קשבון אדם עם נפשו על התערבו עם ב"א בחקנת העולם מחרישה וקלירה Fol. 29 (cf. Gh. 30 F). Ende יגדל אמן . . . שלותך יגדל אמן (f. 18b Ed. Berlin).
  - ³ 29b [מי התפוח], s. N. 107². ⁴34b התפוח 'p, s. N. 108⁶.
- 58 Chanoch al-Constantini מראות אלהים, Theophanie, auch N. 239 mit den Versen des Is. b. David; s. Gh. 80; R. 14184; HB. 12, 108; Alf. 259.

⁶ 77 אלהראים [arab. אלהראים, Sprenger 1821] von Abu Muh. Abd Allah u. s. w. al-Bataljusi (aus Badajoz, st. 521 H.), hier und sonst falsch נטלמיום; h. von Mose Tibbon, herausg. v. D. Kaufmann, Budapest 1884 (Jahresbericht); HUb. 287.

⁷ 96b Maimonides [מאמר תחיית המתים], h. von Sam. Tibbon.

Daten f. 99 מסקיינ HUb. 431.

⁸ Abraham ibn Daud (זלוד deutlich) האמונה הרמה; die Ed. aus dieser HS. ist mitunter eigenmächtig geändert, z. B. S. 61 Ueberschr. l. אותפים 1. דלוקדכן נדשות 1. נשותפים HUb. 370, 371 (wo ms. 301 Drkf.).

ד. 107 beendet zum eigenen Gebrauch von Abr. b. Menachem Alatrini (שלמרים) לפרע וישב ע'מיי בנ'רס' (אלשרים) לפרע וישב ע'מיי בנ'רס' לפחבס ולהשלימס הוא חכני להגוח בהם ובשאר ספרי הקודש אני חרעי חרעי חרעי חרע זרעי שלום. והשם אשר זיכני לכחבם ולהשלימס הוא חכני להגוח בהם ובשאר ספרי הקודש אני חרעי חרעי חרע זרעי עד קוף כל הדורות ויאיר עיני לבי במאור תורתו (Zz. Lit. 628) ויזכני להשלים נשטי לעלות דרך ישר לבי"ת א"ל ויזכני להיות ען הנכתבים לחיים בירושלים וחלקו [וחלקי?] המחוקק יהיה קשון עם מלדיקי הרבים למולם ועד אתן בביראו בירושלים וחלקו ווחלקי?] המחוקק יהיה קשון עם מלדיקי הרבים לעולם ועד אתן. אול בירושלים וחלקו ווחלקי?] המחוק אולם ועד אתן. אוותו בירושלים וחלקו ווחלקי?] המחוק מולי בורעי בורכיאו (אוותו בירושלי בורעי בורכיאו (אוותו השער בורשיליאו האוינעאריאה (האויניאלים) אוותו השער בורשיליאו האוינעאריאה (האויניאלים אוותו שלנו כי משה באונים אוותו שלנו כי משה באונים ושלם. באונים של הוותו שלנו כי משה באונים של הוותו שלנו באונים של הוותו של הוותו שליה באונים של הוותו של הוותו באונים של הוותו של הוותו באונים באונים של הוותו באונים של הוותו באונים בא

202. Perg., 163 f. in Doppelcol., wahrsch. ital., sehr schön, incorr.; f. 163 sind Namen radirt bis auf "Flaminii" (= Marcantonio Fl.; Kfm., Rev. Ét. 27, 32) und Jech. b. Josua.

Abr. ibn Esra's astrolog. Schriften, mit N. 304 (correct) und 45 ziemlich vollständig. Die schlechte latein. Ausg. ist aus dem Französ. übersetzt (VA. 40, 106; mein Aven Natan 5). Ueber einzelne Bücher s. Litbl. 8, 471; CL. 366; HB. 3, 33; 14, 90; DMZ. 18, 161 (25, 400); 24, 341; 25, 417; ms. Benz. 5; mein Abr. ibn E. 127; span. bei R. de Castro 25; Kayserling, Bibl. Esp. 5; Aug. Llacayo, Anticos manoscr. . . . del Escorial, Sevilla 1878 p. 202. במה חכמה וראשית במים 37 מעמים b, anf. סנה הואלתי, gewidmet Jochanan b. David; bei Rosin, Ged. v, S. 47; 3 52 מעמים a, anf. מלקו סגלגל ; 4 67 b Horoskop (1160), auch N. 150; DMZ. 27, S. 554 A. 18; cf. mein Abr. ibn Esra 127; ein anderes Letterb. 6, 32; חכתי התולות נחלקו לשני .anf שאלות 91b מולדות 70, anf מכתי התולות כחלקו לשני מודות (HB. 7, 82), stark abweichend vom Latein.; scheint Teil 5 (mimo pup) des vollständ. B.; f. 95 def., s. N. 45 f. 504b; 304 f. 19; ⁷ 101b מבחרים a, anf. מאורות; ⁹ 116; ם' und שאלות a, anf. מלס מלס ob; 10 124 Maschallah שאלות und 11 127b מ' כלל השאלות לדברי תלמי קודם החלק 130 ¹² 130, übersetzt; HUb. 600, 602; בקדרות א העולם 138 ¹³ 138 ij, N. 45 f. 491b; א העולם 138 הד' שנו דרכי השללות b, anf. טבחרים b, s. Gh. 2; ¹⁵ 150 נרוך השם . . ע"כ אמרו הקדמונים תמולות . - 1, 2, 6 (und 12), 8, 15 in N. 45; 1, 4, 6 (und 12), 8, 9, 11, 13 in N. 304; 10, 11, K. 1-9 in N. 246.

203. 391 f. (alte Pagination 390), span. Curs., 1551.

זוהר, Stücke wie N. 201; cf. auch N. 217.

Abschr. Chajjim ibn Gatigno b. Sam. Sefardi (Monogramm), später Corrector der Ed. Cremona; CB. 2860.

204. 500 f. und 14 angeheftet, rabb., Anf. xvi. J.?

Tit. "ערוך אירוך seu Glossar. Chaldaeo-Ebraeo-Teutonicum Anonymi Judaei Germani etc. accurante Matthia Frid. Beckio (gest. 1701) etc. cum adiectis versione Lat. atq. Scholiis" [Latein. nicht in der HS.]; noch ausführlicher auf Kehrseite. a) ist ein Compendium des Natan b. Jechiel, wohl überarbeitet von einem Proselyten, vielleicht auf Veranlassung Jo. Behem's? (L. Geiger, Studien 19; HUb. 948). Die Einrichtung ist folgende: von 4 Columnen in gedruckten Tabellenformen enthält die 2. das Schlagwort (bb bis bid in grosser punktirter Quadrat; f. 490 און ספרים לפרים און פספר שכון הוון ווון מספר שכון הוון ווון מספר שכון הוון ווון מספר שכון הוון ווון און מספר שכון הוון ווון ווון בחוון (ווון בחוון ווון בחוון ווון בחוון ווון בחוון ווון בחוון ווון בחוון ווון מספרים לספרים און בחוון בחוון ווון בחוון ווון שפרים לפרים שכון שפרים שכון שפרים לפרים שכון שפרים לפרים שכון שפרים שכון שפרים שכון שפרים לפרים שכון שפרים שכון שפרים לפרים שכון שפרים לפרים שכון שפרים שכון שפרים לפרים שכון שפרים שכון שפרים שכון שפרים לפרים שכון שפרים שבים שכון שפרים שכון שפ

Gehörte 1739 dem Ulmer Raym. Krafft de Dolmesingen, 1744 Franciscus, praepos. S. Salvat. Pollingae.

205. Perg., 200 f., gr. deutsch, nur in 6 und z zum Rabb. übergehend; gehört zu den ältesten HSS. in München.

(מררש השכם, x. J. in Südeuropa verf., nach Zunz's Entdeckung]; 1873 - 1880 ed., aber fälschlich dem Chefez beigelegt, von Freimann; HB. 8, 23; 14, 113; Gg. 11, 94; Widm. bezeichnete die HS. als Fragm. von Jelamdenu.

206. [Arabisch, Avicenna, Kanon, Aumer 816d (973).]

207. Perg., 103 f. zu 2 Col., plump deutsch, 1268?

לומים 'p theolog. Ende xij. J.? in Frankreich? zu Ende: קטול לי שרופונט fort et plus et trop fort; cf. [מינלס [ינלס [ינלס] לינעל לי שרופונט fort et plus et trop fort; cf. [מינלס [ינלס] לינעל לי שרופונט f. 11²; לינעל [l. לינעל] 21¹. Der Inhalt der 15 Kapp. "(bei Perreau, Cat. p. 42) findet sich nicht in so geordneter Folge und ohne alle Bezeichnung von Abschnitten. Eine Anzahl von Absätzen, durch Quadratschrift hervorgehoben, beginnt mit Bibelversen, welche eine Art von Text bilden; im Ganzen giebt sich kein System kund. Der Vf. kennt die Commentare zu Jezira von Sabbatai [Donnolo, f. 1²] vielleicht auch von Saadia (oder des letzteren Religionsphilo-

sophie, סגאון 12, 53, 142, כ' סעדים (112), verbindet Zahlen und astrologische Mystik, wie sie zum Teil mit derselben Terminologie bei ibn Esra vorkommt (jedoch ohne Letzteren zu nennen), mit der bunten Phantasie bei Elasar Worms und steht im Ganzen Letzterem sehr nahe. Dennoch scheint man das Buch dem ibn Esra beigelegt zu haben; denn die Citate des Mose Tachau bis auf eines, (275, 3, 85), das ich bei flüchtigem Blättern nicht finden konnte, stehen hier, freilich teilweise ausführlicher. Der Vf. berührt סשובות המינים (64, nachzutragen bei Zz. z. G. 3772, u. f. 72), citirt ספר סמרכנה (31, 63). Beachtenswert ist f. 244 (zu Kaufmann, Sinne 40; cf. HUb. 388 A.) על ההרגשות הן חמשה רחיה שמיעה ריחה דיבור והמחשבה כוללת שלש צחשבות מן הנפש מן הרוח מן הנשמה והן שבעה כנגד ז' משרתים וחכמי המקרא כללו אותם .כחתת לפי ששלשתן נקרחות מחשבה וחלו השבעה הרגשות כמקורות חלו לחלו ביחד Andere mss. (cf. Benj. 187 n. 559): R. 1390, 1423 (Perr. n. 29 u. 46); V. 431; Schbl. (1869 n. 5); Pinsker 11 falsch: IE. wegen e. Exc. aus Comm. Amos u. מץ קיים (so heisst d. Supercomm. des Chaj. aus Briviesca), ist aber nicht das v. Elasar Worms (Opp. 891 F., Mich. 187, Nb. 1574, 1569) welcher das unsere anführt (s. Zz., Lit. 317, s. 316); ob daher auch die französ. Phrase im סי סכנוד (bei Nb. Rabb. 465)? Jellinek (קונטר' חלייג S. 46, v, dem ich HB. 18, 4 folgte) hat sich geirrt; s. Mag. iv, 146, v, 40; Gg. j. vi, 122; mein Abr. ibn Esra S. 82; s. auch N. 3574 u. Berliner, Pletat S. 52, 6.

² 29 Jakob b. Elasar (um 1200?) משלי, zuletzt שירים; Makamen; Proben מינ, 160; s. DMZ. 27, 555, zu 556 noch Add. zu CB. 2304 (über לחכ סרון; לחכ סרון; לחכ מורון; 3, 52; HB. 15,

52; 18, 30; HUb. 878.

3 64b Berachja b. Nitr. [משלי שועלים], wahrsch. älteste HS. der vielfach interessanten Fabeln, vielleicht def.; Vorw., dann Ed. n. 1, 3, 5, 19, 12, 11, 20, 40, 44, 55, 61, 62, 4, 64, 66, 87 (im ed. Index auch als 101), 105, 90, 91, 54 (f. 71) ff. (also nicht 39 N., wie Rabb. 495); zuletzt (f. 99—100) 72, 68 der Ed.; vorher die in סכרשל 6, 270 ed. Erzählung (HB. 13, 82); HUb. 959.

Sabb., Natan, Meschullam. 102b ימי למכם בם שבע למכם בם שבע למכו בם בבע למני (?), Schuldner des Mose Kohen; cf. הרבכתילם, הכתינלם, הרבכתים, 1464-5, Lehrer des Jekut. b. Joab b. Jak., HB. 14, 104; s. N. 79 und 210.

208. Perg., 94 f., def.? beschädigt; span.-rabb. xiv.-xv. J., color.

Averroes, Compend. ¹ שמע מבעי (fehlt wohl השמים והעולם [fehlt wohl השמים והעולם ³ 72 המים mit den Figuren; Ende def.; s. N. 108.

209. Tuchperg. 104 f., Perg. 12, sehr deutlich, span. oder magreb., xiij. J., eine der ältesten HSS. in München.

Kabbal, Sammlung, 1-8 copirt in N. 53. — 1 בהיר, angeblich von Nechunja; HB. 12, 109. Ende verschieden (N. 92^{21} durchaus revid. mit Noten, 240^3 , CL. 136): שניס וכו' לשנט וכזילן וסיס וכו' לשנט | בעלבון גדול. | ע"כ. חשמיענו שטון ושמחס הלך ונגע | באילן וסיס וכו' לשנט | בעלבון גדול. | ע"כ. חשמיענו שטון ושמחס | אולי | בעלבון גדול. עד השנט שטון ושמחס אלון ומיס האילן לוח ואמר רשע אל fort אמר רשע לל לוח של נחש ושלון ושמחס האילן לוח ואמר השט אלחס לשנע שורו 147,

2 29 סוד ייי ליראיו . . . קבלה בידינו ש[הריו אשר ב]שם [wahrsch. von Ascher b. David], nur bis רוס משלה . . והמשכיל יבין ומכאן רמו B. 7, 69; 12, 80; Jesch. 6, 98, 182. — Anfangsstelle s. N.

11230; HB. 10, 156.

עלת העלות ממנו זיו וזוהר. מלחמי כתוב טעם אחר לעשר (112²⁶) 4 35b (112²⁶) דע כי [כבוד אלהים] הסתר end. מספרות וזהו כתר עליון פיי שכל השאר יש בו דע כי [כבוד אלהים] הסתר. Auch in ms. Netter auf ³ folgend;

Reggio 246 (Nb. 22219); Halberstam und Perreau 865.

א' ספירם ראשונה כ"ע יראת ה' כבוד והיא מחשבה והוא רום מעלה 37 end. א' ספירה ראשונה כ"ע יראת ה' נובית תפארתו וכו' והנה אנכי שולח וכו' ויד כהה ; ef. N. 24012, 34112.

⁶ [Todros Abulafia] שער הרוים, über Ps. 19; Vers aus N. 53

bei Dukes, Kontres, 20; HB. 8, 146, Z. 6 l. נמעל מבול בו Gereimte Widmung לתכתה [תלד] לתכתה לחכתה (מלד) ואשתרה anderswo (z. B. Bisc. 300, Co-רסחפו, Perr. 101) כלל מים משכיל, kurze Einleit. ברור וידוע לכל אים משכיל, worin (f. 42) der Satz שמול השמים מספרים אשר שמנו שור הזה שהוא השחור הזה שהוא השמים מספרים אשר שמנו שליו מנים שנים; mit סשמים beginnen N. 37 und 682. Die Erkl. selbst beginnt (42 b) למכלק הוא מלשון כלק ישראל (42 b). - Ende רמותי לוה בתקלת דברי למען לחמיו . . . וילאכו מחורחו כפלאות (N. 68 והשם למען דחמיו . . . ויראכו (וכר'), zuletzt das Akrost. ט'ועס ד'נט וכרי (Gh.). Verf. a. 1248? Zu Anfang טעם דבש אשר בקלה היאור המטה אשר בידך . . ואם התמהמתי מבוא אחריך, למלאות את דבריך, ולהשיב מענה על ספרך, לא במרד ולא במעל עשיתי זאת . . אולם מיום הפרדי מעמך עדו עלי כמה הרפתקי, לא יכילם ספר, עברו למעלה ראש עלמו מספר ומרוב חשקי (41) später (41) והנני שר לבח אהבחך עתה באתי לעורר האהבה הגדולה לדבר אליך פה אל פה אחרתי עד הנה . . . ועתה אתה איש האלהים קדוש הבט נא נעין החתלה. Unser Werk ist schon benutzt von Josef ibn Wakkar בפרושו הרב ר' טודרום הלוי והפליא לעשות במחמור הנקרא שער הרזים ולקטתי ממנו - Der Vf. citirt mit grosser Achtung Maimo – מנים שלשה גרגרים לזכר מום מאד הפליא החי השלם רביי משה ז"ל . . בספרו הנכבד המפורסם nides: f. 42 נמוכס, 46b, 95; — סס R. Esra 55b; Mose b. Nachman, im Comm. zum Pentat. in verschied. Pericopen 55b, 59, wo מסום כדפי לפתוך שליו auch מכאיתי כתוב בשמו בכתיבת אחד מגדולי תלמידיו וחבריו, 75, 89, 96, יחכתי מקומו סמקובליי; Elchanan aus Corbeil 56b (P. 82310 erkennt unser Werk nicht = 843 u. 844! s. HB. 17, 95; 18, 21); in der Erklärung der Sefirot v. Mose b. Sal. etc. aus Burgos, mein ms. ואמר הרב השלם הרמב"ן ז"ל בסחרי קבלחנו שמלא: משלה בסלם הרמב"ן ז"ל בסחרי הבלחנו במסורת הגאון הזקן הקדוש רבי אלחכן זייל שבכל מפליאות [פמליות] של מעלה מעוררת וקבלנו בשם .. שהם נפעלות Hai 78 ושנחם .. שהם נפעלות הבלנו בשם .. שהם נפעלות מעשר מעלות: - R. Ascher 78b סמכם המקובל די אשר ז"ל פי פרוש אחר (N. 57 f. 61 (פי לרוך : - (פי לרוך); (unsicher) 96; s. N. 1153; - מדרם ים פרקי המרכבה . . ר' ישמעאל ; 84, 91b סי הבהיר = ר' נחוניא בן הקנה ער סמרכבה u. סקבלה u. א סקבלה u. סקבלה u. oben; ferner 2 im Br. Mus. (Margoliouth, Index p. 95); Perreau 1014; Gh. 135. Latein. v. Fl. Mithridates V. 19110, wo יס מסיר daher vielleicht Comm. Ps. 19 von Nechunja bei Sgambatus, W. 1 p. 909?

על פניו וגו' , end. תפלה לעני נדוך אז דס 191°; latein V. 191¹º; quam Jathom (!) dicunt". Dukes vermutet Todros (CB. 2680); Zunz, Lit. 481 übergeht das; das Alter war ihnen unbekannt. אטר נטצעם לאצומינו יסייר וכו' , end. חפלת הערער אחס סוא וטנומין יסיד וכו' , end. אטר נטצעם לאצומינו יסייר וכו' , end. אוולי אנן sehr inbrünstig. 9 (6 und 6 Bl. zu Anf. und Ende), Fragm. eines deutschen מחוור für Versöhnungstag.

F. 36 Mont. 25. Adar 5058; f. 104 Sonnt. סמעה מחספה, und in verschlung. Curs. מסעה מעחכה אפלה מעחכה אלכחאב לכי אלעזר מחריחי למכחה דלך כחמח הדל אלכחאב לכי אלעזר מחריחי למכחה דלך כחמח ה"כ אפמי שי אלעשר אלאוסע מן שהר כקליו שנח ה"א ומאה ושלש עשרה לילירה משה ב"ר ילחק מ"כ

γρότολό; Sohn des Is. b. Jos. Alfasi? (HUb. 346). F. 1 ist "lib. Dom. Grimani" radirt.

- 210. Pap. und Perg., 222 f., bis 200 schön ital.-rabb., xiv.—xv. J., dann verschied., s. 16.
- ¹ 3 Maimonides פירושי המשנה (HUb. 925), zunächst allgem. Einleit.; 2 35b אכות מס' אכות, s. N. 128; am Rand von f. 35, 35 b Raschi, 94 b zu K. 6 als "aus מיים (s. Gg. מחלוץ, 25); 58b ff. andere Randnoten; 3 94b פרק עשירי מומ' סנסדרין הוא פירוש פ' חלק מכלל פירושי למשנה (nicht in Talmudedd.), woraus vielleicht die 13 Dogmen (Sam. Tibbon's Uebersetz.?) edirt sind, s. CB. 1887, 1935 und Add. - Anf. bei Gg. l. c.; in N. 313 למר הרב הגדול וכו' ראיתי אשר ישיג 342 wind wie 342 וכו' על אמונחכו יקרים וכו' כל בעלי (סשט) לחלס בעשיית התלוות אשר ה' Art. 7 f. 107, N. 313, 10b, N. 342, נס' שלישי und או בס' הדרשות alle 3 והנחתיה und ישבחיהו. עובחיהו 210: למכר Art. 9 (CB. 1887 vorl. Z.) מיסוד und טעיקר umgestellt; 1888 Z. 1 n. 313 f. 11b נפוחה לא תהיה לא תהיה לא הפוחה ib. Z. 2 סתחלף התורה והיא שזאת התורה היא 210 ; עוד תורה אחרת: 313, תבא סיי סוח כי זחת 313, 342 f. 16 wie Mich. 465; N. 240 f. 63b מוכת 313 , ביארנו סודותיה 311 f. 104b כי für כי. Art. 13 f. 107 החורה ר"ל f. 12, 342 f. 17 ענינים, 240 שניני - F. 109 Gedichte über die מנחת זמירתי 2 (ל כמלא ויחיד באין גוף ולורה קדמון ומלוה לעבדו במורא 1), 2 מירתי זמירתי 1), 2 משה א הוכל [חובל .] לקח אותם קרא בקר וגם ערב , Akrost משה , 3 (auch f. 200 עסח and. Hand) תלוי בלי גשם אחד בקדמותו רומם לבדו אז חשיג נבואתו (von and. Hand
- ⁵ 126 Kalonymos [etwa b. Meir? HB. 8, 77] משרח משרח, zuerst die uned. 3 Gedichte (incorr. Litbl. 8, 405; s. HB. 10, 100, cf. Alf. 64), viele bessere Lesarten als Ed. Goldenthal; z. B. S. 21 hier f. 126 אויס בוי מקב בעל פי החלמד כמב בעם גוי לחד , nach K. 6 (besser W. ⁸ 970 als Deutsch S. 90) ein unbekanntes 7., end. המפלה העולה בית אל אין זה כ״א וכו' שער השמים.

⁶ 151 Schemarja b. Elia Ikriti (HUb. 498) פירוש שה"ש, anf. מירוש שה"ש, to פירוש שה"ש, end. פירוש שה"; Vers פֿקס כל פוס (ייסנד: Vers פֿקס כל פוס פור); ייסנד

¹⁾ von Chiskia; Zz., Lit. 506.

Die Stelle . נשלם פיי שה"ש מכלל פירושי הח' הכולל הגאון וכו' und . Die Stelle 1, 2, im Litbl. 10, 56 (cf. S. 794) ohne Angabe des Cod., steht hier nicht f. 152b; zu 5, 10, Litbl. 9, 812 (aus P. 897, König Robert gewidmet; Dukes מירי ij S. iv; vgl. לייג 2, 92, Copie bei mir, s. Salfeld, Erkl. d. Hohel. 95, 155), ähnlich hier 175 b in der 2. Behandlung רחישו כתיים פייז כבר הזכרתי פעונים כי נפש (sic) האנושית בערך לגוף כמו סשם בערך לגלגל כי כאשר הנפש סובלת הגוף . . . והן הן דברי ר' ישמעאל ור' עקיבא בספר היכלות ובאוות אוורו כי כל היודע שיעור זה של יולרנו מובטח לו שהוא בן עולם הבא. ודברי רי שרירא גאון ורב האי בנו העירונו על דברי ר' ישועאל. הוא אונרם בתשובה אחת שהשיבו לאנשי פאס שאין הדברים כפשועם אלא הרי הררים רכו'. — Ueber das citirte GA. s. CB. p. 2561 u. Add. zu 1027. Der Vf. bemerkt (f. 175 hinter 6, 3), er habe den Abschnitt von 5, 10 an nicht genügend erläutert, und kehrt noch einmal zurück. - Die Auslegung, im Sinne des Maimonides, auf welchen mehrmal mit Ehrerbietung (דכנו סגדול אים סאלסים) 175b, 185) hingewiesen wird, fasst die Geliebte als die Seele auf. Salomo habe wahrsch. das Buch im Alter verfasst, wo der sinnliche Trieb aufgehört hat, und ein Mittel zum Ersatz gesucht, wie der Verdauungsschwache ein Brechmittel! 1)

יד 187 Schemarja's 4 Akrosticha: 1. an David Maimoni (Brief an Halberst. 12); 2. scheint eine Widmung von Schriften (אס ספט ספט ספט מלומים ושירים (אס מפט מלומים ושירים), באר 1, 2 beinahe identisch mit Schluss von 6. — F. 188 מלוף וכור מעשת יסודי סתורס ונקרל שמו בישראל ס' אמצירהו Ueber die 5 Grundlehren d. Judent., a. 1346 (HB. 9, 141). Anf. bei Gg. מלוים 1. כ. mit leichten Fehlern, z. B. מלוים 2. 8 v. u. l. אייר באר פירשתי בפ' סרולם על חלום לחד לה 194 בספרי הוא סי אלף סמגן על ישמיע קול הסלותים אין ערוך אליהם (198 סרולם עלתו מספר מיי מלל גבורות רבותינו ז"ל ישמיע קול הסלותים אין ערוך אליהם ואספרס עלתו מספר מיי וולל גבורות רבותינו ז"ל ישמיע קול הסלותים אין ערוך אליהם ואספרס עלתו מספר חסmmen. Vor der bei Gg. mitgeteilten Schlussstelle liest man (198) מיי יגלה עפר מעיניך רבינו משה החכם הגדול בישראל אשר ערחת ויגעת להשיב תשובה של דברי הפילוסוף וכלאים נשול עד שאתרת שהוא מעוד השכל וכו' ואני הכתלל אתר של הוא מוס בתוכה מוס בותי בו אתריה בן החי הכדיב איש רומי ז"ל נועדו עלי רעיוני וכו' מה סיחם גדולת המאמר של בני בניהם ובל היי הכדיב איש רומי ז"ל נועדו עלי רעיוני וכו' מה סיחם גדולת המאמר של הדיב איש רומי ז"ל נועדו עלי רעיוני וכו' מה סיחם גדולת המאמר החלה פול הדיב איש רומי ז"ל נועדו עלי רעיוני וכו' מה סיחם גדולת המאמר החלה בניהם בולה אולה. 37.

9 200 neuer Tit. דנרי חכמים וחידותם; aus הפילוסופי׳ ij, 5; s. 12.

an Paul, ed. in כתב 6; s. 7, 86, Jesch. 8, 40; Gh. 30G; cf. N. 36¹٩. Ein Homonymus b. Elia מי aus Ancona 1495 in Cod. Turin, B. Peyron p. 272.

¹) Die Schrift wird mehrfach angeführt; auch Isak Akrisch (Vorr. zu 3 Comm.) besass eine HS.; Sal. Algasi schreibt sie fälschlich einem Elia um 1390 zu (CB. p. 944). — Zu unterscheiden ist ein älterer Schemarja, welchen Jos. ibn Aknin anführt: Ersch s. v. Bd. 31, S. 56.

ימוסרי הפילוסופים p, s. N. 1072. 12 210 Fragm. aus מוסרי הפילוסופים, s. N. 43. 13 217 Fragm. חור הסורות, s. N. 342; Epigr. יללים השם הכותב העלוב העעונה העדוכה עלת האלהים על פרידת בניו ינחעהו האל וכו'.

קמיע - ; נוטריקון שור (von טור Berg!) und גימטריט; - קמיע ; - פוטריקון פפפח Schedim etc. 16 220b 3 herzbrechende Elegien (קינה) auf die, Donnerstag 15. Kislew 5177 (1416) gestorb., am 17. begrab. einzige Tochter על נערה חכמה לנועה ויקרה 2 . נערה כבודה בח מלך 1 . פודו איננה 3, של נערה בחי פודו איננה 3 . בכה אבי אליה אמיה אינה בחי פודו איננה 3 נין ליתן במתנה ע"כ מלאחי, end. קענה שקדעה אמה ואחיה

F. 2b im Epigramm אומי ל לפלים בשלים בשלים לא בשלים בשלים בשלים לא בשלים בשלים לא בשלים בשלים בשלים בשלים בשלים בשלים בשלים בשלים לא בשלים בשלי

211. Perg., 94 f., zuletzt beschäd., fehlt 1 Bl.? deutsch, punkt. im Text, xiv. J.

Mose ibn Esra, Homonymenverse (חגעים, oder מנק arab. mit Commentar des Isak b. Jak. Auf die 3 Widmungszeilen (bei Dukes, Mose b. E. 21 l. יישר רוכסי שולי עותר מוליד רעיון) folgt Anf. des Comment.; dann 2 Zeilen קס לך מני לורס ולותר שיר mit Comment., Index der 10 Kapp., das Gedicht סנו ליך mit Comment., Index der 10 Kapp., das Gedicht סנו ליך פון לוותר שירות לוותר שירות אונים לוותר שירות לוותר שירות אונים שולים ושירות (so) in ms. Bodl. 135 (Nb. 1466²-4), mit französ. Uebersetz. in Böhmer's Roman. Studien Heft 2, 165, sind nach dem Tarschisch geordnet.

212. Perg., 151 f., vorne beschäd., gr. alte Quadr. Pentateuch, unpunktirt.

213. Tuchperg. und Perg., 200 f., schön span., alt; beschäd.

Maimonides [מ' המצעות] h. von Mose Tibbon, Vorw. mit d. alten Ed. stimmend (CB 1881, ישומן i, Heft 2. S. 1, H. 3, S. 60). F. 4–19 Index über Inhalt und Bibelstellen: חשבון השלות; HUb. 927.

Lehrreich sind die Wanderungen des Cod. (viel verlöscht); verk. Tammus 5085 von Jak. b. Jos. an Chajjim (Zeugen Abr. b. Jeh., Nachmani b. Jos.), von Ch. 1330 (197b); Ijjar אָסָר (1360?) an Enboniak דלונעס in Avignon; versetzt bei Enmazif ישליים und ausgelöst, später in Neapel, auch im Bes. von Astrug אלמלים (so f. 1, s. zu N. 292), אלמלים (der בשליים לפולים oder בשליים (199b, Nb. liest ישליים) und der Erben des Don Crescas דקרנושס (22). F. 2 ist von einer Schuld des Sabbatai b. Abr. die Rede.

- 214. Pap. und. Perg., 162 beschr. f., nach 81 und 88 fehlt 1 f., deutschital., xv. J., dazwischen Hefte, Randnoten u. dgl., span., auch arab. Lett. Ueber den Cod. s. mein: Zur ps. Lit. 13 ff.

² 29 b Maimonides (pseud.) [אגרת סורות neuer Tit.]. VA. 57,

65; Gh. 28, cf. N. 2287.

³ 36—42 b Notizen, meist Alchemie (span.); 36 מפי מחלון, 42 b Notizen, meist Alchemie (span.);

- אלמריטה) Ahmed al-Madjriti (אלמריטה) Ahmed al-Madjriti (אלמריטה) dazu scheint auch f. 138 ff. zu gehören; HUb. 854.

   f. 101 מלה אקטי (so) ליבאבי איקליטיאט מיאט latein.: עלה אקטי (so) ליבאבי איקליטיאט מיאט
- לנות לוכם אורה לוכם (ibn al-Djezzar) אורה und Plato ספר הניסוסים, abgekürzt von Galen, arab. von Honein (ספר הניסוסים b. Ishak [aus dem Latein.]. Hofmann's Beschreibung des def. Cod. latin. 615 in Sitzungsber. d. Münch. Akad. 1867, ij (s. Anhang) ist nach dem Hebr. zu berichtigen, z. B. ij, 12 der "Messias"; f. 114 [n. 13] חלני סוסר ממיסים, also der Arzt Mesi'h (VA. 52, 469; Fihrist 2, 146); HUb. 838.

6 129-34b Medic. Nomenclatur (aus s. g. Synonyma?); cf.

HUb. 838.

- קצולים אין די דונקים און אין די דונקים און ל. i. Jacobus de Dondis (st. Jacob); s. Zur ps. Lit. 13; Falconnet in Mém. de l'Acad. des Inscr. xx, 445 (wo Sédillot, Mater. i, 293 u. Mém. prés. p. 13 citirt wird); Libri, Hist. des sc. mathém. ij, 220. 143 קסילם סדרך, 144b פרק ששה שה און, סשרים המושלים . . . המלחם כחובים במעשה מרכבה רבה פרק ששה שה און, סשרים המושלים . . . המלחם כחובים במעשה מרכבה רבה פרק ששה שה און, ממחמלים הוו לוירירון ביסרירון ביסרירו
- ⁸ 154 מעשה בילאר מלך השדים; HUb. 887. Unter den folg. Notizen (156 b ff. span.) f. 158 המנה כינו של הרמב"ם להעיל אימה יחירה של כל בל בל המירה של כל בל המירה של כל בל המירה של כל בל המירה של כל בל המירה של המירה של כל בל המירה של המי

⁹ 159 מאמר בסמי המוח (Schanak) dem Inder; ed. in mein: Zur ps. Lit. 88; HUb. 936.

¹⁰ 159 Paulus [von Aegina?] ספר בעניני סס העות HUb. 668.

- 11 162 Martin de Lucena (לוסנס?) Specifica; HUb. 809 (falsch 7).
- 215. 212 f., deutlich, span.-rabb., um 1500? lat. Randnoten (nach Notiz von Oefele 1752) von Card. Aegid. Viterb.

Kabbal. Sammlung, fast identisch mit N. 54.

- ¹ Jos. Gikatilia (Chiquitilla) גנה אנו, wie Ed. (anders Gh. 65); über die Zeit s. CL. 89; HB. 9, 138.
- 2 181 (in N. 215 סטר סייסוד, wegen des letzten Abschn. von 1?);
  N. 11¹⁰: פירוש הניקוד und "Abr. b. Sam. Sefardi" [Abulafia];
  anderswo סודות סטקוד, סוד דרכי הניקוד Hb. 53³; R. 1390²⁴ (HB. 21,
  10); Br. Mus. or. 1055 (List p. 61). B. Peyron p. 106 (Tur.
  71) vermutet Asriel ohne Grund (s. ausführlich Gh. 110 P.);
  abweichende Rec. von ¹ Teil iij; ob latein. v. Mithridates V. 190²
  (HB. 21, 113)?

סוד סדר ספירת העומר שקבלתי מסרג כי משה סיינפה (פיינפה) ³ 197b סוד סדר ספירת העומר שקבלתי מסרג כי מסרג כי מספירה של העומר היא הי'; end. יכו"ה יהו"ה והמגין יצין; end. יכו"ה והמצין יצין; Ep. 12 CB. 2521 ליכפא (fehlt im Ind. geogr.), R. 1221 (p. 107); vielleicht

von Abr. Abulafia oder Schemtob [ibn Gaon?].

- ^{4} 198 פירוש עשר ספירות ספירה אי כ"ע זו רוס מעלה בס' ילייה, end. (יניה שער ספירוש עשר ספירות ספירה איס פיים וו רוס מעלה ביס"מ קיים (במהרה וכו'), and. Rec. in Fl. 44, 14^4 (f. 21b-24, fehlt bei Bisc.), in meiner HS. 15 f. 149b-52 und Opp. Add. Qu. 3 f. 29b (Nb. 1944^3 d, s. oben 112^{31}), anf. חוה מעלוי והאחדות ביס"מ הוה למלך וכו' שור ביס"מ הנק' יכין ובועז איס שור הביס"מ הנק' יכין ובועז איס שור הביס"מ הבי

geblieben. (Cordovero, Pardes f. 78b נפיי סספירוס). Die Erklärung des Alphabets unter Sef. 2 f. 204 לה יש לה ב' לדרין שלף יש לה הוד Figur (cf. N. 96 f. 327b), end. 205 כסכמה יסד ארן והבן זה dann Nomenclatur der 32 Pfade, end. (מדרי גדולה לייב (מס). S. auch N. 325⁵.

 ^{7} 207 a) N. 240^{11} (311^{12}) פירוש של קריש ימגדל וכו' על שם סבים (מיסום מיסום של קריש ימגדל וכו' על שם סבים, ausführlicher, nicht kabbal.; s. Gh. 110 M, hier: חוב שיסד הפייט נויי ליינ נועם נחיבוחיםם, fast identisch mit a, daher nur angefangen.

שם של ע"ב (מר בולם בולם מר ב

¹⁾ סמכדק in סמכדק f. 110 Ed. 1870. — Eine and. Recension v. Mose de Leon s. HB. 10, 160 unten.

Cat. codd, b. M. I, 1,

216. Perg., 245 f., 3-13 ergänzt, kl. ital. mit vielen Abbrev., teils verblasst; Akrosticha des Abschr. Jehuda bei Rabinowitz ij-v; s. auch f. 18, 66 und 120.

Commentare über talmud. Tractate. ¹ Sal. Isaki, Sabbat def., 18b Erubin, 66 Pesachim, 111 Sam. [b. Meir] über K. 10; f. 119b זם סדר שני לילות הראשונות של חג המלות. יקנה"ז ולא הדם וכו' אני שמעים וכו' אני שמעים לאלה מפי הקדוש וכו' ובין חשובות הגאונים מלא רבינו וכו' יהודה בר' אברהם שמענום לאלה מפי הקדוש וכו' ובין חשובות הגאונים מלא רבינו פסח וכו' מעמו של פסח מפיו. סליק ענין חובת פסח (hB. 11, 77 (nach Rabinowitz 2, 11 aus מוסף), 161 Sukka def. und ergänzt, 188b Beza, 207b Rosch hasch., sehr def., 228b Chagiga mit המוספת הווחרים.

- 3 120 Eljakim, Joma אָבעת ימיס קודס ליה"כ מ"ל מביתו וכוי מפרש בגמרא 158 ff. wie Ed. Raschi f. 84 b ff., benutzt von Rabinowitz, Varr. Lect. Bd. v.
- 217, 218, (iij. Bd.), 219. 327, 347, 273 f., dazu 5 f. Qu. und 3 in fol., sehr schön, span.-rabb. des Jesaia b. Elieser, ehemals תכני סגוסש, jetzt Franciscus תנים סגים, Dienst. 24. Cheschwan 5297 (1536) für Widmanstad.
- us verschiedenen HSS. (cf. N. 20, 203), worüber Widmanstad's Index Auskunft giebt; Landauer, Litbl. 6, 323, 342, missversteht und spricht von "schönen erklärenden Bemerkungen" (in der That kurze latein. Inhaltsangaben), unedirten hebr. Stellen (vielmehr bekannte jüngere Supplemente u. dgl.), als Beleg für seine Hypothese; cf. meine Abh. in Sitzungsber. 1875 S. 174. Genaueres, wenn der Raum es gestattet, im Anhange.—Bd. iij (N. 218) enthält ausserdem:
- 2 242 יספר חיקונים על סזוסר 242; cf. N. 12 f. 130; die 1. Vorr. und N. 14-7, 23-6, 29-32 fehlen, das Andere ist anders geordnet als die Ed., sonst wenig verschieden. 3 324b אידרא (נשל); Widm. notirt Varianten. 4 346 b איור האלפא ביתא ע"ד סקבלס, die Auflösungen (cf. ליולל 1. 28 und N. 594) scheint der Abschreiber selbst nicht überall verstanden zu haben. Anf. א' עושין ממנס ב' יודין האלפא בור אומיום קענום אלף דויקרל ללדס וכוי ל"ב אומיום קענום אלף דויקרל. 5 347 מיו דפרמשמל.

220. Tuchperg. und Perg., 65 f., span.-rabb., xiv.-v. J., teils verlöscht.

1 מפר המונות Nahrungsmittel und Heilmittel, von Abu Merwan-Abd al-Malik ibn Zohr, übers. von [Natan?] b. Elieser, gen. אמר ליטרין, dessen Distichon und Vorw. teils verlöscht; dann אמר המחבר וכו' שבח (לחל?) בורא הנשמות וכו' שאכתוב במזונות וברפואות אשר יקל עלינו

יוסיף בו נהגתו (so) יוסיף בו לחלחם. Unicum; HUb. 749.

2 34 Avicenna הסדר הקמן (f. 1b im Index להכלל הקטן הסדר הקמן), h. von Mose Tibbon in Montpellier, im Ab [Juli] 5032; Index der 10 והראוי, anf. i, K. ו הסרט המים הכות המלדם המלדם המלדם המלדם המלדם המלדם המלדם המלדם המלדם המלד המני שהיתם הכוונה ולא המנים להביא הענין אל הרופא אלו דברי העותיק לא דברי הכותב ולא ברו המעתיק לאו דברי הכותב Unicum; יאטיעוסו אם כתב והעתקתיו כי הוא ספר דברי העותיק אלו דברי הכותב HUb. 671; andere Uebersetz. in N. 4172. Das Original אלקאנון אלצגיר terschieden vom מולו המלדו המולו שלצגיר.

מספר עריב הרופא. מרקחת הבלאדור יחדד השכל וכו' ואמרו ששלמה 44 b מספר עריב הרופא. מרקחת הבלאדור יחדד השכל וכו' (HB. 14, 58). גם זה המלך חברו בתחלה וכו' (HB. 14, 58). גם זה מעריב בכתב' לסידר היהודי הרופא מוסיף בבינה s. N. 295⁵; HUb. 696.

מראות השתן אשר כתב אבן זהר לבנו בלשון קלרה הם עשרה שערים. 65 לבר מראות השתן אשר כתב אבן זהר לבנו בלשון קלרה הם עשרה שערים. Uroskopie von ibn Zohr (welchem?), unbekannt; HUb. 751.

221. F. 5-273 span.-rabb., Ende xv. J.? Randnoten, meist Conjecturen (5), oder corrupte Stellen, durch 2 Punkte bezeichnend. Index f. 1b und Rand f. 83 von Widm.?

ליקוטים מספר אחד חיבר אותו ל' יוסף בן אברחם בן וקאר בלשון ערב 1 אמר ר' עזריאל ז"ל כל ברכה שאין (מ: וכל מה שנמלא בו בלשון עברי העתקתי אותו בה חתינוה וברכת ההודאה ושלש ראשונות וכו' ונואנור הנוק ובלים בא"י אנייה אקביו והסולה היא סוד המחשבה .end , תמלאכו מפורש באות הבית. אשר ילר את האדם שיכ שיכ מעתקנו מתקום אחד "iber Gebete bis Neujahrsmusaf und ihre Beziehung zu den Sefirot. Asriel wird mehrmal citirt, z. B. 7b: השמים מספרים המזמור הזה :f. 8: כחב רייע זייל שקבל בסוד (so) מהיר ילחק זייל התפליג בפירושו הרב ר' טודרום הלוי והפליח לעשות בתחתרו הנקרח שער הרזים ברכת כסנים Bie Verweisungen, z. B. f. 5. ברכת כסנים שלשה גרגרים נים ל11 (sinden sich in c. b) מתלאנה כפי [בפירום .[?] השתוח באות היוד המקדם ככגד הלכות וכה"ג ככגד יסוד . . . בספר הבהיר א"ר יכאי וכו' ארץ ושמים. ,אות א' רווז לכתר אבי הנחל בפסוק אל גנת 12 (c) .חה לקטנו ממקומות מפוזרים Nomenclatur, entsprechend den letzten Kapp, der iij. Pforte des hebr. [übersetzten] Werkes יסודות (Ersch und Gr. s. voce Josef S. 102, Col. 1 Z. 17: "dann die nachtalmud.", lies "und die nacht."), worin unsere Partie der Bequemlichkeit halber hebr. blieb, bis auf die Ueberschriften und die Einteilung, die hier arab. copirt ist, also ומן ניר אלכן und ייד מון ניר אלכן (14b, 15 am Rand mit arab. Lettern und hebr. übersetzt); 26b-27 פי דכר דכר אלפלל פי דכר גמליאל כנגד יסוד לילים (lange Stelle). Ende ללספירום למפירום

כל זה העחקחי מספר אחד חבר אוחו כ' יוסף בן אברהם בן הברהם בן כנגד מלכות וקאר אשר חבר אוחו בלשון ערב. ומה שמלאחי בו בלשון עברי העחקחי אוחו. והחכם וקאר אשר חבר אוחו בלשון ערב. ומה שמלאחי בו בלשון עברי העחקחי אוחו. והחכם הכזכר הזכיר בחיבורו ברוב מקומות דעות כמה פילוסופים ורופאים ובכללם בן רשד הכזכר הזכיר ואבן סינא וחמסטיום ואבוכלר אלפראבי ואבוחמד ואבו עמראן ואבו ואבו מלמני וואליטום ואבן סינא וחמסטיום ואבוכלר אלוליד [= בן רשד?] והרבה אחרים und Schemtob (HB. 14, 81) passt auf diesen Teil (cf. auch P. 7935; הקבלה שהי שהו [wo?] bei Grätz 7, 444 aus i, 3 und 8; cf. N. 321). Die Leydener HS. zählt die vorangehenden Kapp. nicht. In dem weniger geordneten Auszug des 2. und 3. Kap. (s. N. 240) פרי יינ מדות אמר הרמב"ם (כר' הרמב"ן) זיל הני השמות אשר והטעלר המדות וכו' וועםר המדות וכו' ווכעםר המדות וכו'; ואבר המדות וכו' ווכל הני השמות ובו' ווסעשר המדות וכו'

- ² 31 ליקוטים מס' אחר שער השואל והנשאל וסתשונות ופירושם; s. N. 11³. Der Copist bittet, die Fehler seiner treuen Abschrift zu entschuldigen etc. ³ 38 מור מס סספר, d. h. wohl aus dems. Cod.? s. N. 92⁹.
- ^{4} 38b פירוש שעמי הנקורות וצורתן (Benjacob 280 n. 125 מלמר 459 n. 120 פירוש שעמי (פי' על לגדס 120 הבלל 120 ישעמי השעמים ל ^{5} 41b שעמי השעמים; ^{6} 45 שער הכבוד ישער אחר אחר אחר; s. N. $^92^{15-17}$. אחר אחר אחר אחר אור ישער הסוד וכו'; s. N. $^92^{15-17}$. יסו שער הסוד וכו'; s. N. $^92^{19}$.

¹⁰ 83 Elasar b. Mose ha - Darschan (um 1250?) ליקוטים מס' (ליקוטים מס') s. HB. 14, 64; Zz., Lit. 622; Perles, Beitr. 145.

222. 123 f., deutlich, span.-rabb., xv. J.

Sammlung kleiner Haggada's u. dgl. (HB. 12, 75, cf. 9, 80) mit Ueberschrift מפר המעשים לחחיל ספר המעשים.

¹ Midrasch über Ps. 113 ff., als אל מדרם פל. in עדרם סמדרם v, 87,

s. S. xxxii.

- ² 23b פרק חסידות עדה קדומה כי יוסי בייר משולם, end. פרק חסידות עדה קדומה כי יוסי בייר משולם, end. פרק end. וגרי מפלי בס aus Taànit (CB. 608, 2067, Bechai, Herz. ix, 6); Benjacob 359 n. 1943.

⁶ 46 מעשה ניתי שלמה Salomo und Asmodai; CB. 606 n. 11; HB. 9, 16. ⁷ 47b פרק שורה; HB. 13, 103. ⁸ 50 ענין כסא שלמה ענין כסא שלמה v. ⁹ 56b מנסך לופיס, אינלפך לופיס v. ⁹ 56b עוס שלוס, bei Taussig, עוס שלוס עוס שלוס 76 ohne den Schluss (HB. 12, 76; DMZ.

28, 631).

ליקוטי wesentlich wie יצירת הולד כ' אליעזר אומר האים מזריע, wesentlich wie

ספרדם (CB. 353 n. 3575, cf. Tanchuma, Zus. פקודי; i, 155); nach אין מפר אלון hier noch etwa 3 Stücke, end. לל עולה ולא שכחה אתן.

11 65 b אליהו זייל (אירהו אייל אליהו אייל (אירהו אייל אליהו אייל (אירהו אייל אליהו אייל (אירהו אייל אייל (אירהו א

15 76 פרק ר' יוסה (יוסי) ר"י אומר כל המתפלל אחורי ביה"כ, Aussprüche

יניתו ברכות על רחשו Jose's end. יניתו ברכות

סיס Taussig 74); an סיס Taussig 74); an סיס מיס Taussig 74); an סיס מיס מיס מונים [סלומות] וסנמות schliesst sich das Alinea ועוף לרנות סכל T. 72 bis 73, so dass das Ende f. 80 b שמר, gegen HB. 12, 76.

פירוש קדיש מפני מה מקנו גאונים ע"ה לומר בקדים יי דברים 80b, end.

ואין לסור ממטבע שטבעו חכמים זליל.

 ^{18} 82 אבות דר' נתן ^{18} 82 אבות דר' נתן ^{18} 84 אבות דר' נתן ^{18} 82 אבות דר' נתן ^{18} 84 אבות דר' נתן ^{18} 82 אבות מעלו לרטנ"י ^{18} 82 אבות ^{18} 75, ^{18} 107 אונט לרטנ"י ^{18} 118 אבות אפריים מקני ^{18} 118 אבות מקני ^{18} 119 אביים מקני ^{18} 119 אביים מקני ^{18} 119 אביים מעשה מהיה בימי ^{18} 119 אביים מעשה מהיה בימי ^{18} 119 אביים, ^{18}

223. Perg., 54 f., ital. xv. J.?

[Mose Kimchi] Commentar über Sprüche, kürzer ed. unter d. N. Abr. ibn Esra (CB. 1844, als uned. im Onomast. zu David's Wörterb. p. xxxviij). Vorw. in ישורון 6, 102 (סשור 1871, 5, 23), end. wie Ed., ohne Epilog und Gedicht a. 1178 (Sonnenfinsternis, לולר 2, 192), cf. ms. Berl. 11; Vorr. u. Verse auch bei Berliner, אללל 1882 S. 36; Mag. 9, 179 nimmt darauf keine Rücksicht.

M. Kimchi nennen die Bes. Natan und Abr., Söhne (so l. HB. 14, 41) Jechiel's בסס (Monte Santo, cf. Friedländer, Essays p. 204, wo p. 205 Jechiel übersprungen ist, s. HB. 18, 110; — bei Abulafia unten N. 285² vij = Monte Barbaro, nach Berliner's Ansicht hier Rom, wo auch מסט für San Lorenzo u. San Giovanni). Abr. und Sabb., Söhne N.'s erbten den Cod. Card. Dom. Grimani's Name ist radirt, nach Notiz (Oefele's) f. 2.

224. 139 f., deutsch, xiv. - xv. J.

Chiskija b. Manoach חוקוני, Vorw. fehlt; in einige Pericopen eingeschaltet Midrasch תנחומא, teils mit dem ed. (Jelamdenu)

stimmend, ניסייע vi 91, xxiv; s. Buber zur Ed. S. 148 ff.; f. 137b Verse aus der span. Schule; unt. And. אדס ולא אדס 15 זכרי חכמים) אדס ולא אדס i, 1).

F. 137 Sal. b. Mose, Arztes aus Rieti (cf. 232), verk. an Raf. b. Abr. (N. 119), Rom 4. Adar ¬¬¬; f. 139 Sal. b. Abr., Arztes, und Jechiel mit Rasur. Zeugen Jechiel Chajjim b. Josef Kohen u. Gabriel b. Immanuel.

225. 200 f., nur 17-89, 94-191 beschr., kl. deutsch ital., rohe Figuren, xv. J.?

Mathemat. Abhandlungen, vielleicht von Mord. Finzi (1445 bis 1473) nach latein. (oder span.) Uebersetzung (eines arab. Originals?), mit Randnoten. Die Einzelheiten sind noch sehr zweifelhaft; HUb. 585/6.

- ¹ Geometr. Compend. (neuer Tit. סמדידס) in 11 Kapp., anf. (nicht אוד), aber nur 1 bis Anf. 5 des Originals, mit Noten des (ersten?) Uebersetzers, ergänzt (f. 53 ff., f. 56 die 3 höheren quadrat. Gleichungen) bis Ende 5 (f. 59, wo שם להל לדע שש שו האס משר לא לדע שש שו האס משר לא לדע שש Original oder Verf. unbekannt); dann einzelne Lehrsätze (nennen Campanus und Nemorarius), deren Verhältnis zu Original oder erster Uebersetz. unsicher; f. 74b להלום לני מוס המלח לינס מסקדשות בעל הספר לני מיום דבר לחני להעתיק שקר לאליים וכו' מלחר שליני יודעו וכוי ובעבור כי לל כרלה לי סיום דבר לחני להעתיק שקר לחרים וכו' מכליה בחיני הכני בל בלחלעות [בהתללות?] חדשים וכו' ובהשלם זה לחרים הכני בל בלחלעות [בהתללות?] חדשים וכו' ובהשלם זה לחרים הכני בל בלחלעות (בהתללות?) לד כי העתקתים דבור לחר דבור לחר דבור לחר דבור לחר Raum es gestattet.
- ² 95 Abu Kamil, algebr. Schrift, identisch mit einer latein. anonymen in P. 7377 A f. 71b, anf. "primum quod necessarium" [vorangeht dort f. 68 der Commentar des Valens, übersetzt von Abu Othman Sa'îd etc., latein. von Gerard; = חתכולות המספר P. 1029⁷]; HUb. 594.

3 155 Abu Kamil (ວ່າກ່າວ und ວ່າກ່າວ), d. i. Schudja b. Aslam, über regelmässiges Fünfeck und Zehneck¹).

למר אבו באמל (occultum) במחרת מה שלריך ביאור מן הכחלה (occultum) במחפר (in hadras ההשואה דיל קובראמיינט"ו אידי לקונסרונטאמיינט"ו (sic) על הקודמים לנו חה בידיעה ובחכמה בהס מוסיף על מה שכחבו הבקיאים בגימערייא שידעו ספר הא קלידס וספרים אחרים: הנה אניח עוד בהם מוסיף על מה שכחבו הבקיאים בגימערייא שידעו ספר הא קלידס וספרים אחרים: הנה אניח עוד ונבאר בספרנו זה שיעור כל ללע מללעות כל אחד מהחומשים ומהמעשרים אשר ללעוחיהם שווח ואיוחיהם שווח אשר חקיף אל מחומש ואל מעושר ידוע שוה הללעות והאיות או שיקיפו כל אחד מהם אל קוער העגולה אשר חקיף) אל מחומש ואל מעושר ידוע שוה הללעות והאיות או שיקיפו כל אחד מחמשה עשר חלקים ממקיף העגלה ושיעור כל ללע מללעות והאיות כאשר היו יודעים השיעור. ושעור הללעות המשולשים מללעות המחומש והמעושר שהם שוו הללעות והאיות כאשר היו יודעים השיעור. ושעור הללעות המחומשים ובמעושרים (והמעושרים בורמים בעורת רב ויעידו על זה בעלי המספר אחרים בלעדי אילו כבאר בספרנו זה אשר הוליאר אותם הקודמים בעורת רב ויעידו על זה בעלי המספר והגימערי"א אשר באמנו זה ואשר כחבו לנו דברים מן הקודמים בעורת רב ויעידו על זה בעלי המספר ויעות השם היכול לחבר הכאוי מה ולשר כחבו לנו דבריהם מן הקודמים ביורת ה מחפר והגימערי"א אשר באמנו זה ואשר כחבו לנו דבריהם מן הקודמים בידיעת המספר והגימערי"א לשר באמנו זה ואשר כחבו לנו דבריהם מן הקודמים בידיעת המספר והגימערי"א לשר באמנו זה ואשר כחבו לנישר מה שננים אל הבנחו וישתבת היולר ויחוכן.

⁴ 166 b über unbestimmte Gleichungen.

226. 122 f., span. Curs., xv. J.? Vorbl. Perg. מתכי תשישעכי תשה פל. don תתכי תשישעכי תשה דערין, in GA. Isak de Latas S. 98; 124b שלוים דערין.

Averroes, mittl. Commentar zur Metaphysik, h. von Kalonymos, hier a. 78, s. N. 244⁴; Anf. def.; Tr. iij f. 8, iv f. 18b, v 33, vi 41b, vij 49b, viij 54, ix 63, x 74, xi 87b, xij 101b—117b; zwischen 117—8 fehlt Anf. xiij, 1 Bl.? HUb. 160.

227. 133 f., orient. (afrik.?), alt.

Chananel פֿירוש מס', Ed. Par. 1868, ohne Benutzung von V. 128; cf. Gg., j. Ztschr. 6, 148, 151; HB. 10, 100 (R. 13796), 14, 60; über Chan. b. Sam. s. Alm. 311, סכרישל 6, 94, 403. Ueber den Vf. s. Berliner, Migdal Chananel, Leipzig 1876.

228. 183 f., zusammenges., verschied. span., xiv. - xv. J.

Sammlung von Fragm., Notizen u. dgl., meist abergläubisch, teils verwerflich, stark emendirt und glossirt, schwer zu sondern (Benjacob 285 n. 261). — י ungeordnete Bemerkungen zu מרק ייינו וכנוד סמס מלא ירלס מסממכן סיס מורס על שלמות Gabirol f. 29 b zu i, 57, ist, wie Anderes, aus Palquera? — f. 32 chiromant. Notiz.

³ 49 לוס סמקבר הגורלות, Einleit. u. Gebet HB. 6, 121; Nachahmung des לוס סמקבר הגורלות N. 235⁴; HUb. 869. Die erste Antwort Adam's (f. 43) ist ספקד אם הספורס אםר קנים מסרה ממכרנה ותרוים בה כפי רלוכך, die letzte Esra's (f. 59) ישורך ויפלטך (לא יבא עליך כי הבורא ים' ישורך ויפלטך (לא יבא עליך כי הבורא ים' ישורך ויפלטך.

פירוש סזקן סנכבד ספילוס' עלי בן רל'ואן מס שנסתר מס' גאלינוס ביסודות 60 פירוש סזקן סנכבד ספילוס' עלי בן רל'ואן מס שנסתר מס' גאלינוס ביסודות סרפואס (CL. 330 ist fingirt; Benjacob 418 n. 293); mit Text Galen's [nach Honein?]; HUb. 735; Mtschr. 1893/4 S. 366.

השם אלח השם Lil. "Jeh. b. Sam. Levi" aus Cat. אולח השם בולח השם Lil. "Jeh. b. Sam. Levi" aus Cat. או בול הייי ליראיו וכו' כל החכמים השלמים וכל מולים וכל קבלה וכו' והוא קבלה סייחוד Juden und die Nationen schrieben Werke darüber. Ueber 10 Gebote, Finger und Sefirot; האו ולפיכך רליתי לגלות וכוי רמזים ע״ד ראשי פרקים בגלגול גלגלי שמו ית' 41 end.

מכמים לדיקים וחסידים. Der Copist hat Einiges eingeschaltet. b) 86 מה בקבלת הרב ר' משולם הלרפתי (1 יהוה ולרבינו 86b ; שקבלנו מן הס' הנק' רזיאל שתואל יהוה וכוי יהוה והוא לרביכו בי אברהם מקלוכיא וההא מפיק שלא לגלותו יכים לפרושים וחולם חני סכותב וכו' c) 87 sog. praktische Kabbala, Beschwörungsformeln durch magische Zeichen, Namen, Kreise und Buchstaben in verschiedenen, vielleicht unzusammenhängenden Absätzen, anfangend: העוסק בדבר זה לא יעסוק רק בניסן או בחשרי ולריך להזמין מלי ist ein Ort וילון, und darunter der Ort מלי, und darunter der Ort [der Drachen!], wo es menschenähnliche Wesen giebt ומסנסנים בטסכס ובפרישות כמלאכי השרת וסוד השם כגלה למו ויש להם רשות להגלות לכל אדם אשר הש"ם חפץ בו ולגלות לו סוד עליונים ותחתונים ומה שעתיד להיות ואפיי הקץ משכת מחקע"ד וחילך; dieses Jahr 1214 der Erlösung ist beinahe das von Maimonides berechnete (Zz. Gg. j, 9, 106), vielleicht absichtlich genannt, um dem Stücke ein höheres Alter zu geben? f. 88 ein drei-חם קבלת החכם כי שמואל בן חבון (so) זלייל שקבל מחרב faches Orakelschild שלה היה לפור לי עזריאל רי"ת; dann der שם הדורם או. HB. 6, 121; 89 שלה היה מפי סרב und עושה הר"ש בעל החום' וקבל אותה מהרב הגדול ר' ילחק מגירונא ז"ל כל מס מוב פלכו (Asulai i, 86 n. 75, gegen ij, 85 n. 65; HB. 8, 88 1. Z.; סלקון בitbl. 6, 148); 91b Engelnamen; 92 סלקון; dann bis 93b unbeschrieben.

יש בזה הקובץ סינוניתאש וס' קטן ברפואה וס' וס' מולה הקובץ סינוניתאש וס' קטן ברפואה וס' (arab. בדבוב המעולה של האלכיתיאה והרבובחאש [?רבו באת [arab. באת הפרלוף וס' הכרת הפרלוף וס' הבינו משה [s. 214] וחכתת השרטוט וס' סגולות האבנים וס' הכרת הפרלוף וס'

ים' אלקביט טלה מתשלחו בחדש מרק האלקביט טלה מתשלחו בחדש מרק אלקביט טלה מתשלחו בחדש הוcht aus Alcabitus; auch Einiges spanisch; Anf. שלה מתשלחו בחדש

Wohl b. Mose b. Jeh. aus Beziers; Zunz z. G. 165, 478-9; 480 (596 getrennt); cf. Gross, Abr. b. D. 16.
 Daher wohl מעולות סכוכנים וחולות neuer Tit. von 7.

ואם ישאל יחיה עד פ' שנה והשם יודע Ende אורם והוא ניסן ומועיל לשולחנים אלה הדברים מלאתי לנכבד רי משה בר' שמואל רבאליה פ' כי חלק 111b (b .האמת ס' עמו שנת ק"ו בטורטושה (HB. 11, 135; 12 S. vi) בי ממו שנת ק"ו בטורטושה היולא מדלתי ביתו וכו' וילא אדם אחד או אשם אחת לקראתו Lebensregeln, anf. היולא מדלתי ביתו וכו' וילא אדם אחד או ישב בביתי, Ende 112b לומות טובים מאד dann Arab.; 114 Recepte etc. c) 115 שור תרוים aus dem arab. בריאות החיים, latein. Salus vitae von Joh. Pauli, h. aus wob o von David b. Jomtob ibn Bilia (Villa?) Donnerstag 'לכסים (?) March. סלפים אמר ג'ואן פאולי הייתי באלישאנדריאה עיר מערי מלרים ומלאתי ספר (1338), anf. אמר ג'ואן פאולי הייתי באלישאנדריאה הנקרא בריאות החיים והיו כתובים בו אלו הענינים והביא נסיונות גדולות אשר הם למטה כחובות מסגולת עור הנחש והם כעין הסגולות המלויות באבנים והספר הזה חברו (ס)מלך (אחד מאלערב) הנקרא הכלב הגדול. ואלו הן הסגולות הכתובות בספרו והוא כתב אותן על דרך נסיון אותי. אבל אני בודאי (!) העתקתי הכל וולשון הגרי ללשון לעז בחחלה תכוון ליום מלוי הירח בחחלת מעלת מזל טלה וחקח עור הנחש ותשרפהו באש עד לעפר ואחר כך תקח האפר ההוא ושמרהו היטב ותמלא בו אלו שאם תוכח (sie) עם n. 6 הסגולות. הראשונה היא כי הוא מועיל לכל מכת הראש מחדש שום חכם בשום חכונה וחכים ווחלו האבקים תחת לשוכך לא יכול לכלחך לעולם ואכי ולא שישוה לו במעלה .end. גואן בחכתי זה פעמים רבות Der Verf. heisst סכלב סגדול (neue Randnote סכלב סגדול), d. i. Grosskhan (HB. 10, 10), im Latein. Alcharius, Algani, Alcaus; HUb. 806. — Eine kürzere anon. Recens. f. 182b: היא סגולת החלכים באות הל end. בהיות הלבנה בחוספת. חכמת השרשוט נק' בלטין סירותנסיאה. שתענו תספרים ואותרים כי 116b (פכתת שלשוטי סידים; ein tugendhafter Mann brachte aus England ein nach einer Offenbarung an einen dortigen Frommen (Randnote 'מתר המעיין לפי דעתי כל זה כזב וכו' beruft sich für die Tradition auf Scherira, CB. 10274). - 119b מער במרגליום, 120 האריך האמה 120 !! 122 נותב בותב מחלה הקיו שהיה עולה המושר mit Igelblut; dann wieder Krankenorakel durch Berechnung. e) 123 מי שמולו טלה כוכנו . - 124/5 Verschiedenes.

⁸ 126 geomant. Loosbücher [גורלות], teilweise anders in N. 294³, 299⁵; Gh. 58. a) מתר סס' ל' לצרסס בן עזרל תכלב"ס מתשליך נקודות ותקברס (Abteilungen etwa f. 129, 136b, 140 mit Anführungen eines Abu Zakkaria; 157b mit Anführungen des מעלל וכו' קרקע עוב 174: קפרדי aber N. 294 f. 118b geht weiter; HUb. 857/8. b) 114b, 115, 181b 182 hydraul. Maschinen; מ' השאלות הברורות שער נעניני 180 f. 182 s. oben 7c.

F. 94 ויב"ן (?) משה פרפוליר יכ"ר.

229. Tuchperg. und Perg., 158 f., span.-rabb., bis 93b eleganter; Tammus 5055; f. 1 span. פניין כספי ילסק יו"י בכייר ילסק עיים.

¹⁾ אלמס המאלים in Cod. Poc. 289 B f. 164; Jos. (zu bericht. Nb. 2157) u. Mos. אלמס in dem GA. des Aderet ib. f. 159; HB. 8, 88; Mag. 6, 115! Cat. codd. b. M. J. 1.

¹ מדרש קינוח, Midrasch Threni.

² 97 אלה הרברים רבה, Midr. Num.; Berliner, Raschi xx, 152 b; K. 1—2 von Rabinowitz ed. in סנשר, Ende Jahrg. 7 (nach Mitteilung Berliner's); s. Buber ליקומיס 1885 S. v.

230. 88 f., nach 15 fehlt 1 f., 20 2 mal, span.-rabb., xv. J., im Arab. und nunterschieden, auch arab. Schrift kommt vor.

Josef ibn Wakkar b. Isak b. Mose, astronom. Tabellen (auf neuem Vorblatt ס, וואס), insbesondere für die Breite von Toledo für a. H. 720–840, arab. verf. 760 (1357/8), 38 J. später hebr. bearbeitet; Unicum. — Allgem. Einleit. אורי של מודי של מודי של מודי מודי של מודי של מודי לפודי על מודי אורי לפודי לפודי לפודי לפודי לפודי אורי לפודי אורי לפודי לפודי לפודי לפודי לפודי לפודי לפודי לפודי לפודי אורי לפודי לפ

- 231. Perg., 277 f., iij HSS. (i eine der ältesten), versch. Halbquadr., iij stark abgefressen. Ueber die falsche Notiz in Orient und Occid. 2, 659, 767 s. VA. 39, 309; 42, 61; HB. 12, 85; 19, 35 ff.
- i. [Pseudo-] Asaf b. Berachja (s. HB. 13, 105 A. 3) רפואות (neuer Tit. סי שם כן כח Anf. der Einleit. aus סי שם כן in יסייס iij, 155 (cf. Alm. 125; VA. 38, 88; HB. 4, 22 [l. W. 1 S. 1084]; 9, 19; pseud. Lit. 57, 80); f. 2b fährt fort הם פיכשו הם סק מי מסנוס. F. 5b, auch N. 245 f. 145, s. CL. 372. Eine Hauptabteil. scheint f. 121b (Opp. 1645 § 91, Flor. f. 102) זה ספר המדרם מדרש הרפוחות חשר דרשו וחקרו החכונים לרפח וכוי חונר חסף קטן יוני קץ החד' f. 135 (245 f. 144 b, Opp. 1646qu. f. 161) פל הנשים ההריות ילקף על הנשים ההריות; ואלמדך לדעת אותות 146b; וידבר על אותות השתן 15-6b; וידבר על אותות השתן ist eine alte Formel); fehlt die Uroskopie und Pulslehre des Jochanan Jerichuni (Opp. 1645 § 239, 240), dessen Fieberlehre f. 148b (ib. § 241; s. HB. 12, 85 über סייריקוני qpt f. 36b und כאשר כחוב בתחילת הספר בדברי יוחכן 149b; (149b יהודה הייריחוני: 150b אחלת הברית לשר כרת לסף בן ברכיה ויותנן בן זבדא Schwur (wovon ein Fragm., aus Opp. f. 16, Monatsschrift 1859, 203, vollst. in לכרמל 1, 239, cf. 2, 14; s. HB. 12, 86). Endet hier das eben so interessante als rätselhafte Buch? cf. HUb. 662, 668, 750; יסודות לברי . . . über Monate in Hepner's Cat. 1878 ms. 6: . . יסודות לברי ms. Firkowitz 437, nur 5 Bl.

² 151—154, 166—179 b Antidotarium, nach den Gliedern, und grösstenteils dasselbe umgestellt f. 182—193 b; von hier ab s. HB. 12, 86. ³ 154—165 b Antidotarium ohne sichtbare Anordnung; HUb. 837.

ij. 4 196-7 medic. Fragm.

ועל דבר זה בחנו הרופחים . . לבלחי יעדר דבר זה בחנו הרופחים . . . לבלחי מתח אתותו אקורו הוא איריפילום, end, חכתתם וזה הוא חחת שקדים תרים אסיכלו cf. Mag. 12, 188; HUb. 838. 6 199b . . יס פשר שמות העקרים והעשנים ינקרא גלוסא. אסרו הוא לקטירדא end. 206 ונקרא גלוסא. אסרו הוא בקא"רא; s. g. Synonyma, Buchst. a, b, c (durch p 5 p bezeichnet) und Anf. d (VA. 39, 309); zuletzt von derselben Hand wie 7 כשלם פשרון הדנרים! חשבון ,סיווני סשנה שלכל מזל ומזל באו Rubriken: אווול משנה שלכל מזל שלכל מזל ומזל אלו מפרס בי, astrolog.; zu 208 über Diät nach מקופות cf. f. 9b. - 209b אלו סן כוכניס וסידורן. — 215 Fragm. aus Asaf 141b. — 217 ff. Heilmittel. - 218b ססביע אסף ועל אלו התרופות השביע אסף (aus f. 47). 8 218b-258 Antidotarium, zum Teil = Asaf, anf. ליגודיחון שמועיל (so) אכטידיטוייכה (zuletzt לפורגרל נפורגרל; 258b angef. מסנומה. 9 258b Praktik, vielleicht aus n. 2 f. 260 ליפאליאה בלשון יון הוא הראש. כשיזוע התוח יכאב הראש יתים רבים , חימפילקים n. 15 (273b, Flor. f. 30d) אמוטוליקים, n. 18 לימפילקים, n. 15 (273b, Flor. f. 30d) def.; f. 275 הרופה וליפוקרט הרופה.

232. Pap. und Perg., 142 f., kl. ital.-rabb., um 1400?

- ¹ Fragm., Commentar (Gematria u. dgl.) über Gebete, zunächst ש"ה, anf. ביון לפי שמשכינה כנגדו, end. עד האל הקדום, end. נרון לחה וכו' ולכך אומר ב"א לפי שהשכינה כנגדו, end. כמנין י"י בנל"ך. מחרות מאופל (Rothenburg); dann Hymnus des Meir
- ³ 30 b Jona [Gerondi] ספר היראה und ⁴ 44 סור התשובה, ⁵ 47 (מדרש ויושע) mit uned. Einleit.; HB. 14, 45.

ר' אמכון ממגדנא (so) יסד ונחנה חוקף קדושת היום מעשה מקרה [?שקרה] בסוף הסילוק נכסה מעיני כל הקחל ואיננו כי לקח אותו אלהים זכרה לו אלהים "ד לטובה נשמחו (so)

700; s. Landshuth, Ammude 45; Zz., Lit. 5, 107, 110.

9 59 Isak aus Düren הלכות איסור והיחר, kurze Recension. Index zählt 34 שערים, im Werk bis 10 angegeben (s. ms. Benz. 10). A. Peyron zu Valp. n. 147 unterscheidet ohne Grund Is. b. Meir; s. B. Peyron p. 152.

ענין דרך ארץ 6.85 מנין דרך ארץ, aus מין ד"ל זועל א. 5-8, dann 1-4 (f. 86 Z. 5), 9 (88 b Z. 2) mit Varr.; dann Sprüche über Zahlen, ז' דנרים (so) את ננו (so) את נו (so) את נו (so) את ננו (so) את ננו (so) את נו (so)

ו' דברים כאוורו בכום und החתול אעכו"כ תם וכוי , end. חורה

11 Fragm. einer rituellen Compilation (Rom xiv. J.?); s. HB. 14, 103.

Viele teils radirte Notizen; Sabb. b. Mose, Arztes [??ubb]um, erhielt den Cod. bei Erbteil. mit den Brüdern Hillel und Sal. . . »pp oder . . . pp, 1380 oder 1420? Sabb. b. Jech. b. Mose fun 1383; s. Bisc. 368; cf. V. 46, 90; Zunz zu Benjamin 22, 23, zur Gesch. 212. S. b. Jech. 1427 Litbl. 9, 309 (fehlt bei P. 364; cf. Gg. 6, 190). Jünger scheinen Jekut. b. Benj. und Jechiel vp [cf. CB. 3125; Gg. 6, 191] b. Jekut.

233. Lagen-Ende und Mitte Perg., 196 f., 6 f. Duodez nach 191 (197 bis 203); deutlich, span. bis 175 b.

וא יחלה להקל להקל (עמודי גולה), anf. Mitte § 1, end. יחלה להקל (עמודי גולה), anf. Mitte § 1, end. איי in Perez's Note, s. unter N. 135; איי ohne Datum. F. 177—9 Index von 300 § exel. דיני מקום ; f. 175 b נשלה לאל עזרי ורועי חהלה לאל עזרי ורועי החלה לאל מורי ורועי אייני מקום ולשמור וקראחיו עמודי ברוך יולרי אשר זיכני לגמור וכן יזכני ללמוד וללמד לעשות ולשמור וקראחיו עמודי גולה וכאשר חבנה עיר ליון על חלה נחבוק במלו[ות] החלויות בגבולה בעזרת רוכב גולה וכאשר חבנה עיר ליון על חלה נחבוק במלו[ות]

שמים ושוכן מעלה.

- ² 176 Notizen, Kalendertafeln für J. 270—310; f. 185 für J. 266 ff., vielleicht Materialien zu einem Werke; 194 Memorialvers individual detod detod auch und pros. יראשים סולדום אברסס und pros. יראשים סולדום אברסס; 199 ff. Ergänzungen. ³ 197—8 vielleicht Fragm. einer Hymnensammlung: ¹ לי אל אבושה ריים אברסס בן ססיל [Tetuan? fehlt bei Zz.]; cf. Kayserling, Jb. f. Gesch. iv, 292; Luzz. אלר טוב חו לוח לוח לוח (Akrost. סומל טוב גומל לורי אל חסחר מני (פזמון) עורכי חן גדלוני, ³ (פחיים (אריים) אלהי עוז מהלחי. רפאני ואריש ואריים להלל את שם האל הככבד (בקשה לשבה) לשבה (בקשה לשבה) לשבה (בקשה לשבה) אונר לאריים הואריים להלל את שם האל הככבד (בקשה לשבה) (בקשה לשבה) wie ¹⁻³ nicht bei Zz., Lit. 549). ⁵ (האריים להלל את שם האל הככבד (בקשה לשבה) (בקשה לשבה) (בקשה לשבה) לאפי עוד להלל את שם האל הככבד (בקשה לשבה) (בקשה לש
- 234. Seidenpap., 204 f., bis 145b mittl., zerfloss. span., alt; zuletzt deutsch: (?) מי סשמים וכוי ועוד סי אחד כ"ל שמו [שמע] שנעי אריסעור. מ״ח מיוליקא Beschädigt.

  Averroes השמים והעולם וכו' באור וכו' האור וכו'; s. N. 31; Tr. ij f. 62b, iij 97, iv 123b.

² 146 al-Farabi התחלות הנמצאות, h. von Mose Tibbon; Alf. 64. ³ 175 b Themistius, Commentar zu Metaphysik B. λ; s. N. 108⁷.

235. 130 f., 1—4 gehören nicht zum Cod., 128—30 angebunden, hebr. (deutsch um 1500?), latein. und deutsche Schrift und Sprache, Ränder und Lücken ausgefüllt, Einzelnes absichtlich umgekehrt geschrieben (z. B. Liebesrecept f. 93). Gehörte Trithemius (gest. 1516); s. Serapeum 1864 S. 100.

Sammelsurium von Stücken und Notizen, teils jüdisch-deutsch, auch ins Hebr. übergehend und umgekehrt; eine Fundgrube mittelalterlichen Aberglaubens; Serapeum 1864, 37; f. 23 berichtet der Schreiber, die Türken hätten ihre Pferde und Kamele, mit Säcken voll Staub und Russ bepackt, in das feindliche Lager geschickt, damit beim Schiessen auf dieselben der Staub die Feinde verhindre zu sehen u. s. w. Als Probe der Sprache und Orthographie diene die Beschreibung des "Krebses" (f. 25b): (sic) קים לוייג (1 סייםע עיין קרעבש און אישט גשמידיט בון אייזן און גיט היכדר זיך און בוייר זיך מן בויירט עש לוף ד' [4] רעדרין און שנייט היכדן און בורין לווייצאך זיכלין זיינט ון (sic) לכנין אייזן לו איקליכר זייטן אן דער אכשין עם האט ויר אוייגין וואן מן די אן לויינדט זו שמיישיט עם שטיין און גשרוטן שטאחיל (sic) שטוייק אלז עיין סאגיל דא מיט מן די ויינט כידר ליגיט דען לוייג מג מן מאכין גרום אודר קליין ווי מן וויל. F. 13 Beziehungen zur Tannhäusersage, bei Perles in Jubelschrift für Grätz S. 25. — Mehr zusammenhängende Bestandteile: 1 4-67, 89, 90, 112, 114 elende Abbildung von Kriegsmaschinen [aus Vegetius?] mit spärlichen Erläuterungen in gemischter Sprache; cf. Ser. l. c. ² 67 Vorschriften für Wünschelruten; Beschwörungen etc., teils latein. mit h. Schrift, wahrscheinlich nur excerpirt; s. Perles l. c. S. 32; aus f. 68 bei Güdemann, Gesch. ij, 333; f. 71 Gebete vor dem Punktiren mit kabbalistischer Färbung, z. B. מיזכיר לפינ יס"ץ. ³ 70b Geomantisches, teils latein. mit h. Schrift. לפורי d27 4 החכם חיקן אלו הגורלות והפרלופים והמלכים והבהמות והחיות ביחד והעופות לבד (entspricht wesentlich dem) והרולה להפיל וכו' ולוה אלפזרי הח' והיועץ והמתבר ed. Pseudo-Saadia); Muhammed oder Ibrahim al-Fazari? Nachahmung in 2283; HUb. 868. 5 82 הורלות מן כי סעדים וכבר ניסו וכרי הרולה סוד גדול הוא זה לראות וכו' בלא גורל ובלא חשבון ובלא 84 69. "HUb. 869. להפיל (שמל anderswo als גורלות von Achitofel; ed. von Mai; HB. 6, 122; Hb. 155 (so lies HUb. 870 A. 132); 7 87b Miscellen, astrolog. Räder, Quadrate u. dgl., teils latein.; f. 88 ein astrolog. Quadrat (latein. Lettern) in 12 Verticalcolumnen für Zodiak u. Monate, in 22 Horizontallinien links ein Schlagwort latein. u. hebr., z. B. verkaufen in sämtlichen Feldern schief geschrieben quit od. quait nach einem gewissen System. -- 90b Reihe von

¹⁾ m gilt für eu und ü und au.

Notizen, — Sympathetisches (סגולות), hin und wieder Einfaches, am Rande fortlaufend, darunter f. 93 Liebesmittel, z. B. ein Spiegel, worin "in Frau Venus (וונים) Namen" gegraben werde. Im Text a) Augurien über Gewinn und Verlust, Streit zwischen Gläubiger u. Schuldner, Mann u. Frau, Jude und Christ; f. 92 eine Loostafel und Anweisung, im Kalender Johannes Baptist יסנים שנססך ולא מעלסך כלשו b) Praeparate von Pulver, 12 Fragen an den Büchsenmeister etc. (Serap. 1864, 100), deutsch in hebr. Schrift. § 126 b bis 114 von links nach rechts, deutsch, gothische Lett. . . . "kunst des [gesieges] und vngesieges", Serap. l. c., Nachahmung des Secret. secretor.; s. Jahrb. für roman. Lit. 12, 375; HUb. 252; cf. N. 2467.

236. 147 f., kl. span. des Abr. b. Jos. אלה, Sabbatausgang 14. Schebat 120 (1360) in סלמני אלה פרוני אלה.

תוספות חולין, Anf. def.; Catalog 41 c hat Ascher b. Jechiel; woher? Citirt f. 45 Meir b. Baruch; auch Efraim, Isak b. סרמייל, Jakob aus Orleans, Menachem, Simon b. Eljakim, Simson aus Coucy; f. 91 Erklärung des Nachmanides, 46 des מין לבעים ובלעז פורץ – ערוך.

237. 163 f., span., von Sam. b. Abba-Mari aus Lunel, Schebat 169?

Ahron ha-Levi, Commentar über Alfasi (Berachot und Taanit) für Josua b. Pinchas ha-Levi; u. d. Tit. פקודת סלויים mit Noten v. S. u. N. Bamberger, ed. 1874; Zunz, z. G. 474; HB. 8, 77; 70 ist Tit. eines im Vorw. citirten Werkes; andere Verweisungen והכי מוכח במחי דכתיבנה בפירושי הלכות פסקים לרבינו ז"ל וכן בתוספות sind: והכי כתיבנא בשבת ובעירובין ובפירושי (sic) הלכות : (ms. 102b) ובהלכות גדולות ואם יזכני ; 143 וחכי פרישנא בהלכות ברכות לרבנו ז"ל ; 143b לרבינו ז"ל בק"ד השם ית' עוד אחבר בזה קונדרם לבאר בו דברים שיגעתי בהם ושמעתי f. 69b. Nachfolgendes Register der citirten Autoren wurde in der 1. Ausg. dieses Catal. weggelassen (die Ed. bietet keines): ל"ל ז"ל ms. 133b, לברהם להיה הלב"ד (einer von beiden) לברהם בר דוד 128b, לברהם לב"ד לדוני הרב ל' חשר ; 12 אלעזר הקליר ; 107b למא למא 137b; אחל לא 137b אלוני הרב ל' חשר ; סלי גלון ; 32; אדוני זקני כ' משולם (meist aus Alfasi) 30, 31b, 85b, 142b - 35b; מפי מורי החכם הגדול רי ילחק הלוי בר' שמואל ; 124b; חנכאל אי 97b; ילחק בעל החוספות (ד'ם ; 130 כ' משה בר' מימון ; 75 ילחק בעל החוספות (134 b. (מפי) מורי רבינו ז"ל – .133b חכמי התוספות ,28 רבותינו בעלי התוספות 17b, 27b, 90 — בפרקי היכלות 66.— f. 157 Notizen und GA. (u. A. n. 55).

² 157 b [Jakob aus Marvege (1203) שאלות וחשובות, def.; HB. 14, 122.

238. 233 f., verschied. deutsch-rabb., xvi.—xviij. J., Randnoten deutsch wie in N. 331.

אוצרות חיים (zuletzt), Kabbala nach Isak Loria von Chajjim Vital. Anf. der allgemeinen Vorrede zu לכםי לכב : עץ [ה]חיים (s. N. 331) bis zur Einteilung in ij Teile zu 4 Pforten ohne Einzeltitel. Das Werk war, wie berichtet wird, nach viermaliger Revision Chajjim's unedirt geblieben; sein Sohn Samuel und Andere, namentlich Meir Poppers, haben die Teile verschieden gesondert und betitelt, daher die HSS. in Text und Noten variiren und Stellen aus מן קיים bezeichnet werden. Die Bibliographen folgen meist dem, mit Kapitelzahlen versehenen Index von 6 Bänden bei Knorr a Rosenroth (bei W. 3 594 ff.), der auch in Cod. 319, 331 etc. benutzt ist. Die in Korzec 1783 ff. ed. Bände (Zedner 178) sind hier selten und mir unzugänglich. Folgt: ליקושי הקדמות הקבלה שקבלה אכי הלעיר חיים . . . גם יחוברו אליהם קלת כווכות התפלות והתלוות וקלת יחודים וכווכות ע"ד האמת לייחד המאורות העליונים . . . וקלת ביאורי מאמרים מן הזוחר וביאור פסוקים ע"ד האמת וע"ד הפשט ודרושי הנשמות והגלגולים: scheint jedoch wieder ein allgemeiner Titel. Dann בענין ספרי קבלה הנתלחים למר לי מורי, wahrsch. Excerpt aus der grossen Vorrede (Asulai ij S. 132); N. 319 überspringt die allgem. Einleit., wofür 'סעמקמי מכן ער אדם קדמון und sofort die Ueberschrift מער אדם ער diesem Stück (cf. Perreau 102-3); hier folgt הסדמה מחת גדולה כוללת מן החים וכר' dann מער ליק u. s. w. wie bei W. 3 594 (cf. N. 255) und in N. 319; — f. 37b, 158b מסדוכל רביעים; und so auch sonst, z. B. 157b, aber auch von Natan Spira, aus (מים שערים (מים, z. B. Anf. n. 6 f. 45b (= 319 f. 107 מ"ל ע"ג ק"ל כ"ב, n. 10 (nach 319 f. 93b, aber f. 71 und hier f. 30 fehlt die Bezeichnung); n. 10 f. 82: מהדרום השייך להר"ר מיכן, in N. 319 f. 144b להרר"ם עיד [עיכ?] מהדורה ג' מכאן וחילך הוח מהדורה ד' מכיי ולי וחיב (?) und ib. f. 154 end. . הרח"ו הנונלת בסי דרושים

239. 170 f., (159 dreimal) zusammenges., verschied. span., meist xv. J.

¹ Abr. ibn Esra בחבם החכמה ופררם החכמה. ² ערוגת במומה Anatoli und Antwort des Maimonides, noch vollständiger als Edelmann's Ausg. (CB. 1905, א"ל 2, 2; סמונות ij, 36b). ³ 9b Chanoch al-Constantini, מראות אלהים, s. N. 201⁵. ⁴ 43 Inhaltsangabe des מורס bis i, 57; ed. als נילור נפלל (CB. 2574; Benjacob 467 n. 385.

מראות ישעיה בשנת מות וגו' שלחני. פרושו של זו המרכבה בשנת וכו' 66 5 הראות ישעיה בשנת מות וגו' שלחני פרושו לכך ומוכן .end , רמז יחס השגתו במיחת הרשע einer philos. Schrift?

⁶ 67 Noten und Verweisungen zu מוכה (xiij. - xiv. J.?): מו החלק

הכחשון העירוני החבורים שנתחברת עוני (so) וואהבתי אותך לעשות הסכונה f. 78 צע ij beginnt mit K. 29; צע 30 f. 79 א מבואר מכו ילירס וכו' מבואר נמי לוחות סשמים 'sa; iij nur bis K. 8; häufig גלין für גליון. 7 85 Verse, teils uned. über מורס מחורס und Maimonides (s. mein מורס מקום סמורס in לותח מורק אחת ב' Anfänge: 1. אקרוב מאד האל (ms. Fl. i, 2618), 2. אמת מורק אות מורק אות 3. אלבע הן סבוח כל כמלא (f. 85b), ל. (f. 85b), אלבע הן סבוח כל כמלא מה בערו הבערים כי .7. הרף מני שואל ספרי .6. בדברי ספר איש לא יבעט .5 נערו (f. 86), מורה נבוכי' קח לך קורא. 9, קמו מורי שוא על מורה . 8 בערו יסגר עונת אופר שיכות אחרו לגנות u. Notiz über den Verf. Meir Zarfati, 11. יסגר יחתומי ויתחלשו, cf. N. 297¹³.

- ⁸ 92 Maimonides מלות ההגיון, in N. 3076 הגיון, in 3589, סגיון, in 3589, h. v. Mose Tibbon; nach N. 388 1. Kislew 5015; HUb. 435.
- 9 111 Sam. Kimchi b. Mose [פי' פקר שירה]; CB. 2704: HB. 13, 105 (cf. 11, 139); falsch Mose nach Carmoly, bei Kayserling, Gesch. 2, 75.
- אמר שמואל 'ן ששון הספרדי כר"ו. בענין מגלח אסחר ומחלוקת אחשורוש 150 10 וחמן עם היהודים ע"ד התכונה. ענין המגלה וכו' הכל רחים לעתיד; end. 150b המשים אלמים וכו' ודי בזה הערה . — Randnoten dieses Bes. des Cod., z. B. f. 64, 94, 95; cf. N. 80².
- ¹¹ 153 פירושי הסודות אשר לראבייע = 61³ [von Jos. Caspi, Gg., j. Ztschr. 6, 130, Alf. 342; Berliner, Plet. 52 A. 5; Nb. Rabb. ij, פי ברחשית אמר וכו' בהקדמת פי' התורה 153 Anfang des Comment. f. 153 , עקב f. 168 ואין אים להבין בו חהו שאמר סוד גדול .end דפירשו קדמוכינו Cod. 61 f. 205 סאדם הארם נספרו מעלה האדם, ist Ethik, s. Moreh iij, 8 ודע כי כל החכונים (!) חברו ספר :(ואחחנן 204 (167 S. 30 Scheyer; f. 167 . בנית' הטבע שעולה אלהים בגית' הטבע. Zu den mss. in Ersch s. v. S. 68, kommen: Cambr. 58, 61 (HB. 16, 108); Fl. ij, 4313 (Ende abweichend?); Mailand 106 (Mag. 7, 115); P. 178!; Schönbl. (1867); zu streichen ist Netter (700 'p).

Bes. Elia b. Sal. b. Jak. b. Sal.; Jos. Levi; f. 1b מכדונים ימ"ל לעםי מכ"ל לעם הב"ל ווא המכונים ימ"ל לעם הב"ל ווא המכונים ימ"ל לעם הב"ל ווא המכונים ימ"ל לעם הב"ל המכונים ימ"ל לעם הב"ל המכונים ימ"ל לעם המכונים ימ"ל לעם המכונים המכ Jechiel mit Rasur.

240. Perg., 64 f., deutsch (bis f. 48 dieselbe Hand?).

Kabbal. Sammlung, grösstenteils in Cod. 311 (hier "B") copirt. יםור השרשים ע"פ הקבלה 1 (N. 374 המרשים ע"פ הקבלה Bisl. 635; אותיות sonst auch מכשים) Nomenclatur der Sefirot, nach dem 1. Buchst., biblische und nichtbibl.; f. 8 ספרק סשלישי בזכרון השתוח סתוכחות, allgem. Namen, f. 9 Kap. [4, s. Gh. 81 D] Namen mehrerer, weit kürzer als die Excerpte aus Jos. ibn Wakkar iij, 2, 3 in N. 221 f. 29-31; s. oben; HUb. 921.

ים מנסיג 9 von Asriel, mit Schluss; Jesch. 6.

172, cf. zu N. 113 und 17. 3 11 [ק' הבהיר], s. N. 2091.

בשם אל עליון וכוי ואמר רויאל שרו של אדם הראשון הפתכל בחמשה דברים 18 4 לייחוד ואמנס זה הספר חברו המולד הזיאל (so) הזוכים (so) לייחוד ואמנס זה הספר חברו המלאך רזיאל Salomo's Zeit wieder entdeckt, aus dessen Weisheit vermehrt und erläutert, später nur in Castilien bei einem Juden gefunden, auf Befehl des Königs von einem Christen übersetzt. Nach Anf. der Einleit, bestünde das Buch aus 5 untrennbaren Teilen und ist vom 1. Schlüssel die Rede: חהו ענין מסחם הרלשון. Anf. scheint (hier in Form einer Note) ימר שלמה שלה סום מול של החל שלחה über Planeten. ועמס נדבר מן האמין. על האם הראשון הוא beginnt ועמס נדבר מן האמין. על האם הראשון הוא לם ונקדם שמו זקן שבחחי ששמו שטרווני [שטורני .] וטבעו חם ויבש diese kurze Stelle erwähnt die "Philosophen" und endet מערי משנה שערי חשובה ועתה אחתיל ללדף השם בלירופו. יהוה dann ... השובת כל באי [שבי Rand] פשע ועתם אתחיל לבאר סוד Dann י"י מלך י"י ימלוך (44). באר סוד -über die 22 Buch, האותיות באיב. דע והבן כי סוד כל אות ואות יש לה כח וסגולה staben und Sefirot, end. מנו מסוימת סוד לות סוד לות סוד לדול ודור ודי לך בזה סוד לות חיו מסוימת. Die Buchstaben (d. h. der Namen?) werden manchmal als סמלה, bezeichnet; cf. Sohar ייקכל f. 10b? Die Einleit. erinnert an Pseudo-Salomo's ound Clavicula, an Hermes' Quadripart. und Kyranniden; HUb. 937; s. auch N. 2432. - שלי סכזים ע כדים ע neben שיעור קומה bei Serachja, ליינור קומה ij, 138, 142.

⁵ 23 b a) מערכת האלחות, mit Noten von der Hand des Textes (43b) und jüngeren Varr. Tit. ים שחוקד לפני רש"י שחוקד לפני רש"י המערכת P. 802, המערכת P. 806, סיים אלסים חיים P. 806, המערכת bei Cordovero, Pardes 118; Verf. in keiner HS. genannt, in Ed. Mantua: Perez, nirgends Scheschet (wie P. 802), s. CB. 2092 (2524, 25301, 26806); über כמור s. ms. Benz. 25 D; die ליקוטים über Sefirot in Heidelberg hängen vielleicht mit Schemtob (Cod. 66) oder Josef b. Sam. (hier b) zusammen. Reifmann, סמסה 2, 343, vermutet Bechai(?). K. 5 f. 26 (311 f. 159) לי כח כי ילחק ז"ל (311 f. 159) bezeichnet nicht gerade einen Lehrer (Grätz 7, 444); סכיים כן לדרם למכ (f. 25, N. 311 f. 157b מכרכם, Ed. Mant. 66b) ohne Eulogie. -כתב די יעקב בר ששת תלשון הר"ר ל. 46b ל. פר"כ משת תלשון הר"כ ומף ב"ר שמוחל בפ' ברחים (aus Jakob's משיב דברים נכוחים 1243-46, cf. Gh. 12, auch ms. Phillipps 13926], end. def. משנה לתעלה ע"ב '7; s. Gh. 110 L, über Jos. מוד בא לידינו בענין 47 (HB. 14, 81. - c) עוד בא לידינו בענין סדר מעשה בראשית וא' [ואמרו] כי הוא מלשון הרמב"ן ז"ל שעשה בחחלה כשעלה במחשבתו לחבר הפירוש כי חשב לגלות הדברים אלא שחלה ובא לו בחלום (SO) ומכע מחשבתו ואז כמנע עד סוף ימיו שחבר הפי' וסתר הנעלמים מה שכתוב כבר העתיקו ח"ל (so) אמנם לא נחאמת אלינו לכן לא נסמך עליו. אמ' כי האליל עם השמים והארץ יועל מדת סטוב וע"כ בא לידינו end. יועל מדת סטוב וע"כ בא לידינו; end. איין פון פון פון פון; ef. Bisl. 31; ה"ל 3, 153; CB. 1950; P. 803 ungenau.

זה השם של מ"ב אוחיות מסורת מרי עקיבא וממנו לר' Notizen und זה השם של

יסלי ז"ל ז' מיצום של ז' לוחיום בל ז' לוחיום בל ז' לוחיום בל ז' לוחיום

- - 13 62b 'מלש עשר עקרי דתינו הקדושה לריך להאמין בכלן וכו' s. N. 2103.
- F. 23b פולי יום עוב בן הס"ל חיים כמבחי זה הקי שמו לזיאל להלי... [radirt] וכוי בחמה החיים כמבחי הקים אלי יום עוב בן הס"ל חיים כמבחי זה הקי שמו לזיל היבר הזה וכוי הקוםל לל יותן לעולם Schlussformel seit 1264 (Zz. DMZ. 25, 637). F. 17b אנה יגן עלינו וכוי לכחום יגן עלינו וכוי 63; aber der Kalender passt nur zu 65 oder 163. Bes. שמואל במואל שמואל שמואל של Mose b. Elieser.
- 241. 188 f., 10 (189-98) aus N. 356, dazwischen fehlt 1; das Vorderbl. war 199 (resp. 200); gr. span. Curs., 1444.
- ¹ Joh. de St. Amando (ג'ולן די שלנט מלן), Expositio supra antidot. Nicolai, h. von Isak b. Abr. קבריט (Cabret) 1403, nebst Index der und אלום, s. F. 42; HUb. 806.
- ² 195 Versuch eines, wiederholt geänderten, grammatischen, auf reimenden Gedichts mit kurzer Erläuterung, wahrscheinlich von Abr. לעורגו (Genilla?) גינילים, dessen Namen f. 199, cf. unten; f. 197 מדרי דברים (במאמרים בכלל) ראשי מאמרים, בכרימות וקשרים, ובפעלים ואשרים.
- לני יוסף ב"ל חשר כיע אלבגלי (?) כחבתי זה הסי למשכיל נחמד למרחה (!) ועוב דון 192 למסר מחד למרחה למרחה מיים ביל השל נבוח וגוי האל יוסף יים ב"ל בביל גבוה וגוי האל ב"ל ב"ל בנילה (so) מלב"ה וסיימתיו יום ראשון לירח עבה שנת על ה"ל גבוה וגוי האל ברחתיו חכהו להגוח בו כל ישי חייו בהשקע ובשלום ובשלום ובמישור הלך אחי ורכנים השיב מעון בריך ברחתיו הכחול להגוח ב"ל ב"ל .cf. Zz., Lit. 522; Elieser גיניליו bei Conforte.
- 242. 1 und 233 f.; i bis f. 9 span.-rabb., xv. J.? ij gröss. des Isak b. Abr. קלפיינטי für seinen Sohn Jak. קלפיינטי Freitag 18. Schebat 5190; אינ 1, 112.

Commentare über die Bibel: 1 Threni von Sal. Isaki; f. 6b bis 7b סירום מסטורום f. 8 מוספח לפי שעברו ישראל שלשים angefangen; 2 10 Job von Nachmani; 3 100b Sprüche von Josef Kimchi

(über die Aussprache Kamchi s. HB. 11, 133; 1) CB. 1497 und Add., de Castro ist p. 84; V. 89; die bodl. kurze Recens. ist elend und als מיקס ed. Breslau 1868; s. HB. 9, 92; 10, 86; 13, 112; DMZ. 27, 561; cf. Berliner, Magazin 1, 22); 4 147b סיכום ist der Anhang zum Lex.] von Dav. Kimchi; 5 149 b Daniel von Abr. ibn Esra; 6 178 b Esra, angebl. von ibn Esra [Mose Kimchi, Akrost. פוסס (עמסה אור די 192 Kohelet von ibn Esra. 8 230, 229 (umgestellt) סולדה ונור (מעסה); CB. 608 n. 38755;

לום סלט 1, 27b; Tendlau, Sagen n. 30; I. E. Elix, Die Dulderin

aus Treue, eine oriental. Sage, Berlin 1828, 36 S.

9 229b [Sal. Isaki] פי' ספר ויסי ביתי שפוט השופטים, Ruth.

Auf Vorbl. und f. 233 Notizen, teils in span. Schrift; u. A. Jak. לוכנייכ (cf. N. 252, 297), Don Soleiman de מנואל ; גאקוב קמסי גינילו . . (?) . . י סומים ; קריליים ibn Mose.

243. 229 f., verschied. span.-rabb., xv. J.?

¹ Notizen, meist Recepte (מענ'ון); f. 6b: ושאסד אלמנלור ואבן אבן פלקירא aus כתל aus, halb arab.; 16b, 17 mehrere אוסר מענה וארסטו וריים זייל תאר תיפוחאנברא חברו הח' הגדול מאלטרו (so) בן [בון?] arab.; 19b [? לרי הגוף] מליצה – . א. א. א. א. א. גודה כייע להריח בו לדחות חויר מעופש וכל ריח בלתי טוב Epigramm gegen Aerzte, s. N. 210 f. 2b; - ein anderes f. 235b

סלבנון s. סלבנון 5, 504 [aus Uri 4182].

- אמר הכותב בינותי בסי הזה ומלאתי ס' נכבד מאד כולל מיני רפואות הרבה 26 2 וחברו הח' הרופה מאשערו וידאל באלגום [בלשום 33 (הספרים אחרים כגון ס' לידת הדרכים וכיולא בו ונקרא הסי הזה אורח חיים על שהוא למעלה למשכיל והוא כחלק לפרקים רבים ויש פרקים כחלקים לחלקים ואילו הן. פרק אי בנפילת השיער והוא כחלק לד' חלקים; s. N. 276; Rabb. ij, 330; HUb. 746 (687, 739, 741, 837, 974). Der anon. Schreiber (סמר סכי oder 'סמר סכי, auch ohne Bezeichnung) schaltet Zusätze ein, z. B. f. 44b, 45 Kamäen mit Namen (dagegen Narboni zu שוכה 1, 62); 62b, 68, 69, 74, 103 b aus Talmud; 68 b מתעתי תפי רופה תונהק; 73 ff. K. 102 Aderlasstage und Stunden, ominöse Tage u. dgl.; 75 b כיפיאל לנפות ימים (s. N. 240, aber [? החזי"אל (תכלורי f. 39, 40, 105); 76 אמר בעלמיום; 101 b § 29, 30 in eine Vorbemerkung, die zu K. 77 gehört!
- F. 70-72, 126b ff., 6 arabische Schriften, s. Vorwort. f. 2 Bes. Brüder Mose und Jeh. (s. N. 111 etc.); (Arzt?) Jak. סיס b. Josua (מיס und nichts dazu f. 229) schrieb Einiges f. 1, 23, 134b.

244. 1 und 230 f., ungleiche span. Curs. des Reuben b. Sal. (zu eigenem Gebrauch) in (מילפון) לומבלכדילה מדינה לחובל Mont. 12. Nisan und Mont. 20. Ab 198, f. 122, 210; vorne סינד באלה הי"ז קונדריקים von demselben.

¹⁾ Felsenthal (Ztschr. Deborah, 1. Febr. 1894 n. 31 S. 6) citirt den Reim שמסי bei Immanuel für Kimchi; allein die 1. Silbe ist gleichgiltig.

Averroes, mittl. Commentare über: ¹ ההקש Analyt. i., ² 63 מוכח Analyt. ij., s. N. 106^{4.5}; ³ 93 Epitome Metaphysik, Anf. def., ij f. 99b; Ende und Anf. iij (N. 108 f. 100b – 104) hier f. 106 übersprungen; ⁴ 122b mittl. Comment. Metaphysik, h. von Kalonymos (in N. 30 nicht genannt), im Epigr. יישון ע"ו ני"ג סיין ע"ו (od. 30 nicht genannt), im Epigr. לפרט למני לסעמיקו וכו' זכל יודס למס במס מחלק לו (לי def.) מון ספנלי (in Cod. 226 (def.) וכו' לפרט למני והטלמסי וכו' והטלמסי וכו' והטמקמיו וכו' 138, v 147, vi 149, vij 161, viij 163b, ix 168, x 175, xi 179, xij 185; HUb. 160. — Der Abschr. copirt noch eine kurze Notiz aus dem Rande seines Prototyps.

⁶ 213 Farabi אמונת נצוח 22 ⁶ 322 אמונת נצוח; s. N. 26^{6.7}.

245. 177 f., gr. span.-rabb.; f. 1, 2, 63, 64 (falsch gebunden?) von anderer Hand; def. nach f. 78, 79, 80, 93, 131, 134, 175; teils abgerissen.

י חבור השתן לילחק הישראלי זיל. שתן קדחת חדה בלילה מעורבת ועכורה 64 ממר החכם השתן לילחק הישראלי זיל. שתן קדחת חדם ד' ליחותיהם וכו' מות מגדת 64 אמר החכם השתן תמלית הדם הוא ומתולדת הדם ד' ליחותיהם וכו' מות מגדת אמן (nach Constantin's latein. Uebersetzung?); HUb. 758.

אסיפת מראות השתן לגאלינוס העתקת חנניה בן ילחק ז"ל (so), הענינים 63b אסיפת מראות השתן לגאלינוס העתקת חנניה בן ילחק ז"ל (so), הענים ביאור מוג (מוגי) הששה לבעים Eine Fortsetz. ist f. 1, 2 אשר תשלם

מן השתן. Ende hier שתנם בחנם HUb. 656.

³ 3 Gerard [Bututus] מ' הכבוסים וכר (N. 496, auch 274 def.), h. von Anonymus, um 1197—9; HUb. 792.

- ⁴ 66 [Nicolaus Praepositus] ס' המרקחות אמר סמכם שאלו ממני מברי (wohl vom Uebersetzer von ⁸ übersetzt; f. 94 Ergänzung, Register; HUb. 813/4; Mtschr. 1893/4 S. 370.
- לחחיל דברי חונן [Honein] שאמר על החולים נאיזה ענין חוכל להכיר (Flonein] אחיל דברי חונן (so) אמר מולה שהראה אם הוא אמות (so) אמר חונן החולה אם יחיה או אם ימות אותות החולה שהראה אם הוא הלידיום או פליעיום הפליעיום החולה (später פליעיום אלו הן החדשים שידעו בו commentator von Hippokrates' Aphor. = Palladius, od. Meletius? Beginnt mit December; 106b יעשה שאלולי הנקי פויאק (CL. 338). Unbekannt; HUb. 709.

Die Punctation ist meist richtig, z. B, ניכפלס f. 125, = birsen in lat. Uebersetz., nach span. Aussprache. "Es finden sich auch ausführliche Erklärungen, z. B. f. 126b von זמיל; 127b wird zuerst dahin verwiesen, bald darauf dieselbe Erklärung wiederholt! f. 130 Diabetis fehlt im Latein.; die hebr. Bearbeitung ist der latein. gegenüber מעמקחיה מספרי החכם שהיה שמו משיח 150b ביח auch sonst wertvoll; z. B. f. 150b ונערני קסיהי; lat. K. 35: "et sunt de libro almesie"; f. 151b Confectio Fenonis (s. Fabricius, Bibl. gr. xiij, 159), hier ohne Namen. אמר אבובכר וכוי זכרתי בס' זה הרפואות שהולרכתי להם אני וכל הרולה . Anf לעקוק בחלחכת זו בחכתת הרפוחה; das 73. und letzte K. des Index המעי מס ל f. 131b, המעי מס aber bis 155 Einzelnes noch hierher gehörig; f. 132 b Mitte מקודם בחבור בחבור ככר כתבנותו בחבור המתרופיטום (so) (so) המקראבדין ומלאחי לו בכאן חועלת (so) שלא זכרנום ואלו הם לשון יוני כבר כתבתיהו בחבור הנקדם לאקראבדין ומלחתי בכחן שזוכר לו תועלת שלח יסיונות מחכם לשעול 137b; זכרתי אותו וכו' zum Teil Sympathetisches; זכרתי אותו וכו' (nicht מופה סוא עשב טובה (!) ותמלא אותו בספר העשבים ושמותיהם וכו hier f. 158/9); HUb. 731. - Fol. 134b zu K. 43 (Samen); f. 150 bis aus dem oben fehlenden latein. Kap. 33.

- ⁷ 144b 49 Fragmente aus Asaf, N. 231 f. 135, 5b etc.; HUb. 662.
- ^{8} a) 155 שמוח הבשמים והעשבים ומדגרים לחלים והם צלטון גוים וגלי (sic) מקנאבין עלי פל מקנאבין (sic) ערצי וגלעי. לשפודי עלי עלי שלחיל לקטיוקלא עלי פל ארו. Buchst. הוא כל דבר געל ליח בארונגין עלי בלדרנגויה (f. 167). b) 167b neues Alphabet mit arab. Schlagwort: אות סלי לנדקיליון (so) הוא לירצא פול ערי ביל שליגלי (so) הוא לירצא ערי פול שליגלי (so) אור שלי שליגלי (def. c) 176—7 Buchst. c) אור שבי שמוח הבשמים והעשבים ומדגלים אור שליגלי (so) עור שלירצא פול שליגלי (def. c) 176—7 Buchst. c) אור
- 246. F. 1-251, 62bis-65bis hinter 65, und 66, 82, 145bis; verschied. rabb., xv. J., lat. und griech.; alte Noten zu 6.8.
- ביאור האצטרלב לרי יעקנ בן מכיר זלסייס 1, s. N. 2895; ohne Kapitelindex; f. 18—20b Tabellen und Regeln für christliche Feste, namentlich Ostern, Beispiel a. 178. 20b Exegetisches למכי סרי סרי הרי ז'ן ללחדב ישלייו f. 64 ילחק לבן ללחדב מ"ן למן לחדב מ"ל מונס סמובסק 101, סרב ריי 'ן ללחדב ישלייו f. 64 ייל מנייל ווול מוני וכר' ייל und יייל und מרי וכר' ייל
- 2 22b Costa b. Luca ס' המעשה בכדור הגלגל , h. von Jak. b. Machir (N. 2613: יחיאל); Vorw. מחר אשר אשר אולס אחר אשר השם אולי אולס אחר אשר השם אולי (לאצו 'ן חסן עבדלה בן יחיאל ; סכבד נשל זה השר השער הא' בידיעת רשתי וכרי anf. שערים החל כלי מחובר מעלם החלי בעיר החלש בעיר החוא ודעהו ; הכדור הוא כלי מחובר מעלם ginnt Mitte § 6; HUb. 552.
- 3 37b לדעת השעות בללו במספר הרגלים. הנה חקקתי לך לוח בדרך קלרה Tabellen, nach christlichen Monaten, die Tages- und Stundenlänge

nach dem eigenen Schatten zu messen, letzteren nach der Zahl der Schritte (Ferse an Ferse), welche im März und Oktober 25 betragen.

מאמר עשיית כלי . Rand) anf. מלאכת האצטרלכ, סטתים וגרי סרקיע, מחתם . Anf. אוווי, הסתיים מספרים וגרי סרקיע, מחתם . Anf. אווי ולילם ללילם יחום דעת חין חותי מסלכו וחנועתו סיותית כדכתיב יום ליום יביע חותר ולילם ללילם יחום דעת חין חותר וחין דברים וכו' [לפי' יש לעשות לשתש חסל] לשכנו בחוכו ולסודיע תנועתו ולסבדיל בין וחין דברים וכו' [לפי' יש לעשות לשתח חסל לשתש ולשחר הכוכבים יקרא בפי מחכתיים חלטרלב, ובתעשהו ילערך לכלים שונים שחי חסשר לקיום הנתולחים כלם זולתי חותם החכתיים חלטרלב, ובתעשה בין בדבור והם קו ישר וחוג שכל מדות העולם נחלים בהם כרלון מעשם הברית הוח התעלד הנקרא 6. 40 ; בורחם וותניחם יחי חם החלי וכו' (Alhidade); f. 43 המותכים הגשרים f. 48 Notizen, u. A. Abbildung der Sphäre mit Planetennamen, h. und latein. mit lat. Schrift; 48b Tabelle דלות מספרוות F. 49 אים הולך בכל יום ע"ו שחור - . תילין וחדם חחר הולך ביום רחשון תיל וביום ב' שנים מליצה בלחטין (ביום שחור - . תילין וחדם חחר הולן ביום רחשון תיל וביום ב' שנים מכח" תלחין וחקרין: עריינטא דייל אי נוניתברו (אווו לחלטרי בו [קון?] ערינתא חונו מינדה אונו, עועו לחלטרי בו [קון?] ערינתא חונו ביום וועו לחלטרי בו [קון?] ערינתא חונו שינדה אונו, עועו לחלטרי בו [קון?] ערינתא חונו בינדה אונו שינדה אונו, עועו לחלטרי בו [קון?] ערינתא חונו שינדה אונו, עועו לחלטרי בו [קון?] ערינתא חונו שינדה אונו, עועו לחלטרי בו [קון?] ערינתא חונו

⁵ 49b מי כתר שם טוב p, anon.; s. N. 341¹⁷.

⁷ 64b Wetterprophezeiungen, ominöse Monatstage, Tabellen der Declination des Zodiak vom Aequator, Krankenmantik mit Rad u.

. כטיית המזלות מקו השוה ; כטיית

מאמר בגדרי הרברים אשר ישתמשו נהס נאלהיות הקנה האי אין אין לו עותק נשלמו הגדרים למרי ילחק (so) ולו (so) גדר ולא רשם הוא רוחב אין לו עותק נשלמו הגדרים למרי ילחק (so) ולו (so) גדר ולא רשם הוא רוחב אין לו עותק נשלמו הגדרים למרי ילחק מוברו להברו (אלאחדנ ז"ל הוברו הבמון פלטרו לזכרון ללאחדנ ז"ל (שורו לוכרון לוכרון פלטרו לזכרון הוא הוא עורות של גוילים), wozu auch Hundekot zu nehmen sei.

9 67 b כלי המטוצע למרי הרב ר' ילחק בן אלאחדב; HB. 7, 112 (ver-

1) "Latin" für spanisch, s. Journ. Asiat. 1867, ix, 15, hier ital.?

²⁾ HUb. 871 (Benjacob 268 n. 341 סיף און). Der Ursprung ist wohl in der "Sphäre des Demokrit" zu suchen, wovon 2 Abbildungen bei M. Berthélot, Introd. à l'étude de la chimie des anciens, 1889 p. 88, 90. Letzterer citirt eine, dem Hermes beigelegte Abhandl. bei Ideler, Physici et medici graeci min. I, 387, 430; ferner (p. 91) P. Tannery, Sur des fragments d'Onomatomancie arithmétique in Not. et Extr. xxxi, 2, 1885, welcher daraus die Probe mit 9 ableitet (cf. N. 3466, wo 18=2×9); mit 9 wird auch sonst dividirt, z. B. im Secretum secret. Tr. vij (HUb. 251, oben N. 235 Ende); cf. auch das Problem N. 3416. Tannery teilt einen angebl. Brief des Pythagoras an Telaugos, oder Laïs, oder Helias, mit, begleitet von divinator. Tabellen. Die "Tafel des Pythagoras" fand ich auch hebr. angeführt.

¹⁰ 78b Maschallah כקדרות השמש והלבנה, s. N. 202¹⁰.

11 82 b Verse, Eingang und 12 Strophen über Diät und Verhalten in jedem Monate, anf. שמעו כא אל [אלי] דברי הרופא עם נבון החק מחק מחקל ללין דברי הרופא עם נבון החקם אל חדע איך ילפה אל האכל החתים הכללים והרפא כי ביאר אל כל מחלה מרפא ומחדש אל חדע איך ילפה אל האכל החתים הכללים, in Cod. Schönbl.-Ancona 25 f. 9; vielleicht vom Schreiber, dem Arzt Sam. b. Nissim Abu 'I-Faradj, oder von שמעון?

¹² 83 יס סק' נקרא אלפרגאני, h. von Jakob etc. Anatoli (um 1231); HUb. 555.

¹³ 126 לוח מחנות הלכנה, DMZ. 18, 155; cf. N. 343¹⁴, 386⁶.

ביאור אלפרגאני וכו' והבתים אשר בנה בתחלתו לבה למחל וביאור אלפרגאני וכו' והבתים אשר בנה בתחלתו לפו לפול Anfangsverse נפש חכתה תי תבונה שאבי ergänzte Is. ibn al-Achdab. Anf. שער אי בשנות וכוי ולפי שעקר התכונה, wie Is. Abu 'l-Kheir; end. zu K. 33 לתקום היותר לפוני; HUb. 556.

ביאור (so) דניולם 202 Levi b. Gerschom, gen. Maestro Leon ביאור (so) ביאור (so) ביאור מולם מיונה ביאור (so) דניולם מולם מיונה ביאור (p zu Averroes' Paraphr. [Mose Tibbon, N. 108³], anf. שישוב האיש בעינו. end. הכוונה בזה הפי וכו' רלוני החויה והספקד והשנוי באיך שישוב האיש בעינו. HUb. 130.

16 229 ביאור טעם סוכה ע"ד השכל ידוע כי בחדש הזה ר"ל תשרי, end. end. ביאור טעם סוכה ע"ד השכל ידוע כי בחדש הזה ר"ל תשרי, end. berührt 10 Sefirot; woher hat Lil. (Benjacob 60

n. 68!) "Abr. b. Jehuda"?

עלי אילן בלי הסודות שני פרלים פרלים פרלים פרלים פרלים פרלים אור פרלים פרלים פרלים פרלים אור פרלים אור פרלים פרלים פרלים אור בילים בילים אור בילים בילים אור בילים בילים בילים אור בילים בילים אור בילים בילים בילים אור בילים בילים בילים אור בילים בילים

Hymnus über Esther (Ueberschrift abgeschnitten) אדון כשנב אלסי (Ueberschrift abgeschnitten) אדון כשנב אלסי (Refrain ein Vers auf הלבאות עושה בלי חקר גדולות ונפלאות אודך על כי וכו' (אני ילחק ברבי שלמה המכונה בן אלאחדב חזק אמן alphab. und akrost. אלי ילחק ברבי שלמה המכונה בן אלאחדב חזק אמן; אני ילחק ברבי שלמה המכונה בן אלאחדב חזק אמן. (cf. N. 558?).

Alle grösseren Stücke schrieb wohl Faradji [Nissim] b. Sabb. gen. al-Faradj, und zwar f. 201 Donnerst. 5. Tammus 5189, f. 124 Sonnt. zwischen 1—10. Tebet 5192; er nennt sich מכסב די מעיד עלי עכלפיי (סיפור בשליי בעליי (סיפור בשליי (סיפור (סיפור בשליי (סיפור (ס

247. 191 f., auffallender Weise abwechselnde deutsche mittl. und complicate gr. span. Curs., xv. J.?

Commentare über Avicenna's Canon, deren Verhältnis zu einander zweifelhaft. 1 B i. anf. סמר מסר (so) פי' אמרו מכתה וכו' (so) מיל מכתה וכו' (so) אס פות כולל; an einzelnen Stellen unvollständig und abbrechend; die Argumente sind philosophische - es wird bewiesen, dass das Licht kein Körper sei (4b) - einzelne Pforten wenden sich heftig gegen die Läugner; die Sprache ist gewandt und lange Stücke sind וכן שאל אחד מן החלמידים למלמדו לאמר, הגידה לי טובח :reimprosaisch; f. 6b: וכן שאל הנפשות, בהיותן בגויות נפרשות, אמר לו הנפש החכמה אשר בגויחה נכלאה, והיא לא : HUb. 693, cf. 647. ² f. ולזה אמר . end , במזגי חרופות נפרדות וכו' אמר לפי שידענו לקם פלוני . end ולזה אמר אסר שפוחטין. מס וכו', wahrscheinlich von demselben, der Mathematik kundigen span. Juden und Arzte (f. 22b), frühestens xiv. J., Hauptquelle scheint ibn Jaïsch. Eine Stelle über von zu i, Fen 1 Doctr. 4 f. 46, citirt Schemtob (N. 8 f. 236b) aus Lorki, eine andere (f. 251) findet sich hier f. 71b nicht. 3 152 B iv. סקדקת סוס אום andere (f. 251) יגדל בז' כלו' שיסיה בא גדולו בז' end. יזר מתלסבת ירלה באמרו חום הוא הסוג. 4 187 anderer Comment. zu iv Fen 1, D. 2 K. 49 bis Anf. D. 3, anf. אותות השוקדת הלבנית . . . וכו' ירלה ששם הפשירה יותר באתחות end. .לא יקשה הספק שעשינו ברוך שנתן לנו חורת אמת וכו' החועים

248. 152 f., deutsch rabb., xvi. J., am Rande 2 latein. Kapitelindices.

1 Fragm. einer philosophirenden Schrift über סמכת Unsterblichkeit und Gottesglauben, teils in Reimprosa, in kleinen

ungezählten שערים; anf. מעמיי עשיו (?jünger) נדול הוא מענה (?jünger) עמיי עשיו ,

² 16 Jos. Gikatilia (שערי צרק so) שערי צרק, trotz der graphischen

Schlussform nur bis Anf. des 9. Namens.

249. 206 f., verschied. span. Curs., xv. J.? teils verblasst; auf unbeschr. ff. neue und falsche Titel ohne Autorität. Mathemat. Figuren nicht sehr fein.

² 8 Sacrobosco מראה האופנים, h. von Sal. Abigedor 1399; Ende ij fehlt ממו שירי, HUb. 643. ⁸ 29 המעשה בכרור לקוסטל כן לוקל

סיוני (40b), def., s. N. 2462.

עיאוריקא אומניאום פלאניטארום איט פרימו שירקולארוס שולים 49, vo-calisirte Umschreibung der Theorica [von Gerardus Cremon. aus Sabionetta; eine Ausg. war nicht zugänglich]; in Nebencol. hebr. lückenhaft und def. (HB. 7, 112); nicht die Uebersetz. des Jeh.

Schalom (P. 10512); HUb. 632.

6 99 [ibn Saffar] פירוש האצטורלב; s. N. 2895.

7 ביאור מעשה כלי האצטורלב 123, nach Epigr. 2896 [Anf. fehlt] מעשה כלי האצטורלב, von Ptolemäus, wohl aus dem Arab., anf. מרלה לעשות שנח וללה לעשות שנח וללה HUb. 537/8. — F. 127 Nachbemerkung, end. זנכי מלמיד.

8 אריון ושורש לכלי האילטרלב. נעשה שטח גדול או קטן 133 end. (?) ארייון ושורש לכלי האילטרלב. נעשה שטח גדול או קטן (so) אייין למרחב ל'. יל"ו (Lilienthal giebt den falschen Tit. f. 132

ענום von ibn Esra!).

⁹ 146 Jakob b. Machir ביאור הכלי הנקרא רובע ישראל ונלפון לאומיס mit Noten (kürzer in N. 2564); existiert auch latein. (quadrans

jud.) und zurückübersetzt; HUb. 607/8.

10 182 פנים במשפט [de judiciis astronomiae, oder Capitula Astrologiae] Arnaldi de Villanova, h. von Sal. Abigedor, 15 J. alt, unter Aufsicht des Vaters, 17 Kapp. (lat. 11), im 14. hier eine Einschaltung לוכם סמבטים in 12, 13 לוכם סמבטים undus-

gefüllt. Vorw. למר המעמיק לא מסכלותי ומעט בקינתי Anf. אחר המערכה למר המעמיק לא מסכלותי ומעט בקינתי Anf. אחר המערכה לדבר] וובלתי מבינים כלל end. לדעת [לחבר, לרבר] in meiner HS. 21 ein Epigr. a. 5153, end. כל ישראל חברים אמן HUb. 783.

11 203 זה תלאמי בספר שהעחקתי ממנו שאלח בית ד' 203 וה הלאמי בספר שהעחקתי ממנו באלח בית ד' 203 וה הרוצו. Quellen, z. B. אלקאקודאן (Sahl); HUb. 514.

250. Tuchperg., 69 f., alt span.-rabb.

Honein מ' המבוא וכוי, s. N. 2702; über den neuen Tit. לולר עניים s. VA. 37, 367; 39, 327.

251. Teils Perg., 227 f., mittl. span., xiv.—xv. J. [Menachem Meiri] zu Prov. 3, 4—30.

252. F. 8–257, span. rabb., xv. J. — Bes. Jak. ארנייל (s. N. 242), . . (?) Botarel ארנייל?

לקוטות über Pentat., von [Natanel Caspi] b. Nechemja (um 1425), def.; HB. 12, 90, cf. Gg. 6, 123; 9, 218 (Uri 174); Asher 17; Alf. 244; Zz., Ges. Schr. ij, 34; HB. 16, 129.

- 253. Tuchperg., Perg. und Pap. zur Ausfüllung von Lücken, 266 f., deutlich, span.-rabb., xiv. xv. J.
- ¹ Maimonides [פרקי משה], h. von Natan Ham'ati, dessen uned. Distichon (סוללים מקורס יקסטו(), auch in N. 287; Vorw. (auch N. 19, 134) teils besser als CB. 2038. Abgesehen von Lücken f. 35 bis 37, 186, 193, 205, 207 (Ed. 38d—39b, 43—45b, 47a, b, 49a, b), eine der vollständigsten HSS. und durch Quadratschrift der Citate bequem. Die Zahl der Aphor., in N. 287 am Rande, nebst vielen Noten; cf. N. 111¹; HUb. 766.
- ² 260 b אגרת שלוחם מאם החכם אבו געפר בן אלגמר (אלגזאר (287²) לאחד 287 אגרת שלוחם מאם החכם אבו געפר בן אלגמר (אלגזאר (אלגזאר פוספים מעמיקם, am Rand von N. 287 מון המאמי anf. אמר החכם אדני המלך ימנע השם הפקידן, end. אמר החכם אדני המלך ימנע השם הפקידן. Diese Uebersetzung aus dem Arab. ist instructiv für Constantin's "de oblivione"; HUb. 707.
- 3 265 Excerpt aus Gabriel's Noten zur Uebersetz. von [Tabula super vita brevis] Arnald de Villa nova [מבוא ארנבש] über eine Stelle in Bechorot (Levisohn, Zool. 9).
- 254. [Arabisch, Avicenna, Kanon; Nicol. Praepositus, Antidot.; Aumer 816c (974); f. 306—11a Anfang einer ital. Uebersetzung des Antidot.]
  - 255. 249 f., an orient. streifende span.-rabb., xv. J.? f. 1, 2 und And.,

namentlich Randnoten, jünger; f. 247 משלמי שם ישינה הם י

Jakob b. Ascher אוים Teil i, 697 K.; — f. 247 ed. GA. des Sal. ibn Adderet, allerlei Gematria und איעלך איס, אפגור עלת אריס, איעלך איס, אפגור עלת אריס שליס, Anfang eines Gedichtes [von Jehuda ha-Levi, Divan Bodl. 201, Luzz. 1 85], vielleicht aus dem Gedächtnis verändert.

256. Perg., 118 f., deutliche span. Curs., xiv.-xv. J., latein. Randnoten.

עם האצטרלב 1, Epigr. פירוש und Uebersetzer Jakob b. Machir. Vorne סבור נחמד בן חללפר (so) והעחיקו וכו' הח' רי יעקב ברי ילחק בן חלקרקחלני (so) סבור בן חללפר (wohl aus N. 289⁵), von der Hand eines alten Besitzers, von der auch Noten (worin arab. Ausdrücke) und Varr., z. B. im Index K. 1: חלקים (so auch 289), Var. שערים, wie alle anderen und auch hier המער החי אסטער החי HUb. 581.

2 19 Abr. ibn Esra כלי הנחשת, besserer Text; s. N. 2495.

3 32 neuer Tit. פירוש שורש המספר וכו' (s. Benz. 1, Benjacob 611 n. 1278 אורש 1278), Erklärung der mathemat. Stelle des ibn Esra zu Exod. (פורש 15; f. 33b ' עמה אפרש כי המספרים עשרה מדרך אחרת כאשר אמר בעל ס' (so) עשר ספירות והוא לריך פי' ארוך רק מה שילטרך לענינינו נפרש (so) ילירות (so) עשר ספירות והוא לריך פי' ארוך רק מה שילטרך לענינינו נפרש ועל זה הדרך חעשה לכל המעלות עד אין קץ. מה (so) פי רוש המספר mein Abr. ibn Esra S. 89; – f. 40b, 41 zwei Notizen: הרי ושנים ינוסו רבבה (end. המברך מספר האות הראשון.

⁴ 41 b Jakob b. Machir, Quadrant; s. N. 2499.

- ⁵ 54 [Abr. b. Chijja] Geometrie, anf. סמלמר סמל ישמבת וימברך שם ; def. nach f. 72 und Ende מולים; def. nach f. 72 und Ende אולים אמס מולים; s. N. 299 f. 59 und 95 b Z. 12. Die Figuren meist nicht ausgeführt; HB. 7, 84; ZfM. 12, 17; Tr. iij f. 81 ("און צ') 88 b), iv f. 89 b, v f. 94 b.
  - 257. 283 f., verschlung., 224 b ff. deutlich, span., xv. J.

Mose Nachmani, Comment. Pent. (f. 282), Bd. i, B. 1, 2 fehlt;
— f. 283b panegyrische Verse, überschrieben [an] Abr. לארט , לארט , ליאון בועריל , ארס (cf. Jesch. 6, 104).

258. Baumw., 201 f., span., bis 100 abwechs. Curs., xiv.—xv. J., f. 201 b מוכים וגם די דיכרים; מייב לי כי שלמס נכיץ על זה הסי ארבעה מלכים וגם די דיכרים; ist מייב לי כי שלמה נכיץ על זה הסי ארבעה מלכים וגם די דיכרים; ist מייב לי כי שלמה נכיץ על זה הסי ארבעה מלכים וגם די דיכרים; ist מייב לי כי שלמה נכיץ על זה הסי ארבעה מלכים וגם די דיכרים;

Novellen, oder Commentar über Kidduschin, K. 1, 2, mehr discussiv, von Citaten bis כשנייל נייכ wimmelnd, K. 3, 4 mehr commentirend; HB. 14, 108.

- 259. 94 f., incl. gedr.; deutsche rabb. und latein., Weniges in deutscher Schrift, Anf. xvi. J., teils rot.
  - ¹ Collectanea (Tit. שכה ist neu, s. Serapeum 1864, 78), meist

Recepte, deutsch, teils latein., wohl successiv notirt von einem getauften Juden (16 ש מיינר ניט שיישן מיסור ליינר מיס וון ליינר ניט שיישן וון ליינר מיס וון ליינר מיס וון ליינר מיס וון ליינר מיס מיסון; cf. f. 25 דוקטור יעקב ברילד' לו סלמבורג מבין סלשון, dessen Mittel für "Rauden und Krätz"); f. 2 b: "vide inter Schedelianos libros in Practica . . . Vide inter Schedeli Articellam."

- ² Fragm. eines hebr. Glossars (3—') mit Uebersetzung in deutscher Schrift, f. 28—35 gehört hinter 43; vielleicht die Anlage zum Nachfolgenden.
- 3 44: Vocabularium hebraic. sec. ordinem alphabeti, von אלנה לינום f. 76: "Finis huius operis p. Johann. Böschenstain cesaree maiestatis capellanum feliciter factus anno dm. 1515 die mercurii 29. Junii." Dem Biographen B.'s (Oesterr. Vierteljahrschr. f. kathol. Theol. i, 1863) unbekannt.
- ⁴ 77 aus Boeschenstain's gedr. Benedictio Aaron super populum triplici lingua (lat. hebr. deutsch, und לממס הסוד סיסודים נטלפטנים in 3 Sprachen und Holzschnitt: ein sterbender Jude) 3 Bl.; auf Zwischenblättern Einiges über Aussprache der hebr. Vocale und Zahlwert der Buchst. 81 ff. Boeschenstain's Elementale; s. Add. zu CB. 803.

260. 167 f., span. Curs., xv. J.?

- ¹ Abr. ibn Esra, Psalmen-Commentar, Anf. def.
- ² 154 b Jos. Kimchi, gen. maestre Petit (HB. 8, 76 זערי) פירוש איוב, Fragm., unbenutzt in Schwarz's Ed. 1868 der kürzeren Rec.; Gg. 7, 143.
- ³ 166 מררש לנוחינו על הפסוק והוא ענר, ed. in ימר v, 52; mit gezwungener Deutung S. xxij; deutsch in Berliner's Magazin 1, 3.

261. Zusammenges., 114 f., verschied. span., xiv.-xv. J.

- יסוד עולס ISal. Corcos] über Is. Israeli יסוד עולס; s. N. 43¹⁰ u. 33³ und unten ⁵; f. 48b מדידם לל סקנס לדעם סטעום. קס קנס לו ען mit 2 Tabellen. ² Costa המעשה בכדור הגלגל, Vorwort und halber Index, s. N. 246². ³ 50 (פירוש האצטורלאב) f. 65, im Index f. 1 רסאלה (מללטילטילטיני); s. N. 289⁵; f. 65b arab. Namen des Zodiak u. dgl.

ביאור הנהגת לוחות אלפונשו כשתלה לחולים 676 HUb. 615. פליש שעה

תקומות הכוכנים, nur angefangen? HUb. 624.

, eingenähtes Fragm. von Tabellen?

ביאור עשיית האצטורל׳ אמר יעקב היטראלי בן כבוד אבי אברהם 103 11 ילחק המיסד המכונה בן חלקורסונו (so) הספרדי השבח לחל הקדמון הנלחי חשר חין לו התחלה ולא תכלית ונגיע הכוכבים בגלגליהם והכדורים בכוכביהם לו יאות השבח וההודאה על מה ששם יחרון ומעלה למין האנושי על כל ברואיו כדי שיכיר (sic) גדלו ומעלחו. ואחר התהלה לאל ובקשת העזר מאתו ית' לפי שראיתי קלת ביאורים בעשיית כלי הנחשת לקלת החכמים בדרכים מחולפים וראיתי קלתם יקרב המלאכה על המחלמד על קלת לקחתי מהם מה שכראה אלי יותר קרוב ויותר נקל לידיעה כדי שיקל על המלמד (sic) ידיעה זאת ואעפ"י שלא בא מופת על קלת דבריהם והנה לא הורתי (sic) בשום קרוב לפי דעתי ולפי מה שנסתי (sic) ומהאל אשאל העזר להישירני בדרך זו אלך להדריכנו בדרך ישרה. וחלקתי מאמרי זה לח' שערים. השער הא' בידיעת הולאת ראש גדי וטלה וסרטן. כשחרלה להוליא עגולת ראש גדי עגל עגולה על פרש הלוח בגודל שחלה על חנאי שישאר מסקיף הלוח אשר בידיך כמו חמישים, über das Astrolab in 8 Pforten: השער הא' בידיעת הולאת ראש גדי ועלה וסרטן. כשתרלה לחוליא ועגולת רחם גדי עגל עגולה end. לקיחת הגובה בחלטורלב; nach Epigr. beendet 5136 (mit Worten) in Sevilla und aus dem Arabischen übersetzt in Barcellona Elul 138 (מַק״ק); DMZ. 18, 123; 25, 392, 401. Der Vater hiess arab. Abu Ibrahim Ishak = Jakob al-Carsono, oder Carsi: HUb. 596.

ללו הלקיות סולים סחכם ל' מברסם קוכתי diese Finsternisse (von 1464 – 76) berechnete Abraham Conti" (1464). Anf. שנת רכ"ד ילקה הירח כלו ליל א' ד' דקים קודם רגע חלות הלילה ליל ליל ליל מחור מנת רכ"ד ילקה הירח כלו ליל א' ד' דקים קודם רגע חלות הלילה ליל ליל מחת"ח לית לתחור ער"ה ליל י"ג לחדש שעבאן משכח תחת"ח לתחלרים י"ח למחיגרה ליל כ"ב מחדש אבריל משכח אלף תק"ד למנין הכולרים junction oder Opposition, Ort von Sonne u. Mond u. s. w. werden genau angegeben. Ende (111b) וסיונים ארך ליל ליל כ"ב המחגע הליל מסעות השוות כנוכר תם וסיונו האולעי ד' ה' לי . . . וכשתגיע ארך Die letzte Phrase kommt gleich zu Anfang vor; also scheint der Vf. noch frühere Jahre berechnet zu haben. Im hebr. Index wird der Name ישנה מפרום die in

- CB. p. 2866 N. 7957 (Add. zu CB. p. 1659) vermutete Identität mit dem Mantuaner Drucker Abraham Conat (פונס?) ist unwahrscheinlich. Am Rande von f. 109 hat Jakob b. David Kohen, ein Deutscher (סשכסי), dreimal eine berichtigende Note begonnen, in welcher er den betreffenden Fehler demjenigen zuschreibt, der die HS. corrigirte מונס השנים החוש זו מכנים החוש זו מונים במונים החוש זו מונים החוש זו מונים החוש זו מונים החוש זו מונים החוש ז
- ¹³ 89—85 latein. Schrift: Epistola beati Bernardi ad Raymundum militem de cura et modo rei familiaris utilius gubernandi. Dieselbe Epistola f. 85—80 in spanischer Uebersetzung, verschieden von der gedruckten, welche Leop. Janauschek, Bibliographia Bernardina (Vindob. 1891) p. 493 in 6 Ausgaben verzeichnet, und, wie es scheint, älter als die gedruckte.
- F. 1 Index der Tit., span., alt, vielleicht vom Bes. Mose אלפרלינני (?), worunter בשרשושי בידים im Cod. fehlt. F. 103—4 schrieb Jechiel b. Manasse in Tebet 228 zu eigenem Gebrauch.

262. 79 f., alte deutliche span. Cursiv.

Philosoph. Commentar über Kohelet von Sam. ibn Tibbon (genannt zu 5, 5 f. 76 b; Fragm. 1, 15 in N. 47°; def.; f. 1b zu 1, 9 bis 5, 10. Grössere Excurse über Genes. 3, 24 (zu 3, 11 f. 36 b), Ps. 49 (zu 3, 19 f. 51 b; cf. יקוו 18: יקוו 18: עם עומריפין, und ib. K. 20 über Ps. 104; sind die Citate in CB. 2488 darauf zu beziehen?); sie rechtfertigen Immanuel's satyrisches מוכך סיטורי כ"ם (CB. 2482, HB. 14, 125); HUb. 199; über die hier fehlenden Anhänge aus Averroes, s. N. 65°.

263. Zusammenges., 123 f., verschied. span., xiv.-xv. J., s. 4.5.

- בפתיסת סרב פעס יחשב, ohne Vorw., anf. ביאור המורה בפתיסת סרב פעס יחשב, ohne Vorw., anf. הוהדר לחס אחד בפתיסת סרב פעס יחשב, ohne Vorw., anf. ביאור לחס אחד ביאור לחס אחד ביאור לחס אחד ביאור לחס לחדי ביאור לחס לחבר לחס לומני לייסול שנולים ביאור שנולים ביאור שנולים ביאור ב
- ² 49 "Aristoteles" שינה ויקיצה ע"ד קלרס ohne Kapitelangabe; anf. אמר ארסטו הסכמתי עם עלמי לחפש חדרי השינה והיקילה f. 54 למה לרסטו הסכמתי עם עלמי לחפש חדרי השינה והיקילה f. 54 עמה נכאר כלר 58 לכח שמה נכאר ist de somniis; f. 58 ענין החלומות דע שהחלום הוא סגולה לכח

לדקו קלומות הפתאים יותר de divinatione; end. ענין מדאות הקלומות והחזיונות לדקו קלומות הפתאים יותר לבאר בזה הקפר תיל und מקבר מינה מקימנו ביאור מהות השינה וכוי לבאר בזה הקפר תיל Wörtlicher Auszug aus der Uebersetz. des Sal. b. Mose Melgueiri, verschieden von Averroes (N. 1086), vielleicht eine Paraphrase Avicenna's, in dessen Namen die Hauptstellen bei Gers. b. Sal. (s. N. 657) x f. 51d—54, vielleicht aus שמל שני אונה מפל פונים.

3 62 סדר הנהגת האדם בביתו שחבר ברחקון(?) הפילוסוף 3 aus dem Arab. עסח David b. Sal. ייש ibn Jaisch aus Sevilla [um 1375?], anf. אמר כי סנסגת סבית סוא שלם בדי דברים, סא' סממון סבי העבדים וגם השמשים הגי סאשם כי סני סנים בנוים בוים בדי הבנים, שנין הממון הוא אע"פ שהבורא ית' שם באדם כי כל הדברים בנוים end. סדר הבנים בנוים באדם באדם ענין הממון הוא אע"פ שהבורא ית' שם באדם כי כל הדברים בנוים Unbekannt. Autor unsicher; HUb. 229 (N. 262 Drkf.).

לין סמדינס הוא לפני סואל לדבוי הפסגת סמדינס יובדלו לא במס שסס בים ומדינס לבד im Epigr. des für sich abschreibenden Anon., Salamanca 18. Adar בדיין, 1462 so lies HUb. 227]; anf. ואל לשמו הפסגת סבים וסכסגת סמדינס יובדלו לא במס שסס בים ומדינס לבד וחלל לשמו החלינס סוא לבני סבסים וסכסגת משרינס יובדלו לא במס שמס בים ומדינס לבני מלחים ליפוי משרינס סוא לרבוי סבחים מספקת מאד am Rande מסלות ליאונדו סמדינס סוא לרבוי סבחים מספקת מאד am Rande משרינס סוא לרבוי סבחים מספקת מאד d. i. Leon. Aretinus Bruni (st. 1444); der Text folgt wahrscheinlich (Durand's) latein. Uebersetzung des Aristoteles (1295); f. 77b.. מכים היי סכסגות סבים (Pinsk. לי לי לי לי לי לי לי הי הנסגות סבים (Lips., Hain 17759) f. 5b: "Species vero oeconomice sunt quatuor." F. 78 Z. 8 v. u. סכם ist das s. g. ij. Buch (V. Rose, Aristot. pseud. 645).

⁵ 85 Jakob Poel, chronolog. Tafeln, Anf. def., s. N. 128⁵; f. 95 sind einige Anwendungen auf "dieses" J. 1453, 93 nach der Ab-

fassung, eingeschaltet.

F. 94 b שלי יסודה דקיר (so) שלי יסודה האלי, cf. Jeh. b. Elieser, אלי למתר 2, $15\,\%$ f. 95 b Zwischenbemerkung.

264. 297 f. (hinter 189 fehlt 1), zusammenges., meist aus ij HSS., verschied. span. Curs., ij f. 192 ff. a. 1363.

ים (cf. Abravanel לך לך f. 56²); die vollst. Ausg. (Tit. לכנת מענת schwerlich echt) war mir nicht zugänglich (CB. 1465 bei Jell., Mos. 43); f. 58b כנת מענת הועה הועה לכיולה בו מפן הפנו החכנה משנת הועה לכיולה בו Bog. 11 f. לי ילחק סגינהור Z. 9 v. u. bis f. 2³ Z. 4 mit Citat סגינהור

Citat bei Abrav.; end. (עם גאלנו מסקדם (אשר השיר יסיה לכם כליל החקדם (אשר גאלנו באלנו ביסיה לכם כליל החקדם (אשר האלנו ביסיה לכם כליל החקדם (אשר האלנו ביסיה לכם כליל החקדם (אשר האלנו ביסיה לכם כליל החקדם לאשר האלנו ביסיה לכם כליל החקדם (אשר האלנו ביסיה האלנו ביסיה לכם כליל החקדם (אשר האלנו ביסיה לכם כליל החקדם (אשר האלנו ביסיה האלנו ביסיה לכם כליל החקדם (אשר האלנו ביסיה ה

- ³ 75 (so) פירוש ההגרות über Osterhaggada, kabbal. von Schemtob ibn Schemtob, nicht b. Isak, wie Peyron zu Valp. 201 conjicirt; cf. B. Peyron p. 220! CB. 2559, סמלון 4, 84; f. 83 zu לפיכך, end. מותל נרכה כאלו מעל אונה.
- ⁴ 84 Jos. ibn Na'hmias b. Jos. (1326—7?) פירוש מגלה אסתר; HB. 12. 124; ed. von M. L. Bamberger, Frankf. a. M. 1891.
  - ⁵ 96 מסכת] הלכות דרך ארץ bis Mitte K. 2.
- ⁶ 98 [מ' הכוורי] von Jeh. ha-Levi, h. von Jeh. Tibbon; endet 189b beim Datum der Uebersetz.; HUb. 403.
- י 192 Jos. Caspi עמודי כסף, in der Ed. nicht ausreichend berücksichtigt, z. B. f. 210 K. 30 richtig wie in Ersch und Gr. ij, 31 S. 62 A. 32b conjicirt ist; end. 256b, Ed. S. 145. Dann Excerpte aus, und Glossen zu, Palquera (S. 147 l. סמנ כי שיט) von Caspi? die Worte למני כסי S. 146 fand ich nicht; s. auch Alf. 247; f. 262 2 Notizen vor dem Epigr. (über Plato), und 262b, 263 andere aus Palquera S. 10 ff.
- ⁸ 264 Caspi משכיות כסף (nicht לחלר נחמד); HUb. 92; f. 277b K. 40 ist eine Randnote אשליים (Sam. Tibbon) halb abgeschnitten; HB. 14, 103. f. 296 עיים בענין סשלקן סחודם סחי עיים בענין סשלקן , zu K. 48 S. 139? von Samuel ibn Tibbon, HB. 19, 118.
- F. 1 eine arab. und übersetzte Notiz über Mazzot; HB. 14, 100; f. 262 und 297 b Epigr. des Abschr. Levi b. Abr. oder Leon Abr. יספעשליין und דקבשליין HB. 18, 19, Gross, Mtschr. 1880 S. 115], d. i. de Capestang (HB. 74, 100 u. S. viij; Brüll, Jb. 4, 26; ספלין 7, 169) 15. Tammus 123 und 26. March. 124 (13. Dec. 1363); f. 191 Sabbatai ספרים, so 2 mal, a. 275.

265. 147 f., span.-rabb., xiv. J.

Acht Schriften von Josef Caspi, worüber (teils ungenaue) Nachrichten von Werbluner, Kirchheim und in meinem Artikel in Ersch und Gr. ij, 31; CB. 1448; Nb. in Rabb. ij zu den einzelnen Schriften p. 518, 509, 516, 514, 533, 534, 489, 511, 529.

² 38a שלחן כסף in ⁵ שלחן פחannt, nach anderer Rec. מומרות כ'; die Stelle bei Km. S. viij unter Prov. (Ersch 1. c. A. 39h) steht hier f. 40 in der langen Einleitung über die Ansichten der Interlocutoren, die Stelle bei Km. Anm. zu S. 129 f. 51b; f. 52 b beginnt die specielle Erklärung einzelner schwieriger Stellen: ואחר שבארנו כל מה שעבר נשוב לפרש קלת פסוקים מזה הספר רלוני החמורים ונרחיב באור במענה מענה יותר ממה שעשינו במה שעבר ונודיע כונת כל מענה ומענה בקלור. לא היה זה (Ende (58) ;ויען איוב . . . לא אמר איוב העולי כמו שאמר החימני Recapitulation, קצור פי׳ איוב ל 58 (b) גננים ונבנות, ועל הרוב דבר הכחוב חם namentlich 12 Einwände gegen Maimonides, und über den Epilog; מה שיספיק לנו ולבכינו להשלים כוונחינו בחיינו לעשוח לעלמנו :end. f. 74b אמר יוסף איכי . anf. ולסושיב בכיכו ובכוחיכו בין נגידים . . . של לדיקים אמן ראיתי את אדני משה . . . יושב על כסא רם בפי' זה הספר (1 נשגב ממני לא אוכל לו והנה כתבתי בארוכה מה שטענתי על כבודו ומה שנראה לי בפרוש זה הספר, ובעבור שזה הספר נכבד וואד וחוור אוורתי אני בלבי היום לכתוב בכאן בקלרה כל ווה שהבאתי בארוכה גם אי אפשר מצלי שארחיב בכאן באורים ואוסיף דברים. ואחחיל עתה לסדר . . . . הטענות אשר הביאוני לנטות מדרך המורה זייל . . . Ende dieser Erörterung f. 72: סשותע ישתע והחדל יחדל. Dann folgt eine Erörterung des Epilogs in Hiob: מחל שהשלמכו פרוש עקרי הספר הזה הנכנד אפרש מה שנסוף . הספר דרך מילי דבדיחותא ואומר כי כתוב וי"י שנ את שבות איוב

³ 79 גלילי כסף, (1331) über einen Widerspruch der Decrete im Buch Esther, zu Anf. ואני מוך הזמן הזה עשיחי מכספי כלי כסף מחצור ענינים Anf. ויהי היום חדש שבט העיר הי את רוחי לשוב ברללונה וראיתי בלבי להכיח חדשים . . ויהי היום חדש שבט העיר הי את רוחי לשוב ברללונה וראיתי בלבי להכיח הדשים . . ויהי היום חדש שבט העיר הי את רוחי לשוב ברללונה וראיתי בלבי להכיח או ברכה לחת קענה במקום הזה יהאלהים s. Ersch 66, Asher 17, ungenau P. 1092⁵ wie Km.; zuletzt über die Tendenz des heiligen Buches, end. והאלהים

¹⁾ Die folgenden Worte hat Werbluner S. 18 weggelassen. Cat. codd. b. M. I, 1.

יכסר שנגומי למן. Demnach ist ganz verschieden Opp. 272 A Qu. f. 26, Ersch A. 24c; Alf. 246.

- לבלור בפות כסף (Ersch S. 66 A. 43); Threni f. 86 b falsch סכל אולר כי ינט (Ersch S. 66 A. 43); Threni f. 86 b falsch סכל אולר כי ינט (Ersch S. 66 A. 43); Threni f. 86 b falsch סכל אולר כי ינט הכף המוסר 95 Catalog seiner Schriften [קבוצת כסף in R. 755 abweichend; Werbl. S. 10, Ersch S. 60, Cat. Cambr. p. 200]. 6 98 ספר המוסר 98 צוואת כסף s. R. 1424.
- תעשה מוכרת כסף (Ersch S. 62) beginnt mit 2 Distichen (Rabb. ij, 511 Z. 2 hier לנחליני); citirt המכיח כי מסור, החוקות כ' משכיות כ' משכיות כ' לנחליני (לנחליני 114 b, 116, 119 b, 124 b), cf. auch Alf. 242—45; zu f. 115 u. 127 b Diebstähle des Aristoteles s. HUb. xvi. Die Stelle (bei Km. S. x, nach Gg. סחלון 2, 22 von Levi; CB. 1448; Rabb. ij, 513) fährt fort המכיח שלתו ובשרו והחכם אתר חדע את נפשן אתר חדע את נפשן אתר חדע את נוסף s. HUb. 1085 s. v. Selbstkenntnis.
- "אוצר ה' (oder אוצר ה', oder אוצר ה', entsprechend יורה דעה, oder אוצר ה', entsprechend אוצר, פרובס, so lies bei Werbl.), über מינוס, die nicht schon in מסורס, מירס, שירס עירס שירס פרובס erledigt sind, im Sinne des Maimonides, 3 Kapp.: 1. über Mehrheit oder Trinität in unserer Vorstellung von Gott (Alf. 242), 2., 3. über Anwendung verschiedener Gottesnamen im Pentat.
- לכל דוד חלאיו חודוד בכאח מאיסטרי שלמה דפירא לפטא כ"ע מוקיר [מקר] אן ביעח פיי ל"ו וקבליח משלי וחיוב לבן כקפי עלא יד אדלאל כי משה אלאוכחאל (?) לכי וידאל בונשיל אבן כקפי יל"ו וקבליח משלי ואיוב לבן כקפי עלא יד אדלאל כי משה אלאוכחאל (?) לכי וידאל בונשיל אבן כקפי עלא יד אדלאל כי משה אלאוכחאל (so) וכאן דילך כ"ז סיון שקכ"ג ליליכה למשה היה למניל (so) וכאן דילך כ"ז סיון שקכ"ג ליליכה למניל f. 148b Bes. Abr. b. Ahron, f. 78b יקכה משה אלשויל in latein. Schrift; HB. 14, 99.
- 266. Teils Perg., 243 f., deutlich, span.-rabb., xv. J.? gehörte Card. Grimani.

ספר רפואה (לפולום) וסול מן סמכס טלדריק חברו לסגמון לחד. אמר סמסר רפואה (לכבוד ולמפלרם ידיד יקר ונאמן סגבר סוקס על בחסד סרחמן אנדרוב סגמון בולינליאס לכבוד ולמפלרם ידיד יקר ונאמן סגבר סוקס על בחסד סרחמן אנדריק (עודריק) בן משק ביחיך מכח ביאטוש (צוללפיאס המסדים ספס בלחי טחור (Phicurgie des Theodoric (von Cervia, gest. 1298), frei bearbeitet mit Lücken, welche N. 41 ("B") verwischt; f. 33—4 fehlt K. 30—32 Anf., B f. 27 (nach Index ist 31 מסורלות סמות lat. 21; K. 32 = lat. 19); f. 128 bis ist abgerissen; B 104 vorl. Z. verbindet המדברים הוא für 7". Ob auch Buch iv übersetzt ist? Die Einteilung nach dem Vorw. giebt nicht den Inhalt von ij—iv, zählt 41 Pforten des i. Teils (lat. 26 Kapp.; 7 hier 9—18); anf. שמר א' מספר בסדרי ספלעים וחלוקיסם. סטעמים סנכונים בסחרת ססמתדם כ"ל יפרד א' מספר בסדרי ספלעים וחלוקיסם. סטעמים סנכונים בסחרת ססמתדם כ"ל יפרד א' מספר בסדרי הפלעים וחלוקיסם. סטעמים סנכונים בסחרת ססמתדם כ"ל יפרד ה' מעור חלק מחלקו או סבפר או מספר בסדרי הפלעים סס שנים א' מספר בסדרי הפלעים וחלוקיסם. סטעמים סיכונים בחלם און fi f. 46 (37b)

267. 219 f., span. Curs., xiv. - xv. J.

שבמה חכמה, ethisch-philos. Vorträge über den Pentateuch (xiv. bis xv. J.?); anf. [Tur. 21 סחכמים [החכמים מעמתי מעט דבש מיערת דבש מפרי [החכמים הלני הלעיר מקטני שבטי ישראל התעורדתי וקבלתי מעט מה ל. 1b הקדמונים אורו עיני שהשגחי עשיחי כונים למשוך לב הרואים את דברי והקוראים בספר והמתבוננים וקראתיו משך חכמה כרכת' ומשך חכמה מפנינים וחלקתי אמרותיו לפי הפרשיות הכתובות בספר משך מרמה בספר ומשך חכמה לכמה פנים כי ראיתי אני יגיעת האדם ערחו ועמלו (ב. 21 התורה לכמה פנים כי ראיתי אני יגיעת האדם ערחו ועמלו (ב. 22 התורה לכמה פנים כי ראיתי אני יגיעת האדם ערחו ועמלו (ב. 23 התורה ליש על עברתי 4 daher die alten Cataloge (v, 70) Tarfon als Commentator nennen; ה. ל בכרתי של שדה איש על עברתי 5, und so gewöhnlich ein Bibelvers oder talmud. Spruch als Text; am Schluss בין עובד אלהים לאשר לה Ende לאשר בהוא (מדרש) ist öfter Maimonides' עבדו Ausser Midrasch (מדרש) ist öfter Maimonides' עבדו באר Rande von ms. Turin ist als Vf. Isak Kohen angegeben.

F. 219b: Hic reponendum venerabile Literatis nomen Dominici Grimani Cardinalis S. Marci, ubique studiosè his codicibus coeruleo corio tectis, nescio quo insano consilio erasum; Notiz Oefele's?

268. Pergament, 154 f., ital., 1343. Jechiel b. Jekutiel מעלות המרוח.

לכי יוסף בכמ"ל מחסים יש"ל בכל יואל ז"ל כחבחי .. לכ"מ אבי לי מחסים בשנם ק"ג ה' שחלם שלי שלם בכתב במחסים בשנו להגוח בו וכר להגוח בו וכר להגוח שלי שלם שלי שלם במחסים בולי להגוח בו וכר להגוח בו וכר להגוח שלי שלם שלי שלם במחסים בולי להגוח בו וכר להגוח בו וכר להגוח בו וכר להגוח בו במחסים בולי להגוח בו להבלי במחסים בולי להבלי במחסים במ

- 269. 193 f., zusammenges., teils nachträglich ergänzt, verschied., teils undeutlich, span., xv. J.
- ¹ Supercomm. zu Averroes: סמלמר סמ' מס' מס' מס' מכוני סרלון מכוני סרלון מס' מס' מס' מלוי במלמר אמר המופח אמר וסרלטונס עבתשונות 1. ביס ערלי עיסיס חלוי במלמר הספר ל. 134 אווי הסול מבולר בספר f. 245 § 103; f. 34 Lücke (bis § 134); end. וסול מבולר בספר אווי ל. 134 אין אמן אמן אמן אמן האווי הוכלים ביל במעטר ועשרים לחדש סיון אמן אמן אמן הביל ברלים ביל ברלים ביל במשער ועשרים לחדש סיון אמן אמן הביל es fehlt also 1/3. Verf. scheint Jeh. b. Jechiel; s. unten 5; der neue Titel nennt Levi! HUb. 68.
  - ² 35 Levi b. G. חמופת מסני מסי המופח, s. N. 465.
- ³ 49 Levi בי' מ' המלוצה 59 בי' מ' המלוצה, s. N. 39¹; f. 77b, 78 Notiz zur Logik.
- ביאור ס' ההיקש למאישטרו ליאון ז"ל. ראוי שנחחיל חחלה וכו' עד אמרו 80 ביאור ס' ההיקש למאישטרו ליאון ז"ל. ראוי שנחחיל חחלה וכו' עד אמרו 13b מידנר נהיקש ist Kap. ix des lat. mittl. Commentars; bricht f. 116 ab שזה הסקד שהסקדמה Scheint Fortsetzung von N. 276, wo häufig auf das Compend. (מבלל יופי ב, קילורי), beendet 18. Schebat 1454) verwiesen wird, aber auch f. 305b die Bücher מופח (s. oben 1), שומה versprochen werden. Andererseits ist in מכלל וון von dem Commentar die Rede; HUb. 85.
  - 6 117 Levi b. G. [הסום B. ij]; s. N. 465.
- 7 148 Bemerkungen zu Gazzali, כוונות, Metaphysik (i K. 3 bei Gosche 274 bis Anf. ij), besonders scharf gegen "den Uebersetzer" [Noten des Isak Albalag] und Isak Polkar's Apologie Gazzali's gegen jenen; anf. כמעשך סטיולי וסלורס . . . כלס כי סטיולי וסלורס, end. זמי ממס איך לא נתנייש מלדבר סדברים סאלס וכייש לכתבם על ספר; HUb. 323.
- מנסג ספילוס' לסקדים .. כבר ידעת מה שכתב , anf. ביאור אלהיות 156 מנסג הפילוס' לסקדים .. כבר ידעת מה שכתב , anf. ביאור אלהיות (auch sonst המלמר בהמשך, ist nicht Narboni); f. 157 .. . ביאור בהמשך כפי רוב העתקות אבל בהעתקת ילחק 164 ; f. 164 וחיים שאינו רמוז לא ימלט מג' פנים האטיר באמלעות 190 inur bis iv, 6; abbrechend f. 190 המים ואלבלג (HUb. 323.
- F. 49—77 schrieb Isak b. [Abr.?]; f. 58b pro 65 pro; f. 77 am 3. Ijjar. Bes. Sam. Zarfati und Jos. Zarfati, auch f. 193 mit lat. Lettern.

י המבוא ליולניקיו (11b), Joannitii Isagoge [aus dem Latein. a.

וופ?]; anf. מחלק לשתי חלקים; Hb. S. 184; HUb. 714.

ילחק לתלחכת הרפואה הכרו חכין בן ילחק ע"ד השאלה והמענה 13 (in N. 250 המבוא לתלחכת הרפואה (עיח אדם אדם), aus dem Arab. [von Mose Tibbon], anf. אמר חכין מחלתר בקדחתו א"ם מה הק', א"ה חום יולא (49 b); f. 52 (49 b) אל כמה חלקים המאמר בקדחתו א"ם מה הק', א"ה חום יולא (60 b); f. 52 (49 b) אל כמה חלקים בלעז eingeschaltet, המה בשתן המאמר בשתן (60 b) (60); אמנהג השבע(י) wovon Einiges in N. 250 am Rande; HUb. 112.

³ 72 neue Ueberschr. כלל מן לסוקלאט, zuletzt (so) פרקי אבוקארט; in Parallelcolumnen die latein. Uebersetzung [des Constantinus Afer] bis vij, 59; die Vocale i, o, u durch Vocale und Buchst. bezeichnet; Gesamtzahl 385 (i, 26, ij, 53); Anf. ohne Vocale s. Brief an Halberst. 24; die hebr. Uebersetz. auch in N. 275⁵; fehlt HUb. 769, im Index 1074 falsch N. 606.

271 und 271a. 182 f., und 32 aus N. 365, deutliche, span. Curs., etwa xv. J.

¹ Ueber dem abgefaulten Anf.: "Linprant^{su} . . . für Lanfranchi [הספון סנולרים במלאכת היד]; end. mit Datum 1296 לחשבון סנולרים כמלאכת היד s. N. 8⁸ (bis iij K. 6); HUb. 808. Lanfranks Science of Chirurgie T. i London 1894 (Early Engl. Text Soc. n. 102)

enthält noch keine Einleitung.

אלפרנקינא Custos 160 b אלפרנקינא, Lanfranchina, Chirurgia parva; ohne Widmung, Einteilung und Zählung; anf. לריך שחדע כי מוד מחדע כי במלוח מוחל באוויים מוחל באוויים מוחל לוחד מוחל באוויים מוחל אוויים מוחל באוויים מוחל אוויים מוחל באוויים באו

Bes. Sal. שומליל und "Botarel" (französ. Inschrift; cf. CB. 1780 und N. 257). Vorne von roher Hand היום לחד שבה מקרה בלחי שהור בלחלים לחד שבה מקרה בלחי שהור בלחלים לחד משר מקרה בלחי שהור (so) נשים דונה מורח ובלכבה חשם ילחק שבלו הרבו שנים (so) נשים דונה מורח ובלכבה חשם ילחק (ישם) דנשי (?) ניש. וייע סיון שנח הניזכי הקולרים (deutlich) בזוג ושללו קייק הרבו שנים (ישם (ישם הרבו שנים במורח (so) בנהר והמירו קביב חמשים. וע"ו בו גם כן הניזכרים בזוג ק"ק על שקו (so) בנהר והמירו קביב חמשים. וע"ו בו גם כן הניזכרים בזוג ק"ק על שקו (so) אלברו. 1878 S. 200; zu Morada s. Kayserling, Frauen S. 352; Güdemann, Gesch. iij, 112, 197.

272. 191 f., deutlich, span., xv. J., trefflich erhalten. אגרח חי כן יקטן, s. N. 59.

273. 126 f., deutsch-ital., xv. J.? Ueberschr. bis f. 25 rot; am Rande zahlreiche, meist ergänzende Noten, Excerpte u. dgl. von verschied. Hand 1).

למנה לפון (sic) אייס מערים לפועים וסכנה מכם או hat erst Cat. 41c: Responsum linguae, Com. in varios libros Maimonidis. Auf dem Deckel verzeichnete wohl Widmanstad selbst: Expositio difficilium vocabulorum in Mose, Isaki et Maimonidis xiiij libris; die richtigste Angabe, auch kürzer zu Ende des Buches, Cat. 36 hat daraus: Expl. . . quae reperiuntur in 14 libris Mosis (!) Isaaci et Maimonis gemacht u. hebr. (!) ביר בקערים (!) ביר בערים על מלום משרום של משרום בשל (!) ביר בערים על מלום בערים בערים בערים בערים על מלום בערים בערים

נשם אדוני האדונים אחחיל פירוש אלהינו אלהים. אלהינו אלהים אחח יקד הפיים אחח המס אדוני האדונים אחחיל פירוש אלהינו אלהים. אלהים אוני אלחים אחח bis zur Zeile , meist haggadische Citate; der Hymnus ist von Benjamin b. Serach (Zunz, Lit. 121);

ein Comm. v. Elieser b. Natan ms. Hb. 153.

פי אמור במלק"ט כמו מלקחים חרגו' ירוש' מלקטיה על שלוקחין השיער במלק"ט כמו מלקחים כמו מרגו' ירוש', פולטיי, Rand טייט"ר, end. איל (so) אשר לשון, end וי"מ פורפייניטי, Rand ייט"ר כחיך פירשו (so) אשר לשון, end ווי"ה פולשור (so) אשר לשון ילישור (so) אישור (so) ישניה פולשור יושניה פולשור (erläutert insbesondere die Stellen und Ausdrücke Raschi's aus Talmud etc., meist durch ital. Wörter, selbst וכניכול הערוך) פנ"ה (פי' בעל הערוך) פנ"ה (פי' בעל הערוך) פנ"ה (פי' בעל הערוך) פנ"ה (so) המולד השה בעל העלמי המולד העת בעל העלמי הוחלל העת בעל העלמי (so) ו"ל (so) ו"ל (so) ו"ל (so) ו"ל (so) ו"ל (so) ו"ל (so) וועל"ה לשובר עבירות בפרסקיל וועל"ה לשובר עבירות בפרסקיל (so) עבירות בפרסקיל (so) עבירות בפרסקיל (so) עבירות בפרסקיל (so) וועל"ה בערות בערות (so) וועל"ה (so) שובר עבירות בפרסקיל (so) וועל"ה (so) וועל"ה

3 25 Notizen, u. A. aus מ' התלוח (p, יראים § 353; - f. 26 ביאור

. לדרם שני התאורות . . . ידוע כי אותות העו' נתשלו לשתם

קפר מדע פרק א' לי"א. עמי עשו בסנוא. מאמר ר' יסודה הפילוסוף, Glossar über משכה מודה von Jehuda [Romano, HB. 7, 78; 8, 67; 10, 103; Jesch. 6, 55; Giuda Rom. 11, wo lies V. 298, auch Cod. Halberst.] bis Buch vi, 2, mehr fand der Copist nicht; שומי sind nicht erläutert. Aehnlich 2, kurz, sachlich, besonders sprachlich (ital.), citirt אלי האי (f. 108), דעני ספרי לעדי (f. 108), אי האי האים, בעל פרי הילים, (משלה (104b), מול שבי הלקט, בעל היראים, (104b), קמהי (104b), מני הכם א' ורופא מובהק שמעתי מחכמי מוללא שאם חפול שבועה של גוי על חיים פודין אותו ישראל ולא נאי שנים ואם תפול שבועה לעייה על חיים להשביע אותו כדי להורידו מגדולתו מפני שעיה שונאים ח"ם ביותר כותב הדיין אגרם אחת מלאה כל עניני קללות שבתורה כולה שנתורה כותב הדיין אגרם אחת מלאה כל עניני קללות שבתורה כולה ביותר כותב הדיין אגרם אחת מלאה כל עניני קללות שבתורה כולה .

⁵ 118 Kurze Notizen, meist Sentenzen למכו ז"ל u. dgl.

274. 212 f., span.-rabb., Neumond Adar 235.

Prophiat Duran מעשה אפ״ר, Grammatik; diese HS. und meine (n. 13) vom J. 1456 (so lies HB. 10, 110) sind den Herausgebern (Wien 1865) unbekannt geblieben. — ² f. 211 ללו כן סשנות הבלים, alphabetisch; wofür zuletzt (auch Lilienthal): "Collectio diversarum rerum ex Talmud."

Isak b. Jos. מופי אלה״ס in Constantinopel schrieb den Cod. zu eigenem Gebrauch. Bes. למפן לישלק בראשה (ילפק).

275. 238 f., zusammenges.; f. 38-61 Montag 14. Adar 1483 von der Linken des Elasar Parnas, und bis 115, dann span. Curs.

Medicin. Sammlung mit fingirtem Tit. עמק סרופלים, ausser 8 ar ab. Stücken (s. Vorr.) ביאיר נחיב מן סילטיקל וכו' 15 [anon.

Uebersetzung des Viaticum von Constantin Afer, nach ibn al-Djezzar's אלמסאפר vi, 18; s. HUb. 704; cf. unten 8.

2 16 ארמסינו מסכרון סזכירס [Mesue jun. iv, i, 23 de diminut. me-

moriae]; s. N. 495, 2808 cf. HUb. 721.

נוסח תואר פרי הבלאדור ומעשהו. אמר ילחק גן חנין אמר (302²) נוסח תואר פרי הבלאדור ומעשהו. אמר ילחק גן חנין אמר פרי הבלאדור , meist nach Galen's eigenen Worten, der zu 40 J. und darüber das Recept Anacardia verfasst habe (f. 17); zur Nachbemerkung Ishak's, end. ויכסה הכוס בסכרג'ה (f. Natan's Glossar zum Canon s. v.; unbekannt, vielleicht Excerpt? HUb. 656.

4 18b—25 [Avicenna, קאנון B. iij Tr. 1 K. 1 – 12 Mitte nach

der ed. Recension]; HUb. 683 u. Zus.

⁵ 30 Maimonides, Commentar zu Hippokrates' Aphorismen, meist nach Galen, mit Text (s. N. 270³), h. von Mose ibn Tibbon, ohne Datum (26. Tebet 18 = 1257, nach and. mss. 28. = 1267; Ende verschied., s. Brief an Halberst. 24); HUb. 769. Die interessante Vorr. arab. nach beiden h. Uebersetz. u. deutsch in DMZ. 48 S. 218. — Viele Randnoten (des Copisten?), teils erklärend, teils

Varr. zu Hippokr.

נסנסגת Pforte vi מפתח הרפואה Pforte vi נסנסגת Pforte vi יסעלירס וסשלשול, vij 62 b גסנסגת החשמיש, vij 63 vij 63 סעלירה והשלשול, ix 63 b מלג endet mit הורז אורז beginnt mit הוכרון טבע המחכלים בסדר חלפח ביחח (שלג), x 92 b אברישם bis מרנגבין, מרכרון סדר הסמים הפשוטים באלפא ביתא אברישם; xi von den zusammenges. Heilmitteln (90b unter prop heisst es: והשראב העשוי ממכו וכן המעבא (sic) שלו יבא זכרונם בשער האחד עשר בזכרון משער סיים ונחקיל); aber nur Stücke daraus, über Klystier (סמורכנים ואסר שדברכו und Zäpfehen (בפסילות), mit dem Schluss ואסר שדברכו תכל זה כדבר במקבושת Wenn die Stelle unter הכל זה כדבר במקבושת meinem Citat aus ibn Beithar, cf. deutsche Uebers. ij, 33): יכן כלימי באדרבאיגן (Adserbidjan) שהנשים לשות עיקתן באמורות רב כמעע יכול אני לומר שיבא כל אכילה ששה דרחם ועושות זה כדי שישמינו ולא ראינו שום נזק בימינו ors dem Vf. angehört, so hat er im Orient gelebt und schrieb zu eig. Gebrauch ein pers. Wörterb. 1339 in גוליאכג (ms. Firk. 75/6; Nb., Aus d. Pet. Bibl. 150), also nicht der Besitzer v. N. 1082. Ms. Schbl. (zu f. 36) scheint Br. Mus. 2674. 7 113b Notizen: לספיל סעובר . . . לספיל העובר , nämlich Opopanax mit warmem Wasser; für Schwergebärende, auf einen Apfel oder Käse zu schreiben; die im Hebr. incorrect umschriebene, vor- und rückwärts gleichlautende, aus christlichen Quellen stammende Formel lautet: Sator arepo tenet opera rotas (Güdemann, Gesch. . . . ?); Kosmetisches etc., u. A. 114b למשמיר משער . . . ווועשה הישועאלים etc., erwähnt Triphera magna Nicolai; zuletzt אשר כחוב באכטידוטארי לער אתר שתלא כחוב באכטידוטארי .של גאלינום

⁸ 116 ס' רפואות למי קולטלנמין, Compilation aus Viaticum [andere Uebersetz. als in ¹], der Therapie des Platearius und פראטיקה des

Alexander [Tralles]; Excerpte in N. 2973; HUb. 821.

שכסים ההרכב. כבר התבאר לחכמי המחקר שאשר חייב להרכיב החרופות 9 230 שכסים ההרכב. כבר התבאר לחכמי המחקר שאשר חייב להרכיב החרופות לבארו לבארו (Gradution, verschieden von Colliget v (N. 29), wohl übersetzt; HUb. 835.

10 237 a b, Fragm. einer Sciagraphie von Honein's Einleitung (n. 270): סרפואט מחלק לכי חלקים, mit Schlussformel von anderer Hand.

276. 141 f., 7-139 sorgfältig, span.-rabb., 1497.

אורח חיים, medic. [angelegt nach Zahrawi] von אורח חיים, oben N. 2432; d. i. Mose Belshomme Narboni, incorrect in Cod. 44 ("C") mit Index von vi Pforten; Fragmente einer abweichenden Recension mit Zusätzen in 2432 ("B"), nebst Index von 107 Kapp.; die Einleitung (s. iv, 8 f. 74, C 271b, סכרתל 7, 183) scheint verloren. K. 104-7 fehlen. Lücken sind übersprungen f. 136b (C 384b ספר (C 200b (A 35 קסר); für vi, 1 ist f. 111b, 112 leer (C 337 ספר Con מכלן מכר Das Verhältnis der Recens. A und B und Inhalt von B in einer Tabelle im Anhang. Das Werk ist wegen der arab., latein. und hebr. Terminologie wichtig, enthält zahlreiche, teils indirecte Citate aus arab., christlichen und jüd. Autoren, Einiges über die Familie des Verf. (Vater f. 42, C 212b, Mutter f. 84, C 288b, jüng. Brüder 110b, C 336b, Tochter 89b, C 298), aus seinem Aufenthalt in Toledo (f. 29, 50b, C 190, 227b), Perpignan (103b, 323), Soria (סניע סנה בשורילה 56b, 118, C 238b, 348b), wo es wahrscheinlich verfasst ist, a. 1350 (124, B 106, C 361, s. die Stelle über die Pest 1349 7, 110). Beachtenswert scheint der Abschnitt über Gifte (94b, C 307b), welchem nur das Nötigste über Chirurgie vorangeht (92b, C 304). Offenbar ist identisch P. 1200 (s. W. 2 1257), also nicht 1504 verfasst; cf. bocc l. c. 105, 323; HUb. 747; cf. Rabb. ij, 331.

277. 168 f., schöne Schrift der Linken des Elasar Parnas Mittw. 19. Ab 5240 (so) זעיר רענו ללירה מכחב המאל זעירה (so) לילירה מכחב האל זעירה (so) מייר רענו (so) אריים לילירה מכחב במאל ביען (so) אריים לילירה מנה במאל ביען (so) אריים במאל ביע

¹ Commentar zu Avicenna, Kanon, B. i. von Jesaia b. Isak b. Natan b. Jos. b. Imman. b. Day. b. Isak aus Cordova; der Vater

(Uebersetzer um 1349?) למכם סטול, wird als mündliche und schriftliche Quelle (כסביו) im Vorworte und sonst häufig angeführt. Für Lücken sind gezählte Blätter leer gelassen. — Fen i. D. 1 f. 8b, 2. f. 14, 3. f. 16, 4. f. 26, 5. f. 34b nur über das 1. separ. Kap.; 6. f. 40b. Fen ij D. 1. f. 56, 2. f. 66b (Lücken f. 78b—79b K. 4, f. 91b bis 94 K. 12—14, f. 98—100b K. 16—18), S. 2 f. 104 (Lücke 104—5 K. 1—2, f. 106b ist K. 6 und Lücke bis 115b, wo D. 3 K. 2, Lücke 123b—126b K. 8—11), S. 1 f. 127 (Lücke f. 134b—137b K. 3; f. 145—8b K. 17 bis S. 2 K. 1, Lücke f. 155—159b K. 6—13). Fen iij f. 160 nur K. 1, wie ausdrücklich bemerkt wird. Anf. יספרק סט' כווכתו בזס ספרק לבטר נדר סרפולס אולטרך לסטרך לסטרך לסטריך החלי סטרי שונסו בזס ספרק לבטר נדר סרפולס הווא 5. das. 688.

בשער ל"ב מאלפרטיקא של מאישערו ארכיו דבילא כווא בקמים בשער ל"ב מאלפרטיקא של מאישערו ארכיו דבילא כווא ארכיו דבילא כווא ארכים, 31 Artikel über einfache Heilmittel aus Pforte 32 und 33 (n. 28–31) der Practica, anf. סמס מעסר בשנים כמס מעסר ליקס עבס אישקאניאושס אמט ויבשס בשנים כמס מעסר, end. ולכן נסגו למלוחו בלוארי סנערים, end. ולכן נסגו למלוחו בלוארי סנערים. Das betr. Werk ist noch aufzufinden, cf. F. 41 D und Saladinus de Asculo, Comp. arom. Part. v.: "Rainald. de villan. in quodam lib. suo de simplicibus"; die Stelle über Koralle ist ähnlich der in Arnald's de vino unter vinum destinctionis auri (f. 263d Ed. 1509); n. 27 שינפרי וויווס קי לעולם; HUb. 781 n. 4.

278. Perg. Kl. 4°, 120 f., nett, ital., ziemlich correct.

Levi b. Gerschom, Supercommentar zu Averroes [mittl. Comment., s. N. 30²], Physik, Tammus 1321 [das Compend. nach Mose Tibbon datirt Sivan 1321]; HUb. 119.

F. 118b במלם מס ב' כ"ל משלה aber der Kalender stimmt weder zu 288 noch zu 5, wie der Titelschreiber f. 2 las. F. 3 ist Card. Grimani's (st. 1523) Namen radirt, nach Notiz (Oefele's?).

- 279. Tuchperg. und Perg., 112 f., ungleich span.-rabb., Lücken in Curs. ausgefüllt; xiv. J.?
  - ¹ Jona Gerondi שערי חשוכה mit neuem Tit. סי סמוסר.
- ² 108 b פירוש לשלש עשרה מדות מסמורס נדנמת נסן, s. N. 305; f. 111 einige Verse.

280. Zusammenges., 266 f., verschied. span., xv. J., 11-12 schwer leserlich.

1 5 Maimonides über Asthma [מקאלה אלרכו]; f. 55 ein Gedicht
Cat. codd. b. M. J. 1.

von Josua Schatibi (aus Xativa), welcher die Schrift für einen (später) bei König Juan von Castilien hochgestellten Exjuden und "Delator" übersetzte; minder correct N. 43⁴; Starke Wiederholungen daraus enthält das diätetische Sendschreiben, N. 289⁷ (s. zu N. 111⁴); HUb. 768.

- ^{2} 37b jüngere Ueberschr. איז זייל פקרתת מאמר הנכבר בתריאקה לריית אייל (43 ^{5}); s. N. 111^3 .
- ארות מן הרפואה כתב אותם יותנא בן מאסוים לחנין בן ילחק כשנפטד 39 הערות מן הרפואה כתב אותם יותנא בן מאסוים לחנים לחנים לחנים אלמים; Aphorismen des Joh. ibn Maseweih (436); HUb. 717.
- לב Auszüge aus Razi, an Alman'sor, Tract. iv, 24, 32; a) (437) אניועעט המזון וידקדקהו . הוא ; בחלאים המחדבקים. ראוי לברוח מכל הארלום . אלטואען ; וימעט המזון וידקדקהו . הוא ; בבחינת הרופא . אמר ראוי שחעיין באי זה דבר יכלה (6) וחלך לה ולא יכירה . HUb. 726.
- אמר ללראזי נמס שיקרס נמלאכת סרפואס מן סמקרים וכר' 47 nach N. 43° auszüglich übersetzt ("Wissenschaft und Charlatanerie unter den Arabern etc.") in VA. 36, S. 570 ff., nach R. 347 ergänzt das. 37, 562 (lies: "Es verlöscht das Licht der Heilkunst", s. auch Bd. 40, 313); HUb. 726.
- מחחיל ספר ימים גבוליים והקרמת הידיעה לחכם מחישערי בירנע (so) די 56 גולדו מחחיל ספר ימים גבוליים והקרמת הידיעה לחכם מחישערי בירנע (so) די 56 גולדו s. N. 854.
  - 7 109 סמים לביים לאנן סינא 109 7. 872.
- ⁸ 137 (neuer Tit. 'ספר פלאות הטנע וכו') der specielle Teil des Mesue [jun.] aus dem Latein., andere Uebersetzung als N. 49⁵; f. 174 Index; 174b span. kaum leserliche Notizen; dazu f. 257 ff.; HUb. 719 (689).
- שנים המעלות Wirkungen der Nahrungs-, einfachen und zusammengesetzten Heilmittel, arab. für Benveniste b. Salomo ben Labi de la Cavalleria [gest. 1411; HB. 15, 83] verfasst von Josua b. Josef b. בינה al-Lorki, h. von Josef (Vidal), Sohn jenes Benv., in 4 Abschnitten: 1. die 3 Arten der Wirkung, im Original arab. [hier hebr.] und דלים וואלה מניים המעולים מליםיים המלים (span.? Kaufmann, Sinne 166, beachtet die Stelle nicht!], die מניים המלים לליםיים המלים לובים המעולים בינה מולים לובים בינה (178b) werden einfach aufgezählt (HUb. 784 u. Zus.); 2. alphabet., arab. latein. vernaculäre Tabellen wozu f. 226—41 ein vernaculär-arab. Index; f. 186: מעמים מספ מספ ללכמי וכסבתי שם מספ מספ מספולים ומסבולים בינה בינה בינה ומסב שות בלמי ומסב משוכם מספוס מספ שלכמי של Susammensetzung und Graduation, hauptsächlich nach Arnald; citirt מישל מישל משוכם מספוס משוכם מספים משוכם מספים משוכם מספים משוכם משוכם כדי לישונים משוכום משוכם Graduation, hauptsächlich nach Arnald; citirt מישל משוכם משוכם Graduation, hauptsächlich nach Arnald; citirt מישל משוכום משוכום

(225b, d. i. das GA. an den Beherrscher von Rakka). 4. Tabelle der Antidota nach Nicolaus [Praepositus]; HUb. 762.

10 243 Fragm. einer Practik, Anf. der Einleitung (worauf f. 252 מתאמר סראשון בביאור ההפרשים והסבדלים שיש בין Anf. ij verweist) fehlt. התאמר הראשון החוליים שידמו במקרים ובסבות הם מתחלפים וזה בדרך העברה ודבור קלרה . . . וידיעת החוראות היא לקוחה משבעה פנים א' מהגרון ומה שידחה ממנו ז' ממשפטי סדפק ג' ממשפטי סשחן די מעניני סשינה ה' ממשפטי הזיעה וי מהרקיקה ז' מהמנהג שיתנהג החולה בבריאותו. וכבר ביארתי אותם בדרך ארוך עיוני בסי עזר הבריאות ובאופן ויכוקי בס' מקור קיים, letzteres auch f. 251 und 256b citint; ה in 7 Absehn., התאמר השני ברפואת התחלואים בתחבושות ומשיחות 252 1. Kopf und dessen Teile, 6. äussere Krankheiten; 7. Haar; bricht beim Gehirn ab. Fieber und Gichte (cf. Tr. i) sind vielleicht in einem iij. Tr. behandelt. Verf. citirt Hippokrates, Galen's סלמדוים נרסמט למצמונה, אלמצמונה, וניילתר (1. אלמצמונה), Honein, Ali b. Abbas (243b über כרסמס und שנספלם, welche man confundire); Razi (253, 255b מכספלם); er führt eigene Ansichten und Recepte an, oder was er von berühmten Aerzten selbst gesehen (250b); benennt Krankheiten und Mittel arabisch, z. B. סי אלעאלס (f. 253, s. zu N. 2772); Benjacob 215 n. 84: ידיעם סלומיות. Im alten Index heisst der Verf. ידיעם סלומיות, etwa Wakkar? (cf. Cod. 321) oder für אמר (aus arab. Buchstaben)? s. zu N. 2863; HUb. 739.

קומיינסא אינ אנטירוטאריו דליאון פראכקו (so) איל קואל קונטיאיני ייא 257 1 לאנטירוטאריו דליאון פראכקו (so) איל קואל קונטיאיני ייא אנטירוטאריו דליאון (kurze Bearbeitung des v. Tract. von Lanfranchi's Practica, s. N. 2712, abbrechend Mitte K. 10; behandelt: l. Repercussiva (אונס בי הואס ב

¹² 262 ידי פלומו 12 משפיסיאם דיל ליטארגירו שון שוגום אלגונם דליאם שי פאזי די פלומו 12 (span. Bearbeitung des s. g. liber servitoris von Zahrawi, Tract. i: "Species igitur lithargyrii etc.", ungefähr bis Mitte des Tr.] in Frage und Antwort; HUb. 741 (falsch ²).

ד. 108 מניי סלשיר שמחלל וכו (מוץ) inmitten einer Notiz (מוץ) לכי סלשיר שמחלל וכו (מוץ) למני מושה בליל שמיח ש"ל שושה בכלשיח || ונשלמו בירח מרחשון ש"ל לשר מרלש ועד 241 (משלמו כלינו ביתח מרחשון ש"ל לשר לביל ירושלים ינחס בחלשים ונושלים ינחס בחל לשר לביל ירושלים ינחס במלח בשנת שלינו כח"ם ש"ל לשר לביל ירושלים ינחס במלח בשנת שלינו בח"ח בשנת שלינו במנח שלינו במנח שלינו במנח שלינו לשר לביל ירושלים ינחס במלח בשנת המושלים במלח בשנת המושלים והשלח בשנת בשנת המושלים והמושלים במלח בשנת המושלים והמשלח בשנת המושלים והמושלים והמושלים והמושלים במושלים והמושלים והמושלים במים במושלים והמושלים והמושלים במושלים והמושלים במושלים והמושלים במושלים במושלים במושלים ומושלים במושלים במושלים

281. Kl. Qu., Perg., bis 335 sehr schön, deutlich, ital., 1476.

Averroes, Compendien, bequem durch Angabe der Bücher am Rande (f. 65—72 falsch מוש של "ber Rhetorik und Poetik fortgesetzt).

1 A) Organon קיצור מכל מלאכח ההגיון: f. 5 מאמרות פולא פור מלאכרו ההגיון: f. 5 מאמרות אור פונים אור מולאכרות היינים אור מולא היינים אור מולאכרות היינים אור מולא היינים אור מולאכרות היינים אור מולא היינים אור מולא

סמישרת לאמות (Rand סיישרת לאמות (מ'י מלילה (Rand סיישרת לאמות (מ'י מסקש (Rand סיישרת לאמות (מ'י מסקש (Rand סיישרת לאמות (מ'י מסקש (Rand סיישרת לאמות במ'י מחלש (מ'י מסקש (So) מחלש (so) מחלש (איים מ'' מחלש (so) מחלש (so) מחלש (מ'' מריים מ'' מחלש (so) מחלש (מ'' מריים מ'') ארשפא (מ'' מריים מ'') אלשפא (מ'' מריים מ'') מריים (מ'' מריים מ'') אלשפא (מ'') מריים (מ'') מחלש (מ'') מריישר (מ'') מ'') מריישר (מ'') מריישר (

2 74 השמע הטבער, s. N. 108¹; Uebersetzer Mose Tibbon zu 2-7 genannt. 3 124b כללי ס' השמים והעולם; s. N. 108²; am Rand die ctc. gezählt, Parallelen und Citate angegeben, eben so in dem folg. 4 155 ההויה וההפסר s. N. 108³, Epigr. unvollst. 5 167 b לין כל s. N. 108⁴; f. 205 b (kl. Schrift) 3 Thesen לין כל מתניע מסנעע מסניע מ

8 268 b A) מה שאחר הטבע יספק בו לגל מאמרו ויאמר שלמה 1.332 ממל לשופט דבור במה שאחר הטבע יספק בו לגל מאמרו ויאמר שלמה 27 שהיה הפועל לפי זה ראוי שיובן דעת ארסטו בשכל הראשון שישיג הנמלאות כפי end. שהיה הפועל חדום אחר לשופט עם 7.333 מה שהם עליו. מלאתי זה הדבור חדום על האדם חדום אחר לשופט עם 7.333 מתחלף למה שאמרו בזה המקום בזה הספר חה שהוא זכרו ההתחלות וסדורם והוא מתחלף למה שאמרו בזה המקום בזה הספר חה שהוא end. למני המאמר האחד עשר במש"ה סוף פרק דבר בו החכם במספר ההתחלות המופתים ההכרחיים כמו שתראה. זהו אשר אמר השופט בזולת זה הספר ומלאתיו לדברי ארסטו

המסלה לאל . . והוא יסן בידי כח ועלמה לכחוב שאר ספרי הקדש ולהגוח בחורים . . הכעלה כמ"ר . . בכמ"ר בהן . . וכחבתי אל המסואר הכחמר להשכיל ועוב החבונה חמד בחורים . . הכעלה כמ"ר . . בכמ"ר בהן . . והיחה השלמחו ליל ו" יום ראשון מר"ח מרחשון [ילחק . .] ישר"ו. המקום . . הוא ובכיו ובכי בכיו . . והיחה השלמחו ליל ו" יום ראשון מר"ח מרחשון . . לרע חי . . בידע מרחשות המים למין ממעולה האדון ממעולה יר"ה כאום הלעיר . . לרע חי . . בידע מחם מחשלה האדון ממעולה יר"ה כאום הלעיר . . לרע חי . . בידע מוחד בידע בידע האדון ממעולה האדון ממעולה ווחד בידע בידע המוחד בידע האדון ממעולה ווחד בידע המוחד בידע בידע המוחד בידע המוחד בידע המוחד בידע המוחד בידע המוחד בידע המוחד בי

282. Tuchperg. und Perg., 247 f., schön (zerflossen) span.-rabb., xiv.-xv. J.

Zu Grunde liegt dieser (bis auf das Fragm. bei Peritz, 1882) uned. Uebersetzung, wie der Ed. (s. N. 213) die revid. Recension; s. z. B. מורם 165, 212; Vieles stimmt wörtlich; für שורם hier מדרם (Tit. סטרטים ist jung); HUb. 928, auch ms. Br. Mus. 1046.

283. Tuchperg. und Perg., 156 f., rund nach links gehend, span.-rabb., xiv.—xv. J.

² 80 Desselben פירוש מס׳ ערובין, mit allerlei Varr. und besseren Lesarten, was im Vorw. der Ed. ¹ f. 4 nicht bemerkt wird; — f.

85 b—86 סעתקה מספר המחור [Serachja ha-Levi].

³ 154 (andere Hand, Anf. verblasst, vielleicht def.) zu Erubin, end. פימן ויקס בן בקר ריךי וטוב וב' רשויות האסרות עולין עד לרקיע וסן רשות המוער פיינון ויקס בעור ורה"י סימן יהי לרלון אמרי פ"י והגיון לבי וגומר.

F. 153b הלי יוסף בלי ששם בן באן בנשם בן באן בנשם בן האם יוסף; cf. HB. 13, 106; f. 1b eine Menge verblasster Namen.

284. Seidenpap., je Bl. 1 und 10 Perg., 127 f. span. Curs., 1403.

 ^{1} Averroes באור ס' טוניקי, ^{2} 92 פופיסטיקי, s. N. $106^{6.7}$; HUb. 62.

Jeh. b. Sal. b. Jak. b. Sam. b. Menachem b. Sal. סמשי [aus Nîmes? cf. zz. z. G. 462?] schrieb den Cod. zu eigenem Gebrauch, f. 90 b 28. Schebat, 127 b 15. Adar 163 und begleitet die Epigr. und seinen Namen mit Versen, s. Anhang; f. 1 לכמס לשממק (ב. שלי) לכמס לשממק (ב. שלי).

285. Zusammenges.: i f. 1-8 a. 1537. — ij f. 19-38 Perg., alt (früher und 546 ff.), falsch gebunden und ergänzt, f. 43-4 ital., xv. J. — iij f. 46-142 deutl. span.-rabb., xv.-xvi. J.

יהר 1, Peric. והר; s. N. 218 f. 238.

homonymer Schüler fingirt [etwa Abr. b. Schalom? ניסיע iij S. xli; f. 19 ist die Chiffre dafür לכיסו בן שלסיאל (was bedeutet ונעלמה 7m?); s. Jesch. 6, 94; vgl. HB. 11, 25]; doch ist f. 36 die Identität mit dem Verf. in des letzteren Weise angedeutet (f. 18 של של של הדבק הבורל d. h. סתיחסתי אכי בשמו אבוברסים u. das Geheimnis der 248 Gebote; also לנכסס). Die Erklärung der Anspielungen und אלטו בלטו עליון von זרובבל בן שאלטואל (f. 13), bildet einen Hauptbestandteil, nicht ohne ermüdende Wiederholung aus Selbstüberschätzung, wobei Manches dem Geübteren zu raten erübrigt; das Uebrige besteht fast nur in Combinationen des Gottesnamens u. dgl., ohne philosophische (in anderen Schriften gegebene) Begründung. Zur Berichtigung und Ergänzung der Notizen Landauer's bietet unsere an Umfang einzige HS. (über Fl. 44, 216-18 s. Jesch. 6, 94, Angel. hat nur 6: מליץ יושר — trotz einiger vom Abschreiber bezeichneter Lücken (19b, 20) - reiche Ausbeute, namentlich verschiedene Daten und Angaben über die Reihenfolge seiner Schriften, nicht ohne Schwierigkeiten, welche eine kritische Zusammenstellung erfordern. Für unsere Commentare scheint sich a. 1282 zu ergeben (s. unten vij). — Auf ein Distichon נקון משכיל בשעיפים בחזיונות לילה . . וקול folgt ein kurzes Vorwort בחון מלכף אמונה לשמע (cf. ספליט S. 49), worin כאשר זכרתי בהקדמה [des Verf.?]. Der Commentar soll beim letzten Buche, מלין, beginnen, bis סיפר fort-ואשלים בהפטרה ואשימנה כדמות חותם לכל הפירוש הכולל כל הספרים. Dieser Anordnung folgt unsere Beschreibung.

- ספר איש אדם אמר רזיאל איש אדם ילדס מדויה [= דונה? N. 118? אדם אמר במלכות אשת הרב שטיאל [שמואל] הזקן לו לעת זקנותו במדינת קרססטה [סרקסטה] אשר במלכות אשת הרב שטיאל [שמואל] הזקן לו לעת זקנותו במדינת קרססטה (סרוב לך ביאור כל ענין ינגורא (ארגון) אחרי מלאת מספר ימי הגולה, פעמים רבות אכתוב לך ביאור כל ענין הוא ימי הגולה iij l. c. (f. 24 ist סימן ימי הגולה בשנת מ"ב לילירה ונתחדשה בו השגחת אלוה F. 20 beginnt ein Abschnitt (החל עוד רזיאל להגיד) mit 4 Beit, deren Anfangs- u. Endbuchst. יסוה שלום (משפט בתחת ישראל לה במ"ח במ"ח במ"ח במ"ח במ"ח הכרות בע"ח הברית בע"ח ונתחיל ס' הברית בע"ח
- ואכי אותר שאלו לא כמב רזיאל ל. ל. 35 b ליי לולות בו מכלים הכוונה בקינה בשירה ובספר היה כל ספר הברית החדשה אלא כדי לגלות בו מכלים הכוונה בקינה בשירה ובספר היה כל ספר הברית החדשה אלא כדי לגלות בו מכלים הכוונה בקינה בשירה ובספר היה לנו בו Dasselbe wendet der Commentator auf sich an; zuletzt bemerkt dieser, dass er sich sehr kurz gefasst und an den Vers כבר העיד על תהות הקיים. 36 ה. לי ני מפרוב המלים.

iv f. 36-43 (N. 43 f. 203b-12, hier "B") ערות (p, das wichtigste B. für die Geschichte des Schwärmers. Die Mitteilungen Landauer's S. 382 Z. 3-9 und 13 ff. (von Jellinek und Grätz wiederholt) sind ungenau; seine angebl. Beweise, dass Abr. Vf. des Sohar sei, beruhen meist auf unbegründeten Annahmen; z. B. dass die ספטרס später genannt u. nicht veröffentlicht sei 1). Im Ab 1280 kam Abraham nach Rom etc. und meldete sich ביום ערובה של כיים beim Papste, der aber in שורילנו (Soriano, Prov. Viterbo) war und ihn zu verbrennen befahl, was man ihm hinterbrachte. Er kümmerte אבל התבודד וראה מראות וכתבם וקדם אז זה הספר וקראו כן sich nicht darum עדות; die Minoriten (סלקים סקענים) hielten ihn 28 Tage in ihrem Collegium (מדרשם) gefangen im J. סילם כי סול שנת סלים, also a. 41 (1280), vom 3. Tischri bis Neumond Marcheschwan, Anf. des אמר רזיאל בחדש החמישי הוא חדש אב באחר לחדש והשני בו הראני י"י שתי Buches מראות אחת בלורם אחת. דע כי מה שהכביא מעיד עליו . . אין לורך לשום אדם (!) לסקשות על דבריו כי פיו של אדם כמאה Die Erlösung wird auf a. 50 berechnet. F. 39 (B 208) folgt eine Offenbarung in Rom; f. והנה הוסיף היש"ב לימינ"י והוא הסוד הנרמו בסוף ההפטרה ששמו (208b) 40 גואל בן שלמה כי ד' יודים הם גוא"ל והוא היהוד"י והנה שם י' יהודה בן שלמה וסודו בן שלויאל [שלדיאל [שלדיאל בחול כולד שאול כולד שמואל (s. zu F. 25 F). Nach f. 37 (205b) hiess das erste Buch über die neue Theorie ("in מָלָה Land. 418) בט השתום F. 37 giebt das Geburtsjahr וסתם הכל בשם יים יהויה ב Ende 43b, ויהי מקן שנת החרבעים 5000; f. 42 ייהו מקן .שמו. סכם כבר קלרתי לך סתרי ס' עדות . . ותשכיל שם יהו"ה ית' וית' שמו אמן

עשרים שנה בענין ובתנין והנו בן ארבעים אז, הנה עשרים שנה אחרים, ודע כי חעשר שנים הם יו"ד שנה והם עשרים שנה גם כן [בן] הששים נער והוא בן עשרים חעשר שנים הם יו"ד שנה והם עשרים שנה גם כן [בן] הששים נער והוא בן עשרים ותפני שכוונתי לפרש השתות אחר כל דברי בסוף חותם ההפערה לא רבים עתם תתינם. אחריך . וידוע שכל הספרים יובנו תתה שקדם ולא אלה לבד אלא רבים עתם תתינם. אחריך . וידוע שכל הספרים יובנו תתה שקדם ולא אלה לבד אלא רבים עתם תתינם. Ueber Jesus u. Muhammed (Lb. 6, 590) s. Pol. Lit. 360.

ס' הישר. אוור חיאל בשנת שלשים ותשע לתשובת דבר . . (B 185b) ס' הישר. אני ברכיה בן שלויאל . . כבר הודעתיך שזה הס' היה הסי הראשון שכתב רזיאל בלורת לבוחה כייל שזכר בו כה אור י"י . . מי הישר לרזיאל כח אם כח רוח ; das letzte B. nach dem Comm., weil die ספערס ein Schluss aller vj sei (כי) (1, (ענין ההפטרה הוא לענין נוסף כדמות חותם לששת ספריו ואינו חותם לאחרון לבד weshalb das Geheimnis der Prophetie dem Schluss derselben vorbehalten, hier aber nur gelegentlich und ohne System besprochen sei, indem dieser Comm. sich von den anderen unterscheide; f. 25 erklärt das Geheimnis der Stadt זיבול oder דיבול, aus welcher mit seiner Abreise aller Glanz schwand, und wohin er im Tebet des 6. Jahres seiner Auswanderung kam; Land. 381, 508 (Jell. Ausw. 17, Grätz 7, 226) substituirt Urbino; aber die Buchstabenzahl stimmt nicht. Ibid. ס"ר פית ר"ום סודו ספר תורה ודעהו (s. oben iv). Ein neuer Absatz scheint (25b, B 187) אמר רויאל וכ' אלהי שלח מלח מלחנו לפני והראני דרכי שמו ואראה מחוכו מראות אלהים [מראה חתום B] עשרה ; f. 26 ועל זה הסוד חתם רזיאל ספרו בארבע חיבות ובראשם liest man ועל זה הסוד חתם רזיאל ... י'ס'ר'ס' ובפופס מ'פ'ל'מ', hier endet der eigentliche Commentar, und folgt eine Art Anhang des Commentators: ואסר שסודעתיך כוונת ספר הישר בכלל והשלמתיו ש"ל אדבר לך פה מעט בסוד הכבואה בקלור גדול וברמזים מפני שכווכתכו עוד לחשלים זה הענין בחותם ההפטרה ושים לבך להבין דברי. דע כי סחכמים הקדמונים [nun springt B zu vij f. 80b l. Z.]; über die Trilogie שכל משכיל מושכל in Verbindung mit שכל משכיל. Ende 27b שהודעתיך זה המעט המועיל הרבה תבין ממנו מה שלא אמרתיו אחר שהכל בתוך דברי. ונשלים זה הענין הנה ונתחיל בהפטרה בעיה.

¹⁾ Das anon. סישל CL. p. 135, Mag. 3, 217, ist das von Hai citirte?

Titel ein weiblicher sei und empfiehlt das allsabbatliche Lesen. כי ענין הספטרה הוא ענין נוסף כדמות חותם לששת heisst es כי ענין הספטרה הוא ענין נוסף . . למכון לבד weshalb das Geheimnis der Prophetie dem Schlusse derselben vorbehalten sei, hier aber nur gelegentlich und ohne System zur Sprache komme, indem dieser Commentar sich von andern unterscheide u. s. w., also ist Buch und Commentar wohl 1280-82 verfasst (cf. oben f. 19b). Ende למנו קדום ישכתל. ואחר שנגלה כבודו בהר קדש והוא שם הר גבוה ונקי בלעז מוכטי ברברו 18. 28 (vgl. N. 223), auch מוכטי סדמיון (nach Zahlwert) = מיוטל, = מיוטל (von mentire) = סקלי, also sacramento! - Das Jahr 40 (auch in Beziehung auf Abraham) ist deutlich angegeben (28b), und die Beziehung auf Misshandlungen (לבלתי סכות אותו כל מולאו) und Gefahren (30 b Z. 4, hier schliesst sich B. f. 188 an: ודע זס כלו וסלכיך לקשור passt für jene kritische Zeit, wie auch den Kreisen der Gottesnamen (f. 29b, 30) die Bemerkung vorangeht, dass diese Kenntnis seit zwölf Jahren "erfunden" sei (כי זו סידיעס (מחודשת היא עתה בעולם ונתחדשה מי"ב שנה עד היום).

דע שאחר ששמחי זה הספר חותם ההפשרה (21b, B 189) הותם ההפשרה (21b, B 189) לחותם לכל הספרים כולל [ל"ל בכלל] גם שמחיו בפרט כדמות חותם לכל אחד ואחד מהם לכל הספרים כולל [ל"ל בכלל] גם שמחיו בפרט כדמות חותם לכל אחד ואחד מהם ראוי הוא לי שאפרש בו מה שאפשר לי לפרש ממעלת ידיעת השם המפורש לבדו F. 32b ist von den vi anderen Büchern die Rede (so weit B f. 120b). Ende (34b), זה הפירוש כבר כתבתי בו מפרעיהם, וגם הארכתי בענינים ובלירופים מבהילים דעת מה שרליתי מכלל הדברים ומפרעיהם, וגם הארכתי בענינים ובלירופים מבהילים דעת הרואה אותם בתחלת מחשבה. ואני כוונתי אל היותם מועילים לאחד שלם מעולה ואם לא יועילו לעשרת אלפי אלפים פתאים . . וכל ישראל ערבים זה לזה, ויספיק לך מה שאמרתי בזה. ועיין בכל דבור בכל ענין וענין. ואולי תבינהו ותכיר בו סוד יהוה יהוה

יסוס; cf. מפר מפר bei Jell., Phil. S. 34 Z. 4.

אמרי שפר (N. 40 f. 219 b: "C") Abraham Abulafia אמרי שפר Im incorrecten, falsch geordneten, oder gebundenen, lückenhaften und defecten Cod. 28 ("B") f. 276 משל ייים (so) לייט סרמין על סמרי מורס (איט סרמין על סמרי מורס (איט סרמין על ממרי מורס (איט מורס (אי

ים אונים מספר הספר מדים פרס מדים (so), - המפר הספר "traité de la division du livre" a. f. 274 (P. 776) bei Carmoly, Rev. Or. i, 278; Litbl. ij, 780: "Zacharja Sefardi", cf. מרסים מיש מיודו מ"ם והוה מפר פר"ם או מ"ם היום מפר פר"ם או מ"ם היום מפר פר"ם היום מוכם היום היום מוכם היום מוכם היום מוכם במינום כבר להיום אונים היום מוכם במינום במינום

Das Vorgedicht (Alm. 2493, P. 776, cf. 777) מ'סי ידך לנחרני בכל pit, bei Zz., Lit. 490 als Bakkascha, steht in C 277b zuletzt; dann ein Distichon, worin Tit. (nach B) und Einleitung etc. aus B bei Jell., Phil. S. 32. Die 3 סערים beginnen mit Einteilung der alten Weisen in 3 Parteien (25b, B 224, C 270 falsch שמל גי, ungenau Land. S. 471, C 271b-273 teilweise umzustellen). סי אללול לך מס C 271b-276, hier 59 Z. 9 v. u., B 276), end. 59b, הנה כבר השלמנו הגי חלקים ונחחיל בידיעת השם ידיעה כללית זאת :B 231: ותכאן אני מחחיל לדבר בידיעת השם 232 G1b, B 232 הידיעה כללית כוללת כל הדעות. Alles Folgende ist äusserlich lose aneinander gereiht: Philosophie (z. B. die Kategorien des Aristoteles) 86b (B 254b), Buchstabenspielerei in verschiedenen Sprachen f. 74, 109b, 251b (B 82/3, 243b, 270b) ineinander verwebt; - aus f. 68b (B 238b) die Stelle יולס בפשלותיו bei Land. 471; — doch sind auch Absätze angedeutet, z. B. f. 81 (B 250b). — Fol. 89b (B 257) behandelt 3 Fragen, welche der Anfänger in der Kabbala stelle: 1. was die Kenntnis des סמפורס סם sei, 2. welche die Kraft u. Wirkung desselben bei Erschaffung der Individuen und seine Leitung der Gattungen (דרכו עם הכלליית). Daran schliesst sich das Geheimnis der Kabbala etc. Fol. 90b (B 258) knüpft an das "dem Abraham beigelegte Buch Jezira" (cf. Sendschr. an Abr., Jell., Phil. S. 18; auch die Buchstaben hier), indem 10 Sefirot ככתבות ונבעלות ונקשבות (cf. Land. 488; in סמרי מורס I, 6) in der Welt, dem Jahre u. der Seele erläutert werden. Daran reihen sich die דרכי ליכוף סלומיות, - obwohl er schon im Comm. zu Jezira (Titel nicht angegeben) davon gehandelt (95 ff. B 261b). Eine Stelle (f. 114 B 274) über "Plato" und die Behauptung Land.'s s. Alfarabi וכחבנו מה שרלינו לכחבו בזה הספר הנותן (S. 249. Schluss (117 B 277b) אמרי שפר [המוכיר י"ד, 3] בסחרי חכמת הקבלה כודה ונשבח . . ונשכון שם באחל לתרי שפר .Dann in A Distichon ספר חכמת שפר , end. פועד. למן und ein längeres Gedicht, Anf. und Ende ממכי מפר נחכו שלה, in den Halbzeilen מש"לק, dann מש"לק; in C 265b am Anf. (Ueberschrift סר verwirrt und fortlaufend vor dem!) verwirrt und fortlaufend ועתה הקדמה dann ; נשלם החרוץ (so) השני שחתר סיום הנסתר dann ועתה אכתוב של זה הספר הנסחר ומה שכתוב בין שני חרזים ועיקר הדבר אכתוב במגלת . סתרי (so) במקום זה (!) זולתי זה וזה תחלת ההקדמה

 ^{4} 118 (עשר הוויות) in N. 92¹: "C"); andere, genauer mit ששר des Elasar Worms (s. N. 81°) stimmende Recens. in N. 43¹⁴ ("B"). Anf. ממו סמו סמוס שמו המיוסד ^{4} , סככד וסכולה ^{4} , ככלד ^{6} , משתעותו כפי סיכולה ^{4} , לדכר ^{6} , משתעותו כפי סיכולה ^{4} , לדכר ^{6} .

 $^{^{1}}$ נעלה ^{1} . לוחו המס ^{2} הייו הול ^{2} היו הוכל ^{2} היו הולה ^{3} . לוחו השם ^{3} היכולה לידע ^{1} היכולה לידע ^{3}

⁵ 126 b [Fragm. aus Sam. Motot zu ibn Esra, Exod. 23, 21; P. 825⁶ . . . סור שם סנכנד, copirt von Dr. Gross; cf. HB. 16, 109].

folgend; Mitteil. Lasinio's Jan. 1869), also Ende גערם לקד.

זה העתק מספרי עמטאל [בן יעקב?]. אמר אברהם המחבר כי השם 130 הכבור הכבור . . אמר . . אמר הכבור הכבור . . אמר . . אמר . . הוא הכבור הכבור ואינו נקרא ככה הוא שם העלם והעלם הוא הכבור . . אמר . . אמר . הוא הכבור ואינו נקרא ככה הוא שם העלם והעלם הוא הכבור . . אמר הוא הכבור (Cat. Cambr. i, that מי השם אל ד' אותיות ב" השם 106 n. 8 Exod. 33, 21, Biscioni p. 287; also Text nicht מ' השם לב ibn Esra K. 5 (P. 825°); der Commentar giebt 26 Conjunctionen der 5 Planeten.

ענין אחר בענין המספרים. ברוך כבוד י"י ממקומו כחיב כי ביה י"י. . 132 מכין אחר בענין המספרים. ברוך כבוד י"י ממקומו כחיב כי ביה י"י. . 132 רמותי לך מעט מזער מסוד השם המיוחד שכולל כל ההויות ועתה נפרש לך ברמז אלו Ende . בחלקים הקודמיי והם חלק החשבון ההכרחי וחלק החי השמיי וח' הח' המספרי בחלהים. מס כי"ו שהוא אלהים. מס

⁹ 133b [Abr. Abulafia] Sendschreiben an Jehuda מלמין (nicht Sal. Aderet), sonst וואת ליהורה oder קבלה אחרת; die Endgedichte

(Land. 473) fehlen in Ed. Jellinek; HB. 5 S. 32 u. 106.

Zu Anf. schrieb Widmanstad: "Ex codice Zoharis quem habet Jac. Mantinus Hebr. [HUb. 977] Romae A. 1537 Franc. Parnassus scribit"; f. 9: "ad oram apparet subinde manus summi viri Aegidii viterbiensis. F. Oe.", d. i. Oefele, dessen Notiz v. J. 1750 f. 1; cf. N. 92, 217.

286. Zusammenges., 158 f., dreierlei span.-rabb. und Curs., xv. J.

1 2-15 [Medicationis Parabolae (Aphorismen), oder Regulae

לשר כברא ^{6} האם ^{6} ייסלח לכו הרסום אשר כבא רכו ^{6} האם ^{6} ייסלח ^{7} אם ^{7} אם ^{8} אם ^{8} אפרי ^{8} אם ^{8} אם מרכה ^{8} אם אם אם אפרים ומוסרין אוסו ^{8} אין ^{8} אם אין ^{8} און ^{8}

- יולן גקמי (יולן גקמי 19 פרטיקה מלי' יולן גקמי (und Tur. 154, W. 4845) סוד המלאכה . . . גולן, Secretarius pract. med. oder Thesaurarium med. (Pariser lat. HS.) des Kanzlers von Montpellier Johannes Jacobi, auf Befehl Karl's von Frankreich (nach 1364) verfasst; f. 18 ממי בשיל מלי מי הייל מלי הייל מלי מותר ברפולס . . סועתק ע"י ל' יסודס בן שלמה ה"ל מלי מתכבר לוותי מלח הלדון קרלוש . לימודים mit 3. Anf. לימודים הוא . Die vi Bücher zerfallen in לימודים הואליכו מליכו בלי המשפעים בשם אפלאטון ולמען החקנה היא אם השכחה כמו שזכר גאליכו בס' המשפעים בשם אפלאטון ולמען המלחכה היא אם השכחה כמו שזכר גאליכו בס' המשפעים בשם אפלאטון ולמען המלחכה היא שליין במלחכה וויינו במלחכה שליין במלחכה וויינו במלחבה וויינו וויינו במלחבה וויינו וויי
- 3 81 b ibn Wafid (starb 1075, s. VA. 37, 398), einfache Heilmittel nach den Krankheiten der Glieder [arab. כחאב אלוסאר, B. des Kopfkissens], h. מראשות הראש, mit Beschränkung auf die zugänglichen Mittel, von Jehuda b. Sal. [Natan] דו 17. Schebat 112 (3. Febr. 1352), in 27 מלמרים (Index f. 157b), diese in פרקים פרקים לוינת סדם 27 מרפולת סלרפתים לוינת סדם 27 "מרפולת לוינת סדם 27 "מרפולת סלרפתים לוינת סדם 27 "מרפולת בשלת בשלת (so) und גולן דל שיית לוינת סשער פ"ל מתנו בסמים לחינת סשער ביל מתנו בסמים למינת סשער ברשליםן (so) למינת סשער ברשליםן (so) נילתים סשער. סם ילמים סשער ברשליםן (Hub. 738.
- F. 1 eine mir teils unverständliche Notiz mit lat. Lettern: mimeni (ישמי) maystre jacop de lunel mege de medisina aquest libre . . . e may bona filha . . . Ob Jak. a. Lunel aus Carcassonne xiv. J. bei Depping 290 (deutsch 232)? cf. Zz. z. G. 467, Carmoly, Hist. méd. 106.
- 287. 144 f. (144 gehört zwischen 71, 72), span. Curs. von Salomo für seinen Vater, a. 5076.

288. 2-108 (112) f., span. Curs., xv. J. bis 85; dann verschied. span., 96 ff. angeheftet; zwischen 61-2 und 106-7 def.

המלמר סנעשם בהגהגח הבריאות שקברו. Nach dem Vorw. des Uebersetz., Israel [Crescas] Kaslari b. Josef [1327 nach V. 266], anf. אמי שישין למני (נדמו במינין (נדמו במינין למני שישין למני מודע לכל מי שישין למני מודע לכל מי שישין האודע לכל מי שישין למני מודע לכל מי שישין למני מודע לכל מי שישין על מודע לכל מי שישין על מודע אודע אודע ליינים מודע אודע ליינים מודע ליינים מודע ליינים לייניים לייניים לייניים לייניים

ij, 647.

² 20 Compendium der Therapie für König Robert, nur in Einzelnem wörtlich stimmend mit Arnald's "Practica summaria seu regimen etc. ad institutum Papae". Anf. יהיה כלב הרחש כלב הרחש ומכלב הרחש יהיה מלחות מורכבת ; die folg. Rubriken sind: אפילנליאה (N. 295 f. 32b שלימלי — mitten im Satz beginnt N. 27 f. 116b, wo die latein. Terminologie häufig weggelassen, auch sonst gekürzt ist), ווירטיגיני, (so) טינטול ברילו I. tinnitu aureo (Pract. K. 3) u. s. w.; 27b לפרוף לעשות 45, 31b שריפת השתן 37, 37 מסתוני הכבד (16), 45 לעשות עד הנה דברנו מהחליים (cf. Brev. iij, 6 f. 219). F. 51b מהבעולות בחולות הפרטיים . . ולקיים את הכדר שכדרכו אל האדון מלך רובירט יחי (ועתה) כדבר מסחליים הכוללים את כל הגוף ונקראת (והוא) קדחת Eine Randziffer zählt die Fieberarten ungenau bis 19. F. 66 מנין לעיך לעיין ד' דברים; total verschieden vom Brev. iv, 12; f. 71 Anwendung des Urin's auf die Fieber, und von da ab ist N. 27 f. 182b stark zusammengezogen. 76b (185) עמה נדבר בקלור בעניני המשקים, am Rande sind 31 Nummern gezählt, von (דוסמד) bis לוקשימל אשקיליטיק f. 80 להלבין 84 (186b). Dann שער הפילולם, 82 von der Krankheit להלבין עד הנה שיעור זה הקילור . . אחה האל . . und Epilog . . השער נתת לי ארנביט (so) דוילה נובה עבדך רלון לעשות ולהשתדל בזאת המלאבה הקשנה הנבחרת מהספרים הקדמונים והסגולות שנגלו לי [לכו .Fl] מהשמים ועלמת יכולתי [יכלחכו . Fl. לחועיל בה לכבודך . . . ובפרט לכבוד ולמעלת [ולחועלת] האדון הגדול אדני המלך רובירט יחי. אנא האל שמור זה הספר מהטעאת המזייפים . . על הדרך שהנחנום. ואוונם הוועיינים בזה הספר על לד השנאה .. ולך האל החהלה לעד תחברך . . . לנלח נלחים אמן; ob das Werk die "Curae"? HUb. 780; — f. 85 משקלי הרפוחה, Notizen.

3 85 b Vorrede und Anf. einer Schrift über allgemeines Regimen (?): סקדותה סידיעה כיפואס: כנד נודע שהמשחמש במלאכת הרפואה "citirt Galen's הקדותה הידיעה "über die Kenntnis der Astronomie wegen der Krisen: רצים מן אוהצי אותה לפי מראית עיני . . . וידעתי כי זאת ההכה הלו פני לתפר אמרים אמרי אמת לפי מראית עיני . . . וידעתי כי זאת ההכהגה

ידוע ומפורסם למי שיעיין בספרי Anf. scheint הכוללת. . . ההיזק. בלתי אפשר הדוע ומפורסם למי שיעיין בספרי הרפואה שהאויר המקיף רוחותנו משוה ומחקן מזג

- ספר סמרקחם (f. 85ter: שרקטאש רטרשינה רגוריר אלמוניאה (so) דגודרי ללמילס (so) איז (so) דגודרי ללמילס (so) דגודרי ללמילס (so) איז (so) דגודרי ללמילס (so) דגודרי למילס (so) דגודרי (so) דגוד
- ספר ארבע לוחות מן התרופות המטהרות כל החלחים שצגוף. אמר אנדריו 33b מפר ארבע לוחות מן התרופות המטהרות כל החלחים שצגוף. אמר אנדריו (so) החלחים im Register f. 93 החלם (so), lies Andromachos; ist ein, im Art. מירא beginnendes מירא אור מעלות so; s. N. 2951°.
- זה הספר השטי מספרי אבוקראט ובו עשרים שערים. א' ממיעוט המשגל 103b בי מרוב זקופת האמה הנקרא שטוריאשים . . י"ט מכאב הברכים כי מפודגרא. ממיעוט בי מרוב זקופת האמה הנקרא שטוריאשים . . י"ט מכאב הברכים כי מפודגרא. ממיעוט Anf. K. 10—16 fehlt. Ende המשגל. חולדת (so) ברא אברים להעמיד מיני החיים בחלב . . חנים אחר עד ג' ימים pokrates citirt יחכן מדמשק und f. 107b K. 18 אמר אחר החכמים בספרו בי מווער אחר החכמים בספרו Hub. 667; Benjacob 407 n. 14 אשר עשה מהקשר !

289. 157 f. bis 148 verschied. span., teils grün, mit vielen Randnoten.

- ^{2} 21 Levi b. G. בי' מבוא במאמרות, ^{3} 34 b בי' במאמרות, ^{4} 57 בי' כי מליצה למליסטרי לילון; s. N. 39; Benjacob 463 n. 297 == 464 n. 260.
- ביאור כלי האצטורלאב חברו אבו חאמד (so) אללפר והעתיקו מלטון 89 5 ביאור כלי האצטורלאב חברו אבו חאמד (so) אללפר vor סברדי בשנת קל"ט בן אלפר vor סברדי בשנת קל"ט

¹⁾ Commentar zur Logik des Algazali von Meister Vidal di Tolosa aus dem Arab. von Mose etc., nach Lil.

עונפפאנצל (so schon in ält. Catalogen). Der arab. Vf. ist wahrscheinlich ibn al-'Saffar (423 H. = 1032). Der h. Uebersetzer ist nicht קורסוני (s. zu 26111), sondern Jakob b. Machir. Anf. (nach dem Index der 40 Kapp.) (הוס) סמער הא' בזכרון כלי האלטרלב והשמות הנופלים בו. תחלת זה (הול (החלים, תלוי) השבעת והוא הנקרא (וחקרא ונקרא) החליה (החליאה, תלוי) בשבעת והוא הנקרא (וחקרא ונקרא) החליה (החליאה, תלוי (החליאה משנים בליה משנים בליה משנים בליה משנים החלים החלים החלים החלים בו שבנים בפול השנים בפול השנים בל"ג מעלות העולה לשנים החליא ונקרא שמנים בפול השנים בל"ג מעלות ... יהיה מעלת העולה לשנה החליץ וואס חרלה שחדע כמה בין עת לעת .. לילה ונכחותה אם היה יום (בחפן הש"י) HUb. 581.

- ⁶ 105 Ptolemaeus . . מעשה כלי החבטה, s. N. 2497.
- אלרסאלה אלאפצ'אליה] הנהגת הכריאות nur in P. 1202, 3]¹), Hygiene, h. von Mose ibn Tibbon, auch 111², schlecht ed. in און, Hygiene, h. von Mose ibn Tibbon, auch 111², schlecht ed. in 3, 9, daraus Warschau 1886, nach ms. (nicht viel besser) Jerusalem 1885, 16⁰; miserabel übersetzt von Winternitz (CB. 1922). Unsere HS. beginnt mit einer Einteilung in xx סעריס, auch im Text und am Rand angegeben, aber mit Einschluss der Unterabteilungen der iv., also v נענין סלויל etc. (Ed. 24 עריך לויר און, in Ed. Jer. S. 40: Pf. 1—16), xx יסעולעיס סלרכנת וכו' Folgt die kurze Einleitung mit ihrer Einteilung. Ende נענין מעלת סלרכנת וכו' Folgt die kurze Einleitung mit ihrer Einteilung. Ende פעולעיס שול und Epigr. Cf. HB. 8, 88; über eine angebl. verschiedene Uebersetzung s. zu N. 111⁴; HUb. 771.
- ⁸ 131 כחב למי פרופיט המומר לחלמיד אחד מחלמידיו כמדבר אל מיטו מין למיטו (Verkennung der Satyre; שלא מין אח מיטו lies bei Dks. Blumenl. 213), Schreiben Prophiat's [Duran] an דוד בונט בונגיורן, so f. 136 (cf. N. 315⁷); CL. 274, 354; CB. 2113.
- 9 139 מחכמת האיצטנגינות, Collectaneen, anf. דע אם נפל מקופת שנה לכני, כולודל משור משור שנות לכני מעדיה זייל מקופ' משרי אם נופלת בו' שעות מן היום חליים הרבה בבייל לרבי' מעדיה זייל מקופ' משרי אם נופלת בו' שעות מן היום חליים הרבה בבהמות (s. N. 2286, HUb. 905). Nativitäten nach den Monaten, המולות הכוכבים והמולות bauernregeln über die Jahre, end. ויהיה המות בין השנים בנערים.
- חסופך חולקת, בחיוב בחיוב בחיוב Memorialvers: מסופך חולקת, ועונה שוללת, בעודה כוללת: וחקה ראשונה, בחיוב הקשנה, וחקה לגדולה, בלדק ככללה: ושנית כחשבת, באחת חייבת, ואחת שוללת, גדולה כוללת: שלישית לא חשחת, ככללה: ושנית כחשבת, באחת חייבת, ואחת שוללת, גדולה כוללת: שלישית לא חשחת בעכלל האחת, בחקה כחשבת, קענה חייבת: שלשתן ככללות, שחים בגדולות, קענות חייבות, בעכל האחת, בחקה כחשבת: של שלוכלר שליטובלים של שלובלר שליטובלים של אליטובלים של אלי
  - F. 1 ein geomantischer Loosversuch קסי במולין מיעקב במוך עם בימילה בח ימילה בח ימילה שלו המולין מיעקב במוך עם בימילה

¹⁾ Eine Textstelle bei Munk, Guide i,355, auch aus a. f. 411 (fehlt bei P. 1211).

לה של מינט סל מל . . . או אס סל שנים או מנן מאיור אס יעם . . . או אס סס שונים או כל. Cf. Gg., j. Ztschr. 6, 122; 8, 238; Mose u. Sal. ibn מאיור bei Conforte.

- 290. Zusammenges., 62 f., bis 45 verschlung., gr. span., xv. J.? 49 f. kl. ungleiche span.
- ^{1} al-Farabi . . פירוש לפתיחות, ^{2} 6 ibn Heitham פירוש פתיחות; s. Cod. 36^{3} ; -- f. 45 המשירי מאקלידם, kurzer Index.
  - 3 49 [Kalonymos, מלכים 'p?], s. Geiger's j. Zeitschr. 8, 118.

291. 157 f., span. Curs., xv. J.? Miserable Initialen. Vieles vocalisirt; 7 für Kamez.

Medicinische Collectaneen, bis auf einzelne hebr. Wörter und Sätze in spanischer Sprache, grossenteils mir unverständlich; wegen "Makrobiotik" bei Lilienthal mit dem Werke des Almosnino combinirt CB. 1772.

¹ Recepte (. . שומל . . . dund . . . dund), auch erotische, z. B. f. 104 verliebt zu machen, 109 b schwanger zu machen; am Rande (bis f. 86 b) von 1—295 gezählt (incl. f. 62 ff.); der Index f. 156 ff. reicht jetzt nur bis 107.

² 7 מאישטרו נטרואל. פישיקל לים פרטי פורה מלכיר לי פורה (so) מאישטרו נטרואל. פישיקל לים פרטי פורה (so) מאישטרו אינום (so) מאישטרו נטרואל. scheint eine Art Bearbeitung des Johannitius (s. N. 270) bis zu den Complexionen; HUb. 715; bei Kayserling, Bibl. Esp.

48: "Johannitius du Gal."! s. unten 15.

לישטי איש איש (so) איל ליברו דילה סירוגיאה די דון שלמה מאריק 10 (so) אישטי איש איש (so) סולורג'יאנו טיטול די לוש נירביאוש. ט' ראמוש שיאישי פַארֵיש שון קונטאדוש אניל סולורג'יאנו טיטול די לוש נירביאושה מוגו ארימאש Ende מיאוליאו ג'ונטאדוש.

יסוליגו (עולה אידי אונדרי. די טיירה אי די איירי אידי אגואה אידי פואיגו (עולה אידי פואיגו ; vgl. 6

Kays. l. c. 105.

בעזרת הבורא. אישטי איל (so) ליברו די גליאנוש אי די (so) אישטי איל (so) ליברו די גליאנוש אי דילש בוקרט. פריתירה מינטי פאבלו די לש פרידש דילה קאביסה די לוש אומוריש אי דילש בוקרט. פרימידה מינטי פאבלו די לש פרידש קי שון מוגוש די פיאידרה . . HUb. 657.

לניל נותברי דיל דילו ית'. יו תאישטרי טדריק פור נותברי דיל פפה אי פור 1 לילורוג אה רולוגו די אניק או אכדיק [l. Andreo?] איאיל קואל קופושו אישטה סילורוג אה רולוגו די אניק או אכדיק [l. Andreo?] איאיל קואל קופושו אישטה סילורוג אה נואיבה אה שירויסיו דיל דילו אי אה פרו דילוש קי פינקרין די פואיש די נוש אינטונדידו קי אירן אלוגונוש קי (?) שי פזין אליוש תאישטרוש דיישטה סילורוג אה נון שאביאיכדו דילייה פרטי נין (so) לו טיאינרן פור אישקריבטו" נו לו אן אושדישלבו (?) קואנטו דילייה פרטי נין (so) לו טיאינרן פור אישקריבטו" נו לו אן אושדישלבו (?) קואנטו היליים פרטי נין (so) לו טיאינרן פור אישקריבטו נו לו אן אושדישלבו (?) קואנטו הולינטה . etwa Vorw. der kurzen Chirurgie, worauf sich Theodorich zu Anf. seiner edirten beruft; vgl. die catalonischen HSS. der letzteren bei Haeser, Gesch. i, 342 (HUb. 762); vgl. Janus 1847, 139; f. 48 ein אישטרו טדריק דישו אשי אשר און אובראר די שו אופיסיאו האט קומו מאנדם טדריק נורג און סורניאנו פארה מיאינטיש אין אובראר די שו אופיסיאו . אשי קומו מאנדם טדריק 53 b: אינסשטרו איש דילה סלורג אה די טדריק.

7 53b Chirurgisches, mit verschiedenen Specialüberschriften (. . . ישישול 7, citirt Galen ("der noble Chirurg" 69b § 156) und

Hippokrates; HUb. 657.

בעזרת הצורה. אשי איש קומיינטו קי קונפושו גאליאינו מוייטי נוצלי אם לפונגארון (ge-zählt 26) Krankheiten des Kopfes, nämlich עלפירטיס אלשירסיס אלשירסיס מודרי אלשירסיס אלשירסיס מודרי אלשירסיס und andere arabische Bezeichnungen; f. 71 b von körperlichen und nicht körperl., tödlichen und nicht tödl. Krankheiten. 79: דישדי אקי אקי אקי אקי פואי גאליאינו אדיזיר אינלה קאצילה דיל אונברי קומיינסא אל נוצלו סורוג'אנו קי פואי גאליאינו אדיזיר אינלה קאצילה דיל אונברי (abgebrochen) eine Anzahl kleiner Absätze, stets beginnend: שי שי פריגונטארון קי קושה איש (HUb, 657.

צעזרת הצורת. חישטי חיש חיל ליברו דיל אלחיבימה (so) פורה קחשר 87 º

104b von Fiebern (קאלינטוראש), Frauenkrankheiten u. dgl.

קומילינסו לדזיר כובלדים דילם יירבם. ליל פולילו לים 112b—121 מורלים 112b—121 יירבם. ליל פולילו לים 112b—121 ב' מעלום הואר אודיר ב' מעלום אודיר אודיר בעצמאmmenstellung von Pflanzen nach ihren Graden; Recepte, teils mit hebr. Ueberschriften; 118b: אורים מורל לי יסודס בן חבריל (אורים מסידר ל' יסודס בן חבריל (אורים בעפודה ב' יסודס בן חבריל (אורים בעפודה ב' יסודס בן מבריל (אורים בעפודה ב' יסודס בן מבריל (אורים בעפודה ב' יסודס ב' (אורים בעפודה ב' יסודס ב' (אורים בעפודה ב' עובה ב' עובה ב' עובה ב' אורים אור

11 Der Rest ist defect und so zu ordnen: f. 128-35 (Mitte n. 1-57), 146-53 (119-51) und unten n. 12 ff. F. 144-5, 136 cat codd. b. M. I, L.

bis 141a, ohne Randnummer: Diät (דיגיימינט) und Recepte (ein ganz hebr. f. 138). F. 130 n. 15 ein Abschnitt über Augenkrankheiten (מידזינס לוג'ום), d. h. Recepte (. מידזינס ה. 49 für Ohren; 146 n. 119 מאנירם די לאם פייברים (so) אל bis 151b n. 141.

12 154 – 5 n. 164 – 9 und 171 – 5 Fragment einer Zusammenstellung der "propiedades" der Nahrungsmittel; 154b endet der Abschnitt über ליגיונגרים (Gemüse) und beginnt (n. 169) von Früchten.

לי אין 123–24 n. 186–202 Fragm. über Urin; n. 187 אי אין אין פאזיר שאביר אי אינטינדיר לאש מאכירש די לאש אורינש אי שוש קיאירוטי פאזיר שאביר אי אינטינדיר לאש מאכירש די לאש אורינש אי שוש HUb. 841.

קולוריש דילה אורינה מספר המטמורי (so) קולוריש דילה אורינה מספר המטמורי (so) קולוריש דילה אורינה שון ד' לה שימיג'אנסה איאיל אוג'ו איאיל גואישמו אילה פיאיש ; – Razi ad Almansor x, 30 hat jedoch Tarben. § 217 f. 126 endet טיטולו טירלירו שאדרה מואישטרה שוברי קי Folgt אינפירמידאדים Folgt מורה Folgt טיטולו טירלירו פורה שאביר לאש נסינסיאש די לאש אינפירמידאדים Folgt מורה אורה במיטולו טירלירו פורה שאביר לאש נסינסיאש די לאש אינפירמידאדים אורה ער § 218 – 223, 6 Arten ganz kurz.

העתקת הכניה בן ילחק לאש מאנירש קון קואה און אומברי 224 126 h. 224 מתקת הכניה בן ילחק לאש מאנירש אי שון לה שנגרי אי לה איירי נטורל אי איל זרע (so) שרים אין אישקאלינטימיאינטי אין לוש מוסוש איש מוג'ו אדימאש beginnt דיזי בוקרט אין אישקאלינטימיאינטי אין לוש מוסוש איש מוג'ו אדימאש.

292. 91 f., deutl., span. Curs, etwa xiv.—xv. J.

ספפר סחמיםי מסקאנון מן השר חבן סיני ונקרא אקרנדין כלומר מזכרת סרפואה (so) והוא סי סרקות ובלשונס אנטידוראליי. Vorangehen die Verse des Uebersetzers [Natan]. Indices, Nachwort und Glossar fehlen. Die HS. ist im Ganzen besser als N. 87. Die "anonyme Abhandlung über Anatomie" bei Lil. ist die nach den Gliedern geordnete 2. Summa; HUb. 683.

293. 196 f., bis 26 Perg., dann teils Perg., verschied. span. Cursiv, xiv.-xv. J.?

וגאל של הדברי הרלשונים בקדחות . . . המלמר הלי מחבר מדברי הרברי הרלשונים בקדחות . . . המלמר הלי בגדר הלי ומסותם. למר ילחק לריך למי 3; f. 2 שינקש דבר מן המבוקשות המלמר הלי בגדר הלי ומסותם. למר ילחק לריך למי 3; f. 193 bricht gegen Ende des 21. Kap. Constantin's ab; f. 175b, 176 Lücken. Scheint collationirt, Randnoten von anderer Hand? Uebersetzer aus dem Arab. unbekannt; HUb. 760, cf. 57; — f. 196 vom Annotator . הלולים המיוחיך מים ללולים.

חה המשקה שהרכיב רבי' משה בן מימון ז"ל יועיל לקדחות וכו' (so) כמבואר במקומו ויש לו סגולות רבות לא נכתבו הנה.

- 294. F. 1-182, 193-217 deutl., span.-rabb., 200b ital., xv. J.; Figuren nicht fein, aber correct.
  - ¹ 7 Abr. b. Chijja צורת הארץ; s. N. 364.
  - ² 60b Sacrobosco מראה האופנים; s. N. 249².
- ³ Eine schwer zu sondernde Reihe geomantischer Loosbücher, teils identisch mit N. 288⁸ und 299; alle älteren Cataloge verwirren; HUb. 83.
- אמר החכם הפילוסי ר' אברהם א'כ'ף' f. 78; מן ריי אלחריזי סי גורלות 77 ויל הרולה להשליך (Abr. Kohen Porto? Il Vessillo 1882, 366); die Figuren heissen היין, עדים 2, אמים woraus 12, במים , למסות und מכריק. Zu den 16 Figuren von קס יולא bis אין קס (ZDM. 31, 762; HUb. 857/8) sind am Rande latein. Namen (acquisitio etc.) notirt. F. וכל זה תעשה בשאלות אשר אינם מזכרות בשערי השאלות אשר 19 liest man וכל זה תעשה אזכור ביאורם בעיה כגון לדעת אם יכלח בדין . . . אבל השאלות אשר התבאר[ו] בזה הספר בשערי השחלות עשה כחשר תמלא כתוב לפניך ותבינו ותעיין בחותן השחלות סיטב ויבא לך שאלחך לטובה בע"ה. ועתה אכתוב הוראת הי"ב בתים מה הם מורים מכל שאלה ושאלה, הבית הא' בית החיים והיתד אשר בו מחשבת השואל ונקרא בעל אוסוכלת סכפש. Auf die 12 Häuser folgt eine kurze Bemerkung über die andern 3 Figuren (13-15); zuletzt noch kürzer סבית סייג über Figur 13-15, die ebenfalls "Häuser" genannt werden! abweichend Cod. 228 f. 136 ff.; cf. N. 299 f. 24; hier Abbildung der 12 Häuser (80b); unmittelbar darauf folgt die Bedeutung jeder einzelnen Figur, anf. דרך כוכבו כוכב ומזלו חאומים ביתו ה' ומורה על דרך. Dann ולדעת מחשבת השוחל לריך לדעת הי דברים. ח' רחה :(unmittelbar (f. 84) הלומת שהיא הלורה הראשונה . . . ב' ראה נקודת (sie) ט"ו הנפרדות למעלה או . . . הה הכלל לדעת מחשבת השוחל לעולם חדחה הלומח dann למעה . . . Ende לך אל בעל הלומח והוא יגיד לך האמח.
- B) 84 b פילורות ומכלית ופעולות כל מעסיסם בילורות הילור מעסיסם, ausführlich über die 16 Figuren von סדרך B 98 B 98 B 1. 228 f. 140. B 98 a, b סדרך ממון ככוס אמין המבטיס ד' מבט ששית ומבט רביעית B 1. B 1.
- E) 119 Abr. ibn Esra . . . . משל מינכי , zuletzt מי הגורל מסעמיק, py ruletzt מינכי, nur bis 122-3 fast identisch mit N. 228 f. 126-9 (vgl. Gh. 58 f. 80; Cod. 299, f. 121), stets מאלס anfangend; die letzte endet ואס סימס סלורס בראשונה . . לא יכלס כלס גמור die Behandlung ähnlich N.

- תחנה שלנו הן הימים אשר תקנו בהם להשליך הגורל בימי החדש ללו הוא ללו הוא הואלו הוא הואלו הוא הואלו הוא הואלו הוא הואלו הואלות לשפוע בפוף הבחים שבעה לורות שאכתוב לורות שאכתוב למחות לשפוע בפוף הואלות לשפוע בפוף הבחים היולאות לשפוע בפוף הבחים היולאות לשפוע בפוף הבחים היולאות לשפוע בפוף הבחים היולאות לשפוע בפוף הבחים לו המוש הואלו להואלו הואלו הואלו

עם ישאלך מלך או השלטון לקנות מסט (auch sonst häufig ישאלך מלך או השלטון לקנות מסט und K. 38 f. 173. Cod. Opp. 1175 Qu. f. 206b teilt in 20 אלקיס, giebt aber 23 K. Geomant. Schriften von ibn Esra und Charisi citirt Abr. Jagel זים ישר לבנון iv K. 12.

- מלאכת שמוש המזלות ושמוש המשרחים ותכונת הבתים . . . נחלקים 182b לחמשה אל vielleicht nur Anf. (und Ende?): 1. שמום המולות . 2. שמום מבנית הלורות ומשפטיהן וכוי. המזלות הם י"ב ובין כל אחד לי מעלות .5. המשרתים ישרום הלפונים מראש טלה. Es folgen aber sofort verschiedene Rubriken, worin von allen jenen 5 Anwendung gemacht wird, zuerst לדעת מקוקר סבתים העורים לנשוחין ולידה bis 195b (eigentl. 185b), dann הבתים העורים לנשוחין ולידה nach den 16 Figuren (Reihenfolge סלורות bis 777), dann סלורות סמירות על נילוף חימה 196b, dann allgemeine Anweisung, die Figuren עתים הראוים להתחיל במלאכה ,197 מחשבת השואל ,197 השאלה) anzuwenden 198); f. 199 מבנים סלורות fast identisch mit J f. 182, f. 199 מתום (!) סלורות בלשון כולרי ובלשון טולישכו, es sind aber nur die 16 hebr. und latein. Namen vocalisirt: (l. intus) ממון נכנם קומפריהינשום יניטום (oben f. 78: acquisitio), dann סמשליך הגורל יחתר התחכם f. 200; f. 200 דע כי כל אשר חדין . . . ולא יפול דבר Ende 200b שכתבכו בתחלת הספר מדברין; dann Namen des Zodiak und der Planeten נלי לפוז (latein.) und lange Schlussformel des Schreibers.
- ⁴ 201b Kalenderregeln u. dgl. עכרונות, CL. 283, 378; Benz. 48; die Ueberschr. מולדות f. 201 ist neu], anf סלות קודם סלות f. 202; f. 202 מפתקות dazu, מפתקות teils Memorialverse; סדר סוד העבור אמר רייג כך מקונל unt. And. v. Saadia (f. 211, s. zu N. 3943), z. B. מל"ב לקדם משל"ג לקדם לניסן צ' חוסיף לחמוז ג' :f. 211 (Ed. 1520 f. 22) hier so לניסן צ' חוסיף לחמוז ג' המשיף למשרי שכ"ח חביג תוסיף למבת פ"ג ע"ב תחשיף findet sich u. A. (f. 203b) סרוזים לתפחק לתולד לבנה חשרי (Anfang קר קח לקוף מחורכ); dann ist von den Monaten u. der Intercalation die Rede, f. 204b wird die bekannte Stelle in פרקי דר' אליעזר Kap. 7 mit der ובו מה שמהלכת החמה לי"ג יום וחומש. citirt u. zw. וכן שנינו בברייתא קביעות ראשי 106 f. 206 המזלות hier כל המולות; f. 206 יום ידים 100 (f. 210 ענין תקופות 209b – קביעות המועדים והלומות 208 – חדשים - Sonnenmonate und christl. Jahre und Feste; סקייל לעשרה במשקל Zodiak und Planetenherrschaft, Witterungstage, end. יסים כל חלי החקד סנסלכ. Ein Datum fand ich nicht. — F. 214 סי רעמים ורעשים; s. N. 11248. — F. 267 die Beziehung der geomant. Figuren zum Zodiak etc. italienisch mit latein. Lettern.

295. 169 f., verschied., span. oder ital., xv. J.; f. 26 ff. - für ...

¹ [Is. Israeli] ספר המסערים, Fragm.; s. N. 41².

2 9—12 Kalendertabellen und Regeln; zwischen 11—12 Fragm. eines Bl. (mit Datum?) und מסכן שני ומלוכעים mit Erklärung; f. 12 באם ואמדדה בקו מאה אמה ושם ארכו בן אדם הקילה ואשמיעך מהר דבר השם בימי קיסר וודריק (so) מלכות אדום הרשעה אחר מייה ושלשים שנה אשפיל רומי כבודה

האוכה . F. 12 ff. Recepte.

אמר המשיחות לוסרני (so) מאמר המשיחות לוסרני, wohl der 25. Tract. des מאמר ערוף עסח Zahrawi (s. N. 8, 80) nach einer jüngeren Notiz in P. 1165 h. v. Natan. Anf. סספרט אור בינס ונין סחקצוטות כי סחקצוטות כי סחקצוטות ברפואס אור בינס ונין החקצוטות כי סחקצוטות ברפואס ויערב ויעטס פולניס יוחר כולניס עליות בסיכל שליות בקוני (sol. F. 23 יוחר כולניס תקצוטת בסיכל שליות בקוני (vgl. Fabric. B. gr. 13, 387. — 25b מכקרא אוננינט דל קויעי (vgl. N. 188 f. 100b = 96); HUb. 746, cf. 743.

סשער השנים עשר בהנהגת הנולדים בגבול השני משניהם וזה אחר ארבעים 30 b יום מעת לידתם עשר בהנחות שניהם . . . מספר יצירת העובר והנהגת ההרות יום מעת לידתם עד למיחות שניהם . . . מספר יצירת העובר והנהגת ההרות , והנולרים חבור עריב (so) לנאבון אלחדם (so) אמר אפוקרט שני הילדים ד' גבולים end. במון ממולע ומה שדומה לזה ; aus der Schrift Arib's' für al-Hakam;

s. auch N. 2203; HUb. 671.

6 32 b אחת הרפואה עשה מאישטרי ארנבט, d. i. Arnaldus de Villanova,

entsprechend Cod. 2882 f. 20 und 31.

- סגדי סוא סמשובת מוליד Al—42 Fragm. über Nahrungsmittel, anf. סגדי סוא סמשובת מוליד (ל. f. 41 b beginnt eine Abteil. 'דס שוס; פולידי האמר בירקות אשפיכק ק"ל בא' בא' בא'ד, וואליכות (שבירושו לשישי מאפידימיא (אבן זוסר בי) א"ז, ראזי האו השונה א"ם, א"ג [גאליכות] בפירושו לשישי מאפידימיא, כאזי בעבד האל בעובד אליכות (שבד האל בעבד האל בעובד באל בעבד האל בעבד האל
- 9 Verschiedenes, darunter Beschwörungsformeln, z. B. נְם מּל מּז פּלְנוֹ פּרָן (so) פּלְוֹשׁ קְיֵיב פּוֹי מאו אִינאָישׁטַאטירא.. גְּמַיישְׁ נון אַייאַץ וושטרא פּּבְּרְי (so) פּלְושׁ קייֵב פּוֹי מאו אִינאָישטַאטירא. auch Memorialverse in salernitanischer Manier, z. B. לכן בפנים לכן בפנים לעיר | אַרוֹם בפנים לכן בחון האולעי משם יעיר | שחור בפנים בחון יוליד אמיטריטים לעיר | אַרוֹם בפנים לכן בחון האולעי משם יעיר | שחור בפנים לכן בחון האולעי השם יעיר | מחור בפנים לכן בחון האום בחון שלהבת הגדול יבעיר .
- 10 47 המעלות], d. i. ibn al-Djezzar's לאטממאלד המעלות, latein. von Constantinus Afer als lib. de Gradibus, h. vom Anon. a. 1197—9?] beginnt (nachträglich ergänzt) mit ליליוס, Anf. des 1. Grades, in 2—4 Gr. sind 57, 58 und 21 Nummern (wozu der 4teilige alphabet. Index f. 38); f. 52 ממו מעלום הארבעה מה שמלאמי מהם בייה Cod. 2978 mit neuem Tit. דרך הטבע, Grad 1, 2; und s. N. 2885; HUb. 703.
- יין פתיחת זה הספר אחר שת[הפך . . ע]לים לפניך 152 יין מיחת זה הספר אחר שת[הפך . . ע]לים לפניך 152 יין רשלמת המוג והשכע אור. Anf. העושלים כל end. אי העושלים כל אור. Anf. העושלים כל end. אי העושלים כל אור השלמת המוג והשכע . . מרכם והיה דשן ושען. תם . . לרכם והיה דשן ושען. תם . . לרכם והיה דשן ושען. תם . . Also fehlt Vorw. und ist de Virtutibus simpl. medic. des Constantinus Afer [aus Arab.?], auch Jo. a Scto. Paulino beigelegt, h. vom Anonymus, s. 10. Dazu Index f. 38b; HUb. 790.
- 12 54 b [Fragm. aus Gerson b. Sal. שער השמים, viij—x, f. 55 b fehlt Ende viij und Anf. ix; f. 64 b Tr. iij bis Anf. [טער ג']; s. N. 657.
- 13 67 Recepte u. dgl., besonders Erotica (לסוב אסס כבחולס), auch Sympathetica. F. 71 satyr. Gedicht über den Lehrstand, Refrain סלקים שעות ורגעים כל ימי רבי רעים, 6 Strophen zu 8 Reimen; 1—3 beginnen (zufällig?) לי מי לי Str. 1 Reim 1—4 לי מי לי א also Elia; Mitteilung anderswo.

14 71 b צידת הדרכים, s. N. 19. Zahlreiche Randnoten ohne Be-

ziehung zum Text.

15 160b Recepte und Allerlei von verschiedener Hand.

Der Cod. besteht teils aus Fragm. und Zwischenblättern mit alter Pagination (f. 137 ist מוסף und 157, f. 48–160 ארייס, איין פרייס, איין וואס, ו

296. 193 f., zweierlei span. Curs. bis f. 183b, a. 1395.

¹ Razi המלמר המ' מס' מס' mit dem Commentar ("Practica") des Gerard de Solo, compendiös übersetzt [von Abr. Abigedor] mit unbedeutenden Zusätzen. Die Ueberschr. giebt 92 מערים an (in

Wien 95), der Text nur bis 18 regelmässig, dann f. 100 K. 55—8, f. 134 und 175 b K. 72 und 88; die teils corrigirte Randzahl bis ist wohl vom Schreiber der Columnentit. und des doppelten Index der Kapitel und Absatzzeichen f. 179—80. Anf. בכלב סכלם מכלם ללו ספנים ללו ספנים לחדיימום ומשיכה וגבחם בפנים וסעינים וחום במשום והסדק כשיהים עם ללו ספנים לדמיימום ומשיכה וגבחם בפנים וסעינים וחום במשום (א. 22 f. 74 stimmt mit Uri 419 K. 21; HUb. 794, cf. 727.

Der Commentar schliesst sich ungezählt den Textkapiteln an; Anf. und Ende s. HB. 8, 90 und F. 44B; Abr. lässt Gerard's Zweifel, Fragen u. dgl. weg, oder kürzt; Autoritäten übergeht er oder fügt hinzu, teilt eigene Erfahrungen mit, beruft sich auf seinen Lehrer (der in Tolosa war). Charakteristisch für ihn und Leon Josef (N. 101) sind ihre Glossen zu den abergläubischen Mitteln K. 12: incubus; vgl. K. 11 (zu Cod. 214 f. 151). Benjacob 284 n. 245 אמלות.

² 182 Gerard de Solo מכוא הנערים in N. 297 fingirt, ist nicht die Introductio juvenum), h. von Abr. Abigedor, 1379, mit einer uned. Vorbemerkung; cf. zu N. 286¹; HUb. 797.

אכי מכניה הסופר בר חיים כחבתי זה הספר מכחב ידי אל האדון אדוני חומני יוסף בר 178 . יוסף פה ערשקון וסיימחיו בארבעה עשר לחדש אדר ראשון של שנה קכ"ה.

297. 299 f., span. Curs., gröss. bis 62, 199b-240, 296 ff., a. 1432-9.

¹ Gerard de Solo [מכוא הנערים]; s. N. 296².

2 5 b Bernart Albert[i] [Decan oder Kanzler in Montpellier] uber Canon iv Fen 1 [Introd. in practica etc.], h. von Abr. Abigedor (erste Schrift?); f. 7 b und 8 b def. Auffallend ähnlich den gedruckten Recepten, welche dem Gentile da Foligno beigelegt werden; HUb. 777.

³ 16 ספר קונטשטין (so), ist ein Excerpt aus der Practica 2758:

קרך סנשים לסולים, gehört Platearius; Benjacob 283 n. 224.

4 או (so) סבור ארכנט דויילא (so) או [Teil der Parabolae]; s. N. 286.

- ספר Maestro Bongodas [Jehuda, HB. 14, 97/8] Natan הסור הסורות.. סרופא אשר חבר בארן ספרד ועוב לכל דבר בדבר רפואס ועוע סור הסורות (so) ואחתיל בעיעה האחת הכקרא לאדם לפעוים כמה חלאים וכו' ואחתיל לפונות ורזות (so) ואחתיל בעיעה האחת הכקרא לאדם לפעוים כמה חלאים וכו' ואחתיל לפונות ורזות (so) ואחתיל בעיעה האחת הכלב הראש ירגיל לאכול פילירי אעקודיקון ohne strenges System nach den Gliedern, zuletzt für Fieber, teils auch die Bereitung halblatein, z. B. f. 20 b קונקאשינטור קון אשיעי אי אקי רועאשיאי (conquascentur con acete e aquae rosaceae), Krankheitsnamen, teils arabisch; wohl von einem Schüler redigirt. Ende אישפוכדו לעקרי אוני הלי אוני הלי אוני לאוני הלישפוכדו לעקרי הוכי הלים הלישפוכדו לעקרי הוכי הלישפוכדו לעקרי הוכי הלים הלישפוכדו לעקרי הוכי הלישפוכדו הוכי הלישפוכדו הוכי הלישפונדו הוכי הלישפים הלישפים הלישפים הליים הלידיקון הוכי הלישפים הלישפים
- 6 43 Aristoteles שאלות השכעיות [1−3. medic. Sect. der Probleme] aus dem Arab. des Honein, in 4 Tract. Anf. (Reg. אמר קנין נכ' (ני, מכן נו, ני) אמר מנין נכ'

ילחק אמר (so) אנחייד השאלה . . מדוע פרקי השנה והשנויים המופלגים (Pr. i, 3 aber 1, 2 verflochten); end. ולזה יהיה מונע השכרות; HUb. 231.

⁷ 60b Maimonides, מורה הנבוכים i und ij; s. N. 99.

⁸ 199b מעלות Grad 1, 2; s. N. 295¹⁰.

⁹ 207 Maimonides מלוח ההגיון; s. N. 2398.— F. 217b die Figur der conträren Begriffe und: שלילות לפני (¹ חומות סתורות לאחריהן הפוכות

גמורות | לפנים ולחחור יחדיו למתחייבות שמן תחת חסרות (so).

פרקים ישלמו כל מס שלריך אל ידיעתו הרולה בביאור 218 al-Farabi פרקים ישלמו כל מה שליכה מלריך אל ידיעתו הרולה בל מה מה שליכה מפורקמות; מלאכת ההגיון . . המלות המורגלות בכל מלאכת [מלאכה] מהם מה שאיכה מפורקמות; הראשון הוא גדר הכוחל והשם חקו [וחשני רשומו] וכן ילך הענין בשאר הדברים etwas defect; cf. N. 307¹. Eine der Uebersetzungen ist von Salomo [ibn Ajub?]; HUb. 44.

¹¹ 221 [רוח חון]; s. N. 2104.

¹² 231 Maimonides [סמנה סרקים, s. N. 128] K. 3 ff.; Sam. Tib-

bon's Vorw. f. 240b angefangen.

13 243 מורה הנבוכים Teil iij (s. 8) und noch einmal Sam. Tibbon's Vorw., nach Meschullam b. Sal.'s Gedicht (294 b) ינו מאותי (s. mein מורס מקום סמורס i u. ij.

Den (ganzen?) Cod. schrieb für sich Reuben b. Salim Salomo (42b); f. 59b 18. Adar 199 in Pavia, Freit. 4. Tammus 191 in Arles; f. 294 Donnerstag 6. Tischri 199 in Pavia; f. 299b ששה של המודה אני המסום למעה הודאה ברוכה . . . שלויםי מן הכשל מלישערי בוכנודש אורבייר (cf. N. 407) ששה שרחים במעום מנויים ובחוכח משכון נחסי בידו שמנה חסיכום קפרים מנייר זאם לדעם קשר כ' אברהם אבן עול מחשה חומשי חוכה בכרך שויול. . . שנה המיכום המזכוח שנחםי בחוכח משכון קבלחי . . שה עיכה מרשלייא היום שני לחדש אייר של אני השמנה חמשם אלשים ומאסים ומרכע עשרה [1454] לבכיאם עולם . . כאובן ב"ר שלמה .

298. Perg., 148 f., zweierlei deutsch, alt; f. 148 Bes. Sal. b. Elieser. Pentateuch ohne Punkte.

299. 166 f. (zwischen 161-3 def.), ital. Curs., xv. J.?

י חשב האפור (neuer Titel פל מעכרונות!) Chronologie in 29 Kapp., deren Index (K. 28 über christl. Ostern beachtenswert) hinter dem Vorw., nebst eingeschalteten Tabellen. Anf. מעשם, כנר בילרו סקדמונים כי מעלם או האפונים, so lies מער מספר בל Ed. Wien, Einleit. S. 43 aus Cod. R. 800, und Z. 3 v. u.: למשם כב 36 למשם כב (ef. HB. 5, 115; 10, 109); K. 5 f. 7 hat das J. 5151 (5155 in Cod. R.), eben so K. 26 f. 40b für (כשיי זייל) בי מעבור של in dem miserabeln Abdruck hinter של החלם. 1851

י סניין sind die Ausdrücke für die Quantität des Urteils; s. Averroes קים סניין f. 10, 17 und Messer Leon zur Hermeneut. Cod. 27 f. 362 סווס קרל סווס קרל סווס קרל סווס אין המשום האומי (עששים כוללים שהם שוומי הסוווים); vgl. המשום האומים, ibn E. bei Dukes, Phil, 49; סניין שיקרם שיקרם לאומים שיקרם (באומים שיקרם). אומים באומים ביקרם ביקר

- S. 121 (HB. 7, 12 A. 5). Das Citat bei Muscato 244 ist aus K. 24 f. 37b; cf. auch Cassel zu Cusari S. 122. Anf. K. 1 כלשר לרעה האומר כי היא מורשה לנו ממשה , ירומה קו ישר יעבור במרכז גלגל (כ"ש לרעה האומר כי היא מורשה לנו ממשה , ירומה קו ישר יעבור במרכז גלגל . . . ונשלם סוד העבור . . ונשלם סוד העבור . . ונשלם סוד העבור . . . מלוף הימים Das הבינו אמן . . ונשלם סוד העבור . . . Das המוף הימים CL. 213 kommt hier nicht vor. Ms. Reggio 43 (Nb. 2047) geht nur bis Mitte K. 24.
- ² 41 [Abraham b. Chijja] Geometrie [neuer Titel סמדיקס, ום החשבורת in V. 400], anf. הנצור והנורל (s. התשבורת (s. למניד אום התשבורת 186; HB. 7, 84; ZfM. 12, 19, 44; cf. N. 3616). In N. 2565 f. ס' חכמת השיעור בעזרת הבורא ומתחיל אני folgt לי חכמת השיעור בעזרת הבורא ומתחיל אני ולותר, hier nur ולני מתחיל ולותר, V. ולני לותר Hier beginnt die latein. Uebersetz. des Plato (Liber Embadorum Savasordae, d. h. 3765 אלשרשה, Serapeum 1858, 34). Inhalt der iv שערים s. ZfM. 12, 19 ff.; Anf. i כי כל החכמות הוי יודע (דע) כי כל החכמות ij Teil 4 f. 77 die Sehnenund Chordentabelle. Ende i ist Cod. 256 f. 62-8 ausführlicher als hier 51-2, auch ij dort 71b (nach 72 def., nämlich Ende Teil 1 und Anf. 2) bis 73 als hier 54 b - 60. R. S. 116 endet 5151 תשברת הבריכה לשלום וברכה. והנה פרשתי לך דרך תשבורת הכדורים . . . . ובהם נשלם השער הרביעי אשר הוא סוף החבור הזה בעזרת הבורא ית' שמו גם ברכות והוא סך כל הבריכה וחשברתה, וכבר פרשתי לך דרך תשבורת Hier f. 97 יועטה מורה הבריכות וכל מדתו . . . ואני בא אח"כ לפרש מעשה התשבורת ע"ד קל מזה . . . so weit נכחשית החבור מספיק לך (V. 58) bis f. 99 (V. 58) פירוש דרך החשבורת auch Plato. Im folg. Epilog, hinter משכת סמדות (s. 368) edirt, heisst das Buch חבור המשיחה והתשבורת ס.
- ³ 104 פירוש תקופת היד התקופות הם ד' בכל שנה (Benjacob 670 n. 915 פירוש תקופת היד התקופות הם נה (מקופות השנה 105 ומאלו מתלא עם שארית הפירוש בכתה בחדש . . . בלי . . . בלי , מפק ופקפוק ופקפוק ופקפוק ; f. 107 die Figur zweier Hände mit 4 Fingern: אלבע , אתה ,
- ⁴ 107b Abr. ibn Esra [כלי הנחשת] 1. Rec. vom J. 1146, obwohl lückenhaft (z. B. f. 115), stark corrumpirt, doch zur Ergänzung und Berichtigung der im Einzelnen ähnlichen, teils anders geordneten, elenden Ausg. 1845 und für die Abweichungen der Schriften i. E.'s überhaupt wichtig. DMZ. 24, 344, 385 (die Stelle in סי סענור Ed. 1874 S. 9); 25, 398; s. N. 249⁵.

bis דרך und Permutationen; f. 135 b ועל העבדים והשפחות. חמו דיני הגורלות DMZ. 18, 177 und N. 2288; HUb. 856.

- במלה כזה (Figur) גמעה לטין פופולוש והוא זכר לורה ממחגת (Figur); ausser der arab. und latein. Benennung ist teilweise die berberische angegeben (cf. auch N. 228 f. 140 ff.; DMZ. 31, 762). In וכשוב אל heisst es לכן שבכר אל הכלל הוא מורה על oder אלן שבכר אל הכלל mit längerer Erörterung, n. 1, 2 סעקר והשרש אכן על הכלל הוא schliessend ודע זה כי הול דעת ללקוקי; später folgt auch (עוד אמר) וססרס חלד בת בלא קושי חיוו לטובה כללי ופרטי י"ו f. 155; ולדעת פילוסוף אחר לורות ת"ל ואלו הם שערי גורלות בנפלאות גדולות אמר המחבר כי ישאל לך שער לדעת סלורות התושלות על כל לה Fragen und andere Abschnitte; 156 b דע כי עקר כל סגורל סזה הוא בית אי :dann allgem. Bemerkung; דע כי עקר כל הגורל הזה הוא בית אי . . לי יי י"ל (s. unten שער אמר המקבר דע כי טבע אלו הלורות הם מטבע ז' כוכבי 157 .162 b); f. 157 לכת ולכל כוכב מחם לורות ידועות ומפני זה יוכל אדם לדין בגורל ולזה עקרו (sic) שבתאי יש לו מן הלורות וכוי לדק . . דע כי לכל אחד מן הכוכבים כחות . . שבתאי שער אוור הווחבר הנכי מודיעך על דרך קלרה f. 157b; הוא מורה על החיים וכו' עניכים ידועים ומשפטים נכונים כדי שתוכל לדעת ולהכיר הדין על בוריו. שאלה לדעת . .. ממון האדם אם יוסיף ואם יגרע. הבית הב' והט' אם היו בהם לורות טובות . . . Es folgt hier eine Anzahl Fragen über verschiedene Gegenstände: Geld, Ehre, Gefangene u. s. w., stets obb überschrieben, nebst kurzer Anweisung, welche Häuser und Figuren darüber entscheiden (andere als in N. 294 f. 121); dazwischen nur einmal die Abteilungsbezeichnung שער לדעת מה יש לכל (159 Z. 1); — שער לדעת מה יש לכל לורה ולורה מן החדשים ומן הימים ושנים בלא חלוף. אלו הם הז' לורות מושלות על . . סשנים ועל הימים ועל האלפים: dazu f. 160 eine Tabelle der Figuren in 2 Reihen, nach der Ansicht zweier "Philosophen"; — 160b מער שלו הן הלורות הזכרים והנקבות ובהם יוכל אדם לדעת אותו של דבר "über Ge שער לדעת כחות ז' כוכבי לכת וחי"ב מזלות וכח כל ח' מהם .burten; — ib. שער לדעת und andere astrologische Kapitel mit besonderer Beziehung auf die entsprechenden Figuren; — 161 l. Z. סטואל השנה השומל האם פער להוליא מחשבת השואל האם סלורס סחי שתתלח בשני בתי סגורל חו בגי וחדע שחלתו תחותו ענין (3 Zeilen) ואחר שדברנו כל זה לריך אל עניניהם והוראותיהם על לורות האותיות ואח"כ כדבר על ענין אחר על הולאות מהאמהות והבנות. אמר אבו עבדולי (sic) יראה לנו שנדבר בהתחלפם באותיות הקייונות שיש ונבני אלסוסי בני אדם אוורים שיש בטבע הלורות לחורות על האותיות בעלמם ויש מהם שאמר שהוראתם עליהם אינם בעלם כי אם . . . במקרה והמאמר הראשון יותר מאושר; dazu eine doppelte Tabelle der 16 Figuren in 4 Zeilen; neben jeder Figur stehen 1-3 Buchstaben. Abu Abd Allah ist wohl al-Zanati; HUb. 857.
- כער דע כי ליורת (T) 162 Fragm. mit mystischem Anstrich, anf. שער דע כי ליורת החלנים, eine andere Art, die Figuren zu construiren, darin die Ausdrücke אָר (מכמת ה), חוטין, (חכמת ה), מאזנים (רוחניים), חוטין, (חכמת ה)קו

לשער לחולה כשתתלא הבית להולה שנים Vorschriften und שער לחולה כשתתלא הבית בשל המול של המוחל של המוחל בי בחים העובים ... מדין אותו עליו ודע כי עקר הגורל החוא על המוחל כי בחים העובים ... מדין אותו עליו ודע כי עקר הגורל החוא על המוחל בי בחים העובים ... מדין אותו עליו ודע כי עקר הגורל החוא על המוחל בי בחים העובים ... מדין אותו עליו ודע כי עקר הגורל החוא על המוחל בי בחים העובים המוחל המוחל בי בי בחים המוחל המו

D) 163 Fragm. einer anscheinend ausführlichen Geomantie: יעשס כקודות ישרות בלא חשבון, die Anweisung zur Figurenbildung hier am klarsten. Man macht 4 Reihen von ungezählten Punkten in der verschiedenen Grösse der 4 Finger, verbindet dieselben paarweise, und was an der Spitze jeder Reihe übrig bleibt, wird angezeichnet und als Figur betrachtet, die aus nicht weniger als 5 Punkten bestehen darf [die Figur דכך besteht nur aus 4 Punkten!]; die aus solchen 4 mal 4 Reihen entstehenden Figuren sind die "Mütter". Aus den je 4 Teilen (Zeilen) der Mütter bildet man die "Töchter"; dann zieht man aus je 2 Müttern eine Figur, indem man für Doppelpunkte in beiden Müttern 2 Punkte, für einzelne (oder in beiden Figuren verschiedene) einen Punkt setzt, eben so aus den anderen 2 Müttern u. 4 Töchtern; so entstehen noch 4 Figuren; diese bilden zusammen die 12 "Häuser"; dann macht man aus 9 u. 10 und 11 u. 12 in gleicher Weise 13 u. 14, die "Zeugen der Linie" (מדי הקו), und aus ihnen die 15., welche der "Richter" (סמופט oder ססיין) heisst. Es wird hierauf noch vieles Andere als notwendig aufgezählt (. . נולק"כ לריך שתדע הלורות המורות ביקידים וברבים); wonach die Abhandl. eigentlich eine sehr lange sein musste; 163b דע הפתוריים והשחוריים ושחר החומות; aber nur 1 Kap. דע ים בה חשלום von der Punktzahl und ihrer Summe (96); auch hier arab. Namen der Figuren u. der Ausdruck . באלו הדי לורות כי נקודות ונשלמו נקודות ל"ו ופה נשלמו הגורלות. . Ende : חכמת הקו

פירוש הגורלות ממסר"ר זקני ר' דוד בר' עמנואל ז"ל. מאשר נחמעטו 164b פירוש הגורלות ממסר"ר זקני ר' דוד בר' עמנואל ז"ל. מאשר נחמעטו Der Verf. hält der פין לחסות בה ולסרסר אחרים כדברי נביא eine gereimte Lobrede אין לחסות בה ולסרסר אחרים כדברי נביא Er scheint auch die letzten Stücke dem ibn Esra beizu-

legen; HUb. 858.

300. [Arabisch. Avicenna, Kanon, Aumer 816 f (975).]

301. 150 f., deutlich, span.-rabb., xv. J. — Bes. Rafael b. Immanuel (span.).

[Chisdai Crescas אור ה'] Vorrede f. 4 und Tract. i, ij, nebst Index über das Ganze; vielleicht als Ergänzung iij, iv in N. 303 (minder correct) mit Datum Siv. 170 in Saragossa (Guggenheimer, Abr. b. Dav. S. 5); f. 66 (iij, 2) 1335 der Zerstör., wie HS. Tur. 146, Wien 78, Par. 735 nach Litbl. 9, 325. — Hat grösstenteils die besseren Lesarten der Ed. Wien 1859 (HB. 3, 23); f. 8... אלמים קרמנו על אלמים, worin auch כר מלומים begriffen ist. Die Ed. Ferrara enthält

- 32 Bogen (W. ³ 274), ist also nicht ein Compend. von R. 1156. Die Vorr. ist von älteren Bibliographen, namentlich den Münchener Catalogisten, missverstanden. Auf dem Deckel liest man in hebr. u. lat. Lett. סספר סזס נקרא ספר מכל דבר וסס (!) ארבע פרקים (!) סספר סזס נקרא ספר מכל דבר וסס (!) ארבע פרקים (!) שובר וויסט (!) ארבע פרקים מפר מכל דבר ומס (!) ארבע פרקים מפר מכל מפר מכל דבר ומס (!) ארבע פרקים מפר מכל דבר ומס (!) ארבע מכל דבר ומס
- **302.** 268 f. (5 und 6 zweimal), zierliche Schrift, 1484/5; f. 268 jünger, span.
- למכתיו עד Bb Avicenna קנון (so) B. iij bis Fen 10, zuletzt מעלמו קודם לכן בספר אחר במוחד במוחד המלומו קודם לכן בספר אחר במוחד המלומו קודם לכן בספר אחר במוחד המפר המתיעי למצור הקאטון מן הער אבן סינא ונקרא אקראבדין כלומר למצור העלבו למצור העלבו למצור העלבו למצור העלבו למצור למ
  - ² 259 נסח תואר פרי הבלאדור ומעשהו, wie N. 2753.
- שלוכאס הוא הגרת "שבר Schnupsen, anf. מספר והראוי בוכאס אלוכאס הוא הגרת אלוכאס הוא הגרת "שבר הוא השותרות המקבלו בשני הבנינים מן המוח ויעשה מן העשונים והואות (262 b), פחל. (262 b) המוחרות התקבלו בשני הבנינים מן המוח ויעשה מן העשונים והואות המשונים במלכנו מן העשונים במלכנו מן העשונים במלכנו מן העשונים במלכנו מן המשונים במלכנו מוכרנו מו Schemtob, Tr. xviij, hat הקשרות המשונים für Räucherungen; also ist es wohl ein Fragm. aus Abschn. ij des חצריף nach der Uebersetzung Meschullam's b. Jona (1287?), oder Josef's ibn Wakkar (N. 321)? HUb. 746.
- שנים 4 268 מבא השנים, Bauernkalender nach dem Wochentage des Sonnen-Jahresanfangs und dem Planeten, anf. מס מל ינאר יום א' יסים מיסים וישנרו הספינות הרגם (so) מסם המקנים וישנרו אלתרייש (so) מסם המערני וישנרו המלוחים מחלף היותם לשמש עודע Viele arabische Wörter lassen fast eine Uebersetzung vermuten; HUb. 905.
- F. 182 und 261b (סמסלמרים בכשום) לעיכ סרובלים לעיכ סרובלים במשל Elasar Parnas in Reggio (כיניץ) in Calabrien, Dienstag 24. Elul 244 und Dienstag 7. March. 245.
- **303**. 99 f., span.-rabb., color., von Chajjim b. Sam. ibn נקיניין Sefaradi, Rom, Dienst. 28. Adar 313.

Chisdai Crescas, אור הי iij und iv; s. N. 301.

304. 152 f. (3 und 4 bis) und 2 Vorbl., plumpe, span. Curs., xiv.—xv. J.? (s. zu 11): f. 1—5 nachträglich ergänzt.

Abraham ibn Esra: 1 מ' העולם ומחברות המשרחים כלם (a), (a), 2 10 Horoskop, s. N. 2024 (f. 11b über verschiedene Beziehungen des Zodiak, der Buchstaben u. s. w.), 3 13 השאטות (Teil), 4 30 מעמים (a) (mit anderen Verschen vom Abschreiber?), 5 55 המבחרים, 6 116b המבחרים (a), s. N. 202. Randnoten von verschiedener deutscher Hand, die grössere (des Besitzers Manasse?) vermerkt mehr den Inhalt, die kleinere erläutert mitunter weitläufig (cf. DMZ. 18, 161).

⁷ 128 al-Kindi . . . מנרת בעלות העיותפות , h. von Kalonymos b.

Kal. 21. Elul 74; HUb. 563, 565.

8 136 Abr. ibn Esra העולם (b); s. N. 20213. — F. 145 Notizen מותר עבר"י מה גדלו מעשיך צעיני עם ועם שומעי (מחל מדר השבה המבטים, מחל עבר"י מה גדלו מעשיך בעיני עם ועם אומעי (ist Immanuel b. Jakob?

⁹ 146 Maschallah . . . בקדרות; s. N. 202¹¹.

אגרת . . בקלור סמלמר במולדות [דע] סאס [סאס במולדות . . . בקלור סמלמר במולדות [דע] סאס הארת . . . בקלור סמלמר במולדות ובגורל?] עיין אל בעלי 18 Kapp., א הקס המליאות הסילאגים פריע היים ענין הנולד במיחחו בג"ה . end בי"ס; end אלכנדי במולדות הסילאגים und Epigr. כשלם קלור אלכנדי במולדות , übersetzt von Kalonymos etc. 21. Elul 74; s. oben 7.

כשתרלה לחקן התאריך לחשוב Nativitäten בשתרלה לחקן התאריך לחשוב Später (כ' אברהם ב"ח] דע לך כמה מחזורות später (עליו מהלכות הכוכנים בלוחות הנשיא [ר' אברהם ב"ח] דע לך כמה מחזורות השנים המחוקנים לרק"ט מחזורים שלמים שעברו שהם ה' אלפים ק"א [קי"א . . . [l. h"י שנים השנים המחוקנים לרק"ט מחזורים שלמים שעברו שהם ה' אלפים ק"א [קי"א "ב שנים השנים מוחד ביאלו בקשת לי"ב שנים spater (באלו בקשת לי"ב שנים ביישור בי

וקלת חשבון המהלכות ממני שלמון דלוניל קניתיו פה אוינון (80).

עסרות ובמער הנקר את התקבקת המתקבעים לכי יהודה הכהן על המקר המתקבעים לכי יהודה הכהן (s. ⁷) התקבת הנקר המתקבעים לכי יהודה הכהן למנח במער הנקר את התקבת המתקבעים לכי יהודה הכהן (s. ⁷) מער הנקר את הנקר המתקבעים להלמי – (מדכע התכמה המקר מעלה המוכים לחלמי – (מדכע התכמה המלונים מעשה בתחתונים כתב מתכמי הודו ובפרע מגדולי הכמיהם עללדמה ע"י – ,יע לגופים העליונים מעשה בתחתונים במני יקודות האם והאויר [Levi b. Abr.?], – מוני בלעיאל התפכדי במוך בכתי המעם עים למיניין ילייו לליו ללויניין ילייו לליו ללויניין ילייו לליו ללויניין ילייו לליו להויניין ילייו לליו להויניין ילייו לליו להויכיין ילייו ללייו לליו להויכיין ילייו לליו לליוניין ילייו לליוניין יליוניין ילייו לליוניין ילייוניין יליוניין ילייוניין יליוניין יליוניין ילייוניין יליוניין ילייוניין יליוניין ילייוניין יליוניין ילייוניין יליוניין יליונייים יליוניים יליונייים יליוניים יליוניים יליוניים יליוניים יליוניים יליוניים יליוניים יליוניים יליוניים ילוניים יליוניים יליוניים ילוניים יליוניים יליוניי

305. 74 f., plump span.-rabb., xiv.-xv. J.

ל' ישתעאל אותר ני"ג תדות (anon. 279²): פירוש י"ג כודות לרש"י זלו"ל (מחתיר בי"ג תדות ני"ג תדות (מחתיר המלט שנעת יתים ק"ו לשכינה י"ד יום . . שאין אנו רשאין להחתיר התורה . . שאין אנו רשאין להחתיר es erledigt sich Schorr's Combination (Zion ij, 147, CB. 2341, 2633, s. N. 356); ef. ישורון 6, 38, 201; Gg. 10, 317; S. Kohn, Handschr. d. Nationalmus. in Pest, S. 16.

³ 13 Mysterien im Sinne der Sefirotlehre (Benjacob 286 n. 286 סוד שלוש סעודות בשבת אוורו חכמים ז"ל כל המקיים ש"ס בשבת כילל (a) מאורים זו הוא תכונת הספירות על 13b) ק"ש über Tefillin und אים פורעניות סמנתן); c) d) e) 16b Zizit, Mesusa, Schaatnes; f) 20 וירם חליו י"י בחלוכי ממרם וכו' anf. ארם כ' חזקיה ב"ה Beschneidung als לנקנו, daher "R. Hiskia" bei Lil. (an unrichtiger Stelle); g) 22b זהו מר' יוסף גיקטילה ש"ץ. ידידי שאלתני שאודיעך שניתת יום הכפורים וטעם ; השביתה והכיפורים, ומה טעם יה"כ דוחה את השבת. דע כי יה"כ הוא סוד הביכ"ה b-e (CB. 1468 n. 1, 2, 4, 6, cf. V. 213, 214) bieten einige Varianten selbst in den Anfängen. Unter den übrigen, meist kleinen Stücken: f. 34-43 (V. 21413, CL. 325, P. 8419) שאלחני ידידי שאודיעך סוד הכחש ומה משפטו ומעשהו וקודם שאכנם בביאורו אודיעך עיקרים גדולים שחם לוכך גדול בחשגת דבר זה כבר הודעתיך כי וון הבינ"ה ולוועלה איכו ווושג; f. 46b: בשתך רחונכא. וי"י פקד את שרה כאשר אונר וגו' . . . וכתוב פקד את שרה פקידה יזסר חדש oder חכירה לדוכרא ותכין כך vielleicht Fragm. aus מיקונים oder יחסר חדש. עיניך end. מבנים התפחרת יש שם שבעים שרים, בינ"ה נקרחת רחובות כוחות חת מוכיך.

Auf dem Deckel eine Abrechnung zwischen den Brüdern Menachem und Samuel zu שיכש, Toramo in d. Abruzzen, nach Lattes (Il Mosè 2, 261), obwohl sonst nicht vorkommend (Abraham, der Arzt, ein ייקוט und ייקוט und שילי sind genannt), von 1414—16.

306. 89 f., deutsch, wahrscheinlich Autograph.

Hiob, jüdisch-deutsch paraphrasirt von Abr. b. Sam. פיקרטיילה "Picardie" nach Lil. bei Zunz, z. G. 79) aus רויקינגין, zuletzt , 1579; s. Serapeum 1869 S. 154; Rev. Ét. j. v, 276; zuletzt:

און הב דחם ספר גישריבין אין טויטם דם אישע גאר גוע בויר [für] דיא וייבר און דם גימיין בולק דיא כיט קויכן סורה לערכין דיא זולן דא איכן לייאן אלי טב שטעטיגליך און זולכם אבר אוים לייאן. זולן כיט זיין וויא איין כר דער דא לויפט אים לכד אוס בון איינס עכד לום אכדערן זיכט אבר דש לכד כיט אומנטום אן אלין עכדן. זא ווירט מן גרושי חידושים און ורומקייע דא איכן ויכדין דיא און לוייביל אייכין שטערקן אין אוכזרר אמנה און אין בול קוימליך ברעכגין אויף דען רעכטן וועג לום איוויגן לעבין אמן כן יהי לון. של"ט לפ"ק פה רויזיכגין.

כאום הסופר אשכול הכפר, הנותן אמרי שפר, המביא מלשון עברי ללשון אשכת זה הספר, הטופל (so) שאין לו בלי שמלה וחפר, שהייחוד בלבו ערב ולהרים ולפר, אברהם . . מרויקינגין הכפר, השופל (so) שאין לו בלי שמלה בלבו ערב ולהרים ולפר, אברהם . . מרויקינגין הכפר, השופל (so) שאין לו חומה, כי שלום אדבר והמה למלחמה, יביא המשיח אמחם הנחמה, אמן כן יה"ר (so) ע. s. w.

- 307. 149 f., nach 120 mehrere ausgeschnitten; zusammenges., verschied. span.-rabb.; meist xv. J.
- ¹ Averroes ביאור פ' המופח, mittl. Comm. (s. N. 106⁵), von Tract. i nur § 182 ff. der lat. Ed., von ij bis § 71.

foux ל' יסודס בן בלעם בפי' שחבר על סחורס; f. 30b; - f. 34b Eingang und Schluss eines Schreibens aus der Provence. Zu Ed. Perles 1879 s. HB. 18, 14; 19, 115.

35 b מגירונה על דבר הרעש בשנת קפייז. המרגיז ארץ ממקומה (so) מגירונה על דבר הרעש בשנת קפייז. המרגיז ארץ ממקומה (so) end. מכתב שלון; s. HB. 13, 85; Benjacob במרט אנון 1191.

- ⁴ 41 Abr. ibn Esra מֹי 'p, s. N. 150⁴. Zur mathemat. Stelle K. 5 f. 44 verschiedene Noten.
- ⁵ 47b Isak b. Sal. Israeli סי ניניסס אשר ניניסס והנפש והספרש והספרש והספרש אשר ניניסס והרוח (p, ed. in סכרשל 1871/2 S. 400; s. HB. 12, 57; HUb. 394.
  - 6 50 Maimonides הגיון קצר, f. 56 K. 10 12, def.; s. N. 2398.
- ⁷ 60 [Averroes, grosser Commentar zur Physik] Tract. ij, f. 77 bis 84b Tr. iij def.; collationirt; s. N. 91⁴.
- ⁸ 92 Ueberschr. von kleiner span. Hand, welche viele, oft lange Noten zusetzte: סינין (?) די וניליס (so) ססיגין, daneben (von Widmanstad) "Logica Pauli Veneti". Ist aber קיצור הגיון מס' סיטי מיטי אוויס, die Summula des Petrus Hispanus (s. N. 45°), frei (Tract. iij, iv umgestellt) von Abraham Abigedor (f. 99 b מסגיין הוא כלי הסכמות והוא העום הוא סטיסן. Unsere HS., vielleicht die vollständigste, endet f. 110 . . מסגיין הוא כל נכמות מס . i. v (Topik) Anf. K. 5 ohne die Uebergangsformel; f. 110 . . יה מסגיין הוא מינוים הוא שינוים הוא שינוים הוא מינוים הו

9 115 al-Farabi אגרת אני ישע אלפראני בהצעה למלאכת הגיון, anf. end. ייסיו לו מדות או פרטי או (so) רנים, -

f. 116 פרקים; HUb. 44; s. N. 29710.

- והם חלקי אור בלבן וחותנה בו הענינים הכללים העורכבים 122 המשמשות עד כלל כי החי למד בלבן וחותנה בו הענינים הכללים העורכבים 122 המשמשות עד כלל בי החי למד בלבן וחותנה בו הענינים הכללים העורכבים 122 הכללים הוא כי הם ג"כ נחלקים אל העופרדות. העאמר בעיני הענינים באחת הכוליות הכושאות אל איש אחד (so) הכללים בי העופרים מקרים מקרים העתפרקים . . . ועד שלא יעלא שם יושם גבולו או גדרו מקום שמו. כשלם איםאבוג'י f. 123 מי קשיקוריאם (so) כלוער השמות מעשה אבי ישע. עוד הכללים שני אופנים אשר מעני נחלקו . . וארסעו קורא השנוי הכללי אשר יודיע גוף הנשוא (end וארסעו קורא השנוי הכללי אשר יודיע גוף הנשוא (end בשאגוריאם לשר מענו. נשלם סי קשאגוריאם (HUb. 46.
- ביאור ס' מבוא. סכווכה במלמר זה הול הלעת לייר לגלות אל המעיינים 144 ביאור ס' מבוא. סכווכה במלמר זה הול שכווכתו לבלר דברי פורפירי [כווכתו?] בספר המבוקש מלתו והול שכווכתו לבלר דברי פורפירי also den mittleren Commentar des Averroes, unterscheidet an zweifelhaften Stellen die Worte desselben von denen Porphyr's, citirt die christlichen Logiker und die "Uebersetzung der Christen" [latein.?]. Ende והכה ל"ר בקילורו בסוף הכוללים כתב ההפרש להכיר בין הכושי . . . מי כבר למשר להמלל השחרות זולת הכושי . . . וזה סוף הכינולים העלמים העלמים העלמים אלה השחרות אלת הכושי . . . וזה סוף דבריכו

308. [Früher N. 309, s. unter 320] 70 f., ital., Anf. xvi. J.? (Asher 11).

¹ Averroes ביאור לפ' הנהגת המרינה לאפלטון, h. von Sam. b. Jeh. u. s. w.; revidirt 1322; HUb. 221.

² 44b al-Farabi מאמר כשכל ובמושכל; s. N. 125⁵.

אמר טדרום (so) ראה הערה מעולה מלאחיה לא"ר במאמר (so) אמר עדרום (so) אמר לו בשכל ההיולאני והעתקתיה. אמר ראו המון הקדמונים והם כת אבנדקלים, end. כבר נשלמה באמנם: HUb. 197.

⁴ 51 al-Farabi . . . . ומנות חלקי החכמות ומנות הלקי [h. von

Kalonymos, - 1314?]; HUb. 293.

⁵ 67b Desselben אגרת.. בסרור קריאת החכמות, verkürzte Uebersetzung des פיתל ינבני [von Kalonymos?]; HUb. 294.

309. [Arabisch, Averroes, Compend. d. Logik; Aumer 650 a (964).]

310. 87 f., bis 84 je 1. und 12. Perg., deutl., span. Curs. xiv. -xv. J. - F. 86, 87, Halbblätter, vielleicht zufällig eingebunden, verschied. span.

¹ Averroes, mittlerer Commentar zur Physik [h. von Kalonymos], def. bis Mitte iij; iv beginnt f. 9; s. N. 30². Im Epigr. des Av.

hier falsch a. סקלייס; HUb. 115, cf. 111.

פ' הגיון עוד ניקולאב ובן משואי עוד לכ' אברהם אליחום שרשים עוד עוד לכי יבחק רוכדי (?) עוכנה מירה עיון הרפואה עוד פי המגילוח עוד פי מאי ליאון משיר השירים עוד לכ' יבחק רוכדי (?) עוכנה מירה עיון הרפואה עוד פי המגילוח עוד פי מאי ליאון משיר השירים עוד לכ' יבחק רוכדי (?) חלי ספר סורה (Tornamira); nachzutragen HUb. 833.

311 (und 348, 349). 137 f., verschied. deutsch, xvi. J.

Sammlung schlechter, teils def., teils ergänzter Copien, meist kabbal. Inhalts. — 1 1—32 und noch einmal f. 34—42 Commentar und Text (def.) einer anon. kabbal. Schrift; s. N. 58⁵ (und über den fingirten Tit. עקידם ילסק HB. 12, 111; Jos. Gikatilia nach Catalog 41 c bei Lil. ist unbegründet). — Das Nachfolgende scheint

aus N. 240 (,A") copirt:

² 43 (auch f. 136, 137 angefangen) [אבהיר A³. ³ 55b], בהיר A³. ⁴ 73 [סור השרשים], A¹. ⁵ 87 Asriel's Antworten, A². ⁶ 91 Anon. Commentar einer Schrift über 10 Sefirot (auch f. 135 angefangen), und f. 102b אלסיס ניסלאל, A¹². ⁻ 103 ידרינו משלה עקרי עקרי (משר הכוונה), A¹³. ⁵ 106 Excerpt aus מאירת עינים, A⁻¹. ⁵ 107 [שער הכוונה] und Nomenclatur der Sefirot, A⁵a,b. ¹⁰ 108 Geheimnis der Sefirot, A⁵; s. unter N. 215⁵. ¹¹ 115 Verschiedenes, A¹⁰. ¹² 116 פירוש של 116, s. A¹¹.

13 118 Fragm. von דרשות des Sal. Molcho (576, HB. 10, 99) mit der Notiz Widmanstad's (Litbl. 6, 419, CB. 2373, ist aber aus N. 356); zwischen f. 122/3, 126/7 (s. 27 Ed. Const.) und Ende defect.

Die HS. war in 3 Bänden confuse geheftet, nämlich i. 311, ij. 348 (Lil. 347), iij. 349 (Lil. 346); ich habe sie in folgender Weise geordnet: f. 1-8 (i, 1-8), 9-21 (iij, 10-17, 9, 18-21), 22-33 (i, 44-45, 60-67, 42-43), 43-50 (i, 25-31), 51-58 (ij, 1-8), 59-66 (iij, 1-8), 67-90 (ij, 9-32), 91-106 (i, 9-24), 107-117 (ij, 33). -118-21 (aus Cod. Fragm. 356) 122 bis 137 (i, 46-70).

312. 33 f., deutl., ital.-rabb., Anf. xvi. J.?

שמעתי מפי ר' אליעזר אשכנזי כי באשכנז (5b) אל הימים שלריך לו לאדם לקום בחשכמה להתפלל - יש להם סימן (ו'מ'ח'ר'י) אל הימים שלריך לו לאדם לקום בחשכמה להתפלל - f. תפלת חולים. יחל ישראל אל י"י כי עם י"י החסד . . . כי תהלתו אתה.

.תמה מחלה ..

- 3 7 אלו עשרה גליות שגלו בני ליון סיקרים אלו עשרה גליות שגלו בני ליון סיקרים לא die 10 Exile, ed. in סמרכם v, 113, s. S. xxxv (cf. Alm. 1956, P. 837, V. 993), meist übereinstimmend mit dem angebl. Compendium des Josippon, dessen Identität mit einem Teile des דבים von Abraham b. David längst nachgewiesen ist (CB. 677 und Add.; Jell., ציס"מ, 133, cf. S. xij, vernachlässigt die bekannten besseren Ausgaben). Die Exile fehlen in ms. Jew. Coll. 2810; cf. Jehuda ha-Levi מי כמוך in Ginse Oxf. S. 11.
- למנו 9 נכספר מורה הנבוכים בפרק ראשון בפסוק נעשה אדם בללמנו 9 b; בספר מורה הנבוכים בפרק ראשון בפסוק נעשה אדם בנ נחמן; ועחה נכחוב ביאור אחר על נעשה אדם . . . לפי דעת הרב . . משה בן נחמן; Benjacob 473 n. 534.
- הויכוח סיס ביני אליסו מגיינאלאטו (aus Genazzano) בן כאית בנימין 10 הויכוח סיס ביני אליסו מגיינאלאטו (aus Genazzano) אליסו מגיינאלאטו (cf. N. 112 f. 17; HB. 10, 104; Gh. 29; ms. Bom (1881) n. 539 (HB. 21, 21). Eine von unserer HS. oft abweichende Copie Edelmann's aus dem Anhange einer mir unbekannten HS. des אור עס סודאס בעל דין von David Nasi, welche ich zur Herausg. vorbereitet habe, enthält am Ende noch die (von David's verschiedene) Parodie פוסר מוסר לאסדוסו אלסדוסו לאסדוסו לאס

die Verfolgung der Opinionisten (so הכת הנקראים האחים דלי אופינדיאוני, wofür הנקי האפיניני in jener Copie), wohl unter Paul ij.

schreibt sich Francesco דסי יוכדיט; cf. CB. 757 Add.

לאיות ברורות על קיום תורתנו אשר ל 18 Apologetische und polemische Analecten; zuerst לאיות ברורות על קיום תורתנו אשר ל 18 (על סתר רבית ועי הוא אשר יקרא נכרי לאיות ברורות על קיום תורתנו אשר לשר 18 (על סתר רבית ועי הוא אשר יקרא נכיאים, haupt-sächlich Erläuterung von Bibelstellen, zum Teil mit italienischer Uebersetzung in h. Schrift; 22b aus על שלת לך (so); s.

Güdemann, Gesch. ij, 206.

זה ספר שאלות ותשובות אשר חבר החסיד השלם ר' שלמה (auch 3151) נגיעיר רומי (xiv. J.); s. HB. 11, 103 und 104 (unter 403), übersehen in Berliner's Magazin 1, 44. In der v. N. Brüll u. d. T. ערות ה' נאמנה Wien 1865, i, 143, nach dem mangelhaften Wiener ms. ed. Einleitung (cf. mein Letter. ital. dei giudei ij p. 61) fehlen ganze Sätze; Güdemann, Gesch. ij, 231, in Mtschr. 1883 S. 82 falsch: Mose b. Sal. Auf dieselbe folgen unter verschiedenen Ueberschriften hauptsächlich Bibelstellen, meist ohne alle Erklärung, zuerst (24b) שמו לתחיל שמו יום' שמו יום' שמו לתחיל dann über, בקבורי להוכיח כי הבורא ית' הוא אל אווח חי, בלתי גוף, בלתי כראה Bestand der Thora (25) u. s. w., Messias, wobei 28 b משונה על פסוק und gegen die Jungferschaft Maria's, Ursachen des Exils (30b); Ende def.; N. 315, mehr mit der Wiener HS. übereinstimmend, hat nach der Einleitung ein Register von 30 Stücken, wovon n. 13 סגי 26 מסוק דלא יסור שבט 25, קיום חורת משה (so weit reicht die HS. selbst); n. 30 ist נשורת ישועה נלחים, dann von anderer Hand לים כעשה אדם בללמנו (wohl der Anf. von 312?), n. 1—12 über Messias und Erlösung Israels.

שירה כאס וסדורס מתברת סתכם סכולל אברתם מתארטיאט כשואים (so) על (so) שירה כאס וחדורה כאס וחדורה מתכת המשים וחדון וכי כלן גרמא במיקין בכל מעשיםן. וחלק סשירם סואת לחמשים חדפת הכשים וחדין וכי כלן גרמא במיקין בכל מעשיםן. וחלק סשירם הוחדי Juden 168. Der Verf. erwähnt berüchtigte Frauen von Lilit bis Isebel, dann fremde (Str. 34 oder 35) von Semiramis bis Medea und Virgil im Fenster hängend; nach 3 mss. ed. v. Nb. im Letterbode 10, 98; s. dazu meinen Art. das. 12, 55. Ueber ital. weiberfeindl. Gedichte

s. Fr. Novati, Carmina med. aevi lat. Firenze 1883, Vorr.

313. 15 f., deutl., ital.-rabb., gegen Ende xv. J.?

י פרק חלק שקדר סרב רבנו משם בן מימון זלס"ס; s. N. 210. Zuerst die vollständige Mischna, Ende (13b) נסמלק סרון אף מן סעולם, dann נסמלק סרון אף מן סעולם Distichen בשלה סוים, welchen zu Anf. des ed, מורס מקום סמורס vorangeht; s. mein מורס מקום סמורס.

² 14b Esther 1, 6, mit italien. Uebersetzung . . יְרַפּפוֹ אֵי סֶיטָא und [David Kimchi] zu Hos. 3, 3 ff.

314. 25 f., kl. deutsch, xv. J.? teils vom Wasser verwischt.

astronomische Tafeln von Levi b. Gerschom [um 1320?]; nach dem Vorw. (אמר לוי בן גרשם ישתבה ויתרותם אל עולם בדברו שתים נעשו) auf Veranlassung "vieler und ehrwürdiger Männer unter den Grossen der Christen" verfasst (Benjacob 258 n. 125 nach Lilienthal, dieser nach W. 1 p. 729); auch in Tr. v des מלחשות ה, nach Rabb. ij, 615 (wo aber das Citat aus Imm. למון הח' הוי נחקון הנחים wahrsch. Levi b. Abr.); in der Vorr. hier מנו בפפרנו במפרנו במפרנו במפרנו ימונו לואת החקירה והוא החלק הא' מהמאמר הה' בס' נכן מלחמות ה' separaten Abhandlung? Folgen 5 Kapitel (Canones): Anf. ספרק הראשון ראוי שתדע כי שרש זה החשצון הוא אחר אלף ושלש מאות ועשרים שנה וסוא מה שרליכו להיישיר אליך (Ende f. 10 . . (so משנות ההגשמה בעיר האזונ (1 סענולה הראשונה : 10b beginnen die Tabellen. אשר עזרנו ברחמיו וברוב חסדיו המושות השלום השנים 13b, העגולה השלישית 13b, חמועת החלוף שיפול בו המולד או הכיתוד bei den meisten שיפול בו המולד או הכיגוד האמלעי; zu-שלמות חלות שמח und dazu לוח מחלך ירח האמלעי בכל יום אחר המולד האמלעי und dazu. Mose Farissol Botarel (HB. 7, 18), dessen Commentar sich auf Cyclus 1, 2 beschränkt, erwähnt eines vierten, der 28 Reihen des 3. umfasse; cf. auch N. 343 f. 51b, 92; 3865; Serapeum 1863, 214; HB. 9, 163.

315. 84 f., verschied. ital.-rabb., xv. J.? 15 span. Curs.

¹ Sal. b. Mose, Polemik; s. N. 3128. Der Tit. מניני משיק im

Index, bei Lil., veranlasste die Combination mit ³, CB. 1910.

² 13 Maimonides אגרת חימן, h. von Abr. ibn Chisdai; s. N. 57⁵; am Anf. das Gedicht שורס נגוכים של, mitabgedr. von Gg.; s. שורס מעורס.

3 Desselben Sendschreiben [אגרת השמר]; HUb. 929.

4 23 Desselben אגרת ששלח . . . . לחכמי מוכפישליר [h. von Mose Tibbon], Einleitungsformel איי זאת . . כנדגלות. סגיעני שאלת ; end. מד אמן ; מיי זאת . . כנדגלות. סגיעני שאלת [חסיו ; end. לעולם אמן [חסיו] לעולם אמן [חסיו ; HUb. 931.

5 24 b Desselben במב an Elia ha-Dajjan; CB. 1906; das bei Geiger fehlende משנה steht im Cod.; CB. Z. 23 ist 1198 Druckf. für 1192, bei Grätz 6, 358 (cf. 324) 1187 für 1189 bei Dsahabi.

פתרון מלות זרות מנחיכת עולם ונקרא נחינת עולם לדמיון ספר קחלת אמר 25 6 סבל הבלים . . . והוא שם לחקירות רי יונה הבל הבלים . . . חקרי לב (so) פי שחלב חוקר . . . והוא שם לחקירות רי יונה הבל הבלים . . . חבר Anonymus (xv. J.)

¹⁾ Joel vermutet Orange, HB. 3, 71, was Loeb, Rev. Ét. j. I, 72, erweist.

הכתב ששלח מ' פרופאייטי (so) דוראנט לחלמידו דוד בוניט בוניורן שחמיר 34

17130; s. N. 2898.

8 36 Lexicalische Notizen über מחרי, אלה, אים, אלה, אים, פלול , עחר Unterschied von אין und אלה, Exegetisches (38) meist aus David Kimchi, vielleicht vom Verf. von 6? Benjacob 285 n. 277 מאמרים.

⁹ 39 Kalonymos b. K. [אבן כוחן], Anf. def.; s. N. 338.

10 67 [aus מוסרי ספילוסופים, HUb. 550]; — 69 angefangen, 69b vollst. חרוו הנקרא אילן השכל מה לאנוש נבזה להתגאות ברוב עשרו אשר יפרח מה אילן השכל מה לאנוש נבזה להתגאות ברוב עשרו אשר יפרח מה מה לד השכל מה לד 18 Beit, jedes folgende beginnend.

11 70 Maimonides, אגרה an Jonatan b. David (Kohen, CB. 1905).

מס ששאלת בענין anf. תישובה להרמביים זייל על ענין חדוש העולם 40 (anf. תישובה מחלתה משולת מחלתה מחלתה מחלתה מלחה הרב לר' יוסף ברי end. קדמון וחדוש (שלמה אגרת חשובה של חדוש העולם שלחה הרב לר' יוסף ברי (Ed. Amst. (so) אם הדיין (CB. 1899), richtig אל תעמיד ללה מדיין (Ed. Amst. 4 Z. 5) und arab. אלברהאן ללברהאן; cf. Nb. 13178.

אם אבת בי יסודס על ענין סמורס ששרפו 13 72. Jeh. [Alfakkhar an D. Kimchi], Anfang, Mitte und Ende; gedr. in Briefen des Maimonides.

שלות בן סירא 73 מלות בן סירא, das chald. Alphabet אוקיר לאסיל mit hebr. Uebersetzung (סנלה בזה) und kurzer Erläuterung (פני); או מבתא בניתא מבית פנית (פני); או מבית פנית בפ' בחוקותי ויגד (so) לך תעלותות חכתה בעושר כל יתיו בפ' בחוקותי ויגד (so) לך תעלותות חכתה בעושר כל יתיו בעושר כל יתיו

שלישית היא שהאומה הזאת הישראלית העולינו לבאר אלו הפסוקים כפי יד אונים אלונים המלישית הדרים. ובכלנו ועברנו (?) אך באריכות הגדול הזה ואורך ההלעות אך האריכות הדרך האריכות הגדול הזה ואורך ההלעות אך עשינו זה להשלים הכוונה וכלנו ועברנו (?) אך באריכות הגדול הזה ואורך ההלעות אך עשינו זה להשלים הכוונה להריכו הדרך ההלעות אך עשינו זה להשלים הכוונה להריכו הדרך ההלעות אונים לבדו יכפר לנו . . . ויחדש ישינו כקדם אוון . . . . המשגב לבדו יכפר לנו . . . ויחדש ישינו כקדם אוון

בעלוםי לעידה הגדולה לר ומ"ח רבחי המהוללה | נחחברתי עם Epigramm des Schreibers: מעלוםי לעידה הגדולה לר ומ"ח הכנחים הסרחיה קראסיה ושננתיה | חבקתיה וגם נשקחיה ועל חלשי מעלה וראימי בידם מגלה | ברושם האומיות הכרחיה קראסיה ושננתיה | חבקתיה וגם נשקחיה ועל ראשי שמחיה | לרוב שמחחי לכבוד הפילוסוף האלהי | אשר משר נמעיו אני רשמחי שה שמי | אשר זאת היא שלחתי יד בקולמוס אני אשתרוק קרשקש קלונימוס | בן החכם והרושא מאיי קרשקש קלונימוס ב"י מאיב חבבה in etwas abweichen מולבה ב"ב"ם מאים מולבה המוכר חבבה המוכר המו

der Schrift. Cf. CB. 1547 über R. 1174, wo (nach einer Durchzeichnung) מילים ללדוני לבי סיסיסי מלישערי קרשקש מליכ כ' (?) קלונישום ללדוני לבי סיסיסי מלישערי קרשקש מליכ כ' (?) קלונישום בסיסיסי מלישערי מליכ קלונישום בסיסיסי מלישערי מליכ קלונישום בסיסיסי מלישערי מליכ מאד Ende der Zeile nur Anf. des folg. קלוני scheint, so dass der volle Name Crescas Meir Kal. Elias (??) wäre? Ob der unsere?

316. Perg., 19 f., deutsche punkt. Quadrat, סכי ישקב בכ' יסודה הכסן לל יחק לל יחק לל יחק לל יחק.

(סליחות], anf.: לך ה' סלדקה, aber nur die ersten Strophen von מונינו , דורי פולה לה אם עונינו , רועה ישראל , תלאכי רחמים , בעולאי ענוחה etc., zuletzt וידוי.

317. Perg., 24 f., deutsch, meist schon verblasst. Anf. xiij. J.?

318. Perg., 16 f., Quadrat, jung.

[הגרה] beginnend mit לא לחתל ה. — שפוך חתקך geht auch hier, wie im ital. Ritus, nur bis לא קדאו (cf. Landshuth, S. xvi und unter N. 69), dann אלא לכו לכו הוא לא לכו לכו בנורומיך, אז רוב נסיס ,נשתח ,לא לכו etc., zuletzt der Hymnus אפחח שערי רכני אבא בגבורות הי von Jehuda ha-Levi bis Buchst. m; Zion i, 118; Zz., Lit. 205; HB. 16, 20.

- **319.** 445 f., zusammenges., gezählt b-n, b-n (53–72), b-n (131 bis 155), b-n, b-n, (156-231), b-n, b-n, (244-69), b-n, (270-316), b-n, (270-316), b-n, (270-316), (270-
- 1 Chajjim Vital אוצרות חיים (Titelbl. f. 41) mit Lücken bis f. 40, ergänzt bis 72, ferner f. 93b (ein Stück doppelt) bis 154, und 431—445; Index nach Wolf auf einem Vorbl., s. zu N. 238; f. 154b, 155 השנות הדרגות השנות אור הדרגות השנות השנ
- ^{2} 73 "Fragmenta Revolutionum" ist (mit Ausnahme des Anf.) eine Umstellung von ^{5} : f. 73 סיכל לנכס ^{5} bis 78 Z. ^{1} = 205 bis 208b; f. ^{7} השופות סכם כל ססיכים ^{7} f. 82 = ^{7} f. 82 סיכים ^{7}

- (N. 335 f. 176), 82b—83b = 197a, b, dann Verweisung auf סמכי f. 57b—58a; f. 83b—92b = 198—205. 3 155, s. unten 9.
- פירוש סכא דמשפטים מהארי זלה״ה והרק״ו זלה״ה להמ״ה לממ״ה לממיה בלמקו (Sohar Ed. Mant.), end. דף ל״ד הרק״ו כתב (von Efraim כל זה מלאחי בליקוטי מהרר״ה פכלירה (von Efraim מפנילירי handelt N. 335 ij f. 53b); f. 161 (ib. 133b) מפירחה מפירחה שפירחה שפירחה שפירחה שפירחה מפירחה שפירחה במירחה שפירחה במירחה שפירחה במירחה שפירחה במירחה במירח
- ^{5} 193b קצח דרושים על גלגולים, anf. איז פסי פסי , = 335, anf. דע כי סלא ג' נחי' מס , = 335, anf. ענין סגלגולים גם ענין סעגל שעשו ישראל צמדנר פעדו ישראל איז פערן סגלגולים גם ענין סעגל שעשו ישראל במדנר , hier f. 192 (= 78) in der That יועחס אנאר לך ענין סעגל; und 195b Z. 1—197 Z. 4 etwas abweichend von 142—144b; Andere Abweichungen s. in der 1. Aufl. dieses Catalogs.
- נוף סד' מע"ח מדרוטי כטמות וגלגול וינוס וענור וכמס פרטיות 231-231 בוף סד' מע"ח מדרוטי כטמות וגלגול וינוס וענור וכמס פרטיות 335 f. 1-52, die ersten 15 Kapp.; hiernach sind die Num. 2 bis 4 des angebl. dritten גלגולים bei 4 des 25 bei 25 bei 25 bei 25 bei 25 bei 25 constant.
  - יסי רלון . . . שאם חמאחי Gebet . . . . . יסי רלון . . .
  - 8 232—69b סלק שני מס' הגלגולים = 335 ij.
- ^{9} 270 סוד האגוו אל גנס אגח ירדמי = 3, und 330³, W. ^{3} 602 n. 5; dann die n. 6–15 daselbst, von denen nur n. 9: כוונס האכילה, ausführlich; end. 296 b מופקדת נידך. Wahrscheinlich gehört dazu f. 297 סדר לקריאת הסורה, 301 b סדר איכוך הנפש המורה 308 b המלכות ולא למעלה.
- 10 eine Reihe von Stücken, meist aus כוונוס N. 331 (s. 1. Aufl.); f. 333 מנין סטבילס 334 b; מנין סטבילס 353 b endet n. 58; 360, A n. 48, 49 unvollst., 42 7; f. 371 המס סר"ר למס 371.
- ימי לעך וכו' Allerlei, zunächst Bibelerklärungen: ימי לעך וכו' Mitteilung des M[ose?] Minz im Namen des Lehrers (s. N. 238 f. 82) etc.; f. 409 אולנו סייסודים שמסר סרב זייל בעיים des ed. אולנו סייסודים שמסר סרב זייל בעיים des ed. אולנו סייסודים בע früheren Stücken, dazwischen 417 שמי כנפי יונה 430; אונה 430 אונה בייסוד (Men. Asarja? Asulai ij f. 34]. 423 ff. beziehen sich auf סרבי לוונות 1—74 eines ungenannten Werkes, vielleicht סרונות לוונות לוונות

[320. (Lil. 321), s. unter N. 327].

321. (Lil. 320) 76 f., 14 ff. mittl., runde, nach links gehende (afrikanische?) alte Schrift.

Zahrawi חצריף Tract. i in der sonst unbekannten, im Ganzen treuen und harten Uebersetzung des Josef ibn Wakkar (1275), nach der Copie eines Schülers desselben, welche unserer, an

krassen Fehlern laborirenden HS. zu Grunde zu liegen scheint;¹) f. 1-3 (zur Hälfte abgerissen) enthalten K. 7-23. Bei der Zählung scheint 29 und 115 übersprungen, 107 wiederholt, das letzte 116, dessen Aphorismen 53. K. 26 f. 4b ייי שלסדני שלסדני מסגנו מיני סקלל והנחנו לכחוב דברים אנו עחידים לכחבם במקומם כי לא היה מדברים הטבעיים בקולר והנחנו לכחוב דברים אנו עחידים לכחבם במקומם כי לא היה מיני סדבר הטבע[י] בקילור so מהם מכניא במקומות הדאוים כי אין כונחי במה (so) הזם (so) הושללה (so) מהם מה שללים דרך כלל, בשר העללה (so) מורכב מבשר וגידים ומיתרים; פרק לה בחועלת העורקים, העורקים מורכבים מבשר ועלב וחבל (so) אורכבים מבשר וגידים ומיתרים Schluss f. 70 b (weder im Latein., noch in den mir bekannten HSS. der Uebersetz. Schemtob's und Meschullam's) כבר השלמהי לכם להבוא הרק כלל הבחיל החבר הלכן תבקשו מהשם יורה אחכם הדרך החבר והישרה להועיל החלחכם ואחריתכם ואחריתכם ואחריתכם האל ויזמן אחכם הדרך השלה העובה והישרה להועיל מחלחכם ואחריתכם ואחריתכם האל ויזמן אחכם הרא השלה (cf. N. 295³; HUb. 746.

F. 71b, 72 Notizen, span. Cursiv (משים משמע מסכיון nach Dioscorides, al-Tabari und Razi), auch Spanisches. F. 71: שלי מלמיניס, cf. N. 202. 74b von anderer Hand eines Lehrers Notizen über eingegangene Verträge (משיםי משכים) wegen Unterrichts der Söhne eines Jakob, des Abraham סנים und des Sohnes von Josef אונים; cf. CB. 2930 n. 8366 und Phorni, Phorno S. 3020?

322. 33 f., ital.-rabb., f. 1: "Jo. Alb. Widmestadij, descriptus Romae 1537".

Ueberschrift von Widm.'s Hand: "Eliae Levitae liber explicans Masoreth", daneben schrieb Hardt: "Fragmenta." Enthält die 3 eigentlichen Tractate des zuerst 1538 erschienenen מסורת המסורת המסורת המסורת wahrscheinlich nach dem ersten Entwurf (cf. zu N. 74). Anf. של מלמונים נחסרין ותלחין הלחין ותלחין ותלחין ותלחין ותלחין ותלחין ותלחין ותלחים משר ישדמי חבורו זה יתים רבים ינחרו בו כל דיני שום בשעתים משר ישדמי חבורו זה יתים רבים ינחרו בו כל דיני לוחות בילים. ביליתו של שברי לוחות אשרים. ביליתו של שברי לוחות weniger geordnet als die Ed., endet mit "סיד"ם. Die HS. ist allen Biographen Levita's, bis auf den Herausg. Ginsburg (Ed. London 1867 S. 40, 63), entgangen; Bacher, Ersch s. v. Levita 302, verweist kurz auf diesen Catalog.

323. 29 f., moderne, punkt. Quadrat.

Einzelne Gebete für d. Versöhnungstag, anf. לך ס' סלדקס; enthält auch קום. Wertlos.

כשלם המאמר הראשון מעקרי הרפואה ינס (so) כ' ה' אינינו (so) שנת הראשון מעקרי הרפואה ינס (so) כ' ה' אינינו (so) שנת הראשון מעקרי הרפואה (so) הקדש על יד החכם הנכבד אדוני ומורי הרב השלם כ' יוסף בן וקאר ק"ע. אחרני (so) מערבי לשון (so) הקדש על יד החכם הנכבד אדוני ומורי הרב השלם כ' יוסף בן וקאר ק"ע. Wenn das Datum richtig ist, so unterliegt die Identität des Uebersetzers mit dem Kabbalisten (N. 221) einiger Schwierigkeit.

324 und 350 (Lil. 353). Enthielt 63 f., wovon f. 23-30 zu N. 320 gehörten (s. zu N. 327) und 21 f. deutsch, oder ital., xv. J.?

Levi b. Gerschom, Commentar über Hiob, Anf. und Ende defect.

325. Dünnes Tuchperg., 159 f. (f. 41, 42 s. unter 365), falsch gebunden, vorn beschädigt; span.-rabb., mit Cursiv ergänzt.

¹ Isak Akko מאירת עינים, def. bis Anf. שנות (N. 17 f. 40), auch

zwischen f. 19, 20; Benjacob 287 n. 97.

יחלם דברי רבי' יסודם סחסיד וסוד סייחוד. וח"ת חיך יחמין סלב 146 מסבים וחלם דברי רבי' יסודם סחסיד וסוד סייחוד. וח"ת חיך יחמין סלב מחי מחשבות , שהב"ה יודע כל דבר ודורש וחוקר כרגע חחד, הרי לבו של חדם יחשוב שתי מחשבות end. כך הקב"ה מלח חכל וחין מקום וחין דבר רק eine Beseitigung der Anthropomorphismen, ohne Mystik, welche von Jehuda dem Frommen 1) herrühren könnte. Diese HS. meint Landauer, Litbl. 6, 181

(cf. CL. 99 n. 1), der die Unvollständigkeit (?) bedauert.

3 147 philosophische weitläufige Erklärung des Tischgebets, — N. 656, anf. מלח בדכים שונים בדכם בס לא משאח מנחס מלאנו בדכים שונים סואל ברכם שסיא ברכם בס לא משאח מנחס מלאנו בדכים שנין הקדמה (so) שלום ועתה נחל ונאמר כונחינו אשר כוונו 2 148 Z. 9 האחת ענין הקדמה (so) מטלכות ברכת הוא ביאור המלות וענינו (so) בברכת המזון ולא אדבר דבר מדבר (so) מטלכות ברכת הוא להמזון אבל בענין המלות בלבד ונאמר הנה יסדו קדמוננו בשלשה האוכלין יחד בעבור שמו הגדול כבר ביאר הר"מ במז"ל בפי' (so) ס"ד מן המחלוקת (!) אבור לבי הסרומת אליו האדול רכבר ביאר הר"מ במז"ל בפי' (so) הראשונה כי מלח שם הרומות אליו הארן רחבת ידים לפניהם ויאמר ג"ב Die letzten Worte, in äusserer Form הארן רחבת ידים לפניהם ויאמר ב"ב gehören zu, על זכות האויר כמאמר אלישע gehören zu, ארן חמדה טובה gehören zu , מל זכות האויר כמאמר לבישע grössere Teil.

סוד י"י. הגדה של ברכות. מיכאל באחת גבריאל בשתים אליהו בארבע 157 ב בעללתים ימך המקרה הפוך וקרי מי"כ ימ"ך והוא מיסוד המים ומיסוד ברד העשויין

לגדל. תם הקוד הזה

ללו הם הג' קמיעין שהיה נושא רביי משה ב"ר נחמן ז"ל. לינחר 158 ... לחמיק ... Die Buchstaben sind mit Krönchen versehen, auch magische Zeichen kommen vor.

6 158b Anf. der Erklärung der Sefirot (N. 2155), end. סום סום סום

שכאתר בורא שתים וארן (dann (nur hier) לשון בריכה.

דה המאירה עינים כשמו (מורים באות talmud. Tractate; מורים המאירה עינים כשמו להחלים באות למתקרון בשלם נכחב ונשלם בירושלים ח"ר ב"ב בערשה כן הוא של הקטן כ' (!) אברהם בר' יהודה ק"ע אלמקרון בשלם נכחב ונשלם בירושלים ח"ר ב"ב בערשה כן הוא של הקטן כ' עם ל'חינ'כיה' כי בא מועד וש לום .

326. Perg., 21 f., sehr alt, deutsch, rabb., f. 1b ist apm hervorgehoben. on Jehuda ibn Sabbatai von Jehuda ibn Sabbatai (1218); HB. 13, 137; cf. HUb. 72.

¹⁾ CB. 1320; starb 13. Adar 1213 (?) nach סמססס יף von Elasar Worms (Ben Chananja 1861, 248), 1216 nach Zunz, Lit. 298.

- 327 (nebst 320 [L. 321], 308 und 324 f. 23-30), 85 f. (1-4 Perg.) und 78 f., stark von Wasser beschädigt.
- ¹ [קיצור חובות הלבבות], wahrscheinlich von einem Enkel des Meschullam b. Jakob; end. אולנו סנתים לשר זכר, def.; HUb. 376.
- 2 37 מבחר הפנינים, vielleicht von Salomo ibn Gabirol (Jesch. 8, 68) arabisch verf., h. von Jehuda ibn Tibbon, beginnend mit einem Index über 64 Kapp., dann מלילות החכמים הנבונים וחידותם ותלותם וענתי הזקנים, מקודרים שערים פ"ד לתען חנוש יתלה שחלותיו לפונים, וערכם לה יהי כסף וחהב הבל ערכם יהי תבחר לתען חנוש יתלה שחלותיו לפונים, וערכם לה יהי כסף וחהב הבל ערכם יהי תבחר, zuletzt ein Gedicht von 8 Zeilen, dann Akrost. סנינים
- ³ 59 . . . . מפר חיקון מרוח הנפש; s. N. 201¹; f. 78b, 79: Kalendertabellen von anderer Hand, beginnend מקים לפרט (1420).
- לרכשה: 4 (f. 2—10 aus Cod. Fragm. 356) Mose Nachmani [דרשה] über den Neujahrstag, Anf. def. Das Citat des Asarja de Rossi (CB. 1954) fand ich nicht; סלנטן 5, 564, 580 [S. 565 Natan b. Meir ist Sohn des Meir b. Is., s. CB. 1654, 1949, 2765]; HB. 11 S. vi, zu Mtschr. 1878 S. 381.
- ⁵ Mose Nachmani שער הגמול, s. N. 65³. Das Akrost. des Abschreibers Joab in סלנטן 5, 484.
- ⁶ 41 (f. 50 früher N. 308 Anf.) Desselben הרשה in der Synagoge zu Gerona, als er nach Palästina zu ziehen gelobte, früher unbekannt; s. Auszüge in סלנטן 5, 468, 482; Litbl. der Jüd. Presse 1870 n. 2. Erläutert einen Text (Koh. 1, 1) mit Rücksicht auf das ganze Buch Koh. in philosophischer Weise (daher als סי קסלח לאי שקולס איי שקולס איי שקולס, und schliesst mit Betrachtungen über Zehnt und Almosen.
- פירוש משנת אבות לסדב סגדול סמובסק דבינו משה בן (55 b 71 b) פירוש משנת אבות לסדב סגדול סמובסק דבינו משה בן (55 b 71 b) ממימון זלייל, enthält nur das Vorw. des Uebersetz., Samuel ibn Tibbon, und die מימון (so zuletzt); cf. N. 128¹. Zeile 3, 4 im Akrost. des Abschreibers lautet: למוכים הם ובן מיימון לאומן, למשה נחכו כולם למכה וחן חלק לשבעה גם לשמכה בם לשמכה בם לשמכה בם לשמכה בם לשמכה בם לשמכה בם לשמכה בו מוכים הבי הבי חבלה והתחבר אליהם.
- i f. 1-4 des [deutschen] Besitzers Josef b. Lewa später hinzugekommen; das Uebrige, mit Ausnahme ij, 72 ff. (aus Cod. 324) von derselben Hand des Abraham b. Salomo ha-Rofe b. Saken a. 1382, offenbar aus Copien des Joab b. Jechiel (HB. 11, 103, Zz., Ges. Schr. iij, 169) vom J. 69, welcher gewöhnlich in gewandten Epigraphen sein Akrostichon angebracht, also identisch mit dem Abschreiber R. 1100 (bei Zunz, Gg. iij, 55): "ex init. verborum

literis", und dem römischen, von Immanuel verhöhnten Dichter (Zz., Lit.

501, 709).

מעאמייל (cf. Darmesteter, Gloss. p. 8) נכ"ר שלמה הרוסא ישר"ו בכ"ר זקן מב"ע ביום די ייי שולם ייי מכל מי שלהי עולם ייי מים קמ"ב מהלה לאל מי אלהי עולם יייו mehrere radirte Wörter, worunter wahrscheinlich vr . . . . 35v, so dass der 2. Copist zuerst den Namen des ersten mitgeschrieben hätte?

328. 30 f., ital.-rabb., 1530.

לנרת חברה הח' הגדול המשורר אנבוניט אברהם הנקראת [Jedaia Penini] בחינת עולם, auch N. 3382, 34124, 40110; Fragm. 477c.

2 22 das Mem-Gebet [נקשת הממיין] desselben mit dem Distichon

des Vaters endend (CB. 1287 und Add.), auch N. 3384, 4018.

3 26 כללי לשון למורים, Compendium der Grammatik [des David ibn Jachja, s. N. 72] bis Anf. K. 5; der ungenannte Vf. ist Josef ibn Jachja b. David (cf. HB. 15, 55); u. d. T. קקוק gedr. Rom (1544), ms. R. 1306 (HB. 2, 20), anon. ms. Rabinow., Anhang zu Cat. 1887 n. 141, verschieden von Kauffmann 19 n. 19; offenbar auch כללי דקדוק ms. P. 1250, im Index falsch unter David b. Salomon.

F. 21b beendet zu eigenem Gebrauch Mittwoch 15. Sivan 7" von Jehuda b. Salomo דכלאנים (de Blanis) — welcher 1524 (Mag. 7, 115 n. 100; cf. Kaufm., Rev. Ét. j. iv, 93; Mtschr. 1880 S. 416) in "Tiferni seu Civitate Castelli", 1546 in Ancona (Cod. Alm. 114), 1553 Arzt in Perugia, 1572 seit 3 Jahren in Pesaro war, CB. 3050 n. 2961; Jesch. 6, 93; Brüll, Jahrb. 1, 236; in der Vorr. des Correctors des Sohar, Ed. Mantua S. 5, ist מסודם בללכיים לביר הרופלים יליו בכת"ר S. 5, ist במלכיים לביר הרופלים יליו סאטן בארץ ?. HB. 5, 28 Anm מבל הכים שלים ול"ל Irrtum? כל. Mose מביר הרוסאים זל"ל 127. שו"ח כיב"ש in לומבכדיאה לכי משולם די בלאנים

זלוד בעיר לייכאך 1517.

¹ זרוח חו; s. N. 210⁴.

² 25 "diffinitiones praedicabilium", anf. סמילות הלריכות לכל חכמה ועיון הם אלו בתחלה לידע מהו סוג ומין . . קראו אותם הפילוסופים חמשה ענינים כוללים עפרדים וקראום סנולרים פרידיקביליא, vielleicht von Jo. Böschenstein? f. 26 ff. die s. g. Porphyr'schen Bäume, anf. מלס סוג ססוגוס.

330. 219 f., geschrieben wie N. 331.

ועתה אכתוב כל ההגהות השייכים לזה הספר אולרות קיים מלבד איזה 1 .. קס מות מיש מחקילת הספר עד קס (so) הגההות (gehört also zu dem Werke in N. 238, aber zu einer anderen HS., deren Blattzahl unausgefüllt blieb. Ein Verf. ist nirgends genannt; f. 24b נכסיבת הכסיבת הכסיבת הבסיבת הבסי מכאן ואילך שייך בסי f. 75b; זלס"ה עלמו מלאחי ח"ל : ע"כ מהדורה רביעית מכתיבת יד מהרח"ו ויט"ל זלה"ה 99 ;דרושים בדרוש הבי"ע

ישאמייל הסוסר, eine Abbrev. von Ps. 7, 11, nach Zunz (z. G. 455 nachzutragen); ocost ist ij, 51 b, 52 hervorgehoben.

99 אנרמיז (so) כבוד עליעזר (אור מחרכבה מרי אליעזר (so) מגרמיזא (פחל. 100 מדר ביסות עלינות (מחל. 100 מדר ביסות מחלר: ניסומין וכו' ועיין במעשה המרכבה . . . יושב על הכסא ע"כ (מוסר וחדרי ניסומין וכו' ועיין במעשה העתקתי מכתיבת כמוהר"ר חיים ויעאל נר"ו יל"ו מיקון ,עולם התיקון ,דרוש אדם קדמון ועולם הנקודים (פולין , מיקון אר"ץ , אולרות היים וועלין , מיקון אר"ץ , אולרות חיים היים וועלים אולרות היים אולרות מיים אולרות היים אולרות היים אולרות מיים אולרות היים אולרות הי

- ² 113-115b Excerpte aus Jakob Zemach רנו ליעקב.
- ³ 118 סוד האגוו; s. N. 319⁹.
- 4 של יולס"ה זיל ומרק"ו זיל אלה"ה יול יונים יול יונים; s. N. 3194.

331. 513 f., deutsch-rabb. wie N. 334-337; xvij.—xviij. J., ob von Isak? s. N. 334⁶; — mit vielen deutschen und latein. Randnoten eines christl. Gelehrten oder getauften Juden. Im Buche liegt ein Zettel von Molitor.

Nach der סקדמס des Schreibers (des Prototyps? למר סכותב רפאל (קלפיו נסיומי); wegen der Pest aus Jerusalem geflüchtet, vom 1. Ijjar 412 bis 1. Ijjar 414 in Damaskus, hatte derselbe die Absicht, Einiges aus dem Autograph des Chajjim Vital vom Buche עץ חיים, namentlich aus der Einleitung, abzuschreiben. Da der Sohn [Samuel?] des Verf. dem wiederholten Drängen nicht nachgeben wollte, versuchte er, ליקח על פה מה שהייתי לומד לפעמים שהייתי הולך שם, und gelangte so zum nachfolgenden Anfang jener Einleitung und zu dem Ende (anf. לכםי לכב), welches sich am Anf. des מולרות חיים des Schreibers finde (s. N. 328); hier lasse er aus seinem Gedächtnisse Einiges folgen. F. ב סמים מען הקיתה (Vital war 30 J. alt a. 1504 der Zerstörung; dazu giebt Natan das entsprechende J. 332 (1572) an. Die meisten Anmerk. sind wahrscheinlich von Natan b. Reuben Spira (CB. 2550, Alm. 179), andere von Zemach [Jakob Z. f. 4], z. B. 202 im Namen des Chajjim Kohen; f. 439 55 '53 לר"כ מנקס זייל (nicht in N. 319 f. 339b), wahrscheinlich Menachem Asarja de Fano (cf. N. 319 f. 430) etc., wie die 62 K. aus Knorr a Rosenroth bei Wolf 3 597; end. 509b אייך אחר בקילור שייך אחר שמעתי מהחכם כי שמוחל ויטחל נכ"ו שסיפר dann ביקור חולים לעיל בדף (so) סי הכוונות ס"ל s. unter N. 3477. Rückentitel ל"ל לכיו

332. 348 f., deutsch-rabb., wohl xvij. J.?

כריכת לברקם Compend. von מומר דבורה des Cordovero, "am Ende von מומר לאברקם, in der HS. nicht vorhanden.

333. 438 f., deutsch-rabb., xvij.-xviij. J., vielfach ergänzt.

1 [כוונות] Teil i] wie N. 331; f. 62 bricht in בועות] ab: "Quae hic desunt, extant (so) Volumine ij a fol. 117 sqq." Die zum Teil doppelte, nicht ganz anschliessende Ergänzung f. 237—69 geht nur (f. 252) bis N. 331 f. 204; — f. 252: "Sequentia continuantur Volumine ij a fol. 1 sqq."

2 63-235 b (jüngere Ueberschr. 'ז מסיל ספר כוונות חלק ב'); s.

N. 337.

לברושים 'p Chajjim Vital's mit סנסוס עסה [Jak.] Zemach und Natan [Spira]; die Unterabteilungen heissen קש oder סלי , f. 272 Index der 3. Abteil. (aus Knorr bei W. 3 595); aber Einiges ist umgestellt oder doppelt; 1—3 def. f. 273—96b; ij, 12 und 12—20 f. 435—8 und 393—433b; ij, 21—4 f. 309—36; iij, 29 סוס וכו' מסי מכיי מכיי (כ' נסן שפירא) מסדורא בסרא של סרב מסריי חיים וכו' הוא מפיי מניי (ב' נסן שפירא) מסדורא בסרא של סרב מסריי חיים וכו' bis 364, bis K. 13 (anstatt 20); 30—34 f. 365—91; 35 f. 297 bis 308b; das Uebrige enthielt ein "vol. ij" von mehr als 300 Blättern. 4 337—43; s. unter N. 3347.

334. 136 f., geschrieben wie N. 331; Schreiber Isak s. unter 6.

ספר פירוש על קלח וואוורים של הזהר וון .. חיים ויעל זלה"ה שקבל וופה . . 1 bei W. 3 602, דרושים מהאר"י זלה"ה בהקדמת ספר הזוחר bei W. 3 602 als vi, 3 und wohl = הגהות das. S. 256, Red. des Meir Popper; end. f. 108b zu ליקסל היקסל f. 213: מים שלין כן בהי האשונות ע"כ f. 213: ייקסל in der Mitte def., wenn in N. 331 n. 47 f. 410 בפ' מרכנה לדף כ"ל בפרקי מרכנה hierher zu beziehen; da hier nur f. 94, 96 zu 216 und ² 108b Verschiedenes nach Mitteilungen von Josef אבר מות משלי, über בשכתל"ו (== 3195 f. 208b), über ילייו und רות und רות etc. 3 111b Excerpt aus מלאכת סופר [von Mose Sabara? HB. 10, 99]; anf. מכיר סת מכיר סמלך הול היה מלך הול אור. 4 112b Verschiedenes nach Mose Cordovero. - Ueber Pesachritus. - 114 תפלה לזווגל דמערוניתל. 5 115 Verschiedenes, u. A. über das goldene Kalb nach dem Sohar. 6 124 שנין חשובה בקילור ממורינו החר"י זייל 124, anf. סכס סכשע געור; - f. 125 bemerkt der Abschreiber Isak, dass er Etwas weggelassen, was dem פרדם des Cordovero angehöre. Auch über מענים, ⁷ 126b מחום, nach Vital; 128 מנים; 129 מעים מים בנפת ; סוד המילה die Geschichte vom Dämon (CB. 616 n. 3918-9 und S. 2287); 133 מעץ החיים (so) מעם und אתר לי אני לתח החכם בכייר (so) בעופד לתח החכם בכייר (so) אחר לי אני לתח החכם בכייר שלוה לו לביו למוחלל ויטאל שלוה לו לביו Ist [Jakob] Zemach der Redacteur? cf. N. 331. Alles dies auch N. 3334 f. 337-43.

335. (und Lil. 336). ij Bde. 188 und 80 f., geschrieben wie 331.

¹ Chajjim Vital מ' הגלגולים כשמון, in N. 3196 und in Ed. 1684 als 4. Zweig des ש"ס מטרי קט. K. 1--35 bis f. 111, wo ואין זה מעורי זלסיים (W. 3 588), hier fortfahrend נורים אמר מסרר"י לורים לורים למר מסרר"י לורים מסרר"י מסרר"י לורים מסרר" לורים מסרר"י לורים מסרר" לורי eine Note von ל"ו Isr. Benj. ל"ו [Bassan? geb. im xviij. J.]. Von da an scheint das Buch verschiedenartig umgestaltet und umgestellt, wie das, neben Wiederholungen und Abweichungen von der Ed., vom deutschen Annotator zu f. 117, 120, 124a, b, 128, 134, 148, 156, 168, 172, 181b bemerkt wird; — f. 134 גילגולים תהרב מסעוד סגי נהור זלה"ה, d. h. Mas'ud, nicht "Missod" (Knorr bei W 3 588, cf. R. 176); anf. לסכן סכסן (s. unten ij); aber schon f. מלאתי מכתיבת ידי הריש פודול"א זללהיה חייל שמעתי מהח' וכו' ילחק אשכמי 134b ילה"ה (בליהם הישנים הגלגולים חדשים ונגלגל עליהם גם הישנים בס"ד 141 ולה"ה (בליהם גם הישנים בס"ד 141 ולה"ה f. 166 מער המלכים; 172 שער הנכואה 177; מער המלכים; 177b die Stelle bei W. 589; f. 179 סקבר פרוד מיבוע סקבר. Zuletzt erzählt Vital in der ersten Person von Loria, dann der anon. Vf. von Vital's Testament; end. שלכ לו במקום סקילה.

י (auch N. 3198 "B") פלי מסי הגלגולים (bei W. 3 nichts Näheres). Anf. des Textes קין וסבל הם כי (bei W. 3 nichts Näheres). Anf. des Textes קין וסבל הם כי (bei W. 3 nichts Näheres). Anf. des Textes קין וסבל הם כי (bei W. 3 nichts Näheres). Der Red. dieses Teiles ist nicht Vital selbst, aber häufig שמח שמח שמח שמח, auch המחיב אולסיים עלמו מלחי כחוב (bei W. 3 nichts Nähere), auch מכחיב (bei W. 3 nichts Nähere), auch מכחיב (bei W. 3 nichts Nähere) (bei W. 3 nichts Nähere), auch המחיב ועלחי כחוב (bei W. 3 nichts Nähere), auch מכחיב ועלח (bei W. 3 nichts Nähere) (bei W. 3 nichts Nähere) (bei W. 3 nichts Nähere) (bei W. 3 nichts) (bei W. 3

336 (Lil. 337). 90 f., geschrieben wie N. 331.

(so) ועמס כנאר למה הנשים פטורות ממ"ע. - F. 2 ועמה ועמה הנאר למה הנאר nicht ganz identisch mit היכל היכל (CB. 1137 übergangen).

337 (Lil. 338). 276 f., geschrieben wie N. 331.

Chajjim Vital, ספר הכוונות חלק שני, Teil ij von N. 331 (auch 333), anf. יסדר סלכות שבת בראשונה נבאר כוונה אחת יסדר יסדר איסיר von den 62 Ueberschriften bei W. 3 600 fehlt die letzte ליקוטים in den HSS., wo sogleich פינג סדר היולא לדרך; end. כמכר לעיל כמה פעמים.

338 (Lil. 339). Perg., 110 f., ital., sehr deutlich, xv. J.; schöner Codex.

- - 2 51 הגרם הל' ידעים חבור הם' הבדרשי הר' ידעיה; s. N. 328.

- בקשה שקולה שעשה הח' ר' אברהם בדרשי זיל והקדים לפניה זה הלשון. 646 בקשה בקולה שעשה הח' ר' אברהם בדרשי זיל והקדים לפניה זה הלעום העבד Das Gebet des Abraham Bedarschi, worin jedes Wort ein למד, aber keinen der nachfolg. Buchst. enthält. Ueber die Autorität s. HB. 12, 61.

6 95b חפלה למשורר ר' יוסף בן ששת אבן לטימי; CB. 1531.

- ⁸ 106 Josef Esobi קערת כסף, mit der prosaischen Nachschrift, am Rande einige, nicht überall zutreffende Emendationen. Die Ueberschrift (meine Ausg. S. 23, wo Z. 4 lies נסז für נסז) lässt die Worte ישן שנס . . . . נמשקל הערום (cf. Vers 12) weg; N. 358¹⁰ liest (cf. Vers 12) קייקרס für סקריס für סקריס; V. 76 richtig und sämtliche Conjecturen HB. 3, 45 zu meiner Ed. Berlin 1860; cf. 11, 105 über Ed. 1503.

339 (Lil. 340). Klein Quart, Perg., 36 f., grosse deutsche Quadrat, f. 1 und 36 unleserlich.

[ומירות] Sabbatgesänge, f. 2b beginnt לגיל ואשת בלכבי, zuletzt

לחד יחיד ותיוחד (Zunz, Lit. 691) mit deutscher Uebersetzung, z. B. משפר אלר דינק בון ניכט ווער גלייכט זיך אים דער לו בר זיכט אלא תישטר שפט בשעפר אלר דינק בון ניכט ווער גלייכט זיך אים דער לו בר זיכט אלא תישטר שפט בשעפר אלר דינק בון ניכט ווער גלייכט זיך אים איין וויכט סללוים Fehlt in der jüd.-deutsch. Lit. im Serapeum 1864 S. 54.

340. 50 f., span.-rabb., unschöne Hand, xv. J. Abraham b. Chijja צורת ארץ; s. N. 364.

341. Vielfach zusammenges., teils falsch gebunden, 272 f.; bis 175 b und von 261 ff. verschied. span. Curs., das Uebrige verschied. deutsch-rabb.

- 2 58—72 und 86 94 b Averroes, שמע שבעי סלמלטי bis Tract. ij Summa 2 K. 2 incl. [übers. von Kalonymos]; s. N. 30². F. 1 Randnoten, deren erste: אמר בוכשניור נקרא שמע טבעי לפי שזם סספר ויש מפרשים שנקרא כן לפי שהשמע בו לפי שהשמע מול שרשים הוא שמע מהדברים העבעיים. ויש מפרשים שהם קבלת הדברים העבעיים על שרשים ibn Chisdai übersetzte ein Schriftchen von ibn Zohr (vor 1280, HUb. 751); Abons. b. David aus Capestan wird v. Abr. Bedarschi betrauert (Rabb. 713); Bonsenior ibn Jachja schrieb über Schach (Schach bei den Juden S. 169, Carmoly, France Isr. 33, macht ihn zum Franzosen); Bons. ha-Levi bei Zunz, z. G. 465; eine rhetor. Epistel von Bons. an לידי של (xvi. J.?) in Cod. Halberstam 243 f. 37b.
- \$ (76—85 und 107—111, dann 102 abgebrochen in ij S. 1 K. 3) Averroes ס' השמע המבעי p, wie 2.
- ⁴ 113 Bannbriefe des David b. Daniel und Sam. Kohen b. Daniel gegen Sal. b. Sam., gerichtet an Abr. und (2.) an David Maimonides, def.; aus R. 166 u. meiner Copie von Halberstam ed. in יפוכון, 65.

- F. 116b, 117 astronom. Tabellen, aus blossen Ziffern bestehend,
   zu je 29 Zeilen für die Monatstage.
- 6 121-9 die 1. Perikope Genesis mit Onkelos und latein. Interlinearübersetzung.
- ⁷ 136 (B ²) Rasiel [Abr.] b. Sam. Abulafia סחרי חורה, 36 Mysterien des More, auch פודות סמורס (נילור) bei Kirchheim zu Caspi 21, unrichtig 57m (W. 1 30; 3 20, s. Delitzsch zu B S. 643); מעיין מיס חיים (W. 1 30 falsche Rückübersetzung des Tit. von Teil ij, auch hier f. 161 ל"ו סחרי חורס , (מקור מים חיים bei Gg., w. Ztschr. 3, 447 n. 41 und in Firkowitz's handschr. Catal. 485, angebl. von Abr. Maimonides, wenn es nicht die andere Bearbeitung: סיי (s. N. 408, cf. לכם כי סבת ש Einleit. und f. 138b, N. 33 f. 3b; auch Inhalt von i, 8); fälschlich Mose Nachmani bei W. 3 סקלק הראשון בפי' סתרי התורה שחבר ל 192b החלק הראשון בפי' סתרי התורה שחבר ל 1962 N. 28 f. 192b לתב"ן, ע פי' רות V. למה [daher Benjacob 426 n. 526 הרתב"ן ז"ל בס' תורה כבו' i, 6, ij, 8-12, iij, 8-10 ist anonym in anderer Reihenfolge gedruckt in ליקומי שכחה (s. zu N. 11212); i, 11 anon. in N. 1112. — Das Jahr 5040 in ij, 4 notirt N. 33 f. 1. - Die HSS. (s. Lp. 39 andere Benennung der Teile, Peyron 86, P. 226 [cf. Rosenthal n. 1], Delitzsch zu B oben N. 56; latein. V. 190¹¹ bei W. ¹ 30 ist übersetzt von Fl. Mithridates, 2 1417 n. 628 nach Bartol. 4, 314; Landauer S. 419, 490 Anm., 527; Jellinek, Ausw. 27, deutsch S. 16, oben S. 143 A. 2) scheinen abweichende Recensionen zu enthalten; so z. B. fehlt in den Münchener die Stelle zu Anf. der allgem. Einleitung bei Jell. 19 A. 7 (Aehnliches ausführlich in Einl. zu i, cf. ממרי שפר N. 285 f. 65; גן נעול N. 58 f. 317, fehlt in 500 f. 504); zu Jell., Phil 38 n. 7 cf. HB. 14, 44 und S. vij. שפתקות (ע"ו), oder שכתקות über den Pentat. verf. a. 1289 ms. R. 141, Luzzatto a. 1858 (= Nb. 1605¹⁰ T. v?), Mich. 373 (Nb. 19564, T. 1), cf. Jell., ק' מכייג S. 41 (die 7 Schüler) - ist nicht ein Teil unseres pop (wie Delitzsch, Lb. 3, 643 vermutete); Ab. citirt darin sein לולר עדן גנוז (R.). — In N. 28 f. 192, Tit. ס"ח מקור חיים, fehlt die allgem. Einleit.; f. 202 springt von Anf. zu Ende ij und Anf. iij; f 203-7 enthält i, 2-6, f. 208 i, 1, 7 ff.; 213b (N. 9; N. 341 f. 154b): סמ' סמחבר מ' ילירה אשר קבלנו שחברו רי עקיבא אשר קבל ממי שקיבל מא"א דור אחר דור קבלה מפורסמת (cf. Land. 488); 214b כשלמו קלת gehört gar nicht dazu; 224b: ij, 1-4; 231b כחד המילה (!) מודות מס"ח סליק (!) מודות מס"ח בשלי 5-12; 241 מסליק מס"ח מליק 1-10(Jell., Phil. 47 ist i, 9) bis כפשר שמור fehlt noch ein Distichon (wie in N. 33 f. 70b) und das Akrost. ניי סנעורים in N. 341 f. 180b.
- מעיין החכמה זה מיקון ולירוף ומאמר ומכלול וחשבון פי של (B 3) מס היקון מעיין החכמה אם מיקון ולירוף ומאמר ומכלול וחשבון פי של (CL. 102.

משובה נקר[א] על שם כי הכל שב לשם ובינה נקי [כן?] כי היא ראש (B 4) על שם כי הכל שב לשם ובינה נקי [כן?] כי היא ראש (end. בשנילות מ"ב עשר שמות קדושים ; לבנין . . ית' שבחו וית' זכרו חתם שם כבודו בפעולות מ"ד inicht ein Responsum (wie Delitzsch zu B angiebt); citirt אמת חוממו החליר אמת הוממו ; זה שפייע הקליר אמת חוממו citirt זה שפייע הקליר אמת הוממו ; auch Cod. Schönbl. 1869, 6 f. 47 hinter מעיין החכמה.

10 183b (B 5) בטוב המשקל (so) החלח ילירה לריך לידע אוני האופול (nn, Anleitung zur

prakt. Kabbala; Jesch. 6, 101 Z. 1 u. S. 181; s. Gh. 79 N.

11 184 (B 6) über 10 Sefirot; s. N. 373.

 ^{12} 184b (B ^{7}) זהו כלל עשר ספירות ל' כחל עליון אויל קדמון שמו הוא כחל נמד מכירות ל' כחל נמד (אויל פוח הוא ישראל: fast eine blosse Nomenclatur; cf. N. $^{240^{12}}$ und $^{209^5}$.

כלל אחר מענין הקבלה. כלל הדברים שהיו מחנהגים בהם בעלי (B 8) 185 בלל אחר מענין הקבלה. כלל הדברים שהיו מחנהגים בהם בעלי

(סקבלה) המרכבה (הקבלה; s. N. 2210.

15 186 (B 10) לחשוב ולחקור (ctc.; s. HB. 10, 160.

16 ib. (B 11) a) Excerpte [aus Mose de Leon נפש החכמה, § 54 bis 70] und andere kleine Stücke, zuletzt סכן [P. Girondi?]; s. HB. 10, 160.

עקר גשם פז ושרשו . . לדיק יסוד עולם . . אלו עשר ספירות כנגד ל- . . לכל לראש עקר גשם פז ושרשו . . לדיק יסוד עולם . . . אלו עשר ספירות כלם . . . לכל לראש (hier hat Schönbl. 1869 n. 4 f. 60 b קר הוא הורד ע"ס רמום כלם . . לכל לראש כנפים העתידות כאשר הוא Dan Dan הואס בנחשים . . ולכן תרגם אונקלום . ולברות מן הכזק. זה נעתק מספר מחזור מכ"ל מרבנו משה ב"כ ע"ה מלות אוסיף בשמות זכות ונקיות בחדרי משכיות. עכ"ל letzte Citat bezieht sich wohl nur auf den Schluss; Jesch. 6, 102.

18 197 (B 18) mit dem alten, fingirten Tit. פנין (fehlt סי סברים),

3 Excerpte aus Mose de Leon § 12, 51, 52 (HB. 10, 158).

 ^{19} 200 (B ^{14} ; N. ^{14} ; N. ^{19}) Mose de Leon נפש החכמה, end. נפש (wie לזכקת רוכל); der Anf. des 5. Teils fehlt, nach der Bemerkung f. ^{214} b כל זס סחלק כתבתי אותו בספר יורס דעם (כבוד ^{19} b) עד ותכנס בסס ויחיו (כבוד ^{20} c). ^{19} עד ותכנס בסס ויחיו

HB. 10, 158; latein. v. Fl. Mithridates V. 1919.

20 218 (B ¹⁴, N. 22⁴, 129²) איס שער חלק יסוד דח קיום האמונה (Collectaneen [des Mose de Leon], wie CL. p. 361; f. 236 hinter bemerkt der Abschr., dass er לכי יוסף גקטילה ז"ל כדפריסים (ohne Zweifel קוד בס שבט (ohne zweifel קוד בס שבט (ohne zweifel איס שבט (ohne zweifel איס שבט (ohne zweifel איס שבט (ohne zweifel איס שבט (ohne zweifel יורס דעס שבט (opirt habe, was bezeichnet ist, s. N. 131] im Buche יורס דעס copirt habe, was Delitzsch falsch auffasste und für eine "grenzenlose Ignoranz" des Copisten hielt; HB. 10, 158. ²¹ 236 (B ¹⁵) Notizen לכנס בניינט סלילס וינוס למנס לארי (opirt habe, was copisten hielt; HB. 10, 158. ²¹ 236 (B ¹⁵) אסיס לארי (מענין סלילס וינוס 236 b copisten aus Sohar.

. המלאך הזה קבלמו כי הוא כבוד

²³ 247 (B ¹⁷) Menachem Recanati ביאור התפלוח mit unedirten Stücken; s. N. 112³. Ende def. mit Schlussformel.

אגרת סנרה החכם המשורר הבדרשי אנבוניט אברם הנקראת בחינת עולם 261 24

Ende def.; s. N. 328.

F. 197 - 246 schrieb Josua b. Leon b. David אַקשׁמָשׁ (aus Castell); יפּוּשׁמָשׁ ist auch in Randbuchst. hervorgehoben. F. 102 ist Grimani's Namen radirt. 192b Bes. David b. Menachem Kohen אַלוּק״ל.

342. Pergament, 108 f., sehr deutlich, deutsch-rabb., xiv. - xv. J.

1 פרק חלק שתיקן ... רבינו משה בן הרב רבינו מיימון הספרדי זליל (neue Ueberschrift הקרמה לפי חלק); s. N. 2103. Zuerst Text der Mischna; die letzten Worte des Commentars sind: והוא לסורות ולדון מי שיסרג ואיך Es folgen nur noch vom Text הסרג פירקא בסיועא דשמיא. Es folgen nur noch vom Text הסרג פירקא בסיועא דשמיא , חרון אף מון העולם Sätze bis הוא החרון אף מון העולם (HUb. 925.

² 19 Pseudo-Aristoteles נשם א'נ'י' סעחר ספר סוד הסודות (die Auflösungen bei Gg. 6, 189 passen hier nicht), aus dem Arab. des Ja'hja ibn Batrik (oder Bitrik), von einem Anonymus (nicht Jeh. Charisi). Beginnt mit dem Gedichtchen מודעי נין ומניני חידות לחקור נס (so) מככדות (so) אסככדר זה מספיק . . . וחנין . . . ילליקך נו (so) מככדות (so).

¹⁾ Die beste Ueberschr. in N. 395° ומנין כ״ה וכי פור 10. . . ווו״ם ומנין מנים וכי פור 10. . . ווו״ם ומנין מייה וכי וכי פור 10. . . ווו״ם ומנים ומנים ומנים ומנים ומנים ומנים ומנים פולנה ומיי בחוד בחבה בדברי הימים aber, wie in N. 22, angeblich Alles מדברי Josef Gikatilia.

Fragm. 210¹³, 246¹⁷. Die Recensionen des Originals sind noch nicht erschöpfend behandelt; HUb. 251.

- ³ 47 [מוסרי הפילוסופים] hinter dem Vorw. al-Charisi's: זס ספר , אנייס גן ילחק סיולרי Honein הפילוסופים וחירוחיהם ומוסריהם, sogar , למק סיולרי f. 48b. Die HS. hat keine Einteilung in Pforten und Kapitel, aber Ueberschriften, die in der Ausg. fehlen und sonst gute Lesarten; s. auch N. 43, N. 315 f. 67; HUb. 350. Dr. Löwenthal beschäftigt sich mit einer Ed.
- ⁴ 100 b התפוח 'p; s. N. 107². Die Schlussformeln nehmen 3 Zeilen ein.
- ⁵ 108 Vers [Einleitungsgedicht?] des Jehuda י'ע'ל'ס (CB. 1298 und Add.; cf. 'ע'ל'ס in Gg. 6, 191? Gh. 69) b. Benj. ייודע דעת עליון | נישי סאמין | ו'תורתו תלא מליון דיתו בחכמה ובהגיון | היתשוה היחותל עם עני ואביון | בישי האמין | ו'תורתו תלא מליון דיתו בחכמה ובהגיון | היתשוה מין במין | י'ע'ל'ס' ביושר ובנקיון יהודה אביר שכל הניסיון | ב'כ'ה'ר' בנימין מודה אביר שכל הניסיון | ה'ע'ל'ס' ביושר ובנקיון יהודה אביר שכל הניסיון | ב'כ'ה'ר' בנימין מודה אביר שכל הניסיון | ה'ע'ל'ס' ביושר ובנקיון יהודה אביר של הייחות ביושר וביושר וביוש
- **343.** Perg., 277 f., verschied., hauptsächlich zweierlei span.-rabb., die zweite feiner und blasser, xv. J.,¹) die Tabellen meist sehr sorgfältig, teils rot. Der kostbare Cod., zwischen f. 173-4 (?) und 187-8 def., hat schon gelitten.

Eine kleine astronomische Bibliothek, viel Seltenes und Unbekanntes.

¹ Immanuel b. Jakob כנפי נשרים (auch שש כנפים). Ueber Opposition und Conjunction von Sonne und Mond, nach der Theorie der Tafeln von al-Battani (HUb. 629). Hebr. (f. 24-45) und latein. Tabellen enthält das latein. ms. 15954 in München (Cat. iv, 3 p. 42, nicht 15945, wie in Mtschr. 1878 S. 324). Die latein. Uebersetzung v. Joh. fil. Lucae [1406, s. DMG. 25, 410] kann nicht die Grundlage des griech. Comm. von Chrysokokka sein (HB. 15, 39, 40, gegen Rabb. ij, 347). Nur diese HS. hat am Ende der Canones f. 4 bis die Nachschrift ימקב בעל סכנפים סשלמתי המלאכה הנה טרשקו בחדש תמוז קכ"ה לפרט והאל עזרנו עלינו לשבח וכו' (so) אח"ם op, weder 1283, 3863, noch eine andere bekannte, noch die einzige und seltene Ausg. Szytomir 1872 hinter לור סלבנה; vielleicht gehört sie einer zweiten Recension? s. HB. 15, 39. Tabelle 1 umfasst hier und in N. 3863 die Cyklen 269-280, in 128 C. 274-89 (aber nur bis 276 ausgefüllt). Die Ed. beginnt mit Cyklus 286. Wolf zählt die Cyklen für Jahre; Del Medigo (Melo Chofn. 13) stellt Imm. hinter Sacut, Montucla i, 420 ins xv. J. Im Gedicht Ed. 2 Z. 7 l. ככפי; bei W. 4 941 ist Vieles fehlerhaft, namentlich סקשבונים

für מסלבניס; Z. 5 מסשבניס; Z. 6 nach 'קונה' אור'; Z. 6 nach 'קונה', Ed. besser קרונ; die Stelle אור. S. 3 hat Jo. Lucae nicht lat. übersetzt. Die Bibliographie der Schriften Imm.'s bedarf noch einer krit. Sichtung. Von den Flügeln sind mss. z. B. in Basel, Bodl. (3), Casanat., Florenz, Hb., P. (9), Parma (4), Petersburg, Turin, Vat.; die Reihe der Commentatoren beginnt 1380, 1386 u. geht bis in's xvi. J. Gumpach (über d. alten jüdischen Kalender, Brüssel 1848 S. 119) nennt Immanuel irrtümlich einen Geographen.

N. 128 f. 52, N. 386⁵ enthalten die, in Ed. fehlenden, für Astrologen (לנעלי חכמת המשפט) wichtigen zwei Quatembertafeln mit Radix 1360 und Beispiel vom J. 1369 (HB. l. c.); N. 128 f. 53b

חסכ מלוח הוא לדעת צו יום החדש השמשי מתוך ידיעת חק החמה noch.

לוח הפרדארים משנעה כוכני לכת והדלש והזנג Tabelle der Firdare (astrolog. Perioden, HUb. 448, 922), für Sonne 10 etc., wie bei Olug Beg S. 216. Jede Periode zerfällt in 7 Teile, deren Wert hier in Jahren etc. bis auf Quarten angegeben ist; im 1. Teil ist der Planet der mudt anderen hat er einen קשום; cf. Olug

Beg I. c.

לוח למלא שנת המחזר ומספר המחזר לפי שנות השוה (so) משנות הנולרים 28 8 לחל עבור ללף שיע, für 20 Cyklen angelegt, aber nur bis zum 12. (J. 589) ausgefüllt. 28b-30 Tabellen, überschrieben סככם סכלשון mit Radix "nach 1370"; für Cyklus 1-11 (also 271-82) und deren Jahre und Sonnenmonate wird der Moment der Conjunction und Opposition, dann סק לבכה , חק חמה , שוה למחורות und Opposition, dann מה מוה למחורות gegeben. F. 30 beginnt das Vorwort (in d. 1. Ed. dieses Catal., S. 200)1) des Samuel b. Simon כנסי, genannt Samuel Astruc da Schola (s. unten 15.27), zu einem Compendium von 1, worin Flügel ij u. v auf kürzere Formeln reducirt sind (bis f. 38), die Canones beginnen, von den übrigen 4 sind nur Anfang und Schluss der Canones mit מתר המחבר gegeben, die Tafeln selbst weggelassen, "weil sie schon an einer anderen Stelle dieses Buches vollständig abgeschrieben sind." - F. 38b Notizen von anderer Hand, u. A. (so) גדרי לקויות שמשיים וירקיים בלוחות שין בוניים בוננודן, correcter als in N. 1285 f. 72; cf. unten 8.

. חק לבנה und חק חמה

- לוח לדעת המעלה הלומחת מד' לדי ימים מתוך ידיעת גובה השמש מה' 41b לה' מעלות
- לוח לדעת שעות סיום מתוך ידיעת גונה השמש וגנהו נחלי סיום לכי 44b לוח לדעת שעות סיום מתוך ידיעת גונה השמש וגנהו נחלי סיום לכי 44b לוח לדעת שעות הידיעת גונה של beginnt mit März und geht von 4 zu 4 Tagen, wie die vorigen Tabellen. Jerucham b. Sal. ist sonst unbekannt, sein Zeitalter aus den allgemeinen Tabellen nicht zu ermitteln.
- - 8 52 b Jakob b. David etc. Poel, Tafeln; s. N. 1285.

¹⁾ Zu Anf., s. Litbl. 8, 471. "Animodar quod interpretatur trutina de qua dixit ptholemeus" (Abr. Judei de nativit. ed. 1485, Anf.); סליזס bei Sacut (CB. 707), סליזס auch bei al-Kindi (N. 304 10); eine Schrift von Kanaka (zur pseud. Lit. 79), ein Abschnitt bei abu Ma'aschar (Cureton, Catal. 208 n. 426 17), eitirt v. Elieser סחסס (HUb. 531, cf. 563, 595); Annimodar in latein. Uebersetzungen; z. B.: investigatio gradus ascendentis alicuius nativitatis, Alchabitius, Anf. Diff. iv, wo auf sein Buch verwiesen wird; ibn Ridhwan zu Quadrip. iij, 2 f. 49³, Cap. 6 f. 54³.

ג' לפי המהלך האמלעי לשעת הדבוק והנכוחות ומקומם וחק החמה וחק לבנה וחק הרוחב כחוב אותן כסדרן בלוחות. ד' שעת הדבוק או הנכוחות היולאת ע"י המהלך האמלעי במה שנזכרי. ה' לדעת שעת הדבוק או הנכוחות האמתי ומקומם האמתי וחק סירת וחק המרחב מתוקנים לעת ההוא. ו' לדעת הדבוק או הנכוחות אם הוא ביום או בלילה. ז' כשיתברר לך שלקות הירח אפשר הכנס בלוח הלקות. ח' כשיתברר לך שלקות ולאדון Ende . החמה אפשרי הולא הדבוק האמתי. ש' הכנס בחק רוחב הירח המתוקן וזכור חמיד שיש לך להוסיף על מעלת הדבוק י"ב dann הכל שבח . . . לעד אמן מעלות לפי שהלוחות הם עשויות לפי הגלגל השמיני ואלה הי"ב מעלות הם התקון לפי סמשישי. Die 1. Tabelle f. 85 hat nur die Cyklen 275-280 (J. 1447 ff.), P. 10783 Cyklus 274; doch dürften auch hier die Abschreiber die älteren Cyklen weggelassen haben. Dann folgen Jahre, Monate und folg. Ueberschriften: מקון מק ממה ,לום מק ממה ,מקון מק לקות הירח ומרחבו בעת ,שעות נחלקים לחלאי היום במרחבים ,חק לבנה ,תקון חק ירח חלוף ההבטה , ההכחה , תקון ההבטה , מהירות הירח ,חלי השמים לפי המרחבים ,הלקות לקום החניה מאלה הלוחות ,(dann 40°, 36° und 45°), בארך וברחב לאופק מרחב לי לדעת מה שבין האופקים מקלה מערב עד אמלע העולם בארך. Cf. CB. 1086; HB. 7, 112 (Gg., j. Ztschr. 4, 273; ms. Rabin. 106, falsch 1436 bei Nb. 25825), 9, 163; 21, 28; HUb. 550.

10 92 Tafeln (לוסות להכיס Benjacob 258 n. 711, nach Lilienthal) über Conjunction und Opposition von Farissol Botarel nebst Canones in 6 Abschnitten; anf. אמר פרילול בוטריל חלמיד ישע"ו אקדמה בחודה. Bemerkt u. A., dass man die Sonnenfinsternis vom J. 1478 fälschlich für eine totale ausgegeben, nachdem schon die alfonsinischen Tafeln und die des maestro Leon (N. 314) Richtigeres ergeben, freilich nach weitläufiger Berechnung, während er sich Kürze und Leichtigkeit zur Aufgabe macht. Die Radix ist Molad Ijjar, 29. März 1481 in Avignon, von Osten 1461/20. — Ende des 6. Abschn. השל הם שלה וסרטן ומאזנים וגדי ועם זה נשלם באור לוחותינו אלה. ישתבח היולר כל המין האנושי לוח זה מורה דרך הכנם :Tafel 1 Ueberschrift נשכל נבדל מעם מאלהי אמן בלוחות נפת (' צופים בשנים הפשוטות ובחקפים עברו תיום הוסדם ושרש תטעם הוא und zwei לחשבון הסגשמה geht bis a. 5631. Folgen 3 יחלף וחפ"ל לחשבון הסגשמה לוח לדעת שעות חלי היום . . , לוח תקוכי מאורות וחכין dann f. 97b , תקון במולדות und ירחי und לקות שמשי 99 f. לות התחלפות ההבטה . . . במרחב מ"ד und אותרי לשמש באמלעות חקו 103 ;תקון ירח 102 ;מקום ירח האמלעי וחק שמש . . מהלך השמש בשעות 103b; האמלעי

11 104 die "Pariser astronomischen Tabellen" (Radix Ende 1368 presch oder Jan. 1369) mit Zusätzen zur Erläuterung des ungenannten Verf. vom Uebersetzer Salomo Davin de Rodez, wahrscheinlich noch im xiv. J.²) Jene Erläuterung endet f. 106 (über

¹⁾ בשם (איני של פרילול סלמיד בים (א. HB. 7, 18 (9, 163); DMZ. 18, 173.

אתר שלמה דוין דרודיש חלמיד להיום האמם אהובה אלל בע [בעלי .1] החכמה והמדע, בה (² כל חכם לב יחקרב אל אלהיו ובמראה אליו יחודע, כמו שנראה והודע באליכום בשביעי מחקבולות

Die Zusätze des Uebersetzers werden ziemlich scharf, und daher wohl ohne Namen, getadelt von Mose b. Abr. (Einleitung zu N. 126) und dessen Schüler Farissol Botarel (cf. oben 10) in einem Commentar zu diesen Tafeln mit Radix 1465 nach der Breite Avignon's; die Stelle der Vorrede (Reggio 14, Nb. 2022³ zu berichtigen, cf. N. 2491), insbesondere über מיקון גלגל סשמיני, bezieht sich auf den Passus hier f. 105b, mit Rücksicht auf לוסות מלפוכלו. Die Tafeln (לוסום פלורים Phaouris" P. 104711), die auch Mord. Finzi (Register Mich. 376) kennt, beginnen f. 108: אלו השרשים המונחים darunter, פה הם לחלי יום האחרון מחדש דדימברי [דזי' . 1] משנת אלף שפו לחשבון הכולרים 3 Columnen nach dem Horizont (died) von Avignon, Paris und תיקון גלגל f. 112 über לוח תנועת כל הככבים השוות f. 112 über מיקון גלגל עכוב ויושר וכזורות ה' הכוכבי' ,נטיות השמש ferner ,השמיני ורוח הירח מקום השתם, 114b חתה מתקום חתה 120b Saturn, 126b Jupiter, 133b Mars, 139b Venus, 147b Merkur 3010; die 1. Columne enthält stets das Zodiakalbild. Cod. Reggio 144 enthält auch die Tafeln, beginnt aber unvollst. in dem Vorw. des Uebersetzers, dessen Bemerkungen (gekürzt) nur bis f. 4 reichen, wo es heisst יכלוי לקבר לאלה הלוחות לוח ערך החילוף אשר יסד בעל הכנפים; cf. unten f. 182b.

12 154 Breitentafeln der 5 Planeten von demselben Uebersetzer als Ergänzung zu den vorigen²). Ueberschr. לוס כוסב שבסלי מלזור המולה על 156 של 158 לדק 161b, נדס 164b, כוסב 156b, כוסב 158b.

13 167b, nämlich Cyklus 274 – 86 (a. 1447 ff.). Chalafta b. Mose (in Marseille, cf. Zz. zu Benj. 9, P. 1186) prüfte

הכתואה באמרו כי לא יוכל שום נככא להסקרב לאל יוסר מהמעיין באמה ובעבורה (Fortsetz. in 1. Aufl, dieses Catal.); HUb. 647; über Salomo s. Rabb. ij, 763/4; zu דירים כל. ib. p. 755; Comprad 1385/6 bei Is. b. Scheschet n. 266, vielleicht קלמתכלאן היים (קומתכלאן), Schreiber von ms. Schönblum (קומתכלאן) דיין דירים S. iv), worin n. 28 Brief des Presb. Johann an Friedr., also von N. Adler in London erworben?

אש דת המעסיק הנה מלד כי צעל הלוחות לרוב גדלו קלר דבריו ולא ביאר כל המלטרך ובפרט (1 אל הבלחי נשרשים בזאת החכמה רליחי לבאר מה שהעלים הוא במקומות אחדים... גם מלד כי מלאתי לשוכו מבולבל מאד על זה אולי נפל בו טעות קופר ולא יספיק אבאר חועלתם כפי קברתי... חה כי השרש אשר חמלאנו כחוב בראשי שני העורים האלו הונח ליום י"א מרק הי שעות מ"ו דקים עי (?) שניים אחר חלי היום משנת שקע כמו שיחבאר לפנים אבל כל השרשים האחרים הונחו מודע בראש שנת שס"ע לפי הנחפו ראשונה (80) כמו שנודע...

²⁾ Anf. der Vorbemerk. in der 1. Aufl. dieses Catalogs.

den zweiten 95, d. h. Cyklus 287-95, und verzeichnete die Abweichungen in einzelnen Jahren (cf. N. 128); der Schluss ist jedoch abgeschnitten. F. 221 berechnet man Etwas für a. 1461:

כי אנחנו בהקף נני

¹⁹ 173 Vorbemerkung zu chronolog. Tafeln [von Immanuel b. Jakob] mit Rücksicht auf Levi b. G. (N. 314) und den "Almanak" (unten ²⁶); ¹) die Tafeln selbst folgen nicht (stehen anderswo?).

לוח הערכים, Reductionstabelle für die Sexagesimalteilung (cf. ibn Esra, סמספר, Ende K. 6, N. 43 f. 129).

²¹ 180b [Immanuel b. Jakob ןערך החלוף; s. N. 386².

לוח לדעת באיזם יום מהשבוע יכנס החדש השמשי (fein. Hand) לוח לדעת באיזם יום מהשבוע יכנס החדש השמשי Neben der Tabelle steht מפה (1485). Dann eine über die christlichen Ostern: מאשקאש.

לוח לדעת מרחב הירח ללפון ולדרום לפי מרחקו מרחש החלי חברו 199b 23

3"r o"bo; s. unten 29.

לוח מרחב ה' כוכבי הנבוכה והוא מרחקה [מרחקה] מאופן המזלות 1996 nach je 6 Graden; dazu eine Erläuterung f. 200: לדעת מרחב ה' הכוכבים מלום לשבתאי לדק מאדים חרלה זה הוסף על המרחק מחוקן מאופן המזלות ללפון ולדרום אם לשבתאי לדק מאדים חרלה זה הוסף על המרחק מחוקן ואם יהיה עתה דרומי ואחר י' ימים .end; לשבתאי כי מעלות שתכינו עודף על רומו

לפוני סוא עולס בדרוס חס מספיק בידיעת מרחב ס' סכוכבים. 201 kurze Bemerkungen von der feinen Hand, u. A. aus ס' סשבון סמסלכות על פוני סארילימים [von Abr. b. Chijja], und 25 201 שלות גובה הקטבים בשבעה האקילימים.

²⁶ 202 (neuer Tit. נכוב לוחות) Tafeln לוחות, oder מלכנך des Jakob b. Machir, Radix 1300, mit Einschaltungen (unten 27 ff.). Das Vorw., namentlich interessant wegen einer Stelle über die, von Zarkali bearbeiteten Tafeln des לכמלכיום ("Humenus", Ammonius?), in einzelnen HSS. sehr gekürzt, habe ich mit latein. Uebersetz. edirt (Prophatii Prooemium etc. excerptum ex Bullettino etc. Romae חקון שנחאי סשלך משנות סגויים 1886). Die Canones beginnen in Uri 454 מלות בש מלה, und schliessen mit einem fremden Zusatze; hier scheinen sie zerstreut, daher f. 221b: מער יעקב בן מכיר בן חבון הסררי השלך משנות של הכלרים bis מד של ולדק ומאדים bis עד כאן ביאור שבחאי ולדק ומאדים und so f. 223 für Venus und Merkur. Später sind an verschiedenen Stellen kürzere oder längere Anweisungen am Rande der Tafeln selbst geschrieben, deren Ursprung nur durch Vergleichung von HSS. zu ermitteln wäre. Erst f. 262 kommt wieder אמר יעקב . . . . אס רלית לדעת עת mit einem מקום שבחאי האמתי Die Tafeln enthalten f. 203 החבור mit einem Cyklus von 59, כֿדק (208) mit 83, מאריס (215) mit 79; folgen die Erläuterungen (s. auch 27); dann f. 222 mit zweimaligem Cyklus von 8 und die Erläuterung für נותב und יכותב 224 von 8, dann 231b סמס mit 4 (nicht gezählten) Tafeln; 225b מסלך למלעי . . . (ליכס (ליכס) ללבנה (Cyklus von 76 Jahren, mit Anweisung, cf. N. 128 f. 66b); endlich f. 237 der Cyklus von 98 Monaten, welchen Jakob erfand, hier bearbeitet von Samuel da Schola (unten 27, cf. Levi b. G. oben 19). Alles bis f. 262b bezieht sich auf die Mondbewegung, woran sich dann schliesst: כחשנים ושלש והחתר לחשעים ושלש לוח חלות ל264 לוח לקוח הלבנה ,לוח מרחב הלבנה und f. 264 שנים כלריות לוח לקוח endlich 267b, סעודף על החוף מראות הירח לרוחב מייג endlich 267b, סעודף על המהירות שמלך לכנה (מתה und Erklärung. Gehört noch dazu לשעה (und ממלה לכנה (מתה f. 268b und חלוף מראות הלבנה בסוף אקלים חמישי והמרחב מייג מעלות f. 268b 269b ist leer. Die Einschaltungen sind:

לום לדעם בכמס ימיס מסקדם השמשי ובאיזס יוס מימי סשבוע ימסילו 237b לדעם בכמס ימיס מסקדם השמשי ובאיזס יוס מימי סשוריס מסק לבכס סמסוקן, worüber die Erklärung f. 245b—246 (Anhang iij der 1. Ed. dieses Cat.) Auskunft giebt. Die Tabellen Jakob's enthielten einen Cyklus von 98, oder 294 (3 × 98) Monaten, beginnend mit Nisan 1300, der aber zur Berechnung des wahren Ortes des Mondes für die darauf folgenden Cyklen nicht ausreicht, wenigstens den Gelehrten des xv. Jahrh. nicht verständlich war. Daher berechnete Samuel b. Simon Kansi, genannt Samuel Astruc da Schola, eine für seine Zeit modificirte Tabelle, beginnend mit dem 15. Cyklus (von 98 Monaten) nach der Radix (1300),—

ילוח מתנס טובס לרי עמכואל פוגה האלום מונס לרי עמכואל enthält מקון כותה nach Cyklen von 8 Jahren, also 1309, 1317 u. s. w. bis 1557, und מקון כותב d. i. Merkur = כוכב, übergangen in Rabb. ij, 695) mit Cyklen von לבך מוכב 1347, 1393 u. s. w. Die Erklärung dazu f. 221b מתנס טובס. אמר עמכואל בן יעקב בעל הכנפים כשתרלה לדעת מקום נוגה (כותב), האמתי הולא משנות הכלרים אלף ושלש מאות והכנס בנשאר בשנה אשר אתה בה.

cf. N. 3882.

²⁹ Alles auf ²⁷ Folgende scheint zusammenhangslos: f. 270 לוס נטיים השמש לחבן העזר 271 mit kurzer Anweisung; לוס נטיים השמש לחבן העזר 271 diese Bezeichnung (5"5 oben f. 199) findet sich in der Berl. HS. der Tafeln [des Abr. b. Chijja] f. 16 לום סנמיכות לחבן סעזר, mit Erklärung: אם רלית לדעת כמה נטיית השמש שקרא אותו הנשיא ז"ל נמיכות. 272 לוח לדעת גובה השמש ושעות היום מד' לד' ימים בעיר טארשקו ואויניון לר' עמכואל ס' סעזר sein; mit מנן עזרה = sein; mit אבן סעזר לבן העזר אבן sein; mit ס' סעזר Rabb. ii, 581, 6952 hat es wohl Nichts zu schaffen; letzteres ist von Meir b. Isak; Rabb. p. 515, Benjacob s. v. - 272b: לוח לדעת יום החדם לוח לדעת חדשי חווה באיזה יום 273 .שלא וון הכנפים השוושי וותוך ידיעת חק חווה .לוח לדעת באי זה יום ממרס או באבריל יכנס פשקא . . . 273b . . יכנסו מימי השבוע לוח לדעת באיזה יום יהיה קראתנטרן (so) וחלי הקרתא ושנישיאון וחגת האלוה (!) 274 לום לדעת סיוני של über Quaresima etc. 274 b, מתוך ידיעת יום הפשקה השנים בכל שני המחזור מתוך ידיעת מולד ראש המחזור החול . über das s. g. לוח 277 . תקון השנים וחסרותם ושלמותם מחוך ידיעת מולד תשרי 276b . הביעות תעוברות – משוברות הסימנים הפשוטות – מעוברות Fest- und Fasttage etc.

344. Perg., 98 f., deutsch-rabb., color., etwa xiv. J., Anf. stark beschädigt.

[Todros Abulafia] אוצר הכבוד; s. N. 103.

- 345. Perg., 30 f. und 6 aus 3 alten Codd.; verschied. deutsch, teils punktirt.
  - 1 [סליחות] anf. לך סי סלדקס; f. 6 die ersten Strophen von נמולמי

2 1-6 (zwischen 16 und 17): ספסוקים אומרים לחטאנו (so) סוי; f. 5

unten ist Etwas deutsch übersetzt.

- ³ אמנס עשרס אר von Neujahr und Versöhnungstag; f. 30 unten יכל כדרי (so) של השלח (so) של האם השנה ויום כפור ; darunter von alter Hand: "Cantiones et precationes mulierum (!) judaicarum".
- 346 (Lil. 349) Perg., 165 f., ursprünglich Anf., Mitte und Ende def., vielfach ergänzt und fortgesetzt, namentlich in den letzten Partien, am Rande in allen älteren Teilen, wahrscheinlich von successiven Besitzern (seit xiv. J.), beschrieben, deutsch.
- 1 Der Hauptcodex (von einem Jehuda im xiv. J., Textworte in Quadrat, geschrieben) enthält bis f. 85 einen Commentar über die Gebete des Neujahrs und Versöhnungstages (und verschiedene Bussgebete). Anf. (zu מלך ברין בנית המקדם שנאמי באתי לגני (נעלה בדין 3, בבית המקדם שנאמי באתי לגני , שופרות הוא לתוכף א נתמנה מוקף אל (לופר מאז) לתוכף א נתשפט, מופרות האז) לתוכף א ,שכחתי לכתוב שם האדרת והאמונה 59 ,כל נדרי und Anf. שכחתי לכתוב שם האדרת והאמונה 59 70 סגוים לפס וחוסו לחיטין לא פילש ופשוט הוא . 85 bezieht sich noch auf סדר ענודס. — Der sachkundige Schreiber (zugleich Compilator? f. אל פירושו כך אלני הפופר תלחתי פירושו כך א giebt an manchen Stellen verschiedene Erklärungen, z. B. 50: תפריסה לחרת 73 עשיכ מענע לחרת, manchmal ist dergleichen nur von der Hand eines Besitzers, oder Ergänzers, am Rande bemerkt. - Die Quellen reichen bis in das höchste Alter der Pijjutcommentare (s. 1. Aufl. dieses Catalogs). 1) Aus Josef Kara und Elieser b. Natan schöpfte unser Codex nach Zunz's Ansicht. - Ergänzt ist u. A. f. 72a, wo die Textworte nicht unterschieden sind; 32-38, kleinere, blassere Schrift, Text nur durch distinctive Punkte oder Strichelchen hervorgehoben, die Erläuterung im Allgemeinen etwas conciser; f. 34 beginnt ליוס שני; f. 52 כ' אדברה תחנונים :f. 73 ; קלוניתום תן רותי (so) דורשו תן התוספת בתסכת שבח לקמן קוד' כעילה, wo המוספת die Ergänzungen bezeichnet.

² 16, 17 (in kleinerem Format, die Ränder bis in den Text hinein abgeschnitten, mittl., deutsch oder italien., in 3 Columnen)

Daniel 4, 30-5, 21.

³ 86−97 weitere Erläuterungen, f. 89: סליק מדלם השנה dann neuerdings ליום שני דראש השנה [vielleicht ehe die obige Ergänzung eingefügt war?]. — 94−97 sind halbe Blätter, dazwischen fortlaufend:

י) צע סכרם fügt Halberstam (Jan. 1882) hinzu סכרם v. Raschi, Ed. Warschau n. 228 סכנענים ענה הפנים הכי fehlt המנחים הכי in המנחים הכי in המנחים הכי in המנחים הכי (scheint dasselbe), steht מכיען אם ישראל האר ששחת עלם.

פירוש רי אלעזר מווארמש האדרת והאמונה שנגדאו קודם על שם להקד"ס להקד"ה ומתפאר גם הקד"ה גאותם תפארת ולכך המהלה לחי עולמים. end. שמשנחים להקד"ה ומתפאר גם הקד"ה גאותם תפארת ולכך המהלה לחי עולמים. end. אשנגחים להקד"ה ומתפאר גם הקד"ה והצי' אלעזר מוורמשא זלוק"ל ולאחר שיסיים ישתחום וכו' Opp. 1665 Qu. f. 244 (Nb. 2253¹º), Fragm., mit חקיעה und היסי ישת עולמים שנאמר האותם שנאמר להצי במרום ה' הוה שנה האותם האותם האותם שלאדרת והאמונה שנאמר להצי במרום ה' הוה שנה האותם הא

5 106-9 von anderer Hand, anf. ברוך לתם כי לו"ל סר"ם הים מתפלל

שמנה עשרה של ה"ה (Meir Rothenburg?), über כל הברכה

לילך רכיל כדכתיב 113 מתלי (סתלוות) שלא לילך רכיל כדכתיב 113 אופרופו, darunter 116b: גאון (so) היי כתב בשם ר' היי כתב בשם ר' יקותיאל משפירי כתב בשם ר' היי (so) גאון בקול רם הוא אלסינו בריים . . . אבל הרב ילחק כתב בשם זל"ל מה שאנו קוראין בקול רם הוא אלסינו בריים . . . אבל הרב ילחק כתב בשם זל"ל מה שאנו קוראין בקול רם הוא אלסינו בריים . . . אבל הרב ילחק כתב בשם יהר"ם; ist Jek. b. Moses, Landshuth, Ammude 131; Zz., Lit. 157;

CB. 1382 u. Add.; Hb. S. 57/8.

- 9 שנודה עושה לכל אוהביו (also zu ענודה ענודה ש. s. w.; f. 157 פירוש אבינו מלכנו
- 347 (Lil. 348) 109 f., wahrscheinlich xvi. J., Autogr.? Serapeum 1864 S. 95.
- עורמלך והנויר Unbekannte deutsche, gereimte Uebersetzung des בן המלך והנויר Von Abraham ibn Chisdai, nach einer arab. Bearbeitung des Buches "Barlaam und Josaphat", oder Leben Buddha's], Fragm. von K. 9, 10 (aus N. 355), dann Mitte 11 ff.; zwischen f. 79, 80 fehlt Ende K. 32 und Anf. 33, zwischen 83, 84 aus 34, hinter f. 85 einige Endzeilen. Der unbekannte Bearbeiter ist wohl der von ². Proben in HB. 7, 43 (cf. 8, 15 A. 3, Serapeum 1864, 45, 101; HUb. 563) u. bei Winter u. Wünsche 3, 556.
- ² 86 Unbekannte deutsche, gereimte Bearbeitung des Buches Esther, mit Benutzung der Legenden; Schluss des Epilogs fehlt; Serapeum 1864, 93; cf. HB. l. c.
- [348 (Lil. 347), 349 (Lil. 346), s. unter N. 311, 350 (Lil. 353) s. unter N. 324.]
- 351 (Lil. 352). Perg., paginirt 20 bis 42; 22—29 falsch zwischen 21 und 30 gebunden. 3 Fragm., verschied. deutsch, punktirt; aus dem Mittelalter.
  - 1 f. 20, 21, 30 35 aus מחוור, anf. לך ס' סלדקס; f. 34 b לל עורך דין.
- ² 22 29 aus סליחות, סליחות לך ה' mit den Schlussgebeten (שומר) etc.) abbrechend; vielleicht sollten die סליחות selbst auf dem unbeschriebenen f. 29 folgen.
- ישמיעני סלחתי החה יחביאנו לל ידו eine Strophe, dann ישמיעני סלחתי eben so, חוקר הכל וסוקר, חוקר הכל וסוקר, למה ה' תעמוד ברחוק חוקר הכל וסוקר, etc., vielleicht aus כעילה?
- 352 (Lil. 351) Seidenpapier und Perg., 1 und 23 f., verschlungen, span., Rand-Collationen von ähnlicher Hand, wahrscheinlich xiv.-xv. J.

Averroes, mittlerer Commentar über die Physik (s. N. 30²) bis Tract. iij, 355 3 K. 7, also genau so weit, als die ed. latein. Uebersetzung des Jak. Mantinus [etwa aus diesem Cod.?], anf. 51 ohne alle Ueberschrift; wahrscheinlich gehörte der Cod. zu einem grösseren Bande.

- Auf dem Vorbl. ein Namenszug, den ich לשלי) של מה שלים פול מלים של מה שלים פול מחוד (שלי) lese, ferner מקנם כספי משם כספי משם בן ללקלבן הלוי מהנעלה דון und הלך עם ספט החים משלים קללונוסה מקנם כספי משה בן ללקלבן הלוי מהנעלה דון ef. Litbl. 9, 796 (Datum 1516 fehlt in P. 403) mit CB. 1695; משרון 30; HB. 7, 75. Zu Alkabiz cf. Catal. p. 2280; Zunz, Lit. 725.

מקנת כספי (Lil. 350). 46 f., deutl., span.-rabb., etwa xv. J.; f. 41b: מקנת כספי

Averroes ס' השאלות הרבריות, Anf. def.; s. unter N. 3617; f. 41 b ונשלמה העתקתו מעתקתיו אני שמואל בן יהודה בן משולם בן ילחק בן יחודה הברבאויירי die einzige HS., welche den Uebersetzer nennt; HUb. 98, 101, 106, 223; Rabb. ij, 554.

354. Teils Perg., 68 f. und 1, früher in einem andern Cod.; runde, nach links gehende, bis f. 33 hellere Schrift; f. 67, 68 span.-rabb.; stark beschädigt; vielleicht ursprünglich mit 321 verbunden?

Fragm. des grossen Werkes צרי הגוף von Natan b. Joel Palquera (xiij. J.), in iv Teilen: i. Theorie, ij. Diätetik, iij. Therapie, iv. Materia medica in 3 Tractaten: 1. Allgemeines über Nahrungs- und Heilmittel, 2. Nutzen der einzelnen Nahrungs-, 3. Heilmittel. Der Cod. hat wohl den ganzen iv. Teil enthalten; f. 1—16 Bruchstücke der Buchstaben z bis p und von n bis p (סול) des 2. Tract., d. h. der alphabet. Behandlung der Nahrungsmittel; f. 16 beginnt Tr. 3 mit einer Vorbemerkung über die Benennung in verschiedenen Sprachen; f. 67, 68 ergänzen Ende p bis Anf. b. — Unvollständig sind auch alle anderen bekannten mss.; HUb. 842 (757) u. xxxiij; Benjacob 281 n. 180 n. 18

355. 96 f. und 7 lose, 1 gehörte zu 347; deutsche Curs., xvi. J.? am Rande stark beschädigt.

[Buch der alten weysen, durch Graf Eberhardt ins Deutsche übersetzt aus Joh. von Capua's "Directorium vitae humanae", einer Uebersetzung aus der hebr. Bearbeitung des arab. כלילה ורמנה] mit hebr. Lettern umschrieben; Fragm.; f. 88b beginnt K. 4; HUb. 875.

- 356. Fragmente. Einzelne Blätter gehörten zu Codd. 241, 249, 271, 309 (arab.), 311, 327, viele sind nicht beschrieben; die übrigen habe ich geordnet: 1-3 philos., 4-5 medicinisch, 6 ff. Varia.

2 1 f. span. Curs. — [al-Kindi אגרת]; s. N. 3047. 3 1 f. span. Curs. — אוריעך דבר נפלא מאד סולאמיו מספר סגדול לסורמס (so) אטר לו מפחלי מדר כולאמיו מספר סגדול לסורמס (so) אטר לו נפלאמיו מספר סגדול נסורמס (so) אטר לו ער סולאמיו על מנאלים ונסימיו. מטוב טעס דבוק טבחלי , und Verschiedenes, worin das J. 394 vorkommt; HUb. 565.

4 2 f. span. — philosoph. Commentar über Avicenna's Kanon (B. i?), worin שוה אתר אפלטון שאחר שהוא תתולע בתכונה הוא ג"כ

נאיכותו שוה; HUb. 694.

5 4 f. deutsch — f. 1, 2 Aufzählung von Heilmitteln: סלם סלם סלם סלון מחקום לסריק אבר לפר כפי סנוסת אשר יניקס אבן מאסוים בספואות הפשוטות המיוחדות להריק אבר לפר כפי סנוסת אשר יניקס אבן מאסויה בספרו די קונשלסיאוני . . . . פרק שמיני ברפואות המורכבות המיוחדות להריק מאבר

לבר בפרט; ef. HUb. 719 u. Zus.

6 2 f. deutsch (früher N. 325) — Abraham aus Köln כתר ש"ט, S. 40 ff. Ed. Jell.; s. N. 34117. 7 Perg., 8 f. kl. 80, alte punkt. Quadrat — מחוור, worin כל כדכי b. 8 2 f. deutsch, punkt. – בספר דה"י סשכי ל"ם ויקוכן ירוניסו . . איכה אלי קוכנו וואליו בן שוונה עשרה שנה החל לדרוש מאליו . . של הרוגים מוורנקוורט. ואתאונן ואקונן מרה ואליה ואזעק ילל נסי נהיה . . לראשית אלף שישית לבריאת (so) בשלשה עשר לירח. 9 3 f. ital. — Mose Rieti מירות מירות 3 f. span. — Sal. b. Gabirol חיקון מירות הנפש; s. N. 201. 11 6 f. span. - הנפש, ברץ אליעור. 12 1 f. span. — Sal. b. Gabirol מסתגאב על מלכיות. מלכוחך מלכוח כל עולם mon. 18 1 f. in 160 - Joslein, gereimter Brief an Israel כ"ד, dem er von einem Mose 2 Kronen zur Mitgift der Tochter schickt; cf. N. 405. 14 2 f. deutsch — Gutachten n. 91—96; hinter 93: ידידים ואכי הכותב רפאל ידידים מטרוסבורק (so) י"ץ אכחוב כאן התשובה להראב"ד. 15 4 f. ital., Anf. xvi. J.? - Glossen zu Pentat. und Haftarot? kurz, mit vielen italienischen (punktirten) Wörtern. ¹⁶ Perg., 21 f., bis f. 6b gothisch. — Raschi zu סולין f. 42 ff. mit Varianten.

17 Perg., 12 f., astronom. Tabellen, Fragm., latein. mit hebr. Uebersetzung (ital. Schrift, xv. J.?) der Ueberschriften; f. 1 Tabulae aequationum xij domorum ad civitatem tolletu, לוחות סטוים' סנקים לניי טוליטס (גייד בחים לעיר טוליטס (גייד בחים לעיר טוליטס (גייד בחים לעיר טוליטס (גייד בחים לעיר טוליטס); f. 7ab ist leer, 8 scheint eine Sexagesimaltabelle hebr. angefangen; 8b Tabelle der Fixsterne, 9b Tab. longit. civitatum ab oriente et latit. etc.: Tangea, cepta etc. bis Cremona aritium, hebr. f. 10 (die Ziffern von der Schrift des Latein.) noch סלקום סנקי also wahrscheinlich in Perugia; 11 Tab. eclipsis

נית השאילה הנקי קושעיאוני .tib ohne lat. Ueberschr , אינקליקים .

357. Zusammenges., 186 f., bis 52 verschied. deutsch oder ital., xv. J.? dann sehr eng (nur 107 – 56 splendid), schwer leserlich, span. — 1-5 sind in N. 56 20,24 copirt.

¹ Kurze Betrachtung (Benjacob 238 n. 77 שליין) über den geheimen Sinn der Opfer, anf. כלל הקרבן הכדר והכוכה והזביחה לשם המיוחד

(so) כ' משה בר נחמן.

שמירה והבטחוו benannt, denen hier noch אמונה והבטחוו benannt, denen hier noch אמונה והבטחוו vorangeht, 3) und dem Mose Nachmani beigelegt. Auch hier steht von blasser Hand, welche von f. 42 an (K. 21) ergänzte: מינו פלקים ללו סכיי פלקים ללו סכיי פלקים אויי שלהיים, wahrscheinlich aus der Nachschrift שלהיים מלמון להיי מלכיון אויי שלהיים מליים מליי

4) Jellinek l. c. nennt diesen Isak nicht, indem er die Stellen unter Isak

ים in Cod. Reggio 25 f. 101-2, wo die beiden Stücke umgestellt sind.

²⁾ In N. 92 f. 216b כלר.
3) Daher behauptet wohl Plantav. bei Wolf ¹ p. 877, dass seine HS. שער betitelt sei, was Jellinek (Beitr. ij,40) zu weit ausdehnt.

b. Abraham angiebt.

5) Das Alter von V. 2775 (xiv. J.) ist also unerheblich. V. 23611 fälschlich out und 27 Kapp.

זה העחקתי מספר החיים. בעולם העליון יש מקומות נכבדים אלו מאלו ל 1b אה העחקתי מספר החיים. בעולם עכ"ל מספר החיים השם לאין סוף ולאין חקר ולא ישליע ילר הרע בעולם עכ"ל מספר החיים השם לאון ואמן פלח ועד. מס Ob aus N. 2071, oder von Elasar Worms?

50 בחב חזה שלח הר' משה ב"ר נחמן לבנו. יברכך ה' נחמן בני 52; CB. 1950.

— Folgt ein Excerpt aus מדרם משלי von einigen Zeilen.

61 Abr. Bibago [b. Schemtob], Supercommentar über den [mittl.] Commentar des Averroes zur Metaphysik bis incl. B. ix nach der Uebersetzung des Kalonymos (s. N. 244⁴), also ij—x, miserabel copirt in N. 57². Unicum und lehrreich, ausführlich geschildert, Vorr. mitgeteilt in Mtschr. 1883 S. 127.

Auf Vorbl.: "Et iste codex est e Bibliotheca Dominici Grimani cardinalis S. Marcj, uti eruo alicubi ex rasura" (vielleicht f. 61, wo ich nichts mehr lesen kann?). Der Cod. ist ein alter Bavaricus.

358. Zusammenges., 128 f., verschied. deutsch, xv. J.

¹ Simson b. Isak aus Chinon, 1) ספר כריתוח, methodol., kurz vor Ende def.; Mtschr. 1893/4 S. 552, cf. קיני bei Mosconi, Mag. iij, 47.

² 53 neue Ueberschr.: פתום סגדולים, nicht הם, wie in Ed. Benjacob, הובסט, ij, 7. Um so verdächtiger ist Carmoly's Notiz (Litbl. 9, 784, cf. CB. 716 und Add.) über eine HS., betitelt הבי und mit dem Autornamen Ahron b. Abraham; cf. S. Kohn, HSS. des Nationalmus. 10.

4 61 מדרש חסר ויתר, ed. von Berliner, Pletath Sof. 34.

שמונה עשר דברים כתובין בתורה דאינון כתובין כתיקונן וחכמי ישראל 64b לשמונה עשר דברים כתובין בתורה דאינון כתובין כתיקונן לותן בתיקון פופרים עשר נקודות בתורה ישפוע dann (65), dann כל עקרה למקום ארבעים פאה מן התורה (65) . . . . . . Dann (65)

6 65 b Grammatische Analecten u. dgl. (ohne Absätze), Anf. של היים וסלרן כברלת מן סמים (del.?) מער 6. 66 מער (del.?) מטעמים שנים עשר דומים (למולות סרקיע דומים במים עשר השומים (ביל למולות סרקיע דומים selbstständiger Anfang. 3) Es folgt noch ועוד לודיעך כל לות שסול דגש

¹⁾ P. 335² (Add. zu CB. 585 n. 3736), cf. zu Cod. 232; par CB. 2633 (cf. 2609), s. Zz., Ritus 219.

²⁾ Ist der stark variirende Anfang von Ahron b. Ascher (bei Dukes, program 32); דקדוקי העעמיס Ed. Baer u. Strack 1879 benutzt 20 HSS. (S. 97), aber nicht die Münch. u. P.; s. auch N. 392.

זה ספר מעלומות. שפירשו בעלי חכמות, לפתח במו סתומות. לגלות החסומות, בסוד דקדוקי רשומות (3 חקוקות בעוז ומעלומות . . שאל ה, י"ב עעמים בחורה למה. ואת משיב כנגד י"ב מחלות שהן מנהיגים

(בשתוח הכגיכות של ארץ טבריה. 69 של על מלק, ול לחלים ו' בלוב מקומות שופר גדול, שופר קטן, ירח, פאזר גדול, פאזר קטן, טארס, חלשה, זרקה, סגלה, רביע (ohne Zeichen), לגרמיה, חללא, גרט, גרטיים, שופר מהפך, קדמא, מעלה, מברא, זקף בדול, זקף קטן, מארך (o. Z.), טארח, אחנה, סחפא, דחי, סוף פסוק (die Zeichen sind aus typographischen Rücksichten weggelassen). Endlich der Anfang der Memorialverse של של מכן בניני של אחל מכן בניני באופר (s. N. 392); CB. 2225 unter die Zahl der Buchstaben in der Bibel (s. N. 392); CB. 2225 unter Saadia b. Jos. Bechor Schor; s. Derenbourg, Manuel 139 und

Gg. 9, 26.

⁷ 70 b Grammat. Fragm. [Jeh. ibn Bal'am הורית הקורא, HUb. 914; "D" giebt die Kapitelzahl bei Dukes, Beitr. 2, 197], anf. סרולה לידע ולהבין דקדוק המקרא בניקודיה ובטעמיה ישכיל ויבין; K. 1 handelt יסוא בגד über (מרק הראשון להשכיל האומיות , 2 über יסוא בגד , zählt 9 סכלים, dann folgen ungezählte Ueberschriften mit gezählten Unterabteilungen von gleicher Benennung, nämlich שער סמיו שער על הקווץ הגדול ופתח הגדול (72, D4), שער על הדבור בוולכים (71b, D3) mit 8 untergeordneten סערים, dann ועמס (73), סכלי מה קמן ומה פתח ולמה רפי (das.), סכאי כל וכל (לas.), סכאי כל וכל (74), dann (74b) werden die מכסיום nach der Reihe der Bibel in Bezug auf Kamez und Patach mit entsprechenden Memorialwörtern angegeben; סמס לבחר באיזה ענין יתישבו שניהם שימושי לירי וסגול התחתון (75 l. Z.), end. 77 b אין אדם יכול לחשיב לפי שכך הם מקובלים סליקו מחלקות קמץ גדול ופתח גדול ומחלקת לירי וסיגול הנקרא קמץ קטן ופתח קטן. (D 6) עתה נבוא בשערי השבא , הנקרא חטף. שער על דבור השבא מתחלק לשני פנים שוכן ומניע סימניו של שוכן . . עבר שער על שמות המלכים ושכונתם: Dann 79: שער על שמות המלכים ושכונתם עתה אדבר על הטעמים דע כי הטעמים הושמו במקומן ולא מטעמים דע כי הטעמים ישתכו לעולס (D 8); zuerst kommen die Accente der 21 Bücher, der und שמרמים und werden (79b) einige Bibelverse zusammengestellt (. . ייקבן את סכסנים חלוים ויאור לחם לאו .), in welchen alle vor-מרק על שכונת המשרתים ,(80, D 10), שער על מקומות המשרתים (80b); über die 12 einzelnen (D 12) Accente (bis 83b), שער על חנית פרק על סדר (u. s. w.; zuletzt (84b) סרק על סדר על שכונת העעמים mit dem Custos זמנין endend. - Unter den nachfolgenden Notizen findet sich (88b) סקשם לנו מסר"ר יודה פפרער (Popprer?).

89 רוח חן, "von Sam. Tibbon"; s. N. 2104.

9 99 ספר ההגיון (von Maimonides) bis K. 9; incorrect; anf. שמל מחל

1) Mit arab. Ueberschrift אלמעמים אלמענים שלסלמי in ms. Uri 45; CB. 1822; daher Neubauer, Notice sur la Lex. 84 und in Gg. 9, 181 n. 6.

¹⁰ 104 [Josef Esobi, קערת בסף ohne die letzten Verse (S. 41 meiner Ausg.); s. unter N. 3388.

11 106b das Gedicht vom Spieler (xvi. J.?) מלחק בקובים (s. Schach bei den Juden S. 168). Die HS. hat einige bessere Lesarten, enthält auch nicht die letzte Strophe, aber eine, von den zwei edirten verschiedene jüdisch-deutsche Uebersetzung: חועם לו דעם שפיל איז גאך, דא לעלט ווערט ער שרייאן אך, און ווערט גיבלוכט אין גין ויל שליג דער כאך, און לום לעלט ווערט ער שרייאן אך, און ווערט גיבלוכט אין zuletzt אלין טורין ליי הוא השואל zuletzt; שלין טורין

12 108 b gereimte Anrede - Formeln je nach den Namen, dem Datum u. dgl., wie in verschiedenen Sammlungen seit dem xvi.

Jahrh. als מסמלוס; cf. ms. Alm. 23813; F. 34; Gh. 82.

לשון הקודש נחלק לג' חלקים לפעולות anders in der Verba, anf. ובמנות הלקים לפעול מול מחלים מעולות מדבק, פעלות כגון עחיד לווי מקור פועל פעול (so) ובמלות הדבק, פעלות כגון עחיד לווי מקור פועל פעול (so) ובמלות מול (anders in ms. Berlin 36¹), behandelt zuerst בניין (so) und בניין וואר בעול בניין בניין (so) und בניין בניין בניין בניין בניין בעולה בעול בעולה ב

F. 99 b nennt sich Meir b. Simson, f. 1 der Käufer Efraim, gen. Gumplin, Zeuge Abr. b. Ahron und Bes. Abr. pxxx (?); Alles von alter Hand; cf. N. 77, 265.

- 359. Perg., 288 f., kl. Quadrat mit dicken Haarstrichen, punktirt und accent., Raphe und Krönchen, ital.? Vorn: "saeculi ut puto 13 (corrigirt 14) ineuntis".
  - Pentateuch mit Rand-Masora.
- במטף ואס יסיס מופסק יסיס נקוד:), anf.: מיקוד מופסק יסיס מופסק יסיס נקוד (ניקוד), anf.: חולס פרט יסיס מופסק יסיס נקוד (מיקוד). 228 unten דיני הלידי וה סגול: כל חיבה שהיא בת שלש אותיות כגון דרך end. וכל תיבה (מיבה מוקדים בלם בסגול חוץ מאשר יסיס בו ח' או עי פרט דיכופה מווקדים בסגול, ואס היא לשון נקבה מנוקדת בלידי. תם

Freitag 13. Tebet כל"ל wurde die HS. nebst מדע אסכם אחרים Perg. und einer alten HS. מענים קבלם von den Brüdern Benj. und Josef b. Salomo b. Elchanan Kohen an Meschullam b. Abraham . מעילו (מעילו (שעילו), oder מעילו, Siena, oder Sezze?) verkauft. Späterer Bes. Isak Jehuda Porat (מערטה, Porad*) in Urbino. — Quatrem. 29.

*360. 518 S. — Quatrem. 17.

¹ Kurze hebr. Grammatik, französisch. ² Psalmorum Davidis libri v eximia Domini Asseline Bononiensis Episcopi versione illustrati; mit Commentar.

*361. 5 Bände, sehr schöne Quadrat. — Quatrem. 30.

Liber Psalmorum latine translatus oratione libera, et numeris

astricta, gallice explanatus, compilatore fratre Irenaeo. Trappae: Annuente abbate Malachia. - Hebr. Text und Melodie in Choralnotenschrift vor jedem Psalm.

362. Kl. fol., Perg., 276 f., schön, gross, deutlich, teils color., xv. J.

משם החלל הגדול הגבור והכורה המחיל : ביאור על התורה Mose Nachmanides (so) לכתוב חידושים נחידושי ohne alle Nachschrift (cf. N. 137).

הנכי יוסף הסופר בן הישיש כי ששון כב"ח בן גליפפל מבני החושבים הגרים במקום . Epigr. פינה (1 לכחוב זה ספר ביאור החורה . . . . לכבוד היקר בהיר הוא כנגוהים. וישר ויכא אלהים. ארי שבחבורה, מעה עת מקל חשחרה, דון יוסף בן הישיש הנשח דון חברהם הלוי בן חבי חיוב (2 ילרהו יולר אורס. ונשלם בארבעה ימים לחדש סיון שנת י"י חפץ . . . ויאדי"ר לפרע האלף הששי ספורה. . . ... יכלה זכע , wahrscheinlich 1471, nicht 1450. Vorn יכלה זכע סי פיכלי יליץ, am untern Rande: Liorne, 27. Agosto 1732. - Quatrem. 12, bei Rödiger S. 223.

363. Perg., 216 f., mittl., alt, vielleicht orient., mit dicken Haarstrichen. - Quatrem. 16.

David Kimchi, Commentar über 1 Chronik, 2 Psalmen, anf. 700 מסלות בלבבי אכוכן אל לבי bald darauf ein Gedicht דוד . . אמרו רבותינו ז"ל אכי דוד קמחי worin der Name, בעוד כשמחי בי וקולי לא ארים, zuletzt ein לשלם ספר חלים שבח לאל אלים | חבורא ברלונו חחחים ועולים וכו' :fünfzeiliges

364. Perg., 164 f., kleine, eigentümliche, der deutschen ähnliche, ital. Schrift, teils color., 1375.

¹ Levi b. Gerschom, Commentar zu Hiob, anf. למנר לוי בן נרשום יספפרדי כאיתי לבאר הספר הזה ר"ל ס' איונ; s. N. 324. Am Rande (vom Schreiber selbst?) abweichende Erklärungen mit der Formel יים מפרסים.

² 105 Abraham ibn Esra, ³) Commentar über die Megillot, zuerst über Ruth, in dem Verschen סיכום nach dem Metrum; 109b Hohelied, 121 Kohelet, anf. סמע אמרי שפר לאנרהם סופר zuletzt das Datum 4900. Zu Anfang einige Randbemerkungen mit der Chiffre קבניים Sam. ibn Tibbon?], - 151 Threni, 158 Esther, anf. כאס אברהם הספרדי.

וחכל עבודת הקודם. . . . ימים לחדם אדר שנת חמשת אלפים ומאה ושלשים . . . . ימים לחדש אדר שנת חמשת אלפים ומאה ושלשים נסמים מכלי בעבוכי השם זכתי וכר (נחתקה לבכילם עולם וכחבתי הכה בעיבולי בעבוכי השם יזכרי וכר ist radirt. — Quatrem. 15.

365, 366. 139, 107 f., klein, sehr deutlich, deutsch-ital., wahrscheinlich Autograph, Radirungen und Randverbesserungen.

¹ Commentar über Jesaias, wahrscheinlich aus David Kimchi

¹⁾ Cf. Zunz, Zeitschr. S. 158.

Die ursprüngliche Form für 3v36; bei W. ⁸ n. 2169 b 3v636.
 Rödiger, DMZ. 13 S. 223, giebt Hohel. und Klagel. von Levi an, letzteres als ungedruckt; vielmehr existirt es nicht.

(Perles, Mtschr. 25, 368) u. A., compilirt um 1498—1499, von Hillel b. Jakob ha-Kohen, anf. מסון ישעיה, הנ' נוספת, והנה ד' ספרים הללו המר הם נבולות ותוכחות ונחשות על ישראל, שהם ישעיה ירשיה יחזקאל ותרי עשר הם נבולות ותוכחות ונחשות על ישראל תרגום דראון כשו שתי שלות די ראון, וריל די ראינו. end. וגם יש בהם נבולות ללייה תרגום דראון כשו שתי שלות די ראון, וריל די ראינו. דרכי יחיל, בעת אחחיל, ירשיהו חם וכו' היה עזרי. עדי גשרי. ישעיהו | ולו אוחיל. דרכי יחיל, בעת אחחיל, ירשיהו Der beabsichtigte Commentar zu Jerem. und Ezechiel ist nicht vorhanden. Nb., Jes. p. xxi.

למרו רזייל זה הספר המחובר משנים, מהרום יחד שלא יאבד ספר מהם . . ואמרו כי נבואת עשר כביאים לפי שנבואתם קעונה חברום יחד שלא יאבד ספר מהם . . ואמרו כי נבואת עשר כביאים לפי שנבואתם קעונה חברום יחד שלא יחד שלא יחד מחלת לבני מדר החלם וכי בהושע דבר החלה וי"א על בנים ע"י בנים כלומר יאמר לבנים דרך אהבה ורלון לכו ודברו ודברו ; וכו' פול אבוחיכם לאחוז בדרכי המקום וכן לב בנים אל אבוחים. משמו של ר' מנחים. ורזייל אל אבוחים לאחוז בדרכי המקום וכן לב בנים אל אבוחים. משמו של ר' מנחים בעולם לבוחיכו לאחוז בדרכי המקום וכן לב בנים אל אבוחים. משמו של ה' מנחים בעולם בעולם לבוחיכו זייל sind stets erwähnt, grammatische Erläuterungen selten. Wertlos.

היום יום ג' ערב שבועות שנת רנ"ע לפק קיימתי קפר חרי עשר: בפירוש מנח ה בלולה באמרי שפר: בשרת בעורת ה' קונינו יגביה קנינו כנשר: וישלח לנו מבשר: ב"ב אכי"ר: כאום בלולה, כלולה באמרי שפר: בעזרת ה' קונינו יגביה קנינו כנשר: Soll מנחה בלולה einen Titel andeuten? — Quatrem. 21, 23, früher Bibl. Sussex.

367. 141 f., 111—35 unbeschrieben, moderne deutsche Current, kurz nach 1777 (s. 73b), Blattzahl, in Quadrat, und die später ausgefüllten Paraschijjot (49 סימושה!) mit blasser Tinte. — Quatrem. 22.

Collectaneenheft, wie es scheint, eines Talmudjüngers (s. g. 5005), wohl auch zum Zweck der practischen Benutzung, nach damaliger, in manchen Gegenden noch jetzt herrschenden Sitte, vielleicht zum Teil aus den betreffenden Büchern (Jew. Lit. p. 221), bald nach 1777 angelegt oder mundirt, da nirgends etwas gestrichen ist. Enthält

- a) haggadisch-halachische Bemerkungen (s. g. Pschätchen) und zwar zuerst nach Perikopen, anf. סמורס. הסורס הסורס מיכות הסורס (so) לכל האוחות, mitunter mehrere zu einer Perikope, mitunter Raum gelassen für Nachträge, bis 55 (האות הברכס), dann für verschiedene Gelegenheiten (56 הרוש לבר מלוס, 67 b), Festtage u. dgl.
- b) (halach.) Erörterungen über Talmudthemen, zum Teil wohl Vorträgen der Lehrer entnommen, so z. B. 93 b ff. über Tractat Beza nach Mendel aus Ulstadt (פיסיען מסורף) aus dem Wintersemester מסורף מקלייז), über Tr. Sabbat f. 71 (Autoritäten in der 1. Aufl. dieses Catalogs).

368. Perg., 133 f., wahrscheinlich aus dem Feuer gerettet, mittl., deutsch, etwa xiv. J.?

[Isak aus Corbeil, עמודי גולה] mit den Anmerkungen, ohne den Namen des Perez, der nur zu den grösseren Einschaltungen genannt ist. Der alte Codex, für die Kritik des Textes u. s. w. von Wert, beginnt mit § 104 (נלמוד לבנו), in Ed. Crem. 106) und geht bis 119 (Ed. 123), dann (f. 7) von 132 (נוס מלום בלנו), ed. 137) bis 139 (Ed. 144, unvollst.), dann (8) ein Fragm. aus Ed. § 151 und (9 ff.) von ungefähr Anfang 145 (נוס ממון), Ed. 151) bis Mitte 274; mit § 273 (ממום בשנו משנו בלנו של משנו בלנו בלנו של משנו ב

Textcorrecturen und Randbemerkungen aus verschiedener Zeit, z. B. f. 42 zu § 179 (τοτρ) eine στρο in Ehesachen von στοτρ, Baruch, Elasar στος, Simcha u. A. unterzeichnet, und eine στισ (so) im Namen des Isak aus Oppenheim (στιστούν) und στον Elieser. — Quatrem. 368.

369. Bruchstücke, Titbl. und S. 160-172 Raschischrift, dem gedruckten Original nachgeahmt. - Quatrem. 33.

Abr. ibn Esra, אגרת השבח, mit S. D. Luzzatto's Noten, aus כנס iv copirt.

370. Perg., 296 und einige ungezählte f., ital., oder deutsch, um 1350 bis 1400? ziemlich correct, mit vielen, teils ergänzten Lücken (z. B. ij K. 29 f. 203 ff.), in punktirten Wörtern stets Patach für Kamez.

תוספת ביאור שעשה החכם ר' משה גר' שלמה ז"ל מסלירנו על שני חלקי המורח שחיבר החכם הגדול רב משה ז"ל. ביאור השמוח המשוחפים והמושאלים והמסופקים שחיבר החכם הגדול רב משה ז"ל. ביאור השמוח המשוחפים והמושאלים והמסופקים שכתב החכם השלם אדונינו הרב מורה לדק רבינו הגדול רבינו משה בן כבוד רבנא מאימון הדיין ז'ל'ו'ק'ל' בפתיחת מאמרו היקר מאמר (2 הנבוכים. שמוח משוחפים אייקניבוקי (equivochi) בלעז והרלון בהם ששיחופם בשם בלבד אבל הם חלוקי העיניין וגדריהם י"י אומר את מי אשלח ומי ילך לנו :(44): endet (zu ij, 44): משחנים כשם עין או רוח dennoch scheint der Codex zu den vollständigsten des seltenen Werkes zu gehören. Die Lücke zur Einleitung f. 5 ist auch in N. 60 leer gelassen (in dieselbe gehört wahrscheinlich die Anführung aus dem שחבר Cod. Opp. Kap. 8 f. 19, auch in

2) So auch N. 60, Opp. 1163 Qu. מוכה הכנוכים.

¹⁾ Rödiger, DMZ. 13, 233 n. 23, vermutete Maimonides; s. HB. 6, 96 und oben N. 135, wo der או ל. 63 § 180 datirt 20. Sivan 5097 אול כסכ דילס בול מסל דיסט או also in Löwen (Louvain) am Flusse Dyle; cf. Johann aus Löwen 1370, Hist. lit. de la France 24, 353.

N. 60 f. 20 mit der Bemerkung Dod, Kap. 56 f. 87b—88, N. 60 Z. 3 fortlaufend ohne Zeichen; ij, 4 f. 191, dort 207b, K. 11 f. 205b, dort 222b Lücken. Ferner fehlt dort (i, 73 Pr. x) f. 169 das Zeichen nach der Erwähnung des Op, wo hier f. 154 wahrscheinlich für eine mathemat. Figur Platz gelassen, während dort 168b auch die 3 Figuren über die Antipoden nicht eingetragen sind. Ende i, 53 fehlt dort f. 86 die Stelle hier f. 81. Andererseits ist N. 370 in ij, 29, 30 f. 263 ff. sehr lückenhaft, mitunter nur in halben Zeilen geschrieben. Ueber Mos. b. Sal. aus Salerno (um 1250?) und das Werk s. HUb. 433 (wo N. 378 Drkf.); die Stelle bei Güdemann, Gesch. 2, 319, ist Zusatz des Sohnes?

חברו החכם אב"ע כשהושב שעם אחד בתקום ששל Epigramm במודי בתקוש בשל מחלק מרי אברהם ישראל . Vermerk vom 4. Dec. 181: המניע לחלק מרי אברהם ישראל . Vermerk vom 4. Dec. 181: המניע לחלק מרי אברהם ישראל מ"י לבלה משרים עם מרי יקוחיאל אחיו קנין כקפי וזה הוא שלי משה חייא בכמר עמנואל מ"י מחלה ממונלילי לריאל (") במחל מ"י זלה"ה ממונלילי לריאל (") .— Quatrem. 18.

371. 138 Seiten, sehr deutlich, span., xv. - xvi. J., Censur [aus Mantua] a. 1591.

ס' השמים והעולם לארסטו באור החכם אבן רשד [h. von Sal. ion Ajub]; s. N. 31; HUb. 128.

Dabei ein Brieffragm. und ein englisches Heft von 6 Seiten "On the Heavens and the Universe by Aristoteles", unterschrieben: Solⁿ Bennett Nov. 1828 London, enthaltend Notizen aus Bartolocci i, 470, 12, 481 und iv, 5, welche eine falsche Inschrift auf einem Vorblatt und Irrtümer (Mich. Cohen etc.) bei Rödiger veranlassten. — Quatrem. 371 früher Sussex vi, i d 12.

372. 69 f., kleine, dicke, sehr deutliche Curs., Ende xv. J.? aus Griechenland, Correcturen und Randnoten span.

קי אותות עליונות לארסטו באור גן ישד, mittl. Commentar zur Meteorologie [h. von Kalonymos b. Kal. in Arles, 28. March. 5077]. Die latein. "expositio media" ist unvollständig. Anf. (in N. 30⁸ incorr.) אמר למס שדברט והקדמטו בסבות הראשוטת המשוחפות לכל הגשמים, end. למר למס שדברט והקדמטו בסבות הראשוטת היות כל אחד מהם במה שייחדהו ; thub. 138.

Zwischen dem Titel in verschlungenen, kaum lesbaren Zügen קנין כקפי לעבודם קוני סלעיל משם בכמס"ל יסודם עוילל כל"ו f. 69 b ein Verzeichnis von HSS.; s. HB. 15, 14. — Quatrem. 14, früher Sussex vi, i d 11.

373. Bombyx, 255 f., sehr schön und deutlich, span., color., 1480.

- ¹ Avicenna, Canon ohne Namen des Uebersetzers:
- ספר הראשון מהרפואה לאבו עלי בן סכא אמר אבו עלי המחבר Buch i מפר הראשון מהרפואה לאבו עלי בן סכא אמר אמר אבו עלי המחבר end. בתרופות האבול הרב הפילוסוף ישתבה האל שבח ראוי לו כפי מעלה טבעו , הכפרדות בג"ה ית' ובכאן נשלם עיון הראשון לאבו עלי 'ן סכא השבח לאל ית' אמן

¹⁾ Ueber diese Formel s. Schach bei den Juden S. 181.

bis auf sehr unbedeutende Abweichungen wie die ed. Uebersetzung; s. N. 87. איף לעל durch die ganze HS; in ms. Bologna; HUb. 682/3, 697.

- שיון הספר השני לגן סנא. המאמר הראשון (139b) שנין מפר השני לגן סנא. המאמר הראשון (139b) שנין מה הפרק הראשון במצי הסמים הנפרדים. כגר גיארנו (בספר הראשון Eand) ענין מה הפרק הראשון scheint Natan's Uebersetzung, daher die Varianten (von neuer Hand) sehr zahlreich. Bricht f. 151 ab של היינו של ה
- המאמר הראשון מהספר הרביעי מהקטון לבן (f. 152) מנא החשרו מהספר הרביעי מהקטון לבן (f. 211) מנא בקדחות. אהודה לאל גוחי וכו' האופן השני בהקדמת הידיעה ומשפטי f. 211 מנא בקדחות. אהודה לאל גוחי וכו' המאמר השני בעתות הגבול והקפו ותחלת f. 233 הבחראן ויקיף על שני מאמרים יהיה ברוב אחר השלישי והרביעי ואחר יוגבל בשביעי. נשלם המאמר החלים | חשבון הגבול בגבולים הם הבחראנים | תחלה לנותן כח לאין אונים | ונשלם האופן השני תחלה לאל ובכאן בנאל הפקון לבן קנא התקטון לבן קנא המפר הרביעי (!) מהקטון לבן קנא
- מפר הרפואות הלביות חבור לזכו עלי לזכן סכל הפרסי הרפואות הלביות חבור לצו שלי לזכן סכל הפרסי הרפואות הלביות חבור לפג עלי לזכן סכל הפרסי הרפואות הלביות חבור לפג עלי שלים לפג עלים מבי שלים הבי בי שלים הביות הביות הביות הבי שלים הביות הבי

וככלן כשלם עיון סכשולה מהחכם לבו עלי לבן קינא (so hier) היחם השלמחו ביום לחים מבון לאים כבון שלישי שבעה עשר יום לחדש אייר משנת ר"ם לעדם ביולי לנון. והוא מקנם כסף לאים כבון שלישי שבעה עשר יום לחדש אייר משנת ר"ם לעדם ביולים לנון. והוא מקנם כסף לאים כבון שליו. השם יחכהו להגום בו ובקשרי הקדש לעבודם אלהינו יחבי וישלא ומשור כרלינו לאין וישלה וכחוד בי משר ברלינו לאין וישלה וכחוד בי משר בי משר בי משר לעבודם להינו יחבי וישלא בי משר ב

Cat. codd, b. M. I, 1.

¹⁾ K. 1 der Uebersetz. aus dem Arab. (s. N. 87) hier 2., da die Einleitung mitgezählt ist. Das Kap., welches die Bezeichnungen (1) מסיך, (2) מסיך, (3) פתכולה וחלותה enthält, ist hier ij, 1, die Ueberschrift המסת החלותה החלותה אונה וויים. 3. Hb. S. 190 u. HUb. 784 u. Zus. xxxij.

²⁾ Es folgt der stereotype Vers des Abschreibers: על הקופר יסן (!) מנס || מנה מום (!) מנה אוכר (!) מנה מום הפום ליכיו מני ארבה || וכר (בר) אוכר (108; Wien S. 179.

374. 212 f. (56-73 fehlt), span., xv. J.

Gerardi de Solo in nonum Almansoris (des Razi), h. mit Noten von אליים [Leon Josef], beginnend mit dem Ende der Einleitung, endend mit Kap. 5 der Urinkrankheiten — dort ix, 16 — Die alten Randnoten in Minuskel, teils vom Buchbinder abgeschnitten, enthalten meist die im Text weggelassene lateinische Formel der Recepte; s. anter N. 101. N. 374 ist viel correcter und in den משלטם des Uebersetzers vollständiger; HUb. 794.

F. 3 beginnt eine alte Pagination von 5-55p, wonach 5-52 fehlt; eine Lücke f. 134 (N. 101 f. 110) wurde ausgefüllt bis 140b, wo der Custos (cf. N. 101 f. 113) zu f. 145 stimmt; 141-3 blieb also leer. Auf 193 muss 201 bis 212 folgen, dann 144, dann 194-200; cf. HB. 8, 48.

*375. 232 f. — Quatrem. 28.

Latein. Commentar zum Pentateuch, Ueberschriften französisch.

*376. 1066 Seiten u. unpag. Indices in 3 Bdn. — Quatrem. 27.

Observationes quaedam Philologicae. In Vaticiniorum librum Jesaje. Vorn "Schroeder in Jesaiam". Beginnt mit einem Prooemium: Primus Jesajae sermo etc. und geht bis Schluss; cf. N. 378.

377. 927 S., pag. 1-625 und 526-826. Reinschrift für Druck? — Quatrem. 23.

"Collectio lectionum variantium excerptarum ex omnibus priscis versionibus quae prostant in Bibliis polygl. Londinensibus in Psalmos et in libr. Jobi. Quibus accedunt Theses in utrumque huncce librum propugnatae in Sorbonâ cum collatione Psalmor. parallelorum. Opera et studio Philippi Ducontant de la molette, dioecesis viennensis vicarii generalis". P. 663 Psalmi paralleli; zuerst xiv und liij; p. 675 "Thesis theologico-hebraica quam ill. seren. et magnif^{mo} Ludovico Philippo Aurelianensium Duci regii sanguinis primo principi in grati animi et obsequii significationem dicat, vovet etc. Joannes Renatus Asseline, eam in Sorbona propugnaturus . . . die lunae mens. Julii A. D. mdcclxij. Parisiis, Typis Vincent via sancti severini mdcclxiij". Eine Dissertation über die Psalmen und hebr. Poesie (s. N. 360). Folgen Abbildungen der hebr. musikalischen Instrumente auf einer Kupfertafel (aus Delaborde, nach einer Notiz am Anf.).

Auf Vorbl. eine Notiz über die Schriften Ducontant's (starb 1793), deren erste eine dem Cod. beigebundene Thesis theologica a. 1765, die letzte: Le Lévitique expliqué 1798.

378. 5 Bde. 1923 S. — Quatrem. 20, früher Sussex vi, i n. 13. "Stricturae ad Origines Hebraeas a viro cl. Alb. Schultens or-

dine Alpha-Bethico ad calamum dictatae Lugd. Bat. 1740 et sqq." — bis Ende 3.1) Als Einleitung dienen (xxviij) Positiones, anf.: "Incipio ab aliqua distinctione per aliquot positiones denectenda". Geht von den Dialecten aus, welche principes des Hebr., nämlich Aram. und Arab., und verfolgt das historische Verhältnis derselben. Das Hebr. ist keine ling. sancta (viii). Die Fontes des Hebr. sind die verwandten Dialecte (xviij). "Nisi Rabbini ex illis fontibus prompsissent omnia adhuc tenebris jacerent circumclusae" (xix). "Ad eundem modum sub reformationis aurora doctores Christiani nisi processissent nihil omnino praestitum pro incremento cognitionis Biblicae". Er widerlegt die "Hypothesis Bholiana [l. Bohliana] et Gussetiana quae dialectorum auctoritatem tollens . . . et solo contextu erui posse pugnat" (xxi), ebenso die Tradition "quam ne ipsi quidem Judaei crepare ausi fuerunt". - "Omnis ergo auctoritas, firmitasque interpretandi resolvitur in collationem Dialectorum prudenter religioseque institutam"; alles Andere sei untergeordnet.

Auf zwei Vorbl. eine englische Notiz, deren wesentlicher Inhalt in der 1. Aufl. dieses Catalogs mitgeteilt ist.

*379. 218 S., à la Boullaye 1647. — Quatrem. 24.

Grammaire hebr. et françoise, transcrite de l'original ms. de Mr. Lesueur F. M. D. S. E.

*380. 59 S. — Quatrem. 32.

Sehr kurze hebr. Grammatik, latein.

381. Perg., 101 f., gothisch, gross und klein, xiv.-xv. J.

Gebetbuch; wahrscheinlich fehlen zu Anf. 2 f., hinter 85 1 oder mehr; f. 1 בעוב גדל אחחיל תפלות של ראש השנה 39; 39 לפיכך אנחנו חייבים דר במעונה פליק תפילות יום הכפורים ותפילות ר"ה שבח לדר במעונה 49 בשם דר במעונה folgen יום הכפורים ותפילות ר"ה שנחת תורה wind für השענות 58b השענות אלם מיל מחחיל מדר מפסח 58b שמחת תורה wind בירושלים bund כי לו כאם 75 Abot; 85b mit kleiner Schrift ergänzt. 86 מעריב ראשון של פסח 58b, מעריב מבה לאל מעריב ראשון של פסח Einzelne Maaribim geben die Namen der Verf. Zu den nur im westlichen Deutschland üblichen gehören (nach Zunz)

¹⁾ Die HS. Bodl. 257 enthält das Werk bis 7"pp in 4 Bdn. als "Cursus Radicum Hebrae (so) linguae Ordine Alphabetico ad Calamum traditus a Doctissimo Longe Lateque cum Eruditionis tum pietatis pariter laude famaque inclyto Viro celeberrimo Linguarum Orientalium Statore et restaratore (so) Alberto Schultens dum viveret in Academ. Lugd. Bat. lingg. Prof. expertissimo digniss. etc. etc. Sedulo descriptus a Joanne Gul. Kals Pastore olim in Suriname Ultimo in Insula Stephani".

93b für Schabuot: אמן כרימו לחסון, Akrost. Abraham b. Josef Kohen (gedr. in Ritus Worms), und 95 Maarib Neujahr אמוני נכוני', angeblich von Josef Tob-Elem, in Ritus Romania f. 308 und sonst anonym.

Bes. (?) Chajjim b. Abraham (?) אַפֿירשר, "welcher wohnt in Tannhausen" (Perles vermutet סמיכם, d. h. aus Pfersee bei Tannh.), 2. Tebet סמיס (Dec. 1583), und "ich Chajjim b. Mose Josef."

382. Pentateuch in 16°, 153 f., unpunkt., Quadrat, wahrsch. xv. J. Pentateuch-Fragm., Genesis K. 5 bis Exod. 49 V. 36.

F. 81 Bes. Josef und Jakob, Söhne Meir's למלמס und Salome's (שלמס), Tochter Jomtob's כ״ע — Cod. Ratisb. St. Emeramin. 953.

383. Perg. in 16°, 102 f., Quadrat, teils punkt., durchaus mit Accenten, xiv.—xv. J.

Bibelfragm., Jes. 13, 21 — Ezech. 35 (f. 98b) und noch Einiges aus Ezech.

384. Perg., 59 f., Text in 2 Col. und Targum desgl., kleine ital. punkt. Quadrat; Raschi oben in abnehmenden, unten in wachsenden Linien, rabb., xv. J.

Pentateuch-Fragm. mit Onkelos und Raschi; Genes. K. 4—36, V. 24, auch zwischen f. 43—4 def. — Berliner S. xij und zu 4, 15; 8, 6; 11, 31.

385. Seidenpap., 126 f., Hauptcod. f. 5—116, sehr deutlich, span.-rabb., lückenhaft; von Wasser sehr beschädigt, zum Teil unleserlich.

2 1-4, 121-2 (kaum noch leserlich, grössere span.) Bemerkungen zum Pentateuch; f. 3 und 122 ein Anf. אולה שנוס האלה ; f.

122 mit einem Citat aus vor beginnend.

- ³ 123—6 (gröss. span.) talmudische Exposition zu Sukka K. 3; f. 126 b מתרוג הבוסר [דף ל"ו] וכך ראיתי שפי גם ר"ג ז"ל . . . ואינהו מכשירי אפי' כפול הלבן, היינו בוסר. ואכי' כפול הלבן, היינו בוסר. ואכי' ל פתרון העור' זה כלל
- 386. Perg., 111 f., span. und ital. (?) xiv. J., wenn f. 104-11 span. ursprünglich dazu gehörte.
- ¹ Verschiedenes zur Chronologie, Memorialverse, הקופות; f. 3b Tabellen über die Jahre 157—165 Tabelle der Bruchteile (Teil des לוח הערכים in N. 343 f. 174).
- ² 8b wahrscheinlich ein Teil der Canones des ערך החלוף von Immanuel b. Jakob (begonnen Ende 1364; - 1340 ist Radix, nicht "Datum", wie Rabb, ij, 763 trotz meiner Berichtigung in der Corr. stehen blieb), dann Tabellen (15b, N. 343 f. 182b לום ערך הרולה לחשוב מקום חמשת הכוכבים השוה והאמתי אם לג' העליונים (Anf. 1). (החלוף שהם שבתחי לדק ומחדים חתה דורש דע לך מספר דקי שעות יום חדש שנה שמשית . . וגרע מהתחלריך [ערך החילוף הטעם בזה לפי שחשבון חלו הלוחות כלם חחר חלי היום . . . ומעלה ההיא מהשמש נכנס בלוח ערך החלוף בין הימים ולילותיהם וגרע מן החאריך] (העולה מן) ערך החילוף בלוח העשוי לו (יקרא אחר זה החאריך המחוקן) Die, auf die Anweisung für die 5 Planeten folgenden Absätze sind in den HSS. nicht gleichmässig hervorgehoben. — Einige Hauptabteilungen sind: f. 8² [181] ואם תרלה (f. 91); עד יום התישרו bis ואם תרלה לדעת אם הכוכב ישר או כזור וזה מספיק לך בחשבון חמשת הכוכבים ותהלה לאל bis לדעת מרחב חמשת הכוכביי וכאשר 102 – כשתרלה לדעת קשת השעות מן היום (2ומן הלילה 101 – לבדו יוחה מספיק לך בידיעת תקון הבתים השנים עשר bis, חרלה לדעת ארבע היתדות; ; אם חרלה לדעת משוה לחמה האמתי לא וחשוב לך גובה רום חמה . . . [181] 10° סוא סאמתי ללבנה לעת אשר אתה 11 bis f. 11 ללבנה האמתי ללבנה לעת לשוח 104 [181b] דוכם. [In N. 343 folgen Notizen, die schwerlich dem Original an-מאזני תקון ה' כוכבים שלמנייך. אם גרעת תיקון החק . . אם תחבר תקון , סחק והמרכז היותר כב . . וזהו חלוף שבתחי יג ז לדק יו לז מחדים כע לע חמה ח אם תרלה לדעת משום לחלי F. 11¹ [.נע נוגה מז מ כותב כו ה לבנה ז מ ולהקל על 113; רגע המולד או הכגוד האמתי desgl. ימחב לבכה מאופן המולות חה מספיק לך בידיעת לקות הלבנה bis לחשוב לקות הלבנה 12º מלאכת המולדות והנגודים 124 את לקס השמש במולד מם ילקס השמש במולד מה etc. — Vollständige Canones scheinen nur die HSS. Reggio 44, Leyden 43 und Alm. 967 zu enthalten (eine Stelle über ibn Esra's סמכ סמכ s. DMZ. 24, 340, 382); das Ende von P. 105413 (7 Bl.) über לוכת החכן ist Reg. f. 7. Die Stelle über מלוני סנוך (HB. 13, 137) steht in unserer HS. noch nicht. Auf die astrolog. Häuser folgt in Reg. und L. über סולאת סמבטים

2) Cod. Mich. 570 f. 38b, Register 376, s. weiter unten.

¹⁾ Ich setze die, nur in diesem Cod. vorkommenden Worte in (), die des Cod. 343 in [].

- (P. 10484? cf. Chajjim Kalonymos in R. 3362), לדעת מדת und עיסוגים und לדעת סיי סמלד (bis wohin Mord. Finzi, Mich. 570 f. 45 reicht). Reg. 20b, L. 23b enthält die Antwort auf eine Frage von מל"ק oder פ"ל oder על"ק (maestro Kalonymos?) über die Eklipsentabellen. — Die Tabellen (die 1. ist in ms. Reggio f. 4, in P. eingeschaltet) scheinen in grösserem Umfange nur hier vorhanden (etwa in R. 749? über die Häuser in R. 3361), minder vollständig in N. 34321, wo des Vfs. Namen in den längeren der Doppelüberschriften (DMZ. 18, 174; לוח לדעת קשת השעה . . . עם לוח הרב רי לוי (51b) לוח לדעת קשת השעה . . . עם לוח הרב רי לוי יסתבטים וסתבטים לחשוב בהם הבחים וחתבטים Vielleicht gehört Immanuel auch die Abbildung des Astrolabs f. 111 (an den Deckel geklebt), worin לום מרחב מ"ד מעלות והוא מרחב אויכיון וערשקון וארלדי dieselben Städte in לות מלעדי המחלות f. 37b und in einer Schrift über das Astrolab P. 10506, 10542, Londoner Bet ha-Midrasch 13812; Zuletzt 2 kleine Tabellen über Anfänge der Nächte und Tage. - Einen Commentar s. N. 318; cf. auch zu N. 34311.29.
- ³ 40 Immanuel b. Jakob שש כנפים; s. N. 343¹; f. 64 אין זה לין זה אין הכנפים. לוח לדעת החדש השתשי תחוך ידיעת חק חתה.
- ⁴ 64b Jakob Poel, Canones und Tafeln; s. N. 128⁵. Oefter fehlt ein Wort.

6 97b, mit Angabe der Sternfigur und der

Qualität; cf. N. 24613, 34314.

- לוח לדעת מעמד הכוכבים המאירים מכוכבי שבת אשר בערך הראשון (השני) 98 b לוח לדעת מעמד הכוכבים המאירים מכוכבי שבת אשר בערך הראשון (השני), Catalog von Sternen, hebr. und arab.; der erste ist מין העור הוא אלדבראן לדבראן, der letzte 2. Grösse מאיר בין זכב ארי והנסמך הנכת של הוכה מליר בין זכב ארי והנסמך המים להוכה אל הוכה מלירוכה אל הוכה של הוכה מלירוכה אל הוכה של הוכחת של הוכה של הוכח של הוכה של הוכה

Elieser Oct. 287 (1526), Jechiel Aug. 1531, Mazliach April 1535 und Omelia, oder Umilia (אמיליאט) April 1539. Darunter mit grösserer Schrift אלככ איך לבכס משאכו F. 8 משנים בעוכלי וי שכל שע (so) בעונטיט יז מכלי שמינה בעוכלי וי שכל שע (so) בעונטיט יז מכלי שמינה המעלים לבכס משאכו F. 8 משנים בעוכלי שמינה לאור בי שיבכאי שמינה (Abr., Bruder des Angel di Fano in Bologna um 1549 bei Sal. Athia, cf. CB. 1660; Angelo in Ferrara heisst dort מאוער Abr. Fano bei W. 3 p. 396 unter 881b, cf. CB. 1536 n. 6016.) — F. 99b שמינו שמים אביט שמים אפיט שמים אביט שמים אביט שמים.

- **387.** Zusammenges., 175 f., i bis 93 plump, deutsch-rabb., 25. [Sivan?] 1464; ij teils Perg., kl., deutsch; f. 138b am Rande: לכי סלעיכ מעני שמעון כסן מי p, vielleicht auch Datum. Der ganze Cod., nicht correct, 1867 v. Lipschütz gekauft.
- Averroes, mittl. Commentar zum B. der Seele, Anf. def.; s. N. 32.
- מה שנתלא לאחד תן הפילוסופים צענין השארת הנפש (so) האדם ונראה שהיה 46 מה של לאחד תן הפילוסופים צענין השארת הנפש (so) האדם ונראה שהיה לו לאחר מפר הנפש והם דעות קדותות לפילוסופים הקדותים (folgen die 3 Episteln von Averroes und Sohn über den Intellect (Alf. 246); als Cod. A von Hercz benutzt; s. N. 657.
- ⁸ 54 Averroes הויה וההפסר p, mittl. Commentar, h. von Kalonymos b. Kal., 9. Cheschwan 77 (26. Oct. 1316, s. N. 372), im 30. Lebensjahre. Anf. des Index zu Tr. i bei Lasinio, Stud. 31 (HB. 13, 5). Ende מקרים נקצות הם לקדים נתפני in N. 73⁵ def.
- ⁴ 94 השמים והעולם לאנ"ן רט"ד לארמי (so) סמכס אנן רטד. Die Paraphrasis des Averroes, Uebersetzer ungenannt (s. N. 31¹). F. 143 b endet das 5. von 7 Kapp. des ij. Tr., f. 144 beginnt Tr. iij.
- 388. 77 f., bis 60 b gross, dann kl., sehr deutlich, span.-rabb., um 1400; v. Lipschütz gekauft.
- י Mose Maimonides [מלות ההגיון; s. N. 2398. Zu Kap. 1—5 die Termini am Rande lateinisch (צלי נולרי).
  - 2, 3 18b, 33b Averroes, mittl. Commentar מלמכום, מלמכום, s. N. 642.
- ⁴ 64 מירוש האצשורלב העתיקו החכם רי יעקב בן החכם רי מכיר זלח״ה; s. N. 289⁵.

389. 25 f., feine span. Curs. xv. J. Anf. aus Cod. Asher 12, jetzt Berl. 332 Oct., von mir ergänzt.

אמר אולם הכווכה אשר Alexander Aphrodisius מאמר בנפש, arab. von Ishak b. Honein, hebr. von Samuel [b. Jehuda]; Fragm., anf. החלה הכווכה אשר אולם הכווכה אשר אותה הות החלה הגשמיים הטבעייים F. 4 zu. כוכנו היא הדבור בנפש אותר שמואל המעתיק התיבות הארבע הרשומות נות לי שלא נבראו ואיני מתישב בשום אמר שמואל המעתיק מלאתי בכאן הגהה : אכעלכיא"ה שם בלי היוני מה שיהיה בדבר כאשר אחת ומדעתי אינה מהשורש והיא זאת וענין זה השם בלי היוני מה שיהיה בדבר כאשר אחת ומדעתי אינה מהשורש והיא זאת וענין זה השם בלי היוני מה שיהיה בדבר כאשר

390. 197 f., deutsch-rabb., xv.—xvi. J., vorn 1 f. Pergam.: Anf. Raschi zum Pentat., alt. Aus dem Regensburger Prädicanten-Kloster.

Auszug aus Natan b. Jechiel מכון. Die "bemerkenswerten", hier eingefügten deutschen Wörter sammelt und erläutert Grünbaum, J.-d. Chrestom. 463—79; cf. Perles, Beitr. 90.

391. 91 f., deutsch-rabb., aus dem Regensb. Kloster d. Prädic.-Ord., xv. xvi. J.

Hebr. u. deutsche, punktirte Worterklärung zu Jesaia u. kl. Propheten. Anf. מזון לנכלה מכלן למדנו שלא כלה ישעיה לילך. Das Deutsche bei Grünbaum, J.-d. Chrestom. 25—52; cf. Perles, Beitr. 90.

392. Perg. 439 f., 27-423 mittl., schöne, verblasste, punktirte Quadrat und Minuskel, xiij.—xiv. J.? (s. unten). 131 b, 132 illuminirte Arabeske.—Die Beischriften f. 1-26 und 423 ff. in verschiedener Schrift, teils span. Cursiv, teils in illuminirten Columnen, teils in verschied. Form. Ist ms. Rabinowitz (1880), dessen Beschreibung, deutsch übersetzt (im Cod.), die Berichtig. HB. 21, 59 nicht beachtet.

Bibel mit Masora; Pentat. Chron., Psalmen, Hiob, Prov., Megillot, Daniel etc., Propheten.

425 b der Käufer Isak b. Sal. ibn Sahl (nicht zu vermengen mit Sahula u. zu vergleichen mit dessen ישל סקדשני Danach scheint auch das Alter des ms. bei Rabin. bestimmt) testirt vor den Zeugen Abr. b. Jeh. סקדק u. Samuel b. Mose סקדק (?) סקום, dass das ms., wenn er kinderlos sterbe, dem Reuben, gen. Vidal b. Josef b. Abr. Ben Venist zufalle. — F. 1 David . . .

giebt das ms. einem Salomo 28. Elul 5197.

393. Zusammenges., 315 f., verschied. deutsch-rabb., xvi. J., aus dem Reichsarchiv; Beschreibung von Perles, Mtschr. 25 (1876) 370-75 nach der alten Zählung (bis pp), bis 5" unbeschrieben (nicht fehlend).

¹ Differenzen der Palästinenser (נכי לאיי) und Babylonier, sehr verschieden von J. Müller's סשמר 1878.

² 2 Maimonides, Gesetzb. (so) סלכות חשובות (9b) u. aus ס' נרכות.

3 10 b aus Mose Nachmanides אלמיל [aus Comm. Pentat.].

- ⁵ 72 b סימן עשו רצותינו למועדים. היום פורים שיני לו בטול שיאורים (s. N. 394¹), Kalenderreim u. Regeln.

6 73 Elasar Worms סילכות תשונה [aus רקח].

⁷ 80 מקלת לשונות נאיסור וסיתר Erklärungen, teils deutsch [zu Isak Düren] i—x (s. unten ¹²).

8 83 die 13 Tugenden [in Pseudo-Salomo ibn Gabirol, s. N. 65⁵].

9 84 [Comm. über Jozerot und Pijjutim für Sabbate], anf. אל המר מון עשר נסיונות Ende 154b, מתנשל ... הקב"ה מרום ונישל על כל שר וראש. (Dann ממעתי מהר"ר גרשון פיק פשט למה כתיב הן לה' אלהיך.) — Fortsetz. f. 165b—226b defect.

10 בקר הפרשיות 155 ביה Einteilung der Sabbatlectionen im Pentateuch.

— f. 160 מדר של פסח סיתן בקולר u. s. w.; f. 164b

Notiz über Calamitäten (Perles S. 374).

- 11 227 Kalenderregeln, Tabellen und Notizen unsystematisch; J. 265 u. 271 (1505, 1511) f. 227 b, 228. (so) ממלו כם שעשה החזן משלו רבי' ילחק לפון (so Jehuda, s. N. 394¹]; 229 b מעריום, (l. 229, l. משלו רבי' ילחק לפון העיזר (l. 394¹); 229 b מלו רבי' ילחק לפון העיזר (l. 300 (l. מיזר לפון העיזר (l. 300 (l. שנרונות שמים ברונות שלו בברונות Ed. 1560 f. 22b) u. verkürzt, mit Erklärung; 230b שלו מוסיף וכו' (Saadia? Orient 12, 102).
- שער אי ושהם Bemerkungen zu Isak Düren, cf. N. 2329; Anf. שער אי ושהם הווי[רן] אבי העזרי בסוף K. 2 (כדי מליחה הק[שה] ה"ר אלעזר משמע דווקא שהה וחי[רן] אבי העזרי בסוף K. 2 (כדי מליחה הק[שה] ה"ר אלעזר משמע דווקא שהה (so) המיד לי זלמן גיילינהויזן או הספר מהר"ז (מפרי מהר"ל 235 (so) התניד לי היר מדויירא (so) בספר מהר"ז מהר"ל (autrick) המיד לי היר מדויירא (buren?), 238b l. Z. מוליך בפאשטיר (מוליך בפאשטיר לבני אוישטרייך 239b; מוליך בפאשטיר לי אברהם ווירלבורק 240 (§ 78 der Ed.) החלי יותר וחוקר כי העחקתי מגוף מטושטש ומקורע לכן אין לסמוך עליו בעיונו
- ¹³ 240 b Chanukka (Bettel-) Lied nach der Sitte der Studenten: מלם פחסי כדיב אכי קרביי, Anf. עלם כשיר עלה (?) לחטוכת הבית, Akrost. Asriel b. Israel (s. unten ¹⁵).

14 241 Allerlei ungeordnet, 241 מיין גבלוים . . מיין נכלן (?) כלן. . . מיין גבלוים, Chanukkagedicht: לעמיל, אלעמל הימן על השמינים מזמור, Akrost. לעמיל (s. 15).

241 א קבלמי מסר"ר זלמן רוכקיל (Salman Runkel jun. 1547, s. Serapeum 1864 S. 52 n. 398, wonach Benjacob 160 n. 209 זמר 1862. Nb. 272³ = 377 ⁴, Index 977 zu ergänzen). — Quacksalberei und

Abergläubisches, teils jüd.-deutsch, Bemerkungen zu Abschn. des Pentat., f. 253 aus מזקוני; f. 260b: Freitag 3. Tebet 301 (1540).

בער מוטר ליג דיך 267b.

¹⁶ 309 Kalendertabellen etc. für J. 251 (1490/1) ff.; f. 311 פלים סוסנ 312 die 4 Zeilen des Saadia (N. 394³) u. Novilun. für 288

(1527/8); 312 b die Hand.

394. Zusammenges., 139 f., verschied. deutsch-rabbin., mit vielen farb. Verzier. (meist Verzerrungen, z. B. f. 16), Rädern etc.

עברונות ¹ עברונות Kalenderregeln und Tabellen (cf. Hb. 293—7), Anf. לוס היוס פורים למסוג ניטול (so lies Hb. 297); f. 14 die Hand; 14b סיוס פורים למסוג מקופות (so lies Hb. 297); 20 b J. 5351, 21 J. 370 (1610); 29 מאורים מון מטרויניש(!) אלוח הגויים הנקראים מלריים (HB. 18, 67, so lies Mag. 12, 213).

² 48, 49 Notizen, dann unbeschrieben.

מרולה לחשוב מולד מבריאת עולם בלחי הוספת בהריד Anf. עברונות] 51b לוס הקביים לידע היים הוים ויסיים; f. 52 J. 5326 (1565/6), 52b; 62 b die Hand (s. N. 2993); 64 b מל רחשון צ' חוסיף (s. 39311, Sa'a-וסיתן לא אדו ראש, ליס הירוש על לוח זהוב לה אוב ליח והוב לה אדו ראש, לה אדו ראש, לה אדו ראש, לה אדו ראש, לה אוב ורוגמת ז' שערים קבע רביכו סעדיה גחון די שורות ל 71 ומולד זקן בל חדרוש וכו', (Orient 12, 102; cf. 2944); 72 סיחורים שני לו ביטול שיחורים לח (s. 1 f. 14b); 72b ועוד מקן רב שמשון שכץ י"ג שורות לידע מקן הקביעות ור' ילחק בר לברהם לחיו תקן ס"ל שורות וחוזרות הן ולין לריך בהן לחיכ (!) ר' מכיח 73 ; נחשון גחון תקן י"ג שורות . . והן כתובי' לפניך. וגם חין הדבר נכון לנבוני לב מאזני 80 ;זה שייך לחתר שורות שתקן רבי' סעדיה 76 ;ר' אליעזר אומר בתשרי 575; 91 christl. Kalender (Beschneid. Christi heisst "Jahrstag"); 102 J. 310 (1550) und מולד ששמו א'ו'ר'י כשם מעתיק הספר הלו (aus einem Prototyp?); 104 מנין טווין שיסד מסר"ר ישראל זלס"ה [Isserlein? schwerlich Isr. pupp, Schüler des Petr. Apianus, st. 1552]; 105 שמעתי מפי מהר"ר יחיאל מן גויכלבורג שבא לארץ ישראל ומת בלפת (Hb. 296, ef. Nb. 17762 u. Index: Jehiel of Ginsburg); 107 מלכנע לוקות נושנים נכל יום; 109 בשפירא נשפיר d. h. im Lib. de Sphaera; Figuren von Sonnen- und Mondbahn.

ספר הציפרא. לידע ולמפרש ספר המספר שיש בו עי שערים. ואפרש 109b מפר הציפרא. לידע ולמפרש ספר המספר שיש בו עי שערים. ואפרש כל החשבונות. מחלה הקבלות(!) אשר לריך לידע המחשב הוא המפחח ויכול אח"כ לידע כל החשבונות.

ספר הגלגל [Compend. v. Sacrobosco, de Sphaera].

⁶ lsak b. Elieser הגן, ethisch, Anf.

Zebi Hirsch b. סנפתן פנדול Chanoch ha-Levi oder "Hirsch Fränkel" in Frankf. a. M. [also Vater des Chanoch, CB. 838] schrieb im 15. Lebensj. a. 1677 אלם כלם בנסם בנסם בנסם יו u. als nicht dazu gehörig f. 46/7 (s. Tit. u. mit deutsch. Lett. f. 45 b, 47 b). Er erhielt (f. 139 b) den 147 J. alten Kalender (³) von Salomon Kohn, gewes. Vndter (so) Rabb., der ihm gegenüber in Frankf. gewohnt hat u. schon lange "Tod ist", vor 22 J. — F. 127 beendete Donnerstag 10. Adar II. 326 (1566) Pinchas b. סככר Isak Nördlingen (מוכלינבן).

395. Zusammenges. 319 f., verschied., deutlich, deutsch-rabb. 1 xv.? 2-3 xvi. J.; aus d. Reichsarchiv. Cf. Perles, Mtsschr. 1876 S. 369.

לירום המונה 1 מירום (נירסא) ע. פירום (nach den Buchst.), anf. פירום (cf. N. 119), Ende ושמו בנדי קדם וכו' Ed. ist mir unzugänglich.

– f. 178b Gebet אשירה לאלהים אשר החזיק בידי auf die Sefirot אפירה לעשר ספירות. אכל אל אדון הנמלא אל אדון הנמלא בקשה לעשר ספירות.

² 180 Schemtob ibn Gaon פירוש לקושות, Supercomm. zu Nachmanides über den Pentat. bis Anf. Exodus. — f. 201/2 theolog. Fragm.

³ 204 שער חלק יסוד דת [Mose de Leon, s. zu N. 341²⁰].

F. 199 geschr. v. Elieser b. Jakob für המלין וכלין וואס Moses b. Josef Isak, gen. (Aue) אינס בי ער"ס פין הייס פין (1589); f. 203: Sonnt. 7. Tammus 400 (1640) gab (יריסן!) Jakob שמיר das ms. dem Menachem, Vater des Schreibers (Samuel). — Bes. f. 2b Isak b. Moses aus d. Stadt מילי f. 1 Jakob Juda b. Isak (und "Praag").

396. Perg., 209 f., schöne, deutsche Quadrat, Text punktirt, xv. J.? Pentateuch und am Rande Onkelos.

Bes. Sal. b. Jehuda aus Guastalla (משמעלט): ms. geerbt vom Sohne Moses und verkauft für 120 Lire (ליכי) an den Schwager Mose Luzzatto, dessen Sohn Abraham es erbte bei der Teilung mit dem Bruder Meschullam, Tebet 376 (beg. 20. Dec. 1615).

[397-399 offen gelassen.]

Klein Format (Octavo).

400. 460 f., deutsch, xv.-xvi. J.

¹ Stücke aus Targum Onkelos zum Pentat., punktirt (bis f. 16),

dann Bibelverse und latein. Notizen über die Bibel.

² 17 Pentateuch, am Rande ist Onkelos angefangen; f. 169 b Nachschrift des Eljakim b. [Ascher, wohl aus Cod. Upsala; s. HB. 12, 133]. 170 b Segensprüche über die Haftara, und unvollst. copirte Verkaufsvermerke vom J. 1425 und 1414; s. HB. l. c.

³ 172—275 erste Propheten, 300—8 Esther, 308—10 Hohelied, 310b—316 Kohelet, 331—362 Jesaia, 363b—365 Threni, 367—91

Jeremia, 394-421 Ezechiel.

⁴ 459 in latein., kaum leserlicher Minuskel: "Paulus Ricius 59... isagogarum in cabala in fine posuit sic", 65 Sätze (Isag. Ed. 1510 bei W. ⁴ p. 950, cf. Pico della Mirandola bei W. ³ p. 915). F. 460 b "Alphabetum, seu potius Syllabarium literarum Chaldaeorum, potius Indianorum abbassinorum (so)", nämlich aethiopisch.

Der Cod. hing wohl ursprünglich mit N. 401 zusammen; f. 1b (so) ססלס בד ססלס ביי וחכן בושנשטוון קלומע לו עובינגן נשנח ל" (so) י"ז לוס כניעי זסנ

- **401.** 321 f., zusammenges., ² und ⁴ von der Hand von N. 400, und ⁸ ff. dem Span. ähnlich.
- ¹ Psalmen (punkt. unbeholfene Quadrat) mit Masora. Zwischen den Zeilen von dreierlei Hand, rot und schwarz, lateinische oder deutsche, mehr oder minder vollständige Uebersetzung; die blasse Minuskel durch den ganzen Codex ist nur mit der Lupe leserlich,

aber voll Abbreviaturen, meist deutsch. — 113b ein deutscher Psalm in Noten gesetzt.

² 114 Josua, 124 Jesaia, 145 Jeremia unvollst., 159 Job; zu-

ופלבת לפני יום מיכאל 1506 letzt 1506.

3 170 Sprüche (rabb., teils punktirt), für die Lücken ist Raum

gelassen.

- בי לו נאס סדר של פסח 183, end. mit כי לו נאס, am Rande notirt die Minuskel: לך ולך. Dazwischen (wahrsch. aus dem Rande des Prototyps) verschiedene סלימות, zuletzt Tischgebet und השירות des Sabbats und Sabbatausgangs. 194 latein. Index der talmud. Tractate.

6 200b הלוח זאת Kalender für a. 232

(1473/4) und wahrscheinlich 233 (abgeschnitten).

- ⁷ 201 b Verschiedenes in hebr. und latein. Sprache und Schrift, zum Teil neben- und zwischeneinander geschrieben, meist Grammatisches und Lexicographisches, grossenteils Adversarien des Jo. Boeschenstein, aus verschiedenen Quellen, teils falsch copirt und excerpirt, darunter:
- a) Jüdisches Rituale nach den Monaten, latein., nicht eine Bearbeitung von ⁵.
- המלבה הזאת שמתי לראש אבי ע"ך (so) הנהרג הר' : 206b Grabschriften לפ"ק י"ז כסליו רס"ז לפ"ק ילחק ז"ל הי"ד בן הר"ר שמשון ז"ל המעשה הרע נעשה ביום ה' י"ז כסליו רס"ז לפ"ק תכלב"ה. על זאת מספד ק(so) וילילה וחוסר שמה [שמחה?] וגילה בהעדרת שלש הסיגות(?) בפתאום ובהלה שנפל עליהם גל אבנים גדולה מ' ליפרה בתר (so) משה הרבני המחוללה(so) והרבני (so) בילה בת מחר"ר ברוך ז"ל ואך [ואף?] מרים בת ר' הרבני המחוללה (so) והרבני (so) בילה בת מחר"ר ברוך ז"ל ואך התה המפלה תנפל (so).
- c) 207-8, zuletzt פליק שנועים (so) פליק שנועים, 70 Verse aus den Psalmen mit lateinischer Umschreibung und teilweise Uebersetzung, zuletzt 1519; f. 210 Psalm 1, in musik. Noten gesetzt.
- זה ספר הדקדוק חברו יעקב בר ילחק גומל(so) ממדינת 210 b 211 לחינסס מה ספר הדקדוק חברו יעקב בר ילחק גומל (So) ממינסס אמינסס למר המחבר ואחחיל, dafür Rand למר המחבר ואחחיל, anf. אחינסס

כמו שהחל בעל הערבי. דע יעזרך החלחים שכל לשון יחלק לשלשה חלקים, שם פועל (so) יחלף (so) ומרף. — Der (so) ומלחה לפס ובער (so) אל כלחם חלחה לפס ובער (so) ומרף. — Der unbekannte Verf. citirt "Jehuda b. David im Buche "חיוני" (cf. CB. 1301), ibn Esra im Pentateuchcommentar. Ob das Werk aus dem Arabischen übersetzt, oder ihm eine Grammatik des Arabischen zu Grunde gelegt worden, ist schwer zu bestimmen, da in beiden Fällen die durchweg herangezogene arabische Terminologie erklärlich ist (HB. 20, 109). Das Fragm. geht nur bis zur 1. Conjugation. HUb. 915.

e) 212 b ליים בן מסרב כ"ץ זל"ל. ein angefangenes Glossar, darunter (!) שר סיום und . . . 1519.

f) 213 Ein Brief an einen Freund Salomo über die Schlacht zwischen dem Kaiser und den Schweizern bei ענגידיין (Engadin) 1499, datirt יוס ד' לפרט קטן (!) י"ס ימיס לחודש סיון שנת רניש, darunter 1511, סירישים.

g) 213 b Fragm. eines Actenstücks, worin קוייכלל מבלרכל und der (Friaul?) Heinrich erwähnt ist, unterschrieben David b.

כי סכד Abraham, Mittwoch 4. Kislew 5232 (Ende 1471).

- h) 213b, 214, 218, 219, deutsche Briefe eines Josef b. Josef an seine Muhme Jentel (aus ital. Gentile), in welchen eine Menge Personen genannt sind, u. A. Abraham Minz (218b). Der Schreiber befand sich bei seiner Familie im Venetianischen (zuerst ist סקד של הוא ליין גול מון גול לו גויע סיען לו לוין גוי לו גויע סיען לו לוין גוי לו גויע סיען לו ליין גוי לו גויע סיען לו ליין גוי לו גויע סיען לו ליין גוי (218). F. 210 Jo. B. (סופר סכסוביס) schreibt an Jemand, dass er eine Stunde "hie (סיס) gewesen und einen Brief geschickt bei eines gnädigen Herrn Kamrad", er wollte gerne die Bücher sehen, "als ein שמדים ולדנע oder ander Ding". Darunter Sprichwörter mit Datum 1506. F. 213b scheint ein Brief des Sigmund, Arzt (שולכםר נורג עולכםר נורג עולכםר נורג עולכםר נורג עולכםר נורג שולכםר נורג שולכםר נורג שולכםר בורג (שלכםר בורג שולכםר בורג בורג שלהוא לפחות), begonnen. Johanan [Böschenstein] entschuldigt sich bei Jemand, dass er demselben nicht den Almanach auf 1 oder 2 Jahre, sondern nur auf 2 Monate, schicke.
- i) 216-7b geographische und astrolog. Bemerkungen mit mehreren Kreisen.
- k) 224, 225 Joh. Böschenstein, קייזליך מאישטאט קאפעלאן, "will jeden in 7 Tagen lehren Hebräisch-teutsch schreiben und lesen" u. s. w. (Maria Magd. 1518). Vater unser u. s. w. hebr. Böschenstein bittet einen ihm persönlich noch Unbekannten, den er bald zu sprechen hofft (. . . לע"ם איני יודע לה"ק כי אני עם הארן), und der viele hebr. Bücher besitzen soll, er möchte ihm ein Verzeichnis (מגלה המתכרת) schicken; seine Adresse ist in München bei dem

Augustiner Kloster über dem מוסטל גלזה, im Elend genannt, in der Bürstenbinderin Haus oder zum גומסיפרגר zu dem Oberrichter. Nach einem zweiten Anfang, wohl an denselben, hat Jo. gehört, dass derselbe Hebräisch lernen will. Hinter f. 227 sind die hebr. Accente in musikalische Noten gesetzt. — Ueber Böschenstein s. mein Handb. s. v.; Perles, Beitr. S. 27, 212; S. 31 sind die hebr. Stücke mitgeteilt.

למהלך, punktirt in 2 Columnen, daneben in 2 Col. deutsche Uebersetzung (von Boeschenstein, dessen Namen unter dem Hebr. in Cod. lat. 11602 f. 135b, Perles) bis Datum "Apollinaris 1501" (dann ein Sprichwort und 1509). B. gab das Buch 1520 heraus (CB. 1841); f. 244b: "Augustae ex officina Erhardi oeglin . . . 1514", gehörte vielleicht zu einer abgeschnittenen Stelle, vielleicht zum Titel von B.'s Elementale?

m) 248 – 61 Conjugationslehre (punktirt), wohl von Boeschenstein selbst, anf. (so) או דברים שידברו בהם מן הא לכתוב לך כל הוייו דברים שידברו בהם מן הא לכתוב לך כל הוייו דברים שידברו בהם מן הא לכתוב שהיא שלמים שלי בזרה ראשונה שהיא שלמים . שעיע שהוא חרגומו של קלע של חלק . end הכנינים של בזרה ראשונה שהיא שלמים . ד. 261 die Formeln הה כפרתי ההא 1519.

חשל העתק (!) אשר העתקתי מספר הזכרון. שער בעשר תנועות אשר (!) אשר העתקתי מספר הזכרון. שער בעשר הנועות אשר (!) אשר העתקתי מספר הזכרון. איז העתנה האחת נקבה והכהו זכר ודוק $(s.\ N.\ 53^{11};\ in)$

Ed. Bacher 1888 übergangen.

עופבל (Minuskel): 1498. ⁸ 285 בקשה למכס סמכר (cf. ¹¹), Mem-Gebet des Jedaia, unvollendet; s. N. 328². ⁹ 287 מסרים לשל מכיני מורס למלח לי יסורס כל שלמס ממריזי זייל לבאר עניני מורס מכנונים Auf das Gedicht מורס לי יסורס בר שלמס ממריזי זייל לבאר עניני מורס מכנונים folgt Vorw., wie in Schlossberg's Ausg. S. viij, dann das Glossar und der Index, jedoch nur über Bd. i und ij, wovon bei Schlossberg S. vi nur der Anf.; jedoch stimmt die Ed. nicht mit den HSS. überein (CL. 272, cf. Narboni zu i, 59); unsere ist nicht correct. Die Bemerkung S. Tibbon's über א לד לא לד k. 7 kann wohl auch auf die gekürzte Ausg. bezogen werden; in dem Zusatz weichen die HSS. ab. Eine künftige Ausg. des More sollte den ursprünglichen Text Charisi's wiederherstellen; HUb. 429 (wo 410 Druckf.).

10 300 Anf. von בחינת עולם des Jedaia; s. N. 328. 11 301 ממסבר רוח חן bis Anf. K. 9; s. N. 2104.

F. 111 (so) אָנִיאוֹר (?) שְנָיאוֹר (!) סכסינס (!) ממנסי darunter (deutsche Cursiv)

Jakob ha-Levi aus Mainz der Punktator (die halbe Klammer ein Zeichen der Ergänzung) und Bes., Johann b. Simeon aus Greping, identisch mit ייסק בכ שמעון מכן שלו (f. 1 unter ממען בכ יודל זלהיים עותן בכ יודל (so) איל פתושים) und mit שמעון בכ יודל אלהיים שמעון בכ יודל אלהיים עותנינען Johannes Grebingen, Probst zu Ebersberg (von welchem das Jesuitenkloster den Band erbte?), an welchen die Ueberschrift eines Briefes (213b, cf. auch 224), wahrscheinlich von Johann Boeschenstein, der den

grössten Teil des bunt aussehenden Bandes zwischen 1506—1519 compilirt haben dürfte, wie er in N. 400 sich als Käufer der Psalmen nennt.— Ränder vom Buchbinder beschädigt.

- 402 (Lil. 404). Perg., 209 f., sehr deutlich, ital., zuletzt סחס המחס מחס מחס מחס מחס המחס לל בעולם בכיך במתכל דקעיין ב'ס'דין לל היום ולא לעולם בכיך במתכל דקעיין ב'ס'דין לא היום ולא לעולם בכיך במתכל דקעיין ב'ס'דין
- 3 Zusammenhängende ethisch-philosophische Schriften von Schemtob Palquera (oder Falaquera?):
- אלהים הדריכני בדרך אות להבין ושל ווולילה דברי חכונים וחידותם אגרת הויכוח ¹ אלהים הדריכני בדרך אות להבין ווולילה דברי חכונים וחיבות והחכונה HUb. 37.
- ² השירה הראשונה בחלקי הפילוסופיא והיא השירה הנקראת הפילוסופיאה ¹8b הפילוסופיי B, ?הפילוסופית .l) זכרתי בה כללי זה הספר הנקרא ראשית חכמה also Ueberschrift des 1. Gedichts, worin der Inhalt des Buches angegeben ist, beginnend mit einem Doppelbeit als Motto: 36 מעלת (2 נפש אשר חכמה אם לעלות יש נפשך חכמה | אם מפרי בין לאכול תתאב הנה לך כחשית פרי חכמה; das Gedicht selbst besteht aus " 61 Doppelbeit (122 Zeilen in A), deren erstes und letztes: מסלה לאל עליון בלי קץ תחלתו וגדול לאין תכלה וחקר [חקר B] גדולתו | ויראה באורך אור וישבע תמונתך ללחים הדריכני בדרך אותה. ראשית הכונה dann בהקיץ אשר לחזות בנעווך שאלתו יראת ייי שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד. Das gereimte Vorw, be-מחלה לאל נורא עלילות ועלת העלילות (so) החוכן לאדם המושכלות . . אמר ginnt שם טוב בן פלקירא החללחות לפי הדעת [הדעות A] החמונית ולפי מה שיחשבו בכח נכם הדתיונים כתלחו שלם [B כפם הדתיונים כתלחו שלם Ueber die Einteilung des Buches s. Alf. 176. Ende des i. Teils f. 33b (B 526) סנני מעירך על חגרת מרסטו שכתב אותה על דרך המלילה לבעל החכמה ואלו הן עניני דבריו ; auch in f. 21, ist das Compendium des Ali ibn Ridhwan (s. zu Baldi p. 46), die vielfach corrumpirte Ausg. aus unseren beiden HSS. zu berichtigen.3) Ueberhaupt ist unser Werk in seinem wesentlichen Inhalt identisch mit dem, in etwas späterem Alter4) verfassten שנקם, was Munk (Mel. 495) entgangen ist, der eine latein. Uebersetzung unseres Schriftchens vor sich hatte (ms. P. 6691 A). Das Interessanteste darin, die zusammenhängende Darstellung der Philosophie Plato's, ist im Anhang zu Alf. edirt und übersetzt. Der Verf. flicht hier, wie in den übrigen Schriften, Bibel- und Talmudstellen und verschiedene Sentenzen ein, wie er im Vorw. ausdrücklich bemerkt, dass er nichts Neues zu geben beabsichtige. Er gehört

2) So in B; A hatte 500 (wie V. 339, s. CB. 2544), aber Jemand hat

י hinzugesetzt, so dass es מעלות hiesse.

¹⁾ So beginnt Cod. 45, den ich mit B bezeichne.

³⁾ Am Ende heisst es hier (85b, B 527) מלה הם דברי החגרם והם דברים נתרלים (85b, B 527) ובתה שוכרחי וענינים ארוכים בתלים קלרים ולריך מבקש החכמה להרגיל נששו בה כי בזה (!בחר B) ובתה שוכרחי למעלה ובתה שאזכור בקשר המעלות די למעלה ובתה שאזכור בקשר המעלות די

^{4) 1263} lies Alf. 176 für 1236, auch HB. 14, 18.

zu den Verteidigern der Philosophie, welche in der letzteren eine uralte esoterische Tradition annahmen (HB. 14, 44); auch hier iij, 1 f. 93 b (B 556 b) heisst es, dass sie von Chaldäa über Aegypten zu den Griechen, dann zu den "Uebersetzern" (סעלי סתרנוס) und Arabern gekommen sein soll. Der Schluss ist verbunden mit einer Hinweisung auf das nachfolgende: אומלי מתפר. ומסלי מעלי מעלים מעלי ויתברן שנו זלתו יתעלים ויתברן שנו לען עוז בלתו יתעלים ויתברן שנו לען בשלים חכמים, שבת סמתוברים בסם שליים מעוד וסכח לעד לין עוז בלתו יתעלים ויתברן שנו לען בשליים סמתוברים בסם שליים שלי

3 מירס בועלות 20, anf. ספר המעלות בני 120 מירס בועלות. Ein Abdruck aus 2 mss. begann in ספר א סלבנון 4, 7. Die Ausg. Berlin 1894 habe ich noch nicht näher prüfen können. Die Einleitung des Herausg. L. Venetianer bedarf vielfacher Berichtigung.

403. 109 f., deutsche, sehr deutliche Cursiv, xvi. J., wohl erhalten; das Gegenteil behauptet Lil., um seine Unwissenheit zu verhüllen.

Noten zu Bechai's Pentateuchcommentar ohne Vorw. des Naftali Treves (beginnend נפתלי אלדים), als ביאורים ed. zuerst Heddernheim 1546 (נפתלי אלדיס nennt es Jakob b. Samuel, Litbl. 6, 156; Josipa Castel ist öfter angeführt, in der HS. קייויפא und יוחי ; cf. Zz., z. G. 166). Stimmt mit wenigen Ausnahmen, z. B. אשיני ה. 8 hier: וים הס כלים לזכר ונקבה . . . וקשה להנאון מהרייר ישראל למאי נפקא מינים נפים לזכר ונקבה . . . וקשה להנאון מהרייר ישראל למאי נפקא מינים Levi (משפטים) steht nicht שלמה מלכות ; זייל gedruckt.

404, 405 (Lil. 402, 407). Queroctav, xv. J., Autogr., vielfach corrigirt und ergänzt.

Josef (Joslein) b. Mose (1463–75) לקט יושר (bei Benjacob מידוטיס n. 488!), Collectaneen aus der Schule des *Isserlein* (gest. 1460, s. i, 43), nach Inhalt und Formlosigkeit interessant für die Cultur- und Unculturgeschichte der deutschen Talmud-Hochschüler im xv. J., Unicum. Einzelne Mitteilungen in Berliner's "R. Israel Isserlein" (Monatsschrift 18, 130—323, hier "B."), 1) mit Benutzung meiner Excerpte, daher die verwechselte Bezeichnung der Teile (S. 132) nicht durchgeführt und jedesmal zu controlliren ist.

Teil i N. 405 f. 1: Akrostichon י'דיך עשוני ויכוננוני und ein jämmerlich stylisirtes Vorw. (von mir ed. in סכרמל 1875 S. 309), wo-

י) Die Tochter (S. 177) hiess משמשה (ij, 84b), der Schwiegersohn משמשה S. 228 Z. 3, nach ij, 11b, fehlt noch סמשה להשים להשים להשים להשים (Cat. codd. b. M. I, 1.

nach der Verf. nicht verstand, eine Feder zu schneiden, geläufig und richtig zu schreiben (Berl. 132, S. 317: Isr. Bruna, lies 755) אסן לכשון by , zu 40 Jahren und darüber noch keinen Titel erlangt hatte (לא סיגעתי עדיין לקראות אותי לא רב ולא חבר), aber auf dringendes Verlangen, besonders nach dem Tode Isserlein's (dem er schon Einzelnes vorgelesen, s. ij, 74, 89) diese Compilation von Allem, was "der מלון gethan, geredet und geschrieben, namentlich dessen reiche Correspondenz, wovon ein Teil später in סכומת דפ"ן (so, cf. B 292) bekannt wurde später am Rande durch כמוב בספרו bezeichnet, wie f. 108b bemerkt wird; Anderes ist in den פסקיס gedruckt], nach den 4 Turim ordnete. Bezeichnungen der Unterabteilungen treten kaum hervor, man muss sie aus dem losen Inhalt ergänzen. Den אחלמות שבת בלא סדר כי לא מלאתי מסם באיית ל 42 b ברכות אחלם כל סדר כי לא מלאתי מסם באיית ועתה אחל הלכות 49b ; ואתחיל הלכות ר"ה בש' ית' נורא וקדוש ומחדש ר"ח 47b פסח אבל איני אוכל לכתוב על סדר א"ח כי עיקר הלימוד מן הגאון ז"ל כשרולה לדרוש היה באשירי (so) ובסימני אשירי ובשאר פוסקים. בטוב גדא אתחיל דא לכתוב דרשה bald darauf eine Bemerkung über Isserlein's Aufzeichnung der סקדמוס etc. (Aehnliches auch an anderen Stellen); dann über משעה 78 ; וזה דרש לשבועות הייז (so stets) יזכנו לכתוב בדעות 71 ; קפירה , סיונני הדרשה וחכוכה 114 ,סוכות 107b, דרשה וויהייב 101 ,ר"ה 87 ,באב סיימתי זה סדר (so) 124 t; וזה דרש לפורים הייז יחן לנו רחמים und פרשיות מן האורח חיים שנת ל"ל לפרט כיו אב ביום ג' בעיר מיישטרי בבית מחייר חיים התחלתי זה הספר להעתיק ביום ג' ט' ואדר רכ"ג f. iij י"ן בריך רחווכא דסייעני לי כח לפייתו סיימתי הלכות ד"ה ג' חמח ביום ג' רכ"ע יה"ר 98 f. 98 סיימתי הלכות ר"ה ג' חמח ביום ג' רכ"ע .אוון חדש עלינו שנה טובה

אינעט אינער אייער אינער אייער אינער אייער אינער אייער אינער אינער

יוכשבאתי לעיר מיישערי . ist angeführt i,7b, 116; ij, 14b; cf. 74b . . יישערי ונקבאתי לעיר מיישערי

sind die Worte כמום לפרט לפרט לפרט f. 11 am Rande von frischerer Tinte. — i, 6b (לילית) Rand: לפוף ספפר בדף ע"ח כתבתי לפי דעתי התשובה (לילית) Rand: לעיל בהלכות תפלין כתבתי לפי דעתי התשובה ist nicht zu finden; ij, 46 לעיל בהלכות תפלין כתבתי לואל הכתוב ב.. הספר [בעור חשן שלי השלירי מהר"ל ז"ל הכתוב ב.. הספר [בעור חשן שלי העוד לעוד מענע בכאן שייך תשובה לשאירי מהר"ל ז"ל הכתוב ב.. הספר [בעור חשן שלי המתחיל מענע באר בדף ס"ע המתחיל נדרי ענוי לשלי eben so ij, 23b מיים המתחיל מענע existirte jedenfalls auch der iv. Teil.

Die grösseren Mitteilungen nach Isserlein's Gutachten (deren Abschriften auch verändert wurden, daher z. B. i, 38b nur auszüglich - für die gedruckten sind hier oft die Namen der Correspondenten ergänzt) und דרשות (49b, 71, 87, 101, 119, סימני דרשה 41, 89, 81, 108, 114) sind meistens directe; als Quellen werden bezeichnet: מכלחי בקר (נטרים) 43, וכ"י שמלחי מחוך כחבים שלו 53 ff., 68; ליקוטי 19, 94 ff., 99 (B. 270); und ליקוטי des Mose Minz, 53, 89 b, 103 b, 113, ij, 35 b; נקונץ ohne Namen i, 124 (cf. B. 321); eine Hauptquelle (teils auch für letzteren) sind die ליקומים des Jehuda Obernik (cf. B. 132, 319 n. 42), der vielleicht 1467-9 gestorben, da er gewöhnlich mit ילייג, aber f. 110 mit ליל und f. 35b Nachtrag mit 3"r bezeichnet wird. Juda selbst schöpfte aus Abschriften des Pinchas (f. 15 und oft, cf. B. 322 n. 63), des Levi סכם (15) und Josman Kohen (aus Neustadt, öfter genannt, s. ij, לבוד הלבנון מפרו בשם הגאון .- cf. B. 319 n. 38).- Der in כבוד הלבנון מפרו 9 n. 2 abgedruckte סקר פסק des Isserlein ist aus N. 405, wie B. 276 richtiger angegeben.

Die gelegentlich erwähnten Lebensverhältnisse des Verf. (cf. B. 319 n. 29) und einen Index der mehr als 100 angeführten Personen, wovon etwa die Hälfte identisch mit den bei B. 276 ff. verzeichneten, gebe ich anderswo. Güdemann iij, 302, Index Leket, nennt den Vf. nirgends.

N. 405 enthält 127 gezählte f., 1, 2 umgekehrt eingeheftet, die ursprüngliche Seitenzahl am unteren Rande ist teilweise abgeschnitten; 26a ist pp, 29 כז, 58b pp, 67 לאף, אלף, אלף, 68 לאף; also de fect. Ein angefangener Index zählt 42 Nummern bis f. 12 (wo . . אוי מוס מספים לייז העקבה בריגנעשורק בן היה לאינע שועין אלי לאר מעור לאינע שועין אלי לאר מעור לאינע שועין אלי לאר מעור (אוי אין אלי לאר אייז אין אליי לאר מעור (אוי איין אליי לאר אייז איין אליי לאר מעור (אוי איין אליי לאר אייז איין אליי אויין אליי אויין אליי (אוי איין אליי אויין אליי) אויין אליי אויין אלי אליין אויין אליי אויין אליי אויין אויין אליי אויין אויין אויין אליי אויין אליי אויין אליי אויין אליי אויין אויין אליי אלייל אליין מעלו אויין אליי אויין אליי אויין אויין אליי אויין אויין אליי אויין אויין אויין איין איין אויין אויין אליי אלייל הביט מיט אלי אלייל הביט מיט אלי אלייל הביט מיט איין אויין אויין

לכי יעקב בר שמשון ז"ל עם ij, 31 Schwurformel im Venetianischen; ij, 31 Schwurformel im Venetianischen לכי יעקב בל שמון ז"ל עם בי מעקב ממיישערי יל"ו בעובד משעה מעומדים עם הנקראים קסל ועדם und כי יעקב דלעיל הוא מהכ"ר יעקב ממיישערי יל"ו Jakob, Sohn des Meisterlein (i, 15b, 105) ist nicht i, 117 (B. 321 n. 52), sondern ij, 13, 43, 58 genannt.

מכסב לשנה עובה עמיי הח"ר יחיל . . . מאד ערוד אכני ולבי חלל בקרבי מרוב לרום שעברו עלי כי נעלה (so) היי (so) יל"ו כשל למשכב כבד ערק(so) דוי (so) יל"ו כשל למשכב כבד ערק(so) דוי (so) אוי (so) יל"ו כשל למשכב כבד ערק(so) דוי (so) יל"ו בניו זעלקמן ז"ל הים חולי(so) ל"ע שמם בו ובסוף אמכחי להגאון זל"ל שאיני אוכל עוד זלה (so) לשעש אומו הכורני שבנו זעלקמן ז"ל הים חולי(so) ל"ע שמם בו ובסוף אמכחי להגאון זל"ל שאיני אוכל עוד הוא Sohn des Josel עלי יסודה משולם ב"ר (Pheige); cf. i,32b; — f. iij noch שליי שליים משולם ב"ר (mid ב"ל הואר (pheige); cf. i,32b; — f. iij noch מאיכ שליים להיים רושע הואר עליים ווער ב"ן וכיידן איין כייכל מן מחול אולי עלייכ של האר (pheige) אוליכ שליים וועע האר על היים מושע הואר (pheige) אוליכ שליים וועע האר על האר עליים ווער ב"ל ווער ב"ע ווער ב"ן וכיידן איין כייכל מן האר על האר עליים ווער ב"ל ווער

406. Perg., 13 f., beschmutzt, gross, deutsch, punktirt.

ודורסי ה' לא end. 8 b ברכת המוון] Tischgebet, anf. צרוך הוא שאכלנו, end. 8 b ודורסי ה' נא unvollendet.

407. (Lil. 405) Quer 8°, 55 f., span. Quadrat, pnnktirt. Ende xv. J.? Wurmstichig und morsch.

Hymnen für die s. g. 4 Paraschijot, Ritus Carpentras oder Algier, Anf. (מסנים חלון המיל קלון המיל לבשת) und Mitte (z. B. zwischen 9 und 10) defect. Die Verf. sind mitunter in Ueberschriften genannt, z. B. יל יסודם סלוי ,ר' ילחק שלן גיאת ,ר' ילחק שלוי גילונדי (מדי מרבע פרשיות, השם יילטי ל27b). 52b דון משם דישקולא (י זייל גירוכדי אומרות לשנת סגדול אל הכשיא רי קלונימום זלסיים. 53 הר הבית בנוי לחלפיות אמר מערי ; ביומר בעוד zwischen 54—55 def. — Endworte: פומרן שאת מערי שלה ערכו ואסליבה בועה strur ein einziges ungedrucktes Stück (מרכי שלוי ערס) darin; alles Uebrige in Machsor Avignon, Carpentras, Algier.

Vorn und zuletzt 2 Pergamentblätter, stark abgeschnitten, teils verwischt und überklebt. 1. Fragmente eines GA., worin die Verlobungsacte zwischen Josef, Sohn des maestro Astrug Josef in σισ (Nb. liest σισ) mit γιηρ, Tochter des Astrug Samuel (ὑσισ), Ijjar 142 (1382); einer der Zeugen scheint Samuel b. Scheschet; f. verso: ²) σιστιστάτη στατοίδη στατοίδη στατοίδη στατοίδη (κουμος) bezeichnet Leon Crescas als Bes., nicht als Verf. (Lil.). 2. Erklärung des mündig gewordenen Mannes der Dolce (σιστίσ), Tochter des Perez b. Moses in τος . . . an der Rhone (σιστίσ), Sonntag 3. Elul 5103 (1343), unterschrieben von wenigstens 8 Personen, darunter Samuel b. Jehuda σιστίση b. Meschullam μετιστήση (σιστίση), Jonatan b. Menachem, Jedidja bar Jerucham σιστίση, Abbamari b. Josef (σιστίση), Isak b. Meir Kaslari (σιστίση).

408. Perg., 127 f., ital., xv. J., schöner Cod. Der Schreiber hebt hervor in Zeilenanfängen f. 8b oft, 31, 105b, 124b oft, 47, 105, 106, 116, 123 das Wort oft, f. 97b oft in Zeilenmitte.

Abr. Abulafia חיי הנפש אלנרללוני, über die 36 Gesetzgeheimnisse

באות בעיינו בסודותיו בעיון שכלו ונתוקן וונקובל.

Ueber das Verhältnis zu Maimonides heisst es (3b) והנה לפי הטעם אשר זכרתי ראוי למשכיל אשר לא יאשיוני על דלוג פרקיו כי לא אכתוב מוננו אלא ראשיהם ושרשיהם וסודותם וכן בקלחם ולא בכלם והם חלק קטן מכלם כלומר מעט פרקים מהם משלשת חלקי המאמר הקדוש ההוא וגם אעריך על הפרקים שנרמזו ונשרשו בהם הסודות ואכתבם במספרים על כל סוד וסוד כפי מה שבא במאמר הקדוש ואגלה ממנו קלת נסתרים. ואחום על כצוד קוני ועל כצוד חורתו ועל כצוד הרב החוא איש האלהים המחברו לסבות אילו וגם לסבת ראותו שכחת העיקר וזכירת הטפל והעקר הוא ידיעת השם והשנת פעולותיו ושמירת מלוותיו ית' Die Andeutungen des Maim. verstehe nur einer von 10,000 Unwissenden (סכלים, Rand כי שכלים, Rand כי שכלים ohne Grund), man müsse aber auch den Verständigen das Nötige mitteilen, sonst sterbe die Wissenschaft aus (f. 4). Er nennt die 3 Teile: מ'ועד und כייפור, mit der Anspielung: ויהיה המשכי אחר לעת (4b). — Die Teile beginnen hier bloss mit einem Bibelvers: הסלק האי שמו יום מועד יחיינו מיומיים . . . ונחיה לפניו. Dann פוד ראשון כודע מפרק א . . ומפרקי המרכבה בחלק שלישי eine solche Stellenangabe geht jeder Nummer voran (sie ist vollständiger in der Umarbeitung); dann folgt die Erläuterung: עיקר סוד ללס ודמות עם עיון כלבול הדת 1.1 וInteressant ist i, 1.4 השנין המשותף להם בתורה שאמרו נעשה. .-Teil ij beginnt (47b) mit einer סמס über קיי סעוסיד, voran das חיי הנפש הם נלחיים יום רדת גוף לתהום רבה | אוי לוותים אם לחיים חום לחיים יש חלק לעולם הכא . — Teil iij (68b) eröffnet eine סקדמה von nur 4 Zeilen שבודת השם עבודת אייטריל, vorn und zuletzt (69b) ein Distichon: משכיל עבוד מחהבה השם ובי"ה שמו קדש והכלל | עין לבך שימה בזכרון שם לו יעבור גופך בדמיון לל | - יום אחד בן ואח אין לו גם בשנה אין לו שני | יום ארוך הוא לשם כולו שבת ושמו מעשר שני . — Offenbar ist das Werk in Cod Wien 69 nicht die weniger seltene Umarbeitung סמכי מוכס, wie der Catal. S. 83 (cf. Goldenthal S. 77) angiebt; im Epigr. סוד [סודות] מורס סנבוכים; auch Jechiel Heilprin besass es. ij, 12 f. 63, 65-67 ist benutzt in סקנס in fol., f. 35¹ unten, 41, 42; cf. auch Landauer, Litbl. 6, 417, 474, wogegen f. 67 מספניס המקובלים מהנכילים המכנילים במלמוד זיל .— Für Lilienthal's "Abr. b. Jehuda" ist die Quelle W. ¹ 81; s. Mag. 3, 97 A. 9.

2 99 Pseudo-Chammai (cf. N. 246): ספר העיון לר' חמחי זיל גאון ראש המדברים על ענין הספירות הפניתיות וגלח בו עיקר כל מליחות כבוד הנסתר . . . ובאר ר' חמאי כל אלו הענינים על דרך מעשה מרכבה ופירש נבואת יחזקאל עייה מספר על ססדר מחלה מחלה מספר על הסדר; fast wörtlich wie Ed. 1798, wo die Fortsetzung als מערי ממים; sonst stimmt die HS. mit der Leydener (CL. 100) und Jellinek's (bei Pinsker ניקוטי ij, 193); HB. 4, 47; 7, 69; Worterklärung ms. Alm. 18310; V. 2906: סלישת Das ganze ist vielleicht nur eine Einleitung. Beachtenswert sind folgende Citate: והבייה מיוחד בשבעה מלחכים היושבי' רחשונה במלכות שמים עליונים וחלו הן 96b אורפניאל . . בואל, ועליהם נאמר שרפים . . . והוא לשון מחנות שמקבבות פנים ואחור וחם נקראים נשמות כדתנן (!) בספר (ו עלם לבנת הספיר הב"ה הוא נשמה ואיכא דאמרי שטייח בחשבונו וזהו שכתוב בספר מעיין החכמה טוב ומטיב . . 97 ; לבשר מילולו שסיתניו כחל; etwa aus Recanati (Comm. Gebete f. 31 Ed. Basel, Comm. Pentat. 484, Ed. 1545 = 33c bei Zunz, G. V. 407, bei Jellinek, Auswahl S. 12; מַנְיָּבֶּי p. xvij unter n. 2 als Schriftchen ע"כ נקרם יסוד החרץ כי הום ממונה על העפר החבוק מתחת כסף הכבוד וחהו נקרם חומר כמו שאמר רבי' האיי ועלה במחשבה בריאת החומר הקדמון . . וכן פירשו חכמי תכלל יופי Zuletzt 2mal מכלל יופי (CL. 1. c.). Die דתכן (!) אמר הב"ה למשה משה השמר מפניו שכבר שמחיו משרת (197b) לפחק האחל . . . . ושמע בקולו ללמוד ממכו זכות ואל חמר בו דרך הכווכה . . . חהו שאתרו חכתי התחקר כי בחכתתם היו משיתי' דעתם בכל מסכתא ומסכתא לבאר א המוכם ותשעתי חורה החורה וושעתי חורה ותשעתי חורה ותשעתי חורה s. Recanati (bei Jell., Ausw. S. 9 A. 2, Zz., S. P. 150). Hingegen finde ich nicht das angebliche Citat beim Verf. des סי העשיריה (?) bei Botarel 27a, welches, nebst und עיון, im Index des ס' ילירס auf die beiden, dem Bechai beigelegten (jedoch l. יסוד לעונה, CB. 1784) folgt und daher bei Sabb. und W. 1 p. 235 unter Bechai angeführt wird; allein die

aus dem Gebet des Nechunia (N. 11236).

לבם הספים לאלים לאלים ווא Ein kabbal. איני האלים האלים לאלים לאלי

Worte כי בסני כסב בספר הקבלה scheinen Confusion; vielleicht sollte das Schlagwort für alle 3 sein; סוד יהוה scheint ein Citat

des עדן גן אלסים bei Bot. 334.

- פירש הפטרת יחוקאל והוא סוד עליון נתן ליחידים המקובלים והוא סוד 99 המרכבה ויסי בשלשים . . חמלא בזה הפסוק ע"ב אותיות; HB. 8, 94, cf. Jesch. 6, 96; f. 99b ist סנסיר nicht den Talmudisten beigelegt; in HS. Schönbl. 8 (1869) wird es gar nicht erwähnt; f. 121 zu Vers 26 על ראש החיות שהוא מעון עליוני במליאותו אל מכון הדריאל הנקרא הרקיע (so) על ראש סקיים. Das Uebrige (f. 21b der in HB. beschriebenen HS.) scheint ונכתוב של וארא כעין חשמל אגלה לך סוד החשמל ומהוחו ל 114b ונכתוב של וארא משלחו בע"ס, also zu Vers 27. P. 8242 (mit verschiedenen Schlussworten) dem Jakob b. Samuel, älterem Zeitgenossen des Ascher b. David (s. zu N. 92), beigelegt; anon. Fragm. P. 8023 (fehlt im Index unter Jacob); abweichend P. 860, auch anon. Fl. ij, 402 (Bisc. p. 300) vom J. 1327 in Lerida; Bodl. Opp. 1172 Qu., Uri 3782, Mich. 192 (Nb. 15512, 16552, 19454); zu Netter 38 habe ich seiner Zeit ausser לולר עדן (das allein jetzt Bodl. 606, Nb. 1580) auch hier 3.5 u. Anderes notirt (HB. 18, 19, oben N. 2155), was vielleicht abgetrennt worden. - Ueber eine verwandte Schrift v. Josef Gikatilia s. CB. 1465 u. Add.
- המעלה העשירית הנקראת תפארת מחלה (über 10 Sefirot?), anf. חללה העשירית הנקראת תפארת מחלה מעורת ברית וספא הכבוד וחכמה אחרונה ועטרת מלכות ואות ברית ושבע ושביעית הוא וכל העולם חלוי בהם כשרשרות החלויות end. כח נאלל בראשונה מכח האויר הקדמון וכל העולם חלוי בהם כשרשרות החלויות (so) מלכים אוחזים לובל Stelle 121b בשני עמודי בית המקדש ועל זה אמר בקפר (so) מלכים אוחזים אור, ועוד אמרו שש מאות ועשרים הם ראש מילולו bet des Nechunja.

6 127 ספר חיי עולם, aber blos das Gedicht סלמ יד נרואס, s. N. 4016.

409. 120 f., grosse (68 ff. etwas kleinere) Quadrat, xv.—xvi. J., mit Punkten, Accenten und Masora, wenige Wörter (zum Teil halbe) in der Zeile, wie in der HS. Reggio.

F. 5 ליקוטים מספר רזיאל מן ד' שלמס מולכו etc., so auch latein., ist aber ס, ein prophetisches Buch oder Evangelium (Litbl. 6, 489) des Abr. Abulafia, beendet 1287/8; cf. N. 285. Anf. f. 71 אם פי יסום קדשםי מסז (נמקום מאז המסך בשמי גבסס לקש (גרדליא) בן שכלדליא לקראני יסני (יסר א') אדוני (מלא) המספך בשמי גבסס לקש (גרדליא) בן שכלדליא לקראני יסני (יסר א') אדוני (מלא) המספך בשמי גבסס לקש (גרדליא) בן שכלדליא לקראני יסני (26b-31) wird umgestellt (. נמקום אדני) לבאות אל שדי יסום אלסי השמים Schluss einer Abteilung; f. 68 beginnt wieder יסום אלסי השמים Schluss einer Abteilung; f. 68 beginnt wieder

תקה, Z. 4 vor ססס, nach נקדם folgt מס אלסיו, dann das Uebrige, und wie bei Jell., Phil. und Kabb. S. ix, zuletzt סלאות (בתה מ"ד במר לחות).

לומיות סמולס מחולס מחולס באל זכרים סמס מתבואל ופרם סמס מתפולם ויחד סמס מתיוחד. אומיות סחולס מחולס מחולס ופרם זכרים סמס מתוחד באלות ופר אומים באלות ופר אומים וופר אומים, לעלות הבריא וופר לאלות וופר באלות וופר באלות הבריא וופר באלות באלות הבאלות באלות באלות וופר באלות באלות באלות באלות וופר באלות באלות באלות וופר באלות באלו

עד אשר (31), ef. גיד קטן חקק שכנת זרע, שתי וערב גג שטן (31), und עד אשר מסכו בו לשונות שתים אשר גאו לשמש חלשון היהודית והן יוכית ולעזית לקשור

"Amplissimae reipub. Augustanae bibliothecae dono misit Ratisbonâ Elias Ebinger Aug. quondam Bibliothecarius mdcxxxvij."

¹⁾ In die liegt wohl eine Beziehung zum Buche die, welches demnach schon 1284 begonnen wäre. Jellinek bezieht die Wiederholung der prophet. Bücher und Ergänzung des halben Buches auf den Commentar a. 1285 (genauer Ende 1284; Land. 417, 3, hat 5045 ohne Beleg); s. jedoch oben S. 143, 144 vij, wo sich 1280—2 ergab. — Das Schlussdatum 1288 ist durch die Angabe, dass der Verf. 10 Jahre verhindert war u. s. w., nicht gesichert, da sie sich auf die Zeit von 1271 bis 1279 beziehen könnte; ist etwa die Ergänzung des B. dass gemeint, welche Land. (489 Z. 11, cf. 491, 384, 417, 419) fälschlich auf das B. Sohar bezieht? Jedenfalls ist dei Jell. S. viij n. 7 der Titel das durch die Pseudomessiasse; Plagiat bei Grätz vij, 500); cf. zu N. 10² u. das die Pseudomessiasse; Plagiat bei Grätz vij, 500); cf. zu n. 10² u. das die Riva.

410. Perg., kl. Format, 260 f. und 3 eingeheftet, punktirte deutsche Quadrat.

Gebetbuch, Anf. und hinter f. 132, 148, 198 def.; f. 1 אריים; Sabbat und Feste schliessen f. 124 mit Priestersegen; f. 125: סלומו (für לעילס (für לעילס לפייס die ersten Strophen von 18 Stücken); f. 131 סלומו (für אונייס (für אונייס) אונייס (für אונייס (für אונייס) אונייס) אונייס) אונייס (für אונייס) אונייס) אונייס (für אונייס) אונייס) אונייס) אונייס (für אונייס) אונייס) אונייס (für אונייס) אונייס) אונייס) אונייס (für אונייס) אונייס) אונייס) אונייס (für אונייס) אוני

411. Sehr klein, 215 f., Quadrat, bis 205 mit Punkten und Accenten.

Thomas a Kempis [oder ihm beigelegt], De imitatione Christi, bis K. 59 (Ende iv). Das Hebr. entspricht weder dem Genius, noch überall den Regeln der Sprache. Anf. ל מכנל מכנל מכנל מכלך נחשך. Ed. 1615 und s. a. nach de Backer, Bibliothèque des Écriv. de la Comp. de Jésus, Liége 1853, i, 489.

- F. 1: Haec Versio fuit adornata a Georgio Mayr Jesuita Bavaro, nato in Höhenstadt [1565] et Bibliothecae ad St. Nicolaum comparata a Francisco ij. Praeposito hujus Canoniae; mit blasser Tinte 796; zuletzt: Constat 33 fl.
- 412. Kleinstes Format, Perg., 132 f., klein, schön, deutsch, an Gothisch streifend, xv. J.

[סרור] Hauptgebete des ganzen Jahres, zuerst Benedictionen, zuletzt סנגם, פושנכום, endend mit כי לו נאס, dann סנגם עותם, und Abot, Alles ohne besondere Ueberschrift. — Der Codex hat wohl nur einen kalligraphischen Wert, obwohl eine ganz moderne Hand vorn einige "Abweichungen von der gewöhnlichen Leseart" notirt hat, darunter in der סנגם beim סכם die Lesart סנגם (so).

- F. 1: Aug. Sebastian. noutzaeni (Anf. xvi. J.) או שניסטים שויסטים und Martpurgi. Zu Ende hat der Bes. einige sympathetische Mittel vermerkt, z. B. die Liebe zu erwecken u. dergl., auch ohne directe Angabe des Zweckes: לעשות כאשר יועם.

Pentateuch mit Rand-Masora; f. 248 Megillot, an Rändern des Pentat. die gewöhnlichen Haftarot, an denen der Megillot die übrigen.

- 414. 42, 10 und 37 f., wovon 22 ff. wahrscheinlich anstätt der herausgeschnittenen letzten (weissen?) Blätter hineinzuheften bestimmt. Vorn: "Par Adry professeur d'Hébreux", vielleicht von der Hand, welche einiges Andere französisch notirte. Quatrem. 35.
- ¹ "Histoire de Joseph traduite littéralement sur le Texte Hébreu, vis-à-vis le même Texte dont les Lettres sont représentées ainsi: [folgt die Tabelle der hebr. Lett. mit der Umschreibung des Namens] lorsque la prononciation l'exige, on ajoute les lettres auxiliaires accentuées, lá-phé-ssí etc. "Folgt Genes. 37—50 (Vers 1, 2 mitgeteilt in der 1. Aufl.).

² Histoire de Ruth ebenso, 10 f.

⁸ Poetische Stücke der Bibel: Habakuk 3, Jes. 3, Psalm 3 ("Elálou-ie"), 4, 19, 137, Cantique de Moyse, Hiob 38—39, Jes. 14, Num. 23, 24, Proverbes ("Méssílim") ch. 7, zuletzt (S. 19) bemerkt der Verf., dass er manchmal der Lesart der Uebersetzungen gefolgt sei.

4 20 Genesis bis 7, 3, in der Mitte abbrechend.

415. 175 S. — Quatrem. 34.

"Grammatica Hebraica Petrus Baulbroche Monachus" (Rückentitel).

Wappen mit Inschrift: "Bibliothèque de M. Thomas Langevin Escuier Sr. de Pontaumont, Conseiller du Roi" etc.

*416. 111 S. - Quatrem. 37.

Conjugations- und Declinationstabellen mit latein. Bemerkungen.

417. Perg., 78 f., kl. ital., xv. J.?

םור הסודות 1 ngebl. yon Aristoteles; s. N. 3422.

² Avicenna, medicin. Compendium [קלטון לגייל], vielleicht übersetzt von Crescas Nasi, dessen Verse in Bisl. 17. Andere Uebersetz. in

N. 2202; HUb. 696.

3 77 Meir b. Elasar (1304?) [סרען [סרען über das böse Auge; end. אוכן יעשו רוחניות הכוכנים קלתם נקלתם כשיתפשו נתוך והם נענין, unvollst.; auch ms. Uri 464 ("Frgm." bei Nb. 2280/5!); Br. Mus. Add. 22093 (HB. 17, 118, cf. 6, 72; fehlt bei Margoliouth, List p. 17); Coll. Neophyt. in Rom 11.

Bes. Benjamin Schemarja Sabb. Elchanan Arje מייכטי (radirt) ben Sam., oder Guglielmo Minerti figlio[di] Samuel Schmerl. Zuletzt "Salomonis Silva... Ferrara." 418. Perg., 131 f., wie N. 417.

- ¹ פתרון חלומות של דניאל, Pseudo-Daniel (verbunden mit Pseudo-Hai?); HB. 6, 92, auch zu ²⁻⁴.
  - ² 10 Medicin. Fragment, citirt ז, strong strong
  - ⁴ 118 Pseudo-Aristoteles, סי האכנים; HUb. 240.

Anhänge.

1. N. 8 Autoritäten des Zahravi iij—xiij alphabetisch, die Stellen sind nicht vollständig angegeben.

בולש 27b, נקרא על שם ארמאניום [?Oribasius] מס' בולש 28, מס' ארמניום 35, זאת התבונה הקדומה הבאה אלינו מן הראשונים הנמצאת בספרי נאלינום אשר העתיקוה בעלי החבורים הנקראים אלכנשאת מס' בולש 39. בכתישוע, גבדיל [צ"ל גבריל] בן בכתישוע להרון אלרשיר וזכר בן אלגזאר כי הוא בחיקו [צ"ל בחנו?] 2, עשה אותו גבריל בן בכתישוע ללהרון אלראשיר (צ"ל בחנו?] 2, עשה אותו גבריל בן בכתישוע ללהרון אלראשיר (so, בשם אבן גלגל, עיין זה). בנדק, עיין תנרוק. גאלינום מס' הסמים 10b,

ס' נצאיה אלרהכאן 136, 15, 108b, 108b, 115, 116, 126b, 116, 159 165b (וכנראה עוד בלי שם הספר, כמו 16, ועיין 115. והוא מסודות ג'. . . עשאו יחני למלכים), אטריפל לנאל, מס׳ אלבצירה זכר כי הרכיבו לראזי [ציל לראהב] שהיה מרבה הצומות, זכר נאלי על שם דוגנאם 29, איראג דיאסתום המלך .. וזכר גאלי כי זה המלך חלה מהמרה השחורה 43, ס' מיאמיר 187b, הנהנת הבריאות 129, 151; מס' במזגים 128. אלגוזי [צ"ל אלכווי] 130. גואר, בן אלגואר, או אחמד (אחמאד) בן אלגואר, או אחמאד בן אחמאד, אבו בכאר עמר כן אלגואר (146) וגם עמר כן אלגואר (164/5), אחמר אבי אלכלאר [צ"ל כן אבי כאלר] נוכר פעמים אין מספר, ומביא ספריו: האסממכא, אלבגיה (וכשעות אלכניה), ואד אלמסאפר, נצאיה אלאבראר, או אלנצאיה (וכשעות נצח, אלנצח), ובתוכו נמצא מרקחת אלבלאדור על שם שלמה בן דוד עיה סי הצרעת. גלגל בן (ibn Djoldjol) מסי אלארויה אלמכזונה [cf. 2955] 83b, אכל בדף 84 מיחם ם' זה לכן אלנואר, וכמעם אני אשער שהוא אלאדויה אלמצמונה המיוחם לנאלינום. דיאםקורידאם 34 (כספרו), 176, 177, 183, 187. דיאסתום המלך נוכר מגאלינום 43. דימאסקראטים (so) משקה 174. הרקל המלך 42b. זיאד אליאקוי 14, 111. זיאד כן כלפון 125. כן חכם (הנוצרי, מובא מס' נצאיה) 85, והוא אלמסיאה או מסיה בן הכם מן 88b והלאה (לאשה שלא תתעבר, מנוסה 153). חנין בן אסחק 17b (על שם תריאק, הסמים ההם נקראים כלי יון קא!) 52. מאמון המלך 122b. מאסויה (יחיי בן, או אכן מ', וגם יחני, פעמים רבות, כס' אלבצירה 46b, 114, 115. מוסי בן אלעור 116b (so) אלעזיר, או אלעיזר) שחיבר אטריפל לאדון מדינת אלקירואין (so) אלעזיר, או אלעיזר) הוא רופא יהודי ידוע]. מסיח עיין חכם. — מסלמה בן עבד אלמליך 122b. [משח בר אליה מניאושמם האשכנזי שהביא נוסחא אחרת מוהראוי 85.] מאבור (שאבור 9) הוא ס' בן סהל, ספרו נזכר פ"ר, התריאק הגדול על דרך מלאכת מארסתאן במדינת כבל 31. אלסאהר [הוא יוסף] מספרו 155b, 177. [סיראפיאוני במאמר הגלאנגא, וכן נמצא בסימן 332 של ספר המיוחם לסיראפיאון, ונראה שוה הוספת המעתיק?] עאקישום רומי שהיה חכם גדול 43b. עבד אלרחים כן מחמד אמיר אלמומנין (מס' אלנצאיה) 57b. פיתאגורוש (so) 35. אלראזי או אכוככר [כן מחמר כן זכריה 139] פ"ר, והכיא מספריו: הסודות 16 (והוא בערבי אלמר, וצ"ל אלסר) 135a,b, אקראבדין 112, אלחצבה ואלנדר ודומיהם 160, רפואת המלכים הנק׳ אלטב אלמלוכי 86, ועוד עד 96, ספר במשנל 143, אלמנצורי 96, 97, 144b. רופש 43. שלמה בן דוד, עיין נואר (נצאיה). תנרוק [צ"ל תיאדוק] הרופא 16b, חברו בנדק . . לעבר אלמליך בן מרואן.

2. N. 17. Autoritäten des Isak Akko nach Perikopen; Seiten-

zahlen nach ms. Warner; M. bedeutet ms. München, * bezeichnet Namen, die ich erst aus letzterem notirt habe.

אבניר (י נח 14b, לך לך לך M 25b, וישב 4b, וארא 29 M, בא 37, 57b , בשלח 45b (בשם הירחי, ועוד אמר נ"ר בשם הר"ר שם שוב ו"ל), M 45 (אמרתי לפני ה"ר אבנר), יתרו M, משפטים בתחלתה, תצוה M 78b, ויקרא 80b, M 91b, אהרי 88b וכו', בהר, בחקותי, נשא, חקת, בלק, ואתחנן 137 M, עקב .37 אברהם בר דוד שמות 32 (בפי' ברכות), בא 37 אברהם בר דוד שמות 32 (בפי' ברכות), בא * אהרן הלוי ז"ל שופטים. אושעיא מפרואה 159b. אליה הבכלי וישלח 158b. אליעזר (sic) מגרמייזא בשלח 41. * ארסטו אחרי. אשר כן דוד כן הרב ראה 133, קונטרם אחרון בראשית 16 M. ברוך תונרמי חיי שרה 11b (וראיתי בשם היר תוגרמי(!) זיל שרמו הסוד), במדבר 106b (מקבלת), הכרכה 145b. (ה)נאון וישלח 158b. דור הכהן נשא 108b, ויקרא 78b (מרדכ"י), הברכה 15b, קו"א 152. האי נה 16b, 159, (ה)חכם כ"י 17 דף 7. חמאי נה 15b פודרום הלוי (אוצר הכבוד) בשלח 42, נשא 108b, עקב 126b. יהודה הדרשן ו"ל אשכנזי בשלח 44, קו"א 158 (?שמעתי מפי דרשן אשכנזי) יתרו M 65b. יהודה החסיד אשכנוי קו"א 159b. יהונתן נ"ר האוינו 143 (שמעתי מפי). יהושע תלמיד הרשב"א כי תשא 68, מורי ה"ר יום טוב ניר ויחי 28 [= אלאשבילי לך לך M]. [יוסף גקטליה] (שערי אורה) תרומה 62b, הברכה 145b. יוסף בר שמואל קטלוניא בראשית 4b (= 153), 13. * יעקב החסיד תלמיד ר' נהוראי איש ירושלים ויקרא. * יעקב הנזיר בשלח 39b. יעקב קרישפ 146. * יעקב משנוביא וירא 29b. יעקב כן ששת 160. יצחק כן הרב (הראכ"ד) סני נהור, בר ראב"ד, בן אברהם בר דוד, בשלח ל2a 39b, (בפי' יצירה), אחרי 88b, עקב 126. ראה 134, הברכה 144b. יצחק כן טודרום בראשית 12b, שמות, כשלח M 49, כי תשא 68 (ריב"ט נר"ו), כ"י 17 דף 12b (כפי המחזור), ויחי 31b, 33 (בפי׳ הסליהות), יתרו 51b, תרומה 61b, 62. מורי ה״ר יצחק בר יוסף (הוא ר"י דפירא) כשלח 38b. יצחק כהן (אחיו של הרב ר' יעקב משנוביא) וישב 28b. * מאיר נרבוני, שופטים. מנחם אשכנזי זיל נה 14b. מררכ"י עיין דור הכהן. מרדכי אשכנזי כ"י 17 דף 6b. משה בן מ'(יימון) (מורה הנכוכי') אחרי 87 וש"מ. משה בן נחמן אמור 97b, חקת 115b, פנהם 117b, (פיי שבועות) M 15, (ס' המלחמות) ראה 128b, (בפי' איוב) ראה 131 וש"מ, בתפלתו למשכילים משפטים בתחלתו, (אגרת לרי מאיר נרבוני) שופטיי, (בס' יצירה לרב ז"ל) תשא 80 M. (כ"י 17 דף 3 בפיי על ס' יצירה שאומר עליו),

¹) Bei Gedalja Schüler des Nachmanides (s. CB. 732 u. Add., 2524, 2648, bei Berliner, Pletath 52/3) also vielleicht = Alfons v. Valladolid (1374 aera = 1336). Grätz vij, 508 ist vielfach zu berichtigen; ein persönlicher Verkehr mit Narboni ist unbegründet.

(בסודות התורה) כ"י 17 דף 70, משה בר שלמה ז"ל וישלח 24. משה [בר] שמעון ז"ל אחרי 10, הברכה 143b, 143b (= שלמה בן שמעון). נתן ראה שמעון ז"ל אחרי 10, הברכה 143b (בפי' שה"ש). עוריאל (ואחיו) בשלח 129b, עורא תשא 68b, קדושים 90b (בפי' שה"ש). עוריאל (ואחיו) בשלח 48, ויקרא 80b, אחרי, פנחס 117b, כ"י 17 דף 70 דף 48. מפי מקובל ר"ש נ"ר בשלח 46, כ"י 17 דף 6b, שבתי הרופא ראה 134. מפי מקובל ר"ש נ"ר ויקרא 4b, קבלתי מפי ר"ש נ"ר 29b. רשב"א נ"ר 30b, בשלח (מורי), כ"י 17 דף 4b, שלמה צרפתי הקטן נשא 109b, 109b, ר' שם טוב גאון נ"ר הברכה, בשלח 45b (בשם הרש"ט ז"ל) (בספרו כתר שם טוב) תרומה 62. ששת 10, 14, וישב 25 (תלמיד מקובל מפיו), ראה 128. שמואל גאון וישלח ששת 10, 14, וישב 25 (תלמיד מקובל מפיו), ראה 128. שמואל גאון וישלח 159. שמריה 12b (שאל ה"ר ש' את פי ר' מאיר).

- 3. N. 20. Die Stücke des Sohar sind wegen der Parallelen in folgenden Abteilungen aufgezählt, wobei die ersten, in den HSS. abweichend geordneten Perikopen genauer analysirt sind; E bedeutet Ed. Mantua etc.
- 1) Genesis, grösstenteils mit N. 203 (B) identisch, nämlich ohne die Einleitung, f. 1–9 (B bis 15 b) E bis f. 22 מחר מחר מחר לפנים וישרצו וישרצו וישרצו, dann ער כאן אשתכללו מלין דפרשתא ובטוב גדא אתחיל דא A fügt hinzu א״ם ברוך י״י ברוך י״י בא אתחיל מאין דפרשתא ובטוב גדא אתחיל דא א E 34–38. 12b (B 22) אישרצו (B nur מון בשמליין בשמליין באפריון באפריון באפריון באפריון באפריון באשית בחיב באפריון האוא בפי פגחם באון באפריון באון האוא באפריון באון באפריון באון באון באפריון באון באפריון האוא באפריון באון באון באון באון באפריון באפריון באפריון באון באפריון באון באון באפריון באפרי

A 62 (B 101) פרשת פ״ה (E 92 פורהי אברהם); (B 110 hat סתרי תורה, E 76 b-81 b, dann 114 b מררש הנעלם (מרש הנעלם הי in S. ch. 37^4-41^1 Z. 6, hier תרין מלאכין, es folgt 0 0 [Lückenzeichen?], dann 4 Zeilen

מנאת חולקיהון aus Sohar 92!).

¹⁾ A hat nur die Abbreviatur.
2) Vgl. N. 12 f. 34b יין אין פרשת ליין.

aus E 122c, Alles dies in B erst 168b—170! A 75b מיה מיה וחתו מו (B 155 בי היי (B 122b—134; — B 170 בי המון פתחי בנן פתחי בנן פתחי E 121; anschliessend B 173—178b E 1244—130, auch in N. 12 f. 9—13. — 83b (B 179) מולדות

Text; B 197 (N. 12 f. 13) ist and (cf. N. 217 f. 158b).

109b (B 259) וישלח: 125 (284) וישלה: 142b (239) ויישלה: 159 (333) וייבש: 168 (B 344) יויבש: 15t E 216; f. 173 (B 350b) überspringt von N. 217 f. 282b das Stück יישלח ב 219b—221b, vielleicht aus derselben Rücksicht, welche die Herausgeber veranlasst hat, f. 220 Z. 2—3 לשאר עמין דעיין für שלה עמין עמין für לעמין עמין für לעמין עמין für לשאר עמין איישלח (s. N. 217 f. 273, wo bessere Lesarten als in E und Varianten in E iij, 104b. — A 20 f. 180b hat am Rande ב"ל כאן חסר ה אסרי א 380b lässt die Lücke unbezeichnet, es ist E 227 Z. 6 v. u. bis 237b Text אסרי א 380b lässt die Lücke unbezeichnet, es ist E 227 Z. 6 v. u. bis 237b Text אסרי א 380b lässt die Lücke unbezeichnet, es ist E 247 Z. 6 v. u. bis 237b Text אסרי א 380b lässt die Lücke unbezeichnet, es ist E 247 Z. 6 v. u. bis 237b Text אסרי א 380b lässt die Lücke unbezeichnet, es ist E 249 Nichts mehr hat; A 198a und b (B 382 a und b) bezeichnen Lücken, die wirklich in E 249, 250 nicht vorhanden sind. 198b (B 382b) nach סליק סדרא (N. 217 f. 266) kommt das Stück, welches in E als vermutlich aus היה chaldäis ch übersetzt vorangestellt ist; die Stelle E 214 ist in A 203, B 387b, N. 217 f. 270 (in Kreisen) dargestellt; N. 217 f. 268 sollen wieder nach ברכתנו (E 213 Z. 12) gegen 8 Zeilen fehlen, wovon A 200b, B 385 Nichts wissen.

- Exodus, Text (ohne רעיא מהימנא, s. unter N. 47) meist übereinstimmend mit N. 219 (C), nämlich f. 206 שמות (C 6 beginnt רי הייא E 2, der Anfang in N. 218 f. 105, C 13b עוד מסיש E 4-5b; f. 106-111 kleine Stücke u. E 10-14). 283 (C 17) איב zuletzt in beiden על רומי חייבא. - 245b (C 30 b) בא, anf. ר' חייא ור' יוסי: A fügt eine Schlussaus einer andern Perikope an. זכאה חולקיהון . . . הבל נחלתו . . . ואמן 250 (C 35) בשלה. Die in E 52 weggelassenen Tabellen stehen in A 260b, C 46b; A 263 hat die Ueberschr. פסקא רשמרתא. 281 C יתרו E 68, aber f. 311 Anf. E 67, C 68 am Rande כרי דכאן חסר; es fehlen aber nun die Worte רי חוקיה חתם. — 416 (C 102 genau משפטים משפטים, anf. מתח הודה פתח = E 121 — 423 הרומה endet 490 סליק, ist nur E 174 Z. 12; eben so N. 218 f. 6—74b (jedoch dort f. 12 Lücke, E 130—131, steht hier f. 428); A 449 (E 146) שחרי חורה wie eine Ueberschrift für alles Folgende geschrieben; richtig N. 218 f. 33. — Hieran schliesst sich N. 218 f. 111 מפי ב 174 Z. 12—176. Hingegen sind die Stücke in C 109b u. 110b aus E 142 und 138—40 auch in A u. C (28 u. 22). — 491 תצוה 502 (C 113b) ויקהל, beide nur bis E 214b vorl. Z. ונשקי ליה, wozu wieder A die Formel זכאה חולקיהון . . . וארה הולקיהון . . . וארה setzt!— 531 (C 142b), beide beginnen ר' שמעון E 220b, haben die Stellen, welche E 226 b u. 227 als Repetitionen weglässt, und gehen erst bis אודאי E 235 Z. 14; dann A 554, C 166 (. . . עוד מפי E 235b Z. 8 v. u. להתפאר bis E 238 Z. 12 להתפאר.
- 3) Leviticus, auch N. 48 (B) und teilweise N. 219 (C), mit einigen Ergänzungen in N. 218, nämlich: 313 (B 1, C 169b) ויקרא (R 169b); alle 3 beginnen היי בשלמו E 3; A, B enden בשלמו ohne die Schlussformel, C nur bis E 24 Z. 7 v. u. און הסר beginnen bei E 27; C geht nur bis B 39b (falsch היי טוחל ב 11 ohne die letzten B Zeilen. 352 שמיני (B 46, C 207) bis הללויה E 42 (cf. unter N. 47). 363 (B 61, C 217b) הוריע; C 227b u. 229 hat Lücken (E 49, 50b), welche

N. 218 f. 115b u. 116 richtig ergänzt; C 230b überspringt nur E 51 Z. 4 (hinter מלייהו) bis Z. 20 בטיר; N. 218 f. 116 ergänzt Z. 4—14 מולייהו, zeichnet aber מטלייהו (C 229 l. Z., E 50b Absatz), und N. 218 f. 114b zeichnet aber בדיורא דקדושא, giebt aber E 51b Z. 14 ff., also den Schluss der Lücke, aber auch alles Uebrige bis Ende, obwohl es in C steht! — 377 b (B 79, C 231) מצורע. — Ueber das Fragm. aus מצורע in C 236b s. unter N. 217 f. 44.

- 4) F. 414 Z. אמטירו כולהו ist Ed. Ven. 1663 f. 242 Z. 11 v. u., hier unmittelbar fortfahrend: חד דכר וחד נוקבא אחיד דא בדא כדכר בנוקבא. עשרין וחדין וחדין E 244 Z. 18, wo mit איי wohl ein neuer Absatz beginnen sollte; f. 414 b Z. 8 v. u. שדי ist das eigentliche Ende in E; hier folgt nun: מור מקדמת, also das ganze übersprungene Stück, worin zuletzt die Buchstaben des Alphab. bis ים, dann ל, p u. y eingeschaltet werden, und auf אילן באילן folgt הוא לובאילן folgt הוא לובאילן האילן באילן האילן באילן האילן באילן הוא לפון אילן באילן האילן באילן לפון אילן באילן הוא און באילן באילן הוא לפון אילן באילן באילן לפון אילן באילן באילן און באילן באילן באילן און באילן באילן
- 4. N. 21. Aus dem latein. Briefe (der nicht mehr im Ms. liegt). Einige Ligaturen sind mir unverständlich geblieben.

Spectabili egregioque viro domino Hartmanno schedel . . . doctori domino ac fautori suo in christo sibi dignissimo . . . Huic libro manus apponere pro foliis diuidendi me ydoneum (so) non inuenio. Exhibui eum domino Eberhardo phisico nostro ad dividendum et consilium dandum. ille consuluit quod apponendus esset super tinam seu ntp. aliquid repletum aqua tepida seu calida . . . Eberhardus doctus iudicat id forte factum nequitia iudeorum quia pergamenum apparet adhuc novum et scriptura recens et valde..lis non artificialis et quod liber fuerit inutilis vel falsus quem judei noviter absconderint ut . . . repertus pro fidelibus estimetur eum longo tempore fuisse absconditum et . . . . . antiquitates eorum et ideo annichilatus ne in parte possit legi ut nequiciae eorum revelarentur . . . . ita sit ignoro simile tamen se fatetur fecisse cum (!) uno libro uti famulus vester docebit. Ego autem estimo quod Judei hunc librum absconderint in vase aliquo seu reservaculo, et illud extrinsecus cum pice perfuderint et pix fervens per rimulos seu foramina aliqua occulta intravit et ita librum eis ignorantibus annichilaverit, qr. (quare?) uti apparet in superiore parte liber lesus est a fine, in inferiore intactus mansit et si iudei scivissent librum fortasse innouassent seu aliunde abscentissent (so) utrum (?) hoc sit ignoro. Intellexi a quodam doctore ante biennium se vidisse aliquem librum cum quodam iudeo in quo secreta aliqua legisset. interim nunquam se fessus fuit illum ut consilio (?) materie (so) librum potuisse exquirere, an iste sit dubito. Hunc tamen librum intactum remitto cum magna . . . quod si legibilis fuisset in instante non remisissem, quia nunquam potui aliquem hebraicum librum habere seu videre quamquam multos habuerim labores. Est quidam minor . . . hebraico imbutus hunc poterit r. v. visitare.

5. N. 36². Euklid. a) Die Zahl der "Figuren", oder Lehrsätze, welche in den Mss. am Schluss jedes Tract., in N. 36 mit Worten angegeben ist, während die Randzahl mitunter nur unvollständig, vom Buchbinder abgeschnitten ist, oder sonst ein weniger zuverlässiges Resultat ergiebt. Nachfolgende Tabelle dient zugleich als Index für die einzelnen Bücher, die Zahl in Parenthese bedeutet das letzte Blatt des Tractats: i (17)48 ij (25)14 iij (29b)16 iv (32)16 v (35b)25 vi (41)33 vij (44)39 viij (49b)27 ix (53)38 x (77)109 xi (85)41 xij (91)15 xiij (99)11 xiv (100b)5. Summa 475. Vgl. die arab. Mss. bei Nicoll p. 260 (478) u. bei Klamroth, DMZ. 35, 275.

b) Die Randnoten des Copisten bestehen in blossen Zahlen, welche auf correlate Stellen in Euklid selbst verweisen, oder in stets sehr kurzen Notizen, Ergänzungen, Varianten, erklärenden Worten u. dgl.; nur f. 10b zu i, 7 Ende fand ich eine längere Bemerkung im Namen des ungenannten Lehrers (מורי); diese Abbrev. fehlt bei Zz., z. G. 456 = לוצ"ל).

Thabit's Hinweisungen auf (griech.) Varr. s. ij 4 f. 22b; iij 9 f. 26; ib. 10 f. 26b; ib. 30 f. 28b. — 'Hadjdjadj nur ij 2 u. 3 f. 22; 4, 5 f. 22b; 6-8 f. 23; 9, 10 f. 23b.

6. N. 49. Mordechai Rossello, Ende v f. 16b, iv f. 18b.

והנה בזמן הזה בעוונינו אין בנו לא תורה ולא מעשים טובים כי כל אחד ואחר הולך בשרירות לבו הרע ומוסיפין הרוה על הצמאה, ואשרי כל מי שיודע לרמאות את חברו או להתלוצץ עליו כי בזה ידיעתינו ועומק שכלינו, ואם יבואו עלינו גזירות או מיני טלטולים אינם אלא מצד לבינו הרע אשר הרענו מאבותינו, ואני בעונותי הרבים מיוצאי מלכות נאפול"י הייתי, דודי נסע ונגלה, כי סבבוני הצרות ובאה עלינו הוה על הוה, אחת דבר אלהים שתים זו שמענו, כי נהפך יד קרל"ו הקיסר עלינו, נהפך כמו לאויב לנו, בשנת שלש מאות ואחד לאלף הששי, לולי אלהי אברהם היה בעורינו כי הצילנו מידו ווכר את ברית אכותינו עמנו כמו שכתוב וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים. ומי שהצילנו מיד פרעה מלך מצרים הוא יצילנו מיד כל צרינו ויראו עינינו בביאת הנואל, ויורנו דרך האמת לבאר כל שאר הספירות אמן.

אבל בזמן הזה אשר רבו כמו רבו אנשי דמים ומרמה עוזבים השם אחרי
גיום מואסים בתורת השם, ובועטים כלומדי התורה והשם יתעלה מהו עושה מואס
בנו ומוליך אותנו מדחי אל דחי ומגלות אל גלות וזהו שאמר הכתוב כי אתה
הדעת מאסת וימאסך מכהן לי, ותשכח תורת אלהיך אשכח בניך גם אני, ואני
Cat, codd. b. M. I, I.

עני ואביון אחר צאתי מגרוש נאפולי הייתי בפראווינצ״ה בעיר אויניון אשר בארץ צרפת, ומצאתי שם קהל גדול מדוכים תחת שכט היסורין והגלות ומי שלא ראה אותו האכזריות לא ראה גלות מימיו וכל זה מצד מעשינו הרעים, ומדרכינו המקולקלים הביאונו בארץ אויבינו כדי שיוסרו בה, וכשראה הש״י שהוספנו עון על מרד הביא אותנו בארץ אויבים שהם אויבים יותר אכזרים מהראשונים, כמו שראינו בעינינו שנתגרשו היהודים ממלכות נאפול״י לפי שהיו בה כמלכים ונתפורו ברומה מי בחרב ומי ברעב, מי יגוה מי (sic) ינוע. ואותם היהודים עניים (sic) אשר הלכו שבויים ביד ישמעאלים ופזרו את ממונם וענו את גופם בשבט היסורין השם יתעלה הפגיע בם את עון כלנו, ווהו שאמר הכתוב אם תלכו עמי קרי אף אני אלך עמכם בחמת קרי וגו׳ והבן מהו א״ף ואנ״י וכו׳ סוף דבר אין רצוני להאריך בזה העניין כי הדברים ארוכים עד מאד ולא באתי אלא מצד רצוני להאריך בזה העניין כי הדברים ארוכים עד מאד ולא באתי אלא מצד כונתי (sic) לספור הדברים הללו איך הש״י דן את ישראל כפי מעשיהם.

7. N. 663 Autoritäten des לקט קצר.

ראב"ד ל288 ב"ע מעתי כשם ל309 ר"א ב"ע 280b, שמעתי כשם 282. אדוני אבי 291. ר' אהרן ממרשיליא 262b, ושמעתי רי. – הדרשן הר"ר אלעזר 318. ס' האשכול 312 bis. רי אשר בר משולם ז"ל, ושמעתי בשם 282b. ב"ע ה"ע ז"ל (ר' נתן בעל הערוך) גם פי' או מצאתי בערוך. דונש 363b. רביי הננאל, פר"ח 272b bis בערוך. דונש 363b. רביי הננאל, יהודה הלוי 310. שמעתי מפי ר' יהודה בר לוי 253, ושמעתי מפי ריב"ל 302b. פיי יונה 311. ר' יוסף קרא 257b. ר' יעקב 253, והשיב הנכון 294. ר' יעקב בר יושים 251. רי יעקב בר משולם זיל 303b. הקשה רי יעקב סגי נהור 314b. הר"י בן הרב 308. מנחם מ118, 353, 362, מנחם הספרדי 342. ספר המצות מורי ה"ר משה הדרשן 345 (מורי הדרשן 321b, 321b). שמעתי שאמר 309b. ה״ר משה בר יהודה ז״ל 273b. הרמב״ם 296b, 297, 299b, 308. ר׳ סעריה 265, בסי תהלים 266, רי שלמה 291. רש"י בסי תהלים 266b, בסי ירמיה 273, 325. רשבי"ר 253b, כך נשמע מפי, או שמעתי מפי החי, או שמעתי שפיי, או שמעתי בשם הח' ר' שמואל ז"ל בר 272b, הרשב"ר או הרשב"ר 254, 264 ל264, 268, 288, 286, 288, 2016, 3016, 306. רי תם 307 מ 307. וכשם חכם אחד מצרפת שמעתי שפיי להגמון אחד 251b (אולם ברף 305 רק: חכם אחד). שמעתי מצרפתי אחד שכך לועזין כארצם ככט"נט בלעו 258. שאל צרפתי אחר 278b. ושמעתי שהצרפתים קורין לכובע קוייפא 290b. ושמעתי שגלה אחר גרול שאל לחכם אחר גרול מצרפת 263b. גם שמעתי תשוכת המינין והנוצרים 259. ומצאתי בחידושים 250.

8. N. 103. Epigraph des Aemilius f. 115. Rationes Praeceptorum legis... describendum curavit ex bibliotheca Aegidiana Romae in monasterio Augustiniano extructa (sic), Jo. Alb. a Wydmaestadio cogn. Lucretius M. D. xxxviij. יישיים יישיים – 173b עמיליאוש (sic) אשכנזי כתבתי ספר הזה על מצות יוחגן אלבריכט המכונה לוקריציש (sic) בן קונדראט (sic) אשכנזי כתבתי ספר הזה על מצות יוחגן אלבריכט המכונה לוקריציש שניין אשכנזי מסדינת שווביאָ

9. N. 214⁵ Pseudo-Plato-Galen mit Vergleichung der latein. Bearbeitung (nach Hofmann).

i Heilungen durch Zauberei u. Sympathie (nicht hebr.). ij K. 1 Bienenmachen (hebr. i, 1); K. 2. Räucherungen etc. (h. 2); aequites cum hostibus . . 12 (h. n. 11 noch einmal לתביא גשמות וכוי; f. 114 מישיע s. oben S. 95; f. 114b n. 15 לעשות בית זהבית 17 ה. 115 f. 115 n. 17 לעשות בית אשר כל הנכנס בו יפול בכפייה וכוי כרמיון זהב מווקק); K. 15 cum volueris convertere formam hominis in formam symii (h. f. 116b n. 24 קוף אדם לצורת אדם לעשות צורת אדם לעשות לעשות אדם לצורת לעשות לעשות אדם לצורת הוא f. 117 n. 25 בוגיאה והיא סיפיאה והוא בעיר אחרת). Ein Kap. quum volueris ut videas homines et non videant te (h. f. 117b n. 26. . באשר תרצה לראות אנשים). Hofm. S. 172 (K. 15) et per hoc capitulum operantur illi qui attribuunt sibi prophetiam et qui ascribunt sibi divinationem (h. f. 117 n. 26 ובזה הענין פועלים אותם אשר מיתסים לעצמם גבואה והודעת העתידות . . ופעמים יאמר אליך כי ראוי שתמית עצמך בעד חמא שעשית ויתן אותות ואתה אם תהיה פתי מאמין כל דבר תעשה כמצותו; f. 118 n. 27 noch einmal; darin לאמפאש אלקוטרוף והוא אילן המאיר בלילה . . . הרוכיפת הנקי אופופה). Ib. dass die Leute einander schwarz vorkommen (h. f. 123b ij, 9). K. 17 Lampas mirabiles, hier bricht das Ms. ab (h. ij, 11 הרליק נר אשר הראשון הנכנס לראות אנשי 14 ij n. 14 לכית לא יראה דבר והנכנס אחריו יראה כל מה שבבית לעשות נר הנקרא לאנטישה באופן אשר בשומך בה מים n. 15; הבית כולם עם פנים שחורים מבליקה ובשומך בה שמן חכבה; das Fremdwort ist wiederholt so geschrieben). ij, 4 s. HUb. 838 A.

10. N. 217—9. Sohar. Landauer (Litbl. 6, 341, 542) legt auf diese Mss. (ein Ms. v. J. 1513 s. Mag. 1, 29) grosses Gewicht, weshalb ich sie (1869) genau beschrieb.

Die Abschriften scheinen im Allgemeinen mit grosser Sorgfalt gemacht, fehlende Wörter sind durch 0 angedeutet, Lücken durch ausdrückliche Bemerkungen am Rande, mitunter an Stellen, wo keine solche wahrzunehmen sind; dennoch ist Einzelnes (wahrscheinlich schon im Prototyp) übersprungen. Die Lesarten sind mitunter richtiger. Landauer will in der HS. ungedruckte hebräische Stellen gefunden haben; er hat jedoch die hebr. Bestandteile der Ausgabe ausser Acht gelassen (s. schon Jell. l. c.) und noch mehr die Supplemente (Midrasch ha-neelam) zu den ersten Perikopen, welche hier im i. Bande aus den verschiedenen Recensionen und Quellen nach den Textstellen, wenn auch nicht ganz consequent, geordnet sind (s. unten). Die Ueberschrift מדרש הכעלם kommt freilich in der HS. nirgends vor; f. 44b הלמיה bis הלליה bis הלליה 45 ist ein Fragm. aus מיה in Sohar chad. 18 1-2, in Bd. ij, 236b; Anf. אמר זכאה bis 239b כאן חסר ג' שורות (S. ch. 151, l. Z.) hat am Rand ר' חייא הגויים מתניתין S. ch. 182 Z. 10), – mit sonst besseren Lesarten; – f. 45 מתניתין, einige Zeilen, s. unten f. 135. Aus der Ed. ("E") fehlt die Einleitung (auch in N. 20, 203), aus der i. Recension zu K. 1 V. 26 ff. f. 22-28 (s. N. 12 f. 92b), aus ij zu 1 V. 5 f. 31b der Anfang, aus iij zu 1 V. 2-17 f. 39b-46b.

f. 50b (N. 20 f. 20, N. 203 f. 35) beginnt מתרי תורה zu Kap. 5 V. 3 (identisch mit מתרי אותיות in Sohar chad. Ed. 1663 f. 13); es folgt aber f. 51 E 38—39b und S. ch. 13—15 f. 52—57b E 50b Z. 14—54 Z. 3; f. 59 מתרות (Kap. 3 V. 8 S. ch. 29², Z. 2—30⁴, Z. 11 v. u. מארי — K. 4 f. 61 E 54—54b (מתרות ; 62 E 36—37 Z. 12; 62b E 54a,b; 63b E 37 Z. 3 v. u.; Kap. 5 63b E 37 Z. 3 v. u. — 37b; 64 E 55—56b; 66 E 37b; 67 לא ירון E 56b—57; 69 E 58 bis Ende.

Bd. ij (N. 219) enthält aus Exodus die Perikopen בא 17, וארא 17, שמות 136, ויקרא 35, יתרו 68, משפטים 102, מרומה 109 א יתרו 113 א פקודי 113 שמוני 142 שמוני 169 א יתרו 169 שמוני 169 א יקרא 207 שמוני 207 מצורע 217 א מצורע 217 מצורע 217 מצורע 239 א מוריע 248 שמוני 239 א פנחם 255, בלק 248 שלח 248 שלח 239 א עודרי 239 שלח 248 שלח 248 שלח 255, מווער 263. – Näheres unter N. 20 und 48.

Bd. iij (N. 218) sollte nach der obigen Bemerkung Widmanstad's nur Ergänzungen zu i u. ij enthalten; in der That zerfällt dieser Band in 3 Abteilungen:

¹) Hier החורמנא, s. E 76b. — Diese Ueberschrift hat Landauer, Litbl. 6, 542 übersehen, vgl. Jell., Beitr. i, 21; die von ihm citirte Stelle steht hier f. 103.

a) Abschnitt מרומה (s. 20²). — b) Ergänzungen zu Bd. i und ij, stets beginnend: . . . מרומה . . . ברף . . . ברף . . . מור , die Blattzahl ist jedoch nicht ausgefüllt, die hier angegebenen Worte, nach welchen die Ergänzungen kommen, haben es ermöglicht, alle betr. Stellen in i u. ij zu finden; sie stimmen fast überall genau mit E; f. 75, 76 מון זע נון 78b, 91b; — 76b בעו 12b; — 94 מון בעו 121; — 103 מולדות בעו 170. — Exodus 105 מון, 6; 106 בעו 13b — 111 מולדות בעו 174b. — Levit. 114b u. s. w., מון בעו 240; — 151 אמור 13b — 111 מון, 24b; — אמור 150 קדושים וופא וופא בעו וון, 24c; — 151 אמור האונע נון, 24c und hinter 255; f. 197, 198 בנחם 184 און בעו 195a, b מורבר 117 אמור 195a, b מורבר 117 אמור 255; f. 197, 198 בנחם 210 נון 270, 273. — Deuteron. (nur in diesem Cod.) מון אררא וומא vollst., 223b אולך 23b וולך 235 חולך (s. auch N. 285¹, u. 12¹).

Tabelle zu Gen. K. 1, 2 nach Bibelversen; auf diese (fett) folgt Blattzahl des Ms. und der Ed., dann Nachträge in ij, dann Midrasch (M) ha-neelam Ed. 1663. Hochziffer bedeutet Zeile, bei M. Columne.

K. 1 Vers 1 7, 15-165 בראשית . . . . רוא 8 | ולא פסיק [ij] 30b-31b דעלמא .. ij, 29-30° v. u. דעלמא | 9b בלהו הוי ווא אפריון | 11 M. כתיב ייי קנני, 8—11 | V. 2 11, 16 | 12b ij 30°3 v. u. — 30b12 | 13 M. חנן, 3-6b (s. oben zu f. 134 | 3 16¹⁴, 16b | 16⁹, ij 30b¹²-16 16 b M. אכא, 11 (הייא) — 12 b | 4 18 v. u., 16 b | 18 h, ij 30 b | 5 אמר ר"י ב 19b, ij 31b3 v. u. אמר ר"י — 3b | 19 M. 13a, b, Schluss kürzer | 6 20 l. Z., 17/8 | 22, ij 32-33b | 9 23b, 18a,b12 24 M. 182-201 | 11 27, 18b-19b | 28b M. 201-213 | 14 31, 19b | 32, ij 33b | 32b M. $21^3 - 24^3$ | 16 37, 20—22 | 17 40b, ij $34 \mid 20 \mid 40 \mid b^5 \mid v$. u., iij $46 \mid 40 \mid b^{11}$, ij $34 \mid 21 \mid 41$, ij $34 \mid 24 \mid 41 \mid b$, 47 | [44b] M., 18^{1.2} (s. N. 219 f. 236b) | 26 42, 47 | 41b, ij 34 b15 (fehlt Bibeltext) | 41 M. ר"ע הוה יתיב קמא דר"א, 254-284 4 v. u. | K. 2, 1 42b, 47 | 5 45b, ij 34b | 8 45 M. 273 Z. 16 v. u. | 9 47, ij 35 (fehlt Bib.) | 15 (8) 48 M. 284 Z. 4 יהורה | 16 48, ij 35b | 48b M. ען אלן דרשא ר' , ib. bis 292 Z. א ען אלן דרשא דרשא ו 22 49, 48-49b7 v. u.

2) איקונים zählt nur bis 64 mit Ueberspringung der Ziffern 7, 13, 24—32, 38, 62 und Umstellungen, welche aus folgender Tabelle zu ersehen sind:

Ms. 5 6 8 9 10 11 12 14 15 16 17 18 19 20 21 22

E zu 3 6 7 8 9 10 5 14? Nachtr. 1 13 21 19 ? 27,28 20 Teil 22

Ms. 23 33—36 37 39 u. s. w. 61 63 64

E 18u. 12 Bl. 33—36 38 39 61 62 63

Auf Ende 12 A 253 Z. 3 v. u. folgt אילן אינון bis 254 Z. 4 אילן אינון bis 254 Z. 4 אילן אינון bis 254 Z. 4 אילן אינון המר אילן אינון bis 254 Z. 4 אילן המר אילן אינון 14 ist E nur ähnlich. — n. 16 lückenhaft; aber f. 255b אילן המרי הרים d. i. die Variante E (n. 21) f. 53 (welche also zu Zeile 1 gehört)

bis 61; dann f. 263 (B 154b) אני ישנה מער אני מוג E N. 18 s. 33b—35 u. 36b—37. — n. 19 beginnt (f. 269, B 162) wie E 18 של בראשית ומולן לשתין דבהון חוה נאים דוד מלכא שתין נשמי וכולן רמיין ביסוד, ואינן לקבל וישובו המים וסלקין לשתין דבהון חוה נאים דוד מלכא שתין נשמי וכולן רמיין ביסוד, ויש מאריך על בינונים אתווכו משה כלפי חסד (Ende f. 270, B 163) מעל הארץ . . . מחים אווער בינונים אתווכו משה כלפי חסד בפון ביטון לפון אווער בינונים אתווכו משה כלפי חסד בפון לפון לפון מאריך על בינונים אתווכו משה כלפי חסד בפון בשחרית שתים ואווער בינונים אתווכו במאח לפון אווער בינונים אתווכו משה בלפי מארים בפון הוא בינונים בינוני

11. N. 225 f. 17 Buch der Messkunst.

גם כי במלאכת המדידה ימצאו חיבורי רבים הנה בעבור כי הרבה מהם מאוד ארוכים ומהם מאד חמורים וקשים ואין אחר מהם שידבר במדידת כל הרברי לכן בחשקי לעשות חבור אחר כולל במדירת כל הרברי הנה חברתי זאת המלאכה מאד קצרה אשר הרכבתיה מכמה חיבורים וממנו יוכל כל אחר מהמשערים למדוד בנקלה כל הדברי שיצטרכו לימדד אם הוא יפנה לאכר (sic) באופן המעשה ויניח המופתים הצפונים בואת המלאכה אשר בהם יפול התחכמות אבל נראה לנו דבור הגון להכיא ככל כלל וכלל המופת והראיה אשר בו ושערנו כי בהם יתאמתו וגם מפני שלא יראה לאנשים שדברינו נפלו מבלי השתכלות וידיעה וגם מפני שכל איש מאנשי זאת המלאכה יאמינו יותר לדברינו, והנה הוספנו על כל ואת החכמה כמה דברי אשר הם צריכים מאד במלאכת המדידה ובלעדיהם לא היה המדיד' קלה וואת המלאכה נכללה בי"א פרקים: הפרק הא' נדבר בו בשברים אשר יגיעו מפני ההכאה אשר מהם החלוקה והוצאת השרש" אשר מפניהם ימצאו הקוים אשר עמהם תהיה המדירה. והדבור בזה חדשנוהו אנחנו לא נגלה לאחר שקדמנו ממי שהניע לנו דבריהם. הפרק הב' נדבר בו כאופן הוצאת היתרי׳ לכל אחד מקשתי הענולות והלימוד בזה מועיל מאד במלאכת המדידה וכמו כן בסידור לוחות התכונה. הפרק הני נלמור בו הדבריי התלויים בצלעות העמודים מהמשולש אשר היא התמונה הראשונה מהתמונוי ישרות (sic) הקלים ואליה יותכו כל שאר התמונות וזה מתכונת זויותיה והוא מורגל. הפרק הד' נשלים בו דרך המדידה מפאת הקוים הנצוציי רצוני כפי האורך והרוחב והעומק. הפרק הח' נדבר בו במדידת השטחיי ישרי הקוים אשר הם הולכי ומתרביי עד אין תכלית עם תוספת צלע אחר. הפרק הו' נכלול בו בהצעת המוגשות (sie) ומספרי המוגשמות ישרות הקוים ונסדר באמות כמה הם ולמה ימנע היות' יתר. הפרק הז' נלמוד מדידת המוגשמי האמורי המסוררי. הפרק החי נעשה הערך מהקושר אל

המקיף מהעגולה ונלמור באיזה דרך נדע הקוטר כאשר היה הקו המקיף ידוע וזה
נהוג והוצאת מרכז העגולה העוברת על ג' נקודות מונחות אשר זאת הידיעה הכרחית
בעשיית האצטורלאב. הפרק הט' נניח בו מדידת שטח העגולה ונגלה איך היא
יותר חשובה ונכבדת מכל שאר התמונות. הפרק הי' יתבאר בו מדידת הגוף
הכדורי ומדידת שטחיו. הפרק הי"א והוא האחרון נכאר בו דרך מדידת הגשמיי
בכללם, והנה בראש כל אחד מאילו הפרקי' אציע הקדמות אשר מהם יתבארו
הלימודים אשר בהם, הגדרים הם אילו הד"ק מינוט"א בלעז הוא חלק אחד
מששים באחד השלם. השני סיגנ"דו בלעז הוא חלק אחד מששים בדק אחד.
השלישי הוא חלק אחד מששי בשני אחר, וכמו כן מזה והלאה. השבר הדומה
והנמשך בשוה היא אותו השכר אשר ימשוך אל הקודם אליו בחלק בעצמו ובכל
כך מעלות משברי כמו שהשבר האחד נמשך לשבר אחר או לשלם. השורש
הוא אשר כשהוכה על עצמו יגיע אשר הוא שורש אליו.

12. N. 230, hebr. u. entsprechende arab. Canones zu ibn Wakkar's Tafeln; die Ziffern bedeuten die Blattzahl.

שבע מאות מקון מקום הירה (אם רצית לתקנו לזמן אחרי שנת שבע מאות 4b וששים לישמעאל שבשנה זו חברתי הלוחות האלה וקודם שנת שבע מאות וששים וששה). 13 רסאלה תעריל אלקמר (אדא אחרת דלך לתאריך בער עאם תישיםיאי אלדי פיה ולפת הדה אלגראויל וקכל עאם תשם"ו . . .). - 5 מעשה תקון מקומות השמש ושבתאי וצדק ומאדים. 14 רסאלה תעדיל אלשמם וזחל ואלמשתרי ואלמריך. - 5 והירידה והעליה נקרא הולך נוור או הולך ישר. 14 יתערף אלרגוע ואלסתקאמה - 5 ואם רצית לדעת מקום התנין. 14 ואמא אלגווהר. 5 מעשה תקון המהברת (1 והנגוד לשני המאורות. 14 רסאלה תעדיל אלאנתמאע ואלאסתקבאל. – 5 b מעשה תקון לקות הירה. (2 14 b רסאלה תעדיל כסוף אלקמר. השמש .. דרך אחרת. 15 רסאלה תעדיל כסוף אלשמס .. ופי דלך וגה אכר. (3 — 7b מעשה הוציא מרחבי הכוכבים. (4 17 רסאלה אסתכראג ערוץ אלכואכב. – 8 מעשה הוציא ומני המקרים (5 והתקונים זה מזה. ib. — ודע כי ימי שנות זמני קצר(6 ואדום הם שס"ה ימים. 8b מעשה תקופת השנים והחדשים . . הצומחת. 16 רסאלה פי תחאויל אלסנין ואלשהור. – 9 מעשה תקופת החדשים. של 16b ואמא תחויל אלשהור. — 9 מעשה הוציא זמן הנרי מזמן עברי. (Anf. 16) פאן ארדת אסתכראג אלתאריך אלערבי מן אלעבראני. (7

עשרה מעלות אלה לפי רעתי על יותר משלש מאות Darin חבור - 2) חבור עשרה מעלות אלה לפי רעתי על יותר משלש מאות הוועתק (!) בו לוחות אלה שהיא [שנת ז' מאות [Rand תשעים ושמנה לישמעאל בואס 10 בואס 10 בו לוחות אלה שהיא [שנת ז' מאות [Rand תשעים ושמנה לישמעאל בואס 15 בואס 16 בואס 1

13. N. 266 Thedoric, Einleitung; die Varianten sind im Texte aufgenommen ([] bezeichnet A), die Citate nicht immer genau, z. B. i, 14: Gal. in megatechne, hebr. i, 30 nur גולינוס.

אתחיל סי רפואה (ר ות) והוא מן החכם שאדריק חברו להגמון אחר. אמר המחבר לכבוד ולתפארת ידיד יקר ונאמן הגבר הוקם על בחסד הרחמן אנדריב הגמון בולינציאה (בולצפיאה) מאת האח הנקרא פדריק (פוד') בן משק ביתיך מכת כיאטוש (ביאנווש) המאשרים (1 חכם בלתי שהור שאינו כראי או שאינו ראוי לכך. המלאכה אשר גרסה נפשך המבקשת לתאוה זה כמה ימים יגעתי [בה] ומצאתיה בעור חי העולמים והנה היא מנחה שלוחה לאדוני אי כביר (נדיב?) ואב לנכבדים זכור אני ואתה רוכבים צמרים אז בחצר רומי בזמן היותי מסוד וידוי (מקור ויצו!) אב לכולנו אדוננו האפפיור י"ה(2 (י"ו) החוקת (החוקתי!) בי ביקשת ממני בתאוה נהיה לחבר לך קצת חכמת הרפואות החבורות והפצעים ממכות ומראות נגעים הדברים המכוסים והנפלאים מספרי קרמוני הרופאים, ועתה בעזרת אלוה עמדי בחכמתי ובעוצם ידי חברתי לך זה הספר על פי אשמילנאמינט (!) בעזרת אלוה עמדי ניא (ייא) ציור הרופא המופלא חכם וחשוב ומעולה החכם חוק (אוק) דלוקא נודע מומחה בחכמה הנזכרת בפעולה מעולה ומכוארת וכלשון קצר נאמרת ובמעם דכרים נגמרת אבל אשלים רצון נפשך ותאותה אם לא בכלה במקצתה. והלא כבר הייתי משתדל בחבור כאשר ראו עיניך ועמלתי בענינו כרצונך והיה הספר בלתי שלם ומונה כי לא יכולתי לעמוד עמך בארוכה וכאשר הוא בספר ד הביאותיו (* אמנם אחרי כן בראותי צורך הגדול מפי (f. 1b) שלוחיך למיניהם (!) (5 ואותותיך ביריהם לשלח לך הספר בעצמו מונה ומדויק כאשר ינעתי בזמן רב אך עתה בהתקרב (ב-ה) ליפי השיבה והזקנה ומיניהם וזמניהם והגיעו הימים אשר אין לי חפץ בהם עורת אלהי לבדו אשאל תסמכני וימינו תסעדני כי הוא הרופא העליון ולא יביאני לידי נסיון כי ממנו סרה (חרק!) כל קנאה ואין איבה לפני כסא כבודו ושנאה ובידו הטוכה השלום ואכאר לך החבור בפעולה מבוארת בפירוש וביאור. ולכן אב יקר ונערך קה נא(6 את ברכתי אשר הוכאת לך ואם הוא דבר קטן ידמה בעיניך כנדול וכחוק כי בעמדי זמן מועם עם החכם הנוכר אוק דלוקה לא מצאו עיני לראות פעולות הנאות ולא קבלתים בשלמות ואם הם פעולות משובחות ומעולות ברוקות ומנוסות אשר הוא מורגל לעשות. על כן אשתדל להשלים בחלק הזה ספר בלתי שלם בראותי אשר אביא מעצמי ומשאר הקדמונים ובראשם המופלא הפילוסוף הרופא המובהק גאלינום אשר לא מצאתיו חולק באחר מדבריו עם החכם אוק דלוקא ולא במלאכה ולא

¹⁾ Botonitin. ecclesie minister indignus.— 2) me tunc capellanum et penitentiarium dni. pape affectuose rogasti.— 3) sec. medicamentionem.— 4) vobiscum in Hispaniam deportastis.— 5) per nuncios crebris literis.— 6) jam appropinquante senio: x p i auxilio invocato ipso duce artis cyrurgie secreta deposito omnis livoris aculeo apertissime manifesto. (f. 1 b) Suscipe igitur.—

בחכמה ולמען ירוץ קורא בספר הזה אפרש תחלה מה הוא מלת שירוניאה ומאי זה מקום (מקור .1) היא נחצבת (7 ונפעלת ועל איזה דבר היא מושאלת ולכמה מינים היא נחלקת בקצרה. אמנם שרורניאה היא פועל ידים (והם!) מני"אל בגוף בעלי חיים אנימ"אל (אנימלא) הולך בריא (בהא!) ובהפך (!) (8 וואת המלאכה היא (8 בעלי היים אנימ"אל (אנימלא) הולך בריא (בהא!) ובהפך (!) (8 וואת המלאכה היא (5 הפועל האחרון מן הרפואה ושלשה פעולות הם ברפואה כאשר יפעלו וירפאו הרופאים ויוכלו לעזור למיני התחלואים (64 .1) ואלו הם משקה פוציאו הנהגה דיאטה (האטה) תחבושת סרולרייה (פרולדייאה!) . . וכן העיד דמשוק החכם בספר אמפורישימיש (10 שאם תוכל לרפא בהנהגה ייטב (יוטב) לך הכלי ההוא והפעולה ההיא וההנהגה היא נדושת בדין דיישטואין (בחן (!) דיישטיאון) כלומר מעכלת נ"א מבשלת החמה נ"א והמנהג היה מבוקש נגד כל הדברים האחרים ועושה עיכול הראוי (11 . . . שרורניאה שני מלות הם שרורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים, כמו שאמר עלי החכם (12 צריך אתה השירורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים, כמו שאמר עלי החכם (12 צריך אתה השירורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים, כמו שאמר עלי החכם (12 צריך אתה השירורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים, כמו שאמר עלי החכם (12 צריך אתה השירורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים, כמו שאמר עלי החכם (12 צריך אתה השירורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים. כמו שאמר עלי החכם (12 צריך אתה השירורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים. כמו שאמר עלי החכם (12 צריך אתה השירורניאה מלה אחת ר"ל מלאכת הידים.

14. N. 2883: Anonymus über Regimen.

כבר נודע שהמשתמש במלאכת הרפואה ולא יהיה שלם בה יויק בה יותר ממה שיועיל כי האיש בהיותו בריא או חולה יותר פוב שלא יתנהג בעצת רופא משיתנהג בעצת רופא ישעה ולא ידע החכמה והמלאכה על אמתתה, ולפי שואת המלאכה יותר ארוכה משאר המלאכות העיוניות והמעשיות כי היא לא תשלם כי אם בחלקים רבים כמעש אין תכלית למספרם ומה שהוא בלתי תכלית לא תקיף בו ידיעה הנה אם כן יחויב לכל רופא לשמור עצמו מהשתדל בזאת המלאכה כי אם בשמירה רבה יעיין בה בהתמדה להקיף השרשים וירגיש במבעו אם הוא מוכן בה להשיג רוב פרטיה ושידע כל התחלותיה גם ידע שרשי חכמת הטבע והתחלותיה והתחלת חכמת התכונה ושישפוט בנכונה בה כדי (צ"ל כפי?) משפטי גבולי החליים פרט בפרט כי כל חכמי הרפואה נבוכו על זה ואף גאלינו שהוא ראש הרופאים אשר הכחיש בספר הקדמת הידיעה שלא יצמרך לרופא לדעת זאת החכמה במלאכת הרפואה היה נכוך באלו הנכולים וביארו קצת הרופאים שיצליה הרופא השלם אם ידע בחכמת התכונה לדעת אלו הגבולים. לכן בראותי שההתחלות רבות ומעש המשינים בזאת החכמה והמלאכה וכי העליה כסולם זאת המלאכה סכנה גדולה להיות האדם שהוא נושא הרפואה נכבד והוא חלוש ההרכבה אין ראוי להשתדל בה אם לא יהיה חכם ומבין מדעתו זוכר ומזרכר מעשי העולם

⁷⁾ unde dicatur. — 8) operatio manualis in corp. animalis ad sanctatem tendens vel (sic). — 9) instrumentum. — 10) Damas. in Aphoris. — 11) hoc autem instr. sive regimen exigitur, causam et facit digestionem. — 12) (f. 2) dicitur autem cyr. a cyros quod est manus et agia (!) quod est actio Haly in commento; HUb. 827.

ומעם הם (sic) ידעתי כי שניתי איך שמתי עצמי לרבר ולחבר מלים בואת החכמה והמלאכה הארוכה כאשר אני מכיר חסרוני ומי כמוני יקרא לרבנות עם אשר קטנם עבה ממתני אחוז בזה ומזה הנח ידיך אך כאשר רבים מן האוהבים חלו פני לספר אמרים אמת לפי מראית עיני ומצותם (so) עלי מצות מלך וידעתי כי זאת ההנהגה הכוללת (so) אם אולי התועלת בלתי נראה כי הנה ההיזק בלתי אפשר שמעתי לקולם ומלאתי שאלתם בקצור מספיק בדעתי כי כבר קדמוני גדולי עולם כל סתום מהם לא נעלם.

ידוע ומפורסם למי שיעיין בספרי הרפואה שהאויר המקיף רוחותינו משוה ומתקן מזג הרוח החיוני בעת השאיפה וביציאתו לחזרת הנשמה כי האויר הקר הנשאף תמיד ישוה אידות (85 bis) החם וינקה מותרות עצם הרוח יחוייב אם כן שכל עוד יעמוד האויר זך ונקי לא יתערב עמו עצם מנגד למזג הרוח יפעל הבריאות וישמרהו וכשישתנה לסבה מן הסבות יפעל ההיפך כי בהשתנותו באחד מן איכיותיו אז יחדש חלאים.

15. N. 335 u. 319 Chajjim Vital, aus נלגולים; die Ziffern (7 ff. u. 235 b ff.) bezeichnen die Blattzahl.

7 (235b) גולגולים קצת מאנשי דורנו זה. 7b ר' יוסף קארו בעל בית יוסף הוא משרש רי יהודה בר אילעה . . . ויען ש . . . עלה ברבריו לאמר פירושים . . . [פי בי ממסי שבת] לכן עתה הוא נענש. הר״ר משה אחי ולפי שחשא בעון אחד . . 8 אני חיים משורש קין הפנימי (so) . . ונוצת אחי נדולה משלי ושלי גדולה מהר"י קארו והמגיד שלו אומר כי בנו הוא משורש בצלאל ואינו כן. 236 אבי מורי זלה"ה משורש ר' מאיר מנפש ר' ישבב הסופר היתה מתעכרת בו . . זולתי עון אחד שקדם לו בגלגול. הר"ר גדליה לוי גיםי משורש שמעה אחי רור. 8 בן הרב גרליה הנזכר יהודה ז"ל שנפטר הוא יוחנן כה"ג צדיק . . . ועד עתה היה מנלגול בהמות וחיות. הר"ר שלמה לוריא בן מורי זלה״ה . . ואחיו משה זלה״ה שורש ר' קרוספדאי חמיד (50) לאכא שבזוהר ובסוף התקונים. הרב שלמה העני הוא גלגל שבתי אוצר פרי . . . ולכן אני מוכרח לתקנו. מורי הרב רי משה אלשיך זיל בעל הכצלת השרון הוא משורש לבן כן נחור ורבינא. 9 הרב יצחק חביב שורש מנוח אבי שמשון. 236b הר"ר גדליה בקראי (so) ז"ל. יהונתן סגוש [צ"ל סניש?], יצחק הכהן, יהודה משען, שמואל אוזירה בעל ם לחם דמעה הוא משורש חושי הארכי. משה קורדווערו (! רמ"ק B) בעל הפררם הוא מן שורש אליעזר עכד אברהם. אליהו תלמירו בעל ראשית חכמה . . . שניהם אדם אחר זה רוח וזה נפש. 9b יו סי ארזון (ארזין B) משורש זהירא עילאה דאדם וחנוך. יעקב ארזון (ארזין) אביו. רי אברהם הלוי המונרכי [המגרבי? המונדכי B, עיין למטה 10b] הוא משורש יעקב אבינו אלא שהוא מעולם הנוקבא כנודע מסוד הגלגל המהופך לנקבה ולכן

הוא שכחן ואינו יכול ללמוד הישב בחכמת האמת ולא בחכמת העיון. 10 (237) ויען הר"ן חבר בעל המגיד משנה אני (!) אוהבים עתה זה לוה כי הר"ן עצמו מתנלגל עתה עמו. אברהם גבריאל. משה מינץ. יוסף הכהן סופר. יוסף אלפון החזן. יוסף מונרכי [מוגרבי B. 9b, אברהם נואיקל (נואיקול B). אליה (מן A) פלקון .. (10b) ובן הריר אליה שמו הריר יעקב פאלקון (237). יעקב ניקו. יהודה אברלין. יהודה אשכנזי חתן ר' חייא אשכנוי. משה נאקיש. שבתי מנשה. 11 יעקב מסעוד. 237b יצחק עראכה ון הזקן. אברהם קאנפילייש הזקן אינו ממזר כמו שאומרים עליו ?] עראמה .[] הזקן. אברהם קאנפילייש בני אדם אמנם יש לו פסול אחר. הר״ר משה יו נה נתגלגל בגלגל שעבר ל"ו שנים בבהמות וחיות וכיוצא ועתה זכה לבא בגלגול אדם ולכן הוא ליצן גדול ואינו נוחג כשורה. והנה רוב אנשי דורנו זה היו מגולגלים בבהמות וחיות ולכן הם עזי פנים אם לא השרידים אשר הי קורא עליהם (B אותם) גם (B ראה) רי יוסף דלרינא מגולגל בכלב שחור על שנשתמש בקבלה מעשית והקטיר לע"ו כנודע במעשהו שהוריד לאמון מנוא (so).(so) ענין רי אליעזר בן עזריה .. ואח"כ נתגלגל ר' יהושוע סוריאנו בימיו והוא שאכל תמיד חלב ולא נזהר בו וענין זה אני מתקן אותו מאד והסימן לזה כי כאשר אני מנקר החלב מן הבשר אני יושב כ' שעות לנקרו . . ואמר לי כי ממש קודם גלגול ר' יהושיע סיריאנו אני נתנלגלתי. באיש אחר ששמו ר' שואל טרישטט (B שמואל טרישטו) ואז חטאתי כי הייתי מוהל ולא היי בקי ומל תינוק אי ומת תחת יריו והיה שונג קרוב למזיד והנה עון הנדה (?) של שונג הרב המניד [ר"ל בעל מניד משנה, עיין די י"ג ע"ב] גרם שפיכת דמים של שואל טרישטו (B טרישתי) ובי עוונות אלו גרמו עון חלב במויר של רי יהושיע הנוכר . . . 12b והסימן לוה כי בגלגולי של עתה אני נוהר ובורח מלהיות לא מוהל ולא שוחש ואינו יכול לראות אפיי האיך מוהלין ואפי׳ שוחטין לפעמים ואפי׳ הפרעושים אני נוהר מלהרגו (so) פעמים רבות. ואח"כ ר' יהושיע הנז' נתגלגל בבחור אי הנקרא אברהם כנ"ל ומת כן י"ג שנה בכרת מפני שבראשונה בימי ר' יהושיע הנוכר אכל חלב במויד ואח"כ ביום פסח שני פ"ו לאייר השל"א לפיק הניד לי יותר בארוכה.

¹⁾ Das מעשה von Josef de la Reyna (s. Mos. Cordovero מעשה 117³) ist wiederholt gedruckt (HB. 6, 35), unt. And. in מאורעות עולם, 2 Edd. (worüber anderswo), in ליקוםי הש״ם Liv. 1790, 4°; Warschau 1870; jüd.-deutsch (Serap. 1874 S. 74), auch Ms. Michael 495 (Nb. 2285); im Jargon aus עובלות הי Lemberg 1878; spaniolisch (מעשיות) Wien 1852 kl. 8.

Register.

[A. bedeutet Abschrift, C. Commentar, Exc. Excerpt, Fr. Fragment, ps. pseudonym oder unecht, üb. übersetzt. Cursivlettern bedeuten Nichtjuden. Der hebr. Artikel n und van (Buch) sind weggelassen, die fette Ziffer bedeutet die Hauptstelle, wo es nicht die erste ist.]

Abba Mari (??) אקלידס ממימס מקלידס 91.
Abba Schalom, Comm. Gebete 3934.
Abbas (Abu 'l-) Ahmed b. Kasim, log.
Quaest. 353.

Abd Allah (abu) s. Zanati.

Abd al-Rahman (abu) b. Tahir, log. Quaest. 3617.

Aberlipa b. [Benj.?] Kohen 401⁶e. Abigedor, s. Abraham Abigedor.

Zarfati, Excerpte 92^sb.

Abraham Abigedor סיי 44. סיי 44. סיי 44. סיי אלילס מלילס מלילס מנינים מלילס מנינים מלילס (zu Averroes) 633-5;
üb. סייס על מנילס על אינים על אינים על אינים אינים אינים על אינים על אינים על אינים על אינים אינים

- q"סל Geomantie 2943 A.
   Asulai מקד ללנכסס 332.

— Bedarschi בקשה 3385.

— Bibago פיכוש מש"ס (zum mittl. C. v. Averroes) 357⁶ (A. 57²). יאיר נאיר נאיר (דרך אמונה) 43¹⁷.

Chassan המשלה מענין החשלה 56²¹, 92²⁶,

3572.

- b. Chijja סשנון המהלכום 3610. יסוד

סחשבורס מחברה מחברה מחברה מחברה (סבר החשבורה במשבורה המשבורה מבישור (חבור המשיחה והמשבורה עבור 256^5 , 299^2 . הגאולה סוד הגאולה 10^3 . דור 36^5 . Fr. 91^3 . לורס הארך 36^4 , 47^{12} , 294 (סדור), 340.

Abraham ibn Chisdai üb. א לנכם סימן v. Mos.Maimonides,[כן סמלך וסמיכ] deutsch v. Anon. 347, יסודום v. Isak Israeli, מונה 1072, 2018, 21011, 3424.

Conti, über Finsternisse 261¹².

ששרה גליות. B. David המונה הרמה 2018; u.s. משרה גליות.
 b. David בעלי הנסט aus שער הקדומה 273.

b. David (pseud.) C. יליכה 22, 115³;

Fr. Einl. 926, 11225.

— ibn Esra מינט מסגל 369. יודל 366. מילט (ps.?) 2288, 2943 E., 2995. [סיים s. Tit.]. מינט 2994, ij Rec. 2495, 2562. ייסוי 439, 1505. Fr. 333b. מיסט מולט מינט מינט 289. סיים [יוד] 5310 def., 1503 def., 3074. סיים סיים פרונס מינט מליים מליים לאילים מליים מליי

ליכום C. (Genesis 26) 65. Exod. 3¹⁵, סמססס 256³. Exc. aus i. Rec. Pent. 92⁸. Psalmen 260. Megillot 364². Kohelet, Daniel 242^{5,7}. [Esra, s. Mose Kimchi]. Epigramm 370.

 Abraham Genilla (?) Atorgo, grammat. Gedicht 2412.

b. Hasan מכין סמלום 392.

- b. Jak. סירומי Ab. Sara 149.

— aus Köln ממר ש"ש 596 (def.), 2465, **341**¹⁷ (A. 56¹²), Fr. 353⁶, cf. Menachem, Schüler Elasar's.

- q">t (Kohen Porto??) Loosbuch.

- Maimonides (?) Recept 1113.

- Sacut (pipi) 109.

- b. Sal. Selama, über Vergeltung

- b. Samuel, Hiob deutsch 306.

aus Sarteano מילה 3129.

Abu, Abu 'l, s. das folg. Wort. [Achitofel, ps.] Loosbuch 2356. Adelardus Bathoniensis, s. Berachja. Adry (?), Hist. de Joseph etc. 414. Afla'h (abu) ממכ 214.

Ahron, über סיסה משר מסים 116.

- p770, s. unter 373.

[- b. Abraham סגדולים ממדולים 358².

b. Ascher, über Accente 392.

b. Elia עץ המיים 494, 5619. Gedicht 4317.

ha-Levi, über Alfasi 237.

Akiba (ps.), s. prot. Zaubermittel 246 f. 251.

Alberti, s. Bernart.

[Alcandrinus] 73². — 228².

Alcaus (Alcharius, Algani), s. Johannes Pauli.

Alexander Aphrodis. מלמל stander, nach Is hak b. Honein [h. v. Sam. b. Jeh.?]

— (v. Tralles?) מכלמיקה [h. von Anon.] 2758.

Alfons pipis, h. v. Mose aus Nismes 126. Ali ibn Ridhwan סמוסר b, s. Aristoteles. העמור בשרשי הכסומה h. v. Kalonymos b. Kalon. 442. סיכום מה שנססם מסי בחלימום ביסודום 2284.

Anatoli 300 2392.

Casani, Hymnus 2104.

Anonymus [1197-99] üb. aus dem Latein.: Constantinus Afer [ibn al - Djezzar סמעלוס, Viaticum (יליכ , und Auszüge mit Platearius' und Alexander's סמלמת ?), השלמת סמכע, Gerard כנוקים, Hippokrates סככום, Isak Israeli [nach Constantin] , שמן Johannitius (Honein) ממניס, und ממניס איכקמות Praepositus מכקמות אוכס Theophilus pp.

Anonymus [Natan?] b. Elieser gen. מאה ליעכין, üb. ibn Zohr מאה ליעכין.

— ben Salomo סיכום שה"ם 5618.

Aretin (Leon.) Varr. aus Aristoteles, Oekonomik 2634.

Arib [od. Garib] יליכם העובר Fr. 2203, 2956. אנכם העוקר . 418 לבנים (ps.) לגנים העוקר nach Ali ibn Ridhwan h. von Jeh. Charisi in nu out out 1507, h. v. Schemtob Palquera in כמשים סכמה. מוד ספודות 2634. מיקונונייקל aus dem Arab. des Jahja ibn Batrik 342, 417, Fr. 210 13, 24617 [cf. 235] 17 h. (פכחי אלהיום ,עוב הגמור , סבום .od) קחיו v. Jehuda Romano 120. שחלות התבעיות aus dem Arab. des Honein 2976. Compend. שינה והיקילה [aus Avicenna eiri] 2632. (puro vom Tode Aristot., s. Abraham ibn Chisdai.) - s. auch Averroes und Jehuda b. Jechiel.

Arnaldus de Villanova סנכילום h. v. Isr. Caslari 288. מנערים h. v. Abr. Abigedor 2062, 297. מנים נמשמע h. v. demselben 24910. סכפיקל Exc. 2772. מכקים (Parabolae) h. v. Abr. Abigedor 286, 2974. - Curae? 2882. Fr. 273. Exc. 2956. bism (Tabula super vita brevis), s. Gabriel. [üb.

v. Avicenna?]

Asaf b. Berechja (ps.) כעולות 231. Fr.

245 f. 144b.

Ascher b. David סייסוד 116, and. Rec. מירום השלש עשרה מירום 4315 def., 9224. anon. פיי הקפירות oder פיי השם המפורש 2092, A. 532, Exc. 11230.34, 34114, A. 569. - 544, 2154.

[Ascher b. Jechiel, s. מוספום סולין 236.] Asriel, Antworten 240², (A. 311⁵), Fr. 115, mit C. למער השוחל והנשחל 113, 927, 2212.

(Laemel) b. Israel, Chanukkalieder 393 13.14.

Asseline, Jo. Renatus, Psalmi lat. cum Comm. 360. Thesis theol. 377.

Astruc Remoch (?) 3126.

Averroes (Philos. Schriften): Bearbeitungen des Aristoteles: a) Compendien (Paraphrasis, Summa, Epitome, סניק); איז h. v. Jakob b. Machir 281. ממע h. v. Mose Tibbon 108, 208, 2812. סטמים (כללי) סעולס v. dems. 108, 2083, 2813, h. v. Salomo ibn Ajub 31, 234, 371,

254 Autoren.

3784; ergänz. Abhandl. 31. protb עליונום h. v. Mose Tibbon 1084, 2083, 2815. סנפי סי סנפט v. dems. 1085, 208, 2816. primoi pipo v. dems. 733 def., 1086, 2014, 2817. שמחר המכם מחלה הש v. dems. 1088, 2443, 2818 (mit Nachtrag). - b) mittl. Comm. zu המתרום h. v. Jak. Anatoli 642, 387²⁻³, 106¹⁻². מלילה 64², 106³. שוקם 1064, 244. ppm 1065, 2442, 307, Fr. 125. סמט, סמשלס h. v. Kalonymos 264-6, 1066-7, 2841-2. (Supercomment. und Bearbeit. s. unter Abraham Abigedor, Jehuda b. Jechiel u. Levi b. G. - מנו מי מנות anon. 30711. עם שום u. משת 463). - שמש h. v. Kalonymos 302, 73, 310, 3412, 352, Fr. 151 v? (Supercomm. s. Isak Albalag, Bonsenior). oro h. v. Kalonymos 735, 3873. עליומום שליומום h. v. dems. 303, 372. pp h. v. Mose Tibbon 32, 732, 125 (mit Nachtrag), 387 def. משמת המכנ h. v. Kalon. 30, 226, 2444. (Supercomm. s. Abraham Bibago - Noten zu den phys. Schriften s. Levi b. G.) c) grosser Comm. (נילול ועיכום) zu v. dems.] i, ij 914, ij u. Anf. iij 3077. מס שלחכ הענע h. v. Mose b. Sal.] bis v K. 12, 658.

Plato הנהנת המדינה h. v. Samuel b. Jeh. 808. — ספלום סדבריום h. v. Samuel b. Jeh. 3617, 353. דרושים העבעיים [h. v. Kalonymos??] mit C v. Mose Narboni 317. דרושים בעבעיות לפשרות הדבקות] .ohne C. 3618 ובאלהיים od. ישור השכל ההיולאני mit C. des Mose Narboni 10810 def., 1103. Kleine Abhandl. mit C. desselb. 1103. anton יסיללכי Fr. h. v. Todros 3083. שאמרים (3) über den Intellect [h. v. Sam. Tibbon] 1244, 3872, (2) 657.

(Medicin.) קלייט (29^3 . קלייט (29^3 . קלייט (1. קלייט (1. קלייט (1. קיליס (1. קיליס (1. קיליכ (1. 1. און (1. קיליכ (1. 1. און (1. 1. און (1. 1. און (1. 1. 1. און (1. 1. 1. 1. און (1. 1. 1. 1. 1.

Avicenna [קלטן לגיר h. v. Mose Tibbon 2202, [von Crescas Nasi?] 417^2 . סמיס לנייס 87^2 , 280^7 , = סמיס לנייס aus Latein. [des Arnald de Villanova?] 3732. pobp i Fr. 275, ed. Uebersetz. (B. i u. Anf. ij h. v. Josua Lorki, s. 373, B. iij - v v. Natan) 87. B. iij Fr. 2754, 302. B. iv Fr. 3731 c. B. v 292, 302. — B. i v. Natan 127. ppp probin 810; Comm. s. Jesaia b. Isak u. Schemtob Schaprut; anon. 392, 464, 492, 247, 3564. odno one [aus for?] h. v. Salomo b. Mose Fr. 1074. aus מעל והיקילה ? s. Aristoteles. but über Einteilung der Wissenschaften 2811 B.

Badja (ibn) od. al-Saig אוס המסגות ה Skizze von Mose Narboni 59. Baruch b. Isak סומם ליי [דרומה 1462. Bataljusi (abu Muhammed Abd Allah) ענולה כעיונים h. v. Mose Tibbon 2016. Baulbroche, Petr., Gramm. h. 415. Beckius, Matth. Friedr. מכוך 204. Ben Sira [3"b mit Erläut. 31514. מיי ה 60º מיכוש משלי Benjamin b. Jehuda סיי לט מל מוכח 60°3.

- לעיכ, Zusätze zu לעיכ, 148

- b. Serach pro 731.

Berachja b. Nitronai [ha-Nakdan] יזורי וככדי [nach Adelard's Quaest. natur., משלי . 65⁴ מלכף עלכף (מ' סשמלות 65⁴. 2073. שועלים

Bernart Alberti ססלסמס h. v. Abr.

Abigedor 2972.

Bitrudji (Abn Ishak ibn al-B.) onon א עת Mose Tibbon 1502.

Blanchinus (Bianchino יילן דבילנקינו), Joh.. Canones zu astr. Tafeln 31°. Boeschenstain, Joh., Vocabul. h. 2593. (Diffinit. praedicab. 3292?). Verschiedenes 401.

Bonsenior, Anm. zu Averroes' mittl. C. Physik 3412.

הנהגם החדם בביתו – (בכחקון?) – הנהגם h. v. David ibn Ja'isch 2633.

Chajjim Kohen, Kabbalistisches 331,

Obadja b. Jakob סיים למים 46².

- Vital (allgem. Tit. סיים לולכום סיים (לולכום סיים מעץ היים מדרושי נשמוח וגלגול . . . 3196 ים מנולים ל 335. מלגולים לי 3198, 335°. סגל הגלגולים 3383. דרושים על הגלגולים 3383. דרושים מכי = i u. ij מעמי מלוום i u. ij מים מים 336. עד מיים (T. i) 31910, 331, 333. T. ij 3332, 337. ליקומים 31911. ליקוטי הקדעות עץ .3303, פוד הלגח סיים 238, 319, 331; dazu סיים 380, Index (zu 4-14) f. 100 b; Verschiedeחיכוש מלמכי הזוהר . 3334.7 ע"ח nes aus 334. פיי סכל דמסטים 3194, 3304.

Chalafta b. Mose, s. 34313.

Chammai ספיון 4082.

Chananel סימים מק מיכום מיכום 227.

Chanoch b. Bechai al-Constantini סיקת סנור הענור 142², Fr. 109².

ש b. Salomo al-Constantini מכאום אלהים 2015, 2393.

Chisdai Crescas '5 301, 303.

- ha-Levi, fing., s. Scheschet b. Isak.] Chiskija, Hymnus 2103.

b. Jakar, Noten 120². - b. Manoach mpm 224.

Constantinus Afer שמשה השלבה h. v. Anon. 29511; üb. [ibn al-Djezzar] Viaticum [desselben לעמתלה h. v. dems. Anon.] מעלום 29510, 2978, Fr. (ארבע לוסום) 2885, Hippokrates', Aphorismen, Isak Israeli מסעדים.

Costa b. Luca המעשה נכדור הגלגל h. v. Jakob b. Machir 2462, 2493, 2613; üb. arab. Hypsikles (B. xiv--xv Eu-

klid s. d.).

[Crescas Nasi, üb. Avicenna קלמן לניכ ?]

מכמת דניתל (der Prophet, ps.) להית הכמת 288 f. 101 b, 289°. סימני הרעמים 228 f. 43. מסכון מלווים 418. David b. Abraham, Fr. 4016 g.

- ibn Bilia b. Jomtob, üb. Johannes

b. Daniel, Brief 341⁴

b. Immanuel סנוכלום 2996.

- ibn Ja'hja לשוף לשורים 72. [Josef David b. ibn Ja'hja] 3283.

- ibn Ja'isch b. Sal., üb. orbo pappo

ע. זכיתו ע. בניתו 2633.

- Kimchi [סיי מה"ח 28. מיי פא"ח 93. [מיי שה"ח זה"ים, סלים , זה"ים 139, Anhang מרוך (ps.) מרוך (מיי מלוח דריאל) 2424. — (ps.) מרוך 1313. — ibn Nachmias, Notiz zu לוכת המכץ 364. — de Rocca Martina מכום לדם ככלקון 268. Dja'afar (abu) b. Sabik . . . onon 317. Djezzar (ibn al-), abu Dja'afar Ahmed b. Ibrahim, post aus d. Lat. 2145. סכסה השכחה h. v. Natan 2532. סירה h. v. Mose (הולכי) הדרכים [ואד אלמסאפר] Tibbon 19, 295¹⁴, aus Constantin's Viaticum [h. v. Anon. 1197—99] u. d. T. יליכ כמינ angebl. v. Is. Israeli, Fr. 2751, andere Uebers. [v. dems. Anon.?] 2758. [אמממלה] s. Constantin מעלום.

Eberhardt, Buch der alten Weysen 355. Efraim לכליכל (?), s. 319 f. 159, 330 f. 1276.

 b. Simson, Pentateuchcomm, 15. Elasar b. Mose ha-Darschan ליקועים מס׳ . 221 הגימטרילום

... שלכים , הלכוח מעשרון Worms ... 812-8. ה' האמנה ,ה' הנצואה ,ה' הדצור ,ה' הכצוד סודי . 8112 חכמת הנסש . 4314e הי כסת הכבוד b" 247 def., 81. Excerpte 923. or 819, and. Rec. (משר סמים) 92, 4314b, 2854. סדר המרכנה (interpol.) 330 f. שני שני הפוד הייסוד והאמונה . 99 b. שני פערי הפוד הייסוד והאמונה .8110 פיי ס'יליכה .3464 פיי החדרת .[?2129 החוחו

Elia (d. Prophet, ps.) סמר אליהו 22211.

— (??) s. Anonymus.

Gedicht 295¹³.

- (Chajjim) b. Benj. aus Genazzano לנילי ב"י 112 (über לנילי ב"י 112 לנכם חמודום 112?). מכום 3125.

Levita במכולת המסין 74. [מסוכת המסין 322.

- [b. Sabbatai?] prop 21016. Elieser Aschkenasi 3122.

ha-Gadol (ps.) לכמום מיים def. 112²⁴.

 b. Jose ha-Gelili מכק כי חליעתר 222³. b. Natan (?), Comm. Kanon 1731. Elischa obido pod Fr. 2756 [vgl. Bes. 108?].

Eljakim מי מסי יומל 2163. Verse über 50m 2397.

Esra (d. Prophet, ps.) מקולם 112⁴⁷.

Gatigno '5 np 152, 57.

Euklid מכשים od. שכשים arab. v. Ishak b. Honein, emendirt v. Thabit, Hypsikles (xiv, xv nach Arab. v. Costa?) h. v. Mose Tibbon (mit Lesarten aus 'Hadjdjadj's Bearbeitung) 36, 912, v. Jak. b. Machir 130? Vorr. 912. Wesentl. Inhalt von B. i (Lehrs. 1-32) 31³. B. i-ij, 10 (Jehuda b. Sal. Kohen מוכמס בסכמס?) 2465. (i,1-19, ii, 6-14) 315. Zusätze aus arab. Texten v. Josef 362. מלוף המבטים [nach Arab. des Ishak b. Honein, emend. v. Thabit?] 3621. ordon 3622.

Farabi (al-), Abu Na'sr Muhammed, הכת בסדור קריחת החכמות [h. v. Kalonymos | 3085. מגרם בחלעה לח' ההגיון 3085 | 3079. Compend. der Logik 30710: ptip promb עם או. (העעאה) אם הבעלים (h. v. Jakob b. Abba Mari 267-8, 1107 def., 1106, 2445-6. Log. Exc. 28910. pitino pippo h. v. Mose Tibbon 2342. במסום המסום שלחיר

[h. v. Serachja] 1205. הממכל המתפל המתפל h. v. Kalonymos 3084. אינות בעול והמעולל המתפל המעולל h. v. Kalonymos 3084. עינוע h. v. dems. 1255, 3082. עינוע המועלל מנוע des Euklid [h. v. Mose Tibbon?] 362, 290. עינוע 29710, andere Uebers. 3079. Medic. Fr. 1342.

Farissol Botarel, s. Mose F. B.

Fazari, Loosbuch 2354.

Fergani אלמכנאכי (קילור אלמניקטי) h. v. Jakob Anatoli 246¹². — Comm. s. Mose Chandali.

Gabriel [Kohen aus Lunel?], Noten zu p3306 6000 Exc. 2533.

Galen סכסים סנער סנסים nach Arab. des
Honein 2954. המקרים המלים וסילים וסילים של משקרים של היים לפוקרים על דעם לפוקרים במקרים און ליים לפוקרים על דעם לפוקרים במקרים ווים במקרים של היים ווים במקרים היים במקרים היים במקרים היים במקרים היים במקרים במקרים במקרים היים במקרים במקרים במקרים היים במקרים היים במקרים במקרים

Gazzali, abu 'Hamid Muhammed ממילוקוניס (Logik) 57¹, 64, 110, 121. Vorr. des Jeh. Natan 121². Comm. s. Isak Albalag, Mose Narboni, anon. 269²٠٠². מילונים שללום h. v. Isak b. Natan 36¹².

Gerardus [Bututus?] ה v. Anon.

2453 def., 274, 496.

Gerard von Cremona, s. Mordechai Finzi. — (v. Sabionetta) מילוריקל 249⁴. — de Solo, Practica in ix. Almansoris

v. Razi, s. d.

Gerson [b. Jeh.] zu (letzt. Kap.) Joma, Taanit, Moed Katan 2162. האסה 957. — b. Salomo שמר השמים 657, 4183. Fr.

1254, 29512.

"Habib b. Bahriz, s. Nikomachus. Hai Gaon (ps.) אנרס לכהני אפריקי 210¹⁴. סשונת שאלה . 2286 משום . 81⁹ פיי השם

112²⁶. [מסכון סלומוס] 418. Hamenuna (ps.) סבלס 81⁹. '*Harrani*, Medic. 295⁷.

'Hadjdjadj [Jusuf?] b. Matar, Lesarten zu Euklid's Elementen, s. d.

(abu 'l-) b. Talmuz, log. Quaest.
 h. v. Sam. b. Jeh. 36¹⁷.

- - s. Josef ibn Aknin.

Heitham (ibn), abu Ali al-Hasan סיכוס des Euklid h. v. Mose Tibbon 363, 2902.

Hillel b. Jakob Kohen, C. zu spät.

Proph. 365-6.

— b. Samuel סגמולי סנשט 120².

Hippokrates הסכנום וסינום וספנסום [h. v. Anon.] 1117. בכנום latein. [Constantinus] 2703, [h. v. Mose Tibbon?] 2703, mit C. v. Mos. Maimonides (s. d.) 2755. Unbekanntes 2886. Spanisches (Chirurg.) 2915-7.

Hypsikles (arab. v. Costa b Luca?) h. v. Mose Tibbon u. Jak. b. Machir?

s. Euklid.

(שש כנסים) כנסי נשרים (אמר משרים) בשל (פוש משרים) בשל (פוש משרים) בשל (פוש משרים) בשל (פוש משרים) בשלים לפוש משרים בשלים לפוש משרים בשלים לפוש משרים בשלים בשלים בשלים בשלים בשלים בשלים בשלים לוח לדעום גובה השום בשלים בשלים לוח משרים עובה השום בשלים בשלים לוח משרים עובה השום בשלים בשלים

- b. Sal סי משלי .5313 מכן בותן 25. סי 25.

שמ"ם 25°2.

ק" (?) Noten zu ibn Esra סי המסכר 439. Isak, Notiz 684.

b. Abba Mari סעיטור (זעל) 34.

- b. Abr. aus Ayre, Gedichte 1284.

— Abravanel כאם למכה 9223.

 $[-\ \mathrm{b.}\ \mathrm{Ahron}\,?]$ שנין עשר ססירות [שער השמים] ענין עשר $[-\ \mathrm{b.}\ \mathrm{Ahron}\,?]$

- Akko b. Sam. מליכם עינים 17, 325

(def.), Fr. 2407, A. 3118.

- ibn Alachdab [246], od. Alchadib סלו סלולס (246°). סלי סתולע (246°). סלי סתולע (246°). סלי סדברי (20 b, 64, 65 b, 127, 201°). Hymnus (246°).
- Albalag מיכום על שמע סענעי zu Averroes' mittl. C. 45. Noten zu Gazzali (סיקון סדשום) 1104.

Isak Arama מקידס 26.

– aus Corbeil מבעה עמודי עולס) עמודי בולה (מבעה עמודי עולס)135, 233, 368.

— Düren סלכום חיסור והיחר 232°.

- b. Elieser po Anf. 3946.

– Israeli b. Josef יקוד שולס 35, Fr.

684. Comm. s. Sal. Corcos.

— b. Jakob, C. zu Mose ibn Esra סכקים 211.

b. Jehuda ha-Levi סענס כזי 50.

— Kohen, s. מעשה מרכנה - ? מכמה ? משך מכמה 267.

- ha-Laban pisipo pippin 317.

Latif המובה החלך. 38⁷. להרת החשובה 33⁹.
 כב בעלים 33⁶. להור העור 33⁶. להרת העולם 33⁴.
 עבר העורים 46.

Loria, s. Chajjim Vital.

Natan üb. Gazzali האלמה בסטובה שללום Mose Maimonides האלמה הייסוד.

— Sahula משל הקדמוני 107. [— b. Simon, fing. 89.]

בירום י"ג מדום ." Ismael, s. מירום.

Israel Benj. [Bassan?] 335 f. 111b.

Caslari b. Jos., üb. מכסגם סנכילום v.
 Arnald de Villanova.

Jahja, ibn Batrik üb. pırıpa 719 v. Aristoteles.

Jakar b. Chiskijja b. Jochanan, Noten 120°.

Jakob (?) משפטי המוכנים 734, ef. 2619.

— Anatoli üb. mittl. Comm. des Averroes über מנות etc., קילור אלתניקטי, Farabi סטעאס u. סטעאס, Fergani.

b. Ascher שול i 255, ij 146, iv 148.
 Dav. Kohen Aschkenasi, Note 261¹².

— b. Elasar משלים 207².

Cat, codd, b. M. I, 1.

[- b. Elia üb. Abu Ma'ascher two?]

- - aus Venedig 500 21010.

– b. Isak Alcorsono ניאור עשיים האלטורלנ 261¹¹; s. auch Jakob b. Machir.

b. Isak אוול (?), דקדוק (?). דר. 401⁷d.
 b. Machir לכלי.. רובע ישראל 256⁴,
 and. Rec. 249⁹. [לוסוס אלמרך] 343²⁶;

קילור מכל מלחכם ההגיון הפלור מכל מלחכם ההגיון Costa מעשה בכדור הגלגל, Euklid (Vorw. 91², Bemerk. [zu ij, 34] 36³ B), [ibn al-'Saffar גיחור, תיי (כלי) החלטרלג, [Zar-kali המעשה בלום בלום ה

Jakob aus Marvege? [Corbeil? ha-Levi? משמים מן השונות מן השונים (משמים מן השונות משמים מן בשמים מו

— אמוכבלום, Geomantisches 2288.

 Poel (Boniet Bongoron) [pισιλ] 1285, 2635, 3438, 3864, Fr. 3433.

[- b. Samuel?], s. אסירום השערה יחזקאל.
- b. Scheschet [Fr. כנוסים נכוסים (משיב דברים נכוסים) 240°b.

— Tam סקנות 958.

- aus Venedig, s. Jakob b. Elia.

- aus Wien משעים ותכושים 282.

— Zemach, Exc. u. Noten 319 f. 371, N. 331, 333, 3347. Exc. aus טינוקנ לינוקנ 330².

Jechiel b. Ascher מרי הערונה 392.

— b. Jekutiel מעלום המדום 268. [Jedaja b. Nachschon s. 337.]

— Penini סטועס הערס 328, 338², 341²⁴ (def.). Fr. 47², 401¹⁰ (anon. Gloss. 315⁶). פקים העורן 328², 338⁴, 401⁶. המתכלום 350 338.

Jehosifja Benj., Noten 95. Jehuda Alfakhkhar סשונה 315¹³.

ibn Bal'am סוכיים סקוכל Fragm. 3587.

b. Benjamin, Vers 342⁵.

- b. Cardinal üb. Jehuda ha-Levi יסתכי.

[— b. Chajjim Kalon., fing. 89.]
— Chajjug קעלי סכפל (סיסה סנים, אומים סכפל mit Zusätzen v. Mose Gikatilia), h. v. Abr. ibn Esra 63.

— (al-) Charisi הוכלי סגוכלים 2943 H.; üb. Aristoteles [ibn Ridhwan] סגכם לגכם (קוד הקודות הוא השוקר הכללי אורה הקודות הוא השוקר הכללי, Galen החקרי הפיי Honein שוכר (Vorw.).

Chasid (?), Gutachten über Busse
 232². מוד סיימוד 325².

1 731:

b. Elieser מנחח יהודה 62.

b. Jechiel, messer Leon למסים לחסים 55².
 (ססים לחסים פרים מלחלם (מכנים מוסם) אביי מבוח מלחלם (מכנים מוסם) אביי מבוח מלחלם (מכנים מוסם) אביי מבוח מלחלם (מכנים מבוחם) במוח מבוחם (מבוחם מבוחם)
 ביקט (מבוחם מבוחם)

- b. Josef Khorasani (?) לכון כעדום

 39^3 , 78.

- ha-Levi מתכי h. v. Jehuda Tibbon 264°, iv, 25 h. v. Jehuda b. Cardinal 47°. Gedichtsanf. 255.

- (Bongodas) Natan b. Sal. סוד הקודות

2978 (daraus סומר מיפוס 243?); üb. ibn Wafid בכלשום הכלשום, Vorw. zu Gazzali "po prono 1212.

Jehuda Romano üb. Aristoteles, de Causis. מי מערכם האלהום 9222? Glossar u. C. zu Maimonides 2732-4?]

- ibn Sabbatai יסודה od. מסכמוני

— b. Sal. Kohen מדכם מסכמה Fr., s. Euklid.

— Spira סקיד (fing.?) קוד 92°c.

b. Tabril (Klystier) 291¹⁰.

 Tibbon üb. כחכי v. Jeh. ha-Levi, מדי מדום הנסם ,מנחר הפנינים Sal. Gabirol

Jekutiel b. Sal. üb. Gordon ofinoo jun. Jerucham b. Salomo 513 3436.

Jesaia b. Isak . . . C. zu Avicenna וסלמן 277.

Jochanan Alemanno (?), Noten zu ibn Tofeil סי בן יקטן 59.

b. Sabda Jerichuni, s. 231.

Johannes Danek (דניקולו), Erläuterungen der Tafeln des Alfons, s. d.

שרעיקה .Johannes Jacobi העלאכה od. סרעיקה 27¹, 286².

- Pauli שור הכחם שור המחם [v. Alcaus, Alcharius, Algani] h. v. David ibn Bilia 2287c.

- de Sanct-Archangel, Tafeln üb. v. Mose aus Nismes 126.

- Zelestin, Paradigmen 84.

Jomtob b. Abraham (Schüler des) סירופי מסכח עירובין 385.

Lipmann Mühlhausen pob 1075.

, סדר דרכי החשונה .232° יכלה Jona Gerondi s. 462. שערי משונה 2324. סוד המשונה 279. Jonatan [Kohen] פי מקי סולין ועירובין 283 Jose מלק כי יוסי 22215.

— b. Chalafta סדר עולם רצח 954.

Josef, Zusätze zu Euklid, s. d.

- [ibn Aknin], abu'l-Hadjdjadj b. Jahja [. . . המליחות המליחות 3618x.

 Aschkenasi, Kabbalistisches 319 f. 208b, 334².

Bechor Schor [סיכום עס"ם] 52.

- (Vidal) b. Benveniste üb. Josua בכם המעלות Lorki גרם

 Caspi כילור סמוכס 263, and. Rec. נביע כ' .2647.8 משכיום כ' .וו עמודי כסף נלילי כסף , יוכה דעה 2658. נלילי כסף 265°. כולכות כי 265. כמות כי 265⁴. שירוש . 265° מנוכח כי . 265° (לוואת כסף) מוסר שלחן כי . dod. קילור . ו (מותרום כי ,שלחן כי . od. מיונ פרשח ... 613, 23911 פירושי הסודות לראב"ע gpo 611.

Josef b. Chajjim בעל כנפיים 286.

- — עשר הספירות — 112¹⁵.

b. Elieser סטטס סטסס 62².

— ha-Esobi קערת כסף 3388, 358¹º.

- Gikatilia (Chiquitilla) חשל 54, 215. שערי לוכה . 2642 פירוש הגדום ש"ם . 11. חידום נקוד כיקוד השם . 582, 2482 שערי לדק 11220. [מוד בס שבע] 1314, 34120 (u. s. קוד תעלין וכר קוד הנחש Mose de Leon). קוד מעלין וכר קוד הנחש 305^{3} .

- ibn Jachja כללי לשון למודים 3283.

b. Josef, Brief 401⁷h.

— Kara סיכום ליכה 52³.

- Kimchi יככון 5311. Fr. 4017 חשלי חשלי 2423. Jub "D 2602.

— ibn Megas סידושי ב"ב 149².

b. Mose לקט יושר 404, 405. — — Zarfati עיר סיחון 685.

— ibn Nachmias b. Josef ספי מנלם לקתר 264^{4} .

b. Samuel פוד מעקה בכלקים 66²b, 240°b.

— b. Scheschet იათი 338°.

b. Usiel בכייסל od. משנה, s. 92³b.

- ibn Wakkar b. Abr. ליקועים 221, u. s. סטרטיס (qurselbe?) üb. Zahrawi מלכיף.

Josef ibn Wakkar b. Isak. [pipib] arab.

u. hebr. 230.

 ibn Zaddik עולם הקטן 65². - Zarfati s. Josef b. Moses.

Joslein, Brief an Israel ς" 35613. Josua Lorki נכם המעלות üb. v. Josef

(Vidal) b. Benveniste 444, 280°; üb. Avicenna popp.

Schatibi üb. Mos. Maimonides [סקלכה]

ibn Schoeib מיכום (זכשום) 9. Supercomm. zu Moses Nachmani über d. Pentat. 66.

Kabi'si (Alcabitius) 2287.

Kalonymos b. Kalonymos לכן עוכן 3159, def. 328. [מלכים ? 290³]. משובה 307²; üb. Ali ibn Ridhwan עמוד בשכשי הכסולה, Averroes, mittl. C. zu ptb, obupo, מישיהי , אותות עליונות ,הויה והפקד ,שמע העבעי (מועח מושח ?] , grossen C. בנו מושח מושח פול ?] , ממניים להגרם . . בקדור ק' הח' [לגרם . . בקדור ק' הח'] מאמר בשכל והמשכיל ,מאמר במספר החכמות לגכת .u לגכם במולדום Kindi והמושכל מעלות, Nikomachus, Arithmetik.

- [b. Meir??] our open 2105.

Kamil (abu) [Schudja b. Aslam מסטלים המססד, aus dem Latein.?] üb. v. Mord. Finzi 225³⁻⁴.

Kana ibn Gador b. Nachum, s. סליאס

(qca).

Kasim (abu 'l-) b. Idris, 2 log. Quaest., b. v. Sam. b. Jeh 3617. מאמר הממר המר ענין הלומוס u. הכלשון הלומוס 317 (vgl. Averroes הרשטון).

Lanfranchi פלפרפקינל 88, 271. אלפרפקינל 98, 271. אלפרפקינל 271², (Tr. v) אנטירועלריו span. 280¹¹¹. Leon Josef üb. Gerard de Solo in nonum Almansoris 101.

Lesueur, Gramm. h. et française 379. Levi (welcher?), Hymnus 276.

b. Abraham שון היום 58¹.

Ma'aschar (abu) bism [h. v. Jakob b. Elia?] 3619.

Madjriti, abu'l-Kasim Maslama סכלים 214⁴.

Martin de Lucena (?) prinsp 21411.

Maschallah מללום u. בקדלום h. v. Abraham ibn Esra (?), s. d.

Mas'ud Sagi-Nahor ເປັນວ່າ 335 i f. 134 ii f. 6b, 319 f. 235.

Maurus pupoo m 292.

Mayr, Ge. üb. Thomas a Kempis, De imitat. Christi.

Meir [Abulafia] ha-Levi [ספרי ולפריס] s. unter 37³]. מרי ייינ מדום 305² (s. S. viij).

— Arama אינ משיל 25³.

- Crescas Kalonymos über Jer. 2, 10 ff. 315¹⁵.
- b. Elasar מלמר סעין 417³.
- Rothenburg, Hymnus 2322.
- Spira (?), astron. Compend. 36¹⁴.

Meir Zarfati omno 2397.

Meletius s. סלימיום.

Menachem Asarja Fano, Kabbalist. 331.

[-- Schüler des Elasar Worms] פירום בירום 112³³, Fr. 341¹⁴ (A. 56°).

— Meiri מיי משלי 251.

Recanati עממי החלות mit uned. Anh. 83², 103². ביאור od. סירוש הספלות 112², def. 341²³ (A. 56¹¹). פירוש ברכם החון Exc. 76.

— b. Salomo אום בוסן 55. שכל עוב Fr.

131.

- Ziuni כיוכי 683, 76.

Merwan [abu?], über משרלה 3437. Meschullam b. Sal., Gedicht 297¹³ (cf. 239⁷).

— aus Volterra, Wandkalender 154. Mesue (Johanna b. Maseweih) שמכום שנכום על (A. 436).

— (jun.) הסעלה . . . כפולות משלשלות aus
 Lat. h. v. Samuel b. Jakob 49⁵, and.
 Uebers. 280⁸, Fr. 275².

Mordechai, Erkl. des מס סמ 22.

— נלמן b. Benjamin, Zusätze zu יכשי 148.

Comtino, Anfertigung der לפיסס des
 Zarkali 36¹³. מיקון כלי סנקטת 36¹⁵.

 Finzi üb. Geometrie, Algebra [nach Gerard von Cremona?], geometr. u. algebr. Abhandl. von abu Kamil 225.

— Rossello שערי חיים 49.

Mose . . (?), Gedicht üb. 13 Dogmen 210 f. 109.

— Botarel פיי פי יליכה 1154, Fr. 4017.

Chalajo ביכום מס"ם 71.

- Chandali בילור ללפרגלרי 24614.

Cordovero, s. 3344.
 Coucy prin 145 def.

ibn Esra (סגינים, ענק oder סמפים, סגנים) 211.

Farissol Botarel מלאכם סקנוע 249¹.
 הלאכם סקנוע 348¹º. (Canones) 31⁸.

בסלוניכו – Epigramm 87⁴.

Gikatilia, Zusätze zu Jeh. Chajjug
 63.

– b. Josef üb. Saadia Gaon פיי פי ילינס.

Kimchi הכלך 4017. C. Prov. 223.
 C. Esra (angebl. Abr. ibn Esra) 2426.

- de Leon שמקל השרט הדר. 24^{5} . אין השקל האר הא פעל הערט האר האר פעל האר האר פעל האר האר פעל האר האר בעל האר האר בעל האר האר בעל האר האר בעל האר בער בע

- Maimonides לחכמי מונטפישלייכ [h.

v. Mose Tibbon?] 3154. לגרם להרי יסונתן (ps.) לגלת קודות (ps.) לגלת לגלת קודות יסונתן [אנרם השמד] 3153 לנרם השמד h. v. Abr. ibn Chisdai 575, 3572. [פרסגם סבכילום] h. v. Mose Tibbon 1112, 2897. 300 h. v. Isak מאמר הייסוד .555 למי . . ישח Natan] אולמר הנכבד [בחריחק] h. v. Mose Tibbon 1113. Vorw. and. Uebers. 2802 (A. 435). nhin מחורים [h. v. . . Tibbon?] 1115. מחורים מוכה h. v. Sam. Tibbon 2017. מוכה הכנוכים h. v. dems. 99, 2977, Vorw. u. Index v. Jeh. Charisi 401°, Inhaltsangabe 2394, Noten 2396. C. s. Mose b. Sal. אלום ההגיון h. v. Mose Tibbon 2398, 2979, 388. = pro 3588, סבי קלכ 3076. Comm. s. Mose Nar-boni. המים h. v. Mose Tibbon 213, v. Sal. ibn Ajjub 282. [ngdto dton] h. v. Josua Schatibi 280 (A. 434). משכה מוכה B. iij, viij-x, 143, 144. סירוש המשנה .393² (הי תשובה ,הי ברכות) Einleit. 210, über Abot h. v. Sam. Tibbon 128, 2102. ממנה שנקים 29712, שלק חלק מלק uned. Uebers. שלש עשרה עקרי דחינו .342 עשרה עקרי דחינו 24013 (A. 3117). מירום פרקי לנוקרט h. v. Mose Tibbon 2755. מכקי משה h. v. Natan 192, 134, 253, 287, h. v. Serachja 1111. [כנף החשמים] h v. dems. משובה על . 230º an Anatoli 230º. ששובה סער 31512. Recept 292 f. 196. — Gedichte über ihn 2397, 313.

Mose (?) Minz, Kabbalist, 238 f. 82, 319 f. 144b u. 373.

Nakdan יקור 53¹².

Narboni (Vidal סוים (בלשם סוים בשל 443, 276, def. 2432. Comm. (סיכוש od. סיכוש בע Averroes מנשים הדנקים של incl. שלם השתים, ibn Tofeil

Mose aus Nismes üb. Tafeln des Alfons u. s. w. u. des Joh. de St.

Archangel.

Rieti, Anm. zu Mose Narboni C.
 σιοιιο 110. οδιόο Fr. 3569.

[- Sabara?] מלאכם סומר Exc. 3343.

[- b. Salomo üb. Averroes קרי מש"ס].
- aus Salerno ני מוכה הנכוכים (מוספות) בי מוכה (מוספות) (60, 370.

b. Samuel כנאליה, Superstitiosa 2287b.
 סוד עשר ספירות העותר : קיינתה 453, 2153.

[— b. Sim. Kohen יז סט פל 24°b?] — אולני, Noten zu Abr. ibn Esra

מסעכ 43°.

mistius מלמכ הידוע כלום הלמים מלמים. Mose b. Tobi [לכפנעיניה] h. v. Sal. da

Piera סמס 573.

Nachschon (לוס י"ג מסווכים od. שנול) 1282. Naftali Treves [ביאורים] zu Bechai 403. Natan ha-Babli דלי נמן 222¹⁹.

-- b Elieser, s. Anonymus.

— Ham'ati üb. Avicenna אָלמון, dazu מווי מווים (8³), [Djezzar . . מלכה בשכהם ?], Mose Maimonides מלקי משה Zahrawi מלקי משה 295³.

— b. Jechiel עמוך 142. Bearbeit. mit

Deutsch 204. Auszug 390.

b. Menachem, Zusätze zu למ"י 148.
Palquera b. Joel לכי סנוף Fr. 354.

- Spira [b. Reuben] איסיסיס zu Chajjim Vital, s. d. עמריס Exc. 3333.

[Natanel Caspi] b. Nechemja לקומה 252. Nechunja b. ha - Kana (ps.) ספלס סיסוד 117, 81¹¹, 112³⁶, u. s. כסיכ. Nicolaus Praepositus propos [h. v. Anonym. a. 1197—99] 2454, ital. 254, Schlussnotiz 1116b.

Nikomachus Gerasenus brownob nach Syr. des 'Habib b. Bahriz, emend. v. Kindi, arab. mit Noten v. Rabia b. Ja'hja [h. v. Kalonymos] 36¹¹.

Onkelos 1, 2, 114, 148, 341⁶, 384, 396, 400¹-2.

Perez, s. מערכם האלהות.

— יככי (?) . . הול 126°2.

- b. Elia moso zu Isak Corbeil.

Petrus Hispanus מכקמלן 45°, bearb. (קיי סניון) v. Abr. Abigedor 3078.

Platearius (Jo.) פראטיקס [h. von Anon. 1197—99] 2758.

Plato סמדינס המסגם, s. Averroes. — (ps.) סימוקיס, gekürzt v. Galen, arab. v. Honein (aus d. Lat.) 2145.

— [Arzt] über Aderlass 8². (Meletius?), s. Honein.

Prophiat Duran (Isak b. Mose ha-Levi) אולה אבה 299. אולה 2898, 3157. ממשה משלה 274.

Ptolemaeus ללמנסקי [arab. v. Honein? h. v. Jakob Anatoli] ללמנס כלי מעשה כלי 249⁷ ביאור מעשה כלי הסבקה ב49⁷ באלמוכלנ משה בלי הסבקה ב59⁶. Astrologisches 294³ J.

Rabia b. Ja'hja (abu Suleiman), s. Nikomachus.

Razi, an Almansor iv (C. 24 u. 32) 2804 (A. 437); ix mit Bearbeit. des C. von Gerard de Solo (s. d.), h. v. Abr. Abigedor 296. יילאכס (h. v. Schemtob b. Isak?] 2456. ארט מיקרס מעלוכם סכעולס מיקרס מעלוכם מעלוכם מיקרס מעלוכם מעלוכם מיקרס מעלוכם מעלוכם מיקרס מעלוכם מעלוכם מיקרס מעלוכם מיקרס מעלוכם מעלוכם

Ricius, Paul., Isagoge in cabal., Exc. 4004.

Ridhwan (ibn), s. Ali.

א Anonymus 42³, Vorw. 65, Fr. 120⁴. סמרון מי ילירס [h. v. Mose b. Josef?] א מירוע מי ילירס [h. v. Mose b. Josef?] א מירוע מי ילירס [h. v. Mose b. Josef?] א מירוע מי ילירס (ps.) 40², 115⁴. Arab. Pentat. 114. מרס מסליס המינים 122. (zweifelh.) מירוע מינים מסלים במינים מסלים במינים מסלים מינים מסלים מינים מסלים מינים מינים מסלים מסלים מסלים מסלים מינים מסלים מס

Sabbatai [Donnolo] פרי קי ליכס 372. Sacrobosco, Jo. מראה האומנים h. v. Salomo Abigedor 2493, 2942.

'Saig (ibn al-), s. Badja.

Salomo (d. Weise) אלותרי סליימאן 214, u. s. אילל.

Abigedor b. Abr. üb. Sacrobosco סיס סלומניס, Arnaldus de Villanova מניס סנום.

- ibn Aderet סידושי נקין (anon.) 98.

סטונה 255. (ps.) ייקוד 92¹º.

ibn Ajjub b. Sal. פי בעסורים 1116;
 üb. Averroes, Comp. השמים והעולם Mos. Maimonides מלום

- Bonafed, Antw. 3126.

Corcos b. Abr. פאור סי יסוד שולס 33³,
 43¹⁰, 261.

Davin de Rodez üb. Pariser Tafeln
 u. C. 343¹¹; ergänzende Tafeln
 343¹². Anm. zu Cod. 249 (5"7).

— ibn Gabirol היקון מדום הכפש h. v. Jeh. Tibbon 201, Fr. 356¹⁰. (zweifelh.) ספנינים h. v. dems. 327². (danach?) י"ג מדום 65⁵, Index 393⁸. מספגלכ 356¹².

- b. Isak (?), über Pijutim 82.

- Isaki, Comment. Pentat. 5, 148, Fr. 114 u. 384. Ps. Prov. Hiob 3310. Ps. Daniel, Esther, Hohel. 1222. Threni u. Esther (def.) 243. Ruth 2439. מיור מסקסו סלכום (סדרים) 28. מיור מסקסום 1102. מיו מסים לנום 2102. מיונ מדום לנום 2792, 305.
- לינרו דילה סירוגיאה : מאריק Fr. 2913.
   Moleho [דרשות] 576, Fr. 31113.

b. Mose Melgueiri üb. Avicenna (aus משנים וסעולם [u. סשנים וסיקילם].
da Piera b. Imm. üb. Mose b. Tobi

בתי הנפק

[—] Salman יויכן מליסום מקדכ מליסום 4015. Samuel b. Jakob מוסום (?) 358¹³.

— aus Capua üb. Mesue jun.

b. Jehuda üb. Alexander Aphrodis.
 בשלום הדברים, Averroes מלום הדלום מדינה עדים (Plato).

— b. Kalonymos סמי (fing.] מיי

598 aged

Samuel Kimchi [פרי פרק שיכה] 2399.

Kohen b. Daniel, Brief 3414.

Motot [מנלס ססרים] Exc. 285⁵. Kabbal. Werk 47¹⁰.

b. Nissim, abu 'l-Faradj, s. Abschreiber.

ibn Sason, astrolog. Fr. 80², Notiz
 ib. Esther 239¹⁰.

(Samiel Astruc) da Schola (Kansi)
 b. Simon; Compend. des כנסי נשניס
 v. Immanuel b. Jakob 343³. Ort der Mondstat. 343¹⁵. Tabellen 343²⁷.

 Vital, redig. die Schriften seines Vaters Chajjim Vital.

— Zarzah תקור מיים 643. מקור מיים 7, 51. Schanak ממת בסתי המום 2149.

Schemaja משושני (aus Soissons?) יקוד od. שורכש u. C. Hohel. 5.

Schemarja Ikriti אמליסו 210². [פרי הקדים] 210°. קרים 210°. Gedichte 210².

אר כמר ש"ש (ממח במר ב"ף, 66 במר ב"ש"מ (A. 56) ביי פיי פורות הפורה (A. 56) ביי פיי פורות הפורה (א. 195° ביי פיי פורות הפורה (א. 195° בירות הפורה (א. 196° בירות הפורה ברות הפורה (א. 196° בירות הפורה ברות הפורה (א. 196° בירות הפורה ברות הפור

- b. Isak Tortosi üb. Zahravi zwz.

[Razi ?]

— Palquera סיכים 402. מסי (ססי לענכם) פוסים 407. מעלום 402° מעלום 407. מעלום 408°, 402° [eingeschaltet eth. Epistel des Aristoteles].

Schaprut פין כל 84.

Schemtob ibn Schemtob אמנים 24, יים 264³.

Scheschet aus Catalonien, theodic. Fragen, 924, Fr. 478. [קים על הרמנ"ן 66], u. s. unter מערכם (2405).

— b. Isak מיכוש על משלי 47, 60⁴.

[Nasi ben Benveniste] מלמר במיכי 27², def. 134³.

Schudja, s. Kamil.

Serachja b. Isak b. Schealtiel [מירוש לאיכ] 79¹. מירוש לארכי דעם 19². שלארי דעם 19¹. מלארי דעם 19². אולי המשמים שלקי Mos. Maimonides מלקי המשמים, (מברי המשמים).

- ha-Levi Anatoli, s. p pro.

Sigmund, Arzt von Ulm, Brief 401 f. 213b.

Simeon b. Jochai (ps.) במחרות 22220. Simon Motot קוים כי יליאם בי יליאם בי קוים 3623.

-- ha-Zaddik (מדרם), s. סירום השם המסורם. Simson b. Isak Chinon, כריסום 358.

Solo, Gerardus de, in [Razi in] nonum Almansoris (Practica), h. mit Zusätzen v. Leon Josef 401. Bearbeit. v. Abr. Abigedor 296.

Tanchum, Gedichte 295 f. 39 b.

Thabit b. Korra emendirt Ishak b. Honein's Uebersetz. der Elemente [u. συζουρ φυζου] Euklid's (s. d.), Tract.

ג der Metaph. des Themistius.

Themistius סידוע באום סלמייד מידוע באום סלמייד מידוע באום סלמייד מידוע באום סלמייד מידוע באום האיד מידוע באום האידוע באום

2343.

Theodoric von Cervia סמולה (מללכת היד) (מללכת היד) 266 (A. 41¹), span. (aus kürz. Rec.?) 2916. (לינכו היד קיסטיונים) Fr. 291⁴.

Theodosius סמכ נחכמת החשבוכת p, Tit. 318.] Theophilus סממן [h. v. Anon. a. 1197 bis 1199] 1116.

Thomas a Kempis, De imitat. Christi h. v. G. Mayr 411.

Tobia b. Elieser [στο σρό?] über Megillot 77.

Todros [Abulafia] ha-Levi אלכ סכנוד 103, 344. מער סכוים 37 def., 68², 209⁶ (A. 53⁶).

— Todrosi üb. Averroes מאמר בשכל (u. s. 31° unter 3618).

Tofeil (ibn) abu Bekr קמן mit C. v. Mose Narboni 59, 272.

Vegetius (?) 235.

Wafid (ibn) ຮຽວວ ອຸເສວລ h. v. Jeh. Natan 2863.

Wakkar? Practik 28010.

Zahrawi מלכים (סלכים) h. v. Schemtob b. Isak 8, 80, v. Josef ibn Wakkar 321, span. Bearb. 280¹². Tr. 25 (מלמר סמטיסום) 295³, Fr. 302³.

Zakkarijja (abu), Geomantisches 228⁸. Zanati (abu Abd Allah), Geomantik, 299⁵C. Zarkali (abu Ishak ibn al - Zarkali) מנכם למים כלים סנקי לפיםם [h. v. Jakob b. Machir?] 3612.

Zohr (ibn, welcher?) אול מכלות (ibn, welcher?) אול מכלות מבלות במכלות במכלות מבלות במכלות במ

Schreiber.

Abraham 79, 107.

- Alatrino b. Menachem 201; s. auch Besitzer.

- aus Bologna 77.

- b. Jehuda (Schalom?) 325.

— b. Josef inh 236.

- b. Sal. 327.

Astruc Crescas Kalonymos 31515.

Benjamin b. Josef Rofe, Fam. Merks 100.

Boeschenstain, Joh. 72, 329.

Chajjim 65. — (and.) 101. — Gatigno b. Samuel 83, 96, 203, 303. Chananja b. Chajjim 296.

Dav. b. Mose 11.

Elasar Parnas (schreibt mit der Linken) 123, 275, 276, 277, 302. Elia 150.

- Amarillo 64.

- Levita 81.

- b. Menachem de Nola 68.

b. Sabbatai ha-Zarfati 16.

Elieser 65.

b. Jakob 393.

b. Joel קרועקים 59.

Eljakim b. Ascher (Punctator) 400.
— b. Simon, gen. Salman Auerbach 89.
Emilius, s. Paulus Aemilius.
Esra b. Isak Fano 31, 35.

Isak 3.

— 3346 (u. 331, 335—7?).

— (b. Abraham?) 269.

— — de Villa 1070bb 242.

- b. Elia Manusch aus Leitmeritz in Böhmen 25.

b. Elieser ha-Kohen 117.

b. Jehuda Reutlingen 100.

b. Jos. מוקיד שוני 274.Ismael Amilio . . . 87.

Jakob b. Chajjim 59.

- b. Isak 1314 (Akrost.).

— Perez 294.

- b. Jehuda Kohen 316.

- b. Josef 40.

- ha-Levi (Punctator?) 401.

Jechiel b. Menasse 26111.

- b. Sal. b. Joab 111.

Jehuda 216.

- 346.

b. Sal. de Blanis 328.

- b. Jak. . . . 284.

Jesaia b. Elasar Parnas, oder Franciscus Parnassus 217, 285.

Jischai b. Jechiel 31, 45, 58(?), 64, 131. Joab b. Jechiel (Prototyp 327).

Jomtob b. Chajjim 240.

Jonatan b. Jakob Gallico 32.

Josef 326.

- b. Abr. ha-Levi b. abi Ajjub 362.

— — Ahron gen. Sundl Lubomila 538-9.

- . . . [b.] David aus Rom 143.

b. Efraim 200.

- b. Elia סכים (Prototyp 49).

b. Jomtob 118.

b. Matatja b. Joel 268.

- b. Sason b. Galeppa (?) 362.

Josua b. Leon b. David 341.

Levi (Leon) b. Abraham de Capestan 264.

Meir b. Isak ha-Levi aus Prag 19, 27? 47?

b. Simson 358.

Menachem b. Samuel 97.

Meschullam b. Sam. gen. Veibisch Posnani 9.

Mose? 68.

-408.

- b. Chajjim ibn Schabuka 98.

- b. David 36.

(Gad) b. Tobia aus Krakau 81. [Mos. b. Gad Reuben a. 1553 Opp. 152 Qu.] Natan b. Abr. ללסשיםי 142. Nissim Faradji b. Sabbatai 246.

Paulus Aemilius 103, 112, 115. Pinchas b. Isak Nördlingen 394.

Rafael robo (Protot. 331). Reuben b. Salomo Aschkenasi 337, 55. b. Salem Salomo 244, 297.

Salomo? 47.

- 287.

b. Josef 16.

Salomo b. Sam. aus Würzburg 5. b. Simson 95.

Samuel? 280°.

b. Abba Mari aus Lunel 237.

b. Jakob 358.
b. Menachem 279.

 b. Nissim Abu 'l-Faradj 246. Schemarja b. Jakob ha-Kohen 207.

Zarfati . . . 281. Zebi b. Chanoch ha-Levi, od. Hirsch Fraenkel 394.

Besitzer.

Abi ha-Esri b. Eisak Stein 405. Aboab (?) 125.

Abraham 36.

- (Schreiber?) 79.

b. Ahron 77, 265 (cf. 358).

Astruc 284 (cf. Astruc). Daalia da Prato (?) 91.

de Fano 386.

Israel 370.

b. Jechiel 223.

- Kohen b. Sabb. דיכניי 143.

Luzzatto b. Moses 396.

- b. Menachem Alatrino 97, 117, (Abschrift) 201.

b. Mord. b. Elieser . . . 111.

- b. Mose . . . 111.

b. Natan 223.

- good (?) 358.

 b. Sam. b. Chijja 279. Adelkind, Corn. 31, 33.

Aegidius de Viterbo (Egidio) 74, 96, 103; Prototyp von 81, 96, 103, teils 217 9, cf. 285.

Agnilo de bono ajuto da Roma 207. Ahron b. Jakob Kohen 393.

(Harun) b. Mose 122.

Ammon, C. 72.

[Anon.] b.Simon Kohen Chai Sforno 387. Aronno Tolentino de Urbino 146. Ascher Aschken. b. Jak. מומילם 119.

b. Simon 400. Astruc דלששמיר 213.

- Crescas Abraham 295 (cf. Abr. Astruc).

Astrue (Astrug) aus Avignon 304.

Baruch b. . . .? 108.

[Behem, Jo. 204.]

Benjamin Chajjim 127.

— b. Elia סכם (so) b. Sabbatai 216.

- b. Meschullam 79.

- Pesaro 150.

- b. Sal. . . Kohen 359.

Boeschenstain, Jo. 400.

Bonaventura 207.

Bondoa (?) 265 (cf. 292).

Bongodas (maestro) לוכנייכ 297.

Boniak, s. Enboniak.

Botarel . . . אסושעלל 252 (vgl. Sal. Botarel).

Chajjim 213.

— b. Abr. מסיכשר 381.

b. Mord. b. Cregente Provençali 210.

b. Mose Josef 381.

Com. . . . (קומלייה), Witwe des Muel Bondoa (?) Comprad 292.

Crescas (Don) דקדמושה 213.

b. Meir Crescas 295.

Daniel b. Abraham in Rom 207.

— Zoref b. Benj. ha-Rofe 286. David . . . 392.

- aus Castello (b. Menachem?) 294.

 Kapsali b. Eljakim 210. - (Davit) da Lucha 91.

b. Menachem Kohen 341.

Donna 118.

Efraim-Gumplin 358.

Egidio, s. Aegidius. Ehinger, Elias 409. Elasar Matriti 209. Elia b. Abraham 80. — — — Ulma 100.

- b. Isak 295.

b. Sabb. b. Elieser 210, 388.

b. Sal. b. Jak. b. Sal. 239.

Elieser b. Simon Ulma 95.

Elischa ha-Rofe 108 (vgl. Autor?). Eljakim (?) b. Sim., gen. Sal. Auerbach 89.

Enboniak הלוכשה 213. Enmazif דאלששטיר 213.

Flaminius [Marcanton.] 202, 321. Franciscus, Praepos. S. Salvatoris Pollingae, s. Toepst. Frau des Sam. b. Mos. Zarfati 80.

Gemma? (tm) 239 Gerson b. Gerson 101.

— Oppenheim 4

Grimani, Card., 80, 209, 223, 266, 267, 268, 278 (Copie?), 341, 357 (cf. ZfM. 12, 4 u. zu N. 267).

Hanna, Tochter des Mordechai Angeloni 77, 117.

Hendel 100.

Hillel b. Mose Rofe 232.

[Immanuel b. Jakob 85.] - Manoel ibn Mose 242. Isak 386.

- b. Abraham Ulma 100.
- b. עמרון 353. — הכחשה 274.
- b. Isak 229.
- Jeh. Porat 359.
- -- b. Moses aus Aue 395.
- b. Sal. ibn Sahl 392.
- (?) b. for 109. Israel b. Samuel 101.

Jakob aus Aue 395.

- Garçon (?) 373. Jeh. b. Isak 393.

- -- (קנסיינעי) b. Is. b. Abr. 242.
- b. Josef 213.
- b. Josua 243.
- de Lunel 286.
- Matatja b. Is. in Ulm 3.
- b. Meir . . 382.
- b. Natan 95.

Cat. codd. b. M. I, 1.

Jechiel (mit constanter Rasur des nachfolgenden Namens, ob Treves? s. Brüll, Jahrb. 2, 209) 36, 75, 111, 120, 122, 124, 201, 224, 239, 280. (Seine Söhne sind Mose u. Jehuda.)

– מהר קדש 223.

— (ץסמץ) 276.

— (Chai) Finzi 362.

— (סילי) b. Jekutiel 232.

b. Josua 202. - (Sabb.?) 413.

Jehuda b. Benj. ha-Rofe 268.

-- זקיכ Elasar 263.

b. Jechiel 111, 122, 201, 243, 280.
Meschullam b. Meir 405.

Jekutiel b. Abraham aus Forli 110.

b. Benjamin 232.

b. Dav. 5.

b. Joab 79.

Joab b. Abraham 80 (327).

Jochanan (Johannes) b. Simon aus Greping 400 1.

Jonatan b. Abieser ha-Kohen 207. Josef 386.

- b. Ascher ללנגלי (?) 241.
- b. Is. Ganilla (?) 241.
- b. Josef 296.
- Kohen 94.
- Levi 239.
- b. Lewa 327.
- b. Meir . . 382.
- b. Mose 5.
- b. Natan 86.
- b. Sal. . . Kohen 359.
- b. Sam. Levi Jaabez 125.
- b. Scheschet b. Benveniste 283.
- Zarfati 269.

Kraft de Dolmesingen, Raym. 204.

Langevin, Thom. 415.

Leon Astrug (de Salvis?) 213.

Crescas לוכנייכ 407.

Leonardo de Sormoni (?) 150.

Manasse b. I.[srael Brünn?] 304.

Matatja b. Jos. 95.

b. Joel 268.

Mazif, s. Enmazif.

Mazliach סבמיכי 36.

Meir Saragossa 352.

Menachem 395.

- Aschkenasi 393.
- -- in מיכמו 305.

Menachem, Arzt in Tirni 110.

- b. Benjamin 207.

b. David 294.

- b. Elia aus Fabriano 216.

— Zemach 207. Meschullam 207.

- b. Abraham 359.

b. Elchanan 79.

Mordechai Angeloni b. Elieser etc. 97, 111, 117, 207.

-- b. Benj. 4.

Mose 125.

b. Abr. b. Mose 268.

— פולנים (מב לנים באלים (מב לנים באלים 288.— למפראנגי (מב לנים באלים 261.

- b. Alkabiz ha-Levi 352.

- Altavil (al-Tawil?) 265.

- b. Chefez 122.

b. Elieser 240.

- b. Immanuel b. Imm. 370.

b. Isak Alfasi 209.

-- b. Jechiel 111, 122, 201, 243, 280.

- b. Jehuda Usiel 372.

b. Josef Isak מייזים 395.

- Kohen 207.

- Luzzatto 396.

- 228. מוכפוליכ

— Remos b. זכלשל [Dieulosal] 80.

b. Sal. aus Guastalla 396.

— (Maestro) aus מכין 226.

Namer b. Salomo 118.

Natan 207.

b. Jechiel 223.

Nissim b. Sabbatai po (?) 143.

Noutzenus, A. G. 412.

Paltiel ha-Sefardi 304.

Pinchas b. Mose סיסס (?) דיכני 143

Quatremère 136—46, 359 ff., 413 ff. Rafael b. Abr. aus la Mirandola 119, 224.

- b. Benjamin, s. Samuel.

- Elieser b. Jeh. paro 85.

- b. Immanuel 301.

Reuben b. Jekutiel . . 77, 117.

Sabbatai 207.

b. Abraham 213.

b. לחים 264.

- b. Mose Rofe 232.

— b. Natan 223.

Salomo 392.

Salomo b. Abraham 224.

- b. Ahron Zarfati 80.

- Botarel 271.

b. Elieser 298.

- b. Jehuda aus Guastalla 396.

Kohen 394.

b. Labi 352.

de Lunel 304.

- b. Menachem 118.

— b. Mose Rofe . . ил 232.

- b. Mose Rofe aus Rieti . . 224.

— da Piera bpb (?) 265.

- Ulma 2, 95.

Samuel סילמלים [36] 288.

- Abravanel 150.

— (Rafael) b. Benjamin . . 111, 207.

- Benveniste 352.

— הברסגלה (?) 207.

Delmedigo b. Elkana 118.

- Landauer b. Sal. . . 125.
- b. Mose vice 279.

— . . מרכיר 240.

— in טירש 305.

- Zarfati 269.

Sason b. Josef al-Longo 142. Schedel, Hartm. 21, 210.

Schemtob b. Abr. di Crasto (?) 295.

Selamias . . . 292.

Simon b. Jehuda 401.

- b. Sal. Ulma 95.

Soleiman de Sevilla 242. Stauber, J. 201.

Strassburger, B. 152.

Sussex, Herzog v. 136-8, 142, 365-6, 371-2.

Toepst, Franc., praep. Polling. 204. Trithemius 235.

Widal זומיל (?) ibn Caspi 265. — b. Sal. b. al-Rabbi 138.

Wertheimber, Löw. Is. 1.

Widmanstad, Jo. Alb. v. 36, 74-7, 81, 87, 91, 92, 94, 96-100, 103, 106, 108-15, 119-22, 126-30, 134, 201, 202, 205, 207, 208, 211, 214-22, 224-31, 235-7, 239-61, 263-65, 269, 271-3, 278-80, 282-90, 293, 295-7, 299, 304-5, 307, 311, 315, 322 (a. 1537), 325, 338, 340-42, 352, 402-3, 407, (409?), u. einige arabische.

Titel (und Anonyme).

[Beigesetzte Namen verweisen auf die Autoren.]

אבות דר' נתן Natan ha-Babli. אבן בוהן Immanuel b. Sal., Kalonymos b. K., Menachem b. Salomo. אבנים Aristoteles. אגרת Djezzar, Hai. hier Fehlendes s. unter dem folg. אגרת בהצעה למל ההגיון Farabi. אגרת הויכוח Schemtob Palquera. אגרת לחכמי מונפישלייר Mose Maimonides. אגרת החמדה Mos. Nachmani. אגרת חמודות Elia b. Benjamin. Kindi. אגרת במולדות Aristoteles. אגרת המוסר הכללי אגרת מטה עוז 1507. אגרת המעשה כלוח הנקרא צפיחה Zarkali. הח׳ אגרת בסדור קריאת Farabi. Mose Maimonides. אגרת בעלות Kindi. Mose Nachmani. אגרת השכת Abraham ibn Esra. אגרת . . . בשכחה Djezzar. אגרת Mose Maimonides. Isak Latif. אגרת תימן Mose Maimonides. Mose Rieti. הנצוח הנצוח Farabi. אוצר הי Josef Caspi. אוצר הכבוד Todros Abulafia. Chajjim Vital. אור הי Chisdai Crescas. אור השכל Abraham Abulafia. אות Abraham Abulafia. (עשרה) אוחות (משרה) 312. Honein. אותיות (Akiba) 222. שותיות הנח Jehuda Chajjug. אחר Abraham ibn Esra. אילן 1191.7. איקונומיקאש Aristoteles. איש ארם Abraham Abulafia. אלמגסטי Ptolemäus. אלמנך Jakob b. Machir. Fergani.

אלפרנקינא Lanfranchi. אלשפא (Exc.) Avicenna. אמונה והכטחון 83, 3573 (A. 5622), Fr. 110^{5} . Abraham b. Daud. אמונות Schemtob ibn Schemtob. אמציהו Schemarja. אמרי דעת Serachja b. Isak b. Schealtiel. אכירי שפר Abraham Abulafia. אנטידוטאריו Lanfranchi. נימוסים .s. (ניאימוש) אניגיטיש. Galen. אסיפת מראות השתן אפשרות הדבקות Averroes. Razi. אקרבדין ארבע לוחות (fing.) Constantinus Afer. ארבע פרשיות 407. ארון הערות Jehuda b. Josef. ארח חיים Mose Narboni. ביים ארחות חיים Elieser ha-Gadol. ארתמיטיקא Nikomachus.

Chajjim Obadja. בהיר 53°, 9221, 2091 (A. 531), 2403 (A. 3113). בוך דר אלטין ווייזן 355. Jedaja ha-Penini. פירוש s. unter ביאור. Naftali Treves. 347. בן המלך וחנזיר [בן פורת] 614. בעל כנפים Josef b. Chajjim. בעלי הנפש Abraham b. David. Maschallah. בקדרות השמש Abraham Bedarschi. Jedaja Penini. בקשת הממין 952 ברייתא דמלאכת המשכן Abraham Abulafia. 406. ברכת המזוו Schemtob Palquera. (אגרת) בתי הנהגת הגוף Mose Tobi. בתי הנפש

הבולים Gordon. קם, Jos. Caspi. 268 Titel.

בורלות ב283, 2943, 2995 B, 341 f. 57, u. s. Abraham אכ״א, Abr. ibn Esra, Achitofel, Fazari, Saadia. אכיים Elasar b. Mose. בימטריאות Elasar b. Mose. בלנולים Chajjim Vital, Mas'ud. Sacrobosco. בלנוא Jos. Caspi. בלומא Jos. Caspi. בלולי כסף באלי המלך Abraham Abulafia. בן נעול Isak Latif. בנוי המלך Josef Gikatilia. בום המעלות Josua Lorki.

דברי .. מן הקוות Berachja. דרי ונכדי Berachja. דרי ונכדי Aristoteles. די קוויז Mose Nachmani. אוני דגרמי Mose Nachmani. דרושים לא Jakob b. Isak. דרושים הטבעיים Averroes. דרושים הטבעיים Averroes. דרן ארץ 232¹¹⁰, u. s. דרך ארץ אונה איר נתיב .s. דרך אמונה איר נתיב .s. דרך אמונה איר אות Josua Schoeib.

(ש"ם) הגדה 903, 200 (auch lat.), 318, (סדר של פסח) 4014. Perez b. Elia. Mose Maimonides. Averroes. Jehuda ibn Bal'am. השעאה Averroes, Farabi. היכלות 225, 403. — 227c, 406. — 408. 9.10, Fr. 43¹⁴d. — אר התורה 112¹⁶, מעשה מרכבה) היכלות זומרתי 226, 404. זוהר s. חיכלות דר' שמעון. 100. הישטאריון (so) טיל איילין שפיגלש Averroes. Hippokrates. Isak Düren. הלכות איסור והיתר Baruch b. Isak. דר, ארץ הלכות [מסכת] דר, 2645. ה' כסא ,ה' הכסא ,ה' מלכים ,הלכות משטרון ח' האמנה ,ה' הנבואה ,ה' הכבוד ,הכבוד Elasar Worms. David Ja'isch. הנהגת האדם בביתו Arnald. הנהגת הכריאות וחבור ב)הנהגת החדות Gordon. Badja. חנהגת המתבודר Galen. הנהגת הנער הנכפה ל הנהגת הקדחות ?] 493. Mesue (Jo'hanna b. Maseweih).

הפטרה Abraham Abulafia. השלמת המוג והטבע Constantin. Farabi.

מדרש חשכם) 205. הודה Abraham Abulafia. וואת ליהודה Elia Ch. b. Benjamin.

זוהר 12, 201-3, 472, 48, 203, 217—19. Fr. 68, 833, 285. — אידרא 2173. רעיא מהימנא 217. סתרי תורה 40. היכלות 172, 472. — מדרש 12, 2172. — מדרש 204. הקבלה 1125. דות ע״ד הקבלה 1004. ווייזי מיינשטר 1004. סוברון ווייזי מיינשטר David de Rocca. סוברון 1005. Kimchi. זכרון 139. מדרונות 339.

Averroes. התפשרה Abraham Abulafia. Abraham b. Chijja. ibn Tofeil. Mose Nachmanides. חיבור האדם אל אשתו בורת הכמת התשבורת Levi b. G. חכור (מראות) חשתן Isak Israeli b. S. אבורת המשיחה והתשבורת Abraham b. Chijja. Josef Megas. Mose Nachmani. חידושי ב״ב וסנהדרין Salomo Aderet. אירושי ע"ז Abraham b. David 185. חירושי עירובין Hippokrates. חיי הנפש Abraham Abulafla. חיי העולם הבא Abraham Abulafia. ס' ה) 207, 357⁴, u. s. Abr. Abulafia. דמבשים חלוף המבשים Euklid. הכמה נשלמת Lanfranchi. [. . חכמי העיון fing.] Mose [de Leon?]. מ)חכמת האצטגנינות (מ) 289°. ממת דניאל 2286, 289°. Elasar Worms. ארכמת השיעור Abraham b. Chijja. מכמת השרטום 228⁷d. Galen. חלאים והמקרים Abraham Asulai. Josef Caspi. חצוצרות כסף חרוז הנקרא אילן השכל 31510. חשב האפור Prophiat Duran. Abraham b. Chijja.

שטרות שטרות 956. שור Jakob b. Ascher. שיאוריקא Gerard v. Cremona. מכסים ההרכב 275°. מכסים ההרכב 9216; (A.?), 221°. מעמי מצוות Chajjim Vital, Menachem Recanati, u. s. פליאה. פליאה Abraham ibn Esra. מעמים Petrus Hispanus. מרקטאק 288°.

דרך אמונה] יאיר נתיב Abr. Bibago] 4317, u. s. Djezzar. יורה דעה Josef Caspi. אחור Ascher b. David. [ייחוד השם] 929, 2213. Gordon. ימים גבוליים אסוד מספר Abr. ibn Esra. יסוד עולם Isak Israeli. [יסוד התבונה ומגדל האמונה] Abr. b. Chijja. ה)יסודות Euklid. וסודות (ה) Isak Israeli b. S. ה)יסודות על דעת אבוקרט (ה) Galen. עירה (ס') 22, 37², 40², 115², — 81¹⁰ (Text Elasar's), 92¹⁹, 115¹, 221⁹ (Text Saadia's), 92²⁰ (des Jak. b. Nissim), u. s. פירוש. מירת הולד 222¹⁰. יצירת העובר Arib. יראה Jona Gerondi. [יריעה] 1193. ה) Abraham Abulafia.

כבוסים Gerardus [Bututus]. Chajjim Vital. Gazzali. כוונות הפילוסי יחרי Jehuda ha-Levi. Abraham ibn Esra. [מנה] כלילה ודמנה]. סדר הספירות .s. 112ºº, s. כלל אחר מענין הקבלה מפירות כלל עשר ספירות (A. 567). מלל חקטן (ח) בלל חקטן 220°. Josef Jachja. כללי לשון למודים כנפי נשרים Immanuel b. Jakob. ספות כסף Josef Caspi. Simson b. Isak. בחב Anatoli, Astruc Remoch, Jakob b. Elia aus Venedig, Mose Nachmani, Prophiat Duran. מגירונה . . מגירונה 3073. Jedaja Penini. כתב ההתנצלות כתר ש"ם Abraham aus Köln, Schemtob ibn Gaon.

לוח (verschiedene) 3435 - 6 - 13 - 17 - 22 - 24 - 29, 3865 - 7, (a. 5232) 4016. בדרך קצרה לדעת אחרית החולה 246, לדעת אחרית החולה

343¹⁸. מחנות הלכנה 246¹⁸, 343¹⁴, 386⁶. אנימודאר עשיית 343 ^{7} . הערכים 343 ^{20} . שעות העום Jerucham. Gordon. לוח התחבולה (astron.) Abraham Sacut, Alfons, Jakob Poel, Jos. Wakkar b. Is., Levi b. Gers. — (gramm.) Samuel b. Jakob. Levi b. Abr. מאריק .Sal ליברו דילה סירוגיאה. ליברו . . די קישטיוניש Theodoric. ליליאום די מידסינא Gordon. Chajjim Vital, Josef Wakkar. 2012 ליקוטים ממאמרי הפילוסופים v. Meir [Abulafia], s. unter 373] Natanel Caspi. Tobia b. Elieser. Josef b. Mose. 66°3 לקט קצר David ibn Jachja.

מאורות Abraham ibn Esra. מאיר איוב Meir Arama. מאירת עינים Isak aus Akko. . . . . מאמר Abu Dja'afar b. Sabik, Abu 'l-Kasim b. Idris. Isak Alachdab. Mose Maimonides. Sam. Tibbon. מאמר ישרצו המים Isak Israeli b. S. מאמר במה שיקרה במלאכת הרפואה Razi. הנפש הנפש Farabi. Scheschet Nasi. מאמר במיני ההרקות מאמר במספר החכמות Farabi. מאמר המשיחות Zahrawi. Alexander Aphrodisias. מאטר הנכבד Mose Maimonides. Johannes Pauli. מאמר בסגולת עור הנחש Schanak. מאמר בסמי חמות מאמר העין Meir b. Elasar. עשיית s. מאמר עשיית כלי שמיש (מאמר) רבוי התשמיש Mose Maimonides. Mose Maimonides כאמר ברפואת הטחורים u. Salomo ibn Ajjub. המשכיל והמושכל Farabi. מאמר תחיית המתים Mose Maimonides. מאמר בתכונה Bitrudji. מאמר בתשובות שאלות Gazzali. Averroes. מאמרי סלאיימן 214. מאמרים Averroes. Abu Ma'aschar. מבוא ארנבט (dabriel.

270 Titel.

מכוא כמלאכה Bernart Alberti. Honein. מבוא למלאכת הרפואה Arnald. מבוא הנערים מבוא השנים 3024. מבוא שערים Natan Spira. מבוא לתכונה] in שער השמים 657.] Sal. Gabirol. מכחרים Abr. ibn Esra. [מגדל עוו] fing. s. 585.] Abraham b. Chijja. Samuel Motot. מדות (מייג) Salomo Gabirol. רבה בראשית רבה 97. ויקרא רבה 1172. אלה חדברים רבה . 972 במדבר רבה 2292. שה"ש 50² (u. s. זותר 150² (u. s. זות דשה"ש 205. והזהיר 260° והוא עבר 205. השכם מסר ויתר .117° לחנוכה .232° ויושע 358°. כונן 117³. תנחומא Fr. 224. Ueber Makkabäer 1174, üb. Psalm 113 ff., 222. Unsicheres Fr. 151 ij. שרכמה Jehuda b. Sal. Kohen. מה שאחר המכע Averroes u. Themistius. Mose Kimchi. . . . מהעצה והמבעים Mesue jun. Abr. ibn Esra. חסום Josef Caspi. Honein. Averroes. Mose Maimonides. Zohr. מזונות 346°. מולות Josef Caspi. מחזור 21, 69, 86, 88 (קינות, יוצרות), 89, Fr. 209° , $351^{1\cdot3}$, 356° ; deutsch 82, 89, u. s. Mose Nachmani. 29114. 117 מכילתא יופי Samuel Zarzah. Theodoric. מלאכת סופר Mose Sabara. Mose Farissol Botarel. מלות בן סירא 31514. Mose Maimonides. ה באחמות הי Levi b. Gerschom. Abraham Abulafia Honein. מליצות הפילוסופים וחידותם ומוסרם [מלכים Kalonymos b. Kal.] 290. שמחויב המציאות Josef ibn Aknin. ווינט Salman מנהגים וסדר הסליחות. מנורה (ס' ה) מנורה (ס' ה) מנורה Josef Caspi. מנורת כסף שנחת יהורה Jehuda b. Elieser, Jeh. ibn Sabbatai. מנין המצות Abraham b. Hasan.

מסורת Esra (Prophet). חמסורת המסורת Elia Levita. מסעדים Isak Israeli b. S. מספר Abraham ibn Esra. -- Anon. 3944. מספר אותיות Saadia. מעיין החכמה 341° (A. 56°). מעלות Schemtob Palquera. שלות המדות Jechiel b. Jekutiel. מערכת האלהות מערכת האלהות 11², 240°, 92°2 (def.). פירוש .s. פירוש. מעשה Geschichte, einzelne 2226-14-23-26. — מולדה ובור 232°. מי ר' אמנון 242°. מעשה אפ״ר Prophiat Duran. [מעשה בוך] 1003. מעשה בילאר 214⁸. מעשה בראשית 227. מעשה כריאה 1002. מעשה חושב Levi b. G. מעשה בכדור הגלגל Costa. Ptolemäus, מעשה כלי החבטה מעשה מרכבה [v. Isak Kohen?] 2093 $(A. 53^3).$ 100. מעשה דער קייזרין מיט צווייא זוינן מעשה שושנה 1176. מעשים 222. [מפתח על הקבלה] 24012 (A. 3116). בפואה הרפואה Elischa. מצות Mose Maimonides. Mose Coucy. מצות [גדול] מצרף Berachja. מקור חיים Samuel Zarzah. [מקרי דרדקי] 632. Sacrobosco. Chanoch b. Salomo. מראות חשתן 8º-10, u. s. Isak Israeli u. Zohr. בראים Euklid. שות הראש Wafid. מרכבה רבה 407. מרקחות Nicolaus Praepositus. [משיב דברים נכוחים] Jakob b. Scheschet. משך חכמה 267 [Isak Kohen?]. Josef Caspi. משכן הערות Mose de Leon. ו משל הקדמוני Isak Sahula. משלי שועלים Berachja b. Nitronai. משלים Jakob b. Elasar. Mose Maimonides. 924. משנת אברהם אבינו 36° משנת המדות 734 (v. Jakob?). משפטי המולות Abraham ibn Esra. משקל Mose de Leon. Kalonymos.

שבת שבת 11240.

נואת הרפואה נוסח תואר פרי הכלאדור Is'hak b. Honein. נוסח תואר פרי הכלאדור Is'hak b. Jechiel. [שם צופים בופח צופים Jehuda b. Jechiel. [עומים) בופח צופים s. unter 237.] ביוח הקדשו Plato. ביוח Simon b. Jochai. מסתרות הנצוח Averroes, u. s. Jehuda Chajjug, Mose Nakdan. [עוקור] 358³. ביקור Averroes, Galen. בשש החכמה Mose de Leon. בשש החכמה שש Mose Farissol Botarel. נצחון 147, u. s. Jomtob Mühlhausen. בי אלהים Abraham Abulafia.

[סכות] Aristoteles. אל) מבעיניה Mose Tobi. אל) אל אוניה Abraham Abigedor. מלכים סדר האילן סדר האילן סדר דרכי התשובה Jona Gerondi. סדר המרכבה Elasar Worms. 3586 סדר הניקוד מדר סוד העבור 2944. . . . . שמקבלות שמקבלות . s. 2210, u. s. כלל אחר סדר עולם רבא Jose b. Chalafta. סדר הפרשיות 39310. סדר הקשן Avicenna. 955. סדר תנאים ואמוראים Salomo b. Isak. כוד האגוו Chajjim Vital. מוד אתרוג 11240. [סוד בת שבע] Jos. Gikatilia. פוד גדול ומופלא 921°, 221°. סוד דרכי הנקוד Abraham Abulafia. מוד הי Esra Gatigno. סוד המעמים 3257. סוד ידיעת המציאות 837. סוד הייחוד Jehuda Chasid. Jehuda Spira. סוד עשר ספירות .11288, u.s. חוד ויסוד הקדמוני מוד הכסא 33%. 835 סוד לולב ואתרוג סוד מגלת רות 712. Johannes Jacobi. סוד מעשה בראשית Josef b. Samuel. סוד הנחש Josef Gikatilia. מור הסורות Aristoteles, Jehuda Natan. מוד הסוכה 834. סוד ויסוד הקדמוני) — 594 סוד עשר ספירות 11288), 2155 (A. 545), 2409 (A. 31110), Fr. 325. סוד עשר ספירת חעומר 543, 2158.

סוד השרשים 374, 240 (A. 3114), u. s. Josef Wakkar. 92°b. סוד תניא בברייתא דיוסף בן עוזיאל Jona Gerondi. סודות (כ״ד) 11239, u. s. Josef Gikatilia. Jehuda Charisi. סודות דיני הגורלות סודי רוייא Elasar Worms. אספסמיקא, Averroes, Farabi. Daniel d. Prophet. סליחות 67, 316, 345, 4014, Fr. 3512. deutsch 82. Avicenna. מפר אליהו ז"ל 22211. [חשבורת] ספר בחכמת התשבורת] Paulus. ספר בעניני סם המות Abr. Abulafia, Mose Nachmani (פי הספירות). [צפורת הלויים] עברונות 394 ^{1.3}, u. s. הול u. titellos unter Kalender. שנולה רעיונית Bataljusi. עגולים Abraham Abulafia. עדות Abraham Abulafia. עדות ה' נאמנה Salomo b. Moses. עולם Abraham ibn Esra. עולם הקטן Josef ibn Zaddik. עיבור Abraham b. Chijja. עיגול (לוח י"ג מחזורים) Nachschon. עיון Chammai. עיטור Isak b. Abba Mari. עין הארץ 4017. צין כל Schemtob Schaprut. עקרי דתינו (י"ג) Mose Maimonides. עיר סיחון Josef b. Mose Zarfati. עמור בשרשי הרפואה Ali ibn Ridhwan. עמודי גולה Isak Corbeil. עמודי כסף Josef Caspi. ענין גדול מאד (üb. שם של ע"ב 2158, 24010 d (A. 31111). ענין חירם 22213. ענק Mose ibn Esra. עץ חיים Ahron b. Elia, Chajjim Vital, Jesaia b. Josef (316). עקירה Isak Arama. ערוגת הטוטה Abraham ibn Esra. ערוך 1313, u. s. Natan b. Jechiel. ערך החילוף Immanuel b. Jakob. עשיית כלי האצטרלב (מאמר) עשיית כלי האצטרלב עשר הוויות Elasar Worms. עשרה גליות 3123. [מאה?] Mose Tibbon. משום הקשרת 2224.

272 Titel.

פירוש (oder ביאור Commentar): 1. über Bibel: s. Sal. Isaki; Pentat. 262, 385², u. s. David Kimchi, Efraim b. Simson, Josef Bechor Schor. — Superc. zu ibn Esra 61²⁻⁴ u. s. Jos. Caspi. Zu Nachmanides 40¹³, u. s. Josua Schoeib, Schemtob Gaon (פירוש לקוטות), Scheschet, Glossen 356¹⁵. — *Proph.* Glossar 66⁴. Pr. pr. David Kimchi, Levi b. G. Pr. post. Hillel b. Jakob. Psalmen Abr. ibn Esra, David Kimchi, Prov. Benjamin b. Jeh., Immanuel b. Sal., Jos. Kimchi, Menachem Meiri, Mose Kimchi, Scheschet b. Isak. Hiob Josef Caspi, Josef Kimchi, Levi b. G., Mose Nachmani, Serachja b. Isak. Megillot Abr. ibn Esra, Levi b. G., Tobia b. Elieser. Hohel. Fr. 131, 264¹b,c, (b. Sal.) 56¹⁸, u. s. Immanuel b. Sal., Mose Chalajo, Mose Tibbon, Schemarja. *Threni* Josef Kara. Esther Josef Nachmias. Kohelet Abr. ibn Esra, Samuel Tibbon. Daniel Abraham ibn Esra. Esra Benjamin b. Jeh., Mose Kimchi (pseudo - ibn Esra). Chron. David Kimchi.

2. Kabbal. a) über Bücher u. dgl.: Menachem Recanati. הפטרת יחוקאל . Josef b. Sam 4083. זוהר Chajjim Vital. יצירה Fr. 477? u. s. Abraham b. David (ps.), Elasar Worms, Jakob b. Nissim, Mose Botarel, Mose Nachmani (ps.), Saadia Gaon (echt u. ps.), Sabbatai Donnolo. מערכת האלחות 583, 9222 a, b. תפלות Abr. Abulafia. חפרי רויאל Menachem Recanati. — b) Varia טעמי טעם סוכה . 221⁴, פעם סוכה . 122⁶ הנקודות וצורתן 24614. ייג מדות Ascher b. David. (עשר) ספירות .Abraham Abulafia הנקוד 373, 112¹⁴. (קבלה מפוארת) 112²⁸, 341¹¹ (A. 564), (auch סתרי תורה von Mose סוד הספירות שמקבלות . . . Nachmani 534). Anon. Fr.? 4084. S. auch סוד עשר ספירות u. Ascher b. David, Josef b. Chajjim, Menachem, Schüler Elam sar's. שם העצם $m (שם המפורש) 24^6 \, b,$ u. s. רזיאל u. Abr. Abulafia, Hai שם המפורש . . Mordechai. . . שם המפורש שם 215^6 (A. 54^6). שם 22^{11} , 92^{13} .

- 3. Varia. Commentare über אלפרגאני Mose Chandali. אפשרות (פתיחת) אקלידם Mose Narboni. הרבקות 91. (פתיחות) Farabi, Heitham. ברכת לדרוש שני המאורות .656, 3253 המזון 2733. מגדות ש"ם Josef Gikatilia, הנהגת המדינה .Schemtob b. Schemtob Averroes. חי בן יקמן Mose Narboni. נאלינום ב)יסודות Sal. Corcos. יסוד עולם Ali ibn Ridhwan. כוונות הפי Mose Narboni, u. s. Gazzali. חוחות (הנהגת) Meir Abulafia, ייג מדות .616 אלפונשו Sal. Isaki. מורה הנכוכים 228, u. s. Josef Caspi, Mose Narboni, Mose b. Sal. aus Salerno. אים מומור מייו 228 f. 98. פרק שירה 598. ספרא Sam. Kimchi. פרקי אכוקרט Mose Maimonides. קאנון s. Avicenna. שם von ibn Esra 36². מרקי אבות zu קאבות 69, u. s. Mose Maimonides, Sal. Isaki. Tr. Succa 3852, Kidduschin 258; zu anderen Tr. s. Chananel, Eljakim, Gerson b. Jeh., Jonatan, Sal. Isaki. שיר 232, $346^{1.9}$. סליחות 346^{8} . שיר 346^{10} . סליחות 215^{7} , 240^{11} (A. 311^{12}); and 222^{17} , u. s. Schemarja. אלהים אלהינו Elasar Worms. אלהים אלהינו 273. Zu Hymnus 432, 477b.
- mäus, 'Saffar. על יציאת 2996. הגורלות על י"ב מזלות Simon Motot. שני קוים 3466. בלי רובע ישראל Jakob b. Ma chir. מלות ההגיון Mose Maimonides. מספר Abr. ibn Esra. המספר 2993. פליאה (שנה Genesis) 23, 96, (Gebote) 42. Arnaldus de Villanova. Jehuda Chajjug. מענח רוי Isak b. Jehuda. [237.] פקודת הלויים v. Ahron, s. unter 373.] שרונוסטיקא Gordon. Aristoteles. Alexander (v. Tralles?), Arnald, Johannes Jacobi, Platearius. פרי עץ חיים Chajjim Vital. פרק ר' אליעזר 2223. 2327 פרק גיהנם פרק גן עדן 2326.

4. Titel. האצטרלב Ptole-

מרות ב222. פרק חסידות 22215. פרק ר' יוסי 22215. פרק משח 2225. פרק משח 2226. פרק משח 22216. פרק צדקות 2227. פרק שירה 2561. אריבור און איינור און פרקי משה איינור איינ

עוואת כסף צוואת כסף אורת הארץ Abraham b. Chijja. צורת הארץ Isak Latif. צורת העולם Djezzar. צידת (הולכי) הדרכים Menachem Ziuni. ע"ד הקבלה '59'. מי איוני (aus ע"ד הקבלה '59'. מי איופרא '594'. מ' הציפרא Abraham Abulafia. צירופים Josef b. Elieser. צירור המור Isak Latif. צרי הגוף Natan Palquera.

Avicenna. התשלה מענין התשלה 5631, 3572. פי' [על] הספירות s. קבלה מפוארת יפה. Josef Caspi. קרחות Isak Israeli b. S. בי .8 בקדרות קונדרים (über Jos. Caspi) 3072. קינות Elia b. Sabbatai. אלמגיסטי Averroes, Fergani. [קיצור הגיון] Petrus Hisp. 327. קיצור חובות הלכבות Averroes. קיצור מכל מלאכת החגיון (בליים (בליאת =) קליים Averroes. ספיעות 228 f. 44. פליאה s. קנה Josef Esobi. Pagninus.

ראש אמנה Isak Abravanel.
ראשית חכמה Abr. ibn Esra, Schemtob Palquera.
רב פעלים Isak Latif.
רב פעלים 2104, 29711, 329, 3588, 40111 def.
רות והנפש Isak Israeli b. Sal.
Cat codd. b. M. I. 1.

שאילות מספריות 246 f. 49.

שאלה Samuel b. Kalonymos. שאלות Berachja. שאלות (medic.) 85.6. — (astrolog.) Abraham ibn Esra, Jehuda Chasid. שאלות הברורות 228°c. Averroes. Aristoteles. Sal. b. Mos. — (medic.) Theodoric. [שאלות ותשובות מן השמים] Jakob aus Marvege. שבעה עמודי עולם Isak Corbeil. שורשים (Glossar) 1243 שושן הרפואה Gordon. Aristoteles. מיעור קומה 22°b, 40°-11. שירה Abraham aus Sarteano. שכל טוב Menachem b. Salomo. Jos. Caspi. שלחן כסף 9218. שלשה עשר כחות Abraham ibn Esra, Elasar Worms. Zahrawi. 8111 שמוש חנכ״ל שצ״ם 2457. שמות הכשמים והעשבים [שמות הגדולים] Ahron b. Abr. 1012 שמות ומלות מחכמת התכונה שמים והעובם Averroes, Avicenna. שנוי שמות Natan Ham'ati. שער האותיות 11¹¹. שער הגמול Mose Nachmani. שער חלק בסוד Mose de Leon. [שער הכוונה] 240° (A. 311°). בעלי הנפש) שער הקרושה b. David. שער הרזים Todros Abulafia. שער השואל והנשאל Asriel. שער השמים Gerson b. Sal., Isak b. Ahron, Isak Latif. שערי אורה Jos. Gikatilia [fing. 26]. שערי חיים Mordechai Rossello.

922. שערי הסוד הייחוד והאמונה

שערי צדק Jos. Gikatilia.
מיי של תפלה) שערי תפלה
(פיי של תפלה) 244.
מיי של תפלה) 244.
שערי תשובה Jona Gerondi.
שבה ברורה Abraham ibn Esra.
היכלות s. היכלות.
היכלות bavid Kimchi, Euklid.
שרשים כוללים Averroes.
שרשים כוללים Immanuel b. Jakob.
בידיעת) Isak
Israeli b. Sal.

תבנית חותם (?) Jehuda b. Jechiel.
תבנית הנפש Hillel b. Sam.
תבולי הנפש Hillel b. Sam.
תבולי הנפש Mose ibn Esra.
תוספות "ש במולי במוכית במלק במוכית במלק ב"ש Fr. 1533.
ב"ש Fr. 1533.
ב"ש (fing.), s. Honein יחיבי 43.
ב"ש (החבולות במספר Abraham ibn Esra.
במספר הדעות במספר הדעות הדעות היוון בלי הנחשת הנפש במיקון מדות הנפש Salomo Gabirol.

שחכשוני Jehuda ibn Sabbatai. Madjriti תכלית החכם הלמוד 6, 95, 140, 141. Fr. 151 iD u. iv. תמונה def. 595, 1194 (mit Comm.?) 3951. [תמונת הכדור] 3614. (ים) Afla'h. 87. הנאי השתן Abraham ibn Chisdai ירושלמי (zu Gen. 4418) 114. Mose ibn Esra. תשבורת Abraham b. Chijja. [סרור oder מלח] 90, 323, 3458, 381, 410, 412. מחזור 90°; s. auch מעריבות, יחית. — געשה kabbal. 11232, (יח״ר) תפלת חולים .⁴⁰¹ 339, 401 [זמירות] 312^{2} חשלה Jos. b. Scheschet, Hamenuna. לעני (A. 53⁷). ערער הערער 2098 (A. 588). חפלת יחוד Nechunja. חשובה Hai, Jehuda Alfakhkhar, Kalonymos b. Kal., Mose Maimonides bis.

Titellos, meist anonym, oder Fr.

11226. תשובת שאלה

- Bibel 392, Stücke 151 i, 400²⁻³, 401²⁻³, 153¹ Pentat. Haft. Meg. 14, 16, 413. Pentat. 1, 2, 114, 148, 298, 359, 396. Fr. 341⁶, 382, 384. deutsch 152. Proph. pr. 93, Fr. 383 Worterkl. Jes. u. kl. Proph. 391. Hagiogr. 136. Psalmen mit latein. Uebersetz. 360, mit lat. u. deutsch. 401¹. 70 Verse 401⁷ c, deutsch, s. Abraham b. Sam. Hiob, Tendenz 327⁸. Esther deutsch 347². Daniel Fr. 346². Masora 392.
- Halacha 151 vi, 346⁷. Annot. in Talmud 124, über Busse 120³. Differenzen d. Paläst. u. Babyl. 393¹. Gutachten 356¹⁴. Erklär. u. Glossar zu Isak Düren 393^{7,11}, zu Isak Corbeil 393¹⁵. Talmud etc. 153^{2,3}. Ritualcompil. 232¹¹.

- 4. Mathematik, Naturkunde u. dgl. (רמיון ושורש לכלי האצטרלב) 249°. רמיון ושורש לכלי האצטרלב) 246°. במיון עלי שהור 246°. Algebra 36°, 225°. Amulet 151 iij. Arithmetisches mit ungewöhnl. Ziffern 150°. Astrologie 2282°. e. 249¹¹¹. Canones, s. Mose Farissol. Conjunction a. 1433 in Toledo 261°. Eklipsen a. 1410 u. 1409 N. 261 f. 72. Geburtswochentage 81¹¹. Geomantie 235°, 246¹³.

Geometrie 36⁹, 225. Gnomon etc. 261 f. 48 b, 265 b. Kalender 150, 6 233², 295², (a. 1420) 327 f. 78 b, 393⁶⁻¹¹⁻¹⁶, 394¹⁻³, 410, u. s. συσυς u. Meschullam a. Volterra. Lapidarium, Fr. 153⁴. Mondstationen 261⁸⁻⁹. Astr. Tabellen 261¹⁰, 356¹⁷, über Schattenlänge 246³. Superstitiosa (Sympathie, Augurie etc.) 214⁷, 228⁶, 412, Tagesgestirne 112¹⁰. Wetterproph., Monatsomina, Krankenmantik u. s. w. 246⁷.

- Medicin 153⁵, 231⁴⁻⁷, 243, 275⁷, 288³, (span.) 291, 295⁹⁻¹³⁻¹⁵, 356⁵, 418². Antidotarium 231², 238. Diät für das Jahr (Asaf?) 245 f. 148b. Epigramm über Aerzte 243. Fieber 49³. Glossar 87³, 247⁸. Nahrungsmittel 295⁸. Practic 231⁹. Recepte 259. Succedanea 231⁵. Synonyma 214⁶.
- 6. Philologie, Noten e. Christen 1536, Grammat. 3586-7-8-13, (franz.) 2 360, (lat.) 380. Männl. u. weibl. Wörter 274 f. 211. Conjugationstabellen etc. 416. Permutation 1312. Varii modi

- hebr. loquendi 124². Lexicogr. Notizen 315⁸. Vocabular 295²⁻³.
- Philosophie 248, 356¹. Logisches 289¹⁰. Erklärung von Haggadot 94³.
- 8. Poesie, Hymnen, Stylistik etc.: Anreden (תחתת) 358¹². Buch der alten Weysen 355. Chanukka-Lieder v. Asriel. Comm. Gebete v. Abba Schalom, Comm. Jozerot 393⁹. Gedicht über 13 Glaubensartikel 210³, vom Spieler 358¹⁰, anf. אלהים קרם אלהים קרם 358¹⁰, aff. שלהים קרם 356⁸. Rätsel 246¹⁷. Verse 87⁴, 255, 257.
- 9. Verschiedenes 47°e, f. 210°s (Erklärung אָמִיץ etc.), 235. 401°, Chronologisches 386. Chronolog. Daten 40°s. Collectaneenheft 367. Commentar zum Pentat. latein. 375, zu Kohel. 4, 17 etc., philos. 24°s. Deutungen 222°s-18-21-22-24-25. Ehesachen 210°s. Fragen an den Büchsenmeister 235°s. Mikrokosmus (אַברת עולם קשון) 222°s. Pergamentanfertigung 246°s. Sentenzen 273°s. Septuaginta (ital. Notiz) 312 f. 1b. Theophanie des Jesaia 239°s.

Ortsnamen.

[Die einfache Ziffer bedeutet gewöhnlich die Schlussnote (Epigraph) des Codex.]

אבראכאליה (?) 228'. אבראכאליה 1284. אברינגם 33. אברינגם 33. אורינה 304 m. 304¹¹, 343²⁹, 386² S. 213. אויא (Aue) 395. אויא (Aue) 395. אולשטט 2, 3. אולשטט 367 b. אופטענהיים אופנהיים אופנהיים אופנהיים אופנהיים אופנהיים 314. איטלייה 31. איטלייה 368. אייוורא 368. אייוורא (?) 242, 252, 297. 407. אורניטו (Orvieto) 312⁵.

איירש | 1284. איירש | 72. אישלינגן | 72. אישלינגן | 72. אלבלאר רסינקה | 98. | 98. | 125. | אלטאנ | 2287c. | אלישנדריה | 280. | אלקלעה | 280. | אלקלעה | 312⁵. | אקווא פינדינטי | 352⁵ ארגון | 307². | ארגון | 93, 271, 386² S. 214. | 93, 271, 386⁷ S. 227 A. | 312².

בדרש 1116.

בולונייה 77. בולונייה 266. בולצפיאה בולינציאה 112. בולסינה 112. בולסינה 4015. בולסינה (?) 401⁷g. בלרגא (?) 353. ברבאויירי 207. ברזיקילא ,ברסגלה ,כרזיגלה (?) 118. ברטימו (?) 246, 265¹.

גוושטלה 396. גניינצאנו גיינאצאנו 112¹, 312⁵. גניינצאנו 128⁵ c, 307³. גרבינא (für גרמיוא 338². גרני 128⁴. גרפינגן גרפינגן (Grafing) 401.

דיבונה , דיבון S. 144 vi.

קפואה א האופק. קפואה 259¹. הר 66³. הר 3. 143 A. 1, S. 144. הר קרש 223. 285² vij.

ווארשר בורג (Wasserburg) 401⁷h. ווארשר בורג [Simcha aus] 206¹, 240⁵. ויטרי 242. [ווילייא 373. וילירא [111⁴. 28². ווינא 111⁴. ווירזילונה 31, 42, 210¹⁰, 307⁸. וורמשא 356⁸. וורנקוורם 356⁸.

(?) אלדיק (א) מלדיק

מאנא 313. מבריה 358°. 400. מובינגן מורגאלה 286. מורטושה 2287b (טורטושה 8). 364. מרוויז .s. מרווישי. מירמו 305. פליטלה , מוליטולה , פליטלה etc. 2617, 285 S. 143 A. 2, 3437, 35617. מרדני 110. טירוויש 60, 4015, s. auch טירוויש. מרוסבורק 35614. [טריויש] מראשם 39311. 386. (מגדל) שרישץ טריץ 226. 77. מרישמיבירי שרני S. 143 A. 1. טרשקו , טרשקו , טרשקו 271, 296, 343 $^{1\cdot 29},~386$ S. 213, 214. יבק (בפואה = 285° v. ישליא 112. ייריחו(ני) 231. ירושלים 325.

כנסי (= גאשקולא (דאשקולא $343^{3\cdot 14}$. S. 196 A. 1. 61^{1} . כספיא

לאוינגן (Lauingen) 72. לאנישל 257. לאניש S. 207 A. 1. לוביין 53. לובמילא (Leitmeritz) 25. לומברדיאה 244. לומברדיאה 304¹¹. לשטר (?) 213.

מגדנא [1. מגדנא 2326] מגדנא 407. מגדול חים 119. מונטי ברברו 285° vij. מונטישון 3156. מונפישליר 3154. מונבלוה 2288. 370. מונציליצי מונשטר 404 S. 227. מיישטרי S. 190. 244. מילאן (ל) מירנדולא 119. מנטובה 32, 281, S. 232. מעגנץ מעגנץ 401^{1.5}. מרשילייא 297.

נגורא (für ארגון) 285° ij. 68. נולא 68. נולא 394. 246. ניאשול 404 S. 227. נמשי 284.

מארטיאנו 242. מולייא 242. מינא 242. מינא 245. מינא 259. מינא 215³. יינא 359. מיני 359. מלירנו 370. מלירנו 370. מלירנו 47² d. ממורה 47² d. מקרסטי 285² v). עיבל 125⁵. עלינגן 401² f. ענגיריין 401² f. פאבריאנו 216. פאבריאנו 244.

שמשץ 328. ואם 386. מאריש 368 (מאריש S. 192). 81. פולין קטן 23211. מולצאנו מונון (für קפואה) 2852 v. 386. מורלי סיהם 25. מינה 362. סים 336. 306. פיקרטייאה פירושה, פירושה 95, 356¹⁷. 279. פיזרה 150, פיזרה 112. פרווינצה 108, פרווינצה 4017g. (?) מרסוליר (?) 228.

צוון (?) 151 vi. אמת 334.

קאווליון 249¹. קאווליון 368. קאלון 112. קאסטרו 264. ב213. קרושה 213. קרושה 4, 341¹⁷. אין קומטינא S. 232. קוניבלין 401⁵. קוניבלין 368. קינון 368. קינון 368.

קפואה 2862. קפואה 81. קראקא S. 226. קרימונא (?) 317. קרנטט (סרקסטה) 285² ij. קרעם 401²h. קשטיל 341.

רודיש S. 191 A. 2. רויזינגן אויזינגן 306. רויקינגן אויזינגן 306. אויקינגן 68, 74, 1111, 285 (S. 143 A. 1), 3125, 315, 3461. 118. רטיטו 118. רטיטו אויסן 110, 268. רייטו אויסן 113, 302. רייגו ראש קאלבריא 404 S. 227. רייגישפורג 115.

Druck von H. Itzkowski, Berlin, Gr. Hamburgerstr. 2.

